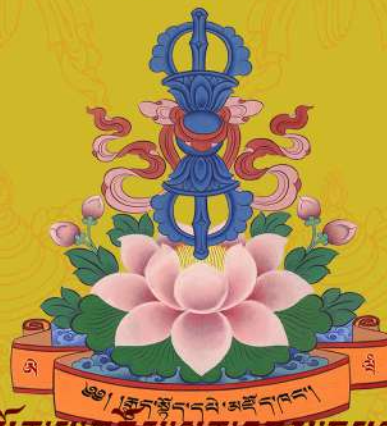

གཡའཆེག་སྟོན་གྱི་ཕྱོད་ལྷན་།

༡༡། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་
དང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཞག་པ་དོ་རྗེ་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་བྱེད་
པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

ཅ་བ་གསུམ་པ་པོ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ།
འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ།
རྒྱུད་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

ཀུན་ལྷན་སྐྱེ་བྱུང་པའི་ཕྱུག་ལ།

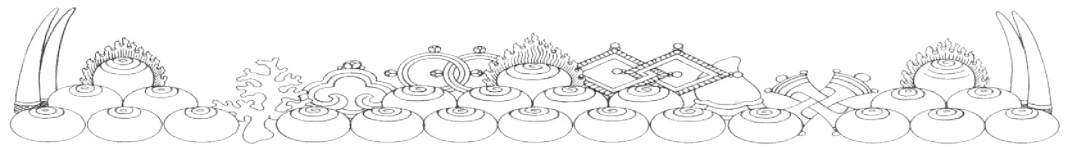
༡༡། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡན་དག་པར་བརྗོད་པ་
 དང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཆོན་ཡན་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོ་རྗེ་
 རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷན་བར་བྱེད་
 པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

ཅ་བ་གསུང་བ་པོ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཁྱ་ཐུབ་པ།
 འགྲེལ་བ་མཛད་པ་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༥

ལལ་ལེན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱེད་པུ་རྒྱལ་ལ།

འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ།

འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་

དོན་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ།

མཛད་པ་སོ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷན་ལུབ་པ།

ཐམས་ཅད་མཆན་པ་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོ། (༡༩༥༤-༡༩༩༩)

ནལ་འབྱོར་ཟླ་ན་མེད་པའི་རྒྱད་དོན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ནས་

གསུངས་པའི་གསང་གསུམ་དབྱེར་མཉམ་དུ་སྤྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྐོར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོད་ལྷན་དེབ་ཨང་། ༩༥༩-༩༩-༩༩༩༩-༠༠-༠

སྤྱི་ཁབ་སྤྱོད་ལྷོན་དང་ལྷ་སྤྱིག་པ། མཁས་དབང་ཐམས་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

ཞུས་ཆེན་པ། འབྲུམ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།

སྤྱི་ཁབ་འགན་ཁུར་པ། རྒྱད་ལྷོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་མོ་བཟང་ལྷ་སྤྲུབ།

བསྟར་དུ་ལྷ་སྤྱིག་པ། རྒྱངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།

Gyuto Library

Sidhbari - Dharamshala (H.P.)

Gyuto Library © 2015

Gyuto Publication Series: Volume 9

Series Title:

1. ལལ་ལེན་པ་ལྷམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བྱེད་པ།

Saying Perfectly The Exalted Gentle Splendour {Mañjuśrī} Names

2. ལལ་ལེན་པ་ལྷམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བྱེད་པ་ལྷི་རྒྱལ་ཆེར་བཤད་པ་ལྷི་ལྷ་མཚན་པའི་འབྱོར་ལྷན་པའི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ནས་

Explaining Extensively 'Saying The Names of The Exalted Gentle Splendour', The Great Sun Illuminating The Suchness of Vajra Yoga

Authors:

1. Teacher Śākyamuni Buddha

2. The Omniscient Gedun Gyatso (thams-chad mkhyen-pa dge-ḥdun rgya-mtso)

Subject:

Explaining in general the meanings of the highest yoga tantras, and in particular, the ways of achieving the enlightened body of the three secrets inseparable explained in Kālacakra texts

Chief Editor and Advisor: His Eminence Prof. Samdhong Rinpoche Losang Tenzin

Editor: Dr. Tenzin Dhonyoe

General In-Charge: Venerable Lobsang Ludup

Reprint Editor: Tenzin Rabten Langtsang

ISBN: 978-93-84839-00-0

Printed at New Delhi by Norbu Graphics

༡༣། ལྷ་འབྲུལ་དྲུ་བའི་འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བཛོད་པའི་
རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་འདིན་གྱི་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དབལ་ན་ལེའུ་སོགས་སུ་མཆན་སྟེན་
དང་འཕྲིན་ལས་ཆེ་ཞིང་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་དང་། ལྷག་པར་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་། ནལ་འབྱོར་
ཆ་ན་མེད་པའི་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་སྦྱི་དང་། རྩེ་བྱག་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་བཞི་ཡི་སྟོན་ས་མཐར་ཐུག་
སྟུ་བཞིའི་གོ་འཕང་། བདེན་དོན་ནམ་པ་བཅུ་གཉིས། དེ་ཉིད་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོན་ས་
གསང་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་སྟུབ་ཚུལ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་
ཞིང་། འཕགས་ཡུལ་མཁས་བྱུ་ནམས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མ་བསྟན་འགྱུར་ཁོད་དུ་
བཞུགས་པ་མ་ཟད། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་
ནམས་ཀྱིས་སྟོར་འཛིན་ཅིང་། དགོངས་དོན་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་ཉམས་བཞེས་དར་སོ་ཆེ་
བ་ཡོད་པའི་ཐོག །གངས་ཅན་འགོ་བའི་མགོན་པོ་ཐུག་ན་བརྗོད་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོད་པལ་
བཟང་པོ་མཆོག་ནས། འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་པའི་གསུང་རྒྱན་ལེགས་བཤད་
ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལུལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་

ཕྱུང་ཕྱེད་མཁན་པོ་བློ་བྲལ་ཤྲི།
JHADO TULKU
 (Abbot of Gyuto Monastery)

དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོན་རྒྱལ་འཕྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་བར་སྐབས་དག་
 རྩུགས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཉག་ཐར་གྱུར་ཡང་། ལྷར་བཅས་སྤིང་ཞིའི་གཙུག་ལོན་པ་སྤྱི་ནོར་པ་གོང་
 ས་པ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གདམས་པའི་རྒྱ་པོ་མ་རུབ་པ་བྱམ་པ་གང་ཤུའི་
 རྒྱལ་དུ་བཀའ་ཁྲིད་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བའི་མཐུ་ལས་མ་ཉམས་ཡུན་གནས་རྩུགས་བརྒྱུར་སྤེལ་
 བར་མཛད་པ་མ་ཟད། ད་ལམ་གསང་ཆེན་སྟོང་རྒྱུད་གྲགས་ཆང་ནས། ཡང་ཡང་སྟན་བསྐྱལ་
 ལུས་པ་ལྟར། སྤུལ་བྱུང་ལུགས་བྱུང་མཐུན་བརྒྱའི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མེད་མང་པོས་བཀྱར་པའི་
 བཀའ་རྒྱོན་ཁྲི་བུར། ལྷ་མེར་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དག་སྤོང་དོན་
 འཛིན་པ་སྐབས་རྗེ་ཐམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས། བསྟན་འགྲོར་སྟན་སྟངས་སྤུགས་བཅེ་
 བ་ཆེན་པོས་ཞལ་བཞེས་ལེགས་པར་སྟོན་ཅིང་ཆོས་ལྷ་བ་རྣམ་ལ་ཕྱག་དཔེ་འབྲུལ་ལམ་ལྷ་
 ཆེད་ཕྱག་མཛོད་ཁང་ནས་རྒྱ་གྲོན་དང་དཔེ་མཛོད་འགན་ལེན་པ་ནས་འཁུར་བཞེས་སྟོན་
 ནས་རྩ་འགྲེལ་ཕྱག་དཔེ་གསར་དུ་པར་བསྐྱེད་གནང་བྱུང་ལེགས་ཆོག་མཛད་དུ་བྱུང་འདུག་
 པས་ལེགས་སའི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་དང་འགྲེལ་སྤུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་བཅས། རྒྱུད་ཕྱེད་མཁན་
 ཐོག་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྷ་པའི་མིང་འཛིན་བློ་བྲལ་མིང་ནས།

༡༩༧༥ ལོའི་ལྷ་བ་༡ པའི་ཆོས་ ༡༣ ལ།

༥ ཅ་གཞུང་གི་སྒྲིབ་སྒྲེང་།

༡༡། སྒྲ་མ་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་ཁུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། ཉོན་མོངས་རྩལ་རེག་བྲལ་བས་འཇམ།། སེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཟད་པས་དཔལ།། ཡན་
ལག་དྲུག་ཅུ་ལྟན་པས་དབྱངས།། སྒྲ་མ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲོངས།།

༡༢། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་ཆེ་བ།

དེའང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངའ་བརྟེན་ཤིང་། བཅེ་བ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་མོས་བསམ་པ་དང་
འཆམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེང་ཅིག་བསྟན་པ་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་གདུལ་བྱ་རྣམས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནའང་། གནས་སྐབས་
མངོན་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་ཅམ་པོ་བར་དཀྱི་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ནས་བཟུང་། ཆེ་གཅིག་ལ་བྱང་
འབྲུག་གི་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེར་བའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་བསྟན་
པའི་བར་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་རིམ་པ་དང་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་
ལས། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་
ཆེས་ཟབ་གསང་གི་གདམས་ངག་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་གསང་བདེ་འཛིགས་
གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་བཞུགས་སྤོལ་མི་མཐུན་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྟོང་། ཟབ་བྱང་དང་བྱིན་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་གཞན་
ལས་ཆེ་བར་དོ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་མ་ཟད། འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་
ཡོངས་ཀྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་བསྤྲུགས་པར་མཛད་ཅིང་། བྱང་པར་འཕགས་པ་སྤྱི་འཕྱུལ་དུ་བ་
སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བའི་ལེའུ་ནས་

བྱང་བའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་
 བརྗོད་པ་འདི་ནི་རྒྱད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་ཡང་སྟོང་། དེས་དོན་སྟོབ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་སྡེ་
 མིག་ལྟ་བུར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་གསུང་ལ་གསུང་བར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ཉིད་ལས། “དོན་ཟབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། དོན་ཆེན་མཚུངས་མེད་རབ་
 ཞི་བ།། རོག་མ་བར་དང་མཐའ་དགེ་བ།། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།། མ་
 འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྱུར་ལ།། ད་ལྟར་བྱང་བའི་རྗེ་གས་སངས་རྒྱས།། ཡང་དང་ཡང་དུ་
 གསུངས་པ་གང་།།” ཞེས་དང་། ཡང་ “རྒྱད་ཀྱན་གྱི་ནི་བདག་པོ་མཆོག་།” ཅེས་གསུངས་པ་
 དང་། ལྷན་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “.....རྒྱད་སྡེ་བཞི།། སྟོང་པོའི་རྒྱད་དང་ལྔ་པོ་དག།རྩོ་
 རྩོ་འཆང་གིས་རྒྱས་པར་གསུངས།། སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་འདི་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
 གསུངས་ཤིང་། གསང་སྤྲུགས་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྡེ་རིམ་འབྲེལ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འདུག་རུང་།
 མཐར་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྩོ་རྩོ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་ཆ་ཆང་བ་མི་ཤེས་པར་ཆད་མའི་སྟེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པར་སྒྲུང་སྟེ། དེའང་ཆོས་རྒྱལ་
 པརྒྱ་དཀར་པོའི་དུས་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་རིམ་མེད་འོད་ལས། “གང་གི་མཚན་ཡང་དག་པར་
 བརྗོད་མི་ཤེས་པ་དེས་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་ཤེས་སོ།། གང་གིས་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པའི་
 སྐྱེ་མི་ཤེས་པ་དེས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ།།” ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་གྱི་གནད་འདི་
 གཞིགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་ཀྱང་། “དཔལ་གསང་
 བ་འདུས་པ་རྒྱད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཡིན་པ་རིམ་
 བ་བཞིན་དུ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བཞེས་ནའོ།།” ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

སྟོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འཇམ་
 དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཤེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་ཤེས་པར་བཅི་སྟོལ་ཡོད་པ་སྟོབ་

དཔོན་ཅ་རྒྱ་གོམི་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ཁོང་ལ་བྱེད་ཀྱིས་ཅི་ཞེས་
 བེས་པར། སྐྱ་པའི་པ་དང་། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞེད་པ་གསུམ་
 ཞེས་གསུངས་པས། གཞོད་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་ཁོང་མདོ་སྐབས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་
 མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཚུལ་གསལ་བ་ལས་གྲུབ་པོ། རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་
 ཏེ་བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་བཤུགས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རོ་ཙམ་སྟེགས་བཅས་དུ་
 བསྐྱུས་ཏེ་དཀར་ཆག་བཀོད་པའི་སྐབས་སུའང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱར་པོད་ཐོང་དང་པོར་
 འཛེག་པར་མཛད་དེ། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱིས། “གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་སུ་རྒྱུད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱར་བཀོད་པ་ནི་ཆེས་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གསང་སྐྱབས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་
 རྒྱས་ཡོད་སྐབས་ཀྱན་གྱི་ཆད་མར་འཛིན་པའི་གཞུང་དར་བྱུང་གི་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་མཁས་
 པ་མང་པོས་འགྲེལ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད། རྣམ་བཤད། བསྐྱུས་དོན་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་བརྒྱམས་པ་
 དང་། འདིའི་དཔེ་རྒྱན་རྒྱ་གར་མཐའ་དབྱུ་ཀྱན་ཏུ་རྟེན་པ་སོགས་ལས་རྟོགས་ཀྱས་སོ།

༡༽ འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཞེད་གསུངས་པའི་གནས་དང་དུས།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞེད་པའི་རྒྱུད་འདི་གསུངས་པའི་གནས་
 བེ་སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་རིའི་ཉེ་འདབས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར། འོག་
 ཐོག་ཏུ་ཆོས་དབྱེངས་གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟེང་ཐོག་ཏུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་
 སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐུལ་ཏེ་རྟོ་རྟེ་དབྱེངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གསུངས་ཤིང་། གསུངས་པའི་
 དུས་ནི་ནག་ཆེའི་ཉ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་སྐྱེད་བྱེད་
 པོའང་ཕྱག་རྟོག་རྣམས་སྐུ་ཆེ་བ་བཟང་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་མཐུན་པར་བཞེད་
 དོ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་
 ཕྱི་ལོ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་ཁོད་ལྷང་རིར་ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིན་པ།

སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེར་ཡིན་པ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་དང་།
 དེ་དག་སོ་སོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་རིགས་ཀྱང་མང་མོད། སྒྲིར་སྒྲོགས་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འདས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་མཛད་པ་ལ་བྱུང་རབས་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་
 དུས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཚུད་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། ཅི་སྟེ་ཚུད་པར་བྱ་དགོས་ན་མུ་ངན་
 འདའ་བའི་ལོ་སྟོན་མཁའ་ལོ་དེ་རང་ཡིན་པར་འདོད་ན་ལེགས་པར་མཐོང་ཞིང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 མཆོན་བཅོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་དུས་ཀྱིས་མ་ལྟོགས་པས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་སོ།།
 རྒྱ་གཞུང་གི་འགྲུར་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེའི་ནང་ས་གཤི་ཉ་ཞེས་འཁོད་པ་ནི་མ་དག་པ་ཉིད་དོ།།

༣༽ འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཅོད་བོད་དུ་སྒྲུར་ཚུལ།

འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཅོད་ནི་བོད་ཡུལ་དུ་མདོ་རྒྱུད་བསྐྱར་བའི་སྐབས་འགྲུར་སྒྲ་གས་
 སུ་སྒྲ་ཉྟེ། ཀུན་མཁྱེན་བྱས་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་ཐོག་མར་བཞེད་པའི་དཀར་ཆག་ལྷན་
 དཀར་མའི་ནང་གཞུང་འདི་གསལ་ཞིང་། འཕང་ཐང་མའི་ནང་དུའང་གསལ་ལོ།། དུས་རབས་དེ་
 ཅུམ་ནས་མཆོན་བཅོད་མང་ཆོགས་སུ་དར་བྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་པར་མདོན་ཉེ། སྐབས་དེ་དག་
 ཏུ་བྲིས་པའི་འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཅོད་ཀྱི་དཔེ་འདྲ་མིན་གསལ་ཅུམ་ཏུན་ཏང་ཡིག་རྩིང་དུ་ཁོ་
 བོས་མཇུག་ཞིང་། དེའི་ནང་པན་ཡོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་འདུག་པ་མ་ཟད། འགྲུར་ཡང་ད་ལྟའི་
 ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བར་སྒྲུང་།

ད་ལྟ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུར་དང་། ཤོང་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པའི་འགྲུར་གཉིས་
 གཤགས་ཆེ་ཡང་། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་མང་པོས་ལན་མང་བསྐྱར་བར་སྒྲུང་སྟེ། དུག་བྲག་བཀའ་
 འགྲུར་བྲིས་མའི་གཞུང་འདིའི་མཐུག་བྱང་དུ། “འདི་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་འཆི་མེད་བྱམ་པ་དང་། དབུས་
 པ་མགར་དགའི་འགྲུར་ཀྱང་ཡོད་དོ།། མང་མཁར་བའི་འགྲུར་ཡང་ཡོད་དོ།།” ཞེས་གསལ་
 ཞིང་། ཤོང་གསལ་དཀར་ཆག་གཉིས་སུ་མཆོན་བཅོད་ཀྱི་འགྲུར་བྱང་མ་བཀོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལོ་
 ཆེན་གྱི་སྟོན་དུ་ཡིན་པ་མ་ཟད། པཱེྱ་བྲི་མེད་བཤེས་གཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མཆོན་

དེན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤང་ལྟེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 གཉགས་རྒྱ་ནས་བསྐྱར་བ་དང་། ཡང་རྟེན་མའི་བཀའ་མ་རྒྱས་པའི་ནང་བཞུགས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 བསྐྱེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ལྔ་འབར་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱ་བ་དཔལ་
 བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ཁྲི་སྤང་གི་ལྷ་དཔེ་བེད་ཅན་འེ་བྱལ་ཁྲིས་སུ་གྲགས་པ་སོགས་ལོ་ཆེན་
 ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བསྐྱར་ཐེན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་དུ་འཁོད་པའི་རྩ་ཆོག་ལོ་ཆེན་ཀྱི་འགྱུར་དང་ཁྱད་
 བར་ཉུང་ཤས་ལས་མི་འདུག་པས། ལོ་ཆེན་ཀྱིས་སྤྱ་འགྱུར་དེ་དག་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ཅམ་མཛད་
 པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་། འགྱུར་བྱུང་དུ། “རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྒྱ་ཀར་མཆོ་དང་། ཀམ་ལགུ་
 དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་སབ་པའོ།” ཞེས་
 འཁོད་པ་མ་ཟད། ཁྲིས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་ཞེས་ངོས་འཛིན་མཛད་
 དོ། ། དུས་ཁྲིས་ཁྲི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཤོང་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་གོས་བཏན་པས་སྤར་ཡང་
 བསྐྱར་འདུག་པ་དེ་ནི་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་དང་། གོང་གསལ་འགྲེལ་བ་ཁག་གི་ནང་དུ་འཁོད་པའི་
 རྩ་ཆོག་དང་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིང་། རྒྱ་གར་དུ་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་མཆོན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན་
 ཆབ་ཆེ་བ་མ་ཟད། སྤྱ་ཐད་བསྐྱར་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག །གངས་ལྷོངས་དང་རྒྱ་
 བཀ་ཏུ་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་ཤེ་གིང་། སྤར་ཐང་། སྤེ་དགོ། ལྷ་ས་བཅས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་པར་
 མའི་ནང་མཆོན་བཟོད་ཤོང་འགྱུར་མ་གཏོགས། ལོ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་མཆོན་བཟོད་མ་བཞུགས་པ་མ་ཟད། འགྱུར་གཞན་ཡོད་པའི་
 འགྲོས་ཅམ་ཡང་མི་འདུག །སྤང་ཡིག་གཞན་ནས་བོད་སྤང་དུ་བསྐྱར་བའི་བཀའ་བསྟན་ཕྱོགས་
 བཏུས་པར་སྐྱོན་བྱེད་སྐབས་ཆོས་ཆོན་སོ་སོའི་འགྱུར་ལེགས་ཤོས་དང་། གསར་ཤོས་དེ་བཅུག་
 པ་ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཁག་མ་བསྐྱས་པ་ནི་བོད་གངས་ཉུང་ཆེད་ཅམ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་ཡང་།
 བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཁྲིང་གུན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག །བཀའ་བསྟན་པར་སྐྱོན་བྱེད་སྒོལ་དར་
 བ་ནས་བཟུང་དཔེ་རྒྱན་མི་ཉམས་པ་དང་། ཡིག་འབྲི་པས་ཆད་ལྷག་ཤོར་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ལས་མ་

དག་པའི་ལྷན་མི་འབྲུག་པ། བར་བཤུས་བྱུང་ཆེ་བས་ཀྱན་ལ་རྟེན་སྤྲོ་བ་སོགས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་
དགེ་མཚན་བྱང་ཡོད་ནའང་། ལོ་པཎ་མང་པོའི་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་བཞུགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
བློ་ཡུལ་ནས་ཡལ་ཞིང་། དཔེ་རྒྱན་ཡང་བརྒྱག་པའི་སྒྲིན་ཆ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སྤང་།

སྒྲིན་རབས་གྱི་བོད་མི་སྤྱིར་བཏགས་ཅན་རྣམས་གྱིས་གསེར་དབྱེ་མཚལ་སྤྲུག་ཅི་རིགས་
ལས་བཞེངས་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱིས་མ་ཉ་ཅང་མང་པོ་བཞུགས་པ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་ད་ལྟའི་
བཀའ་བསྟན་པར་མ་ཁག་གི་ནང་མ་ཚུད་པའི་ཆོས་ཚན་དང་། འགྱུར་མི་འདྲ་བ་སྤྲོ་མང་ཡོད་
པར་མངོན་ཏེ། དཔེར་ན་ད་ལྟ་ནས་འོ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྲུག་བྲག་བཀའ་
འགྱུར་གྱིས་མའི་ནང་བཀའ་འགྱུར་པར་མ་གཞན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཚན་ཁག་དང་འགྱུར་མི་
འདྲ་བ་ ༡༩ ཆོས་ཚན་གཅིག་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེ་བཞུགས་པ་ ༤ བཀའ་འགྱུར་
པར་མ་གཞན་གང་དུའང་མ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཚན་ ༡༥ བཅས་འབྲུག་པ་འདི་ལས་གངས་
ལྗོངས་མཐའ་དབྱས་དང་། ཆེན་པོ་ཉར་གྱི་ཡུལ་སོགས་སུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱིས་མ་
ཆེས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོའི་ནང་དུས་ཤིས་གྱི་བོད་མི་རྣམས་གྱིས་མཐོང་ཐོས་མེད་པའི་འགྱུར་
དང་ཆོས་ཚན་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། མཚན་བཞུགས་ཀྱི་འགྱུར་མི་འདྲ་བའང་དུ་མ་བཞུགས་
ཡོད་སྟེད་པ་མངོན་བྱུག། ལྷག་པར་སྤྲུག་བྲག་བཀའ་འགྱུར་གྱིས་མའི་ནང་འགྱུར་གཞན་གྱི་དཔེ་
དངོས་སུ་མ་བཞུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཐོ་འགོད་གནང་བ་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟ་བུའང་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་ཡིག་གཞིར་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཉ་ཅང་ཆེ། སྤྲུག་བྲག་བཀའ་འགྱུར་
གྱིས་མ་འདི་བོད་མངའ་རིས་ཁུལ་གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་གདན་ས་སྤྲུག་བྲག་
དགོན་དུ་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལས་ ༡༩༩༩ བར་ཞིག་ལ་བཞེངས་པའི་བྲད་ནོར་རྒྱ་མེད་ཅིག་ཡིན།

ཤོང་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཚན་བཞུགས་འགྱུར་བཟང་ཞིང་། དེང་སྐབས་འཇམ་གླིང་རྒྱ་བྱུང་
བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྱུར་པར་མ་རྣམས་གྱི་ནང་འགྱུར་དེ་ཉིད་ལས་མ་བཞུགས་ཀྱང་། བོད་
ཀྱི་ཆོས་སྡེ་པལ་མོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱི་ཞལ་འདོན་དུ་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་དེ་རང་ད་ལྟའང་གསུང་བུས་

སུ་འདུག་པ་མ་ཟད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་རྒྱུ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོས་དབྱས་བོད་
 གྱི་འགྲེལ་མཛད་པ་པལ་མོ་ཆེས་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་རང་གཞིར་མཛད་འདུག་པ་ནི་དེ་མེད་འོད་
 སོགས་མཆོན་བརྗོད་རྒྱུ་འགྲེལ་སྡོན་འགྲུར་རྣམས་ལ་ཤོང་ལོས་བསྐྱར་བཅོས་མ་སོང་བའི་
 དབང་གིས་ཡིན་ནམ། རྒྱུ་མཆོན་གཞན་དེ་ཡིན་ཆ་མ་འཆོལ། ལར་ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ་ལེགས་
 སྐྱར་སོགས་རྒྱ་སྐད་གྱི་གནའ་པོའི་དཔེ་པལ་མོ་ཆེ་ཤིང་ཤུན་དང་། ཏུ་ལའི་ལོ་མ་སོགས་གྱི་སྟང་
 ལག་གྲིས་མ་ཡིན་སྟབས་དཔེ་བཤུས་སྐབས་དེམ་པས་ཡིག་འོར་དང་། ལྷག་ཆད་ཅི་རིགས་
 ཡོང་ཉི་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བརྗོད་ཆེག་དང་། དག་ཆ་འབྲ་མིན་ཅི་རིགས་ཡོང་བར་བརྟེན་
 ཐོས་བསམ་དང་འགྲེལ་བཤད། སྐྱ་བསྐྱར་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དཔེ་གང་རྟེན་པན་ཚུན་བསྐྱར་
 ཉི་མཛད་པ་པོའི་བརྗོད་ཆེག་ངོ་མ་དེ་ཡིན་ཞིབ་འདུག་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཀྱང་པ་བཞིན། སྡོན་
 གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་དབྱས་གྱི་དཔེ་དང་སྟོགས་གཞན་གྱི་དཔེ་སོགས་དང་བསྐྱར་
 ཉི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྱེད་གཡང་ཡང་མཛད་པ་བྱུང་འདུག་པས། ལོ་ཆེན་གྱི་བསྐྱར་གཞིའི་རྒྱ་དཔེ་
 དང་། ཤོང་ལོའི་བསྐྱར་གཞིའི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་མི་འབྲ་བའང་ཡོང་སྟེད།

༤། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་སྐྱར་ཚུལ།

འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ཐོག་མ་སྟོབ་དཔོན་དུན་པལ་ནས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༠-༡༩༠༠ ཅམ་གྱི་ནང་བསྐྱར་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པའི་མགོ་སྟོད་དུ་བྱུང་
 བའི་རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱ་བ་ཀེན་སུན་ཁ་(kinstun kh)ཡིས་བསྐྱར་བ། དེ་མིན་འགྲུར་གཞན་པ་
 གཉིས་བཅས་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་འགྲུར་གཙོ་ཆེ་བ་བཞི་ཡོད་པར་གྲགས།

མཆོན་བརྗོད་སོག་པོའི་སྐད་དུ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ནས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་བཞི་པ་
 འགོ་ཚུགས་ཅམ་དུ་ལེགས་སྐྱར་ནས་བསྐྱར་ཅིང་སོག་སྐད་དུ་མདོ་རྒྱད་འགྲུར་སྐྱ་བའི་གས་ཡིན་
 པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་སྐད་ནས་བཀའ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱར་སྐབས་སུ་བསྐྱར་བའང་
 ཡོད།

མཚན་བཟོད་དབྱིན་སྐད་དུ་བྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་པའི་སྐད་ཅམ་དུ་མཁས་དབང་ཨར་
 རྟེ་ཤེས་ན་ (R.Davidson) གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། མཁས་དབང་ཨེལ་གས་ལེམ་ན་ (Alex
 Wayman) གྱིས་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དོ་རྗེའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དང་དབྱིན་
 སྐད་དུ་བསྐྱར་རྒྱ་ནི་བྱ་སྤྱོད་པའི་ཞིག་མ་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་ཞིག་ཆད་ལྡན་བྱུང་ཡོད་མེན་བདག་ལྟ་
 བུས་བཟོད་པར་དགའ།

༥༽ ལེགས་སྐྱར་སྐད་དུ་ད་ལྟ་བུ་གས་པའི་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ཕྱག་དེབ།

ད་ལྟ་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་དུ་རྟེན་སོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལག་གིས་མ་འབྲས་མེན་གངས་བརྒྱ་
 ལྷག་གི་གནས་ཚུལ་དཀར་ཆག་ཁག་ནས་གོ་རྟོགས་ཡོད་པའི་སྐོར་སྒྲུབ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་
 མཐོའི་གཞུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་རྒྱ་དབུས་དེབ་འདོན་ཐེངས་གསུམ་པའི་ནང་གསལ་ཡོད། དེ་
 དག་གི་ཁོད་རྒྱ་ལའི་ལོ་མའི་ཐོག་གིས་མ་རྟེན་ཤོས་བྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་སྐབས་ཅམ་གྱི་
 ཡིན་པའང་ཡོད་བཟོ་འདུག །དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ ༡༩༩༧ ལོར་སྐྱབ་དབུས་བོད་ཀྱི་
 ཆེས་མཐོའི་གཞུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་བནར་སིལ་ལ་མཆོག་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་
 གནང་བ་དེའི་ཁུངས་གཞུགས་ལྷལ་མ་དཔེ་གལ་ཆེ་རིགས་མདོ་ཅམ་བཟོད་ན། ༡༽ བལ་ལྷལ་
 རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་མཛོད་དུ་བཞགས་པའི་རྒྱ་ལའི་ལོ་མའི་ཐོག་ཡོད་པའི་ལག་གིས་མ་དཔེ་དང་
 ཐོ་དཔེ་ཨང་ ༧ ༡༡༡༥ ཅན་དང་། ༢༽ ཡིག་མཛོད་དེའི་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལའི་ལོ་མའི་ཐོག་
 ལག་གིས་མ་དཔེ་གཉིས་པ་དཔེ་ཨང་ ༥༡༩༧ ཅན་དེ་གཉིས་བྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་པ་དང་བརྒྱ་
 གསུམ་པ་ཅམ་དུ་བྲིས་པར་ཆོད་དཔག་བྱས་པ་དང་། དེ་མེན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ཁྱེད་ཀྱིས་
 བར་སྐྱབ་བྱས་པའི་མཚན་བཟོད་ཁག་གསལ་གསལ། ༡༽ ལྷ་རུ་སུའི་མཁས་དབང་ཨཡའི་ མི་
 རོ་ཨོལ་ (I.P.Mineof) མཆོག་གིས་ ༡༩༩༥ ལོར་སེན་ཁྲི་ཤེས་སྐྱེད་གྲུག་ (St. Petersburg)
 གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་བར་སྐྱབ་གནང་བ་དང་། ༢༽ སློབ་དཔོན་རྒྱུ་ལྷིར་ (Ra-
 ghu Vira) མཆོག་གིས་སུ་ཉི་བརྒྱ་པའི་ཐོད་ཐེང་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་བར་སྐྱབ་གནང་བ་དང་།

༩ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ཆད།

འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོད་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོང་མས་བཅ་པོ་གཅིག་ཏུ་
མཛད་ཅིང་། གཞུང་དངོས་ལ་ལེའུ་དབྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་བྱུང་ཡང་། བོད་ཀྱི་འགྲེལ་
མཛད་པལ་མོ་ཆེས་དྲི་མེད་འོད་དང་བདུད་རྩི་ཐིགས་པ་སྟོལ་མ་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ལེའུ་བརྩ་བཞི་འཕ། ཡང་ན་བརྩ་གསུམ་དུ་བཞེད། ལེའུ་གཞན་འདྲ་བ་ལ་པན་ཡོན་
ཀྱི་ལེའུ་བཟངས་ན་བརྩ་བཞི་དང་། མ་བཟངས་ན་བརྩ་གསུམ་མོ། དེའང་འདི་ལྟར། དེ་ནས་
དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཆང་། ། ཞེས་པ་ནས། ལུས་བརྟུང་ནས་ནི་སྤྱན་སྦར་འདུག ། ཅས་པའི་བར་
དང་པོ་ཁྱས་པའི་ལེའུ་སྟོག་བརྩ་དུག ། དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་ཤྲུག་ཐུབ། ། ཅས་པ་ནས། བཙམ་
ལྷན་དེ་ནི་ལེགས་ཞེས་གསོལ། ། ཞེས་པའི་བར་གཉིས་པ་ལན་ཀྱི་ལེའུ་སྟོག་དུག ། དེ་ནས་
བཙམ་ལྷན་ཤྲུག་ཐུབ། ། ཅས་པ་ནས། རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཆེར་གཟིགས་ནས། ཞེས་པའི་
བར་གསུམ་པ་རིགས་དུག་ལ་གཟིགས་པའི་ལེའུ་སྟོག་གཉིས། ཆོག་གི་བདག་པོས་ཆོགས་སུ་
བཅད། ། ཅས་པ་ནས། ཡར་བཙོན་ཡུལ་ཉེན་མེད་ཞེས་པའི་བར་བཞི་པ་སྤྱུ་འཕྲུལ་དུ་བ་མདོན་བར་
བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ་སྟོག་གསུམ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས། ། ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཀྱི་མཆོག ། ཅས་པའི་བར་ལྷ་པ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་

པའི་ལེའུ་ལྷོག་བཅུ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་པར་སྤང་མཛད་ཆེ། ཞེས་པ་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྷགས་
 གྲུ་ཞགས་པ་ཆེ། ཞེས་པའི་བར་དུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལྷོག་ཉི་ཤུ་ཅ་
 བཞི་དང་རྐང་པ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་འཇིགས་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ནས། སྤྲ་དང་ལྷན་པ་
 ཀྱིས་མཆོག་། ཅེས་པའི་བར་བདུན་པ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལྷོག་བཅུ་དང་རྐང་པ་གཅིག
 ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེ་འོད་རབ་གསལ། ཞེས་པའི་
 བར་བརྒྱད་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལྷོག་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས། འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་དམ་པ་
 ལྟོ། ཞེས་པ་ནས། རོར་བྱ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཏྲིག་། ཅེས་པའི་བར་དགུ་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ལེའུ་ལྷོག་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས། འཇམ་དཔལ་
 དཔལ་དང་ལྷན་པའི་མཆོག་། ཅེས་པའི་བར་བཅུ་པ་བྱ་བ་ནན་ཏན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལྷོག་
 བཅོ་ལྔ། མཆོག་སྤྱན་རྡོ་རྗེ་མཆོག་ཁྱོད་འདུད། ཅེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 ཅེས་པའི་བར་བཅུ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་སྒྲི་ནས་བསྟོད་པའི་ལེའུ་ལྷོག་ལྔ་བཅས་འདི་ཡན་
 ལྷོག་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས། ལྷོས་བརྟམ་ ཞེས་པ་ནས། ལྷོན་གརྟམ་ ཞེས་པའི་བར་བཅུ་
 གཉིས་པ་སྤྲགས་ཀྱི་ལེའུ་ཆོག་ལྷུག་། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཞེས་པ་ནས། རྡོ་གས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱིས་བཤད། ཅེས་པའི་བར་བཅུ་གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ལའི་ལྷོག་
 ལྔ་ཡོད་ཅིང་། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་མཐུག་ཏུ་པན་ཡོན་གསུངས་པ་ནས་ཆོག་ལྷུག་ཡིན་པས་
 ལྷོག་འདི་གངས་ཀྱིས་མ་བཅད་དོ། རྒྱ་འགྲེལ་ནམས་སུ་ལྷོག་འདི་གངས་ཆད་གསལ་བའི་དབང་
 གིས་མཆོན་བརྫོད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནས་ཆད་ལྷུག་མེད་པར་དག་ཞུས་བྱ་བ་དེ་ཡོད་པའི་
 དབང་གིས་ད་བར་གཞུང་ཆད་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད།

༢། ད་ལྟའི་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཞུ་སྤྲིག་བྱེད་ཚུལ།

སྤྱིར་ཞོང་འགྱུར་འགྱུར་བཟང་ཤོས་སུ་བཅི་བ་མ་བཟད། བཀའ་འགྱུར་པར་མ་ཆང་མའི་ནང་
 འགྱུར་དེ་རང་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁག་གིས་མཆོན་མཆོན་བརྫོད་ཁ་

འདོན་བྱེད་མཁན་པལ་ཆེ་བས་རྒྱུན་འདོན་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་རང་ལ་གོ་མས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་
གྱི་འགྲེལ་པ་པལ་མོ་ཆེའི་ནང་གི་ཅ་ཆེག་ཀྱང་ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་དང་མཐུན་ཆབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
དཔེ་དེབ་འདིའི་ནང་འགྲུར་གཉིས་ཀ་ལྷ་སྤྲིག་གིས་པར་སྐྱུན་ལྷན་ཡོད།

ཀ༽ ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་བོད་ཀྱི་པར་མ་དཔེ་ཐུང་ཞིག་གི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བཙན་བྱོལ་དུ་
འབྱོར་ནས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ཁོ་པོར་ལག་སོན་བྱུང་བ་དེ་ལ་གཞི་བྱས། རྒྱ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་
མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་ཐུག་བྲག་གིས་མ་དང་བསྐྱར་བའི་ཐོག་། བད་དཀར་གྱིས་མཛོད་པའི་
འགྲེལ་པ་དེ་མེད་འོད་དང་། དེ་མེད་བཤེས་གཉན་གྱིས་མཛོད་པའི་མཆན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་
པའི་སྒྲོན་མ་བཙས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་ནང་ཅ་ཆེག་ཡོངས་རྫོགས་གསལ་བ་དང་བསྐྱར་བའི་
ཐོག་། རྒྱུ་མའི་བཀའ་མའི་ནང་བཞུགས་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་མཆན་བཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ལྔ་འབར་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོ་བ་དཔོན་པུས་བཞད་ཅིང་སྐྱ་བ་དཔལ་
བཅེགས་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བར་གསལ་བ་དེ་བཞིན་འགྲེལ་ཚུལ་དང་བཟང་ཆད་འགྲེལ་པ་
གཞན་གང་དང་མི་འདྲ་བར་ཁྱད་ཐོན་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ནང་གསལ་བའི་ཅ་ཆེག་དང་ཡང་
བསྐྱར་ཞིང་། མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་
བསྟོད་སྒྲོན་སྤྲུགས་བསྐྱེགས་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆུང་ནང་འཁོད་པའི་མཆན་བཛོད་དེ་འོང་འགྲུར་
མིན་ནའང་། ལོ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆེགས་ཀྱང་འགའ་ཤས་འདུག་པ་མ་ཟད། ལོ་
འོང་གཉིས་ཀའི་འགྲུར་དུ་མ་གསལ་བའི་དབུ་མཐུག་གི་སྤྲུགས་ཆེག་རྣམས་ཀྱང་བོད་སྐད་དུ་
བསྐྱར་འདུག་པ་དེ་སྐྱར་བ་པོའམ་བསྐྱར་བཙས་མཛོད་མཁན་སུ་ཡིན་གྱི་མཆན་མ་གསལ་མོད།
དུས་ཕྱིས་གྱི་མཁས་དབང་ཞིག་གིས་བསྐྱར་བཙས་དང་ཁ་སྒྲོན་མཛོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དེ་
དང་ཡང་བསྐྱར་ཡོད། འོང་གསལ་མ་དཔེ་དུག་པོ་བསྐྱར་སྐྱབས་དྲྀགས་མ་ཆོད་པ་རྣམས་ད་
ལྟའི་ལེགས་སྐྱར་དུ་བཞུགས་པའི་མཆན་བཛོད་ལྷ་སྤྲིག་རྗེས་འོས་མཁས་དབང་བནང་སིལ་ལ་
གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་པར་བའི་རྒྱ་དཔེར་གཞུགས་ཏེ་དག་ཐེར་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཁུལ་ཡིན།

མ་དཔེ་ཁག་ཏུ་ཆོག་བརྗོད་མི་འདྲ་བ་ཐོན་རིགས་ནས་གང་དག་པར་མངོན་པ་དེ་དགུས་
 སུ་བཞག་ཅིང་། དག་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཅན་རྣམས་དབྱེད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དབྱེད་གཞིར་གཤམ་མཆན་
 ཏུ་བཀོད་ཡོད། མ་དཔེ་གང་རུང་གི་ཡིག་ཞོར་མ་དག་པ་ཡིན་པ་གསལ་རྟོགས་སྟབ་རིགས་
 ཏྲགས་()འདི་ལྟ་བུའི་ནང་མ་དག་ཅེས་ཁ་ཆོན་བཅད་དེ་མཆན་འགོད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། མ་དག་
 པར་ངེས་ཀྱང་སྒྲུང་མེད་ཏུ་མ་བཞག་པ་ནི་འདི་དག་ཀྱང་དབྱེད་གཞིར་འོས་པར་རེ་བ་ཡིན།

ཆོགས་རྒྱུ་སོ་སོའི་མཐའ་མའི་ཆོག་ ‘བ’ ‘པོ’ ‘འཆང་’ ‘བདག་’ ‘སྟེ’ ‘ནི’ སོགས་
 འདྲ་མིན་མང་པོ་འདུག་པ་དེ་དག་བརྗོད་དོན་གྱི་གོ་རྟོགས་ལ་དེ་ཅུ་འགལ་སྟེན་ཏུ་མ་མངོན་
 ཡང་། ཆོགས་རྒྱུ་དགུས་སུ་བོད་སྐད་ཏུ་སྒྲ་མཚུངས་པའི་ཡིག་ཞོར་མང་དག་ཅིག་པར་སྐབས་
 ཀྱི་པར་མ་རྣམས་སུ་བྱང་འདུག་པ་དེ་དག་དགོངས་འགྲེལ་ཁག་དང་། རྒྱ་དཔེར་གཏུགས་ཏེ་ཁྱེ་
 དག་མ་བྱས་ན་གཞུང་དོན་གོ་ཞོར་ཆེན་པོ་ཡོང་སྟེ་པའང་རི་སྟེད་ཅིག་འདུག་པ་རེ་བྱུང་དཔེར་
 མཆོན་ན་ ‘བཀའ་’དང་‘དགའ་’ ཡང་། ‘བརྟན་’དང་‘བསྟན་’ ‘རིག་’དང་‘རིགས་’ ‘གྲགས་’དང་
 ‘གྲག’ ‘སྒྲ’དང་‘དག’ ‘སྒྲ’དང་‘སྒྲ’ ‘འཇིགས་ཆེན་’དང་‘འཇིག་རྟེན་’ ‘གཞི་’དང་‘བཞི་’ ཞོར་བ་
 ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེར་ན་ལེའུ་དང་པོའི་སྟོག་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་པར་ ‘དཔག་མེད་རྣམས་’
 ཀྱིས་དགའ་བཞིན་དུ།། ཞེས་པར་ ‘བཀའ་བཞིན་དུ།།’ ཞེས་གྲིས་པ་དང་། ལེའུ་ལྟ་བུའི་སྟོག་
 དགུ་པའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་པར་ ‘བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་པོ།།’ ཞེས་པར་ ‘བསྟེན་པ་པོ།།’
 ཡང་ན་ ‘བསྟན་པ་པོ།།’ ཞེས་གྲིས་པ་དང་། ལེའུ་དང་པོའི་སྟོག་བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱུ་བ་དང་པོར་
 ‘མགོན་པོ་རིག་མཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ།།’ ཞེས་པར་ ‘རིགས་མཆོག་’ ཅེས་གྲིས་པ་དང་། ལེའུ་
 བདུན་པའི་སྟོག་གཉིས་པའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་པར་ ‘རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྟོང་།།’ ཞེས་པར་ ‘རྡོ་
 རྗེ་བྲག་པོ’ ཞེས་གྲིས་པ། ལེའུ་དེའི་སྟོག་བཅུ་པའི་རྒྱུ་བ་དང་པོར་ ‘འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་སྒྲ་
 ཆེ་བ།།’ ཞེས་པར་ ‘དག་ཆེ་བ།།’ ཞེས་གྲིས་པ་དང་། ལེའུ་བརྒྱུད་པའི་སྟོག་བཅུ་པའི་རྒྱུ་བ་
 གསུམ་པར་ ‘སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ།།’ ཞེས་པར་ ‘སྒྲ་ཆེན་པོ།།’ ཞེས་གྲིས་པ། ལེའུ་

དེའི་ལྷོ་ག་བཅུ་དྲུག་པའི་རྒྱུ་པ་གསུམ་པར། ‘འཇིགས་ཆེན་སྒྲ་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཆོག་།’ ཅེས་པར་
 ‘འཇིག་རྟེན་དབྱ་སྟེ’ ཞེས་བྲིས་པ། ལེའུ་དགུ་པའི་ལྷོ་ག་བཞི་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོར། ‘ས་ཡི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གཞི་ཡི་ཁྱོན།།’ ཞེས་པར་ ‘བཞི་ཡི་ཁྱོན’ ཅེས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་
 དེ་རིགས་དོན་ལ་འཁྱུལ་གཞི་ཅན་གྱི་མིང་ཆོག་རྣམས་གཞུང་འདིར་ལྷོ་ག་པ་ཐོས་བསམ་གནང་
 མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བྱུགས་སྒྲུང་གནང་གལ་ཆེ། གཞན་ཡང་བྱེད་སྒྲ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་ཡོད་མེད་དང་།
 བན་ཚུན་བསྟོལ་བ། དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་གྱི་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོགས་རི་སྟེང་ཅིག་འདུག་པ་
 དེ་དག་དེ་ཅམ་འཁྱུལ་གཞི་མི་ཆེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གཏིང་ཟབ་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་སྤོན་པར་
 དེ་སྟེ་ཐམས་ཅད་གཤམ་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད།

ཁ། བོང་ལོ་སྒྲོ་སྒྲོས་བརྟན་པའི་འགྲུར་དེ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཅུང་ཅུང་བ་དང་། བེ་གིང་།
སྒྲར་ཐང་། སྤེ་དགེ། །སྒྲ་ས་བཅས་བཀའ་འགྲུར་པར་མ་ཁག་བཞི་པན་ཚུན་མཚུངས་བསྐྱར་ཞུས་
བ་ཅེས་ལས་འགྲེལ་བ་དང་པར་མ་གཞན་མཚུངས་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ་མ་གྲུང་བ་མ་ཟད། ཅི་ནི་དང་
ཡི་ཐང་བཀའ་འགྲུར་གྱི་དཔེ་ཡང་མ་རྟོག་པས་མཚུངས་བསྐྱར་མ་ཐུབ། པར་མ་བཞིའི་ནང་བརྗོད་
ཚིག་མཐུན་མིན་ཡོད་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དང་གང་མཐུན་དཔྱད་སྲུ་སྲུ་བཞག་ཅིང་། མི་མཐུན་པ་གཤམ་
མཆན་དུ་བཀོད་པ་ལགས།

༡༥ ཟུར་རྒྱུན་ཁག

མཚན་བཟོད་ཀྱི་ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་ཆོག་ལྷུག་ཏུ་གསུངས་པའི་སྐུ་ཡོན་གྱི་
སྡེ་ཆན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱན་འདོན་བྱ་སྒོལ་མ་དར་བས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་པལ་མོ་
ཆའི་ནང་མེད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མང་པོས་ཀྱང་ལེ་ཆན་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་
མཛད་མི་འདུག་ཅིང་། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་“སྐུ་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ཤོང་འགྱུར་དུ་བྱུང་ཡང་
ད་ལྟ་འདོན་པའི་ཡོངས་གྲགས་འདི་ལ་མི་སྣང་ཞིང་། ཆོག་ངེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གོ་སྤྲོ་བར་མཐོང་སྟེ།
གངས་དཔེ་མེད་འཆོ་ལྟར་བརྩ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་པ་ལ།” ཞེས་གསུངས་པས། འདིར་

ཡང་གཞུང་དགུས་སུ་མ་བཀོད། འོན་ཀྱང་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆ་ཚང་བའི་ཆེད་པན་ཡོན་
རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ལེ་ཚན་ལོ་ཆེན་འགྱུར་དང་ཤོང་འགྱུར་གཉིས་ཀ་རྩར་རྒྱ་དུ་བཀོད་ཡོད།

ཐོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རྗེས་འཇུག་པ་ནམས་ཀྱི་ཁྲིད་གནའ་སྟོལ་གྱི་འཇམ་དཔལ་མཚན་
བཟོད་ཁ་འདོན་བྱེད་མཁན་མང་ཡང་རྒྱ་དང་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འདོན་ཐབས་ལྟར་
འདོན་མཁན་དགོན་པས་འདོན་ཐབས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཐོད་ལ་བཀའ་བློན་ཆེ་བ་ཁ་ཆེ་
པའི་ཆེན་ཤུ་ལྷན་སྤྱད་མཇུག་པའི་མཚན་བཟོད་སྟོན་པའི་མན་ངག་དང་། གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་
བྱེད་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉིས་གྱིས་མཇུག་པའི་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་
གདོན་པའི་མན་ངག །ཐོད་ཀྱི་སྟེགས་དུས་ཀྱི་མཐུས་རྒྱུ་གྱུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་
མཇུག་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འདོན་ཐབས་ཁག་གཉིས་བཅས་ཅ་གཞུང་གི་སྟོན་དུ་
བཀོད་ཡོད་པ་དང་།

ཤིན་ཏུ་ཐབ་གསང་གི་རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ཡང་སྟོང་ཤོག་གཅིག་
མ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཀོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ཡ་གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་
བརྟན་སྟོག་གཉིས་བཅས་ཉགས་ཉེན་ལ་བསམས་ཏེ་ཅ་གཞུང་གི་མཇུག་ཏུ་བཀོད་ཡོད།

༤༽ ཡི་རངས་བསྟགས་བཟོད།

འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་འགྱུར་མི་འབྲ་བ་གཉིས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་
རྒྱ་མཚོས་མཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཅས་དེང་རབས་ཀྱི་ཡིག་གཞི་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་ལྡན་གྱི་ལམ་ནས་པར་སྦྱར་བྱ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ལག་ཏུ་སྤངས་རྗེས་
དུས་ཚོད་ཏ་ཅང་ཐུང་དུ་ལས་མེད་པས་ངེ་བཞིན་འགྲུབ་མིན་སོམ་ཉིད་གནས་སུ་གྱུར་བྱུང་། ཁྱེད་
སྟོན་གི་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་འདིན་དོན་ཡོད་ཀྱིས་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་
ཉིན་མཚན་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་འབད་བཅོན་ལྷགས་དག་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་ད་ལམ་པར་སྦྱར་བྱུང་
ཅམ་བྱུང་བ་འདི་ཡི་རངས་བསྟགས་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར།

ལྷ་སྒྲིབ་གི་བྱ་བར་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་རྣམས་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཕྱག་དཔེ་གསུང་
 རྟེན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་སློབ་ཐུབ་ལྷ་སྒྲིབ་མཆོག་དང་། ལྷ་ས་དབུས་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་
 གཞུག་ལག་སློབ་ཁང་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཆོན་གྱི་ཚོམ་སྒྲིབ་ལས་རིགས་སྐུ་ཞབས་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་
 གོལ་མཆོག་སོགས་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
 རིན་རྗེས་བཞུག་ཏུ་བྱུང་།

པར་ཅ་འདྲུག་སྒྲིབ་གི་ལས་རིགས་དཀའ་ལྷོག་ཅན་དེ་དག་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་
 འཆི་མེད་དབང་མོས་ངལ་བ་ལ་མ་འདྲེམས་པར་བཅོན་ཤུགས་བྲག་པོས་བསྐྱབས་པར་ལེགས་
 སོ་བསྐྱགས་བཅོད་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆོད་དང་ལྷན་པ་བསྐྱན་འཛིན་ལུང་རྟོགས་དང་འདིགས་མེད་
 པ་སངས་རྣམས་ཀྱང་མཐུན་འགྱུར་ཅི་རིགས་བསྐྱབས་པར་ལེགས་སོ་ཡོད།

དུས་ལུན་ཏེ་ཅང་ཐུང་བུའི་ནང་དཔེ་དེབ་པར་སྐྱུན་བྱེད་རྒྱ་དཀའ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་མོད།
 ལྷ་ས་སུར་རྟེན་པར་ཁང་གི་སྒྲིབ་བདག་དང་ལས་བྱེད་ཆང་མས་ཁོ་བོའི་རེ་འདུན་ལྷ་ས་ལེགས་པར་
 བསྐྱགས་པ་ལའང་སྙིང་ནས་བསྐྱགས་བཅོད་ཏུ་བྱུང་བཅས་བཅུན་གཟུགས་སློབ་ཐུབ་བསྐྱན་འཛིན་
 གྱིས་བྲེལ་སྐྱབས་སུ་སྐྱས་པར་ནོངས་པ་ཅི་མཆིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུན་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་བཅོད་པར་
 མཛོད་དུ་གསོལ། རེལ་ལག་། །

༥ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་སྡོན་སྒྲེང་།

༡༡། ལྷ་མ་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། བཙེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། དཔལ་ལྷན་འཇམ་དཔལ་ངག་གི་དབང་ཕྱག་སྒྲོ་བློས་བཟང་ལྷན་ཡེ་
ཤེས་སྐྱབས་སུ་བཙེས་བདེར་གཤེགས་ཀྱན་གྱི་ཡབ་གྱུར་ཀྱང་།། རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཚུལ་
འཛིན་རྒྱ་ཆེན་འཕྱོན་ལས་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་ཁམས་མོས་དབང་པོའི་རྗེས་འགྲོ་བ།། གང་
གསུང་བདུད་ཅིའི་རོལ་མཆོ་གཏིང་བྲལ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་པའི་རྒྱབས་འཕྲེང་ཡིད་འོང་སྲིད་པ་
གསུམ་གྱི་སྒྲ་ན་གཡོ།། ལྷོབས་བཅུའི་དཔལ་ལ་མངའ་དབང་ཡོངས་བསྐྱར་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་
ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དེས་སྐྱོངས།།

༡༢། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྗེ་
རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ་བ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱབས་
གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ་འདི་ནི་མཆོན་
བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
ཞིག་དང་། སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་མཐུན་པར་མཆོན་བརྗོད་དུས་འཁོར་ལུགས་སུ་
འགྲེལ་བའི་བོད་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྡོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་གསར་པ་ཞིག་ཡིན།
སྐྱེར་འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་མཆོན་བརྗོད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་དུ་བཀྲལ་བ་དང་།
སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བཀྲལ་བ་གཉིས་དང་། ལྷ་མེད་དུ་བཀྲལ་བ་ལའང་སྒྲ་མེད་སྐྱེ་འགྲོ་དང་མཐུན་

པ་དང་། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་བ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་རྩི་ཅམ་ཡོད་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཉིད་དུ་
 མདོ་ཅམ་གསལ་བ་མ་ཟད། མཆན་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་གཞུང་
 འདིའི་ཟུར་རྒྱན་དུ་བཀོད་ཡོད་པས་འདིར་ཞིབ་དུ་སྒྲོས་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ཆེར་བཤད་
 པ་འདིའི་ཁྱད་སྤངས་གཏུགས་ལུང་གཙོ་བོ། ༡༽ རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་འཕགས་
 པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་རྩི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྲ་བ།
 དཔལ་བསོད་སྦྱོམས་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱར་བ། ༢༽ སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་མཛད་པའི་
 འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་
 སྒྲོན་མ་གསལ་བ་ཞེས་བྲ་བ། སུག་ཏུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཀྱི་རྟེན་འཛིན་རྒྱལ་མཆན་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ།
 ༣༽ སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་
 པའི་མདོར་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཁོར་བྱ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉི་མའི་དབང་
 པོའི་འོད་ཟེར། ཆོས་རྗེ་དཔལ་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། ༤༽ མའི་དབང་པོ་
 གྲགས་པས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་ཨ་ལྷ་ཡབ་མཛད་ཀྱི་སྤྱལ་རྩི་རྒྱལ་པོས་བསྐྱར་བ། ༥༽ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་པན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ་ཨ་ལྷ་ཡབ་མཛད་
 དང་། རྩི་རྩི་རྒྱལ་པོས་བསྐྱར་བ་གཉིས་ནས་ཀྱང་ལེགས་ཆ་ཅི་རིགས་བཞེས་འདུག །

དེའང་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བརྒྱ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་རྩི་མ་མེད་པའི་འོད་ནི་
 གཞུང་འདིའི་རྒྱ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གཟུང་འོས་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 འོའི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་དུ་ལུང་གིས་ཐེན་པའི་འཛིན་ཏེན་དབང་ལྷག་གི་རྣམ་འཕྲུལ་
 རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་འོའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལའང་རྩི་མེད་
 འོད་ཅེས་བཏགས་ཤིང་། དེ་དང་མཆན་མཐུན་པར་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དེའང་རྩི་མེད་འོད་

ཅེས་བཏགས་པ་དང་། གཞུང་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་རིས་ཀྱང་མཐུན་པ་མ་ཟད། མཆོད་བརྟེན་མི་འདྲ་
 བ་མེད་པར་གཅིག་གྱུར་དང་། རྟེན་འགྲེལ་ནི་མེད་འོད་ལ་ཞལ་འཕངས་པའང་ཅི་རིགས་འདུག་
 གོ། དགེ་སློང་རྟོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་ཆ་མི་སངས་
 རྒྱས་གྲགས་ཞེས་ཏུ་བ་དེ་ནི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྦྱེས་ཆེན། འཕགས་ཡུལ་གྱི་འགྲན་རྒྱ་
 མེད་པའི་མཁས་དབང་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མར་གྱུར་
 ཅིང་། དཔལ་རྟོ་རྗེ་གདན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཁན་པོའང་གནང་བའི་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་
 པ་དེས་བསྐྱར་ཞིང་། ཁོང་གིས་གཞུང་འདིའི་འགྱུར་བྱང་དུ། “འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་དབང་གི་བྱད་པར་དང་། འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བྱད་པར་གསལ་བར་
 སྟོན་པ་ལ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟེན་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བ་ནི་
 མ་མེད་པའི་འོད་དུ་བཀྲལ་ལོ།” ཞེས་སོགས་ནི་མེད་འོད་གཉིས་ཀའི་མཛད་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ་
 ཉིད་ཡིན་པར་གསལ་སྟོན་མཛད་ཡོད་ཅིང་། རྟོ་རྗེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་“འདི་བྱ་སྟོན་ཆོས་
 འབྱུང་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་མ་ཚུད་ཀྱང་། དཔལ་ཅེད་ཐང་དང་། རི་བོ་སྟེ་ཆེན་གྱི་བསྟན་འགྱུར་ནང་
 བཞུགས་སོ།” ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆོད་མར་མཛད་ནས། “འདིར་ནི་ཆོག་དོན་འཆད་པ་ལ་བརྒྱ་
 དཀར་པོས་མཛད་པའི་ནི་མེད་འོད་དང་། དཔེ་མེད་འཆོའི་འགྲེལ་པ། ཉི་མ་དཔལ་གྱི་བདུད་ཅིའི་
 ཐེགས་པ་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབ་དང་འཆད་གང་བདེ་བའི་ཕྱོགས་གཞིར་བཞག །ལེགས་ཆ་
 རྣམས་གྲུང་ལེགས་པར་བསྐྱེགས་ནས་འཆད་ལ།” ཞེས་གསུངས་སོ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
 གི་དཀར་ཆག་ཏུ་མ་ཚུད་པ་སྟགས་བདེན་ཡང་། བྱ་སྟོན་གྱི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཚུད་ཡོད། དཀར་ཆག་དེ་
 རྟོ་རྗེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་སྟུན་ལམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཆོད། ཀུན་མཁྱེན་བྱའི་དཀར་ཆག་དེའི་
 ནང་“མཆོན་བརྟེན་གྱི་འགྲེལ་པ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པ་དང་། མཆོན་བརྟེན་གྱི་
 འགྲེལ་པ་ནི་མ་མེད་པའི་འོད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བརྒྱ་དཀར་པོས་མཛད་ཟེར་བ། དགེ་སློང་

བསོད་སྒྲིབ་པའི་འགྲུང་། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་པན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་བསྐྱུས་པ་
དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ། འདི་གསུམ་བོད་མ་ཡིན་པར་སྤངས་སྟེ། སྤེལ་ཆ་མས་ཀྱིས་བྲིས་སྤངས་
བས་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་པར་མ་མཐོང་
ཞིང་། ལྷན་ཚོངས་བདག་ལྟ་བུས་ཀྱན་མཁུན་བུའི་གསུང་ལ་སྐྱོན་ཀ་འཆོལ་བར་ག་ལ་བྱས་
ཀྱང་། གཞུང་གཞན་གཉིས་ཞིབ་པར་མཛལ་ལོངས་མ་བྱུང་ཡང་། མཚན་བརྗོད་འགྲེལ་བ་དྲི་མ་
མེད་པའི་འོད་བོད་མ་ཡིན་པའི་ཀྱུ་མཚན་མ་མཐོང་བ་མ་ཟད། གོང་དུ་སྒྲོས་པ་བཞིན་ལོ་རྒྱ་བ་
ཆད་ལྡན་གྱིས་བསྐྱུར་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་དཔེ་ནས་བསྐྱུར་བ་ཆད་ཐུབ་ཏུ་མཛོན་པས་ཀྱན་མཁུན་
བུའི་གསུང་དེ་ནི་བརྗོད་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གསུང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ། ནམ་ཞིག་མཚན་
འགྲེལ་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཀྱུ་དཔེ་ཞིག་ཉིད་སོན་བྱུང་ན་དོགས་པ་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་མཛད་པའི་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་
ནི་གཞུང་འདིའི་ཀྱུ་འགྲེལ་ཤིན་ཏུ་གཤ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་རྗེ་དགེ་འདུན་ཀྱུ་མཆོས་ཀྱང་ལུང་
ཁུངས་ཆད་མར་མཛད་འདུག་ཅིང་། འགོས་ལོའི་དེབ་སྒྲིབ་དུ་དཔེ་མེད་འཆོ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་
དངོས་སྒྲོབ་ཏུ་བཞེད་འདུག །སྒྲོབ་དཔོན་འདི་རྗེ་རྣམ་པས་ཀྱང་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་དབང་མདོར་
བསྐྱོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་ལུང་འདྲེན་ཡང་གནང་ཡོད། འགྲེལ་བ་འདི་ཆ་ཆང་ཆོགས་བཅད་དུ་
བཞུགས། འདིའི་མཚན་ལ་ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་ཀྱང་མཐུག་བྱང་དུ་གསལ། ཀྱུ་ཆེར་
བཞད་པ་འདིའི་ནང་གཞུང་འདི་པལ་མོ་ཆེར་བྲངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག

གསུམ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོར་བཞད་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་
པ་ཡང་གཤམ་ཆེའི་ཀྱུ་འགྲེལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ནི་དཔེ་མེད་འཆོ་
ནས་སྒྲིབ་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཐེབས་པ་དང་། དུས་འཁོར་སྒྲོར་དུག་གི་རྒྱུད་འཛིན་མཁས་གྲུབ་
གས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྲེལ་བ་འདི་ཡང་རྗེ་དགེ་འདུན་ཀྱུ་མཆོས་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་ལུང་
འདྲེན་ཏུ་ཅང་མང་པོ་མཛད་པ་དང་། སྐབས་མང་པོར་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་

གསུངས་འདུག་ཅིང་། འགྲེལ་བ་འདི་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་པོ་སྤྱི་ཡིན་དང་། རྒྱ་གཞུང་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞི་མ་མཆིས་སོ་སྟུང་མོ།།

བཞི་བ་མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་འདི་ལ། རྗེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོས། “མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པ་དེ་ནི་དེས་གསུངས་པའི་བཞུང་བཞུང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ན་མ་གཏོགས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ནས་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། མཆོད་བཞུང་གི་འོག་བསྐྱེད་དོན་འགོད་པའི་མཆོམས་སྤྱར་དུ། དེ་ལ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་དོན་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དོན་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྗེ་རྗེའི་ཆོག་འཆད་པའི་རྣམ་པའང་ཏ་ཅང་ཆེ་རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་ཁ་ཆས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་མཛད་འདུག་པས། འཇམ་དཔལ་གྱི་གསུང་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་བྱ་ལ།” ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་མའི་གསུང་སྟོབ་མ་གཞན་གྱིས་བཞུང་བྱ་བཏབ་པ་རྣམས་གསུང་པ་པོ་ལྷ་མ་དེའི་བཅའ་མས་ཆོས་གསུང་འབུམ་དུ་བཞག་པ་རྗེ་ཡབ་སྤྱན་གྱིས་མཆོན་པོད་ཀྱི་སྟོན་བྱོན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོར་བྱང་འདུག་པས་འཇམ་དཔལ་གྱི་གསུང་གཞན་གྱིས་བཞུང་བོར་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཁོང་གི་གསུང་དུ་འཛིན་པར་སྟོན་ཞེ་ཡོད་སྟུང་པ་མ་ཟད། གཞུང་དེའི་མཁྱེན་བྱང་དུ་“འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱལ་བ་མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྗེ་གསུང་མོ།།” ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་གསུངས་ཏེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྤྱལ་བ་རྒྱ་དཀར་པོས་བཞུང་བྱ་བཞུང་པར་བྱས་ཀྱང་བྱང་ངམ་སྟུང་པ་དང་། རྗེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་། “མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལའང་ལེགས་ཆ་མང་པོ་འདུག་པས་ལེན་པ་དང་།” ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་མ་བྱས་ཀྱང་བྱང་ངམ་སྟུང་།

ལྷ་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་པ་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ་ལའང་ཀུན་མཁྱེན་བྱས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
གཞིར་གསུངས་ཀྱང་། དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོད་ཀྱི་ཆེར་བཤད་པའི་ནང་ལུང་འདྲེན་མང་བ་མི་འདུག་
པས་དབྱེད་པ་མ་ཐུབ་པས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་གོ།

དེར་སྐབས་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་དུ་མཆོན་བཞིན་གྱི་ཀྱི་འགྲེལ་ཕྱག་དཔེ་རྟེན་སོན་ཡོད་པ་
ནི་ ༡༽ དཔལ་སྐྱེག་པའི་རྩོམ་མཛད་པའི་སྐགས་དོན་རྣམ་གཟིགས་དང་། ༢༽ སློབ་དཔོན་
ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོར་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ། ༣༽ སློབ་དཔོན་
བི་བྱུ་ཏི་ཅཱ་མཛད་པའི་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ། ༤༽ ཀུན་པདྨ་ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པ་མཛད་པ་སོ་མ་གསལ་བ་བཅས་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐགས་དོན་
རྣམ་གཟིགས་དང་། མདོར་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བོད་འགྱུར་ད་ལྟ་བུ་སྐུན་འགྱུར་
ནང་དུ་བཞག་སྟེ། བི་བྱུ་ཏི་ཅཱ་མཛད་པའི་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལོ་
ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོས་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྟེ་དགའི་བསྐུན་འགྱུར་དཀར་ཆག་དུ་གསལ་
ཡང་། དངོས་སུ་པར་བཞག་སྐབས་ཕྱག་དཔེ་མ་སོན་པས་མཆོན་བྱང་ལོག་ (མ་བྱང་།) ཞེས་
པའི་མཆོན་ཞིག་འཁོད་འདུག་པ་བཅས། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་བསྐུན་འགྱུར་པར་མ་ཁག་གི་ནང་མ་
བཞག་སྟེ། ཕྱག་དཔེ་དེ་བོད་ཀྱི་དཔེ་རྟེན་ཁག་གི་ཁོད་ནས་ནམ་ཞིག་རྟེན་རེ་ཡོད་དམ་སྟེ། ཉི་
ཉོང་གི་ཤི་ཁྱོ་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞག་སྟེ་པའི་འདིའི་ཀྱི་དཔེ་རྟེན་པའི་ཤོག་
མཐར་བོད་སྐད་ཐོག་མིང་ཆེག་མང་སོ་བཞག་འདུག་ཅེས་ཐོས་པ་དེ་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོའི་
གཟུགས་དཔེ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པའི་ཀུན་རྟོག་འཆར། འགྲེལ་པ་འདི་མདོར་བཤད་བདུད་ཅིའི་
ཐིགས་པའི་འགྲེལ་ཆུང་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་བི་བྱུ་ཏི་ཅཱ་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་བཟུངས་
བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་བསྐྱེད་ལུ་གྱི་རྒྱལ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བརྒྱུད་ཁགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
ཁར། ཁ་ཆེ་བཞུ་ཆེན་ལྟ་བུ་བོད་དུ་ཐེབས་སྐབས་སྐུན་དུ་ཡོད་པའི་བཞུ་ཆུང་དགའི་གསལ་ཡིན་
པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་དུས་འཁོར་དང་མཆོན་བཞིན་སྟོར་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་

བསྐྱར་བ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུ་བ་མེད་པར་རང་འགྱུར་ཡང་ཁ་ཤིག་འདུག་པས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མཐར་
 ཕྱིན་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་ཉུང་ཤིང་གི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ་
 བོ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ལ་སྟོད་སྟོ་བྱུར་ཆོར་འཁྱུངས་ཤིང་། རྒྱུ་དུས་ནས་དཔང་
 ལོ་བསྟན་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་པར་གྱུར་ནས། དུས་འཁོར་དང་། སྤྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་སོགས་གཞུང་མང་
 སོ་བསྐྱར་གནང་མཛད། ཁོང་གིས་བསྐྱར་བའི་བེ་བྱུ་ཏི་ཅུ་འེ་བདུད་ཅི་འེ་ཐེགས་པ་གསལ་བར་
 གྱེད་པ་ཆེད་ན་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཅུག་དགོས།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་མཆན་བཟོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདི་མཆན་
 བཟོད་དུས་འཁོར་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བའི་བོད་འགྲེལ་སྤྱི་བའི་གྲས་ཡིན་ནམ་སྟེ་གྱུ་
 མཁྱེན་བྱ་དང་། བོ་དོར་གཉིས་ཀས་ནམ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་ཞིང་། འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས་
 རྒྱལ་མཆན་གྱི་འགྲེལ་པ་མ་མཛལ་ཡང་། མཆན་ལ་འགྲེལ་པ་བྲི་མེད་འོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་
 བཏགས་པར་བལྟས་ན་དུས་འཁོར་དུ་བཀྲལ་ལམ་སྟེ། དེ་མིན་རྗེ་དག་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་སྟོན་དུ་
 བོད་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་ཡོད་ཚུལ་མ་སྟོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདིའི་གཞུང་གི་
 མགོ་མཐུག་ཀྱང་དུ་བོད་འགྲེལ་བྲངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་། དངོས་སུ་ཕྱོགས་སྤར་བཀོད་
 པའང་མི་སྟངས་ལོ།

༡ ་ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདིས་རྒྱུད་དོན་འགྲེལ་ཚུལ།

རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདིས་མཆན་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། གཙོ་བོ་མཆན་
 བཟོད་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་བྲི་མེད་
 འོད་ལས་“རྟོ་རྟོ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པས་
 འཁྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་མཛོན་པར་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་སོགས་
 བྲངས་ཏེ་སྟོང་གཞུགས་རྟོ་རྟོ་འཛིན་པའི་སྐྱེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་མཆན་
 བཟོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ལ། དེ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་

གཞུང་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲུག་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་གི་དོན་མ་ཤེས་
ན་མཆོན་བཞིན་གྱི་དོན་ཤེས་མི་རྣམས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་དགོངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བསྐྱེད་ཀྱི་པོས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དང་། བྱང་སེམས་དོ་རྩེ་སྒྲིལ་པོས་མཛད་
པའི་དོ་རྩེ་སྒྲིལ་འགྲེལ། བྱང་སེམས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སེམས་མཛད་པའི་ཕྱག་དོར་སྒྲིལ་འགྲེལ་བཅས་དང་
མཐུན་པར་འགྲེལ་པར་མཛད་ཅིང་། འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་གསུངས་
པ་ལྟར་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱན་
བརྟན་དང་། མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་ཚུལ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཀུན་
དང་མཐུན་པར་འཆད་པར་སྤང་ཞིང་། དེའང་འགྲེལ་པའི་དཀྱུས་སུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་
གཙོ་བོར་མཛད་འདུག་སྟེ། ‘སྒྲིལ་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།’ ཞེས་དང་། ‘སྒྲིལ་བོ་དོན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན།’ ཞེས་འགྲེལ་བཞིན་མཛད་འདུག་ཅིང་། གཞན་ཡང་གཤམ་པ་གསལ་བ་དང་།
འབྲུགས་པ་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་གསལ་
པར་མཛད་འདུག་གོ།

༣ ་ ཀླ་ཆེར་བཤད་པ་འདིའི་མཛད་པ་པོ།

གཞུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེས་པའི་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་
རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི་གཙང་རྟ་ནག་ཁུལ་དུ་གསང་སྤྱགས་གསང་རྟེན་ལ་མཁས་
ཤིང་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལོ་གཉིས་
ཀྱི་སྐུ་སྐྱེད་པར་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ཤིང་ལུག་ (༡༩༢༦) ལོར་རིགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྐྱེ་
བ་བཞེས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་ལྟར་མཆོན་ལ་སངས་རྒྱུ་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། གཞོན་ནུའི་
དུས་ནས་ཐ་མལ་པའི་སྒྲིལ་པ་ལས་འདས་ཤིང་། མ་བསྐྱབས་པར་གཞུངས་སྤྱགས་གསུངས་
པ་སོགས་དམ་པའི་རང་རྟགས་གསལ་བར་བསྟན། དགྲུང་ལོ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་ན། དགོས་
འདོད་ཀུན་འབྱུང་ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་ཁྱོད། ལོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་བསྐྱབས་སྤྱགས་སུ་

རྒྱུད་ཀྱི་ རོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་གྲུབ་པ་བརྟེན། འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་ཆད་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་བཅད་མང་པོ་སོགས་མེད་དུ་བཅུམས་པ་དང་། སྔོན་
 གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་གསུང་དུ་མ་བྱོན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྐྱ་སྐྱེར་ངེས་
 པ་རྟེན། རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་སྐྱ་འབྲེང་ངེས་བྱོན་དུ་ཕེབས་པའི་སྐྱལ་སྐྱེའི་གས་ཤིག་མིན་སྟབས།
 ཞིང་ག་ཤེགས་རྗེས་སྐྱུ་ཀྱང་ཡང་སྤྱིད་འོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་། ལྷ་བྱང་སོགས་
 གྱི་སྒྲོམ་པའང་མེད་པས་རེ་ཞིག་དེ་ཐུར་ལུས། ཡབ་གྱི་བྱང་ནས་བརྗེས་སྤྱོད་དང་། ཐུན་མོང་བའི་
 རིག་གནས། སྐྱགས་གྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན་ཅིང་། སྔོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་གསུང་དུ་མ་
 བྱོན་སྒྲོར་རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་གྱི་ཉེ་གནས་སྒྲོལ་མས་ཆོར་ཉེ་མཇལ་དུ་བྱུང་བ་འཕྲལ་དུ་རོ་མཁྱེན།
 དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཟས་ལྷན་དུ་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པར་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་སྔོན་གནས་རྗེས་
 བྲན་གྱི་གསུང་མང་པོ་བྱོན་ཉེ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་སུ་བཀོད། འོན་ཀྱང་མཁན་སྒྲོབ་
 སོགས་གང་ལ་འཆོལ་མ་དན་པས་རེ་ཞིག་ཕྱིར་ལོག་མཛད་དེ་ཡབ་ལས་དབང་ལུང་གདམས་
 པ་མང་པོ་ཐུ་མཐུད་གསན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཕེབས་པ་ན་བགྱིས་ལྷན་པོ་བ་རྣམས་བཀའ་བསྐྱོས་
 ཉེ་ཡང་སྤྱིད་འོས་འཛིན་གྱིས་གདན་ཞུར་འབྱོར་བ་བཞིན་བཟས་ལྷན་དུ་ཕེབས་ནས་ཉེ་ལོ་བྱུག་
 པའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་པར་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོའི་བྱང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་དུ་དགོ་འདུན་
 རྒྱ་མཆོ་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དེའི་ལོར་གནས་རྟིང་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་གྱི་བྱང་ནས་དགོ་
 རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། པར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་སོགས་ཆད་ལྡན་གྱི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་བསྟེན་
 ཉེ་ཆད་མ་དང་། དབྱུ་པར་འདུལ་མཛོད་སོགས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱུམས་ལ་གསན་
 བསམ་མཛད། སྐྱ་ན་ཕྱ་ཡང་སྐྱ་ཡོན་རྒྱས་ཤིང་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་པའི་དབང་
 གིས་ཞབས་ཉོག་དང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཉེ་མཚན་སྟན་སྒྲོགས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་བརྟེན།
 སྤར་ཐང་མཁན་ཆེན་ཤེར་རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱག་དོག་གིས་སྟན་ཕྱ་མང་པོ་ཞུས་རྒྱུན། པར་
 ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་འང་ཅུང་མི་མཉེས་པའི་རྒྱལ་མཛད་པར་བརྟེན་བཟས་ལྷན་དུ་བཞུགས་བཞོས་

མ་བདེ་བས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་པར་ཆོས་རྗེ་སྒྲོན་ལམ་དཔལ་བས་སྒྲོ་མོ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་
 དགོས་པའི་གདན་ཁྱེད་ལོ་ལྟར་བཟུངས་ལྟོན་ནས་ཕྱག་བཏེགས་ཏེ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་
 ལྟོན་འབྲས་སྤྲུངས་སུ་ཕེབས་སྐྱབས་འབྲས་སྤྲུངས་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་
 འབྱོར་གྱིས་བསྐྱབ་མཛད་དེ་ཁོང་ལས་གཞུང་ཆེན་དུ་མའི་བཤད་ཁྲིད་དང་། དབང་ལུང་མན་
 དག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དགེ་ལྡན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དདུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་
 སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོའི་བྱང་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་གསན།
 དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་ལ་ཕེབས་སྐྱབས་གནས་རྩིང་ཆོས་རྗེ་དེ་ཉིད་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། འཇམ་
 དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་ལས་སྒྲོ་བ། སྒྲོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་གསང་
 སྒྲོན་མཛད་དེ་གངས་ཚང་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱེན་བར་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་མ་པ་བཞེས་
 པ་བཅས་དེ་དག་ནི་ཉེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྩིས་པའི་ཚུལ་ལོ།

བརྩིས་ནས་བསྐྱེན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་དགྲུང་གངས་ཉིར་གསུམ་དུ་ཕེབས་པ་ན་
 པཎ་ཆེན་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་གྱིས་གདན་བྲངས་པ་བཞིན་རིམ་གྱིས་བསམ་ཡས་དང་། ཅིན་ཐང་
 བརྒྱད་འབྱོར་སྐྱེས་སུ་ཕྱག་ཕེབས། སྐྱབས་དེར་པཎ་ཆེན་མཆོག་ལྷས་ཁྲིད་ནི་འབྲོམ་སྒྲོན་པ་
 དངོས་ཡིན། ར་རྫོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་ཡང་། དེའི་གདན་ས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ངས་
 གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་གསུང་དགོས་ཞེས་ཁྱུས་པ་བཞིན་རི་པོ་ཆེ་སྟེ་
 ཆེན་གྱི་སྒྲོ་བ་ཆོགས་ལ་བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་སོགས་ཐབ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད། རང་རྒྱུ་
 དུ་“ངེད་རང་གིས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་བའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས། དེ་
 ནས་སྟེ་གདོང་གོང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གྱིས་གྲུས་བཀྱར་ཁྱུས་ཏེ་ཅིན་ཐང་འབྲུམ་
 རྩ་ཆེན་པོ་ཉམས་གསོ་དང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་མཆོད་གྱི་རྒྱན་བཅུགས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་པར་སྒྲུར་
 ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་འབྲས་སུ་མང་འབྱེད་དང་། ཡེར་པར་བཞུགས་ཏེ་བྲང་ངེས་རྒྱུ་
 འབྱེད་གྱི་དགའ་འབྲེལ་དང་། བྱུང་མཐའ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལྷགས་ཚུལ་གནང་། དེ་རྗེས་ར་སྤྱོང་

སོགས་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་མང་པོར་གནས་གཟིགས་དང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱ་མི་ཆད་
 པར་བསྐྱོར་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་ཙོར་བཟང་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལས་གསན་བསམ་ཡང་མཛད། དེ་
 རྗེས་ཅ་ལོར་གནས་གཟིགས་གནང་ཞིང་། ལུས་དེའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་དོན་རྒྱལ་ཆེན་མཛད་
 ཅིང་། རིམ་གྱིས་ཡར་སྐྱེད་བྱ་ཐེབས། དགྲུང་ལོ་ཉིད་བརྒྱད་བཞེས་པ་ཅུ་པག་ལོར་དབྱར་དུས་
 འཕྲོས་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་བཞུགས་ཏེ་མཆན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱུད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 ལུགས་ལྟར་བཀའ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལྷགས་ཅོམ་གྲུབ་པར་མཛད། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་ནམ་
 དུ་“མཆན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱུད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སེམས་འབྲེལ་སྐྱོར་གསུམ་དང་
 མཐུན་པར་བཀའ་བའི་སྡོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་ཅོམ་པ་གྲུབ་པར་བྱས།” ཞེས་གསུངས་
 ཏེ་གཞུང་འདི་སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། སྤར་རྟ་ནག་དོ་རྗེ་
 གདན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་ཙམ་གསན།
 དེ་རྗེས་ར་སྤྱོད་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་མང་པོ་སྐྱོར་ཞིང་། རོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་
 རྒྱུད་། དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་
 པ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། དགྲུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་མཆོད་ཀན་སྐྱོལ་། དེ་ཙམ་
 ཞིག་ན་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་གྲུས་ཞབས་ཆེན་པོས་ཕྱག་བྲིས་དང་གདན་ཁྱེད་འབྱོར་བ་ལྟར་
 བཀའ་སྤྱོད་དུ་ཐེབས། དེ་སྐབས་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་གདན་ས་མི་དགོས་པའི་དགོངས་ཁྱེད་མཛད་
 གྲང་། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་དམ་ཆོག་ལ་བཀའ་ཏེ་བཀའ་ནན་ལྷོ་བས་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་གདན་
 ས་ཡང་མཛད་དགོས་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་སྤར་དབྱུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤྱངས་ཁྱི་
 པ་མཛད་ཅིང་ལྷ་ལྷན་སྡོན་ལམ་ཆེན་མོར་སེར་འབྲས་ཆོགས་ཞུགས་བསྐྱར་གསོ་མཛད་དེ་སྡོན་
 ལམ་ཀྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཐེབས། སྤེ་སྤིང་པག་གྲུ་པས་འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཡོད་པའི་གཟིམས་ཁང་
 དོ་ཁང་སྡོན་པོ་ཞེས་པ་དེ་རྗེ་འདི་པར་སྤལ་བར་ཉམས་གསོ་དང་འབྲེལ་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ཞེས་
 བཏགས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་མཛད་པར་བྱས་སུ་ཡགོང་ས་ལྷ་པས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤིང་སྐྱོང་སྐབས་

གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་བ་ཞེས་པ་དེ་ནས་བྱུང་། དགྲུང་ལོང་དགྲུ་པར་སེ་རའི་ཁྲིར་ཐེབས། དེ་
ནས་བཟུང་དགྲུན་དཔྱིད་སེར་འབྲས་དང་། དབྱར་སྟོན་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བསྐྱོར་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་འཇམ་
མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུང་ཉོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཏིར་བཞིན་དུ་འཕེལ་བར་
མཛད་ཅིང་། དགྲུང་གུངས་རེ་བདུན་ (༡༥༩) དུ་ཐེབས་པའི་སྐུ་བས་གཞུགས་སྤྱིའི་བཀོད་པ་
བསྟུས་པར་མཛད་དོ། ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། མཛད་པ་ཀྱན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་པ་
མཆོག་ཡིན་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་
པོ་མཆོག་སྤྱི་འཆོ་གཞེས་ཀྱི་རིང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་
ཀྱི་སྟོན་ནས་སྤྱི་ལྷ་སྒྲ་མེད་མཛད་དེ་གསུང་སྤྱེས་ཀྱི་སྟོན་མ་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྤྱེས་བུ་
གུངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་མ་ཟད། བྱུང་པར་སྟན་མོང་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་
པའི་གནས་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་ཚོམ་ཡིག་འཛོག་པོན་ཆེ་མཛད་པ་གསུང་འབྲུམ་པོད་
གསུམ་དུ་བསྟུས་པའི་དཀར་ཆག་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཟུར་རྒྱན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་དང་། དེ་དག་གི་ནང་
ནས་ཆེས་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་བྲང་ངས་ལེགས་བཤད་སྟོང་
པོའི་དཀར་འབྲེལ་དང་། བྱུང་མཐའ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཛྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་འདི་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། བྱུང་པར་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདི་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུར་། “མདོ་
རྒྱུད་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་པལ་མོ་ཆེ། སྟོན་བཟང་རྒྱལ་བའི་ཉི་མས་གསལ་མཛད་ནས། །
ཕྱོགས་དང་གཏིང་དཔག་དཀར་བའི་རྒྱུད་འདི་ཡི། རྣམ་འབྲེལ་བྱེད་པ་བདག་ལ་བགོ་སྐལ་
མཛད།” ཅེས་དང་། “གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་སྟོན་ཆད་རྒྱུད་འདི་ལ། སྟོན་པ་ལས་གཞན་
དགོས་པ་མ་གཟིགས་ཏེ། རྒྱལ་དེ་མ་བཟོད་པད་དཀར་འཛོན་པའི་དཔལ། འབྲེལ་བྱེད་ཐོལ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་འདིར་འོངས་སམ་སྟུམ།” ཞེས་དང་། “སྟོན་ཆད་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཛྲིད་པའི་
དོ་རྗེའི་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འདོད་པ་དག་ལ་སྟོན་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་བཞིན་དུ་

སེམས་ལ།” ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།

༤ ་ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདྲིའི་ཁྱ་སྒྲིག་བྱེད་ཚུལ།

རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདྲིའི་མ་དག་གི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོར་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་པར་སྐྱེན་
བྱས་པ་ཞིག་དང་། བོད་པར་འབྲས་སྤྲངས་པར་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་གཅིག །འབྲས་སྒོ་མང་དཔེ་
མཛོད་ནས་དག་སྒྲིག་གནང་བའི་པར་མ་གཅིག །རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཁྱ་སྒྲིག་
གནང་བ་ཞིག་བཅས་མ་དཔེ་བཞི་ཆེད་རུང་། དེ་བཞི་ག་བོད་པར་ནས་བཤུས་པ་གཅིག་གྱུར་
ལས་དག་མ་དག་གི་བྱད་པར་པལ་ཆེར་མི་འདུག །རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ནས་པར་བ་དེར་ཁྱ་
དག་གང་འཆམས་གནང་འདུག་པ་དང་། ཆོག་འབྲུ་རེ་བྱང་བྱི་རྟགས་དང་བཅས་ཏེ་བཀོད་འདུག་
པ་ཁྱ་སྒྲིག་སྐབས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱང་། མིང་ཆོག་རེ་བྱང་ཡིག་ཞོར་ཡིན་པ་གསལ་རྟོགས་
བྱུང་བ་རྣམས་དགྲུས་སུ་དག་བཅས་ཀྱིས་བཀོད་དེ་མ་དག་པ་རྣམས་ནག་བསུབ་མ་བྱས་པར་
གཤམ་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། ཆོག་བཛོད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཆད་ལྷག་མེད་དམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་
གཞི་ཅན་དུ་འདུག་ཡང་ཁུངས་གཏུག་དཔེ་བསྐྱར་བྱ་ཡུལ་མ་ཆེད་པས་རང་སོར་བཞག་པ་ལས་
བྱ་ཐབས་མ་བྱང་། འབྲུང་འབྲུར་ཕྱག་དཔེ་ཆད་ལྷན་གཞན་ཆེད་ཆེ་སྒར་ཡང་དཔེ་བསྐྱར་ཁྱ་སྒྲིག་
དགོས་གལ་མཐོང་། རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདྲིའི་ནང་བྲངས་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱང་པལ་མོ་ཆེ་
གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ཕྱང་ཁུངས་འཆོལ་སྐྱབ་ཁྱས་ཤིང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱང་རྣམས་སྡེ་དགེ་བཀའ་
འབྲུར་དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་རྣམས་བོད་ནས་གསར་དུ་ཐོན་པའི་བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱར་
མ་དང་བསྐྱར། བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ནང་སྡེ་དགེ། ཅོ་རེ། པེ་གིང་། སྐར་ཐང་བཅས་ཀྱི་
པར་མ་དང་བསྐྱར་ཏེ་བཛོད་ཆོག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་མཆན་འགོད་འདུག་སྟབས། དུས་གཅིག་
དུ་པར་མ་ཆང་མའི་དཔེ་བསྐྱར་བྱབ་པའི་བྱ་སྟབས་ཏ་ཅང་བདེ་བ་བྱང་ཞིང་། སྟེགས་ལཱ་འི་
རྒྱུད་ཆོགས་ལྷག་པར་བདོ་བའི་དུས་སུའང་གཞིས་བཞུགས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་
ལུགས་དག་ཐེར་གྱི་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱབས་གནང་མཛད་པ་ནི་སྟོང་ནས་ཡི་

རངས་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཀྱི་གནས་སུ་ཆེ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་སྡེ་དགེ་པར་མ་རྒྱུད་པ་ལས་
བསྐྱུར་ལོངས་མ་རྒྱུད་ཡང་། ལུང་འགའ་ཤམ་བསྐྱུར་བཅོས་སུ་བྲངས་པའང་འདུག་པས། དེ་
དག་ནི་བསྐྱུར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ་དང་བསྐྱུར་ཏེ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་གཤམ་མཆན་དུ་བཀོད་
ཡོད། སྐབས་འདིར་ཡ་མཆན་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། མདོ་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་
གི་ལུང་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ནང་བྲངས་པ་པལ་ཆེ་བ་ལུང་ཁུངས་དང་བསྐྱུར་སྐབས་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ནའང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མི་མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོང་འདུག་པ་འདི་
ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་བྱག་དཔེ་ལ་མ་གཟིགས་པར་ཐུགས་སྒྲིག་ནས་
དོན་བསྐྱུར་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་བྲངས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཁོང་གི་ལུང་ཁུངས་གཟིགས་དཔེ་
དེ་དག་ད་ལྟའི་བཀའ་བསྐྱུར་པར་མ་ཁག་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་མ་ཡིན་པར་ལོ་བཅའ་གཞན་གྱིས་
བསྐྱུར་བའི་སྔ་འགྱུར་གས་ཤིག་ཡིན་ཆ་མ་འཆོལ། གང་ལྟར་བརྗོད་ཆོག་མི་མཐུན་པའི་ལུང་
མཐའ་དག་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་དབྱུང་གཞིར་སྒྲིབ་རེས་གཤམ་མཆན་དུ་ཞིབ་འགོད་བྱས་
ཡོད་ལགས་སོ།།

ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ནི། འདིའི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་བར་
སྐབས་ཀྱི་སྔོན་རྒྱུན་དང་མི་མཐུན་པ་རེ་བྱུང་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རྒྱུད་པའི་མཆོམས་སུ་ཤད་
དང་གཉིས་ཤད་འགོད་སྐྱེད་སྒྲིབ་བཅས་སྒྲོད་དུ་ཤད་ནི་རྒྱུད་པ་རྗོགས་པར་མཆོན་པ་ལས་འགོ་
ཚུགས་པ་མི་མཆོན་པས་ཆོག་འགོར་ཤད་བྲིས་སྔོན་གྱི་མ་དག་རྒྱུན་འབྲམས་དེ་འདིའི་ནང་
ཁྱེད་མེད། དེ་བཞིན་ཆོག་ནི་བོད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པས་ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་ལ་
ཆོག་རྒྱུ་པའི་སྔོན་ཡང་འདིར་མེད་པར་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་ཅ་ཆ་སོགས་ལ་ཅ་ཆ་
སོགས་བྲིས་སྔོན་དར་བ་ནི་ཡིག་རྩིང་ཁག་ཏུ་འང་འདུག་པས་འདིར་བཟོ་བཅོས་ཞུ་རུས་མ་རྒྱུར་
པར་རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་བཞག་ཡོད་དོ།།

དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཞུ་སྒྲིག་གི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་བྱ་

བའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པའང་ཡབ་རྗེ་ཕྱག་ན་བསྐྱེད་བའི་ཉག་གཅིག་ཏུ་འཁུམས་ཤིང་། གཞུང་
འདིའི་རིམ་གཉིས་ཐབ་གནད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་བདག་ལྟ་
བུའི་སློ་ཆུང་གིས་པས་འགྲེལ་བརྗོད་གང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་མི་ཐོགས་ཀྱང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཡིག་
གཞིའི་ཉམས་ཞིབ་དང་འགྲེལ་བའི་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཆིས་མོད། མི་ཁོམ་
པ་དགུ་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་དབང་གིས་འདི་ཙམ་དུ་ཆོག་ཆོགས་མ་བསྐྱུངས་ཐབས་
མེད་དུ་གྱུར་པས། དེ་སྐད་དུ། ལྟ་དབང་སློས། པལ་ཆར་སྐལ་བ་མེད་ཉིད་དང་། ཏུས་ལ་སྟོད་
པ་མེད་པ་དང་། གོམས་པའི་ཕྱིར་ནི་མདོར་བསྐྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཀྱང་།
པལ་ཆར་སྐལ་བ་མེད་ཉིད་དང་། ཏུས་ལ་ཁོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཡལ་ཁལ་ཙམ་དུ་མདོར་
བསྐྱས་ནས། ཁོ་བོས་སྟོན་སྒྲེང་འདི་བྱས་སོ། དེ་སྐད་ཀྱང་སྟོའོ། ཞེས་པ་འདིའང་ཡ་སྐྱབས་
མགོན་ཕྱག་ན་བསྐྱེད་དབུས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་དུ་མའི་ཞབས་ཀྱི་རུལ་སྤྱི་བོར་སྒྲངས་
ཤིང་། གཞུང་ལུགས་ཉུང་ཟད་ཐོས་པའི་འདུ་གསུམ་པ་བཙུན་གཟུགས་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
གིས་བྲེལ་སྟབས་སུ་སྤྲོས་པ་འདི་ལ་འོངས་པ་ཅི་མཆིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྒྲར་
འཆགས་སོ། ། རལ་ལག་ཏུ། ། །

༥ དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༡༣༡། འདིར་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོང་རྒྱ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཞིར་
བཟུང་འཕགས་པོད་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་སྟོང་བཅུད་ལྔ་གས་སྟོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་
ཇི་སྟོང་ཅིག་ཕྱོགས་བསྐྱེས་ཀྱིས་གསང་ཆེན་སྟོང་རྒྱ་པོད་ཐེང་ཞེས་པ་མུ་སྐྱེལ་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་དཔར་
གསར་དུ་སྐྱོན་དང་བསྐྱོན་འགྱུར་དེ་ལྟར་ལགས་ན། ད་ལམ་ལ་སྐྱབས་རྩེ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རེན་
པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་དཔལ་ལྷན་སྟོང་རྒྱ་ཚང་གིས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་སུ་ཡང་ཡང་བཏབ་
དོན། འཕགས་པ་སྐྱེ་འབྱུང་བུ་བའི་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པ་རྣམས་འཕྱོར་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཀྱི་བདག་པོའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་བུ་བའི་ལེའུ་ནས་བྱུང་བའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་
མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛོད་
པའི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་རྟོ་རྩེ་རྣམས་འཕྱོར་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཟབ་
མོ་བཀའ་ངེན་ཆེ་རྒྱུའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་སྤྱི་བོར་ཤེབས་པ་དང་བསྐྱོན་གོང་གསལ་ཀྱི་གཞུང་དེ་
རྣམས་གསང་ཆེན་སྟོང་རྒྱ་པོད་ཐེང་དགྲུ་པ་དཔར་སྐྱོན་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པོ་སྐབས་བཅུ་བཞི་
པའི་ཕྱག་མཛོད། དགེ་སྟོང་བསྐྱོན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས། དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་རྟོ་རྩེ། དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་
དར་རྒྱས། དགེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། དགེ་སྟོང་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་། དགེ་སྟོང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
བཅས་ནས་ཕྱག་ཁང་ནས་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཆང་གནང་སྟེ་ཕྱག་དཔེ་དཔར་སྐྱོན་བཀྲིས་པའི་དགོས་མིག་
གཙོ་བོ་ནི། ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་ཆོས་ཁུ་བ་སྟོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་གནད་
མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་བསྐྱོན་བཙུན་འདི་རྣམས་འབད་ཚུལ་ཆེར་མ་དགོས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཛེན་
བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་གསལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་ཆེའི་ཕྱགས་ནོར་ཕྱག་དཔེ་འདི་དག་གི་

དཔེ་རྒྱུ་ཡུན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་དོན་དུ་རྣམ་དཔྱད་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཡིད་ཐར་བ་ལ་
 སྟོགས་ཏེ་བསྟན་བཅས་འདིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ལྷ་བའི་མིག་དུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
 ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་རང་གིས་འཛིན་པ་དང་། གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་སྟེལ་
 རུས་པའི་ཆེད་དུ་ལོ།

ཕྱག་དཔེ་ཞུ་སྟེག་གི་སྒོར། ཆེས་ལྷུང་བའི་དུས་ལྷུང་ནང་གྲུབ་དགོས་སྟབས་མ་ཕྱི་སྟོག་ཁྲད་ནང་
 གསར་འཇུག་དང་ཞུ་སྟེག་གི་ལས་རིམ་ཆ་ཆང་འགྲོ་བྱུང་རེ་བྲལ་བ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་༡༠༠༥ལོར་ཡ་སྟབས་
 རྩེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཞུ་སྟེག་མཛད་ཅིང་དབུས་བོད་མིའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
 ལྷན་སྐྱེད་ཐོབ་ཁང་དུ་དཔར་བསྐྱུན་གནང་བའི་འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཞུགས་ཅ་གཞུང་དང་། དེའི་རྒྱ་
 ཆེར་བཤད་པ་ཡ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་དཔར་ཅ་ལག་སོན་བྱུང་ན་འཇུག་པ་
 བདེ་བ་དང་ཞུ་སྟེག་གི་ཐད་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ཡོད་པ་བཅས་ལ་སེམས་ཏེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་
 ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུས་དོན་བཞིན་དཔར་ཅ་ལག་སོན་བྱུང་ཡང་དེ་སྟོན་མ་དཔེ་གསར་འཇུག་སྟབས་ཀྱི་
 ཡིག་གཟུགས་ཆེས་རྩིང་གས་སུ་གྱུར་ནས་ད་སྟབས་ཀྱི་སྟོག་ཁྲད་གསར་པའི་ནང་བཟླ་སྟོག་བྱུང་རེ་
 བྲལ་བས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་ཆེན་གཞི་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་ཡིག་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་ཐབས་
 བྱས། དེ་ཡང་ཡིག་བསྐྱར་སྟབས་སྟགས་ཡིག་གཅོ་བོ་གྱུར་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཁ་ཤས་རྩེ་བཞིན་འགྱུར་
 མ་བྱུང་པར་བརྟེན་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་རང་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་ཞུས། སྟོག་པ་པོ་རྣམས་འཇུག་པ་བདེ་བའི་ཆེད་
 དེབ་གཟུགས་གཅིག་གི་དོར་བསྐྱུན་ཆོག་པའི་སྟོབ་དཔོན་མཆོག་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཡང་ཞུས། ཅ་གཞུང་
 རྩེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དང་། རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སེར་གཏུག་ནས་བསྐྱུན་པའི་ཡ་རྒྱལ་དཔར་དགེ་འདུན་རྒྱ་
 མཆོའི་གསུང་འབུམ་དེབ་གཟུགས་མ་དང་། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་བཅས་ལ་བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུས་ཤིང་
 དོན་གནད་ཆེ་བའི་རིགས་ཁ་ཤས་ལོག་མཆོན་དུ་བཀོད་ཡོད། བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱང་མཆོན་རྣམས་ཀྱི་
 ཡང་གངས་འཁྲུགས་མིན་གྱི་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱང་ཞིབ་ཆོགས་ཞུས། ཅ་བའི་མ་དཔེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་
 ནས་གནང་བ་དེ་ལ་གཞི་བྱས་སྟབས་དོན་ཟབ་ཅིང་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟོན་སྟེང་

ལྷ་བས་ཇི་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷགས་ཚོམ་གནང་བ་དེ་ཉིད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

ལེགས་སེའི་སྤྲུགས་ཇི་ཆེ་ཞུ།

འདི་གའི་གྲ་ཆང་ནས་རེ་བསྐྱལ་ཞུས་དོན་བཞིན་དབྱས་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་སློབ་མེད་པར་དཔར་ཅ་མཁོ་སློབ་གནང་བར་བཀའ་ངིན་རྗེས་འདྲ་ཞུ་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བས་ཇི་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་བཀའ་སློབ་དང་ལམ་སྟོན་གཟིགས་པ་ཆེན་པོས་སྐྱབས་འཇུག་ཡང་ཡང་གནང་བར་སློབ་གསུམ་གྲུས་པའི་སློབ་སྤྲུགས་ཇི་བཀའ་ངིན་སྤྲོ་བ་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཞུ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཞུ་སྤྲིག་གི་བྱ་བར་ནང་བྱ་ཆུད་པའི་འབྲུམ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་མཆོག་ནས་སྤྲོ་བ་སྤྲུགས་ཇི་བཀའ་སློབ་གནང་བ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲོ་བའི་སྤྲུགས་ཇི་བཀའ་སློབ་(ལྷ་བས་ཇི་ཆེ་ཞུ)མཆོག་ནས་བདག་དབང་ཤོག་ངོས་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱུར་གནང་བ་མ་ཟད་གསུང་ཆོས་སྐབས་སུ་གསུང་སྐྱུར་དང་བྲུག་དཔེ་དབྱིན་བསྐྱུར་གནང་བ། ལྷ་བས་དབྱས་བོད་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ནས་ཀྱང་ཡིག་གཟུགས་བཞི་བསྐྱུར་སྐབས་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་གནང་བ། དེ་བཞིན་ཁོ་བོའི་ལས་རོགས་རྒྱུ་ཆང་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་འགན་ཁུར་ཆང་ལེན་ཐོག་ལས་བྱེད་གཞན་རྣམས་ནས་ཀྱང་འབད་ཚོན་ཆེན་པོས་མཉམ་འདུས་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར་ནས་བསྐྱུར་བསྐྱུར་དང་བསྐྱུར་སྤྲིག་གང་དགོས་ལེགས་བྲུབ་གནང་བ་བཅས་ལ་ལེགས་སོ་དང་འབྲེལ་བཀའ་ངིན་རྗེས་འདྲ་ཞུ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་བྲུག་མཛོད་རྣམས་ཀྱི་འགྲོའི་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཆང་གནང་བ་སོགས་གོང་ཞུས་རྣམས་པ་ཆོའི་མཐུན་འགྱུར་དང་རོགས་རམ་ཉག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལས་ཀྱི་ཆེའི་སློབ་པ་པོ་སྤྲི་དང་། ལྷག་པར་དད་ལྡན་ཆོས་ཞུ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་ལས་དུ་བསྐྱུར་སྤྲུགས་པ་དགའ་གྲུས་ཆེན་པོས་ཡི་རངས་བསྐྱུགས་བཞིན་དང་བཅས་སྤྲུགས་ཡང་སྤྲུགས་ཇི་ཆེ་ཞུ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱུ་སློབ་དང་རོགས་རམ་གནང་མཁན་ཡོངས་ཀྱི་འབད་བཙོན་གནང་བའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ལེགས་བྲུས་དང་། རང་གཞན་ཡོངས་ནས་དུས་གསུམ་ཀྱི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་ནས་སྤྲིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་

བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲེ་བྲག་གསང་ཆེན་རྫོང་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཐབ་མོ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པ། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་ལོན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་
མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཙུག་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་ནམས་སྤྱོད་བཟུང་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་ལྷན་
གྱིས་འགྲུབ་པ། བསེལ་ལྷན་ཁ་བ་གངས་རིའི་ལྗོངས་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ཆོས་མེད་རྒྱུད་ཆོགས་སྤྱར་དུ་ཞི་ནས་ཆོས་
སྤྱིད་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཆོས་ཏྲག་ཏུ་འཆོ་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་
མིང་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལྟོ་བཟང་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༩ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ཕྱི་ཟླ་༩ཆེས་༡༣ལ།

༥ ཅ་གཞུང་གི་བསྐྱུས་མིང་དེ་སྒྲིང།

འཇིག་ལྷན།

(རྒྱལ་པོ་བསྐྱོད་ཀྱི་པོ་ས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོག་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་
འགེལ་བ་འི་མ་མེད་པའི་འོད།) (བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགེལ། པ། ༩༩-༩༠)

པར་མ་གཞན།

(ཆེས་སྤྱི་ཉི་ཤེས་མ་གཞི་ལྟར་)

ସୁଦ୍ଧା

(ཐུག་བྲག་བཀའ་འགྱུར།)

མཆན་སྟོན།

(སྒྲིབ་དཔོན་ཟིམལ་མིའུ་ས་མཛད་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་པ་མཆོན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མ།)(བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆེ། ༣-༩༥)

མཆོ་སྒྲ།

(མཆོ་སྟོན་མི་དཀའ་ས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གི་བསྟོད་སྟོན་སྤྱད་ས་བཞི་གས་ ༡༩༩༦)

ཡིན་པོ།

(ཨོ་རྒྱལ་གྱི་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་མཆོད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཆོན་པའོད་གྱི་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་མེ་ཅི་ཟླ་
འབར་བའི་སློབ་མེ།)

ཙ་པར།

(ཅི་ནི་བཀའ་འགྲུར།)

ཕྱེ་བར།

(སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར།)

ལྷན་པར།

(སྒྲུང་ཐང་བཀའ་འགྲུར།)

ཐེ་པར།

(ཐེ་གིང་བཀའ་འགྲུར།)

༥ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བསྐྱུས་མིང་ངོ་སྤྲོད།

བཀའ་འགྲུར།

ཀྲེ་རྫོང་མཁའ་འགྲོ།

(ཀྲེ་རྫོང་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་སྤྲོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)

སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱད་འབུམ། ༨ ༡༣བལ-༣༠ན་༣

བརྒྱད་སྟོང་པ།

(འཕགས་པ་ལེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ།)

སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༧ ༡བ༡-༣༩ན་༤

དུས་འཁོར་རྒྱད་ཕྱི།

(དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་སྟེང་པོ།)

སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱད་འབུམ། ༧ ༡༣ན་༡-༡༧ན་༢

བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱད།

(རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཏུ།)

སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱད་འབུམ། ༧ ༡༡བལ-༡༧ན་༢

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།

(མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་སྤང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།)

སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱད་འབུམ། ༧ ༡༣བ༡-༡༣༩བཡ

དབང་མདོར་བསྟན།

(དབང་མདོར་བསྟན་པ།)

སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱད་འབུམ། ༧ ༡༧ན་༡-༡༧ན་༤

ལག་ན་རྫོང་གོས་སྟོན་ཙན།

(འཕགས་པ་པ་ལག་ན་རྫོང་གོས་སྟོན་པོ་ཙན་དག་པོ་གསུམ་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)

(ཀྲེ་རྫོང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)སྤེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱད་འབུམ། ༨ ༡བ༡-༡༣བལ

གསང་འདུས།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

མྱོ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ ༤༠ནྟ-༡༧༩ནྟ

གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ།)

མྱོ་དགེ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ ༡༧༩ནྟ-༡༥༧བཟ

བསྐྱུས་འགྲུར།

འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད།

(རིགས་ལྡན་པ་སྐྱ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་
ཅ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་སྟོང་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མ་མེད་པའི་འོད།)

བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཐ ༩༥༧-༩༥༥ ད ༩༥༥-༡༣༧༥

སྟོན་གསལ།

(སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་
འགྲེལ་བ་བདུད་རྩིའི་ཐེགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ།)

བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༩༩༡-༩༩༩

སྟོན་མ་གསལ་བ།

(དཔལ་ལྡན་སྐྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།)

བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཏ ༩༩༩-༡༣༠༩

སྐགས་དོན་རྣམ་གཟིགས།

(སྟོབ་དཔོན་སྐག་པའི་དོན་རྣམ་མཛད་པའི་འཕགས་པ་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
པ་མཆན་གསང་སྐགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ལྟ་བ།)

བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཏ ༧༡-༩༩༧

སྤྱི་པོ་མངོན་རྟགས།

(སློབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་འགྲེལ་བ་མངོན་པར་རྟགས་བ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། ཚེ ༣༥༩-༣༧༧

བྱི་འོད།

(རྒྱལ་པོ་པརྒྱ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་འགྲེལ་བ་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། བ། ༧༩-༩༠

མདོར་བཤད།

(སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་མདོར་བཤད་བདུད་རྩི་ཐིགས་བ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། བ ༡༠༣-༡༧༩

རྫོ་རྗེ་སྤྱི་པོ་འགྲེལ།

(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྫོ་རྗེ་སྤྱི་པོས་མཛད་པའི་ཀྱའི་རྫོ་རྗེའི་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། ༡ ༢༡༥-༢༤༣

རྫོ་རྗེའི་ཆོག་འབྱེད།

(སློབ་དཔོན་དུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བ་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་འབྱེད་བ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། བ ༢༡༥-༢༤༥

རྒྱ་རོ་པའི་ཀྱེ་རྫོར་འགྲེལ་ཆེན།

(སློབ་དཔོན་སྟན་གྲགས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་གི་སྤྱི་པོ་བསྟན་པའི་དཀའ་འགྲེལ།)

དེ་ནི་རྒྱ་རོ་པའི་མཚན་གཞན་ཞིག་གོ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། བ ༢༡༦-༢༡༧

རྣམ་བཤད།

(མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་བ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད་འགྲེལ། བ ༣༣༣-༣༣༤

ནམ་བཤད་རིགས་པ།

(སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ནམ་བཤད་པའི་རིགས་པ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཤི ༡༡-༣༣

བྱུག་དོར་སྟོད་འགྲེལ།

(བྱུག་ན་དོར་མཛད་པའི་མདོན་པར་བཛྲོད་པ་འབྲུམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་
དོན་ནམ་བཤད་པ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༡༠༡༩-༡༡༩༩

དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད།

(རྒྱ་རོ་པས་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བ་བསྐྱུས་པ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ན ༥༩༠-༦༡༡

དཔལ་དུ་ཀྱི་འཁོར་ལོ།

(མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༣-༣༥

མན་དག་སྟེ་མ།

(སློབ་དཔོན་འཛིགས་མཛད་འབྲུང་གནས་སྐྱེས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་འགྲེལ་བ་མན་དག་གི་སྟེ་མ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ ༣-༦༣

ཅ་རྒྱུ་པའི་མདོ།

(སློབ་དཔོན་ཅ་རྒྱུ་གོ་མིས་མཛད་པའི་ལྷང་སྟོན་པའི་ཅ་རྒྱུ་པའི་མདོ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གླ་མདོ། དེ ༡༣༣-༡༤༩

ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོའམ་པ།

(སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ནམ་འབྲོར་ཡན་ལག་བྱུག་གི་བཟུང་བྱང་ཡོན་ཏན་
གྱིས་འགྲོའམ་པ།)

བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ༡༩༩༡-༡༩༩༩

རིམ་ལྔ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱུ་གྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྔ་པ།) ལྷ་དག་བསྟན་འགྲུར། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ ༩༩༩-༩༩༩

རྒྱ་གར་པར་མ།

(འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ནས་དག་སྒྲིག་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་བཟོད་
འགྲེལ་བ།)

དཔེ་པར།

(རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྱབ་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་བཟོད་
འགྲེལ་བ།)

བོད་པར།

(བོད་ཤོག་ཐོག་ཡོད་པའི་བོད་ནས་པར་སྐྱབ་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་བཟོད་
འགྲེལ་བ།)

ཤེས་པར།

(བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་པར་སྐྱབ་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་བཟོད་
འགྲེལ་བ།)

ཐེ་པར།

(ཐེ་གིང་བསྐྱབ་འགྱུར།)

སྒྲར་པར།

(སྒྲར་ཐང་བསྐྱབ་འགྱུར།)

སྒྲེ་པར།

(སྒྲེ་དགེ་བཀའ་བསྐྱབ།)

ཅོ་པར།

(ཅོ་ནེ་བསྐྱབ་འགྱུར།)

༥ འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ནི་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོའི་ས་བཅད་
བྱུང་བཀོལ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། (འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་)འདི་འཆད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་དང་། རྩ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་སོ།། དང་པོ་(སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་)གཉིས། ལྷ་
མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྤྱིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མདོ་ཙམ་དུ་བཟོད་པ་དང་། མཚན་ཡང་དག་པར་
བཟོད་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་
ལ་བཞི། མཚན་བཟོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་སྤྱིང་པོ་ངོས་གཟུང་། དེ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་གངས་
དང་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་བཟོད་པ། མཚན་བཟོད་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བའི་
ཚུལ་བཟོད་པའོ།།

(དང་པོ་) (མཚན་བཟོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་སྤྱིང་པོ་ངོས་གཟུང་བ་) འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་དུ་བཀལ་
བའི་ལུགས་དང་། རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མེད་དུ་བཀལ་བའི་ལུགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྷ་མེད་དུ་བཀལ་བའི་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་འགྲོས་ལྟར་དང་། དུས་འཁོར་
དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་(སོ།།)

བཞི་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་རི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱད་འདི་
གནས་གང་དུ་གསུངས་པ་སོགས་བཤད་པའི་སློང་སློང་བ། བཤད་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་ཅུང་ཟད་
བཟོད་པ། ཆེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་ཆ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འབྲུག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན།
འགྲུར་གྱི་ཕྱག །གཞུང་གི་དོན་བཤད་པའོ།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་དོན་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ཞུས་
ལན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་བ། ཞུས་ཤིང་ལན་གནང་བའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(རྒྱུད་དོན་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ཞུས་ལན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
ཞུས་པའི་ལེའུ་དང་། ལན་གྱི་ལེའུ་འོ། དང་པོ་(ཞུས་པའི་ལེའུ་)ལ་བདུན། གང་གིས་ཞུས་པ་སྤྱད་
པ་པོའི་བྱད་པར། སྤྱད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོགས་ཀྱི་བྱད་པར། རི་ལྟར་ཞུ་བའི་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར།
དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཞུས་པའི་བྱད་པར། གང་ལ་ཞུས་པ་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར། གང་ཞུས་པ་
ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར། གཞུང་བར་ཁས་སྦངས་པའི་བྱད་པར་རོ། དང་པོ་(གང་གིས་ཞུས་པ་སྤྱད་པ་པོའི་བྱད་
པར་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་འོ།

བྱག་པ་གང་ཞུས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་མེད་འོད་ཀྱི་ཕྱགས་དང་།
འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ཕྱགས་སོ།

གཉིས་པ་ལན་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་ལྔ། སྟོན་པ་དང་སྤྱིའི་ཆོ་འབྲུལ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་
དང་། གསུང་གི་ཆོ་འབྲུལ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ། སྤྱད་པ་པོ་ལ་ལེགས་སོ་རི་ལྟར་གནང་བའི་
ཚུལ་། ཆོས་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་མཉན་པར་གདམས་པ། སྤྱད་པ་པོས་གྲུས་པས་
ཉན་པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཚུལ་ལོ།

གཉིས་པ་ཞུས་ཤིང་ལན་སྦྱལ་(གནང་)བའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།
བརྗོད་བྱའི་ཕྱས་རྣམ་པར་གཞག་པ། ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རི་ལྟར་
བཤད་པའི་མཐུག་བསྟུ་བ། དེ་ལ་སྤྱད་པ་པོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བརྗོད་བྱའི་
ཕྱས་རྣམ་པར་གཞག་པ་)ལ་གཉིས། རིགས་བྱུག་ལ་གཞིགས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་དང་། ཕྱས་རྣམ་
པར་གཞག་པའི་དངོས་གཞི་སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(རིགས་རྒྱལ་ལ་གཟིགས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་)ལ་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་དང་། འགྲེལ་མཛད་གཞན་གྱི་
ལྷགས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དངོས་གཞི)སྐྱེ་འབྱུང་བ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་དང་། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལྷགས་སོ།། དང་པོ་
(དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་)ལ་གཉིས། གསུང་བ་པོ་གང་གིས་དངོས་པོ་གང་གསུངས་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་སྤྲུལ་གྱི་དོན་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(གསུང་བ་པོ་གང་གིས་དངོས་པོ་གང་གསུངས་པ་)ལ་སྐྱེ་དང་། ཡན་
ལག་གི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྤྲུལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། སྤྲུལ་
དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རིགས་རྒྱལ་པ་རྣམས་
དབྱེངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད། ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་ལེའུ་ལྷ་བཤད་པའོ།། དང་
པོ་(རིགས་རྒྱལ་པ་རྣམས་དབྱེངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ།། འདི་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཅ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། ཨེ་ཨྲི་གྱི་ཡི་
གེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆུལ་དང་མཚོན་དོན་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབྱེབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། སྤྲུལ་དང་
ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(དབྱེབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དང་པོ་སྐྱེར་བ། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག །ལས་
རྒྱལ་མཆོག་གོ།།

གཉིས་པ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་གཉིས། ཨེས་མཚོན་པའི་དོན་རྟེན་གཞལ་ཡས་
ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱོམ་པ། ཨྲི་གྱིས་མཚོན་པའི་དོན་བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱོམ་པའོ།།

གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་ལ་ལྷ། དག་པ་རྣམ་ཐར་བཞི། དག་བྱེད་

ཡེ་ཤེས་ལྷ། འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི། ལམ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ། སྐྱབ་པའི་མཛད་པ་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ལུ་ལྷ་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་བཤད་པ།
མེ་མོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་བཤད་པ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་བཤད་པ། མཉམ་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་བཤད་པ། བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། གཞུང་
གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ།

གཉིས་པ་(གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་)ལ་ལྷ། །འཛིག་རྟོན་དང་འཛིག་རྟོན་ལས་
འདས་པའི་དབང་དག་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་པའི་མཚན་ཉིད།
གང་གིས་དབང་སྐྱར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་པ་གསུམ་དང་དབང་བཞི་བྱན་མོང་དུ་
བསྟན་པ། འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་འཛོལ་བྱེད་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་ལྷག་བཤད་པའོ།
དང་པོ་(འཛིག་རྟོན་དང་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་དབང་དག་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཛིག་རྟོན་དང་
འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། དབང་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་(དབང་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཛིག་རྟོན་པའི་དབང་བཅུའི་མཚོན་དོན་
བཤད་པ་དང་། དབང་བཅུ་གཅིག་པའི་མཚོན་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་(འཛིག་རྟོན་པའི་དབང་བཅུའི་
མཚོན་དོན་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་བཤད་པ། ས་བཅུ་བཤད་པ། ཤེས་པ་བཅུ་བཤད་
པ། སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ། ཡི་གེ་བཅུ་བཤད་པའོ།

ལྷ་པ་(ཡི་གེ་བཅུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་
གཉིས། རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྲུགས་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། བསྐྱབས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་མཚོན་
དོན་བཤད་པའོ།

གསུམ་པ་གང་གིས་དབང་སྐྱར་བ་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
ལམ་གང་ལ་གནས་པའི་བྱེད་པར་། དོན་གང་གིས་བྱ་བའི་བྱེད་པར་རོ།

བཞི་པ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་དབང་བཞི་ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་བ་
ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཞི་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཞི་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། བུམ་དབང་། གསང་དབང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་། དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བའོ།།

ལྷ་པ་(འབྲས་བུ་སྦྱ་བཞིའི་མཆན་ཉིད་)ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མཐུག་བསྟུ་བའོ།།

དུག་པ་(དེ་འཛོམ་བྱེད་)སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དུག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འདིར་ཡན་ལག་དུག་སྟོན་
བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གོང་འོག་དཀྱུགས་ནས་གསུངས་པར་བསྟན་པ། དེ་དག་འཁྲུགས་སྟེན་
པའི་སྟོན་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་འཁྲུགས་སྟེན་པའི་སྟོན་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྦྱི་དང་། ཡན་
ལག་གི་དོན་ནོ།། དང་པོ་(སྦྱིའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཡན་ལག་དུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་བསྟན་
པ། ཡན་ལག་གང་དང་གང་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་བཤད་པའི་གཞུང་སྦྱིའི་བསྟུ་བ་བཤད་
པའོ།།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གང་དང་གང་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་བཤད་པའི་གཞུང་སྦྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་བཤད་པ་)ལ། སྟོམ་
པ་པོ་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་མཆན་ཉིད། དེས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་ངེས་པ།
བསྟོམས་པ་ལས་ཉམས་ཏྲགས་ངེ་ལྟར་འབྱུང་བ། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱིའི་ངོ་བོ་སྟེ་དོན་ཆན་
བཞིའི་སྟོན་པ་འཆད་པའོ།།

གཉིས་པ་༼ ཡན་ལག་གི་ ༽གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱི་འབྲས་པའི་
རྟེན་བཤད་པ། དེ་འབྲས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡན་ལག་དུག་བཤད་པ། བསྟུ་བས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱིའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་འབྲུག་གྲེང་གི་ཐབས་ཡན་ལག་རྒྱག་བཤད་པ་)ལ་(སོར་སྤྱད། བསམ་གཏན། མོག་ཅོལ། འཛིན་བ། རེས་
བཞ། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཅས་)རྒྱག་ལས། (དང་མོ་)སོར་སྤྱད་གྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། སོར་སྤྱད་གྱི་
མཆན་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་རྟགས་རིམ་བྱ་འཆར་བའི་རྣམ་
གཞག་གོ།

གཉིས་པ་མེ་མོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
རིམ་བྱ་བའི་ཚུལ། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་སོ།།

གཉིས་པ་(གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་)ལ་ལྷ། སྤྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བ། གསུང་གི་ །བྱགས་གྱི་ འཕྲིན་
ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའོ།།

གསུམ་པ་སོ་སོར་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་རིམ་བྱ་བའི་ཚུལ། ལེའུ་ལེའུ་གཞུང་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུ་ལེའུ་གཞུང་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་)ལ་གསུམ། དབང་བཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་མདོར་བསྟན་བ། དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་བ། རིམ་བྱ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་མཇུག་
བསྟུ་བའོ།། དང་མོ་(དབང་བཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་བསྐྱེ་བ་
པའི་ཚུལ་བཤད་བ། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ། སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ།།
གསུམ་པ་(སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་བ།
སྐྱེ་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་བ། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་བསྐྱེ་བ་ཚུལ་དང་བཅས་
པ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(དོན་དེ་ཉིད་)རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
སྤྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྤྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

གསུམ་པ་(རིམ་བྱ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་)མཇུག་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ། དབང་གི་མཇུག་བསྟུ་བ། ལམ་

གྱི་མཐུག་བསྐྱ་བ། འབྲས་བུའི་མཐུག་བསྐྱ་བའོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱ་བ་)ལ་གསུམ། སྒྲགས་དང་། ཆོས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའོ།

བཞི་པ་མཉམ་བ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེབས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་
ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཐུག་པའོ།

གཉིས་པ་(གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཐུག་པ་)ལ་ལྟ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རི་ལྟར་མཛད་པའི་
རིམ་པ་བཤད་པ། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ།
སྦྱར་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྦྱུང་མཆོན་ཉིད་བསྦྱར་པའོ།

དང་པོ་(སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རི་ལྟར་མཛད་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྦྱར་བ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། (དང་པོ་སྦྱལ་པའི་སྦྱས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་། གཉིས་པ་ཆོས་
གྱི་སྦྱས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་། གསུམ་པ་ལོངས་སྟོན་ཇོགས་པའི་སྦྱས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་ལོ།)

གསུམ་པ་(དེས་པར་འབྱུང་བ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྦྱར་བ། རྒྱས་པར་བཤད་པ།
དོན་བསྐྱ་བའོ།

ལྔ་པ་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེབས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་
ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཐུག་པའོ།

གཉིས་པ་(གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཐུག་པ་)ལ་གསུམ། འཛོལ་བུའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ། དེ་
འཛོལ་བུའི་གྱི་ལམ་བཤད་པ། ལམ་ཉམས་སྦྱ་སྦྱངས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་
པའོ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་(རི་ལྟར་)བཤད་པའི་མཐུག་བསྐྱ་བ་ལ་གཉིས། རིགས་ལྔ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་
སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་དང་། སྒྲགས་གྱི་ལེའུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་(རིགས་ལྔ་ལ་ཡེ་ཤེས་

ཐའི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་ལྟ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པ། ཆོས་དབྱིངས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པ། བཅུ་མ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྒྲོན་པ་བསྟོད་པ། བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པའོ།

གཉིས་པ་སྤྲགས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཅ་སྤྲགས་བཤད་པ། སྤྲན་བྲང་བའི་
 སྤྲགས་བཤད་པ། འཕྲེང་སྤྲགས་བཤད་པའོ།

དཀར་ཆག

༡ ཆེད་བཟོད།	3
༢ ཅ་གཞུང་གི་སྡོན་སྒྲུབ།	5
༣ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་སྡོན་སྒྲུབ།	20
༤ དཔེ་སྤྱན་གསལ་བཤད།	35
༥ ཅ་གཞུང་གི་བསྐྱུས་མིང་དོ་སྙོད།	39
༦ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བསྐྱུས་མིང་དོ་སྙོད།	40
༧ རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བྱུར་བཀོལ་ས་བཅད།	45
༨ དཀར་ཆག་.....	53
(༡) མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་སྒྲོག་པའི་མན་ངག་.....	57
(ཁ་ཆེའི་བཞེད་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱད་མཛད་པ།)	
(༢) འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་གདོན་པའི་མན་ངག་.....	59
(སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤམས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ།)	
(༣) འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འདོན་ཐབས།	63
(བཙུན་པ་དཔོན་མཚོག་བསྐྱུས་པའི་སྡོན་མེས་མཛད་པ།)	

༩ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ།

(ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར།)

༡༠ ལྷན་པའི་ལེན།	3
-----------------------	---

ཁ	ལན་སྐར་གསུངས་པའི་ལེན།	༥
ག	རིགས་རྒྱལ་ལ་གཞིགས་པའི་ལེན།	༩
ང	སྐྱེ་འབྱུང་བ་བ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེན།	༩
ཅ	བྱང་སེམས་རྫོ་རྗེའི་ལེན།	༡༠
ཆ	ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེན།	༡༣
ཇ	མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེན།	༡༩
ཉ	སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེན།	༢༢
ད	མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེན།	༢༢
བ	བྱ་བ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེན།	༢༤
ད	ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་སྒོ་ནས་རིགས་ལྔ་ལ་བསྟོད་པའི་ལེན།	༣༢
ན	སྐགས་ཀྱི་ལེན།	༣༣
བ	རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ལེན།	༣༣

༥ འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།

(ཤོད་ཆོ་གྲོས་བརྟན་པའི་འགྲེལ།)

༡༽	གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༣༩
༢༽	ལན་གྱི་གསུང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༤༡
༣༽	རིགས་རྒྱལ་ལ་གཞིགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༤༣
༤༽	སྐྱེ་འབྱུང་བ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་བ་ཆོགས་བཅད་པ།	༤༤
༥༽	རྫོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༤༤
༦༽	ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༤༦

༡༽	མེ་ཁོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༤༩
༡༽	སོ་སོར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༤༩
༤༽	མཉམ་བཅིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༥༩
༡༠༽	བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༥༩
༡༡༽	དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༦༠
༡༢༽	སྒྲགས་ཀྱི་འགོད་པ།	༦༡
༡༣༽	ཡང་དག་པར་སྟོབ་ཅི་བར་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།	༦༩
༡༧༽	ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ། (སོ་ཆེན་འགྲུལ།)	༦༩
༡༨༽	ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ། (ཤོང་འགྲུལ།)	༦༩
༡༩༽	འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་ཡང་སྟོང་།	༡༠༩

༥ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།

(ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད།)

༡༽	སྟེའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ།	༡༠༩
༢༽	ཁུས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ།	༡༣༩
ག༽	ལན་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ།	༡༥༩
ང༽	རིགས་རྒྱལ་ལ་གཟིགས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ།	༡༦༩
ཅ༽	སྒྱུ་འཕྲུལ་བ་བས་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བའི་ལེའུ་བཤད་པ།	༡༩༩
ཆ༽	རིགས་རྒྱལ་པ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ།	༢༠༩
ང༽	ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ།	༢༣༩

ཉ། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་བ།	346
ཏ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་བ།	303
ཐ། མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་བ།	334
ད། བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་བ།	349
ན། རིགས་ལྷ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་བ།	362
པ། སྤྲལས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་བ།	323
ཕ། རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བའི་ལེའུ་བཤད་བ།	322

ཟུར་རྒྱན་དང་པོ།

སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་གསལ་བའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཁག་	313
--	-----

ཟུར་རྒྱན་གཉིས་པ།

འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་པོད་འགྲེལ་གང་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་ཁག་	312
---	-----

ཟུར་རྒྱན་གསུམ་པ།

སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་(དར་ཐང་གི་རྟེན་མའི་པར་མ་)ནང་གསལ་བའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་དང་ འགྲེལ་བའི་དཔེ་ཐོ་ཁག་	314
---	-----

ཟུར་རྒྱན་བཞི་པ།

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་	343
---	-----

ཟུར་རྒྱན་ལྔ་པ།

ཡལོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་བརྟན།	346
---	-----

(མཁས་གྲུབ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་བ།)

ཟུར་རྒྱན་དྲུག་པ།

དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་	342
--------------------------	-----

༥ མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྟོག་པའི་མན་ངག་

༣༣། རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ། རྒྱ་མཐོ་གྲི་ཉི་ལྔ་ཅན་པེ་ཤི། ཤོད་རྒྱུ་དུ། མཆོན་ཡང་དག་པར་བཟོད་
པ་སྒྲོག་པའི་མན་ངག། འཇམ་དཔལ་གཞིན་བྱུང་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཏུས་གང་ཡང་
རུང་བར་སྤྱོད་དག་པར་བྱས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་པར་སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག་སྟེ། རང་
གི་སྟོང་གར་བད་ཆེའི་སྟོང་དུ་ཡི་གེ་སྤྱུང་མར་སེར་བསྟོམ་མོ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་གྱུའི་
དབྱིབས་ཅན་འཕྲོས་པས་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆོན་དང་ལྗན་པའི་འཕགས་པ་
འཇམ་དཔལ་སྟུན་དངས་ལ། ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་པར་བྱ། ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྟོམ། འདི་
དག་སྟོང་རྗེའི་ས་བོན་ནོ། ། ཤེས་རབ་གྱི་ས་བོན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྤྲགས་སྤྲུབ་བཟོད་
ལ། ཉན་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། ། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཡི་གེ་
རྩྭ་མཐིང་ནག་བསམ་ཞིང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྩོད་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པའི་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་བའི་སྟོང་དུ་རྩྭ་
གནས་པར་བསམ། དེ་འོད་དུ་ཁྱུ་བ་ལས་ལོགས་ནས་ལ་རྩོད་རྩེའི་ར་བ། སྟོང་དུ་བ་བ། འོག་ཏུ་
གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཕྱག་པའི་རྩོད་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ལ། རྩོད་རྩེའི་འོད་གྱིས་ར་བའི་ཕྱི་རོལ་
གྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་བཅིང་ངོ་། ། འདི་ནི་སྤྱང་བའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འོད་གྱིས་བགོགས་
སྟེག་པར་བྱེད་ལ་ནང་གི་རྩོད་རྩེས་འགྲིགས་པ་ལ་སོགས་པས། ར་བའི་ནང་དུ་བགོགས་གྱིས་
མི་ཐར་བར་བསམ། དེ་ནས་རྩོད་རྩེའི་ནང་དུ་རྩྭ་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བརྒྱ། དེའི་སྟོང་
དུ་ཨ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱ་བ། དེའི་སྟོང་དུ་ཡི་གེ་སྤྱུང་མར་སེར་གཅིག་བསམ། དེ་ལས་
འོད་ཟེར་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷའི་དབྱིབས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་
ལ་རེག་པས་དེ་དག་གྲང་འཇམ་དབྱངས་སུ་གྱུར་ནས་རྩྭ་འདུས་པས་སྤྱུང་ལ་ཐེམ་པར་བསམ།
དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འཇམ་དབྱངས་སྒྱུ་མདོག་དམར་སེར་ཞབས་རྩོད་རྩེའི་སྤྱིལ་གྲང་དུ་

བཞུགས་པ། ཕྱག་བཞེ་བ། ཞལ་གསུམ་པའི་ཞལ་གཡས་ནག་པོ་གཡོན་དཀར་པོ་དབུས་དམར་
 པོ་སྤྱན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོ་ན་རལ་གྱི། གཉིས་པ་ན་མདའ་བསྐྱམས་
 པ། གཡོན་ཀྱི་དང་པོ་ན་བུ་སྟེ། གཉིས་པ་ན་གཞུ་བསྐྱམས་པ། དབུ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་ཐོར་ཚུགས་
 ཡོད་པ། མཆན་སྤྱི་ཙ་ཙ་གཉིས་མངའ་བ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྤྱོད་པ། རིན་པོ་
 ཆའི་རྒྱན་དུ་མས་མཛེས་པ། ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤིང་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རབ་ཏུ་འབར་
 བར་བསྐྱོམ་མོ། དེའི་ཕྱགས་ཀར་པད་ཆའི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་སེམས་མ་དཀར་མོ་ཕྱག་གཡོན་པ་
 རིལ་བུ་དཀྱར་བཏེན་པ། གཡས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཕྱགས་ཀར་བསྐྱམས་པ། མཛོད་སྤྱི་ལ་རིན་ཆེན་དོ་
 རྩེ་མ་སྤྱི་མདོག་སེར་མོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ལ་མེ་ཉོག་གི་སྟེང་བ་འདོགས་པ། མགྱིན་པར་བརྒྱ་
 དོ་རྩེ་མ་སྤྱི་མདོག་དམར་སེར་ཕྱག་གཡོན་གྱིས་བརྒྱ་ཁ་བུམ་པའི་ཡུ་བ་ནས་བཟུང་ཞིང་གཡས་
 ཀྱིས་རྒྱས་པར་མཛད་པ། སྤྱི་མཆམས་སྤྱི་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་མ་སྤྱི་མདོག་ལྷང་གུ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་
 དོ་རྩེ་དབུ་ལ་བར་བཏེན་པར་བསྐྱོམ་མོ། དེ་ནས་ཕྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ནས་ངག་ཏུ།
 ཨོྲེ་བཟླ་ཨོྲེ་ཨོྲེ་ ཞེས་བརྗོད་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱན་དྲངས་
 ཏེ་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱས་ལ་ཨོྲེ་བཟླ་ཨོྲེ་ཨོྲེ་ ཞེས་བརྗོད་པས་དགུག །ཨོྲེ་བཟླ་ཨོྲེ་
 ཞེས་པས་དགུག །ཨོྲེ་བཟླ་ཨོྲེ་ཨོྲེ་ ཞེས་པས་ཐ་མི་དད་པར་བསམ། ཨོྲེ་བཟླ་ཨོྲེ་ཨོྲེ་ ཞེས་པས་
 དགྲེས་པར་བསམ་མོ། ཡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེའི་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་སྤྱན་དྲངས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་བུམ་པ་བསྐྱམས་ཏེ་སྤྱི་བོ་ནས་
 བདུད་ཅིས་དབང་བསྐྱར་བས་ནང་དུ་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲེས། ཕྱིར་ཆུ་ལྷག་མ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་སྤྱི་མདོག་ནག་པོ་རིགས་ཀྱི་དབུ་བརྒྱན་ནོ། དེ་ནས་དོ་རྩེ་ཁྱུ་
 དང་དོ་རྩེའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱ། འཁོར་ལོའི་ཕྱག་རྒྱས་སྟེང་ག་དང་མགྱིན་པ་དང་དབུ་ལ་བར་རིག་གོ།
 དེ་དག་ཆར་ནས་གཞུང་ཆོག་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། བན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ་འདོན་ན་ལེགས།
 མེད་ཀྱང་བྱང་སྟེ། ཐོག་མར་ཞབས་ཀྱི་སྤྱགས་ཆར་གཅིག་འདོན། དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་པའི་

[illegible]

ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷ་ར་རྒྱུ་ར་པ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བ་བཟོད་པས་སྤྲུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཨ་
 ལས་མཚན་དོན་གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙ་ཙ་གཅིག་འཕྲོས་ཏེ། དེ་དག་ཡུང་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་སུ་སྤྲུང་ཏེ། འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཆེན་པོ་ལ་
 བསྐྱར་བར་བསམ་མོ། དེ་ནས། རྩོམ་འཇིགས་བྱེད་འཇིགས་པར་བྱེད། རྣམ། སྤྲ་དང་ལྷན་
 པ་རྣམས་གྱི་མཚོག་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཆོགས་བཅད་བཅུར་རྒྱུ་ར་པ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་བཟོད་
 པས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་ཀའི་ཨ་ལས་མཚན་དོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་སྤྲོས་པས་འཇིག་
 རྩོམ་གྱི་གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་བརྟལ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་བར་
 བཞུགས་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས། ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད། རྣམ། ཡེ་ཤེས་མེ་
 ལྷེ་འོད་རབ་གསལ། ཞེས་པའི་བར་དུ་ཆོགས་བཅད་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་བཟོད་པས། ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་ཀའི་ཡི་གེ་ཨ་ལས་མཚན་དོན་གྱི་ཡི་གེ་ཉིས་བརྒྱ་སྤྲུང་ཙ་ཙ་ལྷ་བྱུང་སྤྲོ་
 སྤྲོས་པས། སངས་རྒྱལ་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲུལ་པས་འགྲོ་དོན་བྱས་རྣམ་
 དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས། འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་
 དམ་པ་སྤྲོ། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་ལྷེ་པོ་རིན་ཆེན་རྟོག་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་བཟོད་པས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་ཀའི་ཨ་ལས་མཚན་དོན་གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱ་
 ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་སྤྲོས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲུལ་པས་འགྲོ་བའི་
 དོན་བྱས་རྣམ་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྤྲོ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས། སངས་
 རྒྱལ་ཀྱན་གྱི་རྟོགས་བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས། འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྷན་པའི་མཚོག་ཤེས་པའི་
 བར་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅོ་ལྷ་བཟོད་པས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་ཀའི་ཨ་ལས་
 མཚན་དོན་དགྱུ་བཅུ་ཙ་དགྱུ་སྤྲོས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲུལ་
 པས་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས་རྣམ་སྤྲང་འདུས་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་
 པོའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམ་མོ། དེ་ལྟར་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དུག་པོ་དེ་ལས།

འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས།། འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་གྱི་ཅེས་པ་
ལ་སོགས་པས་བསྟོད་ཅིང་མཚན་པར་བསམས་ལ་གདོན་རྟོ།། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
དེ་ལ་སྒྱུར་འདུད་ཉི་ཤུས་ཡང་དག་པར་བསྟོད་དོ།། དེ་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་
སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་ཏེ། ཨོྲེ་བའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྒྲིས་པ་དང་བྲལ་བར་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དོ་སོ་རྣམ་
མཁའ་ལྟར་ངི་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྐྱོམས་ཏེ་སྒྱུད་ལམ་གྱི་བྱ་བ་གཞན་བྱའོ།། དེ་
ལྟར་རིགས་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཚན་བཟོད་ཅིང་བསྐྱུས་པ་ལ་ཆོགས་བཅད་ཉིས་
བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ།། དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཞུང་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་འོ།།
དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟོད་པ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པའོ།། འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་
གདོན་པའི་མན་ངག་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཞེས་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

༥ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འདོན་ཐབས་
ཁག་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

༡༡། བཅོམ་ལྷོད་ལ། རྣམ་ཀུན་མཚན་ལྡན་ཆོས་དབྱིངས་དང་། དབྱེར་མེད་སྒྲིབ་བྲལ་
ཀྱལ་བའི་ཐུགས་། དམ་པའི་དོན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ལ། མཚན་ཏུ་དད་པས་ཕྱག་བགྱིའོ། འདིར་
འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་འཛོལ་བར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བགྱིའོ། ཞེས་པ་ལན་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད། རང་
ཉིད་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དུ་གྱུར། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་འཇམ་དཔལ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྐྱབས་བྲངས། འཇམ་དཔལ་འཛིག་ཉེན་དབང་ཕྱག་གསང་བདག་དང་།
སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྐྱེག་པའི་དོ་རྗེ་སོགས་། གསང་དོན་རྒྱད་ཕྱེ་སོ་སོར་འབྲེལ་མཛད་
པའི་། དངོས་བརྒྱད་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། གཞིན་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་འཆང་བ་ལོ། ཡེ་
ཤེས་སྒྲོན་མེས་རབ་བརྒྱན་ཅིང་། འཛིག་ཉེན་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ལོ། འཇམ་པའི་དབྱངས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། བདག་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་དཀར་དགེ་ཆོགས་བཅས་། ཡིད་འོང་མཚོད་
པའི་སྤྱོད་དུ་ལེགས་ཤིང་། ཀུན་བཟང་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུལ་ལགས་ན། བཅེ་ལྷན་
ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་བཞེས་སུ་གསོལ། སྟོན་མཐའ་མི་མངོན་སྲིད་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ། དུག་གསུམ་
དབང་གྱུར་ཕྱིག་ལྟར་གང་བསགས་པ། ཀྱལ་ཀུན་མཐུ་དང་རྒྱད་ཕྱེད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི། བདུད་
ཅིད་ཆུ་ཡིས་ལྷག་མེད་སྤྱང་དུ་གསོལ། སྐྱེ་འཕགས་ཀུན་གྱི་དགེ་ཆོགས་མཐའ་དག་དང་།
ཁྱད་པར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱེ་སྟོད་འདིར། ཆུ་བཞིན་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པས་རང་གཞན་གྱི།

རོན་མཆོག་བསྐྱབས་པ་རྣམ་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། སྲིད་པའི་གཡང་སར་འབྱམས་པའི་དཔྱུས་ལོང་
 ཀུན་། འཁྲིད་པའི་ས་མཁན་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་རྣམས་། ཏྲག་ཏུ་བཞུགས་ནས་ཐབ་རྒྱས་དམ་
 ཆོས་གྱི། ཡང་དག་ལམ་བཟང་རྩི་བཞིན་བསྟན་དུ་གསོལ། འདིས་མཆོན་རང་གཞན་དག་
 ཆོགས་ཅི་མཆིས་པ། རོན་མེད་འཁོར་བའི་རྒྱ་རུ་མི་སྤོན་ཞིང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་གྱིས་ནམ་ཡང་
 མི་གཞོམ་པར། རྒྱལ་ཀུན་སྤོན་པའི་སྤོང་དུ་སྤྱུང་གྱུར་ཅིག །ས་གཞི་སྤོས་གྱིས་བྱུགས་ཤིང་མི་
 ཏྲག་བཀམ། རི་རབ་སྤིང་བཞི་ཉི་ལྔས་བརྒྱན་པ་འདི། སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་ཕུལ་
 བ་ཡིས། འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་
 བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་ནས། བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཆོགས་ཞིང་
 རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་བ་རང་གི་སྤོན་མཆོམས་ནས་ཐིམ་པར་གྱུར། ཨོ་སྤྲུལ་འབྱུངས་བརྟུན་སྤྲུལ་འབྱུངས་
 རྟོན་ཏྲི། སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། སྟོང་པའི་རང་ལས་བད་ཆའི་སྟེང་དུ་རང་གི་སེམས་གྱི་རོ་བོ་རྩི་ཡིག་
 དམར་སེར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་སྐྱ་མདོག་དམར་སེར་
 ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། ཕྱག་གཡས་དང་པོས་རལ་གྱི། གཉིས་པས་མདའ། གཡོན་དང་པོས་
 བོ་ཏེ་དང་། གཉིས་པས་གཞུ་འཛིན་པ། རལ་པའི་བྱར་ཕྱད་ལྔ་དང་ལྷན་པ། དར་དང་རིན་པོ་
 ཆའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། ཞབས་རྩོད་རྩི་སྤྱོད་མོ་གྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་སྤྱི་བོར་ཨོ་དཀར་
 བོ། མཐོན་པར་ཞུ་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་སྤོན་པོ། ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས།
 རང་བཞིན་གྱི་གནས་བསྟོམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས།
 རོ་རྩྱུ་བོ་རྩྱུ་ གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར། དབང་གི་ལྷས་དབང་བསྐྱུར། མི་བསྐྱོད་པས་དབྱ་བརྒྱན་
 པར་གྱུར། ཨོ་ཞུ་མཐུ་ཤི་ཞུ་ཤི་རྩྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ། སྤྱི་ནས། འབྱུངས་རྩྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད། ཞེས་མཆོད།
 རྣམ་དག་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི། ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་འབྱུལ་གཞོན་ཅུའི་རྣམ་རྩལ་པ།
 དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་ལ། རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ།
 མད་བྱང་མཁྱེན་རབ་འོད་བརྒྱའི་སྤང་བ་ཡིས། མི་ཤེས་སྤངས་པའི་ཐུན་པ་དྲུངས་ཕྱང་སྟེ།

[illegible]

དཔལ་མཚན་བརྟེན་གྱི་འདོན་ཐབས་འདི་ནི་ཁྱུ་རད་ཤོག་ནས་དད་བཙོན་ལྡན་པ་རམ་འབྲམས་
པ་དགོན་མཚན་འདྲ་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ཅོང་། ལྟུང་པ་མགོན་རྟོ་རྟེ་འཆང་རྟེ་བཙོན་འཇིགས་
མེད་དབང་པོའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཁ་བསྐྱངསྟེ། བཙོན་
པ་དགོན་མཚན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་རྟེན་རྒྱུན་ལྡན་ཟེ།

༥ རྒྱལ་བའི་དངོས་ཀྱན་ལ་ཞུགས་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། སྟོས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་འཇམ་དཔལ་དོན་དམ་
པའི། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་བྱིང་འདུད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ལུས་སུ་བྱུང་བའི་མཚན་སྟོན་
མཛོད། དེའང་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྟེ་དང་། བྱེ་བྲག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རྟོ་རྟེ་འཇིགས་བྱེད། གསང་ལྡན་སོགས་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་གང་དུའང་
གཞོལ་ཞིང་འབབ་བ། འཕགས་པོད་ཀྱི་བྱུང་བའི་དབང་པོ་མ་ལུས་པའི་ཐུགས་དམ་གྱི་སྟོང་པོ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་
པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ཁ་ཉོན་དུ་བྱ་བ་ལ་འདོན་ཐབས་ཀྱི་མེས་པ་འདི་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་
འདུད། ཅེས་རྒྱལ་བ་སྐས་བཅས་ཀྱིས་རང་ལ་མཐོན་གཅིག་ཏུ་གསུང་བར་མོས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཁྱོད་ཁྱོད་ལ་འདུད། ཅེས་ཐུབ་དབང་
ལྷ་བུ་གཅིག་གསལ་བཏབ་ཀྱང་གཞན་ཀྱན་དེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྟེའི་བདག་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པས་གོ་ཚད་པར་བསམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་
སྟོང་པའི་ཁྱུ་མཚན་སྟེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་སྟོགས་པ། ཞེས་བརྟེན་བྱེད་འཁོར་གསུམ་མེ་དམིགས་ཀྱང་སྤང་སྟོང་བྲག་ཆ་ལྷ་བུར་
ཉན་པ་དང་། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱན་མཚན་ །དོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་ཡིན། །ཁོང་ནས་འབྱུང་བ་སྟེ་བ་མེད། ཅེས་མཐོན་པའི་ཅ་འཁོར་དབྱས་
ཀྱི་གསུང་རྟོ་རྟེ་ཅོ་པོ་ཨ་ཡིག་ལས་སྐྱགས་འབྲེང་སྟོ་བ་སོགས་སུ་སེམས་པ་དང་། རྟོ་རྟེ་མ་སྤང་བ་ཆེ། རྟོ་རྟེ་སྐྱ་བའི་མེད་འོད། ཅེས་
གདན་ཡང་ཞི་ཁྱོའི་དབྱེ་བས་སྐྱ་གདན་དང་ཉི་གདན་ལ་འགོད་པ་སོགས་འདིའི་འདོན་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ཡིན་པར་རྟེ་བཙོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཚན་གྱིས་གསུངས་སོ། འདིར་དེ་དག་གི་གནད་ཆང་བར་བྱས་ཏེ་དག་འདོན་ཅུང་བསྐྱས་སུ་འགོད་པ་ལ། རྒྱུ་པས་སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་།
སྐྱུ་ལས་སྟོང་པས་སྦྱངས། སྟོང་པའི་ངང་ལས་བད་སྟོང་སྟེ་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཅོ་པོ་རྟོ་ཡིག་
དམར་སེར་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལས། རང་ཉིད་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་སྟེ་མདོག་དམར་སེར་
ཞལ་གཅིག་བྲག་གཉིས། གཡས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་འབྱར་ཞིང་། གཡོན་ལྷན་ལ་གནས་
པའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་སྟེགས་བམ་བསྐྱམས་པ། གཞོན་ཀུའི་ཆ་ལུགས་ཅན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་
སྐས་ཤིང་རྟོ་རྟེ་སྟེའི་མོ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་སྟེ་པོར་ཨོ་མཐོན་པར་ལྷུང་། ཐུགས་ཀར་

རྩྱུ་གིས་མཆན་པར་གྱུར། ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་འཇམ་དབལ་གཞིན་རྩུ་
 གྱུར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྦྱོར་བྱངས། མདུན་
 ཀྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས་པར་གྱུར། གཞིན་རྩུ་ལྷ་ལུས་འཆང་བ་པོ། ཡེ་ཤེས་སྦྱོན་མེས་རབ་
 བརྒྱན་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་སེལ་བ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།
 གང་གི་ཡེ་ཤེས་སྦྱུ་འབྲུལ་ལས། མ་ལུས་འགྲོ་བ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་བཅས་རྒྱལ་བའི་
 རྣལ་འཛོལ་བ། ཀྱན་ལ་དང་བས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། རབ་འབྱུམས་མཆོད་པའི་སྦྱིན་གྱིས་མཆོད།
 སྤྲིག་ལྷང་མ་ལུས་སྦྱིང་ནས་བཤགས། རོ་མཆར་སྦྱོད་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ། ལྷ་དན་མི་འདར་གསོལ་བ་འདེབས། དགེ་ཆོགས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 བསྟོ། རྒྱུད་དོན་ཡང་དག་ལས་བཟང་ཀྱུན། མདོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ཞེས་གསོལ་
 བ་བཏབ་པས་སྦྱབས་ལུལ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེས་བཞིན་དུ་ལྷང་ལྷང་གདམས་ཤིང་། ཐུགས་ཀ་ནས་མཆན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་ཆོག་
 རྣམས་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ལྷ་བྱ་མར་མའི་འཕྲེང་བ་བཞིན་རིམ་བར་བྱུང་སྟེ། རང་གི་སྦྱིང་གར་རྒྱ་བ་ལ་རྗེ་ཡིག་གི་མཐར་འཁོད། དེ་དང་
 མཉམ་དུ་རང་གི་མགྲིན་པའི་ལྷ་ཡིག་ལས་ཀྱང་ཆོགས་བཅད་རྣམས་རང་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་གྲག་སྟོང་བྲག་ཆ་ལྷ་བྱ་མཁའ་ཁྲབ་ཏུ་བསྐྱགས་
 པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་པོན་ཁྲད་པར་ཅན་བསྐྱུན་པར་བསམས་ཏེ། ཆོག་དོན་པོན་བཞིན་པར་དལ་བུས་གདོན་ཞིང་།
 མཐུག་ཏུ། གང་ཆེ་བལྟ་བར་འདོད་པ་ཞེས་སོགས་བསྟོ་སྦྱོན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་བྱའོ། འདི་བཏོན་པ་ལས་བྱུང་
 བ་ཡི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅི་མཆིས་པ། དེས་ནི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པས། འཇམ་དབྱངས་གོ་འཕང་
 ཐོབ་པར་ཤོག ། ཅས་པ་འདི་ནི་ཉལ་ཉའི་ཤོག་གི་དཔྱོད་ལྡན་དཀའ་བརྩ་སྒྲུལ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱུལ་དོར། བཅུན་པ་དགོན་
 མཆོག་བསྐྱན་པའི་སྦྱོན་མེས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཐུགས་རམས་པ་དགོན་མཆོག་ཀྱན་དགའོ། །

༡༡། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་
ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་
བཞུགས་སོ།

ལ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུང་།

༣༣། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་ཅམ་རྩུ་ལྷོ་མ་མི་གྲི་ཏེ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་གྱི་¹མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་
གྲུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།།

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྡོ་རྗེ་འཆང་།།

གཏུལ་དཀའ་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །

དཔའ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྒྱལ།།

རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་གསང་བའི་རྒྱལ།།²

བསྐྱ་དཀར་བོ་རྒྱས་འབྲེེ་ཕྱུ།།

བསྐྱ་རྒྱས་འབྲེེ་³ཞལ་མངའ་བ།།³

རང་གི་ལག་གིས་⁴རྡོ་རྗེ་མཆོག །

ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ།། ⁵ ༢

ཁོ་གཉེར་རིམ་བར་ལྷན་ལ་སོགས།།

ལག་ན་རྡོ་རྗེ་མཐའ་ཡས་པ།།

དཔའ་བོ་གཏུལ་དཀའ་འདུལ་བ་པོ།།

འཇིགས་སྲ་རུང་དང་⁶དཔའ་བྱད་⁶ཅན།། ༣

༡ རྡོ་དམ་བའི་ ཞེས་བོད་དཔེ་བལ་ཆེ་བའི་ནང་གསལ་ཞིང་། འདོན་སྤེལ་ཡང་འདུག་མོད། རྒྱ་སྐད་དུ་མེད་ཅིང་།
ཕྱག་བྲག་མ་དཔེར་ཡང་མེད་པས་མ་བཞོད།

༢ རྒྱས་པའི་ མཚན་སྟོན།

༣ ཆེག་རྒྱང་འདྲིའི་དོན་དུ་རིན་སྟོན་དུ་ ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་ཅི་མ་མེད།། བསྐྱ་རྒྱས་པའི་གདན་ལ་བཞུགས།། ཞེས་འབྲུང་ངོ་།།

༤ གྱི་ བེ་བར། ལྷ་བར། ཅོ་བར། མཚན་སྟོན། བེ་བར། ལྷར་བར། བེ་འོད།

༥ རུང་བའི་ བར་མ་གཞན།

༦ བྱེད་ མཚན་སྟོན། (མ་དག)

དོ་ཨེ་ཅེ་མོ་རབ་འཕྲོ་བ།།

རང་གི་ལག་གིས་གསོར་བྱེད་པ།¹

སྒྲིང་ཨེ་ཆེ་དང་ཤེས་རབ་དང་།།

ཐབས་ཀྱིས་²འགྲོ་དོན་བྱེད་པའི་མཆོག ། ༣

དགའ་མགུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན།།

ཁོ་བའི་³ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ལྡན་པ།།

སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན།།

ལུས་བརྟུང་ནམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ།། ༥

མགོན་པོ་བཙུག་ལྡན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ།⁴

རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས།།

ཐལ་མོ་སྒྱར་བར་⁵བྱས་ནས་ནི།།

སྒྱུར་སྒྱར་འདུག་སྟེ་འདི་སྐད་གསོལ།། ༦

བྱབ་བདག་བདག་ལ་སྤྲོན་པ་དང་།།

བདག་དོན་བདག་ལ་སྤྲུགས་བཅའི་ཕྱིར།།

སྒྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བས་⁶མངོན་རྫོགས་པའི།།

བྱང་ཆུབ་ཅི་ནས་བདག་ཐོབ་མཛོད།། ༧

༡ ལག་གི་དོ་ཨེ་མཆོག བོ་བར། ལྷར་བར། མཆན་སྟོན།

༢ ཀྱི་ བོ་བར། ལྷར་བར། མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༣ ཁོ་མོ་ ལུག རིན་སྟོན།

༤ དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་བཙུག་ལྡན་འདས།། བར་མ་གཞན། རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། དེ་འོད

༥ ལྷར་བ་ རིན་སྟོན། བོ་བར། ལྷར་བར། མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༦ བྱ་བའི་ མཆན་སྟོན།

༧ བྱ་བ་ རིན་སྟོན།

ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དགྲགས་ཤིང་།

མི་ཤེས་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ཡི།

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྒྲན་བ་དང་།

སྒྲ་མེད་འབྲས་བུ་འཕྲོ་བ་¹བྱའི་བྱིར། ༩

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས།

འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་སྒྲོན་བ་པོ།

དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་མཐུན།

དབང་པོ་བསམ་བ་མཐུན་མཆོག་གིས།² ༩

བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ།

གཞུག་ཏོར་ཆེན་པོ་³ཆེག་གི་བདག །

ཡེ་ཤེས་སྒྲ་སྟེ་རང་བྱུང་བ།

འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཡི། ༡༠

མཆོན་⁴ནི་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་མཆོག །

དོན་ཟབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་།

དོན་ཆེན་མཚུངས་མེད་རབ་ཞི་བ།

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ། ༡༡

འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།

མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྲུར་ལ།

༡ ཐོབ་ མཆོན་སྒྲོན། རིན་སྒྲོན། ཅི་འོད། ལུག་པར་མ་གཞན།

༢ གི། མཆོན་སྒྲོན།

༣ ཐོབ་ མཆོན་སྒྲོན།

༤ མིང་ མཆོན་སྒྲོན། རིན་སྒྲོན། ཅི་འོད། ལུག་ མཆོན་སྒྲོན། པར་མ་གཞན།

ད་ལྟར་བྱང་བའི་¹རྫོགས་སངས་རྒྱས།
 ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་བ་²གང་། ༡༢

རྒྱུད་ཆེན་སྐུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ལས།

རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆེན་གསང་སྤྲུགས་འཆང་།

དཔག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་³བཞིན་དུ།⁴

སྤྱར་⁵སྤངས་གང་ལགས་⁶བཤད་དུ་གསོལ། ༡༣

མགོན་པོ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི།

གསང་འཛིན་ཅི་ནས་བདག་འབྱུར་བྱིར།

ངེས་པར་འབྱུང་གི་⁷བར་དུ་འདི།⁸

བདག་གིས་⁹བསམ་པ་བརྟན་པོས་¹⁰བརྩུང་།¹¹ ༡༤

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་¹²བ་དང་།

མི་ཤེས་མ་ལུས་སྤང་བའི་¹³བྱིར།

༡ བྱང་བར་ རིན་ལྗོན།

བྱང་བ་ མཆན་ལྗོན།

༢ གསུངས་པ་ རིན་ལྗོན། རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་ལྗོན། རི་འོད།

༣ བཀའ་ ལུག་ པར་མ་གཞན། (མ་དག)

ཀྱི་བཀའ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་ལྗོན། རི་འོད། (མ་དག)

༤ དབྱེས་པ་ཡིས། མཆོ་ལྗོན།

༥ སྤྱར་ པར་མ་གཞན། རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་ལྗོན།

༦ རབ་གསུང་གང་ལགས་ མཆོ་ལྗོན།

༧ འབྱུང་བའི་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་ལྗོན།

༨ དུ་ནི། རིན་ལྗོན། རྟེན་པར། ཅོ་པར། རི་འོད།

༩ གི་ ལུག་ མཆན་ལྗོན། རི་འོད།

༡༠ ཐོ་ པར་མ་གཞན།

༡༡ གཞུང་། མཆན་ལྗོན། རི་འོད། མཆོ་ལྗོན།

༡༢ གསལ་ ཐོ་པར། སྤྱར་པར། མཆན་ལྗོན། (མ་དག)

༡༣ སྤངས་པའི་ རིན་ལྗོན། མཆན་ལྗོན། རྟེན་པར། ཅོ་པར། རི་འོད།

བསམ་པའི་བྱད་པར་ངི་བཞིན་དུ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཞད་པར་འཆོལ།¹ ༡༥

གསང་དབང་ལག་ན་དོ་རྩེ་ཡིས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་དེ་སྒྲད་དུ།

གསོལ་ནས་²ཐལ་མོ་སྒྲར་བྱས་ཏེ།

ལུས་བཏུད་ནས་ནི་སྒྲན་ལྔར་འདུག། ༡༦

ལུས་པའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ།³

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཤུ་བྱ་བུ།

རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀླང་གཉིས་མཆོག།

ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ལྷགས་བཟང་བ།

འིང་ཞིང་ཡངས་པ་⁴བརྒྱངས་⁵མཛད་དེ། ༡

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྒྲར་མཛད་⁶ཅིང་།

བཏུད་བཞིའི་⁷དབྱ་རྣམས་འདུལ་མཛད་⁸པ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གསུམ།

སྤྱིང་བར་བྱེད་པའི་འཇུམ་བསྟན་ནས། ༢

༡ སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡི། བྱད་པར་ངི་བཞིན་པར་བཞད་བཞི། མཆོ་སྟོན།

༢ གསོལ་བཏབ་ མཆོ་སྟོན།

༣ གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རྩོགས་སྒྲུ་བཅད་པ་བཏུ་བྱག་གོ། མཆོ་སྟོན།
ཆོག་ལྷག་འདི་དེགས་ཆང་མ་འདོན་ཆའི་པར་མར་མི་གསལ།

༤ བར་ ཟིའོད།

༥ བརྒྱང་ རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། ཟིའོད།

༦ ལྷང་བྱེད་ རིན་སྟོན། ཟིའོད། མཆོ་སྟོན། ལུག་པར་མ་གཞན།

༧ བཞི་ པར་མ་གཞན།

༨ འདུལ་བྱེད་ རིན་སྟོན། ཟིའོད། མཆོ་སྟོན། ལུག་པར་མ་གཞན།

ཆངས་པའི་གསུང་ནི་སྟན་པ་ཡིས།
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀྱན་བཀའ་སྟེ།¹
 ལག་ན་དོ་རྩེ་སྟོབས་པོ་ཆེ།
 གསང་དབང་ལ་ནི་སྤར་གསུངས་པ།²
 སྟོང་རྩེ་ཆེ་དང་ལྷན་གྱུར་པས།
 འགྲོ་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་བྱོད།
 ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱི།
 མིང་བརྗོད་པ་³ནི་དོན་ཆེ་བ།⁴
 དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲིག་སེལ་བ།
 ང་ལས་ཉན་པར་བཅོན་པ་ནི།
 ལེགས་སོ་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཆང་།
 ལག་ན་དོ་རྩེ་བྱོད་ལེགས་སོ།⁵
 གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་ཕྱིར་ངས།⁶
 བྱོད་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པར་བྱ།
 བྱོད་ནི་ཅེ་གཅིག་ཡིད་ཀྱིས་⁷ཉོན།
 བཅོམ་ལྷན་དེ་ནི་ལེགས་ཞེས་གསོལ།⁸
 ལན་སྤར་གསུངས་པའི་ལུ་སྟེ་གཉིས་པའོ།⁹
 དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཤྲུ་བྱུ་བ།
 གསང་སྤྲགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་།

1 བཀའ་ནས། རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། རི་འོད།

2 བས་ ལུག་མཆན་སྟོན། བེ་པར། ལྷན་པར། རི་འོད། བར་མ་གཞན།

3 ཕྱིར་ངས། རིན་སྟོན། (མ་དག)

4 ཡིད་ཀྱི་ ལྷན་པར། མཆན་སྟོན། (མ་དག)

5 ལན་གྱི་གསུང་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བླག་གོ། མཆོ་སྟོན།

༤ ལྷ་འབྲུག་ཏུ་བས་མཛོན་བར་རྫོགས་བར་བྱུང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ཆེན་པ་ཅད་གསུམ་ལོ།

འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས།

རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱང་།¹

ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚོག།

དོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་ཡིན།²

ཁོང་ནས་འབྱུང་བ་སྤྱི་བ་མེད།

ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྤངས་པ་སྟེ།

བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཚོག།

ཆོག་ཀུན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད།³

མཚོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད།

མཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྤང་ཆེ།

ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་དག་²ཆེ་བ།³

མཚོད་པ་ཆེན་པོ་གཉི་ཕྱག་ཆེ།

གཉི་ཕྱག་ལྗོ་སྟེ་གཉི་ཕྱག་སེལ།

མཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཁྲོ་བ་ཆེ།

ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཆེ་བ།⁴

མཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་ཆེ།

ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད།

འདོད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཆེ།

དགའ་བ་ཆེན་པོ་མགུ་བ་ཆེ།⁵

¹ ལས་འབྱུང་། བེ་པར་སྤང་བར། མཚན་སྟོན།

² སྤྱི་བེ་པར། སྤང་བར། མཚན་སྟོན། (མ་དག)

གཟུགས་ཆེ་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ།

ཁ་དོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་བོངས་¹ཆེ།

མིང་ཡང་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ།

དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་བ་ཡིན།² ་

ཤེས་རབ་མཆོན་ཆེན་འཆང་བ་སྟེ།

ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་³ལྷགས་ཀྱི་⁴མཆོག་།⁵

གྲགས་ཆེན་སྟོན་གྲགས་ཆེན་པོ་སྟེ།

སྤང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ། ་

མཁས་བ་སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་འཆང་།

སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་⁶དོན་གྲུབ་བ།⁷

སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོའི་⁸དགའ་བས་དགའ།

སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་⁹མིག་འབྱུང་ཅན། ་

སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་།

༡ བོང་རིན་ཐོན། མཆོན་ཐོན། རྩོམ་པ་

༢ ཡངས་བ་ཆེ། རིན་ཐོན།

༣ ཆེན་པོའི་རིན་ཐོན།

༤ ཀྱི་རྩོམ་པ་

༥ ཉོན་མོངས་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་མཆོག་། བར་མ་གཞན། མཆོན་ཐོན། མཆོན་ཐོན།

༦ ཆེན་པོའི་ལུག་མཆོན་ཐོན།

༧ དོན་གྲུབ་བ། ལུག་

༨ ཆེན་པོ་རིན་ཐོན། མཆོན་ཐོན། རྩོམ་པ་ མཆོན་ཐོན།

༩ ཆེན་པོའི་བར་མ་གཞན།

བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་¹པ་པོ།

བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བརྟལ་བ་ཡིན། ༩

བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་²ཉིང་འཛིན་གནས།

ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་³ལྷས་འཆང་བ།

སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་ཐབས་ཆེ་བ།

སྟོན་ལམ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མཆོ་སྟེ། ༡༠

བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དབག་ཏུ་མེད།

སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཡི་མཆོག །

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཆེན་ལྷན།

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐབས་ཆེ་བ། ༡༡

རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་⁴སྟོབས་དང་ལྷན།

འཁྱུགས་ཆེན་མཁྱེགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།

རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཆེར་གྲགས་པ།

སྟོབས་ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པ་པོ།⁵ ༡༢

སྲིད་པའི་རི་པོ་ཆེན་པོ་འཛོམས།

མཁྱེགས་ཤིང་རྩེ་རྩེ་ཆེན་པོ་འཆང་།

དབག་པོ་ཆེན་པོ་དབག་ལྷལ་ཆེ།

འཛིགས་ཆེན་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་པོ། ༡༣

༡ བཟོན་ ལྷག (མ་དག)

བཙོན་ བེ་པར། ལྷར་པར། མཆན་སྟོན། (མ་དག)

༢ ཆེན་པོའི་ ལྷག རིན་སྟོན། རི་འོད།

༣ པོ་ མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༤ པོའི་ མཆན་སྟོན།

༥ གཞོན་པ་སྟེ། རི་འོད།

མགོན་པོ་རིག་¹མཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ།
 གླེ་མ་གསང་སྤྲུགས་ཆེ་བའི་མཆོག །
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་གནས།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་མཆོག ༡༤
 བྱང་སེམས་རྫོ་རྗེའི་ལེའུ་སྟེ་ལྷ་བའོ།²

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་པར་སྤང་མཛད་ཆེ།
 ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཐུབ་ཆེན་ལྷན།
 གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་ཆེན་ལས་བྱུང་³བ།
 གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་ཆེན་བདག་ཉིད་ཅན། ༡
 བ་རོལ་བྱིན་བཅུ་ཐོབ་པ་སྟེ།
 བ་རོལ་བྱིན་པ་བཅུ་ལ་གནས།
 བ་རོལ་བྱིན་བཅུ་དག་པ་སྟེ།
 བ་རོལ་བྱིན་པ་བཅུ་ཡི་ཚུལ། ༢

མགོན་པོ་ས་བཅུའི་དབང་ལྷན་སྟེ།
 ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་པ་པོ།⁴
 ཞེས་བཅུ་ཀྱི་དག་བདག་ཉིད་ཅན།
 ཞེས་བཅུ་ཀྱི་དག་འཆང་བ་པོ། ༣
 ཀྱི་མ་པར་བཅུ་པོ་དོན་བཅུའི་དོན།
 ཐུབ་དབང་སྟོབས་བཅུ་བྱུང་བའི་བདག །

༡ རིགས་ མཆོན་སྟོན། རིན་སྟོན། ལུག་མཆོ་སྟོན། རི་འོད། བར་མ་གཞན། (མ་དག)

༢ རྫོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞིའོ། མཆོ་སྟོན།

༣ འབྱུང་ བེ་བར་སྤང་བར། རི་འོད།

༤ ལ་ནི་རབ་ཏུ་གནས། རི་འོད།

སྤྱོད་གས་དོན་ནི་¹མ་ལུས་བྱེད།

ནམ་བཙུ་དབང་ལྡན་ཆེ་བ་པོ། ༣

ཐོག་མ་མེད་པ་སྤྱོད་མེད་བདག །

དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་²དག་པའི་བདག །

བདེན་པར་སྤྱོད་ཞིང་ཆེག་མི་འགྲུར།

དེ་སྐད་³སྤྱོད་བ་⁴དེ་བཞིན་བྱེད། ༥

གཉིས་སུ་མེད་དང་གཉིས་མེད་སྟོན།⁵

ཡང་དག་མཐའ་ལ་ནམ་པར་གནས།

བདག་མེད་མེད་གཤེད་སྤྱོད་དང་ལྡན།

སྤྱོད་གས་དེ་དྲགས་ངན་འཇིགས་བྱེད། ༦

ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡོད་སྟོབས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ལྟར་མགྲོགས།

རྒྱལ་བ་དག་རྒྱལ་ནམ་པར་རྒྱལ།⁶

འཁོར་ལོས་⁷སྤྱོད་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ། ༧

ཆོགས་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་ཆོགས་གྱི་མཆོག །

ཆོགས་ཇེ་ཆོགས་བདག་དབང་དང་ལྡན།

༡ ཀུན་གྱི་དོན་ནི་ རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། ལུག་མཆོ་སྟོན། པར་མ་གཞན།

༢ ཉིད་དག་ རྩེ་བར། ཅོ་བར། མཆན་སྟོན།

༣ དེ་སྐད་ ལུག

༤ སྤྱོད་བ་ རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། དེ་ཡོད། མཆོ་སྟོན།

༥ གཉིས་མེད་གཉིས་སུ་མེད་བར་སྟོན། རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༦ རྒྱལ་བ་རྣམ་རྒྱལ་དག་ལས་རྒྱལ། མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༧ འཁོར་ལོ་ རིན་སྟོན། བོ་བར། རྩེ་བར། མཆན་སྟོན།

མཐུ་ཆེན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྟེ།

ཚུལ་ཆེན་གཞན་གྱི་དྲིང་¹མི་འཛིན། ༡

ཆོག་རྗེ་ཆོག་བདག་སྤྲུ་མཁས་པ།

ཆོག་ལ་དབང་བ་ཆོག་མཐའ་ཡས།

ཆོག་བདེན་པ་དང་བདེན་པར་སྤྲུ།²

བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་པ་པོ། ༤

ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་³ཕྱིར་མི་འོང་།

འཛིན་པ་རང་རྒྱལ་བསེ་རུའི་ཚུལ།

ངེས་འབྱུང་སྤྲུ་ཆོགས་ལས་བྱུང་⁴བ།⁵

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གཅིག་ལ།⁶ ༡༠

དགེ་སློང་དག་བཅུ་མ་ཐག་པ་ཐད།

འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་⁷དབང་པོ་ཐུལ།

བདེ་བ་རྟོད་པས་⁸འཛིགས་མེད་ཐོབ།

བསིལ་བར་གྱུར་པ་⁹རྟོག་པ་མེད། ༡༡

རིག་པ་དང་ནི་རྐང་པར་ལྷན།

བདེ་གཤེགས་འཛིག་རྟོན་རིག་པའི་¹⁰མཆོག་།

༡ དེན་པེ་པར། ལྷན་པར། མཆོན་སྟོན།

༢ ཆོག་བདེན་བདེན་པར་སྤྲུ་བ་སྟེ། མཆོན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༣ བར་སྟེ་པར། ཅོ་པར། དྲི་འོད།

༤ འབྱུང་ལྟེ་པར། ཅོ་པར། མཆོན་སྟོན།

༥ ངེས་འབྱུང་བ། མཆོན་སྟོན།

༦ གཅིག་པོ། དེན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། དྲི་འོད།

༧ བ་མཆོན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༨ བ་མཆོན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༩ གྱུར་པས་ལྷན།

༡༠ རིག་པ་མཆོན་སྟོན།

བདག་གིར་མི་འཛིན་ངར་མི་འཛིན།།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས།། ༡༢

འཁོར་བའི་པ་རོལ་མཐར་སོན་པ།།

བྱ་བ་བྱས་པ་སྐྱམ་སར་གནས།།

ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ངེས་གསལ་བ།།¹

ཤེས་རབ་མཆོན་ཆས་²རྣམ་འཛོམས་པ།། ༡༣

དམ་ཆོས་ཆོས་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྡན།།

འཛིག་ཏེན་སྣང་བར་བྱེད་པའི་མཆོག །

ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ།།

ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་པ་པོ།། ༡༤

དོན་གྲུབ་བསམ་པ་གྲུབ་³པ་སྟེ།།

ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས།།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་དབྱིངས་མི་ཟད།།

ཆོས་དབྱིངས་དམ་པ་ཟད་མི་ཤེས།། ༡༥

བསོད་ནམས་ལྡན་པ་བསོད་ནམས་ཆོགས།།

ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེ།།⁴

༡ འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ།། རིན་སྟོན།

ངེས་བསམ་པ།། མཆོ་སྟོན། (མ་དག)

ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ།། མཆོན་སྟོན།

༢ མཆོན་ཆེན་ མཆོན་སྟོན། ཅི་འོད།

༣ འགྲུབ་ རིན་སྟོན།

༤ ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཆེ།། རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོད་མེད་¹ཤེས།།

ཆོག་གས་གཉིས་ཆོག་གས་ནི་བསགས་པ་སོ།།² ༡༤

ཉག་པ་ཀུན་རྒྱལ་ནལ་འབྱོར་ཅན།།

བསམ་གཏན་བསམ་བྱ་སྟོ་ལྡན་བདག །³

སོ་སོ་རང་རིག་མི་གཡོ་བ།⁴

མཆོག་གི་དང་⁵པོ་སྐྱ་གསུམ་འཆང་།། ༡༥

སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན།།

བྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་བདག །

སངས་རྒྱས་ལྔ་བདག་ཅོད་བན་ཅན།།

སྐུ་ལྔ་ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་།། ༡༦

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་སོ།།

སངས་རྒྱས་སྐས་པོ་དམ་པའི་⁶མཆོག །

ཤེས་བས་⁷སྐྱེད་འབྱུང་སྐྱེ་གནས་ཏེ།⁸

ཆོས་ལས་འབྱུང་⁹བ་སྐྱེད་པ་སེལ།། ༡༧

༡ མི་སྡེ་པར། ཅོ་པར། ཅི་འོད། (མ་དག)

༢ བསགས་པ་སོ།། མཆོན་སྟོན།

༣ སྟོ་ལྡན་མཆོག །མཆོན་སྟོན། རིན་སྟོན། ཅི་འོད། ལུག་པར་མ་གཞན། (མ་དག)

༤ རང་རིག་སྟོན་ལྷལ་བ།། སྡེ་པར། ཅོ་པར། མཆོན་སྟོན། (མ་དག)

༥ གི་དབང་ ལུག་ (མ་དག)

༦ དམ་པ་ མཆོན་སྟོན།

༧ པ་ མཆོན་སྟོན།

༨ སྐྱེ་གནས་མེད།། མཆོན་སྟོན། རིན་སྟོན། ཅི་འོད། ལུག་པར་མ་གཞན། (མ་དག)

༩ བྱང་ མཆོན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

གཅིག་ལུ་¹སྤྲ་མཆོག་སྤྲོ་ལྡོ་བདག །

སྤྲེས་མ་ཐག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བདག །

ནམ་མཁའ་ལས་བྱང་རང་བྱང་བ།

ཡེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ།² ༡༠

འོད་ཆེན་ནམ་པར་སྤང་བར་བྱེད།

ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་³ལམ་མེ་བ།

འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྤྲོན།

གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། ༡༡

སྤྲགས་མཆོག་མངའ་བདག་རིག་སྤྲགས་རྒྱལ།⁴

གསང་སྤྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད།

གཙུག་རྟོན་ཆེན་པོ་མཛད་བྱང་གཙུག །

ནམ་མཁའི་བདག་པོ་སྤྲ་ཆོག་སྤྲོན། ༡༢

སངས་རྒྱལ་གྱི་བདག་དངོས་པོ་མཆོག །⁵

འགྲོ་གྱུན་དགའ་བའི་མིག་དང་ལྗན།

༡ གཅིག་ཏུ་ མཆན་སྤྲོན།

༢ མེ་བོ་ཆེ། རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་སྤྲོན།

༣ ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། མཆན་སྤྲོན།

ཡེ་ཤེས་བསྐྱར་བ་ རྟེན་པར། མཆན་སྤྲོན།

༤ སྤྲགས་མཆོག་སྤྲགས་བདག་རིག་བའི་བདག །མཆོ་སྤྲོན།

༥ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲེ་ཡི་མཆོག ། དེན་སྤྲོན། མཆན་སྤྲོན། དེ་འོད།

སྤྲེ་ཡི་མཆོག ། མཆོ་སྤྲོན།

སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་བསྐྱེད་¹པ་པོ།²

མཆོད་ཅིང་བརྟེན་³པ་བྲང་སྤྱོད་ཆེ།⁴ ༡༣

རིགས་གསུམ་འཆང་བ་གསང་སྤྲུགས་འཆང་།⁵

དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་འཛིན།

གཙུག་པོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ།

ཐེག་པ་མཆོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོ། ༡༤

དོན་ཡོད་ཞགས་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ།

འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་ཞགས།

དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཆེ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེན་སྟེ་བྱུག་པའོ།⁶

དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་འཛིགས་པར་བྱེད། ༡༥

ཁྱོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གདོང་བྱུག་འཛིགས།

མིག་བྱུག་ལག་བྱུག་སྟོབས་དང་ལྡན།

ཀུང་རུས་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་པོ།

ཉ་ལ་ཉ་ལ་གདོང་བརྒྱུ་པ། ༡

གཤེན་རྩེ་གཤེད་པོ་བགོགས་ཀྱི་རྒྱལ།

དོ་རྩེ་ཤུགས་ཆེན་འཛིགས་བྱེད་པ།

༡ སྐྱེད་ མཆོད་སྟོན། རི་འོད། མཆོད་སྟོན།

༢ གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལས་སྐྱེས། རིན་སྟོན།

༣ རྟེན་ རི་འོད།

༤ བྲང་སྤྱོད་ཆེ་དགས་མཆོད་ཅིང་བརྟེན། རིན་སྟོན། མཆོད་སྟོན།

མཆོད་འོས་རྟེན་འོས་བྲང་སྤྱོད་ཆེ། མཆོད་སྟོན།

༥ སྤྲུགས་ལྡན། མཆོད་སྟོན།

༦ ཤེན་ཉུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་རྒྱུ་ལས་དམན་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་པོ། མཆོད་སྟོན།

དོ་རྩེ་གྲགས་པ་¹དོ་རྩེ་²སྟོང་།།

སྟུ་འབྲུལ་དོ་རྩེ་གསུམ་པོ་ཆེ།། ༢

དོ་རྩེ་ལས་སྟེས་དོ་རྩེའི་བདག །

དོ་རྩེ་³སྟོང་པོ་མཁའ་འབྲུ་བ།།

མི་གཡོ་⁴རལ་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱེདས།།

མྱང་ཆེན་ཀོ་ཆོན་གོས་སུ་གྱུན།། ༣

བག་ཆེན་⁵རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་སྟོག་⁶བ།།

སྒྱི་སྒྱི་ཞེས་སྟོག་⁷འཇིགས་པར་བྱེད།།

གད་མོ་ཆེན་མོ་གད་རྒྱངས་ཅན།།

དོ་རྩེ་གད་མོ་ཆེར་སྟོག་⁸བ།། ༤

དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེ།།

དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ།།

དོ་རྩེ་བག་པོ་དགའ་བ་ཆེ།།

དོ་རྩེ་རྩྱ་མྱེ་རྩྱ་ཞེས་སྟོག་⁹། ༥

༡ དོ་རྩེ་བག་པོ་ བར་མ་གཞན། (མ་དག)

༢ དོ་རྩེའི་ རིན་སྟོན། མཚོ་སྟོན།

༣ དོ་རྩེའི་ མཚོ་སྟོན།

༤ མིག་གཡོ་ གྱི་འོད། ལུག་ བར་མ་གཞན། (མ་དག)

༥ བག་ཅིང་ རིན་སྟོན།

གྲགས་ཆེན། གྱི་འོད། (མ་དག)

༦ སྟོགས་ རིན་སྟོན། རྩེ་བར། ཅོ་བར། མཚན་སྟོན། གྱི་འོད། མཚོ་སྟོན།

༧ སྟོགས་ རིན་སྟོན། མཚན་སྟོན། གྱི་འོད། མཚོ་སྟོན།

༨ སྟོགས་ རིན་སྟོན། མཚན་སྟོན། གྱི་འོད། མཚོ་སྟོན།

༩ སྟོགས། རིན་སྟོན། མཚན་སྟོན། གྱི་འོད། མཚོ་སྟོན།

མཚན་དུ་དོ་རྩེ་¹མདའ་ཐོགས་པ།

དོ་རྩེ་རལ་གྲིས་²མ་ལུས་གཅོད།

དོ་རྩེ་ཀུན་འཆང་དོ་རྩེ་ཅན།

དོ་རྩེ་གཅིག་ཕུ་³གཡུལ་སེལ་བ། ༦

དོ་རྩེ་འབར་བ་མིག་མི་བཟད།⁴

སྒྲ་ཡང་དོ་རྩེ་འབར་བ་སྟེ།

དོ་རྩེ་འབེབས་པ་འབེབས་པ་ཆེ།

མིག་བརྒྱ་བ་སྟེ་དོ་རྩེའི་མིག་། ༧

ལུས་ནི་དོ་རྩེའི་⁵བ་སྟེ་ཅན།

དོ་རྩེའི་⁶སྟེ་ནི་གཅིག་ཕུའི་⁷ལུས།

སེལ་མོ་སྟེས་པ་དོ་རྩེའི་⁸ཅེ།

དོ་རྩེའི་⁹སྟེང་པོ་བགས་པ་མཁྱེགས། ༨

དོ་རྩེ་¹⁰འཕྲེང་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྷན།

དོ་རྩེའི་¹¹རྒྱན་གྲིས་བརྒྱན་བ་སྟེ།

༡ དོ་རྩེའི་ རིན་ལྗོན། མཚན་ལྗོན།

༢ རལ་གྲི་ རིན་ལྗོན། རི་འོད།

༣ ལུས་ རི་འོད།

༤ མི་བཟད། ལུག

མི་བཟད། མཚན་ལྗོན། (མ་དག)

༥ དོ་རྩེ་ ལུག

༦ རྩེ་ ལྷར་པར། མཚན་ལྗོན།

༧ ཕུ་ མཚན་ལྗོན།

༨ རྩེ་ མཚན་ལྗོན།

༩ རྩེ་ མཚན་ལྗོན། མཚན་ལྗོན།

༡༠ དོ་རྩེའི་ མཚན་ལྗོན།

༡༡ རྩེ་ མཚན་ལྗོན།

གད་རྒྱུངས་རྒྱ་རྒྱ་ངེས་པར་སྟོག།¹

ཡི་གེ་བྱག་པ་རྩོམ་སྟེ།²

འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་³སྟེ་བ།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྟེ་གཅིག་པ།

ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་⁴སྟེ་སྟོག་⁵པ།

སྟེ་དང་ལྡན་པ་ནམས་གྱི་མཆོག། ༡༠

མེ་ལོང་ལྷ་བྱུང་ཡི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ།⁶

ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད།⁷

ཡང་དག་མཐའ་སྟེ་ཡི་གེ་མེད།

སྟོང་ཉིད་སྟེ་བའི་བྱ་མཆོག་སྟེ།

ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་⁸སྟེ་སྟོག་⁹པ། ༡

ཆོས་གྱི་དྲུང་སྟེ་སྟེ་ཆེན་ལྡན།

ཆོས་གྱི་གཞི་སྟེ་པོ་ཆེ།

མི་གནས་ལྷ་ངན་འདས་པ་པོ།¹⁰

ཕྱགས་བརྩ་¹¹ཆོས་གྱི་ར་བོ་ཆེ། ༢

༡ སྟོགས། རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༢ ཆེན་པོ་འི་རིན་སྟོན།

༣ པོ་དག་ ལུག (མ་དག)

༤ མཁའི་ཁམས་ལས་ ལུག

༥ སྟོགས་ རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༦ མེ་ལོང་ཡི་ཤེས་གྱི་ཆོགས་བཅད་རྒྱུ་པ་དང་བཅས་པ་བརྩའོ། མཆོ་སྟོན།

༧ བདག་མེད་ཡི་གེ་མེད། རི་འོད། (མ་དག)

༨ ཆེ་ མཆན་སྟོན།

༩ སྟོགས་ རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། རི་འོད། མཆོ་སྟོན།

༡༠ འདས་པའོ། ཤེ་པར། ལྷ་ར་པར། མཆན་སྟོན།

༡༡ བརྩའི་རིན་སྟོན།

གཟུགས་མེད་གཟུགས་བཟང་དམ་པ་སྟེ།

སྒྲ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལས་སྟེས།

གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བའི་དཔལ།

གཟུགས་བརྟན་མ་ལུས་འཆང་བ་པོ། ༣

ཚུགས་¹པ་མེད་ཅིང་ཆེ་བར་གྲགས།

ཁམས་གསུམ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་སྟེ།

འདགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ལ་གནས།

དར་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྟོག ། ༤

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་གཞོན་ལུས་གཅིག །

གནས་བརྟན་ཤོན་པོ་སྟེ་གྲུའི་བདག །

སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་འཆང་བ།

སྟག་²གྲུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས། ༥

འཇིག་རྟེན་ཤེས་ལེགས་སྟོབ་དཔོན་རྟེ།

འཇིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་འཇིགས་པ་མེད།

མགོན་སྟབས་³འཇིག་རྟེན་ཡིད་གཟུགས་⁴པ།

སྟབས་དང་སྟོབ་པ་ལྷ་ན་མེད། ༦

ནམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་⁵ལོངས་སྟོད་པ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོ།

༡ མཚུངས་ རྟེ་པར། ཅོ་པར། མཚན་སྟོན།

༢ སྟག་ རྟེ་པར། ཅོ་པར། མཚན་སྟོན། རི་འོད། (མ་དག)

༣ སྟོབ་ རིན་སྟོན། མཚན་སྟོན། རི་འོད།

༤ གཟུགས་ རིན་སྟོན། བོ་པར། སྒྲ་པར། མཚན་སྟོན།

༥ མཐའ་ལ་ རྟག་ རིན་སྟོན། མཚན་སྟོན། རི་འོད། མཆོ་སྟོན།

མ་རིག་སྒོ་ངའི་སྤྲུམ་པ་འབྱེད་པ།

སྤྱིད་པའི་བྲ་བ་འཇོམས་པ་པོ། ༡

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཞི་བྱེད་པ།

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་བྱིན།

ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་ཅོད་པན་ཅན།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་དུ་ཐོགས། ༢

སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི།

གསུམ་སེལ་མཐའ་ཡས་གྲོལ་གསུམ་ཐོབ།

སྤྱིབ་པ་ཀུན་ལས་ངེས་པར་གྲོལ།

མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས། ༣

ཉོན་མོངས་ངི་མ་ཀུན་ལས་འདས།

དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྫོགས་¹པ་པོ།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱ་²ཆེན་པོ།³

ཡོན་ཏན་ཐོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོད། ༡༠

ཉོན་མོངས་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ།⁴

ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འཆང་།

བྱབ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་མཆོག །⁵ ༡༡

༡ རྫོག་མཚན་སྤྱིན།

༢ སྤྱ་རིན་སྤྱིན། མཚན་སྤྱིན། ཇི་འོད། སྤྱག་མཚན་སྤྱིན། པར་མ་གཞན། (མ་དག)

༣ ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆེ། རིན་སྤྱིན། མཚན་སྤྱིན། ཇི་འོད། མཚན་སྤྱིན།

༤ ལུས་ཀུན་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། རིན་སྤྱིན།

༥ ཀུན་གྱི་བདག །པར་མ་གཞན།

དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་སྟེ།

བྱམ་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཆོག །

བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་བྱེད།

ཕན་འདོད་¹སེམས་ཅན་མཉེས་གཤིན་²བ། ། ༡༢

བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་ལ།³

བྱབ་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཆོག་ལྟོ།

དུས་ཤེས་སེམས་ཅན་དབང་པོ་⁴ཤེས།

རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ། ། ༡༣

ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཤེས།

ཆོས་ཤེས་⁵བཟུང་ཤེས་བཟུང་ཤེས་འབྱུང་།

བཟུང་ཤེས་ཀྱན་གྱི་⁶བཟུང་ཤེས་བ།

གྲགས་པའི་བཟུང་ཤེས་སྟོན་གྲགས་དག། ། ༡༤

དབྱུགས་འབྱེན་ཆེན་པོ་དགའ་སྟོན་ཆེ།

དགའ་ཆེན་རོལ་མོ་ཆེན་པོ་སྟེ།

བཀྱར་སྟེ་རིམ་གྱི་⁷ཕུན་སུམ་ཆོག་ལ།

མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་⁸གྲགས་བདག་⁹དཔལ། ། ༡༥

༡ ཕན་འདོད་སྟེ་ ཕུག་རིན་སྟོན། ཕྱེ་བར། ཅོ་བར། མཆོན་སྟོན། ཅི་འོད།

༢ ཤིན་ བེ་བར། ལྷར་བར། མཆོན་སྟོན། (མ་དག)

༣ ཤེས་ལ། མཆོན་སྟོན།

༤ དབང་དོན་ ཕྱེ་བར། ཅོ་བར། མཆོན་སྟོན།

༥ ཆོས་ཞེས་ བེ་བར། ལྷར་བར། མཆོན་སྟོན། (མ་དག)

༦ གྱིས་ བར་མ་གཞན།

༧ འཕྲོ་ བེ་བར། ལྷར་བར། མཆོན་སྟོན།

༨ དགའ་བ་ རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༩ དག་ བེ་བར། ལྷར་བར། (མ་དག)

མཆོག་ལྡན་མཆོག་སྤྱན་གཙོ་བོ་སྟེ།
 སྤྱབས་ཀྱི་དམ་པ་སྤྱབས་སུ་¹འོས།
 འཇིགས་ཆེན་²དག་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཆོག་།
 འཇིགས་པ་མ་ལུས་སེལ་བ་པོ། ༡༤

གཙུག་ཕུད་ཕུད་བྱ་ལྷང་ལོ་ཅན།
 རལ་པ་ལུན་ང་ཅོད་པན་ཐོགས།
 གདོང་ལྡན་གཙུག་ཕུད་ལྡན་དང་ལྡན།
 ལུང་ཕུད་ལྡན་པ་མེ་ཏྱི་ཐོད། ༡༥

མགོ་རྒྱུ་བརྒྱལ་ལྷགས་ཆེན་པོ་བ།³
 ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་བརྒྱལ་ལྷགས་མཆོག་།
 དཀའ་ཐུབ་མཐར་ཕྱིན་དཀའ་ཐུབ་ཆེ།
 གཙང་གནས་དམ་པ་གོ་བྱ་⁴ཏམ། ༡༦

བྲམ་ཟེ་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཤེས།⁵
 ལྷ་ངན་འདས་པ་ཆངས་པ་⁶ཐོབ།
 ཁོལ་བ་⁷ཐར་པ་རྣམ་ཁོལ་ལུས།
 རྣམ་ཁོལ་ཞི་བ་ཞི་བ་ཉིད། ༡༧

༡ ཀྱི་སྟེ་པར། ཅོ་པར། རི་འོད།

༢ འཇིག་རྟེན་ མཚན་སྟོན། རིན་སྟོན། རི་འོད། ལུག་པར་མ་གཞན། (མ་དག)

༣ ཆེན་པོ་འཆང་། མཚན་སྟོན།

ཆེན་པོ་སྟེ། མཆོ་སྟོན།

༤ གོ་པོ་པར། ལྷ་ང་པར། མཚན་སྟོན། རི་འོད།

༥ ཆངས་པ་ཆེ། ལུག

༦ བས་ ལུག

༧ བའི་ རིན་སྟོན།

མྱ་ངན་འདས་ཞི་¹མྱ་ངན་འདས།།
 ལེགས་པར་མྱ་ངན་འདས་དང་ཉི།།
 བདེ་སྤྱག་སེལ་བ་མཐར་གྱུར་བ།།
 ཆགས་བྲལ་ལྷན་ལས་²འདས་པ་པོ།། ༢༠

ཐུབ་པ་མེད་པ་དཔེ་མེད་བ།།
 མི་མངོན་མི་སྤང་གསལ་བྱེད་མིན།།
 མི་འགྱུར་³ཀྱན་འགྲོ་བྱུང་པ་པོ།།
 བྲ་ཞིང་ཟག་མེད་ས་བོན་བྲལ།།⁴ ༢༡

རྒྱལ་མེད་རྒྱལ་བྲལ་བྱི་མ་མེད།།
 ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྦྱོན་མེད་བ།།
 ཤིན་རྒྱ་སད་པ་སད་པའི་བདག །
 ཀྱན་ཤེས་ཀྱན་རིག་དམ་པ་པོ།།⁵ ༢༢

ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆས་ཉིད་འདས།།
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ།།
 ནམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ།།
 དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལས་བྱེད་བ།། ༢༣

སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད།།
 དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་⁶མེད་བ།།

༡ མྱ་ངན་འདས་པ་ མཆོན་སྟོན།
 ༢ ལ་ པེ་བར། སྤང་བར། མཆོན་སྟོན།
 ༣ ཆ་མེད་ མཆོན་སྟོན།
 ༤ བྲ་མོ་ས་བོན་ཟག་པ་མེད།། མཆོན་སྟོན།
 ༥ དམ་པའོ།། མཆོན་སྟོན།
 ༦ སངས་རྒྱས་རིས་ མཆོན་སྟོན།

ཡེཤེས་མིག་གཅིག་དྲི་མ་མེད།།

ཡེཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས།། ༣༤

ཆོག་གི་དབང་ལྷག་སྤྲོ་བ་ཆེ།།

སྤྲོ་བའི་སྤྲེས་མཆོག་སྤྲོ་བའི་རྒྱལ།།

སྤྲོ་བའི་དམ་པ་མཆོག་གི་གནས།།

སྤྲོ་བའི་མེད་གེ་ཚུགས་¹པ་མེད།། ༣༥

ཀུན་རྒྱ་ལྟ་བུ་བ་²མཆོག་རྒྱ་དགའ།།

གཟི་བརྗིད་འཕྲེང་བ་ལྟ་ན་སྤྲུག །³

འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་གྱི་བེལ།།

ལག་ན་འོད་འབར་སྤང་བ་བོ།། ༣༦

སྤྲོ་བ་ཆེ་མཆོག་གཙོ་བོ་སྟེ།།

ལྷག་རྒྱ་འབྲིན་པ་སྤྲོ་བ་མེད།།

སྤྲོ་ན་མས་མ་ལུས་སྤྲོ་བའི་ཤིང་།།

ནད་དོ་ཅོག་གི་དགའ་ཆེ་བ།།⁴ ༣༧

སྤྲུག་⁵ཀྱ་འཛིག་ཏེན་གསུམ་གྱི་མཆོག །

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན།།

༡ མཚུངས་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་སྟོན།

༢ བས་ རིན་སྟོན།

༣ ལྷག་པོ་ལྟ་ན་འདུག །རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན། (མ་དག)

༤ ཏྲན་མེད་ནད་ཀྱི་དགའ་ཆེ་བ།། མཆོ་སྟོན།

༥ ལྷ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆན་སྟོན། དེ་འོད། (མ་དག)

ཕྱོགས་བརྩ་ནམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་པར།¹

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལེགས་པར་འཇུགས། ༢༩

འགྲོ་ན་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་སྟེ།

བྱམས་དང་སྟོང་རྗེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཅན།

དཔལ་ལྡན་པ་སྤྲ་གར་གྱི་བདག །

ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས། ༣༠

སངས་རྒྱལ་གྱི་གཞི་བཞེད་ཆེ།²

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུ་འཆང་བ།³

སངས་རྒྱལ་གྱི་ནལ་འཁྱོར་ཆེ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་གཅིག ། ༣༠

རྟོ་རྟེན་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱར་དཔལ།

རིན་ཆེན་གྱི་བདག་དབང་ཐུག་སྟེ།

འཛིན་ཉེན་དབང་ཐུག་གྱི་བདག །

རྟོ་རྟེན་འཆང་བ་གྱི་རྟེན། ༣༡

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ཆེ་བ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ལ་གནས།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུ་ཆེ་བ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཡང་ཡིན། ༣༢

༡ མཐར་ཐུགས་པར། ། པར་མ་གཞན།

མཐའ་གདུགས་པ། ། བེ་པར། ལྷན་པར། མཆོན་སྟོན།

མཐར་ཐུགས་པ། ། རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆོན་སྟོན།

༢ གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེ། ། མཆོ་སྟོན། འདི་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན།

༣ སྤྱུ་ཆེ་བ། ། རྟེན་པར། ཅོ་པར། མཆོན་སྟོན།

དོ་རྩེ་ཉི་མ་སྤང་བ་ཆེ།

དོ་རྩེ་ཟླ་བ་དེ་མེད་འོད།

ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་¹ཆགས་པ་ཆེ།

ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་འབར་བའི་འོད། ༣༣

དོ་རྩེ་སྤྱིལ་ཁྱུང་རྫོགས་སངས་རྒྱས།

སངས་རྒྱས་འགྲོ་བའི་²ཆོས་འཛིན་པ།

དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེས།

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ། ༣༤

རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་འཆང་།

ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་རིག་སྤྲུགས་རྒྱལ།³

དོ་རྩེ་རྣོན་⁴པོ་རལ་གྱི་ཆེ།

ཡི་གེ་མཆོག་སྟེ་རྣམ་པར་དག། ༣༥

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གཙོད།

མཆོན་ཆ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་ཆོས།⁵

དོ་རྩེ་ཟབ་མོ་རི་ན་རིག།⁶

དོ་རྩེ་སྒྲ་གྲོས་དོན་བཞིན་རིག། ༣༦

¹ ཆགས་བྲལ་དང་པོ་ མཆོ་སྟོན།

² སངས་རྒྱས་བརྗོད་བའི་ མཆོ་སྟོན། ད་ལྟའི་རྒྱ་དཔེ་དང་འདི་མཐུན།

³ ཆེ་བའི་སངས་རྒྱས་རིག་སྤྲུགས་འཆང་། བེ་པར། སྤང་པར། མཆོན་སྟོན།

རིག་སྤྲུགས་འཆང་། མཆོ་སྟོན།

ཆེ་བ་གསང་སྤྲུགས་རིག་སྤྲུགས་འཆང་། བྲེ་པར། ཅོ་པར། མཆོན་སྟོན། ད་ལྟའི་རྒྱ་དཔེ་དང་མི་མཐུན།

⁴ གཞོན་ བེ་པར། སྤང་པར། མཆོན་སྟོན། (མ་དག)

⁵ དོ་རྩེ་ཆེ། མཆོ་སྟོན།

⁶ ཟབ་མོ་རྒྱལ་བས་རྒྱལ། མཆོ་སྟོན།

པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཀུན་རྫོགས་པ།

ས་ནམས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དང་ལྗན།

ནམ་པར་དག་པ་བདག་མེད་ཆོས།

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་འོད་བཟང་། ༣༧

བཙོན་ཆེན་སྐུ་འཕྲུལ་བ་བ་སྟེ།

རྒྱ་དག་¹གྱི་ནི་བདག་པོ་མཆོག །

དོ་རྩེ་²གདན་ནི་མ་ལུས་ལྗན།

ཡེ་ཤེས་སྐུ་ནམས་མ་ལུས་འཆང་། ༣༨

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྒྲོ་གྲེས་བཟང་།

ས་ཡི་སྤྱང་པོ་འགྲོ་བ་འཛིན།

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྤྱང་པོ་ཆེ།

སྐུ་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྲ་ཆོགས་འཆང་། ༣༩

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཆོག །

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཛིན།

སྐུ་མེད་ཆོས་ཏེ་³སྒྲ་ཆོགས་དོན།⁴

ཆོས་ཀུན་⁵ངོ་བོ་ཉིད་འཆང་བ། ༤༠

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་⁶སྐྱད་ཅིག་ལ།

ཆོས་ཀུན་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པ་འཆང་།⁷

༡ རྒྱད་ཆེན་པོ་པར། སྐུ་པར། མཆོན་སྟོན།

༢ རྩེ་མཆོན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༣ ཆོས་དེ་རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༤ ཆོགས་སྟོན། རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། (མ་དག)

༥ ཆོས་སྐུ་རིན་སྟོན། (མ་དག)

༦ ཤེས་རབ་སྟོན། མཆོན་སྟོན། སྤེ་པར། ཅོ་པར། རི་འོད། མཆོན་སྟོན།

༧ རྒྱད་པ་སྟེ། མཆོན་སྟོན། རི་འོད།

ཆོས་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ།

ཕྱབ་པ་སྟོ་མཆོག་འབྱུང་བའི་མཐའ།¹ རྟེན་

མི་གཡོ་རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག །

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་འཆང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་²མངོན་སུམ་པ།

ཡེ་ཤེས་མེ་སྟེ་འོད་རབ་³གསལ།⁴ རྟེན་

སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའི་ལེུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ།⁵

འོད་པའི་དོན་གྲུབ་⁶དམ་པ་སྟེ།

རན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤྱོད་པའོ།⁷

མགོན་པོ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་གྲོལ་བྱེད། །

ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་གཅིག་དཔའ་བ།

མི་ཤེས་དབྱ་ཡི་དེགས་པ་འཛོམས།

སྟོ་ལྗན་སྟེག་འཆང་དཔལ་དང་ལྗན།⁸

བརྟན་⁹པོ་¹⁰མི་སྤྱལ་གཟུགས་འཆང་བ། ༡

1 འབྱུང་བའི་མཐའ། ཕྱག

ཡང་དག་མཐའ། མཆོ་སྟོན།

འབྱུང་བོ་སེམས། རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

2 གྱིས་ པར་མ་གཞན།

3 འོད་འབར་ རིན་སྟོན། དེ་འོད།

4 པར་མ་གཞན་དང་། རྒྱ་དཔེར་ལེུ་བརྒྱད་པ་འདིར་རྫོགས་ཀྱང་། ཕྱག་བྲག་རྩ་ཆོགས་བཅད་གཉིས་དང་བྱེད་གྱི་གོང་དུ་རྫོགས་ཟེན་པ་བཞོད་འདུག

5 སོ་སོར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་བརྒྱ་ཙ་གཉིས་སོ། མཆོ་སྟོན།

6 སྟེག་ མཆོ་སྟོན།

7 སྤྱོད་པ། རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

8 དཔལ་ལྗན་སྟོ་ལྗན་སྟེག་པར་ལྗན། རིན་སྟོན།

དཔལ་ལྗན་སྟོ་དང་སྟེག་པར་ལྗན། མཆོན་སྟོན།

9 བརྟན་ བོ་པར། ལྗན་པར། མཆོན་སྟོན། (མ་དག)

10 དཔའ་བོ་ མཆོ་སྟོན།

ལག་པ་བརྒྱ་པོ་¹ གུན་བསྐྱོད་ཅིང་།²

གོམ་པའི་སྒྲ་བས་³ གྱིས་གར་བྱེད་པ།

དཔལ་ལྡན་ལག་པ་བརྒྱས་གང་ལ།⁴

ནམ་མཁའ་བྱུང་པར་གར་བྱེད་པ། ༣

ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་གཞི་⁵ ཡི་ཁྱོན།

ཀླང་པ་ཡ་གཅིག་མཐེལ་གྱིས་གཞོན།

ཀླང་མཐེལ་སེན་མོའི་ཁྱོན་གྱིས་བྱང་།

ཆངས་པའི་ཡུལ་ས་ཅེ་ནས་གཞོན། ༤

དོན་གཅིག་གཉིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་⁶ དོན།

དམ་པའི་དོན་ནི་⁷ འཇིག་⁸ པ་མེད།

ནམ་རིག་སྒྲ་ཆོག་གས་གཟུགས་དོན་ཅན།

སེམས་དང་ནམ་ཤེས་⁹ རྒྱད་དང་ལྔ། ༥

དངོས་དོན་མ་ལུས་ནམས་ལ་དགའ།

སྟོང་པ་ཉིད་དགའ་མཆོག་གི་སྟོ།¹⁰

༡ བརྒྱ་བས་ ཅི་འོད།

༢ ལག་པའི་དབྱུག་པ་བརྒྱ་བསྐྱོད་ཅིང་། མཆོ་སྟོན།

༣ སྒྲ་བས་ བེ་པར། སྒར་པར། མཆོན་སྟོན།

༤ གང་ལ། ཅི་འོད།

༥ བཞི་ བེ་པར། སྒར་པར། མཆོན་སྟོན། རིན་སྟོན། ཅི་འོད། ལུག་པར་མ་གཞན།

༦ གཉིས་མེད་དམ་པའི་ རིན་སྟོན།

༧ དོན་ནི་ ལུག་ མཆོ་སྟོན།

༨ དོན་དེ་ མཆོན་སྟོན། ཅི་འོད།

༩ འཇིགས་ ལུག་ རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། ཅི་འོད། མཆོ་སྟོན། (མ་དག)

༩ ནམ་ཤེས་སྒྲ་ཆོག་གས་ རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༡༠ འདོད་ཆགས་སྟོ། ལུག་ རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། ཅི་འོད།

ལ་སོགས་འདས། མཆོ་སྟོན།

སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་སྤངས་པ།¹

སྲིད་གསུམ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ།² ༮

སྲིན་དཀར་དག་པ་བཞིན་དུ་³དཀར།

འོད་བཟང་སྟོན་ཀའི་སྒྲ་བའི་འོད།

ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དཀྱིལ་ལྟར་མཛེས།

སེན་མོའི་འོད་ནི་ཤས་ཆར་དམར། །⁴

ཅོད་པན་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་ཆེ།

སྒྲ་མཚན་མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་ཅན།⁵

ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འོད་ཆགས་དཔལ།

སངས་རྒྱས་སྤུལ་པའི་རྒྱན་དང་ལྗན། །⁶

འཛིག་ཉེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་སྟོད་པ།⁷

རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་བའི་སྟོབས་ཆེན་ལྗན།⁸

དེ་ཉིད་བན་པ་ཆེན་པོ་འཆང་།

བན་པ་བཞི་པོ་⁹ཉིང་འཛིན་རྒྱལ། །¹⁰

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མེ་ཉྱལ་སྟོས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོ།

1 འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་སྟེ། མཚན་སྟོན། འོད།

2 ཆེན་པོ་སྟེ། བྱུག

ཆེན་པོ་པ། མཚན་སྟོན། འོད། མཚོ་སྟོན།

3 དག་པ་ཤིན་ཏུ་ རིན་སྟོན། བྱུག་པར་མ་གཞན།

4 ཆེན་པོ་འཆང་། མཚོ་སྟོན།

5 སྟོད་ཅིང་། བྱུག

6 སྟོབས་དང་ལྗན། བྱུག་རིན་སྟོན།

7 བའི་ བྱུག

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚུལ་རིག།

ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ལམ་རིག་བ།། ༡༠

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས།།

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་མེད།།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་འཇུག།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལྟར་མགྲོགས།། ༡༡

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས།།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་བ།།

ཕུང་པོ་ལྔ་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས།།

ནམ་དག་ཕུང་པོ་ལྔ་འཆང་བ།། ༡༢

ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས།།

ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་ལ་མཁས།།

ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་གནས།།

ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་བ།། ༡༣

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྲིད་ཅ་བཏོན།།

དག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་འཆང་།།

བདེན་བཞིའི་¹ཚུལ་གྱི་²རྣམ་པ་ཅན།།

ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་།། ༡༤

༡ བཞི་ བེ་བར། སྒར་བར། མཆན་སྟོན།

༢ གྲིས་ རིན་སྟོན། བེ་བར། སྒར་བར། རི་འོད།

བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྟོ།

དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག།

རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་སྟེང་ཆུབ་པ།

རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིག་མཆོག་། ༡༥

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྤྱུ།

བྱེ་བ་དཔག་མེད་འབྱེད་པ་པོ།

སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྟོགས།

སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དོན་ཀྱི་རིག་། ༡༦

ཐེག་པ་སྣ་ཆོག་པ་ཐབས་ཚུལ་གྱིས།

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་པོ།

ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་འབྱུང་ལ། ༡༧

ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། ༡༨

ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་པའི་བདག་།

ལས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཟད་བྱེད་པ།

ཆུ་པོ་རྒྱ་མཆོ་ཀྱན་ལས་བཞུ།

སྤྱིར་བའི་དགོན་པ་ལས་བྱུང་བ། ༡༩

༡ རྒྱ་པོ་པར། རྒྱར་པར། མཆོན་སྟོན།

༢ རྣམ་པ་ བར་མ་གཞན།

༣ བས་ བེ་པར། རྒྱར་པར། མཆོན་སྟོན།

༤ རྟོགས་ རུག་རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། དེ་འོད། མཆོ་སྟོན།

༥ གྱི་ རུག་རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། མཆོ་སྟོན།

༦ ངེས་བར་འབྱུང་། རིན་སྟོན། བར་མ་གཞན།

༧ གྱིས་ རིན་སྟོན།

༨ བྱེ་ རྟེ་པར། རྟེ་པར། དེ་འོད།

༩ ཆུ་པོ་ བེ་པར། རྒྱར་པར། དེ་འོད།

ཉོན་མོངས་ཉེ་བ་ཀུན་ཉོན་མོངས།།

བག་ཆགས་བཅས་པ་གཏན་སྤངས་བ།།

སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཐབས།།

དོན་ཡོད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་བ།། ༡༩

འདུ་ཤེས་ཀུན་གྱི་དོན་སྤངས་ཤིང་།།

རྣམ་ཤེས་དོན་ནི་འགོག་པ་འཆང་།།¹

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཡུལ་དང་ལྡན།།²

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་³རིག་བ།།⁴ ༢༠

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས།།⁵

དེ་དག་སེམས་དང་⁶མཐུན་པར་འདུག །

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད།།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་དགའ་བ།། ༢༡

གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་འབྲུལ་བ་མེད།།⁷

ནོར་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས།།

དོན་གསུམ་ཐེ་ཆོས་མེད་པའི་སྒོ།།

ཀུན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག ། ༢༢

¹ འགག་པར་བྱེད།། མཚན་སྟོན། རིན་སྟོན། ཅི་འོད། ལུག་པར་མ་གཞན།

² སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་དང་ལྡན།། མཚན་སྟོན།
ཡིད་ཀྱི་ཡུལ།། མཚོ་སྟོན།

³ ཀུན་གྱི་བྱུགས་ རིན་སྟོན། མཚན་སྟོན། ཅི་འོད།

⁴ སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས།། མཚོ་སྟོན།

⁵ ཡིད་ནང་གནས།། མཚོ་སྟོན།

⁶ སེམས་ཅན་ པེ་བར། སྤང་བར། མཚན་སྟོན།

⁷ གྲུབ་མཐའ་འབྲུལ་བ་ལྡན་པ་མིན།། མཚོ་སྟོན།

ཕུང་པོ་ལྷ་དོན་དུས་གསུམ་དུ།¹

སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་བྱེད།

སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས།

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་། ༡༣

ལུས་མེད་ལུས་ཏེ་²ལུས་ཀྱི་མཆོག །

ལུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རྫོགས་པ་པོ།

གཟུགས་ནམས་སྣ་ཆོགས་ཀུན་དུ་སྟོན།³

ལོ་བྱ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཏིག ། ༡༤

མཉམ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ།⁴

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་⁵རྫོགས་⁶བྱ་བ།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད།

གསང་སྤྲུགས་ལས་བྱུང་ཡི་གེ་མེད།

གསང་སྤྲུགས་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ། ༡

གསང་སྤྲུགས་དོན་ཀུན་སྐྱེད་པ་པོ།

ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད།

སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྷ།⁷

ཐེག་ལེ་སྟོང་བ་ཡི་གེ་དུག །⁸ ༢

༡ དུས་གསུམ་པ། མཆོ་སྟོན།

༢ ལུས་ཏེ་ ཇི་འོད།

༣ ལྷ་ཆོགས་སྣ་བའི་དཔལ། མཆན་སྟོན།

༤ མཉམ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའོ། མཆོ་སྟོན།

༥ གྱི་ ཕུག་པེ་པར། ལྷ་ར་པར། ཇི་འོད།

༦ རྫོགས་ པེ་པར། ལྷ་ར་པར། མཆན་སྟོན།

༧ ཡི་གེ་མེད། ཕུག་ (མ་དག)

༨ ཡི་གེ་བརྒྱ། ཕུག་རིན་སྟོན། མཆན་སྟོན།

ནམ་པ་ཀུན་ལྡན་ནམ་པ་མེད།།

བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐེག་ལེ་འཆང་།།¹

ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩིས་ལས་འདས།།

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་འཆང་།།² ༣

བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ཀུན་ཤེས་ཤིང་།།

ཉིང་འཛིན་རིགས་³དང་རྒྱད་རིག་པ།།

ཉིང་འཛིན་ལུས་ཅན་ལུས་ཀྱི་མཆོག །

ལོངས་སྟོན་རྫོགས་སྟུ་ཀུན་གྱི་⁴རྒྱལ།། ༤

སྤྱལ་པའི་སྟུ་ཉེ་སྟུ་ཡི་མཆོག །

སངས་རྒྱས་སྤྱལ་པའི་རྒྱད་འཆང་བ།།

ཕྱོགས་བཅུར་སྤྱལ་པ་སྣ་ཆོགས་འགྲེད།།

དེ་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱེད་པ།། ༥

སྟ་དང་སྟ་དབང་སྟ་ཡི་སྟ།།⁵

སྟ་ཡི་བདག་པོ་⁶སྟ་མིན་བདག །

འཆི་མེད་དབང་པོ་སྟ་ཡི་སྟ།།

འཛོམས་ཕྱེད་འཛོམས་ཕྱེད་དབང་ལྷག་པོ།། ༦

སྤྱིད་པའི་དགོན་པ་ལས་བཞུལ་བ།།

སྟོན་པ་གཅིག་ཕྱེད་འགྲོ་བའི་སྟ།།

༡ ཐེག་ལེ་ཅན།། ཕྱག་རིན་ཐོན།། མཆོན་ཐོན།། དེ་འོད།

༢ རྩེ་མོ་ཅན།། ཕྱག་

༣ རིག་ མཆོན་ཐོན།། དེ་འོད། ཕྱག་བང་མ་གཞན།། (མ་དག)

༤ ཀུན་ལས་ ཕྱག་

༥ སྟ་ཡི་དབང་པོ་སྟ་ཡི་སྟ།། མཆོན་ཐོན།། མཆོན་ཐོན།།

༦ སྟ་ཡི་དབང་པོ་ རིན་ཐོན།།

འཇིག་རྟེན་སྟོགས་བརྩུར་རབ་གྲགས་པ།¹

ཆོས་གྱི་སྦྱོན་བདག་ཆེ་བ་པོ། ༥

བྱམས་པའི་གོ་ཆ་²ཆས་པ་སྟེ།

སྟིང་རྩེ་ཡི་ནི་ཡ་ལད་བགོས།

ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མདའ་གཞུ་ཐོགས།

ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་གཡུལ་ངོ་མེལ། ༦

དཔའ་བོ་བདུད་དག་བདུད་འདུལ་བ།

བདུད་བཞིའི་འཇིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད།

བདུད་གྱི་དབྱང་ནམས་པམ་བྱེད་པ།

རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་འབྲེན། ༧

མཚན་འོས་བསྟོད་འོས་ཕྱག་གི་གནས།

རྟག་རྟ་རི་མོར་³བྱ་བའི་འོས།

བཀྱར་འོས་རྩེད་པར་⁴བྱ་བའི་མཚན།

ཕྱག་བྱར་འོས་པ་སྤྲ་མའི་རབ། ༡༠

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གོམ་གཅིག་བཟོད།

མཁའ་ལྟར་མཐའ་མེད་ནམ་པར་གཞོན།

གསུམ་རིག་གཅང་མ་དག་པ་སྟེ།

མངོན་ཤེས་བྱུག་ལྟན་རྩེས་བྱུག ༡༡

༡ རབ་གྲགས་དཔལ། མཚན་སྟོན།

༢ གོ་ཆས་ བེ་པར། སྦྱར་པར། མཚན་སྟོན།

༣ རིམ་རྩོ་ རིན་སྟོན། རྩེ་འོད།

༤ མཚན་པར་ རིན་སྟོན།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ།།

རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་¹འཇིག་རྟེན་འདས།།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པའི་མཐའ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་²ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ།། ༡༢

བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ།།³

ཀྱན་ལ་པན་པའི་གང་ཟག་མཆོག །

དཔེར་བྱ་ཀྱན་ལས་འདས་པ་སྟེ།།

ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཆོག ། ༡༣

གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་བདག་སྟེ།།

བྱག་བྱ་བཞི་པའི་⁴དོན་སྟོན་པ།།

འགྲོ་བའི་བསྟེན་བཀུར་གནས་ཀྱི་མཆོག །

ངེས་འབྱུང་གསུམ་པོ་བསྟོན་ནམས་ཀྱི།། ༡༤

དོན་ཀྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ།།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྐལ་བཟང་ཆེ།།

དཔལ་ལྡན་འབྱོར་པ་ཀྱན་བྱེད་པ།།

འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཆོག ། ༡༥

བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོན་པའི་ལེབ་སྟེ་བཅུ་པའོ།།⁵

༡ ཆེན་པོའི་བྱག་པེ་བར་ རི་འོད།

ཆེན་པོས་ མཆོ་སྟོན།

༢ ཀྱིས་ བྱག་རིན་སྟོན། མཆོན་སྟོན། རི་འོད། མཆོ་སྟོན། (མ་དག)

༣ ཅད་ལ།། བྱག

༤ པོ་ མཆོན་སྟོན།

༥ བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱད་བཅུ་པ་བཙུག་པོ།། མཆོ་སྟོན།

མཆོག་སྤྱན་རྒྱ་རྩེ་མཆོག་ཁྱོད་འདུད།
 ཡང་དག་མཐར་གྱུར་¹ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སྤྱོད་ཉིད་ལས་བྱུང་²ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཁྱོད་ལ་འདུད། ༡

སངས་རྒྱས་ཆགས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་འདོད་ལ་བྱུག་འཆལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་དགུས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་རོལ་ལ་བྱུག་འཆལ་འདུད། ༢

སངས་རྒྱས་འཇམ་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་བཞད་ལ་བྱུག་འཆལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་གསུང་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད།³
 སངས་རྒྱས་བྱུགས་ལ་བྱུག་འཆལ་འདུད། ༣

མེད་པ་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 དེ་ལེས་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། ༤

སྤྱི་འབྲུལ་བ་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད།
 སངས་རྒྱས་རོལ་སྤྱོད་ཁྱོད་ལ་འདུད།

༡ མཐར་གྱུག་ རྩེ་པར། ཅོ་པར། རྩེ་འོད།

༢ སྤྱོད་ཉིད་སྤྱིད་པོ་ མཆོ་སྤྱོད། འདི་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན།

༣ གསུང་ལ་བྱུག་འཆལ་འདུད། རྩེ་འོད།

ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་འདུད།

ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་ཁྱོད་ལ་འདུད། ༥

ཡེ་ཤེས་ལྗེ་སྒོ་ནས་རིགས་ལྡེ་ལ་བསྟོད་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཙུ་
གཅིག་པའོ།¹

ཨོ་ས་བརྟམ་སྐྱབས་སྐྱབས་བའི་བྱུང་བའླ་ ཅུ་ཨླ་² ཨོ་ ཨླ་ ཨོ་ ཨླ་ སྤྱི་ཏི་བའི་བྱུང་ ས་བརྟམ་ ཡུའུ
ས་བརྟམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱེད་ཀྱི་བའི་བྱུང་སྐྱེད་ལེ་ཏི་ ཨོ་ ཨླ་ ས་བརྟམ་གྱི་དཔལ་ ཏར་ ཏར་ ཨོ་ ཨླ་
ཏོ་ རྒྱགས་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཏི་བའི་བྱུང་ མ་རྒྱུ་ཅས་ས་བརྟམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ སྐྱེད་བའི་བྱུང་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ ཨླ།³
རྒྱགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་བཙུ་གསུམ་པའོ།⁴

དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་དོ་རྩེ་འཆང་།

དགའ་ཞིང་མཁུ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར།

མགོན་པོ་བཙུ་དེ་བཞིན་གཤེགས།

རྒྱགས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས། ༡

དེ་ནས་⁵མགོན་པོ་གསང་བའི་བདག །

ལག་ན་དོ་རྩེ་ཁོ་བོའི་རྒྱལ།

- ༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཆོགས་བཅད་ལྗེ། མཆོ་སྟོན།
འདིའི་རྩེ་སུ་བྱུག་བྱུག་ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ་མན་ཡོན་རྩེ་སུ་བསྟོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྟོད་འདོན་དཔེ་ཁག་ཏུ་མེད་ཅིང་། དག་
འདུན་རྒྱ་མཆོའི་འགྲེལ་པར་ཡང་མེད་སྟབས་རྩུང་རྒྱུ་དང་མོར་བཞག་ཡོད།
- ༢ རྒྱ་དཔེར་མི་གསལ།
- ༣ ཨོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་དོ་རྩེ་ཨོ་ཨླ་ཨོ་ཨླ་ རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཨོ་ཨླ་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་)སྐྱེ་འཇམ་དཔལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཏར་ཏར་ཨོ་ཨླ་ཏོ། བཙུ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། གསུང་གི་དབང་བྱུག་སྐྱེ་བ་ཆེ། ཆོས་ཀུན་རྣམས་མཁའ་འདྲེ་མ་མེད། ཤིན་ཏུ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡི། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཨླ། མཆོ་སྟོན། (འདིའི་ནང་རྒྱགས་ཡིག་རྣམས་བསྐྱར་ནས་བཞོད་འདུག)
- ༤ རྒྱགས་འདོད་པའོ། མཆོ་སྟོན།
- ༥ དེར་ནི་ རིན་སྟོན།
དེ་ནི་ མཆོན་སྟོན། རི་ཡོད།

སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཆོག་དང་སྤྱོད་ཆོག་ཏུ།¹

གསང་བསྟོད་ནས་ནི་ཆོག་འདི་གསོལ། ༡

མགོན་པོ་བདག་ཅག་ཡི་རང་ངོ་།²

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ལེགས་པར་གསུངས།

རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་འཆའ་བ་ཡི།

འགྲོ་བ་མགོན་མེད་རྣམས་དང་ནི། ༢

བདག་ཅག་ཡང་དག་རྗེས་པ་ཡི།

བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པའི་དོན་ཆེན་མཛད།

སྤྱོད་འབྲུལ་བྱ་བའི་ཆུལ་བསྟན་པ།

འདི་ནི་རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ།³ ལ

ཐབ་ཅིང་ཡངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ།⁴

དོན་ཆེན་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ནི།

རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཞད།⁵ ༥

རྗེས་སྤྱོད་ཡི་རང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ།⁶

༡ རྣམ་མང་མགོན་པོ་གཞན་རྣམས་དང་།

གསང་དབང་ལག་ན་རྗེ་རེ།

ཁོ་པའི་རྒྱལ་པོར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། མཆོ་སྟོན།

༢ མགོན་པོ་བདག་ཅག་རྗེས་ཡི་རང་། མཆོ་སྟོན།

༣ རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་འདི་ནི། མཆོ་སྟོན།

༤ རྒྱ་ཆེ་བ། མཆོ་སྟོན།

༥ རྣམས་ཀྱིས་ རེད་སྟོན། མཆོན་སྟོན།

༦ ཉེ་བར་བསྐྱས་པའོ། མཆོ་སྟོན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་
བརྗོད་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པས་¹གསུངས་པ་རྫོགས་སོ།²
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མོ་ཐུག་པར་མཐུ་དང་། ཀམ་ལགུས་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སློང་
རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །³

¹ ཤུག་ཐུབ་པའི་ཞལ་སྤྱན་ ཐུག

² འཕགས་པ་སྤྱི་འབྲུལ་བ་བ་སྟོང་ཐག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བ་བཞི་ལེན་ལས་སྤྱང་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པས་གསུངས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་
པར་བརྗོད་པ་རྫོགས་སོ། མཆོ་སྟོན།

³ འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོ་མེད་ལྷས་བ་དང་། དུས་པ་མགར་དགའི་འགྱུར་ཁྱད་ཡོད་དོ། མང་མཁར་བའི་འགྱུར་ཡང་ཡོད་དོ། ཐུག

༡༡། འཇམ་དབལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་
བར་བརྗོད་བ་བཞུགས་སོ།

ཤང་ལོ་ལྷ་བ་སྒོ་གྲོས་བཏན་བའི་འགྲུང་།

༡༡། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཐུ་བྱེད་ཀྱིས་ཏུ་སྤྲུབ་རམ་ཐུ་མ་མི་གྱི་ཏེ། བོད་སྐད་དུ། འཇམ་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ།
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་དོ་མེ་འཆང་།།

གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་ནམས་ཀྱི་མཚོག་།

དཔའ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྒྱལ།།

དོ་མེ་དབང་ཕྱག་གསང་བའི་རྒྱལ།། ༡

ནམ་རྒྱས་བསྐྱ་དཀར་པོའི་སྤྱན།།

བསྐྱ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཞལ།།

རང་གི་ལག་གིས་དོ་མེ་མཚོག་།

ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ།། ༢

ཁོ་གཉེར་ལྡན་པའི་རྒྱབས་ལ་སོགས།།

ལག་ན་དོ་མེ་མཐའ་ཡས་པ།།

དཔའ་བོ་གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་པོ།།

དཔའ་བོ་འཇིགས་རུང་གཟུགས་ཅན་དང་།། ༣

དོ་མེ་ཅེ་མོ་རབ་འབྲོ་བ།།

རང་གི་ལག་གིས་གསོར་བྱེད་པ།།

ཤེས་རབ་ཐབས་དང་སྦྱང་མེ་ཆེ།།

འགོ་དོན་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་མཚོག་། ༤

དགའ་མགུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན།

ཁོ་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ལྡན་པ།

སངས་རྒྱས་ཐོན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན།

ལུས་བརྟན་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ༥

མགོན་པོ་བཅོམ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས།

རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ།

ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བྱས་གྱུར་ནས།

སྐྱར་སྐྱར་འདུག་སྟེ་འདི་སྐད་གསོལ། ༦

བྱབ་བདག་བདག་ལ་སྦྲན་པ་དང་།

བདག་དོན་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེའི་བྱིར།

སྐྱེ་འསྐྱལ་བྱ་བས་མངོན་རྫོགས་པའི།

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་བདག་ཐོབ་བཟུ།¹ ༧

ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དགྲུགས་ཤིང་།

མི་ཤེས་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ཡི།

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྦྲན་པ་དང་།

སྦྲ་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། ༨

བཅོམ་ལྡན་སྟོན་པ་རྫོགས་སངས་རྒྱས།

འགྲོ་བའི་སྤྲ་མས་བཞད་དུ་གསོལ།

དམ་ཚིག་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་མཁྱེན།

དབང་པོ་བསམ་པ་རིག་པ་མཚོག། ༩

༡ ཐོབ་མཚོན། ལྷ། བེ་བར། སྟེ་བར།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ།
 གཞུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་¹ཆོག་གི་བདག །
 འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡི།
 ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་སྟེ་རང་བྱུང་བ།། ༡༠

དོན་ཟབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་།
 དོན་ཆེན་མཚུངས་མེད་རབ་ཞི་བ།
 མོག་མ་བར་དང་མཐར་དག་བ།
 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མཆོག ། ༡༡

འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།
 མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྱུར་ལ།
 ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས།
 གང་ཡང་ཡང་ཡང་གསུང་བ་²གང་།། ༡༢

རྒྱད་ཆེན་སྐྱུ་འབྲུལ་བ་བ་འདིར།
 རོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་གསང་སྤྲུགས་འཆང་།
 དཔག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་དགྲེས་བ་ཡིས།
 གང་ཡང་ཡང་དག་རབ་གསུངས་པ།། ༡༣

བདག་ཀྱང་འདི་ནི་གཞུང་བར་བཞི།
 བསམ་པ་བརྟན་པོས་ངེས་འབྱུང་བར།
 མགོན་པོ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི།
 གསང་འཛིན་ངེ་ལྟར་བདག་འགྱུར་བཞི།། ༡༤

༡ མོ་སྤར་པར། ལྷ།

༢ གསུངས་པ་སྟེ་པར། བེ་པར།

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་བ་དང་།

མི་ཤེས་མ་ལུས་སྤང་བའི་བྱིར།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བ་ཡི།

བྱད་པར་ཇི་བཞིན་རབ་བཤད་འཆལ། ༡༥

གསང་དབང་ལག་ན་དོ་རྩེ་ཡིས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་དེ་སྐད་བྱ།

གསོལ་བཏབ་ཐལ་མོ་སྤྱར་བྱས་ཏེ།

ལུས་བདུད་ནས་ནི་སྤྱན་སྤར་འདུག། ༡༦

གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བྱག་གོ།¹ །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཤྲུ་བྱབ།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གཉིས་མཆོག།

ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ལྡགས་བཟང་དག།

རིང་ཞིང་ཡངས་པ་བརྒྱུད་མཛད་དེ། ༡

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བྱེད་ཅིང་།

བདུད་བཞིའི་དག་རྣམས་འདུལ་བྱེད་པ།

འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གསུམ།

སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་འཇུག་བསྟན་ནས། ༢

ཆངས་པའི་གསུང་ནི་སྤྱན་པ་ཡིས།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀྱན་བཀའ་སྟེ།

༡ ཆོག་ལྷག་འདི་ཆ་ཆང་མི་སྤང་། སྤར་པར། ལྷ།

ལག་ན་དོ་རྩེ་སྟོབས་པོ་ཆེ།

གསང་དབང་ལ་ནི་སྤར་གསུངས་པ། ༣

ལེགས་སོ་དཔལ་ལྡན་དོ་རྩེ་འཆང་།

ལག་ན་དོ་རྩེ་ཁྱོད་ལེགས་སོ།

འགྲོ་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད།

སྤྲོད་རྩེ་ཆེ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིང་། ༤

འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་ཡི་མཆོན།

ཡང་དག་བརྗོད་པ་དོན་ཆེ་བ།

དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲིག་སེལ་བ།

ང་ལས་མཉན་པར་བཅོན་པ་ནི། ༥

གསང་བའི་བདག་སོ་ཁྱོད་ལེགས་སོ།

དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ངས་བཤད་བྱ།

ཁྱོད་ནི་ཅེ་གཅིག་ཡིད་གྱིས་ཉོན།

བཅོམ་ལྡན་དེ་ནི་ལེགས་ཞེས་གསོལ། ༦

ལན་གྱི་གསུང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྒྱལ་གོ།¹ །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཤུག་ཐུབ།

གསང་སྤྲུགས་མཐའ་དག་རིགས་ཆེན་སོ།

གསང་སྤྲུགས་རིག་པ་འཆང་བའི་རིགས།

རིགས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས། ༧

༡ ཆོག་ལྷག་འདི་ཆ་ཚང་མི་སྤང་། སྤར་པར། ལྷ།

སྟོག་ཆེན་པོ་སྟེ་སྟེ་བ་མེད།།

ཆོག་ཏུ་བརྫོད་པ་སྤངས་པ་སྟེ།།

བརྫོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཆོག་།

ཆོག་ཀུན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད།། ༡

མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ།།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད།།

མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྤང་ཆེ།།

ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་དག་ཆེ་བ།། ༢

མཆོད་པ་ཆེན་པོ་གཉི་ཕྱག་ཆེ།།

གཉི་ཕྱག་སྟོ་སྟེ་གཉི་ཕྱག་སེལ།།

མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཁྲོ་བ་ཆེ།།

ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཆེ་བ།། ༣

མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་ཆེ།།

ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད།།

འདོད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཆེ།།

དགའ་བ་ཆེན་པོ་མགུ་བ་ཆེ།། ༤

གཟུགས་ཆེ་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ།།

ཁ་དོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་བོང་ཆེ།།

མིང་ཡང་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ།།

དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་ཡིན།། ༥

ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་མཚན་འཆང་བ།།

ཉོན་མོངས་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་མཚན།

གྲགས་ཆེན་སྟན་གྲགས་ཆེན་པོ་སྟེ།།

སྤང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ།། ༡

མཁས་པ་སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་།།

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་བ།།

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དགའ་བས་དགའ།།

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མིག་འཕྲུལ་ཅན།། ༢

སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཚན།

བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་སྟེ།།

བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་པ་རོལ་གཞོན།། ༣

བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་ཉིང་འཛིན་གནས།།

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ལུས་འཆང་བ།།

སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་ཐབས་ཆེ་བ།།

སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ།། ༡༠

བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དཔག་ཏུ་མེད།།

སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒོ་ཡི་མཚན།

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྒོ་ཆེན་ལྗན།།

ཐབས་ཆེན་བྱེད་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།། ༡༡

རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྷན།།

ཤྱགས་ཆེན་མགྲོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།།

རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཆར་གྲགས་པ།།

སྟོབས་ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པ་པོ།། ༡༢

སྲིད་པའི་རི་བོ་ཆེན་པོ་འཛེམས།།

མཁྲེགས་ཤིང་རྟོ་རྩེ་ཆེན་པོ་འཆང་།།

དྲག་པོ་ཆེན་པོ་དྲག་ཤུལ་ཆེ།།

འཛིགས་ཆེན་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་པོ།། ༡༣

མགོན་པོ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ།།

སྒྲ་མ་གསང་སྒྲགས་ཆེ་བ་མཆོག །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གནས་པ།།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་མཆོག །༡༤

རྟོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞིའོ།།¹ །།

སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེ།།

ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཐུབ་ཆེན་ལྷན།།

གསང་སྒྲགས་ཚུལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ།།

གསང་སྒྲགས་ཚུལ་ཆེན་བདག་ཉིད་ཅན།། ༡

པ་རོལ་བྱིན་བཅུ་ཐོབ་པ་སྟེ།།

པ་རོལ་བྱིན་པ་བཅུ་ལ་གནས།།

༡ ཆོག་ལྷག་འདི་ཆ་ཚང་མི་སྤང་། སྤང་པར། ལྷ།

པ་རོལ་བྱིན་བརྩ་དག་པ་སྟེ།

པ་རོལ་བྱིན་པ་བརྩ་ཡི་ཚུལ། ༡

ས་བརྩའི་དབང་སྤྱག་མགོན་པོ་སྟེ།

ས་བརྩ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་གནས།

ཤེས་བརྩ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན།

ཤེས་བརྩ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ། ༢

རྣམ་པ་བརྩ་པོ་དོན་བརྩའི་དོན།

ཐུབ་དབང་སྟོབས་བརྩ་བྱུང་བའི་བདག །

ཀུན་གྱི་དོན་ནི་མ་ལུས་བྱེད།

རྣམ་བརྩ་དབང་ལྡན་ཆེ་བ་པོ། ༣

ཐོག་མ་མེད་པ་སྟོས་མེད་བདག །

དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག །

ཡང་དག་སྤྱི་ཞིང་ཆོག་གཞན་མེད།

རི་སྐད་སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་བྱེད། ༤

གཉིས་སུ་མེད་དང་གཉིས་མེད་སྤྱི།

ཡང་དག་མཐའ་ལ་རྣམ་པར་གནས།

བདག་མེད་སེང་གའི་སྤྱི་དང་ལྡན།

སྤྱི་སྟེགས་རི་དགས་ངན་འཛིགས་བྱེད། ༥

ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་དོན་ཡོད་བསྟོན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས།

ཀྲུལ་བ་དག་ཀྲུལ་ནམ་པར་ཀྲུལ།
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ།༥

ཆོགས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ།
ཆོགས་རྗེ་ཆོགས་བདག་དབང་དང་ལྷན།
མཐུ་ཆེན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྟེ།
ཀྲུལ་ཆེན་གཞན་གྱིས་འབྲེན་པ་མིན།༦

ཆོག་རྗེ་ཆོག་བདག་སྤྲེལ་མཁས་པ།
ཆོག་ལ་དབང་བ་ཆོག་མཐའ་ཡས།
ཆོག་བདེན་བདེན་པར་སྤྲེལ་བ་དང་།
བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་པ་པོ།༧

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཕྱིར་མི་འོང་།
བསེ་རུ་སོ་སོར་འབྲེན་པ་སྟེ།
ངས་འབྱུང་སྤྲེལ་ཆོགས་ངས་འབྱུང་བ།
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གཅིག་བུ།¹ ༡༠

དགེ་སློང་དག་བཅོམ་ཟག་པ་ཟད།
འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དབང་པོ་བྱལ།
བདེ་བ་རྟེན་པ་འཛིགས་མེད་ཐོབ།
བསེལ་བར་གྱུར་པ་གོས་པ་མེད།༡༡

རིག་པ་དང་ནི་རྐང་པར་ལྷན།
བདེ་གཤེགས་འཛིག་རྟེན་རིག་པ་མཆོག།

༡ གཅིག་པ། རྗེ་པར། སྤྲེལ་པར། ཐེ་པར།

བདག་གིར་མི་འཛིན་ངར་མི་འཛིན།།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས།། ༡༢

འཁོར་བའི་པ་རོལ་མཐར་གནས་པ།།

བྱ་བ་བྱས་པ་སྐྱམ་སར་གནས།།

ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ངེས་འབྱུང་བ།།

ཤེས་རབ་མཚོན་ཆས་རྣམ་འཛོམས་པ།། ༡༣

དམ་ཚོས་ཚོས་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྡན།།

འཛིག་ཉེན་སྤང་བར་བྱེད་པའི་མཚོག་།

ཚོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ།།

ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་པ་པོ།། ༡༤

དོན་གྲུབ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྟོག་ནི།།

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས།།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་དབྱིངས་མི་ཟད།།

ཚོས་དབྱིངས་དམ་པ་ཟད་པ་མེད།།¹ ༡༥

བསོད་ནམས་ལྡན་པ་བསོད་ནམས་ཚོགས།།

ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེ།།

ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས།།

ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་དང་ཡང་དག་ལྡན།། ༡༦

རྟོག་པ་²ཀུན་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་ཅན།།

བསམ་གཏན་བསམ་བྱ་སྟོ་ཡི་བདག་།

༡ ཟད་མི་ཤེས།། སྤང་བར། ལྷ།

༢ རྟོག་པར་རྟོག་པར། སྤང་བར། ཤེ་བར།

སོ་སོ་རང་རིག་མི་གཡོ་བ།

མཆོག་གི་དང་པོ་སྤྱི་གསུམ་འཆང་། ༡༧

སངས་རྒྱས་སྤྱི་ལྟེ་བདག་ཉིད་ཅན།

བྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྟེ་ཡི་བདག །

སངས་རྒྱས་ལྟེ་བདག་ཅོད་པན་ཅན།

སྤྱན་ལྟེ་¹ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་། ༡༨

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་པོ།

སངས་རྒྱས་སྤྱས་པོ་དམ་པ་མཆོག །

ཤེས་རབ་སྤྱི་དབྱུང་སྤྱི་གནས་ཏེ།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་སྤྱི་མཐར་བྱེད། ༡༩

གཅིག་ཕུ་སྤྱི་མཆོགས་རྫོང་ཆེ་བདག །

འཕྲལ་དུ་སྐྱེད་པ་འགྲོ་བའི་བདག །

ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ། ༢༠

འོད་ཆེན་ནམ་པར་སྤྱང་བར་བྱེད།

ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བ་ལམ་མེ་བ།

འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོན།

གཟི་བུ་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། ༢༡

རིག་པའི་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་གསུམ་དབང་པོ།

གསང་སྤྱི་གསུམ་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད།

༡ སྤྱན་མངའ་ བེ་བར།

གཙུག་རྟེན་ཆེན་པོ་མཇུག་གཙུག །

ནམ་མཁའེ་བདག་པོ་སྣ་ཆོགས་སྟོན། ༡༢

སངས་རྒྱལ་ཀྱན་བདག་དངོས་པོ་མཆོག །

འགྲོ་བ་དགའ་བའི་མིག་དང་ལྷན།

སྣ་ཆོགས་གཞུགས་ཅན་སྦྱེད་པ་པོ།

མཚན་འོས་ཟླེད་འོས་བྱང་སྟོང་ཆེ། ༡༣

རིགས་གསུམ་འཆང་བ་གསང་སྤྲུགས་ལྷན།

དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་འཛིན།

གཙོ་བོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ།

ཐེག་པ་གསུམ་མཆོག་སྟོན་པ་པོ། ༡༤

དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ནམ་པར་རྒྱལ།

འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་ཞགས།

དོ་རྩེ་ལྷགས་རྒྱ་ཞགས་པ་ཆེ།

ཞིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་

སྤྱ་བཅད་པ་རྒྱང་བས་དམན་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟོ།¹ །

དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་འཛིགས་པར་བྱེད། ༡༥

ཁྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་གདོང་བྱུག་འཛིགས།

མིག་བྱུག་ལག་བྱུག་སྟོབས་དང་ལྷན།

ཀེང་རུས་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་པོ།

ཏ་ལ་ཏ་ལ་གདོང་བརྒྱུ་པ། ༡

༡ ཆོག་ལྷག་འདི་ཆ་ཚང་མི་སྤང་། སྤང་པར། ལྷ།

གཤེན་རྗེ་མཐར་བྱེད་བགེགས་ཀྱི་རྒྱལ།།

དོ་རྗེ་ཤུགས་ཅན་འཛིགས་བྱེད་པ།།

དོ་རྗེ་གྲགས་པ་དོ་རྗེའི་སྤྱིང་།།

སྐྱུ་འཕྱལ་དོ་རྗེ་གསུམ་པོ་ཆེ།། ༡

དོ་རྗེའི་སྐྱེ་གནས་དོ་རྗེའི་དབང་།།

དོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་མཁའ་འབྲུག་པ།།

མི་གཡོ་རལ་པ་གཅིག་བསྐྱིངས་པ།།

ལྷང་ཆེན་པགས་པ་ལྷོན་པ་འཆང་།། ༢

བག་ཆེན་རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་སྤྲོགས་པ།།

སྤྱི་སྤྱི་ཞེས་སྤྲོགས་འཛིགས་པར་བྱེད།།

གད་མོ་ཆེན་པོ་གད་རྒྱངས་ཅན།།

དོ་རྗེ་གད་མོ་ཆེར་སྤྲོགས་པ།། ༣

དོ་རྗེ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེ།།

དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ།།

དོ་རྗེ་གཏུམ་པོ་དགའ་བ་ཆེ།།

དོ་རྗེ་རྩྱུ་མཛད་རྩྱུ་གི་གཟུགས།། ༤

དོ་རྗེ་མདའ་ཡི་མཆོན་འཆང་བ།།

དོ་རྗེ་རལ་གྱིས་གཅོད་མཛད་པ།།

དོ་རྗེ་ཀུན་འཆང་དོ་རྗེ་ཅན།།

དོ་རྗེ་གཅིག་བྱ་གཡུལ་སེལ་བ།། ༥

དོ་རྗེ་འབར་བ་གཅིགས་པའི་མིག་།

མགོ་སྐྱེས་དོ་རྗེ་འབར་བ་སྟེ།།

དོ་རྩེ་འབེབས་པ་འབེབས་པ་ཆེ།།

མིག་བརྒྱ་པ་སྟེ་དོ་རྩེའི་མིག་༡

དོ་རྩེའི་སྤྱི་ནི་སྤྱི་གུ་ལུས།།

དོ་རྩེའི་སྤྱི་ནི་ལུས་གཅིག་ལུ།།

དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་སེན་མོས་བརྩམས།།

དོ་རྩེ་སྤྱིང་པོ་བགས་པ་མཁེགས།། ༩

དོ་རྩེ་ཐེང་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྷན།།

དོ་རྩེའི་¹རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ།།

གད་རྒྱངས་རྒྱ་རྒྱ་ངེས་པར་སྟོགས།།

ཡི་གེ་རྒྱག་པ་དོ་རྩེའི་སྤྱ།། ༩

འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་སྤྱ་ཆེ་བ།།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གཅིག་སྤྱ་ཆེན་པོ།།

ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་སྤྱ།།

སྤྱ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱི་མཚོག། ༡༠

མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡི་གེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྒྱང་པ་དང་

བཅས་པ་བརྩམས།² །།

ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད།།

ཡང་དག་མཐའ་སྟེ་ཡི་གེ་མེད།།

སྟོང་ཉིད་སྤྱ་བའི་བྱ་མཚོག་སྟེ།།

ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱ་སྟོགས་པ།། ༡

༡ དོ་རྩེ་སྟེ་པར། ལྷན་པར། བེ་པར།

༢ ཆོག་ལྷག་འདི་ཆ་ཆང་མེ་སྤྱང་། ལྷན་པར། ལྷ།

ཆོས་ཀྱི་དྲུང་སྟེ་སྤྲ་ཆེན་པོ།

ཆོས་ཀྱི་གཞི་སྤྲ་པོ་ཆེ།

རབ་དུ་མི་གནས་ཐུང་ན་འདས།

སྟོགས་བརྩ་ཆོས་ཀྱི་རྩ་པོ་ཆེ། ༡

གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལྡན་དམ་པ་སྟེ།

སྤྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ཡིད་རང་བཞིན།

གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་དཔལ།

གཟུགས་བརྟན་མ་ལུས་འཆང་བ་པོ། ༢

སྤང་བ་མེད་ཅིང་ཆེ་བར་གྲགས།

ཁམས་གསུམ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་སྟེ།

འཕགས་ལམ་ཤིན་དུ་མཐོ་ལ་གནས།

ཆོས་ཀྱི་རྟོག་ནི་ཆེར་འབྱུང་བ། ༣

འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གཅིག་གཞོན་ལུས།

གནས་བརྟན་ཆུང་པོ་སྤྱེ་དགའི་བདག །

སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཆན་འཆང་བ།

སྤྱག་གུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས། ༤

སྟོབ་དཔོན་འཛིག་རྟེན་ཡོན་ཏན་ཤེས།

འཛིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་པ་མེད།

མགོན་སྟོབ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་བྱབ་པ།

སྦྱབས་དང་སྟོབ་པ་སྤྲ་ན་མེད། ༥

ནམ་མཁའ་བྱབ་པར་ལོངས་སྟོན་པ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡེ་ཤེས་མཆོ།

མ་རིག་སྒོ་ངའི་སྤྲུམ་པ་འབྱེད་པ།

སྤྲིད་པའི་དྲ་བ་འཛོམས་པ་པོ། ༡

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཞི་བྱེད་པ།

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་སོན།

ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་ཅོད་པན་ཅན།

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱན། ༢

སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི།

གསུམ་མཐའ་མཐའ་ཡས་གྲོལ་གསུམ་པ།

སྤྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་གྲོལ།

མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས། ༣

ཉོན་མོངས་ཇི་མ་ཀུན་ལས་འདས།

དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྫོགས་¹པར་གནས།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱ་²ཆེན་པོ།

ཡོན་ཏན་ཐོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོད། ༡༠

ལྷག་མ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ།

ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འཆང་།

བྱབ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་མཚན། ༡༡

དབག་བསམ་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་སྟེ།

བྱམ་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཚན།

༡ ཉོན་སྤྲུམ་པར། ལྷ།

༢ སྤྱ་པོ་པར།

བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་བྱེད།།

ཕན་འདོགས་སེམས་ཅན་མཉེས་གཤེན་པ།། ༡༢

བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་པ།།

བྱུང་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཆོག་ལྡན།།

དུས་ཤེས་སེམས་ཅན་དབང་པོ་ཤེས།།

རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ།། ༡༣

ཡོན་ཏན་ལྡན་ནིང་ཡོན་ཏན་ཤེས།།

ཆོས་ཤེས་རབ་ནི་བཟ་ཤིས་འབྱུང་།།

བཟ་ཤིས་ཀྱན་གྱི་བཟ་ཤིས་པ།།

གཤགས་པ་དཔལ་མོ་སྟོན་པ་དག།། ༡༤

དབྱུགས་འབྱེན་ཆེན་པོ་དགའ་སྟོན་ཆེ།།

དགའ་བ་ཆེན་པོ་རྩལ་པ་ཆེ།།

བཀྱར་སྟེ་རིམ་གྲོ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས།།

རབ་ཏུ་དགའ་བ་གཤགས་བདག་དཔལ།། ༡༥

མཆོག་ལྡན་མཆོག་སྤྱན་གཙོ་བོ་སྟེ།།

སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་སྐྱབས་སུ་འོས།།

རབ་མཆོག་འཇིགས་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ།

འཇིགས་པ་མ་ལུས་སེལ་བ་པོ།། ༡༦

གཞུག་ཕུད་ཕུད་བྱ་རལ་བ་ཅན།།

རལ་བ་མགོ་རེག་ཅོད་པན་ལྡན།།

གདོང་ལྡ་གཞུག་ཕུད་ལྡ་དང་ལྡན།།

ཟུར་ཕུད་ལྡ་དང་ལྡན་པའི་ཐོད།། ༡༧

མགོ་རླུམ་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་འཆང་།
 ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག །
 དཀའ་ཐུབ་མཐར་ཕྱིན་དཀའ་ཐུབ་ཆེ།
 རླུམ་ལྷན་གོ་ཏུ་མ་མཆོག ། ༡༩

བྲམ་ཟེ་ཆངས་པ་ཆངས་པ་རིག །
 ཆངས་པ་ཟུངན་འདས་པ་ཐོབ།
 གོལ་བ་ཐར་པ་རྣམ་གོལ་ལུས།
 རྣམ་གོལ་ཞི་བ་ཞི་བ་ཉིད། ༡༩

ཟུངན་འདས་ཞི་ཟུངན་འདས།
 ལེགས་པར་ངེས་འབྱུང་མཐར་བྱེད་པ།
 བདེ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་མཐར་བྱེད་གནས།
 འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་བརྟགས་པ་ཟད། ༢༠

ཐུབ་པ་མེད་པ་དཔེ་མེད་པ།
 གསལ་མིན་མི་སྤང་གོས་པ་མེད།
 ཆ་མེད་ཀྱན་འགོ་བྲལ་པ་པོ།
 བྲ་མོ་ས་བོན་ཟག་པ་མེད། ༢༡

རྟུལ་མེད་རྟུལ་བྲལ་བྱི་མ་མེད།
 ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྒྲོན་མེད་པ།
 འིན་རྟུ་རབ་སད་རྣམ་སད་བདག །
 ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་རིག་མཆོག ། ༢༢

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས།
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ།

ནམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷན་གྱིས་བྱུང་།

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལས་བྱེད་པ། ༡༣

སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད།

དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རིས་མེད་པ།

ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་དྲི་མ་མེད།

ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས། ༡༤

ཆོག་གི་དབང་ལྷན་སྤྲོ་བ་ཆེ།

སྤྲོ་བའི་སྤྲོས་མཆོག་སྤྲོ་བའི་རྒྱལ།

སྤྲོ་བའི་དམ་པ་མཆོག་གི་གནས།

སྤྲོ་བའི་སེང་གེ་ཐུབ་པ་མེད། ༡༥

ཀུན་རྒྱ་ལྷ་བ་མཆོག་རྒྱ་དགའ།

གཟི་བརྗིད་སྤངས་ལྷན་བལྟ་ན་སྤྲུག །

འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་གྱི་སེལ།

སྤངས་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་འོད། ༡༦

སྤན་པ་ཆེ་མཆོག་གཙོ་བོ་སྟེ།

ཐུག་རྩ་འབྲེན་པ་སྤྲོ་བ་མེད།

སྤན་ནམས་མ་ལུས་སྤྲོ་བའི་ཤིང་།

ཉོན་མོངས་ནད་ཀྱི་དབྱ་ཆེ་བ། ༡༧

སྤྲུག་གུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཆོག །

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན།

ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་། ༡༨

འགྲོ་བའི་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་སྟེ།

བྱམས་དང་སྟོང་རྗེའི་དགྲིལ་འཁོར་ཅན།

དཔལ་ལྷན་པ་སྒྲ་གར་དབང་ལྷག །

ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས། ༡༩

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེ།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་བདག་དངོས་པོ་འཛིན།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་ནལ་འབྱོར་ཆེ།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་བསྟན་པ་གཅིག ༣༠

རྫོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱར་དཔལ།

རིན་ཆེན་ཀུན་བདག་དབང་ལྷག་སྟེ།

འཛིན་ཏེན་དབང་ལྷག་ཀུན་གྱི་བདག །

རྫོ་རྗེ་ཀུན་འཁང་མངའ་བདག་སྟེ། ༣༡

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཆེ་བ།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ལ་གནས།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་ཆེ་བ།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་མཆོ་དང་ལྡན། ༣༢

རྫོ་རྗེ་ཉི་མ་སྒྲུང་བ་ཆེ།

རྫོ་རྗེ་ལྷ་བ་བྱི་མེད་འོད།

ཆགས་བྲལ་དང་པོ་ཆགས་པ་ཆེ།

ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་འབར་བའི་འོད། ༣༣

རྫོ་རྗེ་སྒྲིལ་ཁྱུང་རྫོགས་སངས་རྒྱུ་ཀུན།

སངས་རྒྱུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་འཛིན་པ།

དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེས།

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ། ༣༥

རྒྱལ་པོ་སྐུ་འཕྲུལ་སྣ་ཆོགས་འཆང་།

ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་རིག་པ་འཆང་།

དོ་དེ་རྣེན་པོ་རལ་གྱི་ཆེ།

ནམ་པར་དག་པ་འགྱུར་མེད་མཆོག ། ༣༥

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱད་བསྐྱེས་གཙོད།

མཆོན་ཆ་ཆེན་པོ་དོ་དེ་ཆོས།

དོ་དེ་ཟབ་མོ་ངོ་ན་ངོ་ག །

དོ་དེ་སློ་གྲོས་དོན་བཞིན་རིག ། ༣༦

པ་རོལ་བྱིན་པ་ཀུན་རྫོགས་པ།

ས་ནམས་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་བརྒྱན།

ནམ་པར་དག་པ་བདག་མེད་ཆོས།

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་སྟོང་འོད།¹ ༣༧

སྐུ་འཕྲུལ་བ་བ་ནལ་འབྱོར་ཆེ།

རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་བདག་པོ་མཆོག །

མ་ལུས་དོ་དེ་སྐྱེལ་གྱུང་སྟེ།

ཡེ་ཤེས་སྐུ་ནམས་མ་ལུས་འཆང་། ༣༨

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སློ་གྲོས་བཟང་།

ས་ཡི་སྟོང་པོ་འགོ་བ་འཛིན།

༡ ཆེ་འོད་བཟང་། སྟེ་པར། ཐེ་པར།

३ ཆེག་ལྷག་འདི་ཆ་ཆར་མི་སྣང་། སྣང་བར་སྟ།

ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་གཅིག་དཔའ་བ།
 མི་ཤེས་དབྱ་ཡི་རྒྱུགས་པ་འཛོམས།
 གློ་ནི་སྒྲིག་འཆང་དཔལ་དང་ལྷན།
 དཔའ་བོ་མི་སྤྱུག་གཟུགས་འཆང་བ། ༡

ལག་པའི་དབྱུག་པ་བརྒྱ་བསྐྱོད་ཅིང་།
 ཀླང་པ་བསྐྱོད་པས་གར་བྱེད་པ།
 དཔལ་ལྷན་ལག་པ་བརྒྱས་གང་ལ།
 བླ་མ་མཁའ་ཁྲབ་པར་གར་བྱེད་པ། ༢

ཀླང་པ་གཅིག་གིས་མཐེལ་གཞོན་པ།
 ས་ཡི་སྤྱང་བོའི་མཐེལ་ལ་གནས།
 ཆངས་པའི་སྒྲོ་ངའི་ཅེ་མོ་གཞོན།
 ཀླང་མཐེལ་སེན་མོ་ལ་གནས་པ། ༣

དོན་གཅིག་གཉིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དོན།
 དམ་པའི་དོན་ནི་¹འཛིག་²པ་མེད།
 བླ་མ་རིག་སྒྲ་ཆོག་སྲུ་རང་བཞིན་དོན།
 སེམས་དང་ནམ་ཤེས་རྒྱུད་དང་ལྷན། ༤

དངོས་པོ་མ་ལུས་དོན་དགའ་བ།
 སྤྱང་པ་ཉིད་དགའ་མཆོག་གི་སྒྲོ། ³

༡ དོན་ཉི་ སྒྲ་པར། ལྷ།

དོན་དེ། ལྷ་པར།

༢ འཛིག་སྲུ་ སྒྲ་པར། ལྷ།

༣ དགའ་འདོད་ཆགས་སྒྲོ། ལྷ་པར།

སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་འདས།།

སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དགའ་བ་ཆེ།། ༦

དག་པ་སློན་དཀར་བཞིན་བྱ་དཀར།།

འོད་བཟང་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་འོད།།

ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དགྱིལ་ལྟར་མཛེས།།

འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་སེན་མོའི་འོད།། ༧

བྱར་ཕྱད་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་མཚན།།

སླ་མཚན་མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་འཆར།།

ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འོད་ཆགས་དབལ།།

སངས་རྒྱས་སྤྱལ་བའི་རྒྱན་དང་ལྗན།། ༨

འཛིག་ཉེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་བསྐྱོད་པ།།

རྩ་འབྱུལ་རྒྱུ་པ་སྟོབས་ཆེན་ལྗན།།

དེ་ཉིད་བྱ་བ་ཆེན་པོ་འཆར།།

བྱ་བ་བཞི་པོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ།། ༩

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མེ་ཉོག་དགའ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོན་ཏན་མཚོ།།

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚུལ་རིག།

ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ལམ་རིག་པ།། ༡༠

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆར་ཆགས།།

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་མེད།།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལས་སྦྱེས།།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལྟར་མཁྱོགས།། ༡༡

སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས།

སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ།

ཕྱང་པོ་ལྔ་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས།

ནམ་དག་ཕྱང་པོ་ལྔ་འཆང་བ། ༡༢

ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་མཐའ་ལ་གནས།

ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མཁས།

ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་ལམ་ལ་གནས།

ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་སྟོན་པ་པོ། ༡༣

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤྱིད་ཅ་བཏོན།

དག་པ་ནམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་།

བདེན་བཞིའི་ཚུལ་གྱི་ནམ་པ་ཅན།

ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་། ༡༤

བདེན་དོན་ནམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན།

དེ་ཉིད་ནམ་པ་བཅུ་བྱུག་རིག།

ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱུང་ཚུབ་པ།

ནམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིག་མཆོག། ༡༥

དཔག་མེད་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པ་ཡི།

སྤྲུལ་པའི་བུ་འབྱེད་པ་པོ།¹

སྤྱིད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྟོགས།

སེམས་ཀྱི་སྤྱིད་ཅིག་དོན་གྱི་རིག། ༡༦

༡ སྤྲུལ་པའི་མཐའ་ནི་ནམ་སྟོན་པ། རྒྱར་པར། ལ།

ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཚུལ་གྱིས།
 འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཅན།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ནི།
 ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས།། ༡༥

ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་པའི་བདག །
 ལས་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཐད་བྱེད་པ།
 ཅུ་བོ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་ལས་བཞུགས།
 སྦྱོར་བའི་དགོན་པ་ལས་བྱུང་བ།། ༡༦

ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་ཀུན་ཉོན་མོངས།
 བག་ཆགས་བཅས་པ་རབ་སྤངས་པ།
 སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཐབས།
 དོན་ཡོད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ།། ༡༧

འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རབ་སྤངས་དོན།
 རྣམ་ཤེས་དོན་ནི་འགོག་པ་འཆང་།
 སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་གྱི་ཡུལ།
 སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་གནས་པ།། ༡༨

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ནང་གནས།
 དེ་དག་སེམས་དང་མཉམ་ཉིད་སོན།
 སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཆེམ་པར་བྱེད།
 སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་དགའ་བ།། ༡༩

གྲུབ་མཐའ་འཁྲུལ་པ་ལྟན་པ་མིན།
 འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས།།

དོན་གསུམ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་སྒོ།

ཀུན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཀྱི་བདག ། ༡༣

དུས་གསུམ་སྤང་པོ་ལྡ་ཡི་དོན།

སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ནམ་སྒོམ་པ།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མཛོན་རྫོགས་སངས་རྒྱས།

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་། ༡༤

ལུས་མེད་སྐྱ་སྒྲེ་སྐྱ་ཡི་མཆོག །

སྐྱ་ནི་བྱེ་བ་ནམ་པར་འགྱེད།

གཟུགས་ནམས་མ་ལུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན།

མོར་བྱ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཏྲུག ། ༡༥

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མ་སྤྲུལ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་

བཞིའོ།¹ །

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཉོགས་བྱ་བ།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལྷ་ན་མེད།

གསང་སྤྲུགས་སྐྱེ་གནས་ཡི་གེ་མེད།

གསང་སྤྲུགས་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ། ༡

གསང་སྤྲུགས་དོན་ཀུན་སྐྱེད་པ་པོ།

ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད།

སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྡ།

ཐེག་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་གེ་དྲུག ། ༢

༡ ཆོག་ལྷུག་འདི་ཆ་ཆང་མི་སྤང་། སྤང་པར། ལྷ།

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་མེད།།

བཙུ་བྱག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་འཆང་།།

ཆ་མེད་ཆ་ལྡན་ལས་འདས་པ།།

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་འཆང་།། ༣

བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ཀྱན་ཤེས་ཤིང་།།

ཉིང་འཛིན་རིགས་¹དང་རྒྱད་རིག་པ།།

ཉིང་འཛིན་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱ་ཡི་མཚོག་།

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱ་ཀྱན་གྱི་རྒྱལ།། ༤

སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱ་ཡི་མཚོག་།

སངས་རྒྱས་སྐྱ་ལ་པའི་རྒྱད་འཆང་བ།།

ཕྱོགས་བཙུར་སྐྱ་ལ་པ་སྣ་ཚོགས་འགྱེད།།

རི་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱེད་པ།། ༥

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་ལྷ།།

ལྷ་མིན་དབང་པོ་སྤྱན་ཕྱེད་བདག་།

ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ་འཆི་མེད་དབང་།།

རབ་འཛོམས་རབ་འཛོམས་དབང་ཕྱག་གོ།² ༦

སྤྱིད་པའི་དགོན་པ་ལས་བཞུལ་བ།།

སྟོན་པ་གཅིག་ཕྱ་འགྲོ་བའི་སྒྲ།།

འཛིག་ཉེན་ཕྱོགས་བཙུར་རབ་གྲགས་པ།།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་བདག་ཆེ་བ་པོ།། ༧

¹ རིག་པེ་བར། ལྡན་པར། ལྷ། ལྷེ་བར།

² ཕྱག་གོ། ལྡན་པར། ལྷ། པེ་བར།

བྱམས་པའི་གོ་ཆ་ཆས་པ་སྟེ།
 སྟོང་རྩེ་ཡི་ནི་ཡ་ལད་བགོས།
 ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མདའ་གཞུ་ཐོགས།
 ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་གཡུལ་ངོ་སེལ། ༩

དཔའ་ཐོ་བདུད་དག་བདུད་འདུལ་བ།
 བདུད་བཞིའི་འཛིགས་པ་མཐར་བྱེད་པ།
 བདུད་དབྱང་ཐམས་ཅད་པམ་པར་བྱེད།
 རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་འདེན། ༩
 མཆོད་འོས་བསྟོད་འོས་ཕྱག་གི་གནས།
 ཉག་ཏུ་རིམ་གྱོ་བྱ་བའི་འོས།
 བཀྱར་འོས་རྩེད་པར་བྱ་བའི་མཆོག་ ༡
 ཕྱག་བྱར་འོས་པ་སྒྲ་མའི་མཆོག་ ༡༠

འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གོམ་གཅིག་བཟོད།
 མཁའ་ལྟར་མཐའ་མེད་ནམ་པར་གཞོན།
 གསུམ་རིག་གཅང་མ་དག་པ་སྟེ།
 མངོན་ཤེས་བྱུག་ལྟན་རྩེས་བྱུག་ ༡༡

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ།
 རྩེ་འཕྱུལ་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་འདས།
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པའི་མཐའ།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ། ༡༢

༡ བྱ་བའི་འོས། རྩེ་པར། སྐར་པར།

བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ།

ཀུན་ལ་པན་པའི་གང་ཟག་མཚོག།

འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པ་སྟེ།

ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཚོག། ༡༣

གཙོ་བོ་ཚས་གྱི་སྤྱན་པའི་བདག།

ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོའི་དོན་སྟོན་པ།

འགྲོ་བའི་བསྟེན་བཀུར་གནས་གྱི་མཚོག།

ངེས་འབྱུང་གསུམ་པོ་བཟོད་རྣམས་གྱི། ༡༤

དོན་གྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྐལ་¹བཟང་ཆེ།

དཔལ་ལྡན་འབྱོར་པ་ཀུན་བྱེད་པ།

འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཚོག། ༡༥

བྱ་བ་སྤྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཙོ་ལྡོ།² །

མཚོག་སྤྱན་དོ་རྩེ་མཚོག་ཁྱོད་འདུད།

ཡང་དག་མཐར་གྱུར་ཁྱོད་ལ་འདུད།

སྟོང་ཉིད་སྟོང་པོ་ཁྱོད་ལ་འདུད།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཁྱོད་ལ་འདུད། ༡

སངས་རྒྱས་ཆགས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད།

སངས་རྒྱས་འདོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད།

༡ བསྐལ་སྤྱར་པར།

༢ ཆོག་ལྟག་འདི་ཆ་ཚང་མི་སྤང་། སྤང་པར། ལྟ།

༤ ཙ་མུ་མེད་ལྷ་མོ་སྒྲུ་བེད་ལྷ་མོ་མ་གསལ།

ཅི་མྱོ་ཟླག་བན་རྒྱུ་མཉེ་བུ་གི་ཤར་མ་དུ་བྱུང་ས་བརྒྱུ་གཤམ་ལ་སྤྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཤམ་ ལྷག་
སྤྱུ་ལ་འགོད་པའོ།¹

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཆང་།།

དག་འཁོར་མགྲ་ནས་ཐལ་མོ་སྤྱར།།

མགོན་པོ་བཅོམ་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤམ་གས།།

རྩེ་གས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས།།²

ནམ་མང་མགོན་པོ་གཞན་ནམས་དང་།།

གསང་དབང་ལག་ན་དོ་རྩེ་དེ།།

ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོར་བཅས་ནམས་ཀྱིས།།

གསང་བསྟོད་ནས་ནི་ཆོག་འདི་གསོལ།།³

མགོན་པོ་བདག་ཅག་རྩེ་ཡི་རང་།།

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ལེགས་པར་གསུངས།།

བདག་ཅག་ཡང་དག་རྩེ་གས་པ་ཡི།།

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་ཆེན་མཛད།།⁴

འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ནམས་དང་ནི།།

ནམ་གྲོལ་འབྲས་བྱ་འཆའ་བ་ཡི།།

ནམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་འདི་ནི།།

སྤྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་ཆུལ་བསྟན་པ།།⁵

ཐབ་ཅིང་ཡངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ།།

དོན་ཆེན་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ།།

¹ ཆོག་ལྷག་འདི་མི་སྤང་། སྤང་པར། ལྷ།

སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ཡུལ་འདི་ནི།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ས་པའད།^༡

འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སློབ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ས་སྤྱི་བཅད་པ་
ལྟོ།¹ །

འཕགས་པ་རྣམས་འཕྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྤྱི་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤྱད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
བ་པའི་ལེའུ་ལས་སྤྱད་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་
པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟར་བྱུང་བས་
གསུངས་པ་རྫོགས་སོ། །

སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་འཕྱོར་བའི་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འདིན་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ། སྤྱི་སྤྱིར་གྱི་ལོ་ཙྰ་
བ་དགེ་སློང་སློ་གྲོས་བརྟན་པས། བསམ་གཏན་སྤྱིར་གྱི་དཔེན་གནས་སྤྱི་ལེགས་པར་བསྐྱར་
ཅིང་དག་པར་བྱས་པའོ། ལྟོན་གྱི་སྤྱི་སྤྱིར་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས། རྒྱུད་འདི་བསྐྱར་ཅིང་ཀྱན་ལ་
བྲགས་ལགས་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་དོན་གཙོ་བོ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་བཞིན་དུ། རྒྱུད་འདི་སློ་བརྟན་གཉིས་
པས་ལེགས་པར་བསྐྱར། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་དོན་ལྟར་བྱས་པའོ། དེས་དོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གཉིས་སྤྱི་
བྱ་དག །ཆོས་དང་དོན་ལ་ལེགས་པར་མི་ཉོན་པར། གང་ཟག་ཆོག་འབྱུང་དེས་སྤྱི་མ་འབྱང་
ཞིག །² །

༡ ཆོག་ལྟུག་འདི་ཆ་ཆོང་མི་སྤྱད། ལྟར་པར། ལྟ།

༢ ཆོག་ས་བཅད་མཐའ་མ་དེ་མི་སྤྱད། ལྟར་པར། ལྟ།

༥ བན་ཡོན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ།
(ལོ་ཆེན་འགྲུང་།)

༡༡། ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། འདི་ནི་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱ། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། དད་པ་དང་། མགྲུབ་ཆེན་པོ་སྒྲན་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་གསང་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྗོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྗོགས་ཤིང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གླ་ན་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ངས་བཤད་ཅིང་བསྟན་ཏེ་དགོལ་ཞིང་རྣམ་པར་སྤེལ་གསལ་བར་བྱས་སོ།། འོན་ཀྱང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། འདི་ནི་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གསང་སྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འོན་ཀྱང་གིས་བསྐྱབས་ཀྱིས་འོན་ཀྱང་གིས་བསྐྱབས་སོ། ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། གཞན་ཡང་མིང་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བར་གྱུར་པའོ། ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བྱང་བའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་པོ། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲན་མེད་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའོ།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུད་ཀྱི་སྟོབས་ཐམས་ཅད་པམ་པར་མཛད་པའོ།། སྟོབས་བཅུ་དང་ལྔ་ན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་འདི་སྟོབས་ཉིད་དོ།། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དོ།། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་ངོ།། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་
 པར་བསྐྱབས་པའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་མ་མེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའོ།། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་སོ།། ལྷ་དང་མི་ཐམས་ཅད་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་ངོ།། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞིའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 འབྱུང་ཁུངས་སོ།། འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའོ།། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་བཏགས་
 པའོ།། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་སྐྱེ་བའི་གནས་སོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་མི་འཆད་
 པའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་རྒྱུད་རབ་ཏུ་འཕེལ་བའོ།། པ་
 རོལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆར་གཙོད་པའོ།། སུ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཛོམས་པའོ།།
 བདུད་བཞིའི་སྟོབས་ཀྱི་དབུང་གི་སྡེ་པམ་པར་བྱེད་པའོ།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
 པར་སྤྱད་པའོ།། དེས་པར་འབྱུང་བ་བཟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་
 པའོ།། ཆངས་པའི་བཞི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ།། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་རྣམས་
 ཀྱི་བསམ་གཏན་ནོ།། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་འདུལ་བ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ།།
 ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 སྦྱོང་བའོ།། སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའོ།། འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ།།
 རྩས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བའོ།། སེམས་ཀྱི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའོ།། འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོ།། རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་ཏུ་འཛོམས་པའོ།། རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་
 པའོ།། དན་སོང་གི་སྒོ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པའོ།། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བྱོང་བྱིར་གྱི་ལམ་བཟང་
 པའོ།། འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་མི་འཇུག་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའོ།། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་བསྐྱེད་བའོ། དམ་པའི་ཆོས་
སྟོན་པའི་གནས་སོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྤྲལས་ཀྱི་སྒྲིའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱར་དུ་གྲུབ་པའོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྟོགས་པའོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སོ་སོར་རྟོགས་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་
པར་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ། གཉིས་སུ་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོགས་
པར་མངོན་པར་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའོ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
ངེས་པར་འགྲུབ་པའོ། ས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
རྣམས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་
ཀྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།

ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། གཞན་ཡང་མིང་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ལས་ཀྱན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྲིག་པ་མ་ལུས་པ་རབ་དུ་ཞི་
བར་བྱེད་པའོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྱོད་བའོ། ངན་འགྲོ་
ཐམས་ཅད་བསྒྲོག་པའོ། ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་གཙོད་པའོ། མི་ཁོམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བའི་རྒྱན་མི་སྤྱི་བར་བྱེད་པའོ། འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།
མི་ལམ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པའོ། ལྷས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
སེལ་བའོ། ལྷས་ངན་པ་དང་དག་བགོགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། བདུད་ཀྱི་
དགའི་ལས་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་སྟོང་བར་བྱེད་པའོ། དགེ་བའི་ཙྰ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཐམས་
ཅད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྤྱི་བར་
བྱེད་པའོ། རྒྱགས་པ་དང་རྒྱལ་དང་བྲེགས་པ་དང་རར་འཛིན་པ་མ་ལུས་པར་འཛོམས་པར་
བྱེད་པའོ། སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་སྤྱི་བར་བྱེད་པའོ། དེ་བཞིན་

གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་འགྱུར་བའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བར་འགྱུར་བའོ།། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་ཆེན་དུ་གྱུར་པའོ།། དུག་རྒྱ་དང་གསང་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་པའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་དུ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བླ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའོ།། ལྷ་ན་མེད་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་གཞུངས་པར་བྱེད་པའོ།། ནད་མེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་དབང་ལྷག་ལྷན་སྤྲོ་ཆོགས་པར་བྱེད་པའོ།། དཔལ་དང་དགེ་བ་དང་ཞི་བ་དང་ལེགས་པ་རབ་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ།། གཤམ་པ་དང་སྤྲོ་བ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་གཤམ་པར་བྱེད་པའོ།། ནད་དང་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།། ཤིན་ཏུ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཤིན་ཏུ་དག་པའོ།། ཤིན་ཏུ་དག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཤིན་ཏུ་དག་བྱེད་དོ།། རབ་ཏུ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་རབ་ཏུ་བྱང་བའོ།། རབ་ཏུ་བཟུང་ཤིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་རབ་ཏུ་བཟུང་ཤིས་པའོ།། སྤྲོ་བས་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྲོ་བས་སོ།། གནས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གནས་སོ།། སྤྲོ་བ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྲོ་བ་པའོ།། དཔུང་གཉེན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དཔུང་གཉེན་འོ།། སྤྲོ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་པའོ།། ཉེན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་སྤྲོ་བ་པའོ།། སྤྲོ་བའི་རྒྱ་མཚའི་པ་རོལ་དུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུའོ།། ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲོ་བ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ།། ལྷང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་བྱེད་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་དོ།། ལྷ་བ་ངན་པའི་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་བའོ།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ལོར་བྱ་ལྟ་བུའོ།། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་པར་བྱ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་པར་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་བའོ།། ཟང་ཟིང་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་གཏོང་བའི་བྱིར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ།། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱིར་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ།།

ཆོས་ཉིད་དང་བཤམ་བའི་བྱིར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། སྟོ་བཏགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་མཐའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ། ། ལྷ་བ་ངན་པའི་ཆང་ཆིང་བརྒྱ་སྟོང་མ་ལུས་པ་སེལ་
བའི་བྱིར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ། ། མཆན་ཡང་དག་
པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་
འཛིན་པ་སྟོན་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ། །

ལག་ན་རྩོམ་རྩོམ་འཆང་། གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གསང་
སྟགས་ཀྱི་སྟོའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་གང་ལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟུ། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མཆན་གྱི་གཙུག་གི་ཚོར་བྱ་འདི་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། མ་ཉམས་ཤིང་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཆོག་དང་།
ཡིག་འབྲུ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུས་གསུམ་དུ་འཆང་བ་དང་། སྟོག་པ་དང་ཀུན་
ཅུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་དམ་ཆོག་བཞིན་
དུ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དང་། མིང་གི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་ཡེ་
ཤེས་སེམས་པའི་སྟུ་དམིགས་ཏེ་ཀུན་ནས་སྟོའི་གནས་པས་གནས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རྟོགས་པའི་མཆོག་རྟོག་པ་མེད་པའི་དད་པ་དང་ལྡན་བཞིན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོམ་པ་དེ་ལ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་དུས་མེད་པ་དང་
ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་གཤེགས་ནས། ཆོས་ཀྱི་
སྟོ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་མཛད་དེ། སྟུ་ཡང་སྟོན་ཏོ། ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་མཛད་དེ། སྟུ་དང་གསུང་དང་སྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་

གྱིས་པན་གདགས་པས་པན་འདོགས་པར་མཛད་དོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཡང་
 བྱུང་པར་མཛད་དོ། དག་བཅོམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་འཕགས་
 པའི་ཆོས་ལ་སྤྱག་པར་འཛིན་པའི་བསམས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་
 མཛད་དོ། མ་རུངས་པ་འདུལ་བའི་ཁྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
 པ་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་རྣམས་སྤུལ་པའི་སྐྱེ་སྐྱོ་ཆོགས་ཀྱི་མདངས་དང་། སྟོབས་དང་གཟི་
 བརྟེན་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་པ་དང་། གསང་སྤྲགས་དང་། དུག་རྒྱ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་།
 དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། གསང་སྤྲགས་དང་རིག་སྤྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མ་
 ལུས་པ་དང་། བགོགས་དང་། ལོག་འབྲེན་དང་། བདུད་ཀྱི་དག་དང་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་དང་། གཞན་
 གྱིས་མི་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་བཅས་པར་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་
 དུ་བསྐྱང་བ་དང་། སྐྱོབ་པ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ཆངས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་པོ་
 དང་། བླ་པོ་དང་མཚན་པོ་ཆེ་དང་། ཀུན་འབྱེད་གཞོན་ནུ་དང་། དབང་སྤྲུག་ཆེན་པོ་དང་། སྟོན་
 སྤྲུག་གི་བྱ་དང་། ཉག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། དག་འབྱེད་དབང་སྤྲུག་དང་། གཤེན་རྗེ་དང་། རྩ་ལྷ་དང་།
 ཀྱ་ལེ་ར་དང་། འཕྲོག་མ་དང་། རྩྱགས་བཅུའི་འཛིག་རྟོན་སྐྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཉག་
 ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཉིན་མཚན་བཅས་པར་འགྲོ་ཡང་རུང་། འབྲེང་ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་།
 ཉལ་ཀྱང་རུང་། གཉིད་ལོག་ཀྱང་རུང་། མ་ལོག་ཀྱང་རུང་བའི་ བསྐྱང་བ་དང་། སྐྱོབ་པ་དང་།
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། མཉམ་པར་མ་གཞག་ཀྱང་རུང་། གཅིག་བྱར་འདུག་ཀྱང་རུང་།
 སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ནང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། སྐྱོང་དང་སྐྱོང་ཁྱེར་དང་། སྐྱོང་བཅའ་དང་། སྐྱོངས་དང་།
 ཡུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། སྐྱོ་ཁང་དང་། ཁྱི་མལ་དང་། སྤང་དང་།
 བཞི་མདོ་དང་། སུམ་མདོ་དང་། སྐྱོང་བར་དང་། ཆོང་ཁང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། ཁང་སྐྱོང་དང་རི་
 དང་རྩ་རྒྱུང་དང་། ཆོལ་དང་། ཉགས་ཆང་ཆོང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། གཙང་སྤྱོད་མ་བྱས་པ་དང་།
 ར་རོ་བ་དང་། བག་མེད་པར་འདུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཉག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅིའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་

མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་དང་། སྐྱོབ་བ་དང་། སྐྱེད་བ་བྱེད་དོ། ཉིན་མཆོན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་ཡང་བདེ་
ལེགས་སུ་འགྱུར་བར་བྱེད་དོ། གང་ཡང་ལྟ་དང་སྒྲུ་དང་གཞོད་སྦྱིན་དང་། དེ་ཟ་དང་། ལྟ་མ་
ཡིན་དང་། ཉམ་མཁའ་ལྗིང་དང་། མིའམ་ཅི་དང་། ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་
གཞན་དག་དང་། གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་། མ་མོ་རྣམས་དང་། ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་གཞན་དག་
ཀྱང་། མ་མོ་བདུན་པོ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། གཞོད་སྦྱིན་མོ་རྣམས་དང་། སྦྱིན་མོ་དང་། ཤ་
ཟ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུ་ཞིང་། གཅིག་ཏུ་འཕུན་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
དབྱང་དང་བཅས། འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྐྱེད་བ་དང་། སྐྱོབ་བ་དང་། སྐྱེད་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་
པར་འགྱུར་རོ། མདངས་དང་། སྐྱོབས་དང་། གཟི་བུ་ཆེན་མཆོག་ཀྱང་དེའི་ལུས་འཕྱུར་པར་བྱེད་
དོ། ཉན་མེད་པ་དང་། སྐྱོབས་དང་། ཆེ་རུར་བ་ཡང་སྐྱོབ་པར་བྱེད་དོ།

ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། གཞན་ཡང་མིང་གི་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་འདི། གང་གིས་
ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་དུ་མཉམ་པར་ཡིད་དམ་དུ་ལན་གསུམ་དུ་ཁ་དོན་དུ་འདོན་ཏམ།
སྒྲེགས་བམ་དུ་བྱས་པ་སྒྲོག་ཅིང་འདོན་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའི་གཟུགས་ཡིད་ལ་དམིགས་ཤིང་། གཟུགས་འཕུན་པར་དམིགས་ཏེ། དེའི་གཟུགས་དང་
འཕུན་པར་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་ནི། འདུལ་བའི་དབང་གིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་དེ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲུལ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དང་ལྡན་པ། ཉམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་བཞུགས་པ་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ནམས་ཀྱང་རི་ལྟར་འགྱུར་ཀྱང་། ངན་སོང་དུ་
ལྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། རིགས་ངན་དུ་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། དབང་པོ་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་
རོ། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་ངན་པའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། སངས་རྒྱས་མི་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། སངས་རྒྱས་བཞུགས་ན་ཡང་དེས་
བསྟན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་བ་དང་། སྐྱོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ལྟ་ཆེ་རིང་པོའི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱེ་བར་

མི་འགྱུར་རོ།། ལྷ་གེ་དང་ནད་དང་མཆོན་གྱི་བསྐྱལ་པའི་ནད་དུ་ཡང་སྤྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།། རྒྱལ་
 བོ་དང་དག་དང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་འཛིགས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། ཇི་ནས་ཀྱང་དམན་པ་
 དང་། དབྱལ་བའི་འཛིགས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། ཇི་ངས་དང་སྐྱར་བ་དང་། སྤྲ་
 པ་དང་། མི་སྟན་པ་དང་། གཏམ་ངན་གྱི་འཛིགས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། རྒྱད་དང་
 རུས་དང་རིགས་བཟང་བོ་དང་ཡང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ།། ཀུན་ནས་མཛེས་པ་དང་གཟུགས་དང་
 ཁ་དོག་དང་ཡང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ།། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲུག་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་
 དང་། འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དང་། མཐོང་ན་དགའ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་
 མཛེས་པ་དང་། སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོག་བཅུན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། གང་དང་གང་དུ་
 སྤྱེས་པ་དེ་དང་དེར་ཡང་ཆེ་རབས་བྲན་པར་འགྱུར་རོ།། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཆེ་བ་དང་། འཁོར་
 མང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་མི་ཟད་པ་དང་། འཁོར་མི་ཟད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་། ཡོན་ཏན་མཆོག་དང་ལྷན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། བསྟན་བཅོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྲ་མཁས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། མི་སྟན་པ་དང་། ཆོག་
 གསལ་བ་དང་། སྤྱོན་པོར་ཡང་འགྱུར་རོ།། ཤེས་ཉེན་ཅན་དང་། ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་། ཆོག་ཤེས་
 པ་དང་། རྟོར་མང་བ་དང་། སྤེད་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
 ཏུ་ཡིད་བརྟན་པ་བྱ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་སྤྲ་མར་བཀྱར་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།། དེས་སྟོན་མ་
 རོས་པའི་བཟོ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྤྲུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་
 རོ།། ཆངས་པའི་གནས་བཞི་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།། བྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་ཐབས་
 དང་། སྟོབས་དང་སྟོན་ལམ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་ཡང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ།། སྤྱུ་རྩལ་དང་མངོན་
 པར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དང་ཡི་གེའི་སྒྲོན་མཉམས་པར་
 འགྱུར་རོ།། རྒྱལ་བྱིམས་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལོངས་སུ་དག་པར་སྤྱོད་པ་
 དང་། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལེགས་པར་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཉན་ཐོས་དང་།
དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་ནམ་ཡང་འདྲུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ལག་ན་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་འཆང་། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ཡང་ལྷན་པར་
འགྱུར་རོ། ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཞན་དང་ཡང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །
ལག་ན་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་འཆང་། དོན་དམ་པའི་མིང་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་འདི། ཡང་དག་པར་
འཛིན་པའི་སྦྱེས་བྱ་གང་ཟག་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་བསགས་
ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བུ་བསྒྲུབས་ནས། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
ཏེ། བསྐྱལ་པ་མང་པོར་ཡོངས་སུ་སྤྲུངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ། སློན་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ། རྟོགས་བཅུར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ར་སྤྲུཆེན་པོ་རྒྱན་
མི་འཆད་པར་སྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། ། པན་ཡོན་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་
ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

༥ བན་ཡོན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ།
(འོང་འགྲུང་།)

༡༡། ལག་ན་རྗེ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། འདི་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མ་འབྲེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའོ། ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། མགུ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའི་དོན་དང་། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྗོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ས་དང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་དོན་ལྷག་པར་མ་རྗོགས་པ་ལྷག་པར་རྗོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྤྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཏུ་ཡང་། བདག་གིས་བསྟན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་པར་བཀྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། ། ལག་ན་རྗེ་རྗེ་རྗེ་འཆང་འདི་ནི་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། ། འདི་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་རྗེས་སུ་བསྤྱགས་པའོ། །

གཞན་ཡང་ལག་ན་རྗེ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བར་གྱུར་པའོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པོ། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྗོགས་པའོ། ། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའོ།། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའོ།། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུད་ཀྱི་སྟོབས་ཐམས་ཅད་པམ་པར་བྱེད་པའོ།།
 སྟོབས་བཅུ་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་པའོ།། ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་ངོ་།། སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ཀུན་རྒྱལ་པའོ།། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲི་མ་མེད་པ་ཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའོ།། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའོ།། ལྷ་དང་
 མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཞིང་ངོ་།། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རབ་ཏུ་གནས་པའོ།། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སོ།། འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པའི་མཐར་ཐུག་
 པའོ།། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྟག་པའོ།། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱེད་པའོ།། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་གི་རྒྱན་མི་འཆད་པའོ།། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རིགས་
 དང་རྒྱུད་རབ་ཏུ་འཕེལ་བའོ།། པ་རོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆར་གཅོད་པའོ།། སུ་སྟེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛོམས་པའོ།། བདུད་བཞིའི་སྟོབས་དང་དབྱུང་དང་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་
 པམ་པར་བྱེད་པའོ།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་སྦྱུད་པའོ།། དེས་པར་འབྱུང་བས་
 བཟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པའོ།། ཆངས་པའི་གནས་བཞི་ལ་
 གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ།། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནོ།། ལུས་
 དང་རག་དང་ཡིད་མཛོན་པར་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ངོ་།། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་བཤམ་པའོ།། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྦྱོང་བའོ།། སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཞི་བའོ།། འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་
 པའོ།། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐར་པའོ།། སེམས་ཉེ་བར་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞི་བའོ།། འབྱོར་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོ།། རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་ཏུ་འཛོམས་པའོ།། བན་སོང་གི་

སྒོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོ་བས་པའོ།། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ལམ་དམ་པའོ།། འཁོར་བའི་
འཁོར་ལོའི་རབ་ཏུ་མི་འཇུག་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བསྟན་པའི་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆན་དང་བ་དན་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་བའོ།། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་
པའི་ལྷག་པར་གནས་པའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱར་དུ་བྱུབ་པའོ།། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མངོན་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལྷག་
པར་རྟོགས་པའོ།། གཉིས་སུ་མེད་སོ་སོར་རྟོགས་པ་སྒྲོམ་པ་མངོན་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ།། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱེད་པའོ།། ཡོངས་
སུ་དག་པའི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ།། ཡང་དག་པའི་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ།། དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་པའི་སེམས་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ།། མཆན་ཡང་དག་པར་
བརྗོད་པ་འདི་ནི་རྗེ་སྤྱི་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་རོ།།
འདི་ནི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་བསྤྲུགས་པ་ལྷ་བཙུ་ཙ་གཉིས་སོ།།

གཞན་ཡང་ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱུན་ཏུ་སྤྱད་པའི་སྤྲིག་པ་མ་ལུས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་
བར་བྱེད་པའོ།། སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྱོད་བའོ།། དན་
འགྲོ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའོ།། ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་གཙུག་པའོ།། མི་ཁོམ་
པ་བརྒྱད་དུ་སྦྱོ་བར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་སྦྱོ་བར་བྱེད་པའོ།། འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།། མི་ལམ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སེལ་བར་བྱེད་པའོ།། མཆན་
མ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་པའོ།། ལྷས་ངན་པ་དང་བགོགས་ཐམས་ཅད་ཉི་
བར་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།། བདུད་ཀྱི་དགའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཐག་རིང་དུ་བྱེད་པའོ།། དགོ་བའི་རྩ་
བ་དང་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ།། ཆུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའོ། རྒྱགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་དེགས་པ་དང་ངར་འཛིན་
 པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་པའོ། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་
 མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གྱུར་པའོ། བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བར་གྱུར་པའོ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གསང་ཆེན་དུ་གྱུར་པའོ། ལྷག་རྒྱ་དང་སྤྱགས་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བརྟེན་དུ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བླ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་པའོ། ལྷ་ན་མེད་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡིད་གཞུངས་པར་བྱེད་པའོ། བླ་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་དབང་ལྷག་ལུན་
 ལུམ་ཆོགས་པར་བྱེད་པའོ། དཔལ་དང་དགེ་བ་དང་ཞི་བ་དང་ལེགས་པ་རབ་དུ་འཕེལ་བར་
 བྱེད་པའོ། གྲགས་པ་དང་སྤྲན་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་བསྟོད་པ་རབ་དུ་གསལ་བར་
 བྱེད་པའོ། བླ་དང་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། ཤིན་ཏུ་དག་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་དག་པའོ། ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གཙང་བའོ། ཤིན་ཏུ་འབྱོར་
 ལུན་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་འབྱོར་ལུན་ནོ། ཤིན་ཏུ་བག་ཤིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་བག་ཤིས་པའོ།
 སྐྱབས་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སོ། གནས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སོ། སྐྱོབ་པ་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱོབ་པའོ། དཔུང་གཉེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔུང་གཉེན་ནོ། སྤྱིང་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 སྤྱིང་དུ་གྱུར་པའོ། ཉེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ན་མེད་པའི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའོ། སྤྱིང་པའི་རྒྱ་མཚོའི་
 པ་རོལ་དུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྱུར་གྱུར་པའོ། བླ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་སྤྲན་
 པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའོ། ལྷང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་དབྱེ་
 བའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་དུ་གྱུར་པའོ། ལྷ་བ་ངན་པའི་ལུན་པའི་སྤྱག་རུམ་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བར་གྱུར་པའོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་འདོད་པ་རྩི་ལྷ་
 བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུར་གྱུར་པའོ། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་རབ་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའོ། སྤྲན་ལྷ་རབ་དུ་

གཞན་ཡང་ལག་ན་དོ་རྩོམ་པ་ལྟར་། རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་
ལ་སྐྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་པ་
མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། གཏུག་གི་ཁོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ། མ་ཆང་བ་མེད་པ། དུམ་བྱ་མ་ཡིན་པ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆོག་དང་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་
ཉིད་ཀྱིས་ཉི་མ་སོ་སོར་དུས་གསུམ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྫོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱུན་
ཚུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་རིམ་བར་
རྒྱས་པར་རིམ་བཞིན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མཆོན་ཀྱི་དོན་གཞན་དང་གཞན་རེ་
རེ་ཞིང་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། ཡིད་ཅེ་གཅིག་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
པ་དང་། ལྷག་པར་མོས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱུན་ནས་སྒྲིབ་གནས་པས་

གནས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། མཚན་ཉུང་ལྟར་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་རབ་གྱིས་རྗེས་སུ་འཛིགས་པ་དང་། དད་པས་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་དེ་ལ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་དུས་མེད་པར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འདུས་ཏེ། ཡང་དག་པར་གཤེགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་བྱོན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆུང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།། བདག་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་ཀྱང་ལུས་དང་རྒྱ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡང་དག་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པར་བྱེད་དོ།། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། དག་བཅོམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱག་པའི་བསམ་པ་ཉིད་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། གཤམ་དཀའ་བ་འདུལ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་གྱུར་པ་གཟུགས་སྣ་ཆོགས་པའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་མདངས་དང་སྟོབས་དང་གཞི་བཞེད་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་པ་ཉིད་དང་། རྣམས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། རྣམས་དང་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་མ་ལུས་པ་དང་། བགེགས་དང་ལོག་འཛེན་དང་བདུད་དང་དག་ཕྱིར་རྒྱོལ་བ་དང་གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོར་བཅས་པར་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་སྒྲིད་ལམ་དང་ལམ་རྣམས་སུ་ཡང་། སྤང་བ་དང་སྦྱབས་པ་དང་། སྤེད་པར་བྱེད་དོ།། ཆངས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཉེ་དབང་དང་། བྲག་པོ་དང་། སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱ་དང་། ཀྱུན་འགྲེད་གཞོན་ཅུ་དང་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་། སྤོན་བྲག་གི་བྱ་དང་། ལག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། དག་འབྲེད་དབང་ཕྱག་དང་། གཤེན་རྗེ་དང་། རྩ་ལྟ་དང་། ལུས་རན་དང་། འཕྲོག་མ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་སྐྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་པར་རྒྱུན་དུ་མཚན་

མོ་དང་། ཉིན་མོར་བཅས་པ་འབྲེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་ཉལ་བ་དང་འདུག་པ་དང་། གཉིད་ལོག་
 པ་དང་། གཉིད་སད་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། གཅིག་
 སུར་གནས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ནང་དུ་སོན་པ་དང་། ཇི་སྲིད་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་། གྲོང་
 ཅལ་དང་། སྡོངས་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ན་གནས་པ་དང་། དབང་པོའི་སྤར་པ་
 དང་། སྒོ་ཁང་དང་། ལམ་སྤང་དང་། སྤང་དང་། བཞི་མདོ་དང་། སུམ་མདོ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
 བར་དང་། ཆོང་ཁང་གི་ནང་དུ་གནས་པ་དང་། ཇི་སྲིད་ཁང་སྟོང་དང་། ཇི་དང་དགོན་པ་དང་ཆུ་
 སྤང་དང་དུར་ཁོད་དང་། བྱགས་ཆང་ཆོང་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་དང་། འབགས་པ་དང་། མ་འབགས་
 པ་དང་། རྩོས་པ་དང་། རབ་དུ་རྩོས་པ་ན་རྟག་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཆོག་
 ཏུ་སྤང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་སྤེད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། ཉིན་མོ་དང་མཆོན་མོ་མཆོག་ཏུ་བདེ་
 ལེགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་གང་སྟེ་དང་སྤང་དང་། གཞོད་སྤྱོད་དང་། ཇི་ཟ་དང་།
 ལྷ་མ་ཡིན་དང་། བམ་མཁའ་ལྡིང་དང་། མི་འམ་ཅི་དང་། ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་
 པ་རྒྱུ་མ་དང་། གཞན་ཡང་གང་གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་མ་མོ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྒྱུ་མ་
 དང་། གང་ཡང་མ་མོ་བདུན་པོ་རྒྱུ་མ་དང་། གང་ཡང་གཞོད་སྤྱོད་མོ་དང་སྤྱོད་མོ་དང་ལ་ཟ་མོ་
 རྒྱུ་མ་ཉེ། དེ་རྒྱུ་མ་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་འཕྱུན་པར་སྤེ་དང་བཅས་པ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་
 པ་རྒྱུ་མ་གྱིས། སྤྱོད་ལམ་དང་ལམ་རྒྱུ་མ་སུ་ཡང་མཆོག་ཏུ་སྤང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྤེ་
 པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་དེའི་ལུས་ལ་མདངས་དང་སྟོབས་རབ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་
 གོ། བད་མེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་ཆེ་འཕེལ་བ་ཡང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པར་བྱེད་གོ། འདི་ནི་འཁོར་
 མོ་བཞི་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དགུ་ལོ།

གཞན་ཡང་ལག་ན་དོ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་གཙུག་གི་ཞོར་
 སུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཉི་མ་སོ་སོར་མ་ཉམས་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ། མཁྱིན་པར་གནས་པ་
 ལན་གསུམ་དུ་ཁ་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྤེགས་བམ་དུ་ཆུད་པ་སྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། རབ་དུ་

འདོན་པར་བྱེད་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་གཟུགས་ལ་
 དམིགས་ཏེ། དེའི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 བསམ་གཏན་བྱེད་པས་དེ་ཉིད་སྤྱལ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིས་ཡུན་མི་རིང་བ་ཉིད་ལས་གདུལ་
 བྱའི་དབང་ཉི་བར་བཟུང་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཐམས་ཅད་སྣ་ཚོགས་པའི་སྤྱལ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ནས་མཁའི་
 མཐིལ་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེའི་སྤྱི་བ་རི་ལྷར་
 གྱུར་ཀྱང་ངན་འགྲོ་དང་། ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། རིགས་ངན་
 དུ་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ།། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་སྤྱི་བོར་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ།། དབང་པོ་དམན་
 པར་མི་འགྱུར་རོ།། དབང་པོ་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། འོག་པར་ལྷ་བའི་རིགས་སུ་སྤྱི་བར་མ་
 འགྱུར་རོ།། སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་སུ་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
 སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་ངེས་བཞུན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བ་དང་སློག་ཏུ་གྱུར་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ལྷ་
 ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་སུ་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ།། ལྷ་གེ་དང་ནད་དང་མཆོན་གྱི་བསྐལ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་
 བར་མི་འགྱུར་རོ།། སྤྱིགས་མ་ལུང་དུས་རྣམས་ལ་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་རོ།། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་
 དང་དགའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། རྒྱད་པ་དང་དབུལ་བའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། མི་བསྐྱུགས་པ་དང་། སྤྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། སློད་པ་དང་། མི་སྦྲན་
 པ་དང་། གྲགས་པ་ངན་པའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། སྤྱི་བ་བཟང་པོ་དང་། རིགས་
 དང་རུས་སུན་སུམ་ཚོགས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།། གུན་ནས་མཛེས་པར་གྱུར་པ་དང་།
 གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ།། འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་པ་
 དང་། ཡིད་པ་འབབ་པ་དང་། འགྲོགས་ནས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་དང་། མཐོང་ན་དགའ་བར་འགྱུར་
 རོ།། འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛེས་པ་དང་། སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་ཆོག་བཟུང་
 བར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།། གང་དང་གང་དུ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་སྤྱི་བ་བྲན་པར་འགྱུར་

རོ།། ཡོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་། འཁོར་མང་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་མི་ཟད་པ་དང་། འཁོར་མི་ཟད་
 པར་འགྲུར་རོ།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཡང་
 དག་པར་ལྡན་པར་འགྲུར་རོ།། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་
 ཡང་དག་པར་ལྡན་པར་འགྲུར་རོ།། ཆངས་པའི་གནས་བཞི་ལ་གནས་པར་འགྲུར་རོ།། རྣམ་པ་
 དང་ཤེས་བཞིན་དང་ཐབས་དང་སྟོབས་དང་སྟོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པར་
 འགྲུར་རོ།། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་མཁས་པར་ཡང་འགྲུར་
 རོ།། ཆོག་གསལ་བ་དང་སྒྲུབ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་གསལ་བར་འགྲུར་རོ།། མཁས་པ་དང་།
 ཡེ་ཡོ་མེད་པ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་དང་། རོན་ཆེ་བ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པར་འགྲུར་རོ།། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་། སྤྱི་མར་བཀྱར་བར་
 བྱ་བར་འགྲུར་རོ།། དེའི་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་བཟོ་དང་རྩིས་དང་ཤེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རོན་དང་གཞུང་ལས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འགྲུར་རོ།། ཤིན་ཏུ་
 ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྲུར་
 རོ།། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལེགས་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འགྲུར་རོ།། ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟེན་པ་མེད་པར་འགྲུར་རོ།། ཉན་ཐོས་
 དང་དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། བཟོད་པ་ལ་གནས་པར་ནམ་ཡང་
 མི་འགྲུར་རོ།། འདི་ནི་འཁོར་ལོ་ལྔ་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལྔ་བརྩ་ཅ་གཅིག་གོ།

ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་
 ལྡན་པར་འགྲུར་རོ།། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཞན་རྣམས་དང་ཡང་དག་
 པར་ལྡན་པར་འགྲུར་རོ།། ལག་ན་དོ་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་། རོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་
 པ་འདི་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་སྤྱིས་བྱ་གང་ཟག་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བསོད་ནམས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལེགས་པར་བསམགས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་

ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ནས། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།། བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
 ཆོས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དང་། བྱོགས་བཅུར་ཆོས་
 ཀྱི་རྩ་བོ་ཆེ་ལྷག་པར་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ།། འདི་ནི་འཁོར་ལོ་དྲུག་པའི་རྗེས་
 སུ་བསྐྱབས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའོ།།

༥ འཕགས་པ་འཇམ་དཔའ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཡང་སྙིང་།

༡༡། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཉལ་མཁུ་བྱི་ཏུ་ཅོ་ཏུ་། བོད་སྐད་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔའ་རྒྱད་
ཀྱི་ཡང་སྙིང་།^༡ འཇམ་དཔའ་གཞོན་བྱུང་བྱུང་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།^༢ འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྟ་འདས།^༣ ཡེ་ཤེས་སྐྱ་སྟེ་རང་བྱུང་བ།^༤ ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་རི་མ་མེད།^༥ ཡེ་
ཤེས་སྣང་བ་ལམ་མེ་བ།^༦ ཡར་བཙན་ཡུལ་མཉམ་།^༧ ཡེ་ཤེས་སྐྱ་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད།^༨ རྗོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱིས་བཤད།^༩ བཙུང་ལྟ་འདས་འཇམ་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་པའི་དོན་
དམ་པའི་^{༡༠}མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་^{༡༡}དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བ་^{༡༢}ལྟ་བུ་པའི་ཞལ་ནས་
གསུངས་པ་རྗོགས་སོ།། གུ་རུ་བརྒྱས་རྩོམ་ཤེས་བཟའ་སྟོན་ལ་གནང་བ་འདི་མཚན་བརྗོད་ཆར་རེ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་གསུངས་སོ།།

མཆན། ༡ རྒྱ་སྐད་ཁྱངས་བཙན་པའི་བྱིར་སྐྱས་པའོ། ༢ སྐྱ་སྟེ་བའི་ཆོག་སྐྱས་པའོ། ༣ མཚན་སྐྱས་པའི་ཡང་སྙིང་། ༤ ཡེ་དམ་སྐྱ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་
བྱིར་སྐྱས་པའོ། ༥ འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་འདུས་པའོ། ༦ འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་འདུས་པའོ། ༧ འདི་ལ་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུགས་འདུས་པའོ། ༨ འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོ་སྟོན་འདུས་པའོ། ༩ ཡིག་འབྲུ་འདི་དག་ལ་ཐེག་པ་རིམ་དག་འདུས་པའོ། ༡༠
འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་འདུས་པའོ། ༡༡ འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདུས་པའོ། ༡༢ འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཚན་དང་བརྗོད་པ་འདུས་པའོ། ༡༣ རྒྱ་བ་གཅིག་གིས་འབྲུབ་པས་ཐེ་ཆོས་མ་ཐེ་ཞིག་ ༡༤ དངོས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་རྒྱལ་པ་འདུས་པའོ།

༡༡། རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
རྩོམ་ཞེས་ཀྱིས་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷན་བར་
བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་བཟུགས་སོ།།

ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ།

༡༡། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་ཆེར་བཞད་པ་རྩོམ་ཞེས་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ། དམ་པ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་དྲུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུག་འཆམ་ལོ།

གང་ཐུགས་མི་འགྱུར་མཆོག་གི་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཉི་མ་སྟོང་གི་འོད་ཟེར་ནི། རྣམ་
མེད་ཆོས་དབྱིངས་ནས་མ་ཁའི་མངེས་མ་སྟོ་བྱར་དེ་མའི་ཚུ་ལྡན་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར། རབ་
རྒྱ་འགྲོགས་པའི་ཅེ་དགའ་ལྟུང་ལོན་ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་རྣམ་བཙས་དགའ་མར་ཡང་དག་སྟོང་།
བདེན་དོན་ཉི་མ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་དབལ་ལྡན་དེ་ནི་འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབར་འདུད།
དབལ་ལྡན་འབྲས་སྤྲངས་གཞལ་མེད་མངོན་དགར་ཡོངས་དག་འཁོར་དང་ལྟ་དང་གྲུབ་པའི་
ཆོགས་ཀྱན་གྱི། དེ་མེད་རལ་པའི་ནགས་སྤྲང་གཙང་མར་ཞབས་སེན་འཆར་ཀའི་མེ་ཉླག་གོས་
ཀྱིས་འགོངས་པ་བཞིན། ས་སྤྲངས་ཅན་གྱི་བྱ་བས་འབྱུད་པའི་སྤྲ་བརྒྱ་བ་ལྟར་གང་གསུང་རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་བས། རྒྱད་རྣམས་ཀྱན་གསུངས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྲིད་གསུམ་གླ་མ་ལྟ་
སེང་གེར་བྲག་བཞུ་འོ།

གསང་བ་ཀུན་སྤྱད་དཔལ་ལྷན་གསང་བའི་བདག །
 རིགས་ལྷན་གཉིས་དང་གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོ།།
 སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས།།
 རྒྱད་དོན་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ།།

གསུང་རབ་ཀུན་དང་ཁྱད་པར་རྒྱད་སྟེ་ཡི།
ལམ་གྱི་གནད་ལ་འཁྱལ་བ་གཏན་སྤངས་པ།
རྒྱལ་བ་ཀུན་དངོས་སྟོང་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ།
སྤྲུང་དང་བཅས་ལ་སྤྱིང་ནས་གྲུས་བྱ་ག་འཛུགས།

སྒོ་ཆེན་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་ཆུང་གི་འདྲ་དཔག་དཀའ་བ།
 གཉིས་མེད་རྒྱུད་རྒྱུ་ཆུང་གི་སྤྱི་པོ་ནི།
 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགོངས་པའི་དོན།
 རྫོང་འཆང་དབང་གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་གནད།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་སྐོར་གསུམ་གྱིས།
 རི་ལྷར་བཀའ་བའི་ལུགས་བཞེན་འདིར་བཤད་བྱ།
 གཉིང་མཐའ་བྲལ་བའི་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱ་གཉེར་ལས།
 ལེགས་འོངས་ལུང་རིགས་འོད་ཆགས་ལྷ་ཉིག་གི།

དོ་ཤལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བའི་མཁྱིན་པ་ལ།
 འབྱུང་པའི་ཅེ་དགའ་འོས་པ་འདི་ཉིད་དོ།

འདིར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གདུལ་བྱའི་རིམ་པ་ལ་ལྷོས་
 བས་རྒྱུད་འབྲས་བྱའི་ཐེག་པ་གཉིས་ལས་བརྒྱུ་ཆུང་གི་ཆུང་གི་རྒྱུ་ཆུང་གི་སྤྱི་པོ་ནི།
 ལྷོས་པ་དག་ལས་གཙོ་བོ་དང་མཚན་དང་རབ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་པོ་དག་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་དག་གི་ཡང་སྤྱི་པོ་ལས་ཀྱང་སྤྱི་པོ་དང་། གཙོ་བོ་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མཚན་ཡང་
 དག་པར་བརྗོད་པ་མཚན་ལྷ་གཉིང་དཔག་པར་དཀའ་བ་དོན་དམ་པ་སྤྱི་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཉིད་ཀྱི་གསང་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཆུང་གི་སྤྱི་པོ་ནི། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་གང་གཉན་ལ་དབབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆེས་མོ།

(འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་)འདི་འཆང་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་པོ་རྒྱུ་ཆུང་པར་
 གཞག་པ་དང་། ཅ་བའི་ཆེན་པོར་བཤད་པ་དངོས་མོ། དང་པོ་(སྤྱི་པོ་རྒྱུ་ཆུང་པར་གཞག་པ་)ལ་གཉིས།

མ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་ལྡན་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྲགས་པ། མ་མཚན་ཡང་དག་པར་
བརྒྱུད་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་ལྡན་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྲགས་པ་)ནི། དེ་ཡང་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཕྲུག་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་དང་།
ཐེག་ཆེན་ལའང་སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་དབྱེ་བས་ཐེག་པ་གཉིས་དང་། སྤྲུགས་ལའང་
རྒྱུ་ལྡན་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་པ་མའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་
འབྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་བཞི་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དབང་གི་རྣམ་གཞག་།
དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྤྱོད་པ་རྩིས་པ་ལྟར་བསྐྱུང་བ། དེ་ཡང་གནས་ནས་ལམ་བསྐྱོལ་པའི་
ཚུལ་། བསྐྱོལ་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སོགས་
སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་གི་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་། རྩིས་ལྡན་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་རབ་རྣམས་སུ་
རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དུའང་འཆད་པར་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ལ།
འདིར་ནི་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་དོན། སྤྱིར་རྒྱུ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་
པ་དག་གིས་བཀའ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་སྤྱོད་གསུལ་ལ་སོགས་པ་དག་
གིས་བཀའ་བའི་ལུགས་རྩིས་ལྟར་ཡིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་དང་ལྷན་པའི་མཆོན་དཔེས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་གི་སྤྱུ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་ཉིད་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་དང་། སྤྱུ་དང་
སྤྲུགས་བྱུ་བ་པ་དེ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འཕྲུག་གི་གོ་འཕང་ཞིག་བརྒྱུད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་གཏན་ལ་འབབས་པར་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་གཅིག་པའོ་ཞེས་
བྱའོ།། དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་གི་རྒྱུ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་བྱང་འཕྲུག་གི་
གོ་འཕང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་གོ་འཕང་དེ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཤིང་སྤྲུགས་པོ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོང་གི་

རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་དང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་གཞིའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། འིན་རྟ་
 སྤ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། གཉུག་མའི་ལུས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། སྤྱང་གཞིའི་གཙོ་བོ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་ན་སྤྱང་སོགས་རང་དབང་མེད་པར་ཐིམ་སྟེ་གཞིའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འིན་རྟ་
 སྤ་བ་དེ་ཉིད་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དང་། དེ་ལས་ཚུ་ལས་ཉ་ལྟར་བའི་
 ཚུལ་དུ་རྒྱུད་སེམས་ཙམ་ལས་དངོས་གནས་ལ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལུས་གྲུབ་པ་ལ།
 བར་དོའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་བར་དོ་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱར་བའི་ཆ་ལ་སྐྱེ་
 བ་ཞེས་བཏགས་པས་ཏེ། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ངོ་ཙམ་དུ་སྤྱང་ཞིང་། ཡིད་ངོའི་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱུར་བའི་ངོས་ནས་རྒྱུད་སྐྱེན་
 པར་བྱེད་ཅིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་
 ལམ་གྱིས་ཡར་ལྷན་དུ་བྱས་ཏེ་འབྲས་བྱ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིང་ལེན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་
 གསུམ་མཛོན་དུ་འབྲུབ་པར་བྱེད་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་སྐྱེ་
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་དང་མི་
 འདྲ་བར། མར་སྤྱང་གཞི་སྐྱེ་འི་རིམ་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡར་འབྲས་
 བྱ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱེད་དེ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་
 འདྲའི་སྤྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མི་
 གསལ་བར་སྤྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་དང་། མ་སྤྱས་པར་གསལ་བར་འཆད་པའོ།

དང་པོ་(མི་གསལ་བར་སྤྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་)ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ། གྱེ་རྩི་རྩེ། བདེ་
 མཚོག་བསྐྱེས་རྒྱུད་སོགས་ཏེ། འདི་དག་གིས་རང་རང་གི་བརྟེན་བྱའི་སྤྱང་པོ་ངེས་དོན་གྱི་དབང་
 བཞི་བའི་ལམ་དེ་ཉིད། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱས་ནས་འིན་རྟ་
 མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པས་དེ་དག་ལ་སྤྱས་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྤྱས་དོན་
 འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཅ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རང་

དང་པོ་(ཅ་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རང་གི་བཤད་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་པའི་དོན་འཕགས་པ་སྦྱ་
 སྦྱུང་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་པའི་བྱ་བ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་པ་)ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་
 པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལུང་སྟོན་དང་། རྩོམ་འབྲེང་བ་སོགས་བཤད་རྒྱུད་དུག་གིས་བཤད་པའི་
 དོན་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱས་ནས་སྟོན་གསལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་
 ཉིད་ལའང་རག་དཔེན་སོགས་རིམ་པ་ལྟར་བྱེ་བ་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་
 འབྱུང་བ་དང་། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་དོན་གྱུར་དང་སྤྱུང་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ནལ་འབྱོར་ཡན་
 ལག་དུག་དང་། བྱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་འབྲེང་རྩོགས་རིམ་དབང་གསུམ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱས་ནས་
 གསུངས་པ་ལ་ད་ལྟ་ལས་འབྲས་སུ་གྲགས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་ཉུང་དུའི་དགོངས་པ་མདོན་
 བརྩོན་དང་། རྩོམ་འབྱུང་སོགས་བཤད་རྒྱུད་དུག་གིས་བཤད་པའི་དོན། ལྷ་ནག་འིལ་གསུམ་ཀྱི་
 གཞུང་དུ་བཀའ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སོ་སོ་དང་། རྩོགས་རིམ་ཡང་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། དབྱིད་ཐིག་
 རིམ་ལྟ་སོགས་སུ་རྩི་ལྟར་བཀའ་པ་སོགས་སོ།། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་མཐུན་པར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་སོགས་པས་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་རྩོམ་སྟོན་འགྲེལ་གྱིས་བཀའ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དོན་བྲག་རྩོད་སྟོན་འགྲེལ་གྱིས་
 བཤད་པ་དང་། འདུས་པ་བྱི་མའི་དོན་དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་རོ་བ་ཆེན་པོས་བཤད་
 པ་སོགས་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་ནི་སྤྱང་གཞི་བྱི་ནང་གི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པ་དང་།
 སྦྱོང་བྱེད་ཡན་ལག་དུག་སོགས་ཀྱང་དུས་འཁོར་ནས་འབྱུང་བ་རྩི་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ།
 རྒྱས་པར་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།། གཞན་ཡང་རྩོམ་སྟོན་འགྲེལ་ལས། བདེ་
 མཆོག་དང་གདན་བཞེའི་ངེས་དོན་འབྲུམ་ལྟ་ཀྱི་རྩོམ་ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། བདེ་དགྲེས་

’ བདེན་གཞིའི་ རོང་པར།

གྱི་ཉུང་དུའི་རྒྱད་གཉིས་གྱི་ངེས་དོན་གདན་བཞི་¹ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 ངེས་དོན་བདེ་མཆོག་མངོན་བཟོད་འབྱུང་པ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཤེས་དགོས་
 པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། “གྱི་ཡི་དོ་རྩེ་ཡིས་ནི་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་དང་ནི་གདན་བཞི་²ཤེས་
 པར་བྱ། གྱི་ཡི་དོ་རྩེ་དང་ནི་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་³ཉུང་དུ་འདི་ནི་གདན་བཞིས་⁴ཤེས་པར་
 བྱ། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཆོག་དང་བདེ་མཆོག་ཆེན་པོས་ངེས་དོན་ཤེས་པར་བྱ།”⁵
 ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གསང་བདེ་དགྲེས་རྟོག་སོགས་སྤྲོད་འདི་དག་གི་དོན་ལའང་།
 འཕགས་པུལ་གྱི་གྲུབ་ཆེན་དག་གིས་བཀའ་བའི་ཚུལ་དང་། ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་མཐུན་པའི་
 ཚུལ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་
 ཏུ་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བ་དེ་ཉིད་མ་སྤྲོད་པར་གསལ་བར་འཆད་པ་ནི། ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 རྒྱད་འགྲེལ་ནམས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དོ་རྩེ་
 ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་རྩེའི་
 ཆོག་ཏུ་སྤྲོད་ཏེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། བཞི་བ་ནི་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
 ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་⁶དེ་ཉིད་བཞི་བར་འགྱུར་རོ། ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱི་⁷གསུང་འདིའི་ཕྱིར་དོ་རྩེའི་ཆོག་ཏུ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་⁸དོ་རྩེའི་

༡ གཞི་ བོད་པར། དཔེ་པར

༢ གཞི་ བོད་པར།

༣ འཁོར་ལོ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

༤ བདེན་གཞིས་ བོད་པར།

༥ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱད། ༡ བྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོ་རྩེ་སྤྱིར་སོ། དོ་རྩེ་སྤྱིར་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༢༤༣༡༦

༦ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཆབ་ཏུ་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་རོ། །

༧ གྱིས་ ལྷན་པར།

༨ ལ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

¹ཆོག་རབ་²ཏུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་³པའི་རིམ་བས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་ཉོགས་པར་བྱ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ།།⁴ ཞེས་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་སྤྱོད་དོན་གྱི་དོན་ལྡན་ལ་འབྱོར་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་པར་བཤད་ནས། དུས་
 འཁོར་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེའི་མཐུག་ཉིད་དུ། “དང་
 བོའི་སངས་རྒྱས་འདི་ལ་དོན་ལྡན་ཆོག་དེ་དག་ཉིད་⁵རབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། བཤད་
 པ་དང་། རབ་ཏུ་བཤད་པ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་དོ།། དེ་
 ཉིད་བསྐྱབ་⁶པ་ལ་བྱུག་ཆུ་ཆེན་མོ་བསྐྱོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་⁷མཆོད་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་
 བར་མཛད་དེ། སྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་ཡིད་⁸བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་། ཅེས་པས་
 སོ།། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་མཆོག་གི་དང་བོའི་སངས་རྒྱས་ལ་དོན་ལྡན་ཆོག་
 བྱུག་ཆུ་ཆེན་མོ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་⁹པའི་
 རིམ་བས་འོངས་པ་མིན་ལ་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།”¹⁰ ཞེས་གསལ་
 བར་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་སྤྱོད་གཞིར་བྱས་ལའང་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་སྤྱོད་པ་
 སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སོགས་འབགས་ཡུལ་གྱི་བྱུག་ཆུ་ཆེན་མོ་བསྐྱོམ་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་དཔེ་འདྲ་པ་
 དོན་ལྡན་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དང་། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱིས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་
 ལྟར་གྱི་ལམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སོགས་སུ་གནས་ལ། དང་བོ་དག་གི་ལུགས་ལ་གཙོ་བོར་རྒྱུགས་

༡ བཅོམ་པར་དོན་ལྡན་ཆོག་གི་ལུགས་པར་མ། ཤེས་པར།
 ༢ རབ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།
 ༣ རྒྱུད་ བེ་པར། ལྷན་པར།
 ༤ བསྐྱབ་འབྱོར་དཔེ་བསྐྱབ་པ། རྒྱུད། མ། རིགས་ལྷན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་པོད། ཤོག་གངས་ ༢༡༢།༢༡
 ༥ ཉིད་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།
 ༦ བྱུག་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༧ བའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༨ ཡིད་ལ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༩ རྒྱུད་ བེ་པར། ལྷན་པར།
 ༡༠ བསྐྱབ་འབྱོར་དཔེ་བསྐྱབ་པ། རྒྱུད། མ། རིགས་ལྷན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་པོད། ཤོག་གངས་ ༢༡༡།༢༣

རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྤང་གཞི་སྤྱི་ཡོད་པར་དོ་གསུམ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་སྤང་གཞི་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་རྩེ་
 ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མཐུན་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེར་མ་ཟད་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་དང་ཡང་རྣམ་པ་
 ཡིན་དུ་མཐུན་པ་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་རྒྱུད་སྤོང་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་
 གྱི་གནད་ཆང་བ་ཞིག་ངེས་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱུད་དང་བྱུ་བ་ཆེན་གྱི་གཞུང་
 དག་དུ་གཞིའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་དང་། ལམ་དང་
 འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གཞིའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། ལམ་ལ་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལམ་གྱི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་འདྲ་ཡིན་དུ་མང་ངོ་། ། སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞི་ཡང་འོད་གསལ་
 གྱི་སེམས་དང་དེའི་བཞོན་པའི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་བཟུང་དུ་བྱེད་དགོས་པར་
 བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཡིན་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་རོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་འགོག་
 པའི་ཐབས་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་རོ་བོར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 རིགས་འདྲ་རྩེ་བཟང་དུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་པ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་
 བཞོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་གཞིར་བྱས་པ་ལས་དངོས་གནས་ལ་བྱུ་བ་པའི་དག་
 མ་དག་གི་རྒྱུ་མའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་ཉེ། ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་ཁོངས་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་པར་བཞེད་
 ལ། བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ལ་ཡང་། སྒྲོམ་བཅས་དང་སྒྲོམ་མེད་དང་ཡིན་དུ་སྒྲོམ་མེད་གྱི་
 སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོགས་འབྱེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་འབྱུ་བ་པའི་ཚུལ་ལའང་རབ་ལྷགས་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དང་། འབྲིང་བར་དོ་དང་། ཐ་མ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་
 ཚུལ་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། ། དུས་འཁོར་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་མ་དག་གི་ཐུགས་ལ་ནི། ཅིས་
 གྱི་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མར་སྤང་གཞི་ཕྱི་རིམ་གཞུག་གཞན་དག་ལས་ཆེས་ཞིབ་པ་ཞིག་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ། དེ་ནས་རྩེ་ལྷར་ཕྱི་རོལ་དེ་བཞེན་ནང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་གི་
 རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རེ་རེ་བཞེན་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལས་

ཆེས་ཆེར་ཞིབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཉང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཤེས་¹ གྲ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་དེ་དག་སྤྱོད་བྱེད་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྒྲུབ་ཞིང་། དེ་ལས་སྤྱད་
 གཞི་སྤྱི་ལོ་གཉིས་སྤྱད་པས་བར་དོ་ཡང་སྤྱོད་བྱས་པར་བཞེད་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་
 སུ་དག་མ་དག་གི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ནམ་གཞག་ཀྱང་མི་མཛད་པས། འཆི་བ་སྤྱོད་བྱེད་དང་སྤྱི་
 བ་སྤྱོད་བྱེད་ལས་ལོགས་སུ་བར་དོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྒྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 ཡང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་པའི་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བས་སྤྱོད་
 ཉིད་རྩོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་
 སོ་བྱངས་ཏེ། དེས་སྤྱོད་ཉིད་རྩོགས་པའི་ལམ་ཉི་མེ་ཆོག་སྤྱོད་དུག་བརྒྱས་ལུས་རྟིང་པ་འདིའི་བཅས་
 སོའི་ཆ་ཉི་མེ་ཆོག་སྤྱོད་དུག་བརྒྱ་དངུལ་ཚུས་ལྷགས་ལ་ཟ་བ་བཞིན་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། འཕོ་
 ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་བྱེད་ལ། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་ཡང་
 བྱངས་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འགྱུར་པར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུངས་སྤྱི་
 ཉེར་ལེན་ཀྱང་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་གཞན་གསུངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་བསྐྱབས་ཏེ། བསམ་གཏན་
 ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་སྤྱོད་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྩེ་བཟང་
 དུ་གྱུར་ཏེ། རེས་བཞུག་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷོ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་
 པའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱི་མཆོན་དཔེས་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་རྩེ་
 བཟང་དུ་བྱས་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་གསུངས་སྤྱི་སྤྱོད་པར་བཞེད་དོ།

སྐབས་འདི་དག་དུ་དོགས་པའི་གནས་འདི་ལྷ་བྱ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིར་དུས་འཁོར་
 བའི་ལུགས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་སོ་དེ། སྤྱི་མེད་གཞན་དག་ལ་གྲགས་པའི་ལྷན་སྤྱོད་
 ལས་གོང་དུ་བྱེད་ཞུགས་པའོ། འོན་ཏེ་བྱེད་པར་མེད་པ་གང་ཡིན། སྤྱི་མ་ལྷན་ན་ནི་ལས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་

༡ ཞེས་ དཔེ་པར།

བར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབྲེལ་(བ་)ཅི་ཡོད། སྤྲ་མ་
 ལྟར་འདོད་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་
 གྱི་བདེ་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གཉིས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་གྱིས་སོ་སོར་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལའང་མཚོག་
 དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་ལ་བཟང་ངན་
 ཡོད་པའམ། ཡང་ན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་མཐར་འཇུག་པར་སྐྱགས་གྱི་ལམ་
 ལ་འཇུག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ལྷ་མེད་སྤྱི་འགྲའི་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་རྫོགས་ནས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། ཡང་ན་ལྷ་
 མེད་པ་གཞན་དག་གི་ལུགས་གྱི་དང་པོའི་ལྷན་སྐྱེས་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཁྱད་ཆེ་ཡང་
 ལམ་གྱི་སྐྱབས་འདི་ཙམ་ཞིག་ནས་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཞིག་དགོས་སོ། དེ་བཞིན་
 དུ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱབས་ནས་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པའི་སྟོང་གཟུགས་
 གྱི་སྐྱེ་དེ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྐྱབས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་སྟེ་གཉིས་པོ་དེ་
 དང་། ལྷ་མེད་པ་གཞན་དག་ལ་གྲགས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་། སྤྲ་པའི་སྐྱེ་ལུས་ལ་ཁྱད་
 བར་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་དེ་དག་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་སློབ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱང་ལས་བསྐྱབ་པར་འདོད་དགོས་ན། དེ་ལྟར་དུ་ཆོད་ལྷན་གང་གིས་ཀྱང་གསལ་བར་
 མ་བཤད་ཅིང་། ཁྱད་པར་འདི་པའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེའི་བསྐྱབ་གཞི་ནི། སོར་སྤྱད་གྱི་སྐྱབས་
 སུ་རྟགས་བཅུའི་མཐར་འཇུག་པོའི་དབྱུས་སུ་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྲང་བཤའ་བ་དེ་ལ།
 བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྐྱབས་སུ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་རེ་བཟང་དུ་གྱུར་པ་ལས་བསྐྱབ་པར་
 གསུངས་པས། ཡང་ན་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་དེ་ཉིད་སློབ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱང་ལས་བསྐྱབས་པའམ། ཡང་ན་དང་པོ་བསྐྱབས་པ་མིན་ཡང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་འདི་
 འདྲ་ཞིག་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དུ་སོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་གསལ་ཁ་ལུང་རིགས་གྱི་

ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་སྟོན་དགོས་སོ།། ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེས་
 ཉེར་ལེན་སོ་སོར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལའང་མཆོག་དམན་ཡོད་
 པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་
 པའི་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱེབ་གཞིར་བྱས་པ་ལས་དེས་བར་སྐྱེབ་དགོས་པའི་ནཱ་
 གཞག་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ནཱས་ཇི་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ། གཞན་ཡང་ལྷགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་བསྐྱེབ་གཞི་གཞི་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྐྱེབ་གཞིར་བྱས་པ་ལས། ལམ་དང་འབྲས་
 བུའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱེབ་དགོས་པར་བཞེད་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རྟེ། དུས་འཁོར་
 བའི་ལུགས་ལ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒོ་བྱར་དུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་ལ་བ་ལྷམ་ལ་གཟེད་ང་
 རྒྱལ་བཞག་པའི་སྟོན་ནས་གཟུགས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་དོགས་པ་བསྐྱེད་ས་
 བ། དེར་སང་བ་དག་ནི་པལ་ཆེར་ཅི་གསུང་གཏོལ་མེད་པར་གོ་སྟེ། ཁོ་བོས་ནི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་
 པ་ལ་བ་སྐྱས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཞེས་མཐའ་དག་པར་སྐྱེ་བར་རུས་ན་འང་
 དེ་ཞིག་དོགས་པ་བསྐྱེད་ས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་སོ།།

གཞན་ཡང་དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོས་བཅས་སྟོས་མེད་
 ལེན་ཏུ་སྟོས་མེད་དེ་སྟོད་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་བོགས་འབྲིན་ཚུལ་ཡང་མ་གསུངས་ལ། འབྲས་
 བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ལའང་། རབ་དུས་འཁོར་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དང་། ཐ་
 མ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ནཱ་གཞག་མ་གཏོགས་འབྲིང་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་ནཱ་
 གཞག་ཡང་མི་བྱེད་དེ། ཆེ་དེར་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཐོབ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྲེན་རུས་པ་ཐོབ་ན་ནི་དེས་པར་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་
 ཞིང་། དེ་མ་ཐོབ་ན་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་མ་གཏོགས་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱས་པར་ནི་ནཱ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ།། སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནཱས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༥ གཉིས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་
ལ་བཞི། མཚན་བཟོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་སྒྲིང་པོ་ངོས་བཟུང་། དེ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་གྲངས་
དང་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་བཟོད་པ། མཚན་བཟོད་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་
བཟོད་པའོ།

དང་པོ་(མཚན་བཟོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་སྒྲིང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་
བར་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཉིད་དང་དེ་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་
པའི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་བའི་ལུགས་དང་།
རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དུ་བཀྲལ་བའི་ལུགས་སོ། དང་པོའི་ལུགས་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་འཇམ་དཔལ་
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དཔལ་སྒྲིག་པའི་རྫོང་མེའི་སྒྲིག་དོན་རྣམ་གཞིགས་ལས། “དེ་ལ་འདིར་བཟོད་བྱ་ནི་¹གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།”² ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། བར་དོན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔལ་ནི། དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲིང་འཁོར་ལོ་དག་ཏུ་ཤར་བའོ།

(གཉིས་པ་རྣམ་འབྱོར་)སྒྲ་མེད་དུ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་(ལུགས་)ལའང་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་འགོ་ལྟར་དང་།
དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་(སྤྱི་འགོ་ལྟར་)ལའང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་
ཡང་སྤྱིར་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་གཙོ་བོར་འབྲས་བྱའི་ཨེ་མི་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒོ་བ་
དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྫོང་མེའི་འགྲེལ་པ་ལས། “དབང་པོ་རབ་དང་ཡང་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་
ཨེ་མི་མལྟ་བུ་ཉམས་པའི་ཨེ་མི་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་³སྒྲིང་པོ་ལ་འགོ་བ་བཙོན་པར་འགྱུར་

༡ འདི་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ བཙུན་འགྱུར་དཔེ་བཙུར་མ། རྒྱུད། ལ། སྒོ་བ་དཔོན་སྒྲིག་པའི་རྫོང་མེའི་སྒྲིག་དོན་རྣམ་གཞིགས། ཤོག་གྲངས་ ༢༡༩

༣ ཀྱི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

རོ།”¹ ཞེས་འདམས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཛི་འབྲས་བྱ་ཨེཾ་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་
 རོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཨེཾ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་འབྲེན་པའི་རྟགས་གྱི་ཨེཾ་དང་།
 གཞིའི་ཨེཾ་གྱི་དོན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
 གང་ཟག་རྣམས་བཙོན་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། ཨེཾ་གྱིས་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་གཞི་ལམ་
 འབྲས་བྱའི་ཐབས་ཤེས་ཐམས་ཅད་མཆོན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཐམས་ཅད་
 གྲང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། བཞི་སྟོང་གི་²ཞི་གངས་སྟེང་གི། ཀུན་
 གྱི་གཞི་དང་པ་མ་ནི། ཡི་གེ་གཉིས་སུ་ཡང་དག་བསྟན། ཡི་གེ་ཨེ་ནི་མར་གྱུར་ལ། ཨྲི་³ནི་པ་
 ཞེས་བྱ་བར་གྲགས།⁴ ཐེག་ལེ་དེ་གཉིས་སྟུར་བ་སྟེ།⁵ སྟུར་དེ་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་འབྱུང་།⁶ ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ།”⁷ ཞེས་སོགས་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྟའི་དབང་པོས་ཁྲུས་པའི་ཁྲུངས་དང་
 བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ། འབྲས་བྱའི་ཨེཾ་གྲང་སྟེས་པ་སྟེ་ཐབས་དང་། བྱད་མེད་དེ་ཤེས་རབ་
 སྟེ་ཐབས་ཤེས་སྟོགས་རེ་བ་མ་ཡིན་པར་མ་ནིང་སྟེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་བས་ན་སྟེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་སྟུར་བ་ནི་མ་ནིང་སྟེ།”⁸ ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཁྲུང་པར་གཅིག་བྱ་བ། ལྡན་ཅིག་སྟེས་
 པའི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྗོད་པ་ནི་དེས་བ་སྟེ།”⁹ ཞེས་འབྲས་བྱའི་ཨེཾ་དའི་དོན་འཇུག་
 པའི་ཁྲུང་པར་གཅིག་བྱ་བས་ཏེ་གཅིག་ནི་འབྲས་བྱའི་སྐབས་གྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཨེཾ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ཆི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྟོ་རྩེ། སྟོང་པོ་མངོན་རྟོགས། ཤོག་གངས་ 36016

2 གྱིས་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 ཨྲི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 གངས་། བེ་པར། སྟུར་པར།

5 བས་ཏེ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 མད་བྱུང་བའོ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ཆི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྟོ་རྩེ། སྟོང་པོ་མངོན་རྟོགས། ཤོག་གངས་ 36017

8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ཆི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྟོ་རྩེ། སྟོང་པོ་མངོན་རྟོགས། ཤོག་གངས་ 36018

9 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ཆི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྟོ་རྩེ། སྟོང་པོ་མངོན་རྟོགས། ཤོག་གངས་ 36019

མམ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་ལྷན་བྲངས་པའི་ཅིག་ཤོས་ནི། སྐྱ་མཚན་དཔེས་སྤྲུམ་པའི་ཁ་སྤྱོད་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཐུགས་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་གྱི་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་པོ་གཅིག་པའི་བདེན་གཉིས་བྱུང་འཇུག་གི་ཨེམ་མམ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་གསུངས་སོ།།

(གཉིས་པ་)དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བཟུངས་པའི་དེས་དོན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ནི། རྣམ་མེད་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། དེ་དང་སྤྱོད་དང་ཐུགས་སྤྱོད་རོ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་མཚན་དཔེས་སྤྲུམ་པ། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། མདོར་ན་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་གྱི་དོ་རྒྱུད་རྣམ་འབྱུང་རམ་དེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་དེ་ཉིད་དེ། འཇིག་རྟེན་དབང་ཐུག་གི་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི་མེད་འོད་ལས། “ཡང་བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་དང་པོ་¹སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མེད་²པའོ། རྒྱུ་དང་བྱེད་པ་ཡང་དེ་སྐད་བཟོད་པའོ། ཡང་³བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཆོག་གི་ཆོགས་སོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞིབ་ཏུ་ཆོག་དོན་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(དེ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་གངས་དང་དེ་དག་གིས་རི་ལྷོར་བཟུངས་པའི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཅན་བཟོད་པ་)ནི། དེ་ཡང་སྤྱོད་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ། རྣམ་འབྱུང་རྒྱུ་དུ་བཟུངས་པ་དང་། ལྷ་མེད་དུ་བཟུངས་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྣམ་འབྱུང་རྒྱུ་དུ་བཟུངས་པ་)ལ་སྤྱོད་པ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར། སྤྱོད་པ་དོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐུགས་དོན་རྣམ་གཞིགས་སྤྱི་ཉིད་རང་འགྱུར་ཤེས་རབ་བཅེགས་ཀྱིས་བཅོས་པ། ལྷ་བའི་དབང་

¹ དང་པོའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² རྒྱུ་རིས་མེད། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ ཡང་ན་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

⁴ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ་ བ། རྒྱུ་པོ་བསྟན་དཀར་པོ། ནི་འོད། ཤོག་གངས་ ༤༩༡།༡༢

གཉིས་པ་སྒྲ་མེད་དང་མཐུན་པར་བཀའ་བ་ལའང་། སྒྲ་མེད་སྤྱི་འགོ་དང་མཐུན་པར་
བཀའ་བ་དང་། སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་དང་། དགའ་རབ་དོ་རྗེས་མཛད་པ་དང་། དཔལ་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ། ཤེས་རབ་སྒྲ་མས་མཛད་པ། སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་
མཐུན་པར་བཀའ་བ་ལ། མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་བསྐྱར་བ། དེའི་
པན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ་སྤྲུགས་དོན་སྤྱིར་པོ་བསྐྱས་པ་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་
པོས་བསྐྱར་བ་སྟེ། འདི་གཉིས་པོ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་
སོ།། བརྒྱ་དཀར་པོས་མཛད་པ་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ནུ་ལེར་དཔལ་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོས་
བསྐྱར་བ་འདི་བྱ་སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་མ་ཆུད་ཀྱང་། དཔལ་ཅེད་ཐང་དང་རི་བོ་
ཕྱེ་ཆེན་གྱི་བསྟན་འབྱུར་ན་བཞུགས་སོ།། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་མཛད་པའི་བདུད་ཅིའི་
ཐིགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྐྱར་བ། སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་
དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་རྣམས་སོ།། དེ་དག་ནི་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་

འབྱུང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་། མ་རྒྱུད་ཀྱང་ཚད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་འབྱོར་ས་རྒྱས་རི་བོ་སྤྲེ་ཆེན་གྱི་བསྟན་
འབྱུར་སོགས་ན་བརྒྱགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཤ་སྟག་སྟོས་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། མཚན་བཟོད་ལ་བརྟེན་
པའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ལས་ཁ་ཆར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

འོན་འགྲེལ་པ་དེ་དག་གིས་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དོན་ངེ་ལྟར་འགྲེལ་ཞེ་
ན། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་བཀའ་བའི་འགྲེལ་པ་དག་གིས་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་གྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་
སྤྲེ་ཆོགས་སུ་ཤར་བའི་ངེས་དོན་དང་བྱང་དོན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་
འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཚན་བཅས་དང་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་མཚན་བཟོད་
གྱིས་བསྟན་པར་བྱས་ནས་འགྲེལ་ལ། ལྷ་མེད་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་བཀའ་བ་དག་གིས་ནི། བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་
འཕྲོ་བ་པའི་ཐབས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་འགྲེལ་ཞིང་། དུས་འཁོར་
དང་མཐུན་པར་བཀའ་བ་དག་གིས་ནི། འཕྲོ་བ་བྱ་འཕྲོ་བ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
འབྱོར་དང་། དེ་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྱུག་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པར་
བྱས་ནས་འགྲེལ་ལོ།།

འོན་མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོག་དོན་ངེ་ལྟར་འགྲེལ་བའི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པ་ཆོག་གི་དགོངས་པར་གནས་པའམ། ཡང་ན་འགྲེལ་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་འདི་ནི་མཚན་
བཟོད་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་ལ། འདི་ནི་མི་གནས་སོ་ཞེས་པའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་གང་འཐད་སྟམ་
ན། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་
གི་དགོངས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་མཐུན་པར་གནས་ཀྱང་། འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་ཡང་
རྣམ་པ་ཆོག་ཅེ་ཅེ་ལའང་དོན་མི་འདྲ་བ་ངེ་སྟེད་ཅིག་སྟོན་པ་དང་། བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་
བྱུག་བྱུག་ཅམ་འབྲུག་པ་ཡོད་པ་ལྟར། ཚད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་དག་གིས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའི་སྟོ་མི་

འབྲ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དོན་མེད་ཆེན་པོ་དེ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལས་སྤངས་པ་
ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ།།

གསུམ་པ་མཚན་བཟོད་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་
པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མཚན་བཟོད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྒྲིམ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་
ཀྱང་། མཐར་ཐུག་པ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་བཅས་པའི་བཟོད་
བྱའི་སྒྲིང་པོ་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་མེད་ལྟར་འཁྱོར་དེ་ཉིད། མཚན་བཟོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དོན་མེད་འཛིན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་དང་
པོའི་སངས་རྒྱས་མངོན་པར་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།”¹ ཞེས་དོན་མེད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་
ཞེས་པ་སྒྲོར་གཟུགས་དོན་མེད་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྐྱུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་ལ། དོན་དེ་མཚན་བཟོད་ཀྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཏེ་གསལ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་། འདིར་ཡང་དེ་འབྲ་བའི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དེ་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཟོད་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཡང་
བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་ལས་སོ།། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མ་ཤེས་ན། མཚན་བཟོད་ཀྱི་
སྒྲིང་པོའི་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཤེས་མི་རུས་པ་དང་། དེ་མ་ཤེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་མེད་འཛིན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཤེས་མི་རུས་པ་དང་། དེ་མ་ཤེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒྲིང་
པོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་མ་ཤེས་ན་དོན་མེད་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བས་འཁོར་
བའི་བག་ཆགས་སྤོ་མོ་སྒྲིང་མི་རུས་ཤིང་། དེ་སྤངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ར། རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱང་ལོ། འགྲེལ་ཆེན་ཏེ་མེད་འོད། རོག་གངས་ 316173

མི་རྒྱས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུས་བྱུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “གང་གིས་¹མཚན་གྱི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་མི་ཤེས་པ་དེས་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་མི་ཤེས་སོ།། གང་གིས་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་མི་ཤེས་པ་དེས་དོན་རྗེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་ཤེས་སོ།། གང་གིས་དོན་རྗེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་ཤེས་པ་དེས་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ།། གང་གིས་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་²ནི་འཁོར་བ་བ་སྟེ་བཙུག་ལྷན་འདས་དོན་རྗེ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་ནས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་འབྲུག་དགོས་པ་ནི། “དེ་ལྟ་བུས་ན་མཚན་གྱི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང་། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་པར་བྱའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མཚན་བཟོད་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ།

བཞི་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་རི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱད་འདི་གནས་གང་དུ་གསུངས་པ་སོགས་བཤད་པའི་སྒྲེང་སྟོང་བ། བཤད་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་ཅུང་ཟད་བཟོད་པ། ཆེ་བ་དེ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྟུས་དོན་ལུས་རྣམས་པར་གཞག་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱད་འདི་གནས་གང་དུ་གསུངས་པ་སོགས་བཤད་པའི་སྒྲེང་སྟོང་བ་)ནི། འདིར་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱད་འཆད་ན། དེ་སྟོན་པ་གང་གིས་གནས་གང་དུ་འཁོར་རི་ལྟ་བུ་ལ་དུས་ནམ་ཀྱི་ཆེ། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་པ་དོན་རྗེ་ཅན་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དོན་རྗེ་གདན་དུ་མདོར་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་སྤྱི་དང་། བྱ་ཆོད་ཕྱང་པོའི་རིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ནས། གནས་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟེགས་དཔལ་གྱི་རི་དང་ཉེ་བ་ན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཚན་རྟེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས།

¹ གང་གིས་ཕྱིར་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² དེ་ཐམས་ཅད་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟུར་མ། རྒྱད། མ། རིགས་ལྷན་བསྟར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 363།

⁴ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟུར་མ། རྒྱད། མ། རིགས་ལྷན་བསྟར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 363།

དེར་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྤྱིང་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
 གླར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཆེན་པོར་རྡོ་རྗེ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྟ་སེང་གའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་ཆུ་པར་གནས་པས། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱུད་ཉན་པའི་སྐལ་བ་
 དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ། དུས་དབྱིད་འབྲིང་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཐོག་མར་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱེད་ཏེ། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་
 པ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཆུ་པར་ཐམས་ཅད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མ་
 དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། “འདིར་ངེས་པར་¹དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་
 ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་དཔལ་ལྟ་སེང་གའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་
 ཉན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབྱིད་སྤྱི་ཆུ་པར་ཐོའི་ཉ་ལ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་²གསུང་གི་དབང་ཕྱག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་³རྒྱ་གླར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤྱོད་ནས། དེར་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བས་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་
 ཅད་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ཡང་དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱས་པ་⁴ལས། སྟོན་པས་བྱ་གྲོལ་ཕྱང་པོ་
 རུ། ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེད་ཚུལ་བཞིན། དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ། ཆོས་བསྟན་
 གསང་སྤྱགས་ཚུལ་རབ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་མཆོག་
 ཏུ་⁵གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བ་དོན་དམ་པ་སྤྱིང་པོའི་⁶དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་⁷གསང་⁸སྤྱགས་

1 ངེས་པར་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།
 2 དབྱིངས་སུ་ བེ་པར། སྤྱར་པར།
 3 དུ་དཔལ་ལྷན་ བེ་པར། སྤྱར་པར།
 4 རྒྱས་པ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།
 5 མཆོག་ཏུ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།
 6 དོན་དམ་པའི་སྤྱིང་པོའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 7 ཀྱི་ སྤྱི་པར། ཆོ་པར།
 8 གསང་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

གྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་འདི་ཡང་དེ་ཉིད་དུལོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
དུ་དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་མཚན་རྟེན་དུ། ལྷ་ཆོག་སྤྱད་དོན་གཉེར་
བ་ཡི། འཇིག་རྟེན་པ་དང་²འཇིག་རྟེན་འདས། འག་པའི་³བཙུག་ལ་འདུས་སོ། དེ་དུས་སྟོན་
པས་འགྲོ་དོན་⁴དུ། ཆོས་དབྱིངས་ངག་གི་དབང་ལྷག་གི། དཀྱིལ་འཁོར་སྟོས་པ་འབྲས་སྤངས་
ཡིན། དེ་ཡི་ཕྱི་དང་ནང་དག་དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ། དང་པོ་⁵སངས་རྒྱས་
དཀྱིལ་འཁོར་སྟོས། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། དབང་བསྐྱར་བྱིན་ཏེ་རྒྱད་ཕྱེ་བཞི། སྟོང་
པོའི་རྒྱད་དང་ལྷ་པོ་དག །རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་རྒྱས་པར་གསུངས། སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་འདི་ཡིན་
ནོ།”⁶ ཞེས་གནས་དེར་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱད་ཕྱེ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་
མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་དང་བཙས་པ་གསུངས་པར་ཡང་བཤད་དོ། དཔལ་ལྷན་འབྲས་
སྤངས་སུ་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་གསུངས་པ་ནི་དུས་འཁོར་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའང་
ཡིན་ཏེ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱད་ཕྱེ་མ་ལས། “དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྟོབས་
བརྩེ་སྟོབས་མངའ་⁷སངས་རྒྱས་པ་ཡི་རྒྱད་རྣམས་⁸བསྟན།”⁹ ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

འོ་ན་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱད་འདིའི་སྤྱད་པ་པོ་གང་སྟུང་ན། སྤྱིར་གསང་
སྤགས་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་པ་པོ་དཔལ་ལྷན་ན་རྩི་རྩེ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་པར་མཚན་ཡང་
དག་པར་བརྗོད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁྱེད་པོ་དང་སྤྱད་པ་པོ་ནི། ལྷ་ལ་སོགས་པ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྩོན་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གངས་ 103/13

2 འཇིག་རྟེན་དང་ནི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 ས་གཤེ་ བེ་པར། ལྷར་པར། ཕྱེ་པར། ཅ་པར། བཙས་སུ་གསལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་མཐུན་པས་ནག་པ་རང་སོར་བཞག

4 འགྲོ་གྲུན་ བེ་པར། ལྷར་པར།

5 དང་པོའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྩོན་གསལ། འོག་གངས་ 96/11

7 སྟོབས་བརྩེ་བ་ཡིས་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 རྒྱད་རྣམས་མཐའ་དག་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

9 རྩི་དགེ་བཀའ་འབྲུག་ རྒྱད། 11 དུས་འཁོར་རྒྱད་ཕྱེ། འོག་གངས་ 109/16

རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ཏེ། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་མེད་འོད་ལས། “དེ་བཞིན་དུ་ཤམ་
སྟ་ལའི་ཡུལ་ཀ་ལྷ་པའི་ཁྲོད་ཁྲིར་དུ་¹སྟ་མོ་ཉི་མའི་འོད་ནམ་པར་རྒྱལ་མའི་²མངལ་ནས་ཡང་
དག་པར་བྱུང་བའི་³ས་བཅུའི་དབང་སྤྱག་སྤྱག་ན་དོ་རྗེ་སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྲལོ།”⁴ ཞེས་དང་།
དཔེ་མེད་འཆོས་དེའི་དོན། “ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ནི། སྤྱུ་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེ་བ་བཟང་པོས་དེ་མེད་བཤད།”⁵ ཅེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ།

གཉིས་པ་བཤད་(ཁྱའི་)པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་མདོ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པ་ནི། མཚན་ཡང་དག་
པར་བརྗོད་པའི་རྒྱད་འདི་ནི། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དུས་འཁོར་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། “གང་གིས་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་པ་དེས་དོ་རྗེ་
འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་སོ།”⁶ གང་གིས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྤྱི་མི་ཤེས་པ་དེས་སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ།”⁷ ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་
སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པའི་སྟོང་པོ་མཐར་ཐུག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་སྟོར་གསུམ་ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནམས་སུ། ལམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་མཐའ་དག་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་དེས་པས་གསལ་
བར་མཛད་ཅིང་། སྤྱུ་རྒྱུ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་བྱུ་ཆེན་དག་གི་
གཞུང་ནམས་སུ་འང་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཁྲུངས་བྲངས་པ་དང་། མཚན་བརྗོད་ལ་བསྤྱགས་པ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བར་མཛད་པ་མང་ལ། འདི་ཉིད་རང་ལས་ཀྱང་། རྒྱད་ཀྱན་ཀྱི་ནི་བདག་པོ་མཚོག་ཅི་ཅེས་
རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་རང་གི་པན་ཡོན་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཀྱང་

1 ཁྲོད་དུ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
2 རྒྱལ་པའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
3 བྱུང་བ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
4 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྩོམ་གསལ། རྟོག་གྲངས་ ༥༠༣༥
5 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྩོམ་གསལ། རྟོག་གྲངས་ ༥༠༣༥
6 སོ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།
7 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྩོམ་གསལ་ཐུན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། རྟོག་གྲངས་ ༣༠༩༩

བསྐྱུགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ལ། བྱ་བ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “...
 ...རྒྱུད་སྡེ་བཞི། སྙིང་པོའི་རྒྱུད་དང་ལྔ་པོ་དག །དེ་རྗེ་འཆང་གིས་རྒྱས་པར་གསུངས། སྙིང་པོའི་
 སྙིང་པོ་འདི་ཡིན་ནོ། །བསྐྱུས་ཏེ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས། །རང་རང་གནས་སུ་རྒྱས་གདབ་སོ། །
 སྙིང་པོའི་སྙིང་པོ་འདི་དེ་ནི། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་། །འཁྲུ་བ་ཐུག་བརྒྱུར་བསྐྱུགས་བྱུ་
 དུ། །རབ་དུ་གྲགས་སོ་.....”¹ ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་། “གསང་སྐྱུགས་
 གྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་.....”² ཞེས་སོགས་བརྟེན་གྱིས་མི་ལང་བའི་བསྐྱུགས་
 པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ནི་སྐྱུགས་
 གྱི་སྡེ་སྟོན་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མཚན་གཅིག་གིས་སྙིང་
 པའི་རྒྱུད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྗེ་འཇིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྐྱུ་གསལ་བར་བྱེད་པས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་རྗེའི་ཆོག་གི་དབང་དུ་གྱུར་པ། ཆེ་གཅིག་ལ་དེ་
 རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྟེར་བའི་ཐབས་མཐར་ཐུག་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟུང་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་བ་མཚན་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་ནི་གསུང་རབ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། རྒྱུད་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོན་མ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབྲུག་པར་
 རིགས་སོ་ཞེས་སྐུལ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ཆེད་དུ་གདམས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྣམས་པར་གཞག་པ་བཤད་པ་
 བེ། ཀྱན་མཁྱེན་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་
 བཤད་པའི་ཐབས་སུ། “མདོ་དོན་སྤྱི་བར་འདོད་རྣམས་ལ། །ངས་ནི་མན་ངག་སྦྱིན་པར་བྱ།”³
 “དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བཞུལ་

1 བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 969། 3

2 བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 700། 70

3 རྗེ་དགེ་བསྐྱུན་འགྱུར། མེམས་ཅན། ཤི སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ཤོག་གངས་969 3 ལས་འདི་ལྷན་བྱུང་སྟེ་“གང་
 དག་བདག་པས་སྟོ་རྒྱུད་པ། མདོ་རྣམས་འཆད་འདོད་དེ་དག་ལ། །དེ་ལ་མན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མན་ངག་རྩལ་ཐད་བསྐྱུན་པར་བྱ།” ཞེས་
 འབྱུང་ངོ་། །

ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་འཆད་པ་ལ་ཡང་འབྲ་བས། དེ་ལྟ་
བུའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པའམ་ཡང་ན་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ་རྒྱུ་ལས་བརྒྱས་ལས།
རྒྱུད་བཤད་པའི་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ ‘རྒྱུ་བརྟན་བཤད་པ་’² དེ་དང་འབྲ་བའི་སློ་ནས་འཆད་ཀྱང་
བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་སློ་ནས་གཞུང་གི་ཁོག་ཉི་བར་བསྐྱུ་བའི་ཆིངས་
དང་དོན་རགས་པ་ཙམ་བསྟན་ནས། དེ་ནས་ཆིག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། འཆད་པ་པོས་འཆད་
སྤྱོད་ཆིངས་ལ་པོས་བཟུང་བདེ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་སློན་མ་གསལ་
བར་ཡང་། “རིམ་པ་ལྷ་ཡིས་³ བསྐྱུས་པའི་དོན། ཤེས་ནས་མཐའ་བྱུག་ལ་འཇུག་གོ།”⁴ ཞེས་
ཐོག་མར་རྒྱུད་དོན་མཐའ་དག་སྟུང་བར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྷ་ལ་བསྐྱུས་ནས་རྒྱུད་ལ་འཇུག་
པར་གསུངས་ཤིང་། ལེའུ་སོ་སོའི་བསྐྱུས་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་མཛད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
རྩོམ་སྤྱིང་འབྲེལ་དུ་ཡང་། “དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ནི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་

1 རྩེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར། སེམས་ཙམ། ཤི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ཤོག་གངས་ ༣༠བ་༣ ལས་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། “མདོ་
དོན་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ནི། དཔོན་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆོས་སྤྱར་བཅས། བརྒྱལ་ལན་བཅས་པར་བསྟན་
པར་བྱ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

2 རྩེ་དགོ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུད། ༣། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཞེ་རྒྱུ་ལས་བརྒྱས་པ། ཤོག་གངས་ ༣༤བ་༣ ལས་རྒྱུ་རྣམ་པ་བརྟན་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། “བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཙུམ་ལྷན་འདས་རྒྱུ་རྣམ་པ་བརྟན་ཇི་ལྟར་ལགས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
སྤྱིང་བསྐྱུང་བ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་། མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པ་དང་། རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། བཤད་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་
དང་། གང་ཐག་རྣམ་པ་ལྷའི་སློབ་མ་བརྟག་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣམས་སོ། སྤྱིང་བསྐྱུང་བ་རྣམ་པ་ལྷ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
མིང་དང་། གང་གི་དོན་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཆད་དང་། དཔོན་པ་རྣམས་སོ། མཐའ་བྱུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དགོངས་པས་
བཤད་པ་དང་། དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་དོན་དང་། རེས་པའི་དོན་དང་། སྤྱི་ལོ་བཞིན་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་སོ། རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྒྱུད་དང་། སྤྱིང་བཞི་དང་། རེས་ཆོག་དང་། རྒྱ་རྣམས་སོ། བཤད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཡེ་ཤེས་དོན་
དང་། སྤྱི་ལོ་དོན་དང་། སྤྱི་ལོ་དང་། མཐའ་བྱུག་པ་རྣམས་སོ། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོག་ལ་ལ་བཤད་པ་དང་། སློབ་མ་ལ་བཤད་
པའོ། གང་ཐག་རྣམ་པ་ལྷའི་སློབ་མ་བརྟག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཅན་དང་། བརྒྱ་དང་། བརྒྱ་དཀར་པོ་དང་། ལྷན་རྣམས་སོ།
བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གྱུ་རྩོམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་གྱུར་རྩོམ་ནི་མི་བརྟན་
པ་དང་། གཡོ་བའོ། དེའི་བདེན་པ་ནི་ཅུ་རྒྱ་ལྟའོ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྤྱིང་པ་ཆེན་པོ་བཙུན་དོ། དེའི་མཐའ་ནི་གནས་སོ།”
ཞེས་སོ།

3 ཡེ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 རྩེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར། རྒྱུད། ༣། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཤགས་པ། སློན་མ་གསལ་པ། ཤོག་གངས་ ༣༧

སོ།¹ ཞེས་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་དང་ཟོད་བྱེད་གཉིས་ཀའི་བསྐྱུས་དོན་མཛད་ལ། དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་། རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བཟོད་བྱ་དོན་དང་། ཟོད་བྱེད་ཆེག་གི་ལེའུ་ལྷར་ཡོད་པ་དང་། ཞིབ་དུ་བྱེན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
 ལེ་ལ། དུལ་ཉེར་བཞིའམ་བྱིས་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟེན་འགྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཉེ་ཉེར་བཞི་རྣམ་པར་
 དག་པར་བྱ་བ་མཚོན་པས་གནས་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི། ནང་ལེ་ལ་ལུས་ཀྱི་མཛོད་དུག །ཙ་ཆེན་དུག
 ཙ་འཁོར་དུག་རྣམས་དག་པར་བྱ་བ་མཚོན་པའི་གནས་པ་བཙུ་བརྒྱད། དབང་ལེ་ལ། དབང་གོང་
 མ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དག་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཅུ་གཉིས་མཚོན་པའི་གནས་པ་བཅུ་གཉིས། སྐབ་ལེ་ལ།
 བྱེ་ནང་གི་བདུན་བྱེད་དང་། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་བདུན་རྣམ་པར་དག་པ་སྐབ་པ་བྱེད་པ་མཚོན་པའི་
 གནས་པ་བདུན། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཚོན་པའི་གནས་
 པ་ཉི་ཤུ་སྟེ། གང་བརྒྱན་པར་བྱ་བའི་སྐྱེ་གཅིག་དང་། དེ་ལ་རྒྱན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་
 ཅུ་མཚོན་པའི་གནས་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་དུ་བྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་མཛད་ཅིང་། དེས་
 མཚོན་པའི་མཚན་བཟོད་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་མཚོག་མི་འབྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་
 ཆེན་རྣམ་དོན་ཆོད་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་དང་། ཆེགས་བཅད་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བསྐྱུས་དོན་
 བསྐྱུས་བཟོད་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་པལ་མོ་
 ཆེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་ལ། བྱད་པར་མཚན་བཟོད་རང་གི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་མཐུན་
 པར་བཀལ་བ་དང་། ལྷ་མེད་སྐྱེ་འགོ་ལྷར་བཀལ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་མཐུན་པར་
 བཀལ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤས་ཆེར་དུ་བསྐྱུས་དོན་རེ་འབྱུང་བས། འདིར་དེ་དག་ལས་མའི་དབང་པོ་
 གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གིས་མཛད་པའི་བྱི་མ་མེད་པའི་
 འོད་གཉིས་དང་། དཔེ་མེད་འཆོས་མཛད་པའི་བདུན་ཅིའི་ཐིགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ་རྣམས་
 ལས་འབྱུང་བ་ལྷར་བཤད་ན། འདི་ལ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལ་ནི།

¹ བསྐྱུས་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛོལ་སྤྱིང་ལོ། རྟོན་རྟེན་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༤༤། ༡༩ ལས་འབྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དེ་ལྷར་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོན་ཉིད་ཀྱིས་བཞུགས་པའོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་དོན་ཚན་བཙུག་པ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དེ་
 ཉིད་ལས། “དེ་ལ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་དོན་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དོན་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ། གཞི་དང་
 དེ་རྒྱུ་ཤེས་བྱ་དང་། རྩལ་གི་རིགས་ལ་གཞིགས་པ་དང་། སྤྱི་འཕྲུལ་བྱ་བ་¹མངོན་བྱང་ཆུབ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་དང་། ཚེས་དབྱིངས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྟོག་མཉམ་ཉིད་
 བྱ་བ་བྱུབ།² བསྐྱུས་པ་³རིགས་ལྟ་བུ་བསྟོན་པ་ལོན། སྤྲུལ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། མངའ་
 བདག་⁴གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ནི། གཞུང་དོན་རྟོགས་པར་སྦྲ་བ་དང་། སྟོ་ཡི་སྟོན་ཡུལ་འགྲུར་
 བའི་ཕྱིར། བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ།⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བྱི་མེད་འོད་དུ་ནི།
 ལུས་པའི་ལེའུ། སྤྲུལ་གསུངས་པའི་ལེའུ། རིགས་རྩལ་ལ་གཞིགས་པའི་ལེའུ། སྤྱི་འཕྲུལ་བྱ་བས་
 མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ། རྟོ་རྟེན་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ། ཡེ་ཤེས་ལྟའི་ལེའུ་ལ།
 རིགས་ལྟ་ལ་བསྟོན་པའི་ལེའུ། སྤྲུལ་གྱི་ལེའུ། བན་ལོན་གྱི་ལེའུ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ལེའུ་
 སྟེ་བརྟ་བཞིར་གསུངས་སོ། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི་བརྟ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། བདུད་ཅིའི་ཐེགས་
 པ་⁶སྟོན་མ་གསལ་བ་ལས། “འདི་ལ་བརྟ་བཞིར་⁷གསུངས་པ་ཡང་། བརྟ་གསུམ་དོན་ལྡན་སྤྱི་
 ཡི་དབྱིངས། གཅིག་ནི་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལོ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་འདིར་མི་འཆད། བཤད་
 པར་བྱ་བ་བརྟ་གསུམ་ནི། ལུས་དང་གསུངས་དང་གཞིགས་པ་དང་། སྤྱི་འཕྲུལ་བྱ་བ་⁸རྟོ་རྟེན་འི་

༡ བས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ སྤྱི་བ། རྟེན་པར། ཚུ་པར།

༣ བའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༤ ལྟ་བུ་བདག་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༥ བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུ། བ། རྩལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༣ ༣༩། ༡༩

༦ ཐེགས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༧ བརྟ་བཞི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། (བསྐྱུར་བསྐྱུར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱུར་
 པའི་དེབ་གཞུགས་གཉིས་སུ་གཞུང་བཞིན་བརྟ་བཞིར་ཞེས་གསལ།)

༨ རྩལ་ རྟེན་པར། ཚུ་པར།

དབྱིངས།། ཆོས་དབྱིངས་མེ་ལོང་སོ་སོར་རྟོག །མཉམ་ཉིད་བྱ་བྱུང་རྒྱུ་བསྐྱུས་¹པ།། སྤྲུགས་
དང་རྗེས་སྤྱི་རང་དང་།། བཅུ་གསུམ་རྩོམ་མེ་འཛིན་པའི་ས།།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ་གཞན་ནི་
མེད་འོད་རིམ་ལ། བན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་མ་བགངས་པར་བཅུ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
མཛད་པའང་བཅུ་གསུམ་རྩོམ་མེ་འཛིན་པའི་ས་ཞེས་འབྱུང་བས་ས་བཅུ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་
པར་བཞེད་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལས་བཙུག་གསུངས་
པ་ཡང་། ལྷས་པ་དང་། སྤྲུག་གསུངས་པ་གཉིས་ལ། གཞི་གང་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་ལྷས་པ། རྒྱུན་
གང་གིས་ལྷས་པ། ཤེས་བྱ་གང་ལྷས་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་བྱེ་ཞིང་གཞན་ནི་མེད་འོད་རིམ་ལ་བཞིན་
དུ་སྤྲང་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པར་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ལེའུའི་གངས་མ་སྟོས་ཀྱང་
གཞུང་གི་གཙོད་མཚམས་ལ་དཔགས་ན་ནི་མེད་འོད་བཞིན་དུ་བཞེད་པར་མཛོན་ནོ།།

དེས་ན་འདིར་ནི་ནི་མེད་འོད་དང་བདུད་རྩིའི་ཐེགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་པོ་
དེ་གཞིར་བཞག་ལ། བན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་མཚན་བརྫོད་འོང་འབྱུར་དུ་བྱུང་ཡང་ད་ལྟ་འདོན་པའི་
ཡོངས་གྲགས་འདི་ལ་མི་སྤྲང་ཞིང་། ཆོག་རིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གོ་སྤྲོ་བར་མཐོང་སྟེ། གངས་དཔེ་
མེད་འཆོ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་གཞུང་མཚམས་
ནི་ནི་མེད་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། དེ་ཡང་མཚོག་ཏུ་མི་འབྱུར་བའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱད་པོ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དང་པོའི་
སངས་རྒྱས་རིས་མེད་པ་དང་། དེ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་
ཡང་དག་པར་བརྫོད་པའི་རྒྱུད་འདི་ལ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་དུ་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དེ་ནས་
དཔལ་ལྷན་རྩོམ་མེ་འཆང་།། ཞེས་པ་ནས། ལུས་བཏུང་ནས་ནི་སྤྱན་སྤར་འདུག །ཅེས་པའི་བར་
ལྷས་པའི་ལེའུ་སྟོག་བཅུ་དུག །དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་ལྟུ་བྱུག། ཅེས་པ་ནས། བཙུག་ལྟར་དེ་ནི་
ལེགས་ཞེས་གསོལ།། ཞེས་པའི་བར་སྤར་གསུངས་པའམ་ལན་གྱི་ལེའུ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་

¹ བྱ་བྱུང་བསྐྱུས་ མོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ས།

² བསྐྱུར་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ས། རྒྱུད་ པ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། རོག་གངས་ ༡༩༣༥

པ་བྱུག་ཤེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལྟ་བུ་བྱུག་། ཅེས་པ་ནས། རིགས་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཆེར་གཞིགས་
ནས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིགས་བྱུག་ལ་གཞིགས་པའི་ལེའུ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས།
ཆོག་གི་བདག་པོས་ཆོགས་སུ་བཅད། ཅེས་བྲ་བ་ནས། ཡར་བཅུ་ཡའུ་ཆེན་མ། ཞེས་པའི་བར་
སྐྱེ་འབྱུལ་བྲ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོག་གསུམ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས། ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆུལ་གྱི་མཆོག་ཤེས་པའི་བར་དོ་རྩིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པའི་ལེའུ་ལ་སྟོག་བཅུ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱས་པར་སྤང་མཛད་ཆེ།
ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་ལྷགས་ཀྱ་ཞགས་པ་ཆེ། ཞེས་པའི་བར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་གིས་མཆོག་པའི་སྟོག་ཉེར་ལ། རྩོམ་ལྷགས་
བྱེད་འཛིགས་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ནས། སྤྲ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཤེས་པའི་བར་མེ་
ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་གིས་སྤྲ་པའི་སྟོག་བཅུ་ ཡང་དག་བདག་མེད་
དེ་བཞིན་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་མེ་སྤྲེ་འོད་རབ་གསལ། ཞེས་པའི་བར་སོར་རྩོག་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ལེའུ་ལ་སྟོག་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས། འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་དམ་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རྣོར་བུ་ཆེན་
པོ་རེན་ཆེན་ཏྲུག་ཤེས་པའི་བར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་སྟོག་ཉེར་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱར་
གྱིས་རྩོགས་བྲ་བ། ཞེས་པ་ནས། འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཆོག་ཤེས་པའི་བར་
བྲ་བ་ནན་ཏན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་སྟོག་བཅོ་ལྔ། མཆོག་སྤྱན་རྩོམ་མཆོག་ཁྱིད་འདུད། ཅེས་
པ་ནས། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཉིད་ཁྱིད་ལ་འདུད། ཅེས་པའི་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ལ་ཡེ་ཤེས་
ལྷའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་ལེའུ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྷ་སྟེ་འདི་ཡན་ལ་སྟོག་བཅུ་དང་བྱུག་ཙ་
ཙ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྩོགས་པའི་ལམ་ཉི་མེ་ཆོག་
སྟོང་བྱུག་བརྒྱས། ཙ་ཆེན་བྱུག་དང་བཅས་པའི་འཁོར་ལོ་བྱུག་གི་ཙ་བརྒྱ་བྱུག་ཙ་ཙ་གཉིས་ལ་རྒྱ་

༡ བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱར་པའི་དེབ་གཞུགས་གཉིས་སུ་རྒྱ་བ་གཅིག་གིས་ཆོག་པའི་ཞེས་
གསལ།
༢ ཀྱི་ ཤེས་པར། བོད་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

བའི་ལས་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་མཐའ་དག་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་མཚན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་མེད་འོད་ལས།
 “དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པར་བཅུམ་ལྷན་འདས་རྩོམ་མེས་དཔའ་མཚོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ལ།”¹ ཞེས་བསྟན་
 རོན་འགོད་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་གྱུར་། “འདིར་ཡང་
 བཅུམ་ལྷན་འདས་རྩོམ་མེས་འཆང་གི་²མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་གསུངས་
 པ། རེགས་དྲུག་གི་ཙ་³དང་ལྷན་པའི་འཁོར་ལོ་དྲུག་ལ་གནས་པའི་ཙ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་
 འགོག་པའི་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་ཐན་
 ཡོན་ལ་སོགས་པའོ།”⁴ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། ཇི་མེད་འོད་དུ་སྐབས་འདིར། “ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བཏོན་ནས་བསྟན་
 པ།”⁵ ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པ་དང་། བཟོད་བྱའི་བྱང་པར་
 དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་མང་པོ་དང་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་
 ལས། “དུ་བ་ལ་སོགས་སྒོ་མ་བ་ཉིད།”⁶ ཅེས་པ་ནས། རྩོམ་མེས་དཔའ་⁷རང་ཉིད་འགྱུར།”⁸
 ཞེས་པའི་བར་དངས་ནས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྒོ་མ་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་
 བས་ཨོས་བརྟམ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱན་གསུམ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟགས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། དེ་ནས་
 དཔལ་ལྷན་རྩོམ་མེས་འཆང་། ཞེས་པ་ནས། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད། ཅེས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྟམ་དཀར་པོ། ཇི་འོད། འོག་གངས་ ༤༩༩། 76

2 གིས་ བོད་པར། དཔེ་པར། གིས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 ཙ་བ་ བེ་པར། ལྷན་པར།

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྟམ་དཀར་པོ་ཡེ་ཤེས། བཟོད་པའད། འོག་གངས་ 10༤། 77

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྟམ་དཀར་པོ། ཇི་འོད། འོག་གངས་ 407། 4

6 བསྒྲོམ་བྱས་ཤིང་། རྩོམ་པར། ཙ་པར།

7 དཔའ་ བེ་པར། ལྷན་པར།

8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། རེགས་ལྷན་བརྟམ་དཀར་པོ། འཕེལ་ཆེན་ཇི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 7300། 21

བར་གྱིས་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་བའི་ལུ་ལོ། ལུ་ལོ་རྗེས་དོན་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རྗེས་བར་གས་བ་ནི། ལུ་ལོ་སྤྱི་ལོ་མཆོན་གྱིས་ཤེས་ལ། ཞིབ་ཏུ་ནི་ཆོག་དོན་བཤད་བ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་འདྲི་ལུ་ལོ་གཅོད་མཆོན་སྤྱི་ལོ་མཆོན་འོད་གསལ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ། རྗེས་མཆོན་འོད་དུ་སྤྱི་ལོ་རང་གཞན་གསལ་གཤིན་ལྷན་གཞག་མཛོད་མཆོན་དང་། བསྐྱེད་རྗེས་གཉིས་ཀའི་ལས་གྱི་རིམ་བཤང་འཆད་པར་སྤང་ལ། འོན་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆོག་འཁུར་གཉེར་བ་ཏུ་ཅང་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་དཔོན་དཔེ་མཆོད་འོད་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་བར་གཙོ་བོར་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རིམ་བཤང་ཉིད་འཆད་བ་མ་གཏོགས། སྤྱི་ལོ་བཞིན་པའི་དོན་ལ་བཤད་བ་མཛད་བ་ཆེར་མ་བྱུང་ལ། མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་བ་ནི་དེས་གསུངས་པའི་བརྗེད་བྱང་གཞན་གྱིས་བྱས་བ་ལྟ་བུར་འདོད་ན་མ་གཏོགས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྤྱིར་བསྐྱེད་ནས་མཛད་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་མཛོད་ཏེ། མཆོད་བརྗེད་ཀྱི་འོག་བསྐྱེད་དོན་འགོད་པའི་མཆོན་སྤྱིར་དུ། “དེ་ལ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗེད་པའི་དོན་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མའི་དབང་པོ་གྲགས་བ་ཞེས་བྱ་བས་དོན་གསལ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།”¹ ཞེས་བྱ་ལ། རྗེས་མཆོད་ཀྱི་ཆོག་འཆད་པའི་ལུས་པའང་ཏུ་ཅང་ཆེ་རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་བྱ་སྟོན་ཁ་ཆེས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་མཛད་འདུག་པས། འཛམ་དཔལ་གྱི་གསུང་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་བྱ་ལ། འདྲི་ལོ་ཆོག་དོན་འཆད་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་པོས་མཛད་པའི་རྗེས་མཆོན་འོད་དང་། དཔེ་མཆོད་འོད་འགྲེལ་པ། ཉི་མ་དཔལ་གྱི་བདུན་ཅི་ཐེགས་བ་རྣམས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་གང་བབ་དང་འཆད་གང་བདེ་བའི་ཕྱོགས་གཞིར་གཞག་ལེགས་ཆ་རྣམས་གྱང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ནས་འཆད་ལ། མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལའང་ལེགས་ཆ་མང་པོ་འདུག་པས་ལེན་བ་དང་། ལུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་། རྗེས་སྤྱིར་འགྲེལ་དང་། ཕྱག་རྗེས་སྤྱིར་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་བརྒྱན་ཏེ་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། འདྲི་སྤྱིས་པ། རྗེས་ཅན་གྱི་རྒྱ་འཛིན་ལས་འོངས་གཉིས་མཆོད་

1 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱུད། པ། མའི་དབང་པོ་གྲགས་པ། རྣམ་བཤད། ཤོག་གངས་ 33919

རྒྱད་སྡེའི་ཡིད་བཞིན་མཆོ།། ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་གཏིང་མཐའ་མི་མངོན་ནམ་མང་བཤད་པའི་དབང་
 མྱོང་ཅན།། མཁས་ཆོས་བྱེ་བས་བཀལ་བར་དཀའ་བ་དངོས་བྱུང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དེར།།
 འདོད་རྒྱར་འབྲུག་པའི་ནམ་དཔྱོད་བྱུ་ཆེན་བདག་ཉིད་གཅིག་ལུས་བཟུང་བ་ལྟ།། སྤྱིའི་ནམ་པར་
 གཞག་པ་མདོ་ཅམ་ཞིག་བཟོད་ཟེན་ཏོ།།

༥ ཉི་གཞོན་དལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་མི་ཁྲིའི་མཆོར།།
 འཁྲོག་ལྷན་སློན་མའི་འཁྲི་ཤིང་གར་བྱེད་པ།།
 རྩོགས་ཀུན་མངོས་སྤྱག་མ་ལུས་གཟུགས་ཅན་བཞིན།།
 འཇམ་དཔལ་ཞལ་གྱི་བརྒྱུར་མིག་བཀོད་ནས།།

དེ་ཡི་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེ།།
 རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་སྐྱེ་དང་རོ་གཅིག་པ།།
 རི་བཞིན་གསལ་བྱེད་བད་དཀར་འཛིན་པའི་དཔལ།།
 རྩོགས་འདིར་འོངས་བཞིན་བདག་གིས་གསལ་བར་བྱ།།

གཉིས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འབྲུག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན།
 འགྱུར་གྱི་བྱུག །གཞུང་གི་དོན་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(མཚན་གྱི་དོན་)ནི། རྒྱད་འདིའི་མཚན་ཤོང་
 འགྱུར་དུ། མཐུ་བྱེ་རྒྱུ་ནས་དུས་པར་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པ་གྱི་ཉི་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་། དེ་བོད་སྐད་
 ཏུ་བསྐྱར་བ་ལ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་
 ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཡི།། མིང་ནི་
 ཡང་དག་བཟོད་པའི་མཆོག །ཅེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་སྤང་ནའང་། ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་ལ་
 སྤོ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་འདི་གྲགས་ཆེ་བར་སྤང་བས་འདིའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་
 ཏུ། ལྷན་མཐུ་བྱེ་རྒྱུ་སྤྲུལ་པ་གྱི་ཉི་ ཞེས་དང་། དེ་བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་ན། ལྷན་ནི་འཕགས་པ། མཐུ་བྱེ་

ནི་འཇམ་དཔལ། ཁྱེས་སྤྱི་ཉི་ནི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའོ།། དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་
གཅིག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རྩལ་སྤྱོད་རབ་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱེ་མཆན་དཔེས་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་ངོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་དོན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་འཇམ་དཔལ་དང་། དེ་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པས་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ལས། “བརྟེན་བྱའི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱི།
མིང་བརྟེན་པ་¹ནི་དོན་ཆེ་བ།། དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲིག་སེལ་བ།། ཞེས་པ་གོང་²ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཁྱེས་པའོ།། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐྱེའོ།། མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པས་
ན་དོན་ཆེ་བའོ།།^{3,4} ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(འགྱུར་གྱི་ཐུག་)ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ་
ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀོད་པའོ།། གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་དོན་
ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ཁྱེས་ལན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན་པ། ཁྱེས་ཤིང་ལན་གནང་
བའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(རྟེན་དོན་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་ཁྱེས་ལན་གཉིས་
ཀྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན་པ)ལ་གཉིས། ཁྱེས་པའི་ལེའུ་དང་། ལན་གྱི་ལེའུའོ།། དང་པོ་(ཁྱེས་པའི་ལེའུ)ལ་
བདུན། གང་གིས་ཁྱེས་པ་སྐྱེད་པ་པོའི་བྱེད་པར། སྐྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱི་བྱེད་པར། ཇི་
ལྟར་ཁྱེས་པའི་ཆུལ་གྱི་བྱེད་པར། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་ཏུ་ཁྱེས་པའི་བྱེད་པར། གང་ལ་ཁྱེས་པ་
ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར། གང་ཁྱེས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར། གཞུང་བར་ཁས་སྦྲངས་པའི་བྱེད་པར་རོ།།
དང་པོ་(གང་གིས་ཁྱེས་པ་སྐྱེད་པ་པོའི་བྱེད་པར)ལ་གཉིས། སྐྱེའི་དོན་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་(སྐྱེའི་དོན)ནི། འདི་སྐྱེད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་པའི་སྤྲིང་གཞིའི་ཆོག་ནི་སྤྲི་མེད་

¹ བས་པའི་སྐྱེ་བར།

² གང་སྤྱོད་ལོ་བར།

³ རྟེན་པར་བྱེད་པས་ཆེན་པོའོ།། རྒྱ་གར་པར་མ། དཔེ་བར། ཤེས་པར། བོད་པར།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟན་པ། རྟེན། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དཀར་པོ། དེ་འོད། ཤེས་གངས་ ༥༡༥༡༣

གྱི་རྒྱུད་དོན་མཐའ་དག་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་འབྲེང་བ་ལས། འདི་ནི་ཡི་གེ་གཉིས་པོ་
 བོ། རྒྱུད་གྱི་དང་པོར་མེད་མི་འདོད། ཅེས་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་དང་པོར་ཡི་གེ་གཉིས་སྟོས་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ན། འདི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ལ། འདིར་
 དེ་འདྲ་བའི་སྒྲེང་གཞི་མི་འབྱུང་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྒྱུ་འབྱུལ་བ་བ་ཆེན་པོ་ཁྱི་བྱུག་སྟོང་པ་
 ལས་ཁོལ་བྱུང་བྱུང་བ་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་རང་གི་ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་
 སོགས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་། དེའི་དོན་ནི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་
 རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཞེས་པའི་སྐད་དོད། ཨཐ་བློ་བརྗོད་ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེ་ལ་ཡོད་ལ། དེའི་ཨཐ་བློ་ཞེས་
 པའི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་དེས་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་པའི་འདི་སྐད་ཀྱི་སྐད་དོད་ཨམྱ་
 གཉིས་པོ་དེས་རི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་མཚོན་ནས། ཡི་གེ་གསུམ་པོ་དེ་
 ལ་ཨམྱ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་བྱུར་རོ། དེ་ཡང་ཨས་ནི་ཨས་མཚོན་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་
 མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐམ་ནི་ཨ་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡི་
 ཤེས་དང་། ཤློས་ནི་དེ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རོ་གཅིག་པའི་གྲུང་གོར་གྱི་དོན་མཚོན་ལ།
 དེར་མ་ཐད་ཨས་ནི་ཨ་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་དོན་ཤེས་རབ་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་།
 ཐམ་ནི་ཨ་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་ཐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་འཇམ་དཔལ་ཡི་ཤེས་སེམས་
 དཔའ་དང་། ཤློས་ནི་ཐེག་ལེས་མཚོན་པའི་དོན་དེ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲུག་པའི་དོན་དེ་
 ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “འདིར་ཡི་གེ་ཨས་བདག་མེད་¹མཚོན་པར་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་²རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་³མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡི་གེ་ཐམ་ནི་
 མི་བསྟོད་པའི་རང་བཞིན་མཚོན་པའི་⁴དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་གསུངས་སོ། དེ་དག་གྱང་

¹ བདག་མེད་པ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² གྱི་ ཤློ་པར། ཅོ་པར།

³ ཐམས་ཅད་པའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ པ་ཡིས་ ཤེ་པར། སྟོར་པར།

དགེས་པ་རྗེ་རྗེའི་འགྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་དང་པའི་ཁ་སྐྱོར་ལས་བཤད་དོ།¹ དེ་དག་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཁོར་བུའི་ཅེ་མོའི་མཐར་གནས་པའི་ཁུ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཨེམྱི་གྱི་སྐྱའི་
བརྗོད་བྱ་ལ་ཨམ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།² ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་སྟོན་མ་
རབ་གསལ་ལས། “རྩྭ་ལྷན་རའི་ཐ་ཡིག་ལས། ཞུ་བོ་ཏི་ཤ་ཀུ་ནི་ཡི། ཨ་ཡིག་རྒྱན་³པས་⁴ཆོས་
ཀུན་⁵འབྱུང་།⁶ ཨེམྱི་མལྷ་ཞེས་བཤད་པ། དེ་ཉིད་རྗེ་རྗེ་⁷བཅུན་མོ་ཡི། ལྷག་ལ་ཞུགས་དེ་ཉིད་
དོ།⁸ ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་པ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་
ཉེན། རྒྱུད་ལ་ལར་གསང་བ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་དབྱིངས་དང་། ལྷག་དང་། ཆོས་འབྱུང་
དང་། བསྐྱེད་དང་། སང་གའི་གདན་སོགས་ཨེས་མཆོན་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཨེས་མཆོན་
པའི་དོན། རྗེ་རྗེ་ཅན། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ། རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད། རྗེ་རྗེ་དབང་ལྷག་ཉེ་རུ་ཀ་དུས་
གྱི་འཁོར་ལོ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཉེ་མདོར་ན། “ཨེ་ནི་གསང་བ་མཁའ་དབྱིངས་
དང་། ལྷག་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱེད་ལ། རྩྭ་ལྷན་སང་གའི་གདན་ལ་བཞུགས། མཆོག་ཏུ་མཛད་
བྱུང་སྟོན་པར་མཛད། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མི་རྗེ་རྗེ། རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དབང་ལྷག་དང་། ཉེ་
རུ་ཀ་དཔལ་དུས་འཁོར་ལོ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་མཆོན།”⁹ ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་

1 གསུངས་སོ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 10༧།14

3 ཡིག་རྒྱན་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 པའི་ དཔེ་པར།

5 ཆོས་གྱི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 བྱུང་། དེ་པར། ལྷན་པར།

7 རྗེའི་ ལྷན་པར། ཅོ་པར།

8 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 363།14

9 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 144།14 ལས་འབྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཨེ་དང་གསང་ཆེན་ནས་མཁའ་
ཁམས་ཀྱི་ ལྷག་ཆོས་འབྱུང་ལྟ་སྟེས་དང་། སང་གའི་གདན་གནས་རྗེ་རྗེ་ཅན། རྒྱུད་གཞན་དུ་ནི་བདག་གིས་བཤད། ཨེ་ནི་རྗེ་རྗེ་ཅན་དོར་
སེམས་ཀྱི་ རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དབང་ལྷག་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་དང་དུས་འཁོར་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས།” ཞེས་འབྱུང་དོ།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ 333།14 ལས་འབྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་རྩ་བའི་རྒྱུད་
ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཨེ་གསང་མཁའ་ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འབྱུང་ལྟ་སྟེས་སང་གའི་ཁྱིར། བཞུགས་པའི་རྗེ་རྗེ་ཅན་
མི་དང་། རྗེ་རྗེ་ཅན་དང་རྗེ་རྗེ་སེམས། རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དབང་ལྷག་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་དང་དུས་འཁོར་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་

དུ་འདྲིར་ཡང་ཨ་ཡིག་གིས་ནི་ཨས་མཚན་པའི་རྒྱད་གྱི་སྟོན་པ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཚས་སྟོན་
 པའི་ཉེན་དང་། ཐས་ནི་ཐས་མཚན་པའི་དེ་ལ་བཞུགས་ནས་ཚས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་དང་པོའི་
 སངས་རྒྱས་ཏེ་གཙོ་བོར་འབྲས་བུའི་ཨེཿ་གྱི་དོན་བཤད་པའོ། ། འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གིས་ངེ་
 མ་མེད་པའི་འོད་དུ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་བཤད་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
 ཨཐའྱི་ཞེས་པ་ཨེཿ་གྱི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ཐོག་མར་དགེ་བ་རྒྱ། བར་དུ་དགེ་བ་ལམ། ཐ་མར་
 དགེ་བ་འབྲས་བུ་སྟེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བ་ལ་སྤར་ནས་བཤད་དེ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་
 དགེ་བ་རྒྱུའམ་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་སྤར་ན། ཨས་ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་མའི་ལུས་དང་།
 ཐས་ཐབས་གྱི་རང་བཞིན་པའི་ལུས་དང་། ཤྱི་ལ་ཤ་དང་ར་དང་ཨྱི་སྟེ་ཡི་གེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།
 དང་པོ་ལ་ངེས་ཆོག་བསྟན་ཏེ། ཤ་ཤུའི་སྤྱི་པའི་ཁུ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ངེས་ཆོག་བསྟན་ཏེ།
 ར་ཉྱའི་སྤྱི་པའི་ཁུ་དང་། གུ་གུར་འགྲོ་རྒྱ་ཨི་ཞེས་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ངེས་ཆོག་བསྟན་ཏེ།
 བ་ནི་བླུ་ཞེས་པ་རྒྱུ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་སྟོག་
 འཛིན་གྱི་རྒྱུ་སྟེ། དེ་གཉིས་པ་མའི་ཁུ་ཁུ་གི་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་ལས་མའི་ལུས་སུ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ཞིང་། གྲུབ་ནས་ཀྱང་བཟོ་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་སེམས་སྤྱི་མོ་དེ་གཉིས་ལུས་
 ལ་ནས་འཛོའི་བར་དུ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གནས་ཤིང་། རྟར་ནི་འཛིན་པའམ་འཆང་བའི་དོན་ཡིན་
 པས། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚས་གཟུགས་གྱི་སྤྱིའི་བསྐྱུབ་གཞི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་འཆང་
 བའམ་འཛིན་པའི་མངལ་སྤྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་མའི་དབང་པོ་ནི་ཆོ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་
 ཉེན་ནམ་གཞི་ཞེས་བྱའོ། ། དོན་འདི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཨཐའྱི་བཟླ་རྟེན་ཞེས་པས་རྒྱ་དང་། ལམ་
 དང་། འབྲས་བུར་¹སྤར་ཏེ། ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་བའོ། ། རྒྱ་ལས་གྱི་སར་སྤྱེས་པ་རྣམས་
 ལ། དེ་ལ་ཨཐའི་ཨ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་མའི་ལུས་སོ། ། ཐ་ནི་ཐབས་གྱི་རང་བཞིན་པའི་

མཚན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

༡ འབྲས་བུ་ བོད་པར། དགེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

ལུས་སོ།¹ སྤྱི་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་འགོ་སྟེ། ཤ་ཤུག་འི་སྤྱུས་པའི་ཁུ་བའོ། ར་²རྟའི་སྤྱུས་པའི་
 ཁག་ཡིན་ནོ། གུ་གུ་ཨི་ཡིན་པས་ཨྱེ་ཞེས་པ་བེ་ཡིན་ནོ། བ་ནི་བྲལ་ཡིན་པས་རྒྱང་སྟེ།³ ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་པས་པའི་སྤྱི་སྒྲུང་དུ་དཔལ་དུ་འགོ་སྟེ།⁴ མིའི་
 ལུས་སུ་⁵གྲུབ་པས་སོ། བརྩ་ནི་རྩོ་རྩོ་ཡིན་ཏེ། མིའི་⁶ལུས་ལ་གནས་ནས་ནམ་འཆོའི་བར་དུ་
 དབྱེར་མི་བྱེད་པས་རྩོ་རྩོ་ཡོད། རྩ་ར་ནི་འབྲེན་པའམ་ཡང་ན་འཆང་བར་འགོ་བས། ཁམས་དུག་
 དང་ལྡན་པའི་མིའི་ལུས་སྤྱི་བ་འདི་རྣམས་⁷སངས་རྒྱས་པའི་⁸རྒྱའི་ལུས་སེམས་སུ་གྲུབ་⁹པའོ།¹⁰
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞིའི་སྐབས་ན་ཨེ་ཨྱེ་མམ་ཨམ་སྤྱིས་མཆོན་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ།
 གཞིའི་པ་མ་གཉིས།¹¹ དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས། དེར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་
 རྒྱང་སེམས་གཉིས། ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ཏེ་མིའི་ལུས་གྲུབ་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་ལུས་ལ་གནས་
 པའི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་རྣམས་སོ། བར་དུ་དགེ་བ་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི།
 ཨས་ནི་སྟོག་ཚུལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་ནས་རོ་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཀའ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་
 བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་འི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་བྱང་པར་ཅན་འབར་བ་མཆོན་ཞིང་། ཐས་ནི་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་
 བའི་ཁམས་དཀར་མོ་ལྷ་བ་དང་། སྤྱིས་ནི་དེ་འབྲའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྷ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་འི་ལམ་ནས་
 བྱང་བ་ལས་ཡས་བབས་དང་། མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་འབྲེན་པ་དང་། བརྩ་གྱིས་ནི་དེ་

༡ སོ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

༢ ར་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

༣ རྒྱང་ཡིན། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༤ དཔལ་ཡིན་ཏེ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༥ མིའི་ལུས་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ མིའི་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༧ སྤྱི་བའི་འདི་ བེ་པར། སྤྱར་པར།

༨ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་སྤྱི་བའི་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་ཞེས་པའི་ཆབ་ཏུ་ནི་འཆང་རྒྱ་བའི་ཞེས་འབྱུང་
 རོ།

༩ འབྱུབ་ བེ་པར། སྤྱར་པར།

༡༠ བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རྒྱལ་པོ་བརྟན་དཀར་མོ། ཟིའོ། ཤོག་གངས་ ༥༠༥། ༡༦

༡༡ གཞིའི་ལམ་གཉིས། དཔེ་པར།

འདྲའི་ཁྱ་བདེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བར་མཚོན་ཞིང་། རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཁམས་ལོར་བུའི་ཅེ་ནས་བྱེ་རོལ་དུ་འཕོ་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མཚོན་ནོ། ། ཡང་ན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འཛིན་པ་ལ་བཤད་དོ། ། འདི་ཉིད་ཀྱང་འགྲེལ་པ་ལས། “བར་དུ་དགེ་བའི་ལམ་¹ཡིན་པས་ཨ་ནི་²གཏུམ་མོའི་ལྷོ་བ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའོ། ། ཐའི་སྤྱི་བོའི་³བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛག་པའོ། ། ལྷོ་ནི་དཔལ་ཉེ་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་སྦྱེས་པའོ། ། བརྗོད་དབྱེར་⁴མི་བྱེད་པས་བདེ་བ་དང་སྟོང་པའོ། ། རྟེན་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་བར་དུའོ། །”⁵ ཞེས་སོ། ། འདི་ལ་ཨེཌྲི་མམ་ཨམ་ལྷེས་མཚོན་པའི་དོན། འཛེན་བྱེད་ཉལ་གྱི་ཨེཌྲི་ནང་གི་རྩ་འཁོར་ཁ་སྦྱར་གྱི་ཆུལ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། ལྷོ་བའི་གཏུམ་མོ་དང་། སྤྱི་བོའི་ཁམས་དཀར་པོ་གཉིས་དང་། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ས་པའི་ལུགས་འབྱུང་ལྷོ་ག་པའི་ལྷན་སྦྱེས་དང་། དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་གཉིས་དང་། སྦྱབ་པ་པོ་ཡབ་ཀྱི་དོ་རྩེ་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱ་གཉིས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱུང་དང་། དེའི་དོ་རྩེ་དང་། བརྒྱ་གཉིས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་རི་སྟེད་པ་ཞིག་གོ། ཐ་མར་དགེ་བ་འབྲས་བུའི་སྐབས་ལ་སྦྱར་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལམ་ཉི་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱས་ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་། འཕོ་ཆེན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱུང་མཐའ་དག་འགགས་པའི་ས་བརྩ་གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་མཚོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཨས་ནི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དག་

¹ ལམ་གྲུབ་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² ཨ་ནི་ལྷོ་བའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། (བསྐྱར་བསྐྱར་ཁྱུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱར་པའི་དེ་བ་གཟུགས་གཉིས་སུ་གཞུང་བཞིན་ཨ་ནི་ཞེས་གསལ།)

³ སྤྱི་བོ་ བོད་པར། ཅོ་པར།

⁴ དབྱེར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་སྦྱང་།

⁵ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ། ཨི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༠༦༥

པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཐམས་ཅི་དེ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དམིགས་
མེད་གྱི་སྙིང་རྗེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཕྱོག་བས་སྤེལ་ས་ཡི་
ཤེས་ལྡར་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ནི་དཔལ་ཏེ་རང་དོན་མཐར་ཐུག་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེད་དང་། ཆོས་
གྱི་སྐྱེད་གཉིས་དང་། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་པའི་ལོངས་སྐྱེད་དང་། སྐྱེད་པའི་
སྐྱེ་སྐྱེ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། བརྗེ་གྱིས་ནི་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བཞི་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྲུང་བ་དང་། རྟེན་ས་
ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འཛིན་བའམ་འཆང་བ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཐ་མར་དགེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཉིས་པ་སྟེ། ཨ་ནི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་བཞིའི་¹སྙིང་བ་ཆོས་ཀྱི་²དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའོ།། ཐ་ནི་སྙིང་རྗེ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་
ཤེས་རྣམས་པ་ལྡར་དང་ལྡན་པའོ།། སྤྱི་ནི་དཔལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་བཞི་ཐོབ་པའོ།།
བརྗེ་ནི་སྐྱེ་བཞི་ཐོབ་དང་པ་མ་ཡིན་པའོ།། རྟེན་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཆང་
བས་ན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཞེས་བྱའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་
ཁྱད་པར་ཅན་རྗེ་སྟེད་པ་དག་མཆོན་པར་གསུངས་ལ། བདོར་བསྟུན་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
གཞིའམ་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་ཞིག་གིས་ལམ་སྟན་མོང་བས་
རྒྱད་སྦྱངས་ཏེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྗེས་རིམ་ཡན་ལག་
དུག་ལ་བསྐྱབས་པས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འཆང་བྱ་བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཐབས་ཤེས་ཐམས་ཅད་
ཨ་ཐུབ་བརྗེ་རྟེན་ཞེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཨ་ཐུབ་མཆོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཛིན་རྟེན་དབང་ཐུག་
གི་གསུང་གི་ངེས་པས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལྟར་ན། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་མཐའ་དག་། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་རྗེ་རྗེ་འཆང་། ཞེས་པའི་རྟེན་པ་དང་པོའི་དོན་དུ་འདྲ་
བ་དང་། དེ་ཡང་ཨ་ཐུབ་ཀྱི་ཡེ་གོ་གསུམ་དུ་འདྲ་བར་གསལ་ཏེ་སྤྲོད་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་

¹ བཞི་སྟེ་པར། ཅོ་པར།

² སྙིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ། རྩེ་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༠༩།

བྱངས་ཤིག །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ཡང་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྗེ་
འཆང་། ། ཞེས་སོགས་ལ། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤྲུགས་དོན་རྣམ་གཟིགས་ལས། “འཕགས་པ་
སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ཁྱི་བྱུག་སྟོང་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱ་བའི་ལེའུ་
ལས་¹བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པས་གསུངས་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་
སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་སྤྱད་པ་པོའོ། ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་དུ་དེ་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །”² ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ནི་མེད་འོད་དུ། “ཆོག་གི་རྗེས་སུ་
འབྱང་ན་དེ་ནས་ཞེས་སྤར་བཤད་ནས།”³ ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱ་རྗེ་བཞིན་པ་ནི་ཨ་ཐ་ཞེས་པ།
བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། དབང་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྒྱུད་འདི་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་དུམ་བུ་
གཅིག་ལོགས་སུ་བཀོལ་བར་གསུངས་པས་འདིར་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་
རྗེས་དེ་མ་ཐག་ནས་ཞེས་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕྲོ་ཐུས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ་དཔེར་ན། དེ་ནས་
གཞན་ཡང་བཤད་བྱ་བ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱའོ། ། གཙུ་པོའི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་སྟེ་རྗེ་རྗེ་
འཆང་ནི་སྤྱད་པ་པོ་ཐུག་ན་རྗེ་རྗེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་ཞེས་པ་མི་ཕྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོག་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཉིས་
སྤང་གི་ཀུན་རྟོག་དང་། བདུད་བཞེས་མི་ཕྱེད་པས་རྗེ་རྗེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རང་གི་རོ་བོར་འཆང་ཞིང་།

¹ ལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ལ། སྟོན་པོའི་སྟེགས་པའི་རྗེ་རྗེ། སྤྲུགས་དོན་རྣམ་གཟིགས། ཤོག་གངས་ ༡༥༡༩༠ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འཕགས་པ་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ཁྱི་བྱུག་སྟོང་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱ་བའི་ལེའུ་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་
པས་གསུངས་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལོ། ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་དོན་དུའོ། ། ཡང་ན་དེ་ནས་ཞེས་
གསུངས་པའི་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །” ཞེས་འབྱུང་འོ། །

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྗོད་པའོ། ནི་འོད། ༥༠༩༡༩

ཕྱི་རོལ་ཏུ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྫོང་ཆེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཕྱག་མཆོན་དུ་འཆང་བའི་གསང་བའི་བདག་པོ་
 བྱི་རྒྱུད་འདིའི་སྤྱད་པ་པོ་འོ།། དེ་ཡང་གསང་བའི་བདག་པོ་ནི། སྤྱིར་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྤྱད་པ་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་དོན་ཕྱི་ལ་སྤྱར་ན་གསང་བའི་སྤྱིས་གཞོད་
 སྤྱིན་ནམས་ཏེ་དེའི་བདག་པོ་ཡིན་པས་གསང་བའི་བདག་པོ་དང་། བྱང་ལ་སྤྱར་ན་སེང་གེས་རི་
 དྲགས་མཐའ་དག་གསོད་པས་རི་དྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། ལས་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་
 སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་བཅུ་ནི་གསང་བའི་སྤྱི་གཞོད་སྤྱིན་ཀྱི་སྤྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྫོ་
 རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་བཀའ་པའི་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་གནས་པའི་
 རྒྱལ་གཞུང་བའི་དོན་དུ་འཛིན་ཏེ་དབང་ཕྱག་གིས་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དང་འདིའི་འགྲེལ་པ་
 གཉིས་ཀར་བཤད་དོ།། དེ་ཡང་དེ་ནས་ཞེས་པ་འདི་སྤྱད་ཀྱི་དོན་དང་། རྫོ་རྗེ་འཆང་བདག་གིས་
 ཞེས་པའི་དོན་དང་། དཔལ་ལྷན་ནི་ཐོས་པ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་བཤད་དོ།། གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པས་དཔལ་ལྷན་ནོ།། འོ་ན་སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་རྫོ་རྗེ་དེ་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་གཉིས་རྒྱུད་
 གཅིག་ཏུ་ངས་པར་གཞུང་སྟེ། སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་རྫོ་རྗེ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་
 སེམས་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་སྤྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་འཛིན་པར་རི་ལྟར་ལུས།
 ཏེ་བརྗོད་ལས། “འཆད་པ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་།། རང་གི་ཆོགས་ལྷན་ཉན་པོ་འང་ང་།།”¹ ཞེས་ཀྱང་
 གསུངས་སོ།། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ན་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
 སྟོན་པ་ཉིད་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཁྱེ་བ་པོ་དང་སྤྱད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་གར་ནི་
 ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཞུང་བའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་ངས་པར་གཞུང་ངོ་།། འོ་ན་སྤྱད་
 པ་པོ་དེ་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། གཤམ་དཀའ་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱི་ཅེས་

1 ཕྱི་དགེ་བཀའ་འབྱུང་། རྒྱུད། ༨། ཀྱི་རྫོང་མཁའ་འཕྱོ་། འོག་གཞངས་ 1454 ལས་རྒྱུད་པ་གཉིས་པ་དེ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་ཆོགས་ལྷན་
 ཉན་པ་ང་།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།
 བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ༥། སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གཞངས་ 1061 ལས་ཀྱང་གོང་བཞིན་འབྱུང་ངོ་།།

སོགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནོད་སྲིན་ནམས་དང་། ཉན་དུ་ལས་སྤྱང་ཉི་མི་ཆེག་སྟོང་བྱུག་བརྒྱ་ནི་
གདུལ་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་
ནམས་འདུལ་བའི་མཚན་ཏུ་གྱུར་ཅིང་དེ་ནམས་ཀྱིས་མི་བརྗེ་ཞིང་། གདུལ་བར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་
དཔའ་བོ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ས་འོག་ས་སྟངས་སྤྱི་འཛིག་ཉོན་གསུམ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། ཉན་
དུ་འཛིག་ཉོན་གསུམ་སྟེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། དེ་ལས་རྒྱལ་བས་ཏེ་དེ་གསུམ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོར་རོ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་སྟེ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་འབྲས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉན་རང་
དང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བྱང་སེམས་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
ཡང་དངོས་གནས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་མི་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཉོགས་པར་དཀའ་བས་གསང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདོད་རྒྱུར་
འོངས་སྟོད་པ་ནི་དབང་སྒྱུར་བས་རྒྱལ་བོ་ཞེས་བྱའོ། ། འདི་དག་ཀྱང་བྱི་མེད་འོད་དང་། དཔེ་མེད་
འཆོ་དང་། ཉི་མ་དཔལ་ནམས་ཀྱི་བཤད་པ་གྲུང་བསྒྲིགས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཅུང་
ཟད་མི་འབྲས་པའི་བྱང་པར་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཀྱིས་ནི། རྩོམ་དབང་ཕྱག་གསང་བའི་རྒྱལ་།
ཞེས་པའི་དོན། རྩོམ་ཉི་མའི་མེད་ཉན་དུ་ཁམས་དཀའ་བོ་ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་གནས་པ་ནི་དབང་ཕྱུག་
གི་དོན་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་རྒྱལ་བ་ནི་
གསང་བའི་རྒྱལ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྩོམ་དབང་ཕྱག་ནི་རྩོམ་ཉི་མའི་
ཉན་དུ་གནས་པ་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།”¹ གསང་བ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
པ་དག་ལས་²རྩོམ་ཐེག་པ་སྒྲ་མཐུང་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འབྲས་
པའོ། ། དེར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་ཉིད་ཀྱིས་³རྒྱལ་བས་ན་གསང་བའི་རྒྱལ་འོ། །⁴ ཞེས་

¹ ཕྱིར་ཤེས་པ། སྒྲུར་པར།

² གསང་བ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དག་ལས་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

³ ཀྱི་ ཤེས་པར། སྒྲུར་པར།

⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༠༩། ༡༥

གསུངས་ཤིང་། བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་མང་དུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ།། བསྐྱ་
དཀར་པོ་རྒྱས་འབྲེལ་བྱ།། ཞེས་སོགས་ལ་སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་པ་རྒྱ་ཅ་ལྷ་བརྒྱུ་དང་།
དཀར་པོ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱུན་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱས་པ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ནང་ནས་ཁམས་དཀར་པོ་
བབས་པ་དང་། ལྷན་ནི་གསལ་བར་སྤང་བའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དང་
ཁོག་གཅིག་པའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་དང་། བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་བཀོད་མོད་ཀྱང་
འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷན་གྱིས་འི་མེད་དུ་བཤད་པ་ཉིད་བཀོད་ན། དེ་ཡང་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། དེ་འབྲེལ་གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལྟར་སྤྱན་དང་ཞལ་གྱི་མདངས་
བཟང་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ནང་ལ་སྤྱར་ན། བསྐྱ་དཀར་པོ་
དང་། བསྐྱ་ནི་ཨེ་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་དོན་དང་། ལྷན་དང་ཞལ་ནི་ཨེ་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་
དོན་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱ་དཀར་པོ་རྒྱས་པས་མཆོན་པའི་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱ་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ལྷན་གྱི་ཆེན་མོའི་ཚུ་
སྤྱེས་ལ་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་བཞུགས་པའི་དོན་ཏེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས།
“ནང་དུ་ནི་བསྐྱའི་སྤྱས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་¹ལ་རྟག་དུ་གནས་པ་སྟེ།² འདིར་རྩ་བའི་རྒྱད་ལས་
གསུངས་པ། ཨེ་དང་བསྐྱ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས།། ལྷག་ཆོས་འབྱུང་ཚུ་སྤྱེས་ཀྱི།། སང་གའི་གདན་
བཞུགས་རྩི་རྩི་འཆང་།། རྒྱད་གཞན་དུ་ནི་ང་ཡིས་བཤད།། ཅེས་པའོ།།”³ ཞེས་རྩ་རྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་ས་
དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་ལ། དོན་འདི་ཉིད་ཀྱང་རྩི་རྩི་སྤྱེས་འགྲེལ་ལས། རྒྱད་གཞན་དུ་གསུངས་
པའི་འདི་སྤྱད་བདག་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དོན་སེམས་འགྲེལ་རྣམས་སུ་འཆད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྩི་རྩི་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་སྟེ་འདི་ཉིད་
སྟོན་པའོ།། ཐོས་པ་ནི་རྟོགས་པས་ཏེ་དེ་ཉིད་བདག་གི་སྟེ་ང་ཉིད་ཀྱིས་སོ།། དུས་གཅིག་ན་ཞེས་

¹ ཀྱི་དོན་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤང་།

² གནས་པས་ཏེ། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྐྱ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱ་དཀར་པོ་ རྩི་འོད། ཤོག་གྲངས་ ༥༠༩།༡༡

བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་བྱང་རྩལ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཕྱོད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་དེ་ཉིད་དོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱུས་པའོ། དེ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྩལ་མོའི་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནི་
ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་སོ། རྗེ་རྩལ་མོ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སོ། རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་སོ། བཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲོག་འགྲོ་བ་
དང་འོང་བའི་དབྱེ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་འདྲེས་པའི་དབྱེ་བའི་དབྱེ་
བས། སྐྱུ་བོ་དང་། དཔལ་བ་དང་། མགིན་བ་དང་། སྙིང་ག་དང་། ལྟོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་།
རྣམས་དང་། གསང་བའི་རྗེ་རྩལ་དང་། བསྐྱེད་ལྟོ་བ་དང་། རྗེ་རྩལ་བྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་གནས་
པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཞུགས་པ་སྟེ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བའོ། ལུགས་
ལས་ལྷོག་པ་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་པས་ཉེ་ཕྱིར་ལྷོག་པས་རྗེ་རྩལ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཟད་པར་བྱེད་
དོ། གསང་གནས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཟད་པར་བྱས་ནས། ལྟོ་བ་དང་། སྙིང་ག་དང་། མགིན་བ་དང་།
དཔལ་བ་དང་། སྐྱུ་བོ་རྣམས་སུ་དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ལས། རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་
ལས་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱས་པ་དེས་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་
དོ།¹ ཞེས་གསུངས་ཉེ་དཔེ་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྐྱུ་འབྱུལ་བ་བ་དང་། འདུས་པ་དང་དབྱེས་
རྗེར་སོགས་སུ་འདི་སྐད་བདག་གིས་སྒོས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཨེ་ཡིག་གིས་

¹ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ༡ རྗེ་རྩལ་འབྲེལ། སོག་གངས་ ༡༩༡༡ ལས་འགྲུར་མི་འདྲ་སྟེ། “བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྗེ་སེམས་དཔའོ། དེ་ཉིད་ནི་སྐྱུ་བ་པོ་དེ་སྐྱུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། རྣམས་པ་ནི་མཁྱེན་པའོ། བདག་གིས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སོ། དུས་གཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྩལ་པ་ལོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དགོངས་པའི་སྐད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྩལ་མོའི་རྣམས་པ་ལ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྗེ་རྩལ་མོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཉེ། སྲོག་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡོན་ཏན་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དེ་བྱེ་བྲག་གིས་གཙུག་ཏོར་དང་དཔལ་བ་དང་མགིན་བ་དང་སྙིང་ག་དང་ལྟོ་བའི་བསྐྱེད་ལྟོ་བ་རྣམས་སུ་དང་། ལྟོ་བ་དང་གསང་བ་དང་རྗེ་རྩལ་བྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བས་གནས་པ་རྣམས་ཉེ། དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དེ་རྣམས་སུ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པའོ། རྫོག་པས་ནི་དེ་ལས་བཞོག་པ་ཡོན་ཏན་ཟད་པས་རྗེ་རྩལ་བྱ་དང་གསང་བར་དང་། ཡུལ་ཟད་པས་ལྟོ་བ་དང་སྙིང་ག་དང་མགིན་བ་དང་དཔལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་ཉེ་འདི་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཉེ་རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སོ་ཞེས་པའོ། དེ་ལྟར་ཁམས་དང་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལས་སོ།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

མཆོན་པའི་དོན་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གང་ལ་བཞུགས་པའི་རྟེན་རྒྱུ་བཅས་དང་རྣམ་མེད་
 གྱི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མི་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་དོན་བདེ་བ་ནི། དེ་ལ་བཞུགས་པའི་མཆོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་རྟེན་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བསྟན་པ་ངེས་དོན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
 སྟོན་པ་ལོ། ། བདག་གིས་ཞེས་པ་ནི་ཉིད་གྱི་དོན་དང་། ཐོས་པ་ནི་རྟོགས་པ་དང་། དུས་གཅིག་ན་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེད་ཆེན་པོ་སྒྲོང་བྱུག་བརྒྱ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཉེ་
 རྒྱུགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལྟར། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་བྱ་བ་འདུག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་རྣམས་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་
 ཁམས་རྣམས་ནི་དོན་རྟེན་མེད་རྣམས་ཡིན་ལ། རྟག་རྣམས་ནི་གཙུག་ཏྱར་སོགས་འཁོར་ལོ་
 རྟག་གི་རྩེ་བརྒྱ་རྣམས་དང་དེ་ལ་བཞུགས་པ་ནི་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དབྱེ་བས་རིམ་པ་བཞིན།
 ཡོན་ཏན་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྷའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱེ་བའི་གཙུག་ཏྱར་
 དང་། དཔལ་བ་དང་། མགོན་པ་དང་། སྟོང་ག་དང་། ལྟེ་བའི་བརྒྱའི་རྟག་རྣམས་སུ་དང་། ཡོན་
 ཏན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཀྱང་ལྟེ་བ་དང་གསང་བ་དང་ནོར་བུའི་བརྒྱའི་རྟག་རྣམས་སུ་དགའ་བ་
 དང་མཆོག་དགའ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུགས་པ་ནི་ལུགས་འབྱུང་ཡིན་
 ལ། ལུགས་ལས་ལྟོག་པ་ནི་སྤར་བྱོན་པའི་རིམ་པ་ལས་ལྟོག་པས། ཡོན་ཏན་ཟད་པས་དོན་རྟེན་
 བྱ་དང་གསང་བར་དང་། ཡུལ་ཟད་པས་ལྟེ་བ་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་གྱི་བརྒྱའི་རྟག་རྣམས་སུ་
 རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུགས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་
 རྒྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པས་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། འི་མེད་འོད་དུ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱེད་སྤངས་དངས་པ་ལས་འགྲོས་ཉེ་མཛོ་
 ཅམ་ཞིག་ལེགས་པར་བཤད་དོ། ། འདི་དག་རྒྱས་པར་ནི་དཔལ་རྒྱ་རོ་བ་ཆེན་པོའི་ཀྱེ་དོན་རྟེན་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ་རྒྱུད་མང་པོའི་ཁྱེད་སྤངས་དང་སྤར་ནས་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་ལས།
 “མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་པའི་གཞུགས་འཛིན་པ་ཅན་

གཞོན་དུ་མེད་པའོ།”¹ ཞེས་དོ་རྗེ་གསང་བའི་རྒྱུད་བྲངས་ཏེ་གསུངས་པས། མི་ཡིག་གིས་
མཚན་པའི་དོན་ལའང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་སྟོང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

དཀྱུས་མ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་ལག་གིས་དོ་རྗེ་མཚན་གྱི་ཆེན་པོར་བཤད་པ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་ནི། རང་གི་ལག་གིས་ཏེ་སྤྱད་པ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་
དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྗེ་མཚན་གྱི་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་གི་རྣམ་
ཏྲོག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་གསོར་བར་བྱས་པའི་སྒོ་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའོ། དཔེ་
མེད་འཆོས། “རང་གི་ལག་ནི་རོ་རྒྱུད་གཉིས། དོ་རྗེའི་མཚན་ནི་གཉིས་མེད་མ། རྣམ་གྲངས་
མང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཉམས་སྲ་སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསོར་བར་བཅོན་འགྲུས་གཉེན་པོ་
ཡིས་།”² ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་ཅེས་པ། ཉམས་སྲ་སྟོང་བར་བྱེད་པའོ།”³ ཞེས་རང་གི་ལག་རོ་
རྒྱུད་གཉིས་དང་དོ་རྗེ་དབྱེར་མེད་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་འགོག་པའི་ཐབས་མང་དུ་བྱས་པ་ལས།
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སྲ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་
པར་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་ན་གང་གིས་ཁྱས་པ་སྤྱད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ།

གཉིས་པ་སྤྱད་པ་པོའི་གོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི། ཁོ་གཉེར་རིམ་པར་ལྷན་ལ་
སོགས་། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་སྐྱེད་འདུག་སྟེ་འདི་སྐད་གསོལ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ལྷན་འདུག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱད་པ་པོ་ཐུག་ན་དོ་རྗེ་དེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཁྱེད་པའི་ཆེ་
གོགས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པར་ཁྱས་ཤེ་ན། ཁོ་གཉེར་རིམ་པར་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ལག་ན་དོ་
རྗེ་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཁྱས་སོ། ལུས་ཇི་ལྟར་དུ་ཁྱས་ན་སྟོན་པ་ལ་མཚན་ཏུ་གྱས་
པས་ལུས་བཏུད་ནས་ཁྱབ་བདག་བདག་ལ་སྤྲོད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ག་སྟོབ་དཔོན་སྟན་ཐགས་བཟང་པོ། ལྷ་རོ་པའི་ཤེད་འབྲེལ་ཆེ། ཤོག་གྲངས་ ༤༠༤། ༡༥ ལས་འགྱུར་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “མཚན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོ་རྗེ་ཆོགས་གཟུགས་འདྲིན་པ་གཞོན་དུ་མེད་པའོ།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

² ཡིད་ཀྱི་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟན་གསལ། ཤོག་གྲངས་ 36༤། 16

ཞུས་སོ།། འོན་ཀྱང་པ་པོ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་ངེ་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དཔལ་པོ་གདུལ་དཀའ་འདུལ་
 པ་པོ། ཉན། སངས་རྒྱུ་འཕྲིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན། ཞེས་པའི་བར་དེ་དག་གི་བྱང་པར་དུ་
 སྦྱར་ཏེ་གོ་སློལ། སྤྱིང་པོའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན། ཁོ་གཉེར་དཔལ་བའི་དབྱིངས་
 སུ་སྦྱར་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཁོ་གཉེར་ཏེ་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔལ་བའི་དབྱིངས་
 སྤྲིན་མཆོམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ཉིད་རིམ་པར་ལྡན་པའི་ཞུ་བ་ལས་བརྒྱབས་ཏེ་
 གཡོ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་ཐབས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བར་
 བྱས་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་བྲངས་ཏེ། དེས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྷོག་པས་བྱེ་ན་
 ཡེ་ཤེས་ལྡར་ཡོད་པ་ནི་དོ་རྗེ་དང་། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་དུ་བྱས་པས་རང་གི་ལག་གི་དོ་
 རྗེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 དེས་གདུལ་བར་དཀའ་བ་གཉིས་སྦྱང་གི་རྣམ་རྟོག་ལས་རྒྱུད་གི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་འདུལ་བ་
 པོར་གྱུར་པས་དཔལ་པོ་ཞེས་བྱའོ།། འདི་དག་ནི་དཔེ་མེད་འཆོ་དང་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པ་
 ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་རུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཁོ་གཉེར་
 རིམ་པར་ལྡན་པའི་རྒྱབས་ཞེས་བཏོན་ནས། འབྲུ་གཉེར་བ་ཉི་མ་དཔལ་ནི་སྦྱར་ཁོ་ན་ལྟར་ལ།
 དཔེ་མེད་འཆོས། “ཁོ་གཉེར་དཔལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལ། རིམ་པར་ལྡན་སོགས་བཅུ་དུག་བྱེད།
 ཉམས་སུ་སྦྱོང་བས་ཡེ་ཤེས་འཕེལ། ལག་ན་དོ་རྗེ་གཉེན་²ཡེ་ཤེས། ཐབས་ཆེན་མཐའ་ཡས་
 རྟེན་པ་ཡིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་གདུལ་དཀའ་འདུལ། དེ་འདུལ་དཔལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་³ནི།
 འཕྲིན་ལས་གཅིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིགས་སུ་རུང་དང་དཔལ་བྱང་
 ཅན། ཞེས་སོགས་ལ་དྲི་མེད་འོད་དུ། འདིགས་སུ་རུང་བ་ནི་གར་གྱི་ཉམས་དགྲ་དང་ལྡན་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་བྱང་ཅན་ཞེས་བསྟན་ནས་དེ་ངེ་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཁོ་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་

¹ ཁོ་གཉེར་བརྒྱའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྟན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ ཀྱི་ དཔེ་པར། སྦྱར་པར།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 36༤།16

དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་དག་པོས་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་འདུལ་བའི་སངས་
 རྒྱས་འཕྲིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱུག་མཚན་དོན་རྩེ་མོ་རབ་ཏུ་
 འོད་འཕྲོ་བ་རང་གི་ལག་གིས་གསོར་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་འཆད་དེ། གཙོ་བོར་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་
 འོན་དུ་སྤང་ལ། དཔེ་མེད་འཆོས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་
 སྒོ་ནས་ཉན་རང་རྣམས་སྒྲག་པར་བྱེད་པས་འདིགས་སུ་རུང་ཞིང་། བྱི་ནང་གི་གདུལ་བར་དཀའ་
 བ་འཇོམས་པས་དཔལ་བྱད་ཅན། དོན་རྩེ་མོ་རང་གི་ལུས་དང་། ཅེ་མོ་ནི་སྤྱི་བོའི་རྟོ་ཡིག་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟེ་བའི་ཨ་མུང་འབར་བས་ཁྱེན་ས་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བས་ཏེ། ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་ཏུ་དགའ་བ་བཞི་
 འདྲེན་ཞིང་རང་གི་ལག་པ་ནི་སོར་སྤྱད་སོགས་ཡན་ལག་དུག་དང་། དེ་ལ་གོམས་པ་གོང་ནས་
 གོང་དུ་སྤེལ་བ་ནི་གསོར་བར་བྱེད་པའི་འོན་ཡིན་ལ། སྤྱིང་རྩེ་མོ་ངེས་དོན་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་མོ་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སམ་ཡང་ན་དམན་པ་ལས་དང་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་དང་མཆོག་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཡིན་
 ལ། སོར་སྤྱད་དང་སྟོག་ཅོལ་སོགས་ཀྱིས་ནང་དོན་རྩེ་མོའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་དང་། བྱུག་
 རྒྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་སྒྲུལ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐབས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་འོན་བྱེད་པའི་མཆོག་དང་། སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་
 རོ་བོར་བསྐྱེད་པས་དགའ་བ་དང་དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་
 སྤངས་པ་འདྲེན་པས་མགྱ་བ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་དགའ་བ་དང་མགྱ་བས་ལུས་སེམས་ཆོམ་པ་
 རོབ་པས་མཆོག་ཏུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་པ་ལ་དཔལ་བའི་སྟོང་
 གཟུགས་མཚན་དཔེས་སྤྱས་པ་ནི་ཁོ་བོའི་ལུས་དང་། སྤྱིད་མཐའ་འགོག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་སམ་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་ཏེ་མཆོག་
 གི་བདེ་བ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་འོན་སྤྱབ་པའི་འཕྲིན་
 ལས་བྱེད་པའི་མགོན་པོ་རྣམས་འཕྲོར་གྱི་དབང་བྱུག་བདེ་བ་ཆེན་པོར་ལུས་བདུད་པས་ཏེ་ལུས་

ངག་ཡིད་གསུམ་ལྟན་ཅིག་སྟེ་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་རྟོ།། ཉི་མ་དཔལ་ཡང་འཆད་ཚུལ་པལ་ཆེར་
འབྲེལ། འོན་ཀྱང་དགའ་མགུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཞེས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དོན། བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བདེ་བས་མགུ་བ་དང་།
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་རོ་བོར་རོ་གཅིག་པའི་ལུས་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པས་རངས་པ་དང་། ཁྱོ་བོ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་དགའ་བཤལ་གྱི་མཐའ་
ཡིན་ལ། དེས་ཆགས་པ་དང་བཤལ་བས་ཉེ་དེའི་གཞུགས་སམ་རང་བཞིན་ཅན་ལོ་ཞེས་འཆད་དེ་
ཅུང་ཟད་མི་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པར་རོ།།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ཞུ་བའི་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། མགོན་པོ་བཙུག་པོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས། ཞེས་སོགས་ཉེ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཛེས་པ་དང་། གང་བ་དང་།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཤེགས་པའམ། ཡང་ན་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཇི་ལྟར་བདེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་
ཤེས་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། བདུད་བཞི་བཙུག་ཞིང་དབང་སྤྱུག་སོགས་སྐལ་
བ་དུག་དང་ལྟན་པས་བཙུག་པོ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ལ། ཞུ་བ་པོ་བྱུག་ན་དོ་རྗེ་གོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུག་
འཆལ་ཉེ་ཐལ་པོ་སྤྱར་སྤྱན་སྤར་འདུག་སྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། ཞེས་པ་
སྟེ་དེ་མེད་འོད་ཇི་ལྟར་བཞིན་བཞད་པའོ། སྟོང་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་
དཔལ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། མགོན་པོ་ནི་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མ་འཁོས་པ་
ལས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉེ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་བཙུག་པོ་འདས་ནི་དབྱལ་
བའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཁམས་
དམར་པོ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབར་འཛག་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལྟན་
ཅིག་སྟེས་པའི་བདེ་བའི་རོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ནི་བཙུག་པོ་འདས་དང་། བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་
ལོར་བུའི་སྟེ་བར་འོངས་ཉེ་ལུགས་འབྱུང་གི་ལྟན་སྟེས་བྱངས་ཤིང་། སྤར་སྤར་འོངས་པ་དེ་བཞིན་

དུ་ཞོར་བུའི་ལྟེ་བ་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་འཁོར་ལོར་གཤེགས་ཏེ་ཕྱགས་ལྡོག་གི་ལྷན་སྐྱེས་བྱངས་
 པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དུག་འཆའ་ནས་ཏེ་བདེ་ཆེན་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐལ་མོ་
 སྤྱར་བ་སྟེ་སློག་ཚུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སློག་སྤང་གཉིས་བསྐྱེས་པའི་དོན་དང་། སྤྱན་ལྷན་འདུག་
 པས་ཏེ་ཏྱིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གསོལ་བ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའོ།། ཞེས་འཆད་ལ། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བ་དེར་དབུལ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཐིག་ལའི་གནས་སུ་བཤད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་བརྒྱ་ཉི་ལྷ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “རྣམ་ཐོ་
 སྤྱིང་གར་¹ ཕྱགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའོ།། ཐིག་
 ལེ་ཞེས་པ་ནི་དབུལ་བར་སྤྱིད་ཐིག་ལེ་སད་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའོ།། ཆ་ཞེས་
 པ་ནི་མགིན་པར་གསུང་གི་ཐིག་ལེ་མི་ལམ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའོ།། ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་ལྟེ་བར་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའོ།།”² ཞེས་གནས་སྐབས་རིགས་
 བཞིའི་ཐིག་ལའི་གནས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་སེམས་སོ།། དཔེ་མེད་འཆོས། “བཙུམ་
 ལྷན་འདས་ནི་ཡས་བྱོན་པ།”³ བདེ་⁴བས་རྟོག་⁵པ་འཛེམས་པ་འོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མས་
 ལོག་པའོ།། དེ་ཉིད་གནས་སུ་གཤེགས་པ་འོ།། རྫོགས་པ་དྲུང་ཁང་རྫོགས་པ་ལ།། སངས་རྒྱས་
 སྤང་བྱ་སྤངས་⁶ཐོབ་པའོ།། དུག་འཆའ་ཞེས་པ་དེ་ལ་འདུད།། ཐལ་མོ་རྩ་དང་རྒྱུད་གཉིས་ལ།།
 སྤྱར་བྱས་ཐིག་ལེ་འཕྲོར་⁷མི་སྟེར།།⁸ སྤྱན་ལྷན་རྫོ་རྗེ་བྱམ་པའི་ནང་།། འདུག་སྟེ་འོད་འཕྲོ་ཐིག་ལེ་

¹ **སྤྱིང་གར་** ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་ ༥། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༤༠༡ན

³ **པས་ཀླ** ཐེ་པར། ཚ་པར།

⁴ **དེ་** པེ་པར། ཐེ་པར། ཚ་པར།

⁵ **བདེ་བ་རྟོགས་** ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ **སྤང་** ཐེ་པར། ཚ་པར།

⁷ **ཐིག་ལེ་འཕྲོར་** ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁸ **སྟེར་** པེ་པར།

ལ། འདི་སྐད་གསལ་ནི་ལྟ་ཞིང་སྟོམ།^{1,2} ཞེས་འཆད་དོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་རྟོག་རྟེན་
སྟོང་འགྲེལ་ལས། “ད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བརྟུན་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་
ལྷན་དེ་བཞིན་ཉིད་གཤེགས་ཤིང་། སྤང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ན། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་
རིག་པ་ཡིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་བརྟུན་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིག་
པ་ཡིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་བཅས་པའོ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་གསང་བའི་བསྐྱེད་པ་རྟོག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མི་གནས་པའི་སྤང་བ་ལས་
འདས་པའི་ས་ལའོ།³ སྤྱི་གཙུག་དང་། དཔལ་བ་དང་། མགྱིན་བ་དང་། སྟོང་ག་དང་། ལྟོ་བ་
དང་། གསང་བའི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤང་དང་། མེ་དང་། རྩ་དང་། ས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་པའི་རྟོག་རྟེན་བཟུང་མའི་སྤྱི་གཙུག་སོ་ཞེས་བྱའོ། དཔལ་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟོག་རྟེན་ལོ། དེ་བཞིན་ཉིད་གཤེགས་ཤིང་སྤང་ཡང་གཤེགས་པས་ན་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། རི་ལྷར་འོག་གི་ཆར་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་སྤང་བ་གསང་བའི་བསྐྱེད་པའི་
ཀྱི་ཁམས་དང་། ལྟོ་བ་དང་སྟོང་ག་དང་མགྱིན་བ་དང་དཔལ་བ་དང་སྤྱི་གཙུག་གི་སྟོང་དུ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཤེགས་པའོ། དེ་ལྟར། རི་ལྷར་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་བྱོན། ཐུབ་པས་⁴ཡན་
ལག་བཟུ་གཉིས་འགགས། བཟུ་གཉིས་ས་ནི་རབ་དུ་ཐོབ། རི་ལྷར་འོག་ཉེན་ཀྱན་རྟོག་ཀྱི།
དགའ་དང་མཆོག་དགའ་དགའ་བཤམ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དགའ་དབྱེ་བས་གཤེགས། དེ་ནས་
དེ་བཞིན་དུ་འོག་ནས་བྱོན་པས་རྒྱ་མཐུན་དང་། རྒྱ་མཐུན་སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་། ཇི་
མ་མེད་པ་དག་དུ་གསང་བ་ནས་དཔལ་བར་བྱོན་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་། ལྟོ་བ་རྒྱ་མཐུན་ཞེས་བྱང་
བཞད། རྒྱ་མཐུན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ། སྤྱེས་བྱ་བྱེད་པ་ལོངས་སྟོན་ལ། ཇི་མ་མེད་པ་བདེ་

¹ སྤྱེས་སྤྱེས་ལེ་པར། སྤང་པར།

སྤྱེས་སྤྱེས་ལེ་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བཟུན་འགྱུར་དཔེ་བཟུང་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 366།

³ ས་པའོ། དཔེ་པར།

⁴ བཤམ་ དཔེ་པར།

ཆེན་པོ་འོ།། ཞེས་ངེས་པར་གསུངས་སོ།། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
 ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་དུས་བཅོ་ལྔའི་དབྱེ་བས་སྤྱི་གཙུག་ནས་གསང་བའི་
 བསྐྱར་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཆའི་རང་བཞིན་དུ་གཤེགས་པས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་ནི་ཁྱ་
 བའོ།། དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཞུ་བར་འགྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསང་བའི་བསྐྱར་ནས་བྱངས་ཏེ།
 ལུགས་ལས་ལྟོག་པ་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་གི་དབྱེ་བའི་བསྐྱར་དང་། སྤྱི་གཙུག་དུ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་དང་
 ལྷན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གཤེགས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་པ་ལ་རྩལ་གྱི་ཁམས་ནག་པོའི་
 ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་གསང་བ་ནས་སྤྱི་གཙུག་དུ་འགྲོ་བ་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་
 བཅུ་དྲུག་གི་ཆ་འཛོམས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་ལས་
 ལྟོག་པས་ཏེ། སྤྱི་གཙུག་ནས་ནག་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་གནམ་སྟོང་གི་
 མཐའ་བཅུ་དྲུག་ཆ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བའི་ཆ་འཛོམས་པའི་དབྱེ་བས་གསང་བའི་བསྐྱར་གཤེགས་
 སོ།།”¹ ཞེས། “ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་འཆི་བ་ན།”² ཞེས་སོགས་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་ས་
 དང་བཅས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་དོན་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་
 དབུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
 པ་ལས། རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་བྱང་པོ་ལྔ་དང་། ས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔའི་རང་
 བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཞུ་བ་དབྱེ་བ་ནས་མགིན་པར་སྟེབས་པས་དགའ་བ། དེ་
 ལྟར་སྟོང་གར་མཆོག་དགའ། དེ་ནས་ལྟེ་བར་དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བ། དེ་ནས་གསང་བ་དང་
 རྩོམ་བྱའི་ཅེར་རླུང་སྤྱིས་བྱངས་ཏེ། བྱང་སེམས་གཙུག་ཏོར་ནས་རྩོམ་ཞུ་བར་ཅེའི་བར་བབས་
 པའི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆའི་མཐར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་འཕེལ་བ་ནས།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཅུ་པ། རྒྱུད། ༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྩོམ་ཞུ་བར་རྩོམ་པོ། རྩོམ་ཞུ་བར་འགྱུར་བ། འོག་གངས་ ༡༡༤། ༡༤ ལས་ཆ་ཆེད་བྱང་ཡང་
 འགྱུར་མི་འདྲ་བའོ།།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཅུ་པ། རྒྱུད། ༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྩོམ་ཞུ་བར་རྩོམ་པོ། རྩོམ་ཞུ་བར་འགྱུར་བ། འོག་གངས་ ༡༡༤། ༢ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

གཞུག་ཏོར་དུ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཕེལ་བའི་བར་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་
བརྒྱ་ལྷུ་འོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་ཉི་མེ་
ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་གཞུག་ཏོར་ནས་ཞོར་བུའི་ཅེའི་བར་གཤེགས་ཏེ་གཞན་དུ་མི་འཕོ་ཞིང་བརྟན་
པར་བྱས་པ་ལས། ཆ་བཅུ་དུག་པའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་ཏྲག་དུ་གནས་པས་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྫོགས་པ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་དང་། འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱུང་འགགས་པ་ལས་ས་བཅུ་གཉིས་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ཉིད་ངས་དོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་དུས་
འཁོར་ཙུང་ལས། “དབང་ལྷག་དང་ནི་གཞུགས་བཟང་དང་། གྲགས་དང་དཔལ་དང་ཡེ་ཤེས་
དང་། བཅོན་འགྲུས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། དུག་ལྷན་ནག་ཞེས་པར་བཞད། སུམ་ཙུ་ཙ་
དུག་ཁམས་དག་པས། ས་སོགས་དོ་རྩེ་བཅུན་མོ་རྣམས། དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དབང་ལྷག་སོགས།
དུག་པོ་དེ་རྣམས་རྟ་གར་བསྐྱགས།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོ་རྩེ་སྟོང་འབྲེལ་ལས་ནི། འཕོ་
ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱུང་མ་ལུས་པར་བཅོམ་ཞིང་འགགས་པའི་ལྷོག་པས་ན་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
པོ་འགགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་མིན་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་སོ།”² ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། “སྐལ་བ་དུག་ལྷན་དང་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་”³ གསུངས་སོ།
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ནི། སྐབས་འདི་དག་དུ་སང་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ༡། ༣ རྩ་བ། དབང་མདོར་འབྲེལ་བཞད། འོག་གངས་ ༥༤༣། ༡༤ ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཙུ་
བའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ། དབང་ལྷག་དང་ནི་གཞུགས་བཟང་དང་། གྲགས་དང་དཔལ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། བཅོན་འགྲུས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་
སྟེ། དུག་རྣམས་རྟ་གཞུག་པའོ་དོ། རྣམ་དག་སུམ་ཙུ་ཙ་དུག་ཁམས། ས་སོགས་དོ་རྩེ་བཅུན་མོ་སྟེ། དེ་རྣམས་དབང་ལྷག་སོགས་ཡོན་
ཏན་དུག་པོ་དེ་རྣམས་རྟ་གར་གྲགས།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ༡ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དོ་རྩེ་སྟོང་པོ། དོ་རྩེ་སྟོང་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༤། ༤ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
“སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འོག་གསུམ་མི་སྐྱེ་བ་འཇུག་པ་ཡང་མེད་པའོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ༡ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དོ་རྩེ་སྟོང་པོ། དོ་རྩེ་སྟོང་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༤། ༡༠ རྣམ་འོག་གངས་
༡༡༤། ༡༤ བར་འབྱུང་ངོ་།

སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་སོང་བའི་རྣམ་བཅས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། རྣམ་མེད་ཟབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
 པ་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས། སད་པའི་སྐབས་སོང་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཞེས་བསྒྲགས་པ། ཐམས་ཅད་རིག་ཅིང་དེས་གྲོལ་བ། ལུན་པའི་སྐབས་སོང་མེད་པ་
 འོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་དོན་རྟོག་པའི་ལས། “རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་རྟོགས་
 པས་བརྟན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ངེས་པའོ། ། བདེ་བ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་དང་། དམ་པའི་བདེན་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་
 མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
 པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་དམིགས་པའི་ཐབས་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བརྗོད་ཅེས་བྱའོ།”¹
 ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ། རྒྱ་འབྲས། བྱ་བྱེད་དེ་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་བཞི་ལ་རྣམ་ཐར་བཞི་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་འབྲེལ་ཤེས་རབ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་སྤྱི་བ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ལྷོག་ཆ་
 རས་བཞིར་བྱེ་བ་ནི། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆངས་གནས་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་
 འབྲེལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །
 འདི་དག་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་སྟེ་འོག་མ་
 རྣམས་སུ་འང་བརྟན་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཁུས་པའི་བྱེད་པར་ནི། བྱེད་བདག་བདག་ལ་.....ཞེས་
 སོགས་ཏེ། སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པའི་བདག་པོ་ཡིན་

¹ བཟུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལོ་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུད་ ༡༡༡༢ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
 “སངས་རྒྱས་ནི། རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་སངས་རྒྱས། ཞེས་པ་ངེས་པའོ། ། དམ་པའི་བདེ་བས་དེ་ཉིད་འགྱུར། ཞེས་པ་ལ་དམ་པའི་བདེ་བ་ནི་
 ཟག་པ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞི་པོ་གཅིག་
 ཏུ་འབྲེལ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དམིགས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །” ཞེས་འགྱུར་ངོ་།

བ་དང་ཐུགས་རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་བདག་ཅེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་
 ལ་ཐོས་ནས། བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་བཤད་དུ་གསོལ་
 ཞེས་བྱ་བར་འགྲེལ་ལོ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱེད་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ལ་སྤྲོད་པ་དང་ཞེས་པ་
 བློ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་དང་། བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་
 སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཞུས་སོ། བདག་ལ་སྤྲོད་པ་འཕམ་པན་པའི་དོན་དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱི་
 འབྲུལ་བྱ་བས་མངོན་རྫོགས་པའི། ཞེས་པ་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་འཆད་པ་དང་། གཞན་དོན་
 དུ་ཁྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དགྲུགས་ཤིང་། ཞེས་པ་སྒྲིག་གཅིག་གིས་
 འཆད་དེ་དེ་དག་གྲང་བྱི་མེད་འོད་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། སྤྱད་པ་ལོ་ཐུག་ན་རྟོ་རྟེན་དངོས་གནས་
 ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་གྲང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་རང་དོན་དོན་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། སྟོང་པོའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན། བརྟན་
 གཡོའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་བདག་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་ལ། དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་སྤྲོད་པ་སྟེ་པན་པ་དང་། བདག་དོན་ཏེ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐུགས་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་འབྲེལ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྱངས་
 བྱང་ནས། དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ལ་པའི་བྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་
 སྟོན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཅི་ནས་གྲང་
 བདག་གིས་ཐོབ་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། དཔེ་མེད་འཆོས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། བྱབ་བདག་ནི་
 སྤྱི་པོའི་ཁམས་དཀར་པོ་དང་། དེ་སྤྱི་པོ་ནས་རྒྱ་རྒྱུད་ལས་དུ་ཞུགས་ཤིང་བབས་པ་ལས་མཆོག་
 གི་བདེ་ཆེན་འཛེན་པ་ནི་བདག་ལ་སྤྲོད་པ་དང་། ཀྱུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བ་རྒྱལ་
 ཀྱིས་ཐད་པར་མི་བྱེད་པའི་དཀར་པོའི་ཐོགས་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལ་
 གནས་པ་ལས་ལུས་ལ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ནི་བདག་དོན་དང་། གཞན་དོན་དུ་བདེ་ཆེན་རྒྱུད་ལ་

བསྐྱེད་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མ་འཕོས་ཤིང་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་ནི་བདག་ལ་ཐུགས་
 བརྩེ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བས་བྱང་ཆུབ་པའི་དོན་ནི་སྤར་བཞིན་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་
 པ་ལས། “བྱུང་བདག་འཕེལ་སྤྱད་ཐིག་ལེ་ལ།། བདག་ལ་སྦྱན་པ་¹མཚན་བདེ་དང་།། དཀར་
 པོའི་ཕྱོགས་ལ་ལུས་བདེ་བའོ།”² གཞན་དོན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ།། རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་
 པའི་རྟེན།། ཐུགས་བརྩེ་བས་³ནི་རང་ལུས་ཀྱི།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་འཕོས་⁴པར།། ཏྲག་ཏུ་
 མ་ཉམས་ལྡན་ཕྱིར་རོ།། སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བས་⁵དགའ་བཅུ་བྱུག་། མངོན་རྫོགས་དགའ་བ་རྣམས་
 ཐིམ་བའོ།།”⁶ ཞེས་བཤད་དོ། ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དགྲུགས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 དོན་དེ་མེད་འོད་ལྗང་བཤད་ན། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དུག་ལྡང་། དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་
 དགྲུགས་པ་ལས། ཐིག་ལེ་རིགས་བཞིའི་སྟེང་ན་སྐྱེ་བཞིའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་བྱི་མ་དང་བྲལ་ན་སྐྱེ་
 བཞི་དངོས་སུ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་
 པས། མི་ཤེས་པའི་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ཡི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱན་པ་སྟེ་པན་པའི་
 ཐབས་རྫོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་ནས་རྣལ་འབྱོར་བཞིས་ཐིག་ལེ་བཞིའི་སྟེང་གི་དེ་མ་མཐའ་དག་
 སྦྱངས་ཤིང་། སྐྱེ་བཞིའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ལམ་གྱིས་ཡར་ལྡན་དུ་བྲས་ནས་ཆོས་དང་ལོངས་སྟོང་
 རྫོགས་པ་དང་སྤྱུལ་པ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་སྟེ། ལྷ་ན་མེད་པའི་སྐྱེ་བཞིའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་སྦྱར་ནས་འཆད་དེ། བསྐྱེས་
 རྒྱད་ལས། “སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
 ན་གཞན་ཅིའང་ཡོད་མ་ཡིན།”⁷ ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “འདྲིར་སེམས་ཅན་ཐམས་

1 བས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བདེ་ལོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 འཕྲོས་ བེ་པར། སྤར་པར། རྟེ་པར། ཅོ་པར།

5 འབྱུང་དགའ་བས་ རྟེ་པར། ཅོ་པར།

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས་སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 366། 22

7 རྟེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱད། 7 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཤོག་གངས་ 104ན3 ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འད་སྟེ། “སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་གཞན་འདྲིར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་གི་ནང་ན་གནས་པ་ནི་¹ཡེ་ཤེས་སོ།། དེ་ཡང་གཞོན་དུ་མེད་པའི་སྐྱ་སྟེ་རྟག་ཏུ་རྒྱདའི་
མཆན་ཉིད་དོ།།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། “མི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་རང་
དང་སོའི་སངས་རྒྱས་སྐུ་བཞིའི་ངོ་སོར་གནས་པ་”³མ་ཤེས་པ་འོ།།”⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ།
གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་སྒྲིང་ན་སྐྱར་སྐུ་བཞིའི་རིགས་འབྲེའི་རྒྱ་དང་། བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཕ་
བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྤྲ་པའ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅན་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་བསྐྱབ་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ལས་གྱིས་
མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། དཔེ་མེད་འཆོ་དང་ཉི་མ་དཔལ་
ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཁམས་ཕྱིར་འཕོ་བའི་འཇག་བདེ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་དྲུག་གི་འཁོར་བར་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཉོན་མོངས་
པ་སྐྱ་ཆོགས་པས་སེམས་དགྲུགས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་
བག་ཆགས་སྤྲ་མོའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲན་པའི་ཐབས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བས་ལས་རྒྱུད་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དྲུངས་སྤྱང་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་
པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྩོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱད་ཅིག་
མའི་བདེ་བ་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་འཆད་དེ།
འགྲེལ་པའི་ཆོག་རིས་⁵ནི་མ་དྲངས་སོ།། འདི་དག་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་དོན་རྗེས་འབྲུག་གི་ཉམས་
ལེན་ལ་སྐྱར་ན། རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱུད་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྩོམ་
སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཉིད་སྟོན་ཏེ། དཔལ་རྒྱ་
རོ་པའི་ཀྱི་རྩོམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ད་ནི། སྟོབ་མ་གྲུས་ཤིང་མཉེས་གཤེན་པས། ལྷ་མའི་

1 གནས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། 5། རིགས་ལྟན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་མེད་འོད། སོག་གངས་ ༤༡༠།༡༡

3 ངོ་སོར་ཡོད་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། 5། རྒྱལ་པོ་བསྐྱར་དཀར་པོ། མེད་འོད། སོག་གངས་ 410།11

5 ཆོག་རིགས་ བོད་པར།

ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། དབང་བསྐྱར་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ། ཡིད་ནི་ཅེ་གཅིག་གྱུར་
 པ་ཡིས། ཐལ་མོ་སྐྱར་བར་བྱས་ནས་ནི། ལུས་བཏུད་ནས་ནི་སྐྱན་སྐྱར་འདུག །ཐུབ་བདག་
 བདག་ལ་སྐྱན་པ་དང་།”¹ ཞེས་སོགས་བྲངས་ཏེ་སྤྲོ་མ་ལ་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདལ་
 པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི།
 རྩོམ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་རྩོམ་མ་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་སོགས་སྟོན་པ་ན། སྟོན་བཀྲགས་
 རས་སྟོན་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “མཚན་ཡང་དག་
 པར་བཟོད་པའི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལས་²ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཅོ་ལྔ་པས་³གསུངས་པ།
 ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་བ་དང་། མི་ཤེས་མ་ལུས་སྤང་བའི་⁴ཕྱིར། བསམ་པའི་ཁྱད་པར་
 ཇི་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཤད་པར་འཆལ། ཞེས་པའོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
 གསུང་འདིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་⁵བསམ་པའི་དབང་གིས་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་རྩོམ་སྤྱོད་དཔོན་
 གྱིས་ངེས་པ་སྐྱོན་པར་བྱ་སྟེ།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ།

ལྔ་པ་གང་ལ་ཞུས་པ་ལུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
 ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་སྟེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞང་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་སྐྱར་
 བཤད་ཟིན་ལ། འགྲོ་བ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་པོའི་སྤྲོ་མ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རང་དོན་དང་གཞན་
 དོན་གྱི་སྐྱུ་གཉིས་མངོན་དུ་མཛད་དེ། དོན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་དང་
 ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐེན་ཞིང་། གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་དང་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐེན་

¹ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ག་སྟོབ་དཔོན་སྐྱན་གྲགས་བཟང་པོ། ལྷ་རྩོམ་པའི་ཀྱེ་རྩོམ་འགྲེལ་ཆེན། སོག་གངས་ ༡༠༠༩༡ ལས་འགྱུར་མི་
 འདྲ་སྟེ། “སྟོབ་མ་དམ་པ་མཉེས་གཤིན་གྱས། རྒྱ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས། ཅེ་གཅིག་གྱུར་པའི་ཡིད་ལྡན་པས། དབང་བསྐྱར་དོན་དུ་
 གསོལ་བ་གདལ། ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བྱས་ནས་ནི། ལུས་བཏུད་ནས་ནི་སྐྱན་སྐྱར་འདུག །བདག་ལ་སྐྱན་དང་བདག་དོན་ཆེད། ཐུབ་བདག་བདག་
 ལ་ཐུགས་བརྟེན་པས།”ཞེས་འགྱུར་རོ།

² འདེབས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བཅོ་ལྔ་པ་ལས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ སྤངས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ སེམས་ཅན་གྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་གསལ།

⁶ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ད། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་པོད། སོག་གངས་ ༡༩༩༡༡༩

པའི་མཆོག་གིས་བཤད་དུ་གསོལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། སྙིང་པོའི་དོན་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སངས་རྒྱལ། ཡེ་
ཤེས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྙིང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ཐུགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱེད་བྱེད་
མེད་པའི་བཙུག་ལྡན་འདས། སྙོན་པ་ནི་སྤྱི་པོའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འགྱུར་
གནས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་དང་། འགྲོ་བ་ནི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་མ་སྟེ་ཐབས་
ཀྱི་མཆོག་རྒྱུད་རྣམས་འདུས་པ་ལས་གཏུག་མོ་སྤར་ཏེ། སྤྱི་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁུ་བ་རྒྱུ་ཉིད་
ལམ་ནས་བབས་པས་དགའ་བ་བཞི་བརྟན་པར་བྱས་པའི་མཐར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་གཉིས་
སྤྱི་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་དམ་ཆོག་ནི་ཐེག་ལེ་རིགས་བཞི་དང་། དེའི་
དབྱེ་བས་དགའ་བ་བརྩ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ཉིད་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཆོས་དང་། དབང་པོ་དང་བསམ་པ་སྟེ་གཟུང་འཛིན་ཐམས་ཅད་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བའི་ངང་དུ་རོ་གཅིག་པ་མཐུན་པའི་མཆོག་གིས་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་བཤད་དུ་
གསོལ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོ་དང་ཉི་མ་དཔལ་ཀྱི་བཤད་པ་གྲུང་བསྒྲིགས་པའོ།།

དུག་པ་གང་ཞུས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་
དང་། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ཀྱི་ལྷགས་སོ།། དང་པོ་(དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་)ནི། བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་སྤྱོད། ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་ལྡན་ཞུ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ནས། དོན་ཟབ་
ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དེའི་བྱང་པར་སྟོན་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་བཤད་
པའི་གཞིར་བྱངས། གང་ཟག་གང་གིས་ན་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
སོ།། བཙུག་ལྡན་འདས་ལ་ཆོག་གི་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལེན་པའི་བརྒྱ་རེ་བཞི་¹པ་ལས།
“སྐྱད་ནི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྐྱད་གཞན་དག་གིས་གཞན་ཀྱི་སྙིང་ལ་འཇུག་པ་
སྟེ།”² ཞེས་དང་། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་

¹ བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་ དཔེ་པར། ཤེས་པར། འོད་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ལ། རྒྱུད། ར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། སོག་གངས་ ༡༩༣༡༩

གྱི་སྟོབས་གྱིས་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། མི་འཛིགས་པ་
ལ་སོགས་པའི་དབང་ལྷན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་¹ ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་² སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྟན་འདས་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་³ སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་
སུ་སྒྲུ་མའི་⁴ སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་སྒྲིབ་པ་⁵ དང་བུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་གིས་⁶ སེམས་
ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྐད་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་གིས་⁷ གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་⁸ སྒྲ་
ཚོགས་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། ⁹ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་སྐད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ།
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དེ་¹⁰ དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ¹¹ ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
ལས་སོ། ། ཚོས་གང་གསུངས་ན། འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་ཡི། མིང་ནི་ཡང་དག་
བཟོད་པའི་མཚན་དེའོ། ། དེ་ཡང་ངེ་ལྟ་བུ་སྒྲུམ་ན། བཙུངས་ལྟན་འདས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་དེ་རྣམས་གྱི་སྟོང་གསུམ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྒྲུ་མི་འགྲུང་པའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་སྒྲུ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ན་སངས་རྒྱས་གྱི་དབྱེད་གཙུག་ཏྱིར་ཆེན་
པོ་ལྟར་བསྐྱུགས་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྱིར་བལྟར་མི་མཛོན་པ་
ལྟར་¹² མཚན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་གནས་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཆོག་གིས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་
དོན་ཏོ། ། དེ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུ་ཞེས་མཛོན་པར་བཟོད་དེ། མཉམ་གཞག་རང་རིག་པ་མཚན་ཏུ་

༡ ཐམས་ཅད་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

༢ ཚོགས་པས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

༤ སྒྲུ་མ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༥ སྒྲུ་སྒྲིབ་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ 'མཐའ་ཡས་པ་དག་གིས་'ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་རྣམས་གྱིས་'ཞེས་དཔེ་པར། བོད་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་འབྱུང་ངོ་།

༧ 'མཐའ་ཡས་པ་དག་གིས་'ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་རྣམས་གྱིས་'ཞེས་དཔེ་པར། བོད་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་འབྱུང་ངོ་།

༨ པོ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྒྲུང་།

༩ བཏབ་ན། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༡༠ མཐུན་པ་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༡༡ བསྐྱར་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ཐ། རིགས་ལྡན་བསྐྱར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་ཨོད། ཤོག་གངས་ ༢༩༡། ༡༠

༡༢ མི་གཡོ་བ་ལྟར་ བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྩལ་ཕྱ་
 རབ་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རང་བྱུང་བའི་དོན་ནི། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རིས་མེད་
 པ་ཞེས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆེན་པོ་སྤྱད་ཐུག་བརྒྱུ་རྒྱུ་གས་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་དེ་ལ། ལུས་ཀྱི་སེམས་པོའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ལས་རྒྱུང་མ་ལུས་པར་འགགས་
 པའི་སྤྱོད་གཞུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་
 ཟད་པའི་ཤེས་རབ་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས། ཐབས་ཤེས་སྤྱོད་པ་རེ་བ་དང་འོ་བོ་ཐ་
 དད་མིན་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲལ་མི་རུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་
 རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་པོ་དང་བསྐྱུ་བ་པོར་གྱུར་པས་རང་བྱུང་བ་དང་། དང་པོའི་སངས་
 རྒྱས་རིས་མེད་པ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་དུས་འཁོར་རྩ་བའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། “རྣལ་
 འབྱོར་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མིན། ཤེས་རབ་གཅིག་ལུས་ཀྱང་མ་ཡིན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 སྦྲུམས་འཇུག་པའི། རྣལ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་
 བ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མཆོན་བརྗོད་པ་དེའི་ཁྱད་པར་རིམ་ལྔ་བྱ་སྟུང་ན། མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་ཟབ་པ་དང་། སྤྱོད་གཞུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་
 བས་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པོར་གྱུར་པ་དང་། འབྲས་
 བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་ཆེན་མཆོངས་མེད་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། ཐོག་མར་རྒྱ་དང་། བར་དུ་
 ལམ་དང་། ཐ་མར་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དགར་པོ། འབྲལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ 316། ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་ཐབས་ཀྱི་ལུས་དང་ནི། ཤེས་རབ་གཅིག་ལུ་དག་གིས་མིན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྦྲུམས་འཇུག་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་རྣལ་འབྱོར་གསུངས།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དགར་པོ། དེ་འོད། ཤོག་གངས་ 493། ལས་བྱུང་ཡང་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་
 ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མིན། ཤེས་རབ་གཅིག་ལུ་ཡང་མ་ཡིན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྦྲུམས་འཇུག་པའི། རྣལ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 གསུངས།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

བརྗོད་པའི་རྒྱ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 གྲང་གསུངས་ཤིང་། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་གསུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
 བྱང་བའི་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲང་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་བ་གང་ཡིན་པའི་
 ཁྱད་པར་དང་ཡང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་རི་ལྟར་མཚན་ཡང་
 དག་པར་བརྗོད་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ལྟར་བྱང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། གསུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གསུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 གྲང་རོ། ། དང་པོའི་སྒྲས་ནི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་དོན་ཏོ། ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་སུ་
 ཐོག་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་།¹ སྟོན་པ་སྟེ་²དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་དང་ཤུག་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །”³ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འོན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་
 བས་ཤུག་སྒྲུབ་པའི་བར་གང་གིས་གྲང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མ་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་རི་ལྟར་
 མི་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རིགས་བཞིའི་སྤྱོད་པོ་མངོན་པའི་
 ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེན་པོ་ཅན་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྟོན་དུ་མི་བྱང་བ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་
 ཡུལ་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཏན་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 སྟོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་འཕགས་
 པའི་ཡུལ་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དུས་གཞན་དང་ཡུལ་གཞན་དུ་དང་། གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་
 པ་གཞན་དག་གིས་གྲང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མཚན་བརྗོད་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་འདུས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་

¹ རྒྱ་ཐོད་པར།

² སྟོན་པ་དང་། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ སྟོན་པར་འགྱུར་བས་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱ་མ། རིགས་ལྡན་བསྟན་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ 296/26

པ་མར་མེ་མཛད་ནས་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲགས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་ཞེས་པ་སྟེ་འཕགས་པའི་
 ཡུལ་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་དུས་ན་རིགས་བཞིའི་¹མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལྷན་ཞིང་སྐལ་བ་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་²འཁོར་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་
 པ་སྟེ། དུས་གཞན་དུ་ཡུལ་གཞན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འཁོར་ལ་མ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 འོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་གསུམ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་སོ་ཡིན་འོ།། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྩོ་
 རྩེའི་ཐེག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཀྱི་བསམ་
 པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སོ་དང་ཆོས་
 ཀྱི་ཕྱང་སོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སོ་ཡིན་འོ།། དེའི་ཕྱིར་རྩོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྐྱ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མཆན་ཡང་དག་པར་བཛྲོད་པས་འབྱུང་བའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 དེས་པ་འདི་ལས་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡུལ་ཀྱི་སྤྱུམས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པའི་སྤྱིའི་འཁོར་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་བར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྲིད་ཅིང་། བྱད་པར་རྩོ་རྩེ་ཐེག་
 པའི་ཆོས་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།། ཞེས་དམ་བཅའ་བར་བྱ་
 བ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་བརྟག་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བྱད་པར་གཞན་ཡང་། དེས་དོན་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་རང་གི་ངོ་
 བོར་འཆང་བ་ཆེན་སོ་སྦ་མ་དམ་པའི་ལུགས་དང་བྲལ་ན་བརྟག་པ་དང་བྲལ་བའི་གསང་སྒྲགས་
 འཆང་བ་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པས་སྐྱེ་འབྱུང་བ་པའི་རྒྱད་ཆེན་སོ་ལས། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དཔག་དུ་མེད་པས་དགའ་བཞིན་དུ་གྱུར་སྒྲངས་པ་གང་ལགས་པ་འདི་བྱད་པར་དེ་རྣམས་དང་

1 རིགས་བཞི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 ཡུལ་ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། མ། རིགས་ལྷན་སྐྱོང་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་རྩི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 342༥

ལྷན་པའོ།།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལུགས་ནི། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོ་འདི་ལྷར་འཆད་དེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་ལ། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་ནི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་མཐར་
སྤྱོད་པའི་བདག་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་དང་། དེ་རྟོགས་པ་འཇམ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ནི་བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང་། ཉི་མ་དཔལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་
པ་བོད་པའི་དོན་དང་། གཞན་སྤར་བཞིན་འཆད་དོ། ། གཙུག་ཏྲར་ནི་དཔལ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་
གནས་པའི་རྟོ་ཡིག་དང་། ཆེན་པོ་ནི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་ཨེ་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།
ཆོག་ནི་ཐེག་ལེ་ཡིག་དྲུག་དང་། དེའི་བདག་པོ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་སྟོན་
པ་དེ་ཉིད་མི་གྱི་རྣམ་པར་བཞུགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཙུག་ཏྲར་དུ་
བཟུང་པར་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྤྲ་མའི་མན་
ངག་གིས་རང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི་སྤྱི་རོལ་ནས་བཅའ་དུ་མེད་
པས་རང་བྱང་བའི་དོན་ཏེ། གྱེ་རྟོ་རྩེ་ལས། “ལྷན་སྐྱེས་སུས་ཀྱང་སྤྱོད་མིན་ཞིང་། གང་ནས་
ཀྱང་ནི་མ་འོངས་ལ། སྤྲ་མའི་དུས་ཐབས་བསྟེན་པ་དང་། བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་
བྱ།”¹ ཞེས་དང་། རྒྱ་རི་ཀ་པས། “སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི།”² རུལ་མེད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་
ལྷ་བྱ།³ ལུས་གནས་བདེ་བས་རྒྱས་པ་ལས།⁴ རྒྱ་རི་ཀ་པས་ད་ལྟ་ནིང་།⁵ ཅེས་གསུངས་པ་
ལྷར་རོ། ། འཇམ་དཔལ་ནི་མོར་བྱའི་དབྱས་གྱི་ཐེག་ལེ་དང་། དེ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སེམས་དཔལ་ནི་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་ལ་ཡིང་ག་རྒྱས་པ་དང་། མིང་
ནི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་ནི་སྤྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ་དེ་

¹ ཐེ་དགེ་བཀའ་འབྱུང་། རྒྱུད། བ། གྱེ་རྟོ་རི་མཁའ་འགོ། ཞོག་གངས་ ༡༠ན ༩ ལས་འབྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འད་སྟེ། “གཞན་གྱིས་བཟོད་མིན་ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོད་དེ། སྤྲ་མའི་དུས་ཐབས་བསྟེན་པ་ཡིས། བདག་གིས་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

² དེ། ཐེ་པར། ཅོ་པར།

³ ལུས། ཐེ་པར། ཅོ་པར།

⁴ ལུས། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ བསྟེན་འབྱུར་དཔེ་བསྟུར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཞོག་གངས་ ༩༤༡། ༡༢

ཉིད་ཡིན་པར་བརྟེན་པ་དང་། གཏིང་དཔག་པར་དགའ་བས་དོན་ཟབ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་པས་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ། དུག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་དབང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པས་དོན་ཆེན་མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་རོ་གཅིག་པས་རབ་ཞི་བ། དང་པོར་
དགའ་བ། བར་དུ་མཆོག་དགའ། མཐར་དགའ་བཤམ། དགོ་བ་སྟེ་ལྷན་སྟེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
ཆེན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའོ། ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། ལྷ་མའི་ཞལ་ལས་བདེ་ཆེན་
དེ་ཉིད་དང་པོར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གསུང་བར་འགྱུར་
བས་ཏེ་མཐར་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྟོགས་སངས་
རྒྱས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་བ་གང་སྟེ་བར་དུ་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་ཉམས་
སུ་སྤྱོད་བ། རྒྱད་ནི་བདེ་བ་རྒྱན་ཆགས་པ་ལས་སྤྱི་འབྱུང་བ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་
སྤྱི་བྱང་ས་གང་ལགས་པ་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བདག་ཉིད་དོན་རྗེ་འཆང་།
ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་གསང་སྟགས་འཆང་བ་ཆེན་པོ། དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་
ལམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱས་དགའ་བཞིན་དུ་སྟེ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་བཀག་པ་
ལས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོ་དང་ཉི་མ་དཔལ་གཉིས་ཀའི་
བཤད་པ་གྲུང་བསྐྱེགས་པའོ། ། མང་དུ་དོགས་པས་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ཐམས་ཅད་མི་འབྲེན་ལ།
འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མིང་བརྟེན་པའི་ངེས་དོན་ནི། བདུན་ཅི་ཐེགས་པའི་སྟོན་མ་
རབ་གསལ་ལས། “འཇམ་དཔལ་ནོར་ཅེ་འི་ཐེག་ལེ་ལ།”¹ ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་བདེ་བའི་རྟོན།
སེམས་དཔའ་ལི་རྒྱ་རྒྱས་པ་འོ། ། མིང་ནི་བདེ་ཆེན་ལྷན་སྟེས་ཏེ། ཡང་དག་བརྟེན་པའི་²རྒྱད་མང་
ལས། མཆོག་གི་བསྐྱབ་བྱ་³དམ་པར་གསུངས།”⁴ ཞེས་བཤད་དོ།

བདུན་པ་གཟུང་བར་ཁས་སྦྱངས་པ་ནི། མགོན་པོ་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི། ཞེས་

¹ ལས། རྟེན་པར། ཅོ་པར།

² བརྟེན་པ་ རོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྐྱབ་པ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ལ། རྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 362/19

སོགས་སྟོག་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་ཅི་བཞིན་པའི་དོན་ནི་ཤེས་པར་སྤྲོ་ལ། སྤྱི་པོའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་པོ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་མི་
འགྱུར་པའི་བདེ་ཆེན་འཛིན་པའམ། ཡང་ན་གསང་བ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་བྲལ་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེག་ལེ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཅི་ནས་འཛིན་པའི་སྟོན་ས་བདག་གིས་ཉེ་མི་
འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྩིས་འཕྲོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་འགགས་པ་ལས་ས་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་གི་བར་དུ་བདག་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་ཉེ་ཁམས་
གནས་གཞན་དུ་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་བདག་གིས་གཟུང་ངོ་།། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ན།
འཇོག་བདེ་ལ་སྟེད་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་བ་དང་། བདེན་འཛིན་དང་། འཕོ་བའི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་མི་ཤེས་པ་མ་ལུས་པར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་
དུ། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྫོགས་པའི་བསམ་པའི་བྱང་པར་རྩིས་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
པའི་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱས་པ་ལས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཕོབ་པར་འགྱུར་
བའི་ཐབས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ལ་བཤད་པར་འཆལ་བའོ།། དེ་
ཡང་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལས། “འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལྟ་བུའི་སྟེག་། ཁམས་གསུམ་ན་
ནི་གཞན་མེད་པས།”¹⁾ དེ་བས་འདོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་ཀྱིས།”²⁾ ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། གསང་བ་སྟེ་³⁾ཞེས་མཚན་པའི་ནོར་བུའི་དབུས་ལག་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེད་ནང་
དུ། རྩོམ་སྟེ་མི་ཀྱིས་མཚན་པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཞུགས་པ་སྤྱར་

1) བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ལྷ་རྩོམ་། དབང་མདོར་འབྲེལ་བཤད། རོག་གངས་ 209190 ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆགས་བྲལ་
ལས་གཞན་སྟེག་པ་མེད།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།།

2) བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་ལ་བ། རྩོམ་སྟེ་ཆེད་ཆེད། རོག་གངས་ 44192 ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱོད་
ཀྱིས་འདོད་ལ་ཆགས་བྲལ་བར། ནམ་དུ་ཡང་ནི་མི་བྱའོ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཡི། ཁམས་གསུམ་ན་ནི་སྟེག་གཞན་མེད།” ཅེས་
འབྱུང་ངོ་།།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། རོག་གངས་ 36412 ལས་འགྱུར་ཆུང་ཆད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཡི། ཁམས་གསུམ་ན་ནི་སྟེག་མེད་པས། དེ་བས་འདོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། བུ་ཁྱོད་
ཀྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་ཀྱིས།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

3) (བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ལུ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱར་པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་གསང་དབང་ཞེས་གསལ།)

འོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྱེན་དུ་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གསོལ་ནས་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བས་སྤྲོད་ཉིད་ཉོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དེ་སྤྱི་བ་བྲལ་གྱི་སྟེ་གཟུགས་དང་ཐལ་མོ་
སྟེ་ཐབས་ཤེས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྫོགས་པར་
ལུས་བདུད་ནས་སྦྱུན་སྦྱར་འདུག་པས་ཉེ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོད་སྤྱུལ་
དུ་དུས་ཅིག་ཅར་ཉོགས་པའོ། དེ་ལྟར་ན་ཨ་མ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་རྣམ་པར་
དག་པ་མཆོད་པའི་སྤྱིར་ལེའུ་དང་པོ་འདི་ལ་སྟོག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་སྟོན་
མ་རབ་གསལ་ལས། “དེ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས། དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་རྣམ་དག་པས། ཁྱུ་
པའི་¹ཆོགས་བཅད་²བཅུ་དྲུག་དག །”³ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “ཨ་མ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་
དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་⁴རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་
པའི་སྤྱིར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་⁵ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་དྲུག་གོ།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ལེའུ་འདིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ། “དེ་ལ་རེ་ཞིག །དེ་ནས་དཔལ་
ལྡན་རྩི་མེ་འཆང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་གསོལ་བ་འདེབས་
པའི་ཐོལ་གྱིས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་⁷གསུངས་པའོ།”⁸ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབ་
པོའི་དོན་ཤེས་ཆར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉིད་ཡང་ཡང་ལྡན་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྦྱར་ཡང་བཤད་
བྱའི་གཞི་དང་། ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་། དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། རྒྱས་བསྐྱུས་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོན་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིབ་མོའི་སྟོན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་ཉིད་

1 ཁྱུ་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

2 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 36༤༡7

4 གིས་ དཔེ་པར། ལྷར་པར།

5 གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 776༤

7 གཞིས་ བོད་པར། དཔེ་པར།

8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 70༤༡7

ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འོག་མ་རྣམས་སྤུང་དེ་བཞིན་ནོ།། གཞུང་ཇི་ལྟར་འཆད་པའང་ཕྱི་
ནང་གཞན་གསུམ་སྒྱར་བ་དང་། སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་དང་། སྤྱི་པའི་དོན་ནི། དང་ངེས་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་སྐབས་སྤྱི་གང་བབ་པའི་དབང་ལས་ཅི་རིགས་པར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱ་བར་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དཔལ་རྒྱ་རོ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
“དཔལ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པར་ཡང་། སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་
ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་། བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་པོ།། བཙུན་འབྲས་ཆེན་པོ་པ་རྩལ་
གཞོན།། བསམ་གཏན་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་གནས།། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་འཆང་བ།། ཞེས་
གསུངས་སོ།། འདིའི་ངེས་དོན་ནི། དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤུང་། རྟོར་རྣམས་སྤངས་
པ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ཏེ་བྱད་མེད་དང་ནི་འདུས་ཀྱང་སེམས་མི་འཇག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།།”¹ ཞེས་
སོགས་དངས་ནས། སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་
པར་གསུངས་པ་སོགས་ལས་ཤེས་སོ།། འདིར་སྤྱིས་པ། ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱེད་ཆལ་ཉམས་
དགའ་བར། རྣམ་ཀུན་ཕྱག་རྒྱ་མཛེས་མས་དུས་བཏབ་སྟེ། ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྩལ་པ་
ལས།། བཅུ་དྲུག་དགའ་བས་འཆོ་རྣམས་སྐལ་བ་བཟང་།། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་རྫོང་ཇི་ལྟར་འཆད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལས་ལེའུ་དང་པོ་ཞུས་པའི་ལེའུ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །

༥ རྒྱད་གཅིག་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ལྟར།

སྤྱིན་པའི་རྩལ་པོ་སྤྱི་ཆོགས་མཁན།

རྫོང་ཇི་ཅན་དང་འཇམ་པའི་དཔལ།

¹ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། གསྐོབ་དཔོན་སྤྱི་གསུམ་བཟང་པོ། རྒྱ་རོ་པའི་ཀྱེ་རྫོང་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག་གངས་ ༤༢༩། ལས་འགྱུར་མི་
འདྲ་སྟེ། “དཔལ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་། བཟོད་
ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་པོ།། བཙུན་འབྲས་ཆེན་པོ་པ་རྩལ་གཞོན།། བསམ་གཏན་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་གནས།། ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ལུས་འཆང་བ།།
ཞེས་སོ།། འདིའི་ངེས་པའི་དོན་ནི་དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤུངས་པ་ཡང་། རྟོར་གཏོང་སྤྱིན་པ་ཡིན་དང་བྱད་མེད་འགྲོགས་པ་ལས་ཀྱང་
འཕོ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ།” ཞེས་འབྲུང་ངོ།།

རྡོ་རྗེ་འཇིན་ལ་ཕྱག་འཆིལ་ནས།
 རྩོགས་ཀྱན་གསེར་འོད་འགྲེམས་པ་བཞིན།
 སྲིད་གསུམ་སློག་གིས་འགེབས་པ་བཞིན།
 སྤྱོན་གྱི་དབྱངས་བཞིན་བཀའ་སྦྱུང་བའི།
 སྐར་གསུངས་དོན་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ།

གཉིས་པ་ལན་གྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་ལྟ། སྤྱོན་པ་དང་སྦྱུང་ཆོ་འབྱུང་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་
 དང་། གསུང་གི་ཆོ་འབྱུང་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ། སྤྱད་པ་པོ་ལ་ལེགས་སོ་རི་ལྟར་གནང་བའི་
 ཚུལ་། ཆོས་སྤྱོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་མཉན་པར་གདམས་པ། སྤྱད་པ་པོས་གྲུས་པས་ཉན་
 པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྤྱོན་པ་དང་སྦྱུང་ཆོ་འབྱུང་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་)ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཤྲུག་བྱུག་བྱུག་། ཅེས་
 སོགས་སློག་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་རི་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན། སྤྱད་པ་པོས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། དེགས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཤྲུག་འི་
 དེགས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་སློ་གསུམ་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ལས་བསྐྱུལ་པའི་སྤྱབ་པ་ནི་ཉན་རང་
 སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའམ་ཡང་ན་སྦྱ་གསུང་བྱུགས་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་མོར་རོ་མཉམ་པ་ལ་སྤྱབ་པར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱི་ཆོ་འབྱུང་དུ་
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་མེད་འོད་ལས། “སྤྱབ་པ་¹སྦྱ་གསུང་བྱུགས་སྤྱབ་པས་མཉམ་པ་ལ་གནས་
 པ་ནི་²བྱུགས་ཀྱི་ཆོ་འབྱུང་ལོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྐྱེད་
 གཉིས་རྐྱེད་མང་རྐྱེད་དེ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱབས་སུ་གྱུར་པས་མཆོག་དམ་པ་ནི་སྤྱོན་
 པ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའོ། དེས་འཁོར་གྲུས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱུང་ཆོ་འབྱུང་རི་ལྟར་མཛད་ན།

༡ བ་ནི་སྟེ་པར། ཚེ་པར།

༢ གནས་པའི་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།

༣ བསྐྱུན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ལ། རྒྱུད། ལ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱུར་དཀར་པོ། ཅི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༡༥༡

ཟབ་མོའི་ཆོས་སྟོན་པའི་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ལྷགས་བཟང་བ་སྐྱེ་མཚམས་སུ་
 སླེབས་པས་རིང་ཞིང་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས་པའི་ཡངས་པ་བརྒྱུད་པར་མཛད་དེ། ཞལ་
 གྱི་སྒོ་ལས་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་བདུད་བཞིའི་དབྱ་
 རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་¹དང་ངན་སོང་གསུམ་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཞལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་ནས་རྒྱུད་
 འདི་གསུངས་པའོ།། སྤྱང་པོའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་གཉིས་སུ་འདི་
 ལྟར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཤུག་ཐུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
 རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཡང་རིག་ཨར་མིའི་རྒྱུད་ལས། “རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་
 གཙང་མ།། ཨར་མིར་ནི་ཡང་དག་བཤད།། དེར་ནི་རི་གི་སྐྱེ་མ་ཆེ།། འགྲོ་བ་ཤེས་རབ་ཐབས་
 བདག་ཉིད།།”² དོན་གྲུབ་ཡང་ནི་རྗེ་རྗེ་སེམས།། མཚན་གཏུ་དགའ་བ་བདེ་བ་ཆེ།།”³ ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། དེས་དོན་གྱི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མཚན་གཏུ་དགའ་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 རང་བཞིན་ནོ།། བཙུག་ལྷན་འདས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེན་པའི་རྟེན་
 ཐུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདུད་བཞི་
 དང་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཇོམས་པས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཏེ། དཔལ་གྱི་རྗེ་
 རྗེ་ལས། “ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་བདུད་བཙུག་ཕྱིར།། འཇོམས་པས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་”⁴ བྱ།⁵
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཙུག་ཉོན་མོངས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་བཙུག་ལྷན་ཤེས་རབ་བཟོད།།”⁶ ཅེས་སོ།། རྗེགས་

¹ རྒྱུད་ བོད་པར།

² འགྲོ་བ་ཤེས་རབ་ཐབས་བདག་ཉིད།། བོད་པར། ཤེས་རབ་ དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤང་།

³ སྤྱི་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད། ༨། རིག་ཨར་མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༩༤༦ ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་
 གཙང་འདི།། ཨར་མིས་ནི་ཡང་དག་བྱེ།། དེ་ལ་རིག་སྐྱེ་མ་ཆེ།། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་དག །དོན་གྲུབ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟེ།།”
 ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

⁴ ཤེས་ བོད་པར། ཤེས་རབ་ དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ སྤྱི་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད། ༨། གྱི་རྗེར་མཁའ་འགྲོ། ཤོག་གངས་ ༤༦༩ ལས་ཆོགས་བཅད་བྱེད་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། “ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ལ་
 སོགས་བདུད།། བཙུག་ཕྱིར་བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་བཟོད།།” ཞེས་སོ།།

⁶ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྒོ་བ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༡༤༡༣

པ་ནི་གཙུག་ཏྲར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་དུག་ཏུ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་རྫོགས་པས་སངས་རྒྱས་སོ།། ཀླང་གཉིས་མཆོག་ལ་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀར་བཤད་
ཆུང་གཉིས་གཉིས་མཛད་པའི་དང་པོ་ནི། གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་རྫོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་ཀླང་བ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་མཆོག་གོ། དེ་གཉིས་རིམ་བྱ་ཡིན་པ་
ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། “འདྲིར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
པའི་ཤེས་བྱ་སྟོང་བ་དེ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའོ།། འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པའི་དོ་སོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་ཟབ་པའོ།། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མཐོང་བ་ལས་རྒྱ་
ཆེ་བའོ།།”¹ ཞེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཤེས་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བའི་སྟོང་
གཟུགས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དོ་སོ་ཉིད་མེད་པ་ཟབ་
པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་གུན་རྫོབ་དང་།
ཟབ་པོ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་སྟོང་གཟུགས་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་གུན་རྫོབ་དང་། སྟོང་གཟུགས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྟོང་བ་ཟབ་པ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། བཤད་ཆུང་ལ་
གཉིས་པ་ནི། ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ནི་ཁམས་དཀར་པོ་དོ་རྩེ་མོར་བྱ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་
དུ་བྱངས་ཏེ་བརྟན་པར་བྱས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་དམར་པོ་གཙུག་ཏྲར་ནས་ནོར་བུའི་ཅེའི་བར་
དུ་མར་བྱངས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རྫོགས་པ་ནི་
མཆོག་གི་དོན་ཏེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཞབས་གཅིག་དོ་རྩེ་མོར་བྱར་རྒྱལ་དང་ཉི་མ་
དང་།། སྤྱི་གཙུག་ཁུ་བ་རི་བོང་ཅན་ནི་གཉིས་པ་འོ།། ཏྲག་ཏུ་བཀོད་པ་མི་ཆོད་མི་བྱེད་འདོད་

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ལྷ་རོ་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༥༦༧ ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀྱའི་དོ་
རྩེ་ཡང་། འཛོམས་བྱེད་ཟླ་ག་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བདུད་སོགས་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་གསོད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
ཤེས་རབ་ཟླ་གར་བཞོད།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ལྷ་རོ་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༥༦༧ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “འདྲིར་འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པའི་ཤེས་བྱ་ནི་སྟོང་པའོ།། དེའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའོ།། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཟབ་པའོ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བའོ།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

བདག་པོ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་མཚོན་ལ་སྤྱི་བོས་བྱུག་འཆའ་ནས།¹ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྷགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅ་ལ་ཨམརྒྱུ་ཏྲི་དང་། དེ་
 འཛིག་རྟེན་ཀྱང་ཏུ་ཁུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བས་བཟང་བའི་ཡས་སྒར་སོར་སྤྱད་
 ཀྱི་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཉིན་མཚན་གྱི་རྟགས་རྣམས་ལེགས་པར་རྫོགས་
 པའི་མཐར། དེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྤྱི་ཅེ་མོའི་བྱོན་ཅམ་པའི་དབྱས་སུ་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ལོངས་སྤྱོད་
 རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས། “དུ་
 བ་སྤྱིག་རྒྱ་མེ་ཁྲེར་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་རྒྱ་ཉི་མ། ལུན་བ་ཅན་དུས་ཐེག་ལེ་ཆེ། སྒྲ་ཆོགས་
 གཟུགས་ཅན་འོད་གསལ་བ།”² ཞེས་དང་། བྱུག་རྩོར་སྤྱོད་འགྲེལ་ལས། “ནང་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 ལ་དམིགས་པས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་སྤྱ་པལ་པའི་མེ་
 ལོང་ལ་གཞོན་ཀྱ་མས་མཐོང་³ བ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་
 བ་ལས་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྟེན་དོ།”⁴ ཞེས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་
 སང་གི་ཡུལ་སྤང་ཅན། གཉུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བདག་ཉིད། རུལ་སྤར་བ་ཀྱི་རྣམས་
 དང་བལ་བ། རྫོས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མིན་པར་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་གཟུགས་རྣམས་རང་
 རྒྱུགས་ཀྱིས་འཆར་བར་གསུངས་སོ། དེས་ན་རྩོམ་པ་ཤེས་པ་བཞེད་པ་བཞེད་དུ་སོར་སྤྱད་སྒྲོམ་པའི་
 ཆེ་རྒྱུ་ཏྲིའི་ཡར་སྤྱིའི་སྤྱབས་སྤྱོད་གི་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་གྱི།
 བོད་གང་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སེམས་མི་རྟོག་པར་འཛིག་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ།
 སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་རྒྱུ་ཏྲིའི་ཡས་སྤྱར་དམིགས་པ་གཏད་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་

1 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 342/1 ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “ཞབས་གཅིག་རྩོ་རྩེ་འོད་དུ་འདྲེན་པ་དང་། གཉིས་པ་གཙུག་ཏྲར་ཁྲ་བ་རི་བོང་ཅན་ལ་ནི། རྟག་ཏུ་མི་ཆོད་དཔེར་མེད་འདོད་པར་
 བཞེད་གྱུར་པ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་གཞོ་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད།” ཅེས་འགྱུར་རོ།

2 སྤྱོད་པའི་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུ། 1 དབང་མཛོར་བསྐྱར། འོག་གངས་ 143 ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དུ་བ་སྤྱིག་རྒྱ་མཁའ་སྤྱོད་དང་།
 སྒྲོན་མ་འབར་བ་རྒྱ་ཉི་མ། ལུན་ཅན་ཆ་དང་ཐེག་ལེ་ཆེ། སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་བརྟན་འོད་གསལ་བ།” ཞེས་འགྱུར་རོ།

3 མའི་མཐོང་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར། བོད་པར། (བསྐྱར་བསྐྱར་ཁྱུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱར་
 པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་གཞོན་ཀྱ་མས་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་གསལ།

4 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། བྱུག་རྩོར་རྩོད་འགྲེལ། འོག་གངས་ 1134/16

སྐྱེ་གསལ་བསྐྱེ་བ་མེད། སེམས་ཀྱི་མི་གཤོ་བ་དུ་ཤུས། དུ་མ་དག་པར་ཤུས་ནས་ཀྱི། བཞེག་ཏུ་མི་ཤུར་བའི་བ་བསྐྱེ་། ཞེས་འདུང་ངོ་།

ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ད་ནི་དབྱ་མར་སྟོག་ཅེས་པ་¹ལ་སྟོགས་པས་²རྣལ་འབྱོར་ཉེ་
བར་བསྐྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདིར་དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་དབྱ་མར་སྟོག་ནི་རབ་ཏུ་གཞུག་པར་
བྱ་སྟེ་གང་གིས་མཆན་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཨ་མ་རྒྱུ་ཏྲིར་རོ།”³ ཞེས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྟོག་དབྱ་མར་བཅུག་པ་ལས་མཆན་མ་རྣམས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་རི་ཁྲོད་པའི་
ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། མི་གཡོ་བ་ནི་སྤྱུ་ལྡན་གྱིས། རྒྱང་བཅུ་དབྱ་མར་ཚུད་པ་ལས། ཕྱི་ནང་
རྟོག་འགགས་རྟགས་འབྱུང་བ། སོ་སོར་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
ལས་དང་པོ་པས་རྒྱུ་ཏྲིར་དམིགས་པ་མ་གཏད་པར་བྱེད་བཅེངས་དང་བཅས་ཏེ་མདུན་གྱི་ནམ་
མཁའ་ལ་སེམས་བབས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཚུད་དེ་ཉིན་མཆན་གྱི་རྟགས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་
ཁྲེད་ཅག་གི་ལྟར་ན། བྱེད་བཅེངས་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་མོང་བའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་
བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་སྟོག་དབྱ་མར་ཚུད་པའི་རྟོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདེན་ཞེས་ཀྱང་བཞུགས་པར་
བྱའོ། དཀྱུས་མ་ཉིད་བཞད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་པའི་དབང་
ལས་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་རིང་ཞིང་རྟགས་བཅུ་ཐོབ་པས་སྟོ་ཡངས་པ་ཉིན་མཆན་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱང་བར་མཛད་དེ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལས། “གང་ཆེ་གོ་མས་པ་
བརྟན་གྱུར་པ། གསལ་སྤང་དངོས་སུ་མཐོང་བར་འགྱུར། ལྷ་ཅེར་ཕྱིན་⁴པའི་སྦྱར་བ་ཡིས། ཇི་
སྟེད་འདོད་པ་དེ་སྟེད་དུ། ལྷ་འཕེལ་བར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིས། དེ་ཆེ་ཁམས་གསུམ་པོ་ཡང་
བལྟོ།”^{5,6} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདི་ག་རྟོག་གསུམ་སྟེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་། སྤང་
བར་བྱེད་པ་ནི་སྟེང་གི་རྩ་ཆེན་གསུམ་ཡིན་ལ། རོ་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་ཏྲིར་འགོག་པ་ནི་སྤང་བར་

¹ ད་ནི་སྟོག་དབྱ་མར་ཞེས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ད། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ ༡༡༩༡། ༡༢

⁴ ཕྱིན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ པོ་ཡང་དག། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༢༠༡། ༤

བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པའི་དོན་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་
 གྱིས་། “འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བྱེད་ཅིང་། སྤང་བ་དང་སྤང་བ་མཆེད་པ་དང་སྤང་བ་ཐོབ་པ་
 སྤང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་¹སྤང་བ་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ།²”³ ཞེས་འཆད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་
 མཐོང་སྟེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གང་ལས་ཀྱང་
 མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། བདུད་བཞི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤང་པོ་དང་། འཆི་བདག་དང་།
 ལྷའི་བྱའི་བདུད་རྣམས་ཡིན་ལ། དག་དེ་རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཐིག་ལེ་འཕོ་མེད་དུ་
 བཅིངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་འགོག་ཅིང་། ཁམས་སོགས་
 སློབ་བྲལ་དུ་བྱེད་པའི་རྩལ་གྱིས་འདུལ་བ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཉིད་ཀྱང་རྩི་རྩིང་འགྲེལ་ལས།
 “འཁོར་བ་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་པ་⁴བཞི་ནི་བདུད་ཡིན་ལ། བདུད་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་⁵སྤྱལ་
 པར་ཕྱང་པོའི་བདུད་དང་། སྤྱིང་གར་འཆི་བདག་དང་། མགྱིན་པར་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱི་བོར་
 ལྷའི་བྱའི་བདུད་དེ་ཆུ་བ་ཆ་དུག་པ་ལས་ནི་ཆ་བཞི་བཞི་གསོད་ལ། སྟོག་⁶ཉི་མི་ཆེག་སྟོང་དུག་
 བརྒྱའི་ནང་ནས་སྟོག་ལྷ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བསད་པས་ཁྲག་འཕྱངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་དང་
 དངོས་མིན་ཡིན་⁷གྱི་རྣམ་ཏྲོག་བཅོམ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།”⁸ ཞེས་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་རིགས་
 བཞིའི་ཐིག་ལེའི་སྤྱིང་གི་སྤྱིབ་པ་རྣམས་པ་བཞི་བདུད་དང་། དེ་རྣམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མི་
 ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལས་ལྷ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་རྩིགས་པ་ལས་རིམ་པས་བཅོམ་ནས་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རྩིགས་ཏེ། ཆ་བཅུ་དུག་པའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་
 ལ་གནས་པ་ཐོབ་པ་ན། ལྷེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་ག་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་བྱས་

༡ སྤང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ རྟེན་དང་ཅོད་ནང་མི་གསལ།

༢ མཆོན་ཉིད་དེ། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༡༥། ༡༥

༤ བ་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྟེ་མི་སྤང་།

༥ དེ་དག་ནི་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ སྟོག་གི་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༧ ཡིན་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྟེ་མི་སྤང་།

༨ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ༡ བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་འདྲི་རྩིང་པོ། རྩི་རྩིང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༤༩༤། ༤

པ་དང་། ལས་རྒྱ་གི་རྒྱ་བ་མཐའ་དག་བཅོམ་པ་དང་། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་།
བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྲིག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྱངས་ལྷུང་བ་དང་། སྐྱ་བཞི་མངོན་དུ་བྱས་
པར་འཛིག་པའི་དོན་ཏོ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འོག་གི་ལམ་གསུམ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཁུ་བ་སྤྱིར་འཕོས་པ་ལ་འཇག་བདེ་ལ་སྟེད་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པས་འཁོར་བ་
དང་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ།། ཁམས་འཇག་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ལས་སྟན་སྐྱེས་
གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་དེ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་བསྟན་ནས་ཞེས་པ་ནི་དགའ་བ་བཞིའི་
ཡེ་ཤེས་སོ།། དེ་དག་ཀྱང་བྱུང་ཆེན་དཔེ་མེད་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་
པའོ།།

གཉིས་པ་(གསུང་གི་ཆོ་འབྲུལ་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་)ནི། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་ན། ཆངས་པའི་
གསུང་ཞེས་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་སྟེ་ཆངས་པ་གདོང་བཞི་ནས་རིག་བྱེད་བརྗོད་པའི་སྐྱ་མ་ཡིན་
གྱིས་༩ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་ནི་རང་རང་གི་སྐད་དུ་གོ་བས་
སྟན་པ་ཡིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་འཛིག་ཉེན་གསུམ་པོ་ཀྱན་གསུང་
གཅིག་གིས་བཀའ་སྟེ་རང་རང་གི་སྐད་དུ་གོ་བ་ནི་གསུང་གི་ཆོ་འབྲུལ་སོ།། སྟོང་པོའི་དོན་བཤད་
ན། ཆངས་པ་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་དང་། གསུང་ནི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ཡིན་ལ། སྟན་པ་ནི་བདེ་བ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་གི་སིལ་སྐྱ་འབྱུང་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་གསུམ་སྟོ་གསུམ་བཀའ་བ་ནི་དགའ་བ་
བཅུ་དྲུག་གིས་བྲུབ་པའོ།། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་འཇུག་པའི་དོན་ནི་གཏུམ་མོའི་འོད་འབར་བ་
དང་། ཆངས་པ་རང་བྱུང་གཞིས་དུ་མེད་པའི་གསུང་དང་། སྟན་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་
གྱིས་འཛིག་ཉེན་གསུམ་བཀའ་བ་སྟེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་དོ།།

གསུམ་པ་(སྤྱད་པ་པོ་ལ་ལེགས་སོ་ཇི་ལྟར་གནང་བའི་ཚུལ་)ནི། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་ན། དེས་
དོན་དང་བྱང་དོན་གྱི་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ལག་ན་དོ་རྗེ་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་

བས་སྟོབས་པོ་ཆེ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་པ་པོར་གྱུར་བས་གསང་བའི་དབང་པོ་ལ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་སྤར་ལན་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་སྒོར་བཅེ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་
 རྒྱུར་བས་དགོས་པ་འགྲོ་བ་ལ་པན་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བཅོད་པས་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་གྱུར་བས་དོན་ཆེ་བ། སྤངས་པ་ཕྱན་སྐྱུ་
 ཆོགས་པ་འདྲེན་པས་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོགས་འདྲེན་པས་སྒྲིག་པ་སེལ་བ་ང་
 ལས་ཉན་པར་བཅོན་པ་ནི་ལེགས་སོ་ཞེས་སྟུན་¹པ་དང་། དཔལ་ལྷན་དོ་ཇེ་འཆང་ཞེས་བོས་ནས།
 ལག་ན་དོ་ཇེ་ཁྱོད་རང་དོན་མཐར་བྱིན་ཀྱང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བཅོན་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་ལེགས་
 སོ་གཉིས་པ་སྐྱུ་ལ་བས་ཏེ་བྲི་མེད་འོད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བཤད་དོ། སྟོང་པོའི་དོན་ནི། ལག་ན་དོ་
 ཇེ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེས་རྣམ་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱང་མཐའ་དག་སྤང་བ་མེད་པར་
 བྱེད་པས་སྟོབས་པོ་ཆེ། གསང་དབང་ནི་དོ་ཇེ་མོར་བྱའི་དབུས་དང་། སྤར་གསུངས་པ་ནི་བྱང་
 སེམས་སྤར་སྐྱི་གཙུག་གི་འཁོར་ལོ་ལ་གཤེགས་པའི་དོན་ནོ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གསང་
 དབང་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། སྤར་གསུངས་པ་ནི་སོ་སོར་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་
 འཆད་དོ། དེས་དོན་གྱི་སྟོང་ཇེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་བས་འགྲོ་བ་
 རྣམ་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱང་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་སྟེ་འགོག་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ནི་
 དོ་ཇེའི་ལུས་ཡིན་ལ། འཇམ་དཔལ་ནི་བདེ་བའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཐིག་ལེ་ཡིན་ཞིང་། མིང་བཅོད་
 པ་ནི་དེ་ལ་བཅོན་པའི་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་ནི་ཀུན་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེས་སྟོས་བྲལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་སྐྱབ་པ་གཉིས་དག་པར་བྱེད་ཅིང་།
 བཅིངས་གྲོལ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པར་མཐོང་བས་སྒྲིག་པ་སེལ་བས་ཏེ་སྒྲིག་
 པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཏེ། རྟེ་ལོ་བས། “རི་རབ་གསེར་གྱི་ལོགས་ལ་གང་གནས་
 པ། གང་གི་རང་བཞིན་བོར་ནས་གསེར་དུ་སྤང་། དེ་བཞིན་སྟེ་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་

1 བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མངེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་ལེགས་སོ་ཞེས་ལེགས་སོ་སྟུན་ཞེས་
 གསལ།

གྲིས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་པོར་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ང་ལས་ནི་
མཚན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉན་པར་བཙོན་པ་ནི་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དཔལ་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་རོ་གཅིག་པའི་དོ་རྩེ་རང་གི་དོ་བོར་
འཆང་བ་ལེགས་སོ་སྟེ་ཉན་མོངས་པའི་གཉིན་པོའི་ཡེ་ཤེས་འཆང་བ་དང་། ལག་ན་དོ་རྩེ་སྟེ་སྐྱར་
བ་ཡན་ལག་དྲུག་དེའི་ཐབས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེ་མེད་འཛོའི་ཕྱགས་སོ།

བཞི་པ་(ཆོས་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་མཉན་པར་གདམས་པ་)ནི། དང་པོར་སྟོང་པོའི་དོན་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འབྲེལ་ཆགས་སུ་བཤད་ན། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་ནོར་བུའི་
དབུས་ཡིན་ལ། བདག་པོ་སྟེ་དེའི་ལྟེ་བར་ཁམས་འཕོ་མེད་དུ་བརྒྱང་བ་ལས་ལྡན་སྐྱེས་ཉམས་སུ་
སྟོང་བ་དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཁྱེད་ལ་རབ་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། ཁྱོད་ནི་ཀུན་རྟོག་
དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡིད་གྱིས་ཉན་ཏེ་སྐྱོམ་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། སྐྱ་
རི་བཞིན་པ་ནི། གསང་བའི་བདག་པོ་ཞེས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ལ་བོས་ནས། ཁྱོད་ཉན་པར་འདོད་པ་
དང་བཙོན་འགྲུས་སུ་སྐྱུ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པར་བྱ་
ཡིས། ཁྱོད་ནི་མ་ཡངས་པར་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡིད་གྱིས་ཉན་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཐུགས་
ཡེངས་པ་དང་བྲལ་ཡང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གདམས་པའོ།

ལྷ་པ་(སྟུང་བ་པོས་གྲུས་པས་ཉན་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་)ནི། བཙོན་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་
མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ནི་ལེགས་སོ་ཞེས་ལེགས་སོ་ཕྱལ་ཏེ་གྲུས་
པས་འཛིན་པར་གསོལ་བའོ། སྟོང་པོའི་དོན་ནི་བཙོན་ལྡན་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟག་དེ་ནི་སྟོན་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ལེགས་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་དུ་གཤེགས་པ་ནི་
གསོལ་བའི་དོན་ཏེ། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “བཙོན་ལྡན་རྟག་བཙུན་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༡།

མའི་གནས། དེ་ནི་སྒྲིན་རུབ་པས་ལེགས་ཞེས། གྲེན་ལ་གཤེགས་པ་¹གསོལ་བ་འོ།”²
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ན་ཅ་ཆེན་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་ཀྱི་གི་ལྟེ་བར་བདེ་ཆེན་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་དག་མཆོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལ་སྒྲིག་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་མ་
 རབ་གསལ་ལས། “གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི། འཁོར་ལོ་ཀྱི་ཅའི་རྣམ་དག་པས།”³
 སྒྲར་གསུངས་སྒྲིག་ཀྱི་དུ་⁴དག །”⁵ ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་། “སྤྱི་གཙུག་ལ་སོགས་
 པའི་འཁོར་ལོ་ཀྱི་ཅའི་དབྱས་ཀྱི་⁶ལྟེ་བར་ནམ་མཁའི་⁷བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་⁸གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཀྱི་མཁན་⁹ནོ།”¹⁰ ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། སྤྱི་པ་ཅ་
 ཆེན་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་། འཁོར་ལོ་ཀྱི་གི་ལྟེ་བར་རབ་བཀྱག་སྟེ། ཡན་ལག་ཀྱི་
 གི་མཆོན་ཆས་བཅོམ་པ་ལས། རྒྱལ་བ་ཀྱི་གནས་ལ་འདོད་རྒྱུར་སྤྱོད། མཆོན་ཡང་དག་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྗོད་པ་ལྟར་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།

༥ གཞི་འབར་གདོང་ལྟེ་ཁྱི་ལ་ཞབས་སེན་ནི།
 ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་གཡོ་བས་དགོད་པ་བཞིན།

¹ གཤེགས་སུ་ ཅོ་བར།

² བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱུད། ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྒྲིན་གསལ། འོག་གངས་ 327122

³ ལ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ རྒྱ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

⁵ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱུད། ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྒྲིན་གསལ། འོག་གངས་ 327122

⁶ ཅའི་དབྱས་ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

⁷ རྣམ་མཁའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

⁸ སྤྱོད་བར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁹ ཡན་ སྟེ་པར། ཅོ་བར།

ཡིན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

¹⁰ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱུད། ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མཛོར་བཤད། འོག་གངས་ 1143

ནམ་ཀུན་མཛེས་སྤྱད་འཛོལ་གྱི་སྒྲིབ་པར་མཁན།
བདག་གི་སྤྱིང་ལ་རྟག་ཏུ་རོལ་ཅིག་དང་།

དེ་ལ་ཁྱུས་ཤིང་གང་གིས་ལན་སྟེན་བཞེད།
དོན་གྱི་རང་བཞིན་མཚན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བ།
རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྷོངས།
ཀེལ་ལ་ཡི་དུས་བྱ་བཞིན་དུ་བྱ།

གཉིས་པ་ཁྱུས་ཤིང་ལན་སྟེན་(གནང་)བཞེད་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།
བཞིན་བྱའི་ལུས་ནམ་པར་གཞག་པ། ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་
བཤད་པའི་མཐུག་བསྟུ་བ། དེ་ལ་སྤྱད་པ་པོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞིན་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བཞིན་བྱའི་
ལུས་ནམ་པར་གཞག་)ལ་གཉིས། རིགས་བྱུག་ལ་གཟིགས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་དང་། ལུས་ནམ་པར་
གཞག་པའི་དངོས་གཞི་སྤྱི་འཕྲུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ་བཤད་པའོ། དང་
པོ་(རིགས་བྱུག་ལ་གཟིགས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་)ལ་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་དང་། འགྲེལ་མཛད་གཞན་གྱི་
ལྷགས་སོ།

དང་པོ་(དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་)ནི། ལེའུ་འདྲིའི་བཞིན་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཚན་བཅུར་
བསྟུས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། “ད་ནི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞིན་པར་བྱ་
སྟེ། རིགས་ལ་གང་གིས་གཟིགས་པ་དང་། རིགས་གཅིག་པ་¹དང་། གཉིས་པ་²དང་། གསུམ་
དང་། ལྷ་དང་། བྱུག་དང་། སུམ་ཅུ་དང་། བྱུག་ཅུ་དང་། སུམ་བརྒྱ་བྱུག་ཅུ་དང་། སྟོང་བརྒྱད་ཅུར་
བྱེ་བས་གསལ་བར་བྱའོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་དག་རིམ་བས་བཤད་ན། ལོང་དུ་

༡ བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

༢ བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དགར་པོ། དེ་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༡༤༡

གསུངས་པའི་རིགས་དེ་རྣམས་ལས་གང་ལ་གང་གིས་གཞིགས་ཤེ་ན། ལན་གྱི་ལེའུའི་རྗེས།
 དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཤྲུག་ཟུག་། ཅེས་པ་ནས། ཆེར་གཞིགས་ཏེ་ཞེས་པས་འབྲེལ་ཏེ། ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པས་རིགས་དེ་རྣམས་ལས་རིགས་རྒྱལ་པ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གཞིགས་པར་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། ། རིགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་རིགས་རྒྱལ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་རིགས་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་
 དེ་རྣམས་ཀྱང་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གསང་སྤྲུགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་
 སྐད་དོད་མཆོག་ཞེས་པ་ལ་ངེས་ཆོག་བསྟན་ཏེ། མཆོག་ཡར་བྱས་པའི་མན་ནི་ཡིད་དང་ཡལ་ནི་སྟོབ་
 པའི་དོན་ཡིན་པས་ཡིད་སྟོབ་པའི་རིགས་ཏེ། སྤྲུགས་ཀྱི་བདག་པོའི་རིགས་ནི་རིགས་གཅིག་
 པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་གཉིས་པ་ནི། གསང་སྤྲུགས་རིག་སྤྲུགས་འཆང་བའི་རིགས་ཞེས་པ་
 སྟེ། གསང་སྤྲུགས་འཆང་བ་ཐབས་ཀྱི་རིགས་དང་། རིག་སྤྲུགས་འཆང་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་
 གཉིས་སུ་སྟེ་བ་དང་། རིགས་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་གཞིགས་པ་ནི་སྟེ། གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་རིགས་གསུམ་ཡིན་ལ། སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཏེ་རྒྱས་འདེབས་པའི་རིགས་ནི་མི་བསྟོད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྟ་དང་། མཆོག་གི་རིགས་ནི་དུག་པ་དོ་རྗེ་འཆང་སྟེ་དེ་དང་བཅས་པའི་
 རིགས་རྒྱལ་གོ། ། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས་། ཞེས་པས་རིགས་རྒྱལ་པོ་རེར་
 ཡང་ལྟ་ལྟར་སྟེ་བས་སུམ་ཅུ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། སུམ་ཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཉིས་གཉིས་སུ་སྟེ་ནས་དུག་ཅུར་བྱས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་རིགས་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་རིགས་ཆེན་ནི། དུག་ཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་
 རིགས་གསུམ་དང་མ་ལས་ཐོབ་པའི་རིགས་གསུམ་སྟེ་དུག་གིས་སྟེ་བས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའོ། །
 རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རིགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་སྟེ། གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རིགས་
 སྟོང་བརྒྱད་ཅུར་འབྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་ཡང་རིགས་རྒྱལ་པ་ཉིད་རིགས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོར་གཞིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། དུས་འཁོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལེའུའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “ད་ནི་སྤྲུགས་རྒྱལ་གི་རིགས་རྣམས་གསུངས་པ་……ཞེས་པ་ནས་

“...སྡེ་པའི་རིགས་ངེས་པའོ།”¹ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྡེ་པ་དྲུག་གི་སྡེ་གསུམ་གྱི་རིགས་དྲུག་ཏུ་
 འབྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་“སྤར་ཡང་སྡེ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐའ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ལྔ་
 རྣམས་དག་གིས་”²དབྱེ་ཞེས་པ་ནི་...ཞེས་པ་ནས་...དེ་ལྟར་མཆོག་གི་རྒྱལ་བའི་རིགས་ནི་རྣམ་
 པ་ལྔ་ཡིས་ཀ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་³རྣམས་⁴རྣམ་པར་བྱེ་ཞེས་པ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་དང་རལ་གྱི་དང་རིན་
 བོ་ཆེ་དང་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོའི་རིགས་རྣམས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཡི་གེ་དང་⁵ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 རིག་⁶པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།”⁷ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྡེ་པ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་ས་
 རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་སྟེ་སྤྱད་པའི་རིས་པ་འཕམ། རམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་ས་སྟེ་སྟེ་བའི་རིས་པས་
 གྲང་རུང་སྟེ། འབྱུང་བ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྔ་ལྔར་བྱེ་བས་རིགས་ལྔ་དང་། “ད་ནི་གཙུག་
 ཏོར་གྱི་རིགས་རྣམས་གསུངས་པ་གཙུག་ཏོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་གཙུག་ཏོར་ཆེན་
 པོའི་རིགས་ཆེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ལྔ་སྟེ་⁸འདིག་ཉེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུར་བཞུགས་ཅིན་ཏོ།”⁹
 ཞེས་པས་རིགས་དྲུག་པ་གཙུག་ཏོར་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་སྟོང་ཆེན་ཡི་གེ་ལྔའི་རིགས་དང་། དེ་
 ཡང་འདིག་ཉེན་ཁམས་ལེར་བཤད་ཅིན་པར་གསུངས་ཤིང་། “རིགས་གསུམ་ནི་¹⁰སྤྱད་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྟེ་¹¹ཨོྭ་ཨོྭ་ཨོྭ་”¹² ཞེས་པས་རིགས་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དང་། “ཨ་སོགས་ཞེས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྔ་བརྒྱ་དགར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༣། ༤

² དབྱེ་བ་ལྔ་རྣམས་དག་གིས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྟེ་མི་སྤང་།

³ སྡེ་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ རྣམས་ བོད་པར། རྣམ་པར་མི་སྤང་།

རྣམས་ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ ར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྟེ་མི་སྤང་།

⁶ རིགས་ བོད་པར། རྣམ་པར་མ།

⁷ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྔ་བརྒྱ་དགར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༣། ༡༤

⁸ ལྔ་ས་ཉེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྔ་བརྒྱ་དགར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༤། ༡༥

¹⁰ གསུམ་ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

¹¹ སྟེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྟེ་མི་སྤང་།

¹² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྔ་བརྒྱ་དགར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༤། ༡༦

བ་ནི། ཨ་ཨ་རི་¹ལྷུ་ལི་སྟེ་²ལྷུ་འི་ཆོགས་རྒྱས་³གདབ་པའི་སྤྲད་དུ་བྱལ་བྱའི་རིགས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པའོ།།”⁴ ཞེས་པས་བྱལ་བྱ་ཆེན་པོས་ཏེ་རྒྱས་འདེབས་པའི་རིགས་སྤར་གསུངས་ཤིང་།
 “འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་རིགས་ཆེན་དང་⁵ཞེས་པ་ནི། ཉལ་རྩམ་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་.....ཞེས་པ་ནས་”
 “བྱལ་བྱ་སྤར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་།”⁶ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་རིགས་གཉིས་ལ་རིམ་བཤུ་བཞིན་སྤང་དང་བྱལ་བྱ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ནས། “ཀ་ལ་
 སོགས་པ་དབྱེད་དང་བཅས་པ་སྤང་བཟུ་བྱལ་བྱ་དང་། སྤར་ཡང་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་དང་
 ཡཏར་བསྐྱར་བས་བྱེ་བ་སྟོང་བཟུད་⁷ཅུ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རིགས་
 སུ་འགྱུར་རོ།”⁸ ཞེས་པས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རིགས་ཆེན་པོའི་དབྱེ་
 བ་དང་། “གསལ་བྱེད་བཅེགས་པ་⁹ནི་རིག་སྤྲལ་འཆང་གི་དབང་པོར་འགྱུར་ཏེ་¹⁰.....ཞེས་པ་
 རས་.....ཞེས་པའོ།”¹¹ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསལ་སྤྲལ་རིག་སྤྲལ་འཆང་བའི་རིགས་གཉིས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱད་དང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྟེ་བ་བྱལ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྲལ་གྱི་ཡི་གེ་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་བྱེ་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་པལ་
 ཆེ་བས་སྤྲལ་གྱི་ཡི་གེ་གསུངས་¹²ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་བྱེ་འཆང་གི་སྤྲལ་དེ་
 ཉིད་བྱེ་འཆང་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་རྒྱུའི་ནང་གི་ཆོས་དེའི་སྤྲལ་དང་། དེ་སྟོང་བྱེད་དུ་སྤར་བྱའི་

༡ རི་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༢ མི་སྟེ་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༣ རྒྱས་ བེ་དང་སྤར་ནང་མི་སྤང་།
 ༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྟན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༤། ༡༥
 ༥ དང་ བེ་དང་སྤར་ནང་མི་སྤང་།
 ༦ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྟན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༤། ༡༤
 ༧ བསྟན་པ་ལྟར་བཟུད་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༨ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༥། ༡
 ༩ བ་ བེ་དང་སྤར་ནང་མི་སྤང་།
 ༡༠ དབང་པོ་མཐུན་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། བེ་པར། སྤར་པར།
 ༡༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྟན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༥། ༤
 ༡༢ གསུམ་ བོད་པར། དཔེ་པར།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་དེ་དང་དེ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་དང་། སྤང་གཞི་བྱི་ནང་གི་ཆོས་དེ་དག་སྤྱི་བ་བྲལ་
 དུ་གྱུར་པའི་ཆ་དེ་དང་དེའི་ཡང་སྤྲུགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདེ་མཛད་
 པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག་གིས་བྱིའི་ཆ་གཅིག་ནང་གི་ཆ་གཅིག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆ་གཅིག་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་གཅིག་འབྲས་བུའི་ཆ་གཅིག་རྣམས་སྤྱོད་མོང་དུ་མཚོན་པས་བསྟན་པ་ན། བྱི་
 རང་གི་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་པོ་དེས་སྤྱོད་
 བ་དང་དེ་ལྷར་སྤྲུངས་པའི་བྱེད་པ་ལས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཆ་དེ་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་
 སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལུགས་ནི། ཞང་པ་དང་པོ་ལ་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་
 གྱིས་ངས་དོན་གྱི་བཤད་པ་མ་མཛད་ལ། དཔེ་མེད་འཆོས། “.....བཙུག་ལྷན་¹་བདེ་བ་ལ།།
 ལྟ་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཉིད།། ཐུབ་པ་ནོར་བུ་མི་འདའ་བའོ།།”² ཞེས་གསུངས་པས། ཁམས་བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འཕོ་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བས་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། དེས་ན་འདི་ལྷར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཟིགས་སོ་ཞེས་
 བ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱང་ངོ་།། གང་གིས་གཟིགས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 གཟིགས། གང་ལ་གཟིགས་ན་ངས་དོན་གྱི་རིགས་དབུ་ལ་གཟིགས། རི་ལྷར་གཟིགས་ན་འཁོར་
 ལོ་དབུ་གི་ལྟེ་བར་སངས་རྒྱས་དབུ་གཟིགས། དེ་ཡང་རྣམ་པ་རིམ་ལྷ་བྱར་གཟིགས་ན་ཡིད་སློབ་
 པས་³གསང་སྤྲུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་དབུ་གི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་
 རང་དུ་གནས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་
 རོ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པ། རང་གི་བདག་ཉིད་རྣམ་

¹ བཙུག་ལྷན་འདས་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྒོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 323།

³ སློབ་པའི་ དཔེ་པར།

བ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་གཟིགས་
 བ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས། “གསང་སྤྲུགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་ནི། འཁོར་ལོ་དྲུག་ལྟར་
 ཁྲབ་བ་ཡིས།”¹ འོད་གསལ་བ་ནི་² བྱང་ཆུབ་སེམས།”³ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དབལ་གྱིས། “འཁོར་
 ལོ་དྲུག་གི་ལྟེ་བར་གནས་པའི་⁴ ཁྲབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་བའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་གིས་⁵ རིག་པར་བྱ་བ་⁶ རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་སོ།”⁷ ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
 རོ།། དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ལྟེ་བར་རིགས་ཐུག་ཏུ་གཟིགས་པའི་ཆུབ་ནི། དེ་ཡང་ནོར་བུའི་
 ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གསང་སྤྲུགས་འཆང་བའི་རིགས་ཏེ་ཁམས་ཕྱིར་མ་འཕོས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲོ་བས་རིག་སྤྲུགས་འཆང་བའི་
 རིགས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ནང་གི་
 ས་བོན་གྱི་ཐིག་ལེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། རིགས་གསུམ་ནི་
 རྩལ་ཐུན་སྟོང་སྟོང་གསུམ་མཐ་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གཟིགས་པ་
 ནི་ལྟེ་བར་སྐྱེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བ་སོགས་རིམ་པར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་དོན་ནོ།། དཔེ་མེད་
 འཆོས་གྲང་། “ནོར་བུའི་ཁ་ནས་མི་⁸ འཕོ་བ། མི་བསྐྱེད་དོ་རྗེ་ལྷན་སྐྱེས་དགའ།”⁹ ཞེས་དང་།
 “ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་རྗེ་ན་རྗེ་ག །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་འོ། །རིགས་གསུམ་རྩལ་ཐུན་སྟོང་

1 ཡི། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 2 བ་ཡི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 323།2
 4 གནས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྟང་།
 5 གི་ ལྟེ་པར། ཅ་པར།
 6 བྱ་བའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 7 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྫོབ་དཔོན་ཉི་མ་དབལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 114།13
 8 བུའི་ཁམས་མི་ བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།
 9 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 323།1

སྟོབས་ཏེ།¹ ཞེས་སོགས་བཤད་དོ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྲུལ་བསྟན་པ་ལུས་སེམས་ལས་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གནས་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “འོད་དཔག་མེད་པ་ལྷུང་ལོག་།² འཇིག་རྟེན་ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། འཇིག་རྟེན་འདས་པ་སྤྲོད་གཉིད།”³ ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ལས་སེམས་ལ་བཟོད་དོ། དེ་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ།”⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་འཇིག་རྟེན་ཏེ་བདེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཐིག་ལེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས་། “མགིན་པའི་འཁོར་ལོ་རིན་འབྱུང་ཉིད། རྩ་རྒྱུ་ལྟེ་གསལ་བར་བྱེད།”⁵ ཅེས་སོ། དབྱལ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་དོན་ཡོད་བྱུང་བའི་རིགས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས་། “རིགས་⁷ཆེན་དོན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སྟུ།⁸ ཉི་ལས་འབབ་པའི་འཕྲིན་ལས་བྱེད།”⁹ ཅེས་སོ། གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བར་རིགས་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེ་ཆ་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྟུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཁམས་དཀར་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་བྱལ་བ་ལས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་སྤྲད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ནི་གཙུག་ཏྲར་ཆེར་གཟིགས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས་། “བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་སེམས་། རིགས་མཚན་རིགས་བསྟུས་བདེ་ཆེན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༧༣༡

༢ ཡོང་ལོག། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༧༣༡

༤ སྤྲུལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། བཟོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༩༠༦

༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༧༣༡

༧ རིག་ སྟར་པར།

༨ རིགས་ཆེན་དོན་ཡོད་བྱུང་བའི་སྟུ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༧༣༡

གྲོ་ལ། ཐེག་ལེ་བཅུ་ཐུག་ཡོངས་རྫོགས་པ། བཙུ་ལེ་མཐའ་ཅན་རྣམ་པར་དག། དེ་ཉིད་གཙུག་
 ཏྲར་ཆེན་པོ་དང་།”¹ ཞེས་སོ། ། འདི་དག་ནི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཆར་ཆོག་བསྐྱེད་ཞིང་འབྲེལ་
 སྒྲིག་དཀའ་བར་སྤང་ནའང་ཁོག་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་བཤད་དོ། ། རོན་
 འདི་ཡང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། “གསང་བ་འབབ་པའི་ཁུ་བ་རྩོ་རྩེ་ཡང་ནི་
 དེ་འཛིན་པས་ན་ངས་བར་རྩོ་རྩེ་འཛིན། ལུས་ཀྱི་ས་བོན་ཁུ་བ་ཡབ་གཅིག་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་
 བདེ་བ་གང་ལས་རྩོ་རྩེ་གི། མཆོན་ཆ་དེ་ནི་མཆོན་བཞིན་སྤྱིང་གར་མཆོག་གི་བདེ་བ་མགོན་
 པོ་ཨའོ་ལི་ཀ་ཉིད་དེ། རིག་བྱེད་དེ་ནི་གང་གི་མགོན་པར་མི་གཡོ་བདེ་བཟུང་རིག་པ་པོ་དེ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་གང་གིས་དབྱེལ་བར་དེར་ནི་ཁུ་བ་བྱི་བྲལ་བདེ་བ་འདི་ཉིད་བཟུང་བ་བརྒྱུ་རྒྱུ་གང་གིས་
 ཏྲར་ཆེན་པོ་འདི་བྱ་གར་མི་འགྱུར་མཆོག་གི་བདེ་བ་དཀའ་བ་བཅུ་ཐུག་རྫོགས་པ་ནི། ཤེས་
 རབ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉི་ཡི་མཐའ་ཡི་མཆོག་གི་རྒྱ་བའི་ཆ་བཅུ་ཐུག་ཤེས་པས་དེ་
 ནི་གང་གི་རིག་མ་སྤྱི་བོའི་རྩོ་རྩེ་དེ་ནི་ཐུག་པ་རྩོ་རྩེ་སེམས།”² ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངས་
 པ་རྒྱ་ན་མེད་པ་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྤྱིང་ཉིད་རྫོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རིགས་ཐུག་ཏུ་བྱེ་བ་དོན་དམ་པ་དང་། དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་རིགས་ཐུག་ཏུ་བྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་སམ་
 ཐབས་ཤེས་གཉིས་དག་པའི་སྟོག་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས། “ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 བདག་ཉིད་ཀྱིས།”³ སྟོག་གཉིས་དག་པ་ལོ།”⁴ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “རིགས་ཐུག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྒྱལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱལ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༧༣། ༡

2 རྩོ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད། ༡ དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི། ཤོག་གངས་ ༡༩༩༤ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱ་མཐུན་དཀའ་བ་ཁུ་བ་རྩོ་རྩེ་ཡང་སྟེ་དེ་
 འཛིན་པས་ན་ངས་བར་རྩོ་རྩེ་འཛིན། ལུས་ཀྱི་ས་བོན་ཁུ་བ་འཕྲོ་ལོ་འཛིན་པ་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོའི་བདེ་བ་གང་། མཆོན་བྱེད་ཉིད་མཆོན་
 བཞིན་པ་ཡི་སྤྱིང་ག་སྤྱི་བཅས་བདེ་བ་མགོན་པོ་འཁོར་བ་འདིག ། གང་གིས་མགོན་པར་དེ་རིག་གཡོ་མེད་བདེ་བ་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཆོར་བྱེད་རིན་
 ཆེན་འཛིན། གང་གིས་མགོ་བོར་རྒྱ་བ་འཛིན་པ་འདི་ནི་ཁུ་བ་བྱི་བྲལ་བདེ་བ་ཤེས་རབ་འཛིན། གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོ་འདི་བྱ་གར་མི་འགྱུར་མེད་
 མཆོག་གི་བདེ་བ་དཀའ་བ་བཅུ་ཐུག་རབ་གང་བ། གང་གིས་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཆོག་གི་རྒྱ་བ་ཆ་ཤས་བཅུ་ཐུག་རྫོགས་པའི་མཐའ།
 དེ་ནི་དཔག་མེད་གང་གིས་རིག་པ་མགོ་བོར་རྩོ་རྩེ་དང་བཅས་ཐུག་པ་རྩོ་རྩེ་སེམས།” ཞེས་འགྱུར་དོ།

3 ཀྱི། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྒྱལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱལ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༧༣། ༣

པོ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་¹ གིས་
འཁོར་ལོ་དྲུག་ཏུ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའོ། ² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྤྲུམ་པ། གང་གི་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེ། རིགས་དྲུག་ལྟ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྤྲུམ་ཆོགས་
པར། ཆོན་བརྒྱ་ཉི་བའི་འོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་བཞིན། ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་སྒོས་གར་ཨེ་མ་ཏོ་
མཚར། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ། །

༥ ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་མ་གཡོས་བཞིན།

གངས་མེད་སྤྱལ་པའི་སྤྲིན་འཕྲོ་བ།

སྤྱོད་སྤྱལ་བ་བས་བྱང་ཆུབ་པའི།

རྒྱལ་བ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས།

རྣམ་མང་ཤེས་བྱའི་རང་ཚུལ་ཀུན།

བཟ་བར་འགོད་བྱེད་སྤྱོད་མ་མཁན།

དེ་ཡིས་སྤྱོད་སྤྱལ་བ་བ་ཡི།

རོལ་ཅེད་སྤྱོད་མ་འདི་སྤྱལ་ལོ།

གཉིས་པ་(ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དངོས་གཞི)སྤྱོད་སྤྱལ་བ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་མེད་འོད་ཀྱི་ལུགས་དང་། འགེལ་བྱེད་གཞན་ཀྱི་ལུགས་སོ། དང་པོ་
(ཇི་མེད་འོད་ཀྱི་ལུགས་)ལ་གཉིས། གསུང་བ་པོ་གང་གིས་དངོས་པོ་གང་གསུངས་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
པོ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་(གསུང་བ་པོ་གང་གིས་དངོས་པོ་གང་གསུངས་པ་)ལ་སྤྱི་དང་།
ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།

¹ ཉིད་ རྗེ་པར། ཅི་པར།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༩༡༤

དང་པོ་(སྤྱི་ལོ་འོན་ཀྱི་སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་དེ་ལ་ནམ་པ་བཞིར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ལྡན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ཉི་
 ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ནམས་སོ།།
 དེ་དག་གྱང་རིམ་པ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་སྐད་ཅིག་མ་རྫོགས་པ་
 དང་། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ལྷ་མོ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་ཤིང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཁམས་ལྷ་དང་ཕྱང་པོ་ལྷའི་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་ཅིང་དགྲིལ་
 འཁོར་ལྷའི་ལས་རྒྱུ་མཐའ་དག་འགགས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་རྣམ་པ་
 ལྡན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་དང་ལས་དབང་ལྷ་དང་ལས་
 དབང་གི་བྱ་བ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཉིད་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་ཏེ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་སྟོན་པའི་
 སྟོན་པ་ཉི་ཤུར་བྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དགའ་བ་བཅུ་
 དྲུག་གི་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་ལ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་ལས་པ་སྟོན་པའི་ཆུལ་
 གྱིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་དག་
 གྱང་རྩི་རྩི་བཞི་དང་རིམ་པར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་
 མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ལྷགས་རྩི་རྩི་རྣམ་པ་ལྡན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གསུང་
 རྩི་རྩི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྐྱུ་རྩི་རྩི་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ས་མངོན་པར་བྱང་
 ཆུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ།། དེ་ལྟར་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “མངོན་པར་རྫོགས་པར་¹བྱང་
 ཆུབ་པ་བཞི་དང་²རྩི་རྩི་བཞིས་³ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་⁴བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྣམ་པ་ལྡན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་།

1 རྫོགས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 2 བཞི་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 3 བཞི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 4 རྫོགས་པར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྲོད།

ནམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་འདི་ནམས་ཀྱིས་¹ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མངལ་སྦྱེས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། ཏུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་²རྫོགས་པ་³རྫོགས་པའི་རིམ་པས་སོ།། དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་⁴པ་བཞིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ།།⁵ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་དག་ལས་འདིར་སྐྱེ་འབྱུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལེའུ་འདི་ལེའུ་འོག་མ་ནམས་ཀྱི་ལུས་ནམ་པར་གཞག་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་པའི་ལེའུར། སྐྱེ་འབྱུལ་བྱ་བས་མངོན་རྫོགས་པའོ།། བྱང་ཆུབ་ཅི་ནས་བདག་ཐོབ་མཛོད།། ཅས་བྱང་ཆུབ་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སྐྱེ་འབྱུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཉིད་ལུས་ཤིང་། འི་མེད་འོད་དུ་འང་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་འཆད་པ་ན། གོང་དུ། རོན་ཟུབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཞེས་ལུས་པའི་ལན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐའ་དག་ཆང་བར་འབྱུང་བས་སོ།། དེ་བཞིན་ཏུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་དུག་ལ་གཟིགས་པའི་ལེའུས་ཀྱང་རིགས་དུག་པོ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་དང་། དུག་པ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ནས་རིགས་དུག་གི་ལེའུ་སོ་སོ་བ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ནམ་པར་གཞག་པའི་ཁོངས་ཉིད་ཏུ་བབྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ནི་གསུང་བ་པོ་ཆོག་གི་བདག་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུན་ལ་སོགས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུག་དང་ལྷན་པ་གསུངས་སོ།། འདིར་གསང་སྔགས་དུག་བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དུ་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཆུ་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཆོན་ཞིང་། དེར་

1 ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 ཏུ་བ་ལ་སོགས་གསུགས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 རྫོགས་པ་ བོད་པར། སྦྱར་ནང་མི་སྦྱང་།

4 བར་བྱང་ཆུབ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྦྱང་།

5 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། མ། རིགས་ལྷན་པར་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད། རྟོག་གངས་ 34011

མ་ཟད་ཁམས་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱད་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུ་ས་
སྐྱེ་བ་པ་ཡང་མཆོན་ལ། བད་ལ་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་མིའི་ལུ་ས་ཁོ་ན་དང་སྐྱར་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། རི་མེད་འོད་ལས། “བད་དུ་ནི་མིའི་ལུ་ས་ཁོ་ན་སྟེ།”¹ ཞེས་འབྱུང་བས་སོ།། དེ་ལྟར་
སྐྱོར་བ་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཉིན་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་
གྱི་མིའི་ལུ་ས་ཁོ་ནར་ངས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ཁམས་དྲུག་ཕྱང་པོ་དྲུག་དབང་པོ་དྲུག་
ཡུལ་དྲུག་ལས་དབང་དྲུག་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དྲུག་ནམས་མཆོན་བ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ལ་སྐྱར་
ན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དྲུག་ལྡན་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་སྟེ་སྤྱི་བ་བ་དྲུག་། དེ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་རིགས་དྲུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དྲུག་དབྱིབས་སྟེ་དྲུག་
གསང་སྟགས་དྲུག་ནམས། རྫོགས་རིམ་ལ་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་བར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱ་དྲུག་
ཅ་དྲུག་འཁོར་ལོ་དྲུག་ཁམས་དྲུག་ནམས་དང་། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་བར་སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་
དྲུག་ནམས་སོ།། འབྲས་བུ་རྒྱལ་བ་རིགས་དྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་དྲུག་
ཆོན་དེ་ནམས་སྟགས་ཆོན་དྲུག་གིས་མཆོན་ནས་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྟགས་ཀྱི་ངོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། སྟགས་
དངོས་ཀྱི་ངོན་ནོ།། དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་བ་)ནི། གཉིས་སྐྱེ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་ནི་གཞི་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་འོད་གསལ་
གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་དེ། ལམ་ལ་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་
སྐྱབས་སྐྱེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།། རོན་འདི་ཉིད་“བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་མཉམ་ཡུལ་སྟགས་”² སྐྱེ་མ་ཆེན་མོ་གྲགས་ཆེན་མོ།། འབྱུང་བ་མེ་³ནམས་སྐྱེད་བྱེད་
མ།། རང་ཉིད་བྱེད་ཅིང་རང་ཉིད་འཕྲོག་། རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་གཙོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།།

¹ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུ་མཐོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་ལུ་བཤད་པ། ༡༡༥།༡༦

² མཉམ་ཡུལ་སྟགས། བོད་པར་དང་། དཔེ་བར་དུ་མི་སྤང་།

³ མེད་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་བར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ མེད་པོ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱད། ང། དཔལ་སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཤེས་གསུངས་༡༦༥༡ ལས་དུས་བུ་ཞིག་འདི་ལྟར་བྱུང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
ཅིང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་མཚོན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཆོག་འདི་རྣམས་གསུངས་པ། ཞེས་
མཚམས་སྦྱར་རོ།

གཉིས་པ་(སྐགས་དངོས་ཀྱི་དོན)ནི། སྐགས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་མ་ནིང་བཞི་དོར་བའི་དབྱངས་བརྒྱ་
གཉིས་དང་། སྤྱི་ཉི་ཉི་ལྔ་གས་སོ།། ད་ནི་ཐོག་མར་སྐགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་ཐོག་མའི་ཨ་ནི་བཟའི་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བཟང་དང་། དག་གི་བཟོད་པའི་བཟའོ།།
དང་པོ་ནི་ཨ་དེ་སྤྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་སྤྱོ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་དང་རོ་
གཅིག་པའི་དམ་པའི་བདག་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ཉིད། ཐོག་མ་མེད་དང་སྤྱོས་མེད་
བདག་། ཅས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཉོགས་པར་འགྱུར་རོ།། དག་ཏུ་བཟོད་པའི་བཟའི་བྱེད་པ་
ལྟ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མཚོན་པའོ།། ཨ་ལ་སོགས་པའི་སྐགས་འདི་རྣམས་
བཟའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འདི་དག་གིས་བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་པོ་རྣམས་མཚོན་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཨ་ལྟས་
ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་རྟེན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དེ་
མཚོན། ཨིལྟས་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་གི་རྩལ་སྤྲ་མོ་འདུས་པ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་
མཚོན། ལྷུལྟས་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་སྤྲ་མོ་འདུས་པ་ལས་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་མཚོན།
ཨེལྟས་ནི་མའི་རྩལ་སྤྲ་མོ་འདུས་པ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆགས་པ་མཚོན། ཨོལྟས་ནི་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་མའི་རྩལ་སྤྲ་མོ་འདུས་པ་ལས་མའི་

སྟེ། “སྤྱོ་འབྲུལ་ཆེན་མོ་དབང་ལྷག་ཆེ། སྤྱོ་འབྲུལ་ཆེན་མོ་འབྲུང་བ་ཡང་དག་སྟེང་མཛད་མ།” ཞེས་སོ།།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། འབྲུལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༣༥༡༤ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་
གཞན་ལས་གསུངས་པ། སྤྱོ་འབྲུལ་ཆེན་མོ་འབྲུང་བ་ཡང་དག་སྟེང་མཛད་མ། འབྲུང་དང་སྟེང་པར་བྱེད་པ་མོ། རང་ཉིད་བྱེད་པོ་རང་འཕྲོག་པོ། རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་
རང་གཙོ་པོ།” ཞེས་འབྲུང་རོ།།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། དེ་འོད། འོག་གངས་ ༥༡༡༤

དགྲིལ་འཁོར་ཆགས་པ་མཛོན། ཨིཙམ་ནི་དེའི་དབྱས་སྤྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རི་རབ་དང་རི་
གཞན་རྣམས་ཆགས་པ་མཛོན་པ་སྟེ། མདོར་ན་དབྱངས་ཡིག་གཉིས་ཚན་དྲུག་པོ་དེས་དབག་
ཚད་འབྱུང་ཕྱག་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་དེ་ཉིད་མཛོན་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་དབྱངས་དྲུག་
ཚན་གཉིས་ཀྱིས་ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་བྲིམ་བུ་
གཉིས་ཉི་ལྔ་རྒྱ་སྐར་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་མཛོན་ལ། མདོར་ན་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱང་གཞིའི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་རྣམས་དབྱངས་ཡིག་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ལྷགས་ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནང་གི་རྣམ་གཞག་མཛོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཏོ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་ན། ཅི་དེ་ནི་
སྤྱང་པོ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན། རྒྱུ་སྤྱི་ནི་གདོད་མ་ནས་གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་
འོད་གསལ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ། རྟོ་ནི་བདག་ཉིད་དམ་ང་། བུ་རྒྱ་བུ་རྒྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱང་པོ་ཅན། བུ་རྒྱ་མཉེན་ནི་དུས་གསུམ་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་དང་མ་བྲལ་མ་གནས་
པ། བུ་རྒྱ་ཉལ་སོགས་པའི་ལྷགས་དྲུག་གིས་ནི་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་མཛོན་ཏེ། མདོར་
ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་འོད་གསལ་ཀྱི་
སེམས་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་ཅན་ཀྱི་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་མཛོན་
ཏེ་ནང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འབྲས་རྣམས་ཀྱང་མཛོན་ཏེ།
དབྱངས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་བཅུས་རབ་དགའ་
སོགས་ས་བཅུ་དང་། བུ་རྒྱ་བུ་རྒྱ་ཞེས་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་མཛོན་ནོ། དེར་མ་ཟད་གོང་དུ་ཕྱི་ནང་གཉིས་མཛོན་ཆུལ་བཤད་
པ་ལས། རྩལ་སྤྱ་མོ་འདུས་པ་ལས་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཆགས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྤྱང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་སྟེ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། མི་དགོ་བཅུ་སྤངས་ཤིང་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་ཞེན་དང་བྲལ་བས་བྱང་ཆུབ་སྤྱུ་
པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འབྲས་དང་། ཡང་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་

གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་མཚོན་པས། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནས། སྤྱི་བའི་རྟེན་གྱིས་ཀ་ཤིའི་བར་འབྲུང་བ་དང་། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགགས་པ་ནས། སྤྱི་བ་འགགས་པས་ཀ་ཤི་འགགས་པའི་བར་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལྷགས་འབྲུང་ལྷོག་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བྱང་རྒྱུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འབྲས་ཀྱང་མཚོན་ལ། དེ་འདྲའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འབྲས་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྟུ་བ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ལ་སྦྱར་ན་སྦྱང་བྱ་སྟེ་བྱར་གྱི་ཇི་མ་བྱུག་ནི། ཨ་ཨུམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེ་སྒང་། ཨི་ཨྲིས་རྒྱུད་གི་ཁམས་སྤག་དོག ། ཨུ་ཨུས་རྒྱུད་ཁམས་འདོད་ཆགས། ཨེ་ཨྲིས་ནི་ལུས་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་བསམ་པ་མའི་ཁམས་ང་རྒྱལ། ཨོ་ཨྲིས་ནི་ལུས་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་བསམ་པ་སའི་ཁམས་གཉི་ཐུག ། ཨེ་ཨུམ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཉོན་མོངས་པ་ཆ་མཉམ་པ་ནམས་མཚོན་ནོ།། དེའི་གཉེན་པོ་དགྲིལ་འཁོར་བྱུག་ནི། ཨ་ཨུམ་ནི་མེ་མོང་ལྷ་བྱུད་ཡེ་ཤེས་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷའི་དགྲིལ་འཁོར། ཨི་ཨྲིས་ནི་བྱ་བ་བྱུབ་པ་དོན་ཡོད་བྱུབ་པའི་ལྷ་དང་དགྲིལ་འཁོར། ཨུ་ཨུས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ལྷ་དང་དགྲིལ་འཁོར། ཨེ་ཨྲིས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་འབྲུང་ལྷན་གྱི་ལྷ་དང་དགྲིལ་འཁོར། ཨོ་ཨྲིས་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་སྦྱང་མཛད་ཀྱི་ལྷ་དང་དགྲིལ་འཁོར། ཨེ་ཨུམ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོ་རྟེ་དབྱིངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་ལྷའི་སྐྱའོ།། སྤྱི་ཉིདའི་ནི་ལྷ་དེ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀའོ།། རྒྱུ་ལྷ་ཉི་ནི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའོ།། ར་ཉི་ངའོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། བུ་རྫོ་བུ་རྫོ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། བུ་རྫོ་ཕ་རྫོ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བཟླ་བུ་ནི་སྦྱང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་རྟོ་རྟེ་རྟོན་པོ་དང་། དུམ་ཆེད་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་ཀར་སྤུག་བསྐལ་ཀྱན་གཙོང་¹དང་། བརྒྱ་རྒྱུ་ནི་ནམ་པར་སྦྱང་མཛད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཤེས་རབ་ཡེ་

¹ རྒྱུད་ མོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྟན་པ་ལྟར་དཔེ་བསྟན་པ་། ལྟར། བ། རིགས་སྟོན་བསྟན་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་མོད། ལོག་བྲངས་ 4671 ག།

ཞུ་ཞུས་ཐེས་ཏེ། ཞེ་ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ན་མས་མཆོད་ནོ། ། “དེ་ལས་¹འབྲས་
བྱ་འབྲུང་བ་ནི་²ནམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་སུ་བྱུགས་དོ་རྗེ་རབ་ཏུ་བཞག་ནས་བསྟེན་
བ་³དུས་ཀྱི་ཐོག་མར་སོ་སོར་སྤྱད་⁴པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཤད་པས།”⁵
རྒྱུ་ཉིད་ཡས་སྤེའི་ནམ་མཁའ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་སོར་སྤྱད་སོགས་ཡན་ལག་
དུག་ལ་བསྐྱབས་པས་ས་བཅུ་གཉིས་བཞེད་པའི་བཅར་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་བཤད་དོ། །
ཡན་ལག་དུག་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་སམ་མཆོད་མ་ཡང་ནམ་བུ་གསུམ་
སྟེ། དང་པོའི་མཆོད་མ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བཅུ་མཐོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེས་ཏེ་
གྱི་སྐྱེ་མཆོད་ཉིད་པ་བྱུབ་ཀྱི་བར་དང་། བར་པའི་མཆོད་མ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་
དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་པ་ལས་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་
འགགས་པ་ལས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། མཛོད་པར་ཤེས་པ་ལྷས་སྤར་མ་མཐོང་བའི་དོན་སྣ་
ཆོགས་པ་མཐོང་བ་དང་། ཐ་མའི་མཆོད་མ་འཁོར་ལོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུང་སུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་
རེ་འགགས་ཤིང་ས་གཉིས་གཉིས་ཐོབ་སྟེ། ལས་རྒྱུང་མ་ལུས་པར་འགགས་ཤིང་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྫོགས་པ་ལས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་དངོས་བྱུབ་ཅེས་བྱའོ། ། དེ་དག་ནི་བྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དུ་
བཤད་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བུར་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལུགས་ནི། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཆོག་དང་པོ་གཉིས་ལ་
ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་མ་མཛད་པས། དཔེ་མེད་འཆོའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཤད་ན། ཆོག་གི་བདག་

1 དེ་ཉིད་ལས་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
2 འབྲུང་བའི་རྒྱལ་ནི་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
3 བསྟེན་པས་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།
4 བསྟེན་པའི་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
5 བསྟེན་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།
6 བསྟེན་འགྱུར་དཔེ་བསྟེན་མ། རྒྱུ་ བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། ཉི་འོད། ཤོག་གངས་ 493/70

པོ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཆོག་ས་སྤུ་བཅད་པ་ནི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ཅའི་བྲ་བ་རི་
 སྟེང་པ་གང་དུ་འདུ་བའི་གཞི་འཁོར་ལོ་དུག་མཚོན་པའི་བརྟེན་ལྷ་སོགས་གསང་སྤགས་རྒྱལ་པོ་
 དུག་དང་ལྷན་ཞིང་། གཉིས་ནི་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་སྤུ་མེད་པ་སྟེ་ཀུན་དར་མ་དང་
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་པར་འབྱུང་བར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་འདྲའི་བདེ་སྟོང་གི་
 མཉམ་གཞག་ཏོག་གའི་སྒོས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ལུས་དུ་བྱ་བ་མི་རུས་པས་སྐྱ་བསམ་བརྟེན་ལས་
 འདས་པ་ནི་འདི་གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།། ཨ་ལ་སོགས་པའི་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་ནི་
 ས་བཅུ་གཉིས་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་
 བསྟུང་ན། ཨའི་རྣམ་པ་ནི་གནས། ལྷའི་རྣམ་པ་ནི་བའི་གནས། ཨའི་རྣམ་པ་ནི་ཞིང་། ལྷའི་རྣམ་
 པ་ནི་བའི་ཞིང་། ལྷའི་རྣམ་པ་ནི་ཆེན་ཏུ། ལྷའི་རྣམ་པ་ནི་བའི་ཆེན་ཏུ། ཨའི་རྣམ་པ་འདུ་བ། ཨའི་
 རྣམ་པ་ནི་བའི་འདུ་བ། ཨའི་རྣམ་པ་ནི་དུར་ཁྲོད། ཨའི་རྣམ་པ་ནི་ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད། ཨི་གི་རྣམ་
 པ་འཕྱང་གཅོད། ཨའི་རྣམ་པ་ནི་བའི་འཕྱང་གཅོད་དེ། དེ་ཡང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་
 ལོ་དུག་ཏུ་འཁོར་ལོ་རེ་རེ་ལས་རྒྱང་སྤུ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རེ་འགགས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཟུང་རེ་ཐོབ་པའི་མཚོན་བྱེད་དུ་དབྱངས་ཡིག་ཟུང་དུག་བསྟན་¹པ་དེ་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་ནི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུག་ཏུ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ།། ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་།
 དཔེ་མེད་འཆོས། “ཀུན་དུ་འོད་དང་བདུད་ཅི་འོད།། རྣམ་མཁའ་འོད་དང་རྩི་མེ་འོད།། རིན་ཆེན་
 འོད་དང་བསྐྱའི་འོད།། མེ་ཏོག་འོད་²དང་དཔེ་མེད་འོད།། ལྷ་མེད་³འོད་དང་ཤེས་རབ་འོད།།
 ཀུན་མཁྱེན་དང་ནི་སོ་སོར་རིག་།”⁴ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་གཞན་འདྲ་བ་ལས།
 བདུན་པ་ལ་ལས་ཀྱི་འོད་དང་། དགུ་པ་ལ་དཔེ་བྲལ་ཞེས་བཤད་དོ།། རྩི་མེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས་

¹ བསྟན་ བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།

² མི་ཏོག་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ མའི་ སྟེ་པར། ཅོ་པར།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱ་དུ། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 320།

པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤང་བ་ཉིད་དང་སྤང་
 རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རབ་དགའ་སོགས་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་
 སྟེ། རྣམ་པ་ལྡེའི་ཐ་མ་ངེས་དོན་དང་། དང་པོ་བཞི་ཐ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་དོན་དང་། རབ་དགའ་
 སོགས་གནས་ལ་སོགས་པར་གཞག་པའི་ས་དེ་དང་དེར་མོས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ས་རྣམས་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་དུ་དགོངས་པའོ་ཞེས་མན་
 སྟེ་ལས་བཤད་དོ།¹ ཡང་དབྱངས་ཡིག་རྣམས་གསུམ་ཚན་དུ་བཅད་པས་དགའ་བ་བཞི་མཚན་
 ཏེ། ཨ་ཨཱི་གསུམ་གྱིས་སྟོ་གསུམ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྦྱར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དགའ་བ།
 ཨ་ཨཱི་གསུམ་གྱིས་གཉིས་ཀྱི་ཆུལ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དགའ་དང་། ཨེམ་ཨཱི་གསུམ་གྱིས་དབྱངས་
 གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྟོ་རྗེ་གསུམ་དགའ་བཤ། ཨེམ་ཨཱི་གསུམ་གྱིས་རྟོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་
 མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བ་མཚན་ནོ། དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “དང་
 པོའི་²བྱང་གསུམ་སྟོ་གསུམ་དགའ། དང་པོ་རིང་གསུམ་མཚན་དུ་དགའ། གཉིས་པ་བྱང་གསུམ་
 དགའ་བཤ་བ།³ རིང་གསུམ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་དགའ་ལོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་སོ། སྤགས་ལྟག་མ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱོད་ཅི་ནས་བྱུང་ཡོད་ཅི་ཀྱི་བར་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་བཤད་པ་མ་བྱང་ལ། དཔེ་
 མེད་འཆོའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ན། སྤྱོད་ཅི་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྟེན་གྱི་ཐིག་ལེ་དང་། རྣམ་སྤྱོད་
 བེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་བདེ་ཆེན་དང་། རྟོག་སྤྱོད་བདེ་ཆེན་དེས་སྤངས་རྟོགས་སུ་སྤྱུང་
 ཆོགས་པ་འབྲེན་པ་དང་། བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཨ་ཨཱི་དེ་དང་། བྱུང་ཡོད་ཅི་ཀྱི་རྒྱང་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ཆ། མོ་བ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྟེས་པ། མན་དག་སྟེ་མ། འོག་གངས་ ༣༥༧། ༢ ལས་འདི་ལྟར་
 བྱང་སྟེ་“དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ཐ་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་བའི་དོན་ནོ། ཐ་མ་ལ་ནི་
 རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་གནས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེས་པའི་དོན་ནོ། གང་ཡང་བྱེ་རྟོག་དུ་
 དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་འོར་དང་ལུས་ལ་ཡང་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་པར་གཞག་པ་དེ་ཡང་བྱང་བའི་དོན་ནོ། གང་ཕྱིར་དེ་
 དང་དེའི་སར་ལྟག་པར་མོས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ས་དེ་དང་དེ་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་
 པས་སོ། སྟོས་པས་ཆོག་གོ།” ཞེས་སོ།

² དང་པོ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ ལྟག་ བོ་པར། ལྟར་པར།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། མོ་བ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟོན་གསལ། འོག་གངས་ ༣༥༧། ༢

ལྷ་འབྲུག་གནས་གསུམ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བའི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་སྒྲོམ་པའི་དོན་
 ཏེ། སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “སྒྲོལ་མེད་ཐེག་ལེ་ལ། རྒྱུ་མུ་རྩི་བདེ་ཆེན་ཏེ། རྩྱ་བུ་སྒྲོ་སྤངས་
 རྩྱ་གསུམ་ལ། རྒྱུ་མུ་རྩི་ལྷ་མེད་ཏེ། རྒྱུ་མུ་རྩི་ལྷ་མེད་གསུམ་སྒྲོམ་པ།”^{2,3} ཞེས་པའོ། བཟླ་བྲུ་མེ་
 དོ་རྩེ་མོན་པོ་སྒྲེ་ལོར་བྱའི་དབྱུང་སུ་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲེས་དང་། དེས་ནས་
 རྩྱ་གེ་བཞེན་པའི་རྒྱང་མཐའ་དག་གཅོད་པས་མོན་པོ་སྒྲེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཨོ་⁴བཟླ་བྲུ་ཞེས་པ་
 བློ། ལོར་བྱ་མི་བསྐྱེད་རྒྱང་གཅོད་པའོ།”⁵ ཞེས་སོ། དུམ་ཆེད་མེ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པས་གཅོད་པས་ཏེ།
 སྒྲེ་བར་ནས་སྤང་གི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པས་གཅོད་
 པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དུམ་ཆེད་པ་ཆེད་མེ། སྒྲེ་བའི་ནང་གནས་ནས་སྤང་མཛད།”⁶
 ཅེས་སོ། བཟླ་བྲུ་མུ་རྩི་ལེ་ཞེས་པ་མེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་སྒྲེ་སྒྲིང་གར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་བདེ་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་སྒྲེ། (དེ་ཉིད་ལས།) “བཟླ་ཤེས་རབ་འོད་དཔག་མེད། རྒྱུ་མུ་རྩི་
 སྒྲིང་ག།”⁷ ཞེས་སོ། རྒྱུ་མུ་ལེ་མེ་ཤེས་སྒྲེ་དཔལ་བར་དོན་ཡོད་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཐེག་ལེ་དང་བདེ་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་སྒྲེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྒྱུ་མུ་ལེ་དོན་བྱུང་སྒྲེ། དཔལ་བར་གནས་པའི་
 ཐེག་ལེའི་ཁམས།”⁸ ཞེས་སོ། སྒྲུ་མུ་ལེ་དོན་བྱུང་གི་དབང་བྱུག་སྒྲེ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་གཞོན་དུ་མེད་པ་སྤྱི་གནས་མགྱོན་པར་རིན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
 བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྒྲུ་མུ་ལེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་། མགྱོན་པར་ཆོས་ཀྱི་
 ཕྱང་པོ་གནས།”⁹ ཞེས་སོ། ཨར་པཅ་ལེ་ཞེས་པ་མེ། ཨ་དང་རེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ། པཅ་ལེ་

༡ གསུམ་ མོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།
 ༢ བཟླ་མ། རྩྱ་པར། ཅོ་པར།
 ༣ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། རྒྱད། བ། སྒྲོལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱུ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༤། ༡༠
 ༤ ཨོ་ མོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།
 ༥ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། རྒྱད། བ། སྒྲོལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱུ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༤། ༡༡
 ༦ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། རྒྱད། བ། སྒྲོལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱུ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༤། ༡༢
 ༧ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། རྒྱད། བ། སྒྲོལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱུ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༤། ༡༣
 ༨ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། རྒྱད། བ། སྒྲོལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱུ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༤། ༡༤
 ༩ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་པ། རྒྱད། བ། སྒྲོལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱུ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༤། ༡༥

གང་གིས་གསལ་བའི་ངོ་བོ་སྟེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་རང་
 བཞིན་མཐར་ཐུག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ཉིད་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་།
 ཡཏེན་མཆོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་དོན་ཏེ། (དེ་ཉིད་ལས།) “ཨར་བཙན་དོར་སེམས།”¹ གཙུག་ཏྲར་
 གནས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཡཏེན་མཆོད་ཕྱག་འཆལ།”² ཞེས་སོ། དེ་དག་ནི་འགྲེལ་བ་
 གཉིས་གྲུང་བསྐྱེགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ལེའུ་འདི་ལ་ལྷུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྩོ་
 རྩེ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་མཆོད་བྱེད་དུ་སྒྲོག་གསུམ་སྟེ། དཔེ་མེད་འཆོས།
 “དེ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་གསུམ་པོ་³དེས། ལྷུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྣམས་དག་པའོ།”⁴ ཞེས་དང་།
 ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “ལྷུས་དང་ངག་དང་སེམས་གཅིག་གི་ངོ་བོ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྤྱད་བྱེད་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་”⁵ སྤར་བཤད་པའི་སྒྱུ་འབྲུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
 དེས་པ་མཆོད་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།”⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། འདིར་སྤྲུམ་པ། ཆེ་འདིར་
 མཆོག་སྟེར་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱན། དབྱངས་ཡིག་འདབ་འཕྲེང་གཡོ་བས་དགོད་པ་ན།
 འདོད་ལྷན་སྟེང་ལ་མཛེས་མའི་མིག་ཟུར་བཞིན། བདག་ཡིད་དབྱིད་གྱི་དཔལ་མོ་མངོན་དགར་
 གྱུར་། མཆོད་ཡང་དག་པར་བརྫོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོ་རྩེ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤར་
 བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་བཞི་པའི་རྣམས་པར་བཤད་པའོ། །

༥ དོ་རྩེ་དབྱིངས་གྱི་འཁོར་ལོའི་གཙོ།

དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདེ་བ་ཆེ།

དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དཔེ་མེད་པ།

1 ཨར་བཙན་དོར་སེམས། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32༧།76

3 པ་ བེ་པར། སྤར་པར།

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32༧།77

5 གྱི་ བེ་པར། སྤར་པར།

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྫོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 291།3

ཁྱབ་བདག་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས།

དེ་ཡི་གོ་འཕང་སྒྲ་ན་མེད།

རྣམ་པར་གཞོན་ལ་རིངས་པ་བཞིན།

ཕྱོགས་ཀྱན་མཁས་པའི་མགོ་བོ་ལ།

ངལ་གསོ་འོས་པ་འདི་སྤྲུལ་ལོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རིགས་བྱུག་པ་དོན་མེད་དབྱིངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་ལེའུ་ལྗ་བཤད་པའོ། དང་པོ་(རིགས་བྱུག་པ་དོན་མེད་དབྱིངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ཡང་ལེའུ་འདིའི་དོན་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཅིང་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ན། གོང་གི་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལེའུ་ལས། དབྱིབས་དང་སྤྲུགས་དང་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བཞི་དབྱངས་ཡིག་གིས་མཆོན་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལེའུ་འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “གོང་དུ་¹དབྱངས་ཡིག་ལ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མདོར་བསྟན་པ་ལས། འདིར་ཅི་ལྟར་འབྱུང་བ་སྟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་²ཞེས་པའོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེས་ན་འདི་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཅ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུབ་ཚུལ་དང་མཆོན་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་(ཅ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་)ནི། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཙམ་ཞིག་ཉན་

¹ གང་དུ་སྤེལ་པ། ཅོ་བར།

² འདི་ལྟ་སྤྱེ་སྤེལ་པ། ཅོ་བར།

³ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རྒྱལ་པོ་སྒྲ་དཀར་པོ། བེ་འོད། སྤྱི་གསུངས་ ༥༩༥༦

རང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དག་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བཟོད་ལ།
 རིགས་ལྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་རིགས་ལྷན་པ་རྩོམ་ཅིང་འཆང་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་ཡང་སྦྱར་རྟེ། དེ་འདྲ་བའི་རྩོམ་ཅིང་འཆང་ཆེན་
 རོ་ནི་ཨ་ཡིག་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རོ་གཅིག་པ་མཐར་བུག་
 པའི་བདག་ཉིད་ཨེས་མཚན་པའི་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ལས་བྱུང་
 བ་ཡིན་རྟེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “མཚན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཨ་ཡིག་སྟེ་ཨ་ཡིག་
 ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྩོམ་
 སེམས་དབའ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ལྡན་ཅིག་སྟེ་པའི་སྦྱ་ཞེས་བཟོད་དེ། ཤེས་བ་དང་ཤེས་བྱའི་
 བདག་ཉིད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་བྲངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནི་མེད་འོད་ལས། “དེ་
 གང་ན་ཨ་ལས་བྱུང་ཞེས་པས་ཨེའི་རྣམ་པ་ཆོས་འབྱུང་རོ།”² ཞེས་གསུངས་ལ། ཨ་ནི་ཡིག་
 འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚན་གྱིས་པའི་དོན་ཡང་། ཨ་སྟེ་སྟོང་ཆེན་ཡི་གེ་ལྷ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 རྩོམ་ཡིག་གིས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་མཚན་པས་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚན་ཡིན་ལ། ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་མཚན་པའི་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཨེ་མི་ནི་ཡི་གེ་དམ་པ་སྟེ་
 ཨ་ཀྲུའི་སྦྱ་ལས་བྲངས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་
 གྱི་མཚན་གྱིས་པ་མི་འགྱུར་གོ། དོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཨ་ཀྲུའི་སྟེ་མི་འགྱུར་
 བའོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདིར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་། ཨ་ནི་
 ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚན་གྱིས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཆེན་ཡི་གེ་ལྷ་དང་ཐེག་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་
 གེ་རྟུག་དང་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཨེ་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡང་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རིགས་ལྡན་བསྟན་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ ༡༡༩༡༡

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དཀར་པོ། ནི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༩༥༡༦

³ སྦྱ་སྟེ་པར། པེ་པར། ཙོ་པར། ལྷར་པར།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དཀར་པོ། ནི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༩༥༡༧

ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་གཞུང་འདི་ཉིད་དངས་མ་ཐག་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། “སྟོང་བ་ཆེན་པོ་
ཡི་གེ་ལྟ།¹ ཐེག་ལེ་སྟོང་བ་ཡི་གེ་དུག །^{2,3} ཅེས་པའང་ཤེས་བྱེད་དུ་དངས་ཤིང་། ལེའུ་དང་པོའི་
འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཨེ་ཨྲི་བཤད་པ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་
འདས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ཨེ་ཨྲི་བཤད་པའི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཚུལ་དང་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ལ་ཨེ་ཨྲི་བཤད་སྐབས་བཤད་པ་
གཞུགས་སྐབས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་སྐབས་འདིར་བཤད་པས་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཟོད་ན།
དེ་ཡང་ཁམས་སོ་དུག་སྡེ་ཆོན་ལྷར་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོམ་པའམ་གཞིག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ། དེས་མཆོན་པའི་ཨ་
སོགས་དབྱངས་ལྷའི་མཆོན་མ་སྟོང་ཆེན་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། སྡེ་ཆོན་དུག་ཏུ་བྲས་པ་རྣམས་སྐྱིབ་
བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀ་སྡེ་སོགས་སྡེ་ཆོན་དུག་མཆོན་པའི་མཆོན་མ་དུག་ནི་ཐེག་ལེ་ཡི་གེ་དུག་
ཡིན་ལ། དེ་འབྲའི་མཆོན་མ་ལྟ་དང་དུག་ནི་ཆོས་དེ་དག་མཆོན་བྱེད་དུ་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཀྱིས་
བརྟེན་མཛད་པ་མ་གཏོགས་བྲལ་པས་ལྟོ་ལྟོར་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་དངོས་སུ་
བཟོད་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱེད་དུ་མེད་པས་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཁམས་སོ་
དུག་སྡེ་ཆོན་ལྷར་བསྐྱུས་པའི་ཆེན་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་གཅིག་ཏུ་བྲས་ནས་དེ་དག་
སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་སྟོང་བ་དང་པོ་དང་། གཞན་དུག་ཆོན་རེ་རེ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་
སྟོང་བ་རེ་རེར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སྟོང་ཆེན་ཡི་གེ་ལྟ་འདུས་པ་ལས་ཨྲི་ཡིག་གི་གཞུགས་
སྐབས་པའི་ཚུལ་ནི། འབྲི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་བཞིའི་མཆོན་མའི་དབྱས་སུ་ཨའི་མིང་ཙན་
ཀྱི་གྲུག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོང་དུ་འདུ་བྱེད་རྒྱུ་གི་ཁམས་དབྱུག་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་།
གཡས་སུ་ཆོར་བ་མའི་ཁམས་ཆེག་དག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཡོན་དུ་འདུ་ཤེས་རྒྱའི་ཁམས་
ཐེག་ལའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། འོག་ཏུ་གཞུགས་པའི་ཁམས་ཐོང་གཞོམ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་བྲིས་

¹ ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྟ། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² སྟོང་བ་འགྱུར་མེད་དུག ། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུ། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱུར་དཀར་པོ། བྱི་འོད། འོག་གངས་ ༥༩༥/༥༠

ཏེ། དབྱས་གྱི་གྱི་གྲུག་གི་རྣམ་པ་ལུས། དབྱག་པའི་རྣམ་པ་རྒྱང་པ། རོད་གྲུག་གི་རྣམ་པ་མགོ། གཡས་གྱི་ཐེག་ལེ་གཉིས་ནར་མོར་བརྒྱངས་ཏེ་ཆེ་ཆེས། གཡོན་གྱི་ཐེག་ལེ་ཆེ་ཆེས་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པས་རྒྱ་ཡིག་གི་མི་གྱི་གཟུགས་སུ་གྱུབ་པ་ནི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་མཆོན་བྱེད་དོ། ཐེག་ལེ་ཡི་གོ་དབྱག་འདུས་པ་ལས་ཨེའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྤར་གྱི་མི་ཡིག་སྐབ་པའི་མཆོན་མ་ལུའི་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཀ་སྟེ་རྣམ་མཁའི་ཁམས། ཤར་དུ་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཙ་སྟེ་རྒྱུད་གི་ཁམས། སྟོར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཙ་སྟེ་མེའི་ཁམས། སྤར་དུ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ས་སྟེ་རྒྱུའི་ཁམས། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཏ་སྟེ་སའི་ཁམས། འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ས་སྟེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཏེ། དེ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཐེག་ལེ་དབྱག་མི་ཡིག་གི་མཆོན་མ་¹རྣམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་དག་བརྒྱངས་ནས་སྟེལ་བ་ན། ཆོས་འབྱུང་གི་རྣམ་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ཨེ་གྲུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེས་ནི་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཀ་མཆོན་ནོ། འདི་དག་གི་གཟུགས་སྐབ་པ་དང་། སྤྱ་སྐབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ད་ནི་ཡི་གོ་དེ་གཉིས་གྱི་མཆོན་དོན་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཨེ་ཡིག་གིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྟེན་རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་། མི་ཡིག་གིས་ནི་བརྟེན་པ་ཆེ་ཉི་སྤྱ་གཅན་གསུམ་མཆོན་ལ། ནང་ལ་སྤྱར་ན་ཨེ་ཡིག་གིས་མའི་བརྒྱ། མི་ཡིག་གིས་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐེག་ལེ་དང་། དེར་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བ་རྣམས་མཆོན་ཞིང་། གཞན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྤྱར་ན། ཨེ་ཡིག་གིས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་དང་། མི་ཡིག་གིས་ནི་བརྟེན་པ་ལུའི་ཆོགས་མཆོན་ལ། རྫོགས་རིམ་ལ་ཨེས་རྟེན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། མི་གྱིས་བརྟེན་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་མཆོན་པ་དང་། དེར་

༡ མ་ རོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྲང་།

མ་ཟད་ཨིས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་དང་། ཨི་གྲིས་ཡུལ་ཅན་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པ་ཡིན་
 མོ། ། གཞན་ཡང་དག་བྱ་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་ཐེག་ལེ། དག་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་བཞི། དག་
 པ་མངོན་བྱང་བཞི། དག་འབྲས་མཁུན་པ་བཞི། དག་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་ཐར་བཞི། དག་པའི་
 རོ་བོ་རྗེ་རྗེ་བཞི་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་ལ། དེ་དག་གི་རི་ལྟར་སྟོར་བའི་ཚུལ་ཡང་གཞི་དུས་གྱི་བཞི་
 པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་ལྟེ་བ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྲིས་འཛག་པའི་བག་ཆགས་གྱི་བྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱངས་ཤིང་། རིགས་འབྲེལ་གྱི་ཡར་ལྗན་དུ་
 བྱས་ཏེ་འབྲས་བྱའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་དངོས་
 པོ་གཅིག་དུ་སྟོར་བ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྗེ་རྗེ་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་འབྲུག་
 གི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་སྟོང་གར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མཆོན་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གྲིས་སྤྱན་པ་དང་མི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱིབ་པའི་ཆ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། མི་རྟོག་
 པའི་རིགས་འབྲེལ་དུ་ཁྱེར་ཏེ་འབྲས་བྱའི་གནས་སྐབས་སུ་མཆོན་མེད་རྟོགས་པའི་མཁུན་
 པའི་ཆ་དང་། དེས་དོན་གྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་རོ་གཅིག་དུ་སྟོར་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱུགས་རྗེ་རྗེ་རྣམ་པ་ལྔས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་
 པའི་ཐེག་ལེ་མཁུན་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲིས་མི་ལམ་དང་བརྗོད་
 པ་ལས་འབྲུལ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་རྣམས་སྦྱངས་ཏེ། བརྗོད་པའི་རིགས་འབྲེལ་གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྦྱར་
 ཁྱེར་ཏེ་མཐར་སྐྱག་པ་འབྲས་བྱའི་སྐབས་སུ་སྟོན་མེད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེས་དོན་གྱི་དགའ་
 པ་ཆད་མེད་དང་རོ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་
 པ་ལས་སྤྱགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་གསུང་རྗེ་རྗེ་རྣམ་པ་ཉི་ལུས་མངོན་
 པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སད་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་དཔལ་བར་གནས་
 པ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲིས་མ་དག་པའི་སྟོས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་

བསྐྱེད་པའི་ཆ་མ་ཕྱས་པར་སྤངས་ཏེ། སྤང་བ་སྤྲོ་ཚོགས་སྟོབ་པའི་རིགས་འབྲེལ་ལྷན་དུ་བྱེད་ཏེ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ངེས་དོན་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་དང་རོ་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུམ་ལྟ་བུའི་མཚན་དཔེས་སྤྱས་པའི་སྤྱལ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་སྟོན་པ་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། སྤྱལ་བའི་སྤྲུ་སྤྲུ་དོ་རྗེ་སྤྲུ་འབྱུལ་བྲ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། རྒྱགས་དང་ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་)ནི། འདིར་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རིགས་དུག་པ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྤྲུ་འབྱུལ་བྲ་བ་རིམ་བཤགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་ལ། དེ་དག་གྱང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། “སྟོང་པོར་འཁོར་ལོ་ཆུ་གཏེར་བྱང་དུ་འབྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ནི་གསུམ་གྱི་ཆ། བྱང་པོ་ཁམས་རྣམས་ལྷག་པའི་ལྷ་ཉིད་སྤྲར་ཡང་འཕར་མ་གཞན་ལ་སྤྲུ་ཡི་དོ་རྗེ་ལ་¹སོགས་བརྒྱད། བྱི་རོལ་དུ་གནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་ཕྱོགས་བཅུར་བཀོད་པ་ཉི་མ་ལ་གནས་²ཁོ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཏེ། དེར་ནི་རུ་བའི་ཅིག་པ་དག་ལ་དུས་ལ་ཆུ་གཏེར་གྱིས་བསྐྱན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐའ་དག་རྣམས། སྤྲུ་འབྱུལ་བྲ་བ་³དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ་ཞལ་གསུམ་རོ་ཡི་ཕྱག་ནི་ལྷ་ཡི་སྤྲུ་ཡི་⁴དབྱེ་བ་ལས། རྟོག་པ་ལ་སོགས་གང་ཡིན་མཐའ་དག་ལྷན་⁵པོའི་སྟོང་གི་དབང་གིས་གཡོན་གྱི་⁶ཞལ་ནས་སྤྲོས་པ་འོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་པའི་རིམ་བས་དོ་རྗེ་དབྱིབས་

¹ བྱང་པོ་ཁམས་དང་ལྷ་བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཞེས་པར།

² རྗེ་ལམ་བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཞེས་པར།

³ བཀོད་པ་ཉིད་གནས་བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཞེས་པར། (བསྐྱེད་བསྐྱར་ཁྱུ་ལྷལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱན་པའི་དེབ་གཞུགས་གཉིས་སུ་བཀོད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ཞེས་གསལ།)

⁴ བྲ་བར་བོད་པར། ཞེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ སྤྲུ་ཡི་བོད་པར། ཞེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

⁶ ཁྲོན་བོད་པར། ཞེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁷ གཡོན་གྱི་བོད་པར། ཞེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

⁸ རྗེ་དགོ་བཀའ་འབྱུར། རྒྱད། ༡ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རྟོག་གངས་ ༡༠༣བལ

ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་སྟོར་བ། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག །ལས་
རྒྱལ་མཆོག་གོ། དང་པོ་(སྟོར་བ་)ནི། གནས་ཁང་གི་དོར་བྱས་ནས་གཉིད་སད་པ་དང་། རང་ཐུན་
མཆོམས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་འཆང་རྗེ་རྗེ་དང་བྲིལ་བྱ་འཛིན་པར་བསམས། རྒྱས་བྱས་སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག་
སྟེ། སྤྱི་བོར་ཨོ་དཀར་པོ། མགོན་པར་ལྷུང་མར་པོ། སྤྱིང་གར་རྩྱུ་མཐིང་ཁ། རྟེ་བར་ཉོ་སེར་པོ།
གསང་བར་ཁྱ་སྟོན་པོ། སྤྱི་བོར་ཉོ་ལྷང་ཁྱ་རྒྱལ་ས་བསམས་ལ། འཁོར་ལོ་རྩ་བའི་གངས་བཞིན་
དུ་རྗེ་རྗེ་ཁ་དོག་རྒྱལ་དུ་གྱུར་ནས་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་རྒྱལ་ས་ནས་འཛོན་ནས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་ས་
ཕྱིར་དེད་དཔག་ཆད་མང་པོར་བསྐྱལ། དེ་ནས་རྗེ་རྗེའི་ར་བ་ས་གཞི་གྱུར་རྒྱལ་ས་སྤྱི་གྱུར་ནས་
འདུས་པ་ལས་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་རེ་རེར་གྱུར་པར་བསམ་པ་ནི། བསྐྱེད་བ་དང་ལུས་དག་པར་བྱེད་
པའོ། དེ་ནས་ཨོས་རྩྱུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲགས་ལན་གཅིག་གིས་ངག་དང་། གསུམ་དུ་བརྗོད་
པས་ཡིད་དག་པར་བྱས་སོ། དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་¹མཆོད་པ་ནི། རང་གི་སྤྲགས་ཀའི་རྩྱུ་གི་འོད་
ཟེར་གྱིས་སྒྲ་མ་དང་སྤྱི་བྱའི་ལྷ་ཆོགས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤྱན་དངས་པ་ལ་ལྷ་མོ་རྒྱལ་ས་གྱིས་
མཆོད་ཅིང་། སྤྲིག་པ་བཤགས་པ། ཡི་རང་བ། རྒྱབས་སུ་འགོ་བ། བདག་དབུལ་བ། སེམས་
བསྐྱེད། ལམ་ལ་བརྟེན། ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམས་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས། དེ་ནས་
ཨོས་རྩྱུ་ནས། བརྗོད་ཐུག་ལྷུང་བར་དུ་བསྐྱེད་ཏེ། གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་
ཐར་བཞི་སྒྲོམ་པ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་
པའོ།

གཉིས་པ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་གཉིས། ཞེས་མཆོན་པའི་དོན་རྟེན་གཞལ་ཡས་
ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱོམ་པ། མི་གྱིས་མཆོན་པའི་དོན་བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱོམ་པའོ། དང་པོ་(ཞེས་
མཆོན་པའི་དོན་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་བསྐྱོམ་པ་)ནི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དབུས་
སུ་རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་རྒྱད་འུ་གྱིས་གནས་པ་ལས་ཡི་རྩི་ཡི་ཆད་པ་རྒྱལ་ས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་

¹ ཤིང་ བོད་པར།

ལས་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་ནམས་རིམ་གྱིས་བཅེགས་པའི་སྟེང་འོག་ཏུ་སྣ་ཚོགས་དོ་རྩེ་
 རེ་རེ་དང་། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་གི་བ་དན་གཡུང་བྱང་རིས་དམར་པོ། བསྐྱ་དཀར་པོ། དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་
 བ་བཞི་ནམས་གྱིས་མཚན་པ། དེའི་སྟེང་དུ་མི་¹སྣ་ཚོགས་གྱི་མདོག་ཅན་གཅིག་ཆད་པ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས། ཤར་ནག་། རྩོད་མར་། ལུབ་སེར་། བྱང་ལྗང་། དབུས་མཐིང་བའི་རི་རབ་ལྷན་པོ་
 དཔངས་སུ་དཔག་ཆད་འབྱམ་ཕྱག་གཅིག་། འོག་གི་རྒྱ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་། སྟེང་
 གི་རྒྱ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་བཅུ་པ། ལྷོག་བཞིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ། དེའི་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡིག་
 ཆད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྣ་ཚོགས་བསྐྱ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྷ་པ། དེའི་སྟེང་དུ་ཉི་
 དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཅུ་
 གསུམ་པ། དེའི་སྟེང་དུ་ཆེག་བྲག་དམར་པོ་ལས་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱ་དེ་ཉིད་དང་མཉམ་པ།
 དེའི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་ལས་སྐྱ་གཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྟོན་པོ་རྒྱ་དེ་དང་མཉམ་པ་གཅིག་
 བསྐྱམ་། དེ་ནས་ཨི་ཉི་ཡི་རིམ་ལོ་བཟོ་ལྷ་ཀླུ་འབྲུལ་ཏེ་འཕྲུང་གསེས་བཟོ་སྐྱེས་བཟོ་སྐྱེས་ཐུན་མཐུན་ཉི་གུར་ཀླུ་
 རུས་ལྷ། ཞེས་བཟོད་པས་བཟན་པར་བྱའོ། དེའི་སྟེང་དུ་སྦྱི་ལས་དོ་རྩེའི་རྩ་གྱུར་ས་གཞིར། སྦྱི་
 ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་སྟོ་ཉིས་བཅེགས་པ། ཏྲ་བབས་དང་སྐྱམ་བྱ་དང་བ་
 ཕྱེད་པ་དང་བིལ་བྱ་དང་རྩ་ཡབ་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་རི་དྲགས་གྱིས་མཚན་པ་དང་། གཞལ་ཡས་
 ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་དོ་རྩེའི་ར་བའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དུར་ཁོད་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆའི་
 ཅིག་པ་ལྷ་ཕྱི་རིམ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་པ། ནང་པོ་བྱང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་ལ་ལེ་ཆེ་དགུ་པ།
 ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་པ་རྒྱན་དང་ལྷན་པ། སུམ་ཆ་ལ་གཙོ་བོའི་གདན། བསྐྱ་ཆུ་ཉི་སྐྱ་གཅན་གྱི་སྟེང་དུ།
 འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་། ཨ་ནི་ཡིག་
 འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚན། རྟོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་ལྷ་དང་ཆ་
 མཉམ་པའི་དྲུག་པ་ཡང་ནམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་མཛོན་བྱང་ལྷ་ལས་

༡ མེ་བོད་པར། དཔེ་པར།

བསྐྱེད་པ་ནི། གདན་དེ་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཆན་སོ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷ་ལི་བཙུ་བྱུག་ཐུག་གཉིས་
 ལས་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་རོ་བོ་ལྷ་
 ལི་ཐུག་གཉིས་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་རྩྱུ་སྟོན་སོ་གཅིག་བསམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྩྱུ་དེ་ལས་དོན་རྩྱུ་གིས་
 མཆན་པ་ལས་འོད་འཕྲོས་འདུས་ཉི་སྟོན་སོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་ནི་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 དེ་ལས་འོད་འཕྲོས་འདུས་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་རྫོགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
 དཔྱད་ས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་མ་ཆེ་བ་དུས་མའི་སྟེང་དུ་
 དཔེ་བྱད་པོ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་མཉན་པ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དོན་རྩྱུ་སྟོན་སོ་གཉིས་དཔེ་བྱད་པོ་
 ཞལ་གསུམ་པ། ཐུག་བྱུག་པ། ཞལ་དབྱུས་སྟོ། གཡས་དམར། གཡོན་དཀར། ཐུག་གཡས་པ་
 གསུམ་ན་དོན་རྩྱུ་གྱུག་དབྱ་སྟོ། གཡོན་པ་གསུམ་ན་དེའི་བྱ་ཐོད་པ་ཆངས་མགོ་འཛིན་པ། དབྱ་
 ལ་རལ་པའི་ཐོར་ཆུགས་དང་། ལྷ་ཆོགས་དོན་རྩྱུ་བརྒྱན་པའི་སྟེང་ན་མི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པ།
 དབྱའི་གཡོན་སྟོགས་ན་ཆེ་བ་བྱེད་པ་འཆང་བ། ཐོད་སྐྱམ་ལྷའི་དབྱ་རྒྱན་དང་། ཐོད་པ་རྫོན་པའི་
 སེ་རལ་ཁས་བརྒྱན་པ། ལྷག་གི་བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ཅན། གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པ་
 ལ། རང་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུམ་ཆོས་དཔྱད་ས་དབང་ཐུག་མ་གཡོན་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པས་འཁྱུང་
 པ། ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཨར་བཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ་དོན་རྩྱུ་
 དང་དེའི་བྱ་ཐོད་པ། སེམས་དཔའི་སྐྱེའི་གྱུར་གིས་བཞུགས་པའི་ཐུགས་ཀར་འཁོར་ལོ་དཀར་
 པོ་ཅིབས་བཙུ་ལ་ཨར་བཅན་ཡཏེ་ནམ་གནས་པའི་ལྷེ་བ་ལ་ཨ་སྟོན་པོ། ཡབ་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་འཁོར་ལོ་
 དུག་གི་ལྷེ་བར་ཉི་ཨོྭ་རྩྱུ་རྩྱུ་ལྷ་ཁུ་དཀར་པོ་དམར་པོ་ནག་པོ་སེར་པོ་སྟོན་པོ་ནམས་དེམ་
 པར་གནས་པ། ཐུགས་ཀའི་ཨ་ལས་འོད་འཕྲོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་ཡབ་ཀྱི་
 ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་ཅུ་དབྱེ་མ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ཨ་ལ་ཐེམ་པར་བསམ་མོ། ཨ་ལས་འོད་འཕྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་

བ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དྲངས་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས། དབྱ་མའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཞུ་བའི་དེ་
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ཨ་ལ་ཐེམ་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱི་
 བའི་རིམ་པས་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི། མཚན་པ་ཆེན་པོ་
 ཞེ་སྤང་ཆེ། ཉོན་མོངས་ཀྱན་གྱི་དག་ཆེ་བ། ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ཨ་
 ལས་གཙོ་བོ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣ་བ་གཡས་པ་ནས་འཛོན་ཏེ་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་
 ལ་ཐེམ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེ་ཆེ་བཞི་ལ་བརྒྱ་དང་ཉི་མའི་སྤྱི་བའི་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་སྤང་པོ། རྣམ་པར་དག་པ་དོན་ཡོད་བྱུབ་པ་ནི། མཚན་པ་ཆེན་པོ་ཁྲོ་བ་ཆེ། ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་
 དག་ཆེ་བ། ཞེས་པ་ནི་ཨ་ལས་ཨ་གཅིག་རྣ་བ་གཡས་པ་ནས་ཤར་གྱི་ལེ་ཆེའི་གདན་ཐོག་ཏུ་
 དོན་ཡོད་བྱུབ་པ་ནག་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་གྱུར་པ་དང་། ཆོར་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་
 རིན་འབྱུང་། མཚན་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་ཆེ། ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད། ཅེས་པ་
 ཨ་ལས་རི་གཅིག་མིག་གཡས་པ་ནས་འཛོན་ནས་སྟོའི་གདན་ལ་རིན་འབྱུང་དཔར་པོ་ཞལ་
 གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་གྱུར་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་དཔག་མེད།
 མཚན་པ་ཆེན་པོ་འོད་ཆགས་ཆེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད། ཅེས་པ་ཨ་ལས་
 རྩ་གཅིག་ལྗེའི་བྱར་གཡས་ནས་འཛོན་ནས་བྱང་གི་ལེ་ཆེའི་གདན་ཐོག་ཏུ་སྤང་བ་མཐའ་ལས་
 དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་གྱུར་པ་དང་། གཟུགས་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྤང་།
 མཚན་པ་ཆེན་པོ་གཏི་ཐུག་ཆེ། གཏི་ཐུག་སྟོ་སྟེ་གཏི་ཐུག་སེལ། ཞེས་པ་ཨ་ལས་ལི་གཅིག་
 བཤང་ལམ་གྱི་གཡས་བྱར་ནས་འཛོན་ནས་བྱུབ་ཀྱི་གདན་ལ་རྣམ་སྤང་སེར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་
 དྲུག་པར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ། ཨ་
 ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱན་གྱི་མཚན། ཅེས་པ་ཨ་ལས་ཨ་གཅིག་རྣ་བ་གཡོན་པ་ནས་འཛོན་ནས་མདུན་
 ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲ་བར་གྱུར་ཏེ་ཅ་བའི་ཡུམ་
 ལ་ཐེམ་པར་བསམ་མོ། མཚན་པ་ཆེན་པོ་ལེ་ཆེའི་སྤྱི་བའི་འདུ་བྱེད་ལ་ཡུམ་རྣམས་བད་

མའི་བཞུགས་སྐྱེད་ཀྱིས་གནས་ཏེ། རྒྱུད་གི་ཁམས་དག་པ་སྒྲོལ་མ་ནི། ཆེག་ཀྱན་རབ་ཏུ་
གསལ་བར་བྱེད།། ཅེས་པ་ཨ་ལས་ཨི་གཅིག་སྣ་གཡོན་པ་ནས་འཛོན་ནས་མེ་མཆོམས་ཀྱི་
གདན་ཐོག་ཏུ་སྒྲོལ་མ་སྒྲུ་མདོག་སོགས་དོན་གྲུབ་ཅི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དང་། མའི་ཁམས་དག་པ་
གོས་དཀར་མོ་ནི། ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པ་སྤངས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ཨ་ལས་རི་གཅིག་མིག་གཡོན་
ནས་འཛོན་ནས་བདེན་བྲལ་དུ་གོས་དཀར་མོ་རིན་འབྱུང་ཅི་ལྟ་བར་དང་། རྒྱུད་ཁམས་དག་པ་
སྒྲུལ་གྱི། བརྟེན་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཆོག་། ཅེས་པ་ཨ་ལས་ཨུ་གཅིག་སྟེ་རྒྱུར་ནས་འཛོན་ནས་
དབང་ལྡན་གྱི་རྒྱུར་དུ་སྒྲུ་མ་གྱི་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་ཅི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དང་། སའི་ཁམས་དག་པ་
སྒྲུབ་མ། སྒོག་ཆེན་པོ་ནི་སྟེ་བ་མེད།། ཅེས་པ་ཨ་ལས་ཨི་གཅིག་བཤང་ལམ་ནས་འཛོན་པ་རྒྱུད་
མཆོམས་སུ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་མ་ནས་སྤང་ཅི་ལྟ་བར་གྱུར་པར་བསྒྲོལ་མོ།། དེ་ནམས་སྤང་པོ་
དུག་དང་ཁམས་དུག་བསྐྱུས་པས་དབྱུས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་བྱང་ནི་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།། དེའི་ཕྱི་
རོལ་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སེམས་དཔའ་བཅུ་དུག་སྒྲོལ་ཏེ། ཡང་ཨ་ལས་ཨ་བཞི་སྤྱི་སྒྲོ་
ནས་ཤར་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་རིམ་པས་སེམས་དཔའ་བཞིར་གྱུར་ཏེ། མཁས་པ་སྒྱུ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་
འཆང་།། ཞེས་པ་དང་པོ་སྤྱིར་གཤི་འཁོར་ལོ་དག་པ་རྒྱུད་གི་ཁམས་དོན་ཅེ་ལས་སོ།། སྒྱུ་འབྱུལ་
ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་པ། ཞེས་པ་དེའི་འོག་སྤྱིར་དབང་པོ་རྒྱུད་གི་ཁམས་དག་པ་དོན་ཅེ་བསྐྱུང་བའོ།།
སྒྱུ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་དགའ་བས་དགའ། ཞེས་པས་དེའི་འོག་རིག་བྱ་དག་པ་རྒྱུད་གི་ཁམས་དོན་ཅེ་
གཞོད་སྒྲིབ་ནོ།། སྒྱུ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་མིག་འབྱུལ་ལྟ། ཞེས་པས་ཐ་མ་ལ་ཡུལ་སྒྲུ་དང་ནམ་
མཁའི་ཁམས་དག་པ་དོན་ཅེ་ཁུ་རྒྱུར་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།།
ཡང་ཨ་ལས་ཨ་¹བཞི་མིག་ནས་འཛོན་ནས་སྒྲོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གདན་ཐོག་ཏུ་སེམས་དཔའ་བཞིར་
གྱུར་ཏེ། གཞུགས་ཆེ་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ། ཞེས་པས་མགྱིན་པ་མའི་འཁོར་ལོ་དག་པ་མའི་
ཁམས་དོན་ཅེ་རིན་ཆེན་དང་། ཁ་དོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་པོངས་ཆེ། ཞེས་པས་དེའི་འོག་མིག་གི་དབང་

༡ ཨར་ ཐོད་པར། ཞེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱགར་པར་མ།

སོ་དག་པ་མའི་ཁམས་དོན་རྗེ་ཉི་མ་དང་། མིང་ཡང་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ། ཞེས་པས་དེའི་འོག་རོ་དང་
 མའི་ཁམས་དག་པ་དོན་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཐ་མ་
 རམ་མཁའི་ཁམས་དག་པ་དོན་རྗེ་བཞད་པ་རྣམས་རིན་འབྱུང་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་དང་། ཡང་ཨ་ལས་
 ལྷ་བཞི་ལྷ་ལས་འཛོན་པ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གདན་ཐོག་ཏུ་སྤྲོས་པས་སེམས་དཔའ་བཞེར་གྱུར་ཏེ།
 ཤེས་རབ་མཚན་ཆ་འཆང་བ་སྟེ། ཞེས་པས་དང་པོ་དབུལ་བ་རྒྱུ་འཁོར་ལོ་དག་པ་དོན་རྗེ་ཆོས་
 དང་། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་གྱི་ཆེན་པོ་ཞེས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཡུལ་གཟུགས་དག་པ་རྒྱུ་
 ཁམས་དོན་རྗེ་ཆོན་པོ་དང་། གྲགས་ཆེན་སྟན་གྲགས་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷའི་
 དབང་པོ་དག་པ་དོན་རྗེ་རྒྱ་དང་། སྤང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ། ཞེས་པས་ཐ་མ་ཁུ་བ་དང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དག་པ་རམ་མཁའི་ཁམས་དོན་རྗེ་སྤྲོས་པ་རྣམས་སྤང་མཐའ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་དང་། ཡང་ཨ་
 ལས་ལྷ་ལི་བཞི་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་འཛོན་ཏུ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གདན་ཐོག་ཏུ་སེམས་དཔའ་བཞེར་
 གྱུར་ཏེ། འདོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དང་པོ་སའི་འཁོར་ལོ་དག་པ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་
 འོག་ཏུ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་པའི་ཁམས་དོན་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། དགའ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་
 སའི་ཁམས་དག་པ་དོན་རྗེ་ལེགས་པ་དང་། མགྲུ་བ་ཆེ་ཞེས་པ་ཐ་མ་རྣ་བའི་དབང་པོ་དག་པ་དོན་རྗེ་
 ཆགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་རྣམས་སྤང་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡིན་ཞིང་། སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་གྲང་
 པད་ཉིའི་སྟེང་ཏུ་སེམས་དཔའི་སྤྱིལ་གྲང་གིས་བཞུགས་པ་ལས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འོ། དེའི་
 སྒོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྲུལ་བྱ་ལ་མཚན་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སྤྲོས་ཏེ།
 བཙུན་འབྱུས་ཆེན་པོ་བརྒྱལ་བ་ཡིན། ཞེས་པས་སྤྲོས་གཡོན་ནས་ནི་གཅིག་འཕྲོས་པས་ཤར་སྒོའི་
 གཡས་ཀྱི་གདན་ཐོག་ཏུ་པགས་པ་རྒྱུང་གི་ཁམས་དག་པའི་གར་མ་སྟོན་མོ་གར་བསྐྱར་བ་དང་།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཚན་གྱི་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་མ་གཅིག་མིག་གཡོན་ནས་འཛོན་པ་སྟོན་སྒོའི་
 གཡས་སུ་འཕྲོས་པ་ལས། ཁྲག་མའི་ཁམས་དག་པ་སྤྲོས་པ་དམར་མོ་འབྲེང་བ་འཛིན་པ་དང་།
 བཙོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་པོ། ཞེས་པས་གི་གཅིག་སྟེའི་བྱར་ནས་འཛོན་པ་བྱང་སྒོའི་གཡས་

སུ་འཕྲོས་པས། རྩལ་ཚུའི་ཁམས་དག་པ་གི་རྟེ་མ་དམར་མོ་¹འི་མི་མི་བརྒྱུད་ཞིང་སྤྱ་ལེན་པ། བྱམས་
 ཆེན་རང་བཞིན་དཔག་ཏུ་མེད།། ཅེས་པས་ལ་གཅིག་བཤད་ལམ་གཡོན་ཟུར་ནས་བྱ་བ་སྒྲིའི་
 གཡམས་སུ་འཕྲོས་པས་རྩས་པ་སའི་ཁམས་དག་པ་ལ་སོ་སོར་མོ་འབྲིང་བའི་ཚུལ་དང་། སྒྲོན་
 ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ།། ཞེས་པས་ག་གཅིག་སྒྲ་གཡོན་ནས་འཕྲོན་པ་ཤར་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་
 འཕྲོས་པས་རྒྱུད་གི་ཁམས་དག་པ་དེ་མ་ནག་མོ་དེ་ཐོགས་པ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ལྟས་འཆང་བ།།
 ཞེས་པ་བྱ་གཅིག་མིག་གཡོན་ནས་འཕྲོས་པས་སྒྲ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་ཚུ་སེར་མེ་ཁམས་དག་པའི་མེ་
 ཏོག་མ་དམར་མོ་མེ་ཏོག་ཐོགས་པ། སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་ཐབས་ཆེ་བ།། ཞེས་པས་ལྟེ་ཟུར་གཡོན་
 ནས་ཨ་གཅིག་འཕྲོས་པས་བྱང་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་ལྟེ་བ་ཚུའི་ཁམས་དག་པ་མར་མེ་མ་མར་མེ་
 ཐོགས་པ། བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་ཏིང་འཛིན་གནས།། ཞེས་པ་བཤད་ལམ་གྱི་གཡོན་ནས་རྒྱ་
 གཅིག་འཕྲོས་པས་བྱ་བ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་རྒྱུད་དག་པ་སའི་ཁམས་བདུག་སྒྲོས་མ་སེར་མོ་སྒྲོས་
 ཐོགས་པ་སྟེ། ལྷ་མོ་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པད་ཆེའི་གདན་ལ་གནས་པ། དེ་དག་ནི་གསུང་
 གི་འཁོར་ལོའོ། དེ་ནས་སྒྲིའི་འཁོར་ལོ་ཁྲོ་བོ་བཅུ་སྒྲོས་ཏེ། རྩལ་ལྟེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་ལྷན།།
 ཞེས་པས་ཨ་ལས་ལ་གཅིག་སྒྲ་གཡོན་ནས་འཕྲོན་ནས་ཤར་གྱི་ཅིབས་ལ་སྒྲོས་པས་དག་གི་
 དབང་པོ་རྒྱུད་གི་ཁམས་དག་པ་བགོགས་མཐར་བྱེད་ནག་པོ། རྒྱགས་ཆེན་མཁྱོགས་པ་ཆེན་པོ་
 སྟེ།། ཞེས་པ་དེ་ལས་མིག་གཡོན་ནས་ར་གཅིག་འཕྲོས་པས། ལྟེ་ཅིབས་ལ་ལག་པའི་དབང་པོ་
 དང་མའི་ཁམས་དག་པ་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད། རྩལ་ལྟེ་ཆེན་པོ་ཆེར་གྲགས་པ།། ཞེས་པས་
 ལྟེ་ཟུར་ནས་ཕྱ་གཅིག་འཕྲོན་པ་བྱང་ཅིབས་ལ་སྒྲོས་པས་རྒྱུད་པའི་དབང་པོའི་ཁམས་དག་པ་
 པརྒྱ་མཐར་བྱེད། སྟོབས་ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པ་སྟེ།། ཞེས་པས་ལ་གཅིག་བཤད་ལམ་ནས་
 འཕྲོས་པ་བྱ་བ་ཅིབས་ལ་བཤད་པའི་དབང་པོའི་ཁམས་དག་པ་གཤེན་རྗེ་མཐར་བྱེད། སྤིད་པའི་
 རི་བོ་ཆེན་པོ་འཛོམས།། ཞེས་པས་ཨ་གཅིག་མིག་གཡམས་པ་ནས་འཕྲོས་པ་མའི་ཅིབས་ལ་རྒྱུད་

¹ བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱར་པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་དཀར་མོ་ཞེས་གསལ།

གི་ཁམས་དག་པ་དབྱུག་སྟོན་ཅན། མཐེགས་ཤིང་རྩོམ་ཆེན་པོ་འཆང་།། ཞེས་པས་ར་གཅིག་
 མིག་གཡས་པ་ནས་འཕྲོས་ཏེ་བདེན་བྲལ་གྱི་ཅིབས་ལ་མའི་ཁམས་དག་པ་འདོད་རྒྱལ། བྲག་པོ་
 ཆེན་པོ་བྲག་ཤུལ་ཆེ།། ཞེས་པས་ཕྱ་གཅིག་རྒྱུའི་ལམ་ནས་འཕྲོས་པ་རྒྱུ་ཅིབས་ལ་བད་ཀན་
 སའི་ཁམས་དག་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཞལ་ཕྱག་ཀྱང་ཤར་དང་ཤར་སྟོ་པ་དོན་གྲུབ། སྟོ་
 དང་སྟོ་ལྷུ་བ་པ་རིན་འབྱུང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་པ་སྒྲང་མཐའ། ལྷུ་བ་དང་རྒྱང་མཆོམས་པ་རྣམས་
 རྣམ་སྒྲང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།། མགོན་པོ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ།། ཞེས་པས་རྣ་བ་གཡོན་པ་
 རྣམ་ཏ་གཅིག་འཕྲོས་པ་སྟེང་གི་ཅིབས་ལ་དབང་པོ་མཆོག་དང་ཡེ་ཤེས་དག་པ་གཙུག་ཏྲར་
 འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་གཙུག་པོ་རི་ལྟ་བ་དང་། ལྷ་མ་གསང་སྤྱགས་ཆེ་བའི་མཆོག་། ཅེས་པས་རྣ་བ་
 གཡས་པ་ནས་ཏ་གཅིག་འཕྲོས་པས་འོག་གི་ཅིབས་ལ་གཅི་བའི་དབང་པོ་རྣམ་མཁའི་ཁམས་
 དག་པ་ཁྲོ་པོ་གཞོད་མཛེས་མི་བསྐྱེད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཡས་བརྒྱུད་གིས་
 ཉི་མའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ། དེ་དག་ནི་སྐྱུའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཞེ་གསུམ་མའི་སྐྱུ་འབྲུལ་བྲ་བའོ།།
 ཞེ་ལྷ་པའི་སྐྱུ་བྲ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལ་གནས།། ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་
 རྩོམ་ཆེན་པོ་འཆང་།། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཀྱི་མཆོག་། ཅེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 དབང་ཕྱག་མ་གདན་པ་ད་ལྷ་ལ་གནས་པ་སྟེ་ཞེ་ལྷ་པའི་སྐྱུ་བའོ།། ཞེ་དགུ་པའི་སྐྱུ་བྲ་ནི། དེའི་སྟེང་
 དུ། བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དཔག་ཏུ་མེད།། ཅེས་པས་ཨ་ལས་སྤྱ་ནས་ཏ་གཅིག་ཤར་སྟོར་
 འཕྲོས་པས་སྟོ་མ་བྲེལ་བྲ་མ། སྟེང་རྩོམ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཡི་མཆོག་། ཅེས་པས་མི་གནས་པའི་རྩྱ་གཅིག་
 འཕྲོས་པས་སྟོ་སྟོར་ཞགས་པ་མ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཆེན་ལྡན།། ཞེས་པས་ལྷེ་ལས་ཕྱི་གཅིག་
 འཕྲོས་པས་བྱང་སྟོར་སྤྱགས་སྟོག་མ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐབས་ཆེ་བ།། ཞེས་པས་ཨ་ལས་
 བཤང་ལམ་ནས་རྩོམ་ཆེན་པོ་འཆང་།། ཏ་གཅིག་འཕྲོས་པས་སྟོ་མ་སྟེ་ཞེ་དགུ་པའི་སྐྱུ་བའོ།། རིགས་
 ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཆོན་སོགས་ཞིབ་བར་ནི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།

གསུམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་། རིགས་དྲུག་གིས་བྱིན་གྱིས་

བརྒྱབས་པ། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་སོགས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ནི། རྗེ་རྗེ་ཉི་མ་སྒྲང་བ་ཆེ། ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྟ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་ལ་ལྟ། དག་པ་རྣམས་ཐར་བཞི། དག་བྱེད་ཡེ་ཤེས་ལྟ། འབྲས་བུ་སྐྱབ་བཞི། ལམ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ། སྐྱབ་བཞིའི་མཛད་པ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(དག་པ་རྣམས་ཐར་བཞི་)ནི་དེ་ལ་མེད་ལུས་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱབ་བཞིའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་གནས་གྲང་། སྟོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་གཉིད་དང་མི་ལམ་དང་སད་པ་དང་བཞི་པའི་གནས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་བཞིའི་སྟེང་གི་བྱི་མས་གཡོགས་པ་དེ་ཉིད་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རྣམས་ཐར་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིས་དེ་དག་གི་སྟེང་གི་བྱི་མ་མཐའ་དག་སྐྱབས་ཤིང་། སྐྱབ་བཞིའི་རིགས་འདྲ་ལམ་གྱིས་ཡར་ལྡན་ཏུ་བྲས་ཏེ་སྐྱབ་བཞི་དངོས་སུ་འགྱུར་པར་བྱེད་པ་ལ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་དང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སྟོག་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། ཅེས་པས་སྟོན་ཏེ། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཏུ་མར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཅུའི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྟེན་བཅུག་པ་ནི་སྟོག་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་ཐབས་ལས་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། བཞི་པའི་གནས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་ཏུ་བྲས་པ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་སྐྱེད་པའོ།། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མཆོན་མ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤངས་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བྲམས་པ་ཆད་མེད་ནི། གཉིད་འཕྲུག་གི་གནས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་ཏུ་བྲས་པ་

ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱེད་དོ། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཆེག་ཏུ་བཞིན་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་
 ཡི་མཚན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཉོགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་དགའ་བ་ཆད་མེད་ཀྱི་མི་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་ལོངས་སྐྱ་
 སྐྱེད་ཕྱེད་དོ། རྣམ་ཐར་བཞི་པ་ནི། རྒྱས་འབྲས་བུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
 ཆེག་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཉོགས་
 པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད་ཀྱིས་སད་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱིབ་
 བྲལ་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱལ་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱེད་དོ། སྐྱོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི་འདི་ཡན་ཆད་
 གྱི་དོན། “བྱང་ཁམས་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། འདི་ལྟར་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལིན། ཉག་ཏུ་རྒྱས་བདེ་ཀུན་དུ་བཟང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནོར་
 རྒྱས་པའོ། ཨ་ལས་འབྱུང་ནི་¹ཤེས་རབ་བྱིན། འོད་གསལ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། གཟུགས་
 བརྟན་སྤང་བ་སྐྱམ་གྱི། ཨ་ནི་ཡིག་²འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚན། མ་ནི་ང་རྩི་བཞུས་པ་ཡིན། རྒྱང་
 འགོག་བཞུས་པ་མཚན་སྐྱོལ་མ། དོན་ཆེན་ཡི་གེ་ཡོན་ཏན་³ལ། དམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟེར་
 བར་བྱེད། ཁོང་ནས་འབྱུང་⁴བ་གཏུམ་མོའི་མེ།སྟག་ཆེན་རྫོགས་བྱེད་གོས་དཀར་
 མོ། ཆེག་ཏུ་བཞིན་པ་ཉམས་པའི་མཐའ། སྤངས་པ་བདེ་ཆེན་བརྟན་སྐྱུན་མ། བཞིན་པ་ཀུན་
 གྱི་རྒྱ་ཡི་མཚན། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་སོ། ཆེག་ཀུན་ཅ་རྒྱང་ཡི་གེའི་གཟུགས། གཏུམ་མོས་⁵ལྷགས་⁶པས་བདེ་སྟོང་གསལ།”⁷ ཞེས་འཆད་དོ། ཇི་མེད་འོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་

¹ ཨ་ལས་འབྱུང་པའི་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² ཨ་ཡིག་ཡིག་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ ཡི་གེ་དོན་ལྡན་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ རྒྱང་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ གཏུམ་མོ་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ ལྷག་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

བཞུགས་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁷ བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། པ། སྐྱོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32413

དེ་ནི། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས། “སེམས་དང་དག་དང་ལུས་དབྱེ་བས།། གཉིད་ལོག་མི་ལམ་
སད་པ་དང་།། བཞི་པའི་དེ་ཉིད་ཅེས་སྲུ་གཤམ།། རྫོངས་པ་སྒྲ་མའི་བཀའ་ཡིས་ནི།། སེམས་
དང་ལུས་དག་ཡང་དག་འབྲུག ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱ་བ་ཤོད།།”¹ ཞེས་གནས་སྐབས་རིགས་
བཞིའི་ཐིག་ལའི་སྟེང་གི་དྲི་མའི་ཚོགས་དང་། བྱད་པར་འཛག་བདེ་ལ་སྟེད་པའི་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཆགས་སེམས་དྲི་
མ་ཅན་གྱི་སེམས།། འཛག་པས་འཁོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ།། དེ་ཡི་རྣམ་དག་སྦྱོར་བ་ཡིས།། དག་
པའི་རང་བཞིན་དྲི་མ་མེད།།”² ཅེས་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་རྒྱ་འཛག་པའི་དྲི་མ་དེ་ཉིད་རྣམ་
ཐར་བཞི་རྟོགས་པའི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱངས་པས་རྣམ་པར་དག་ནས་སྦྱ་
བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ།

གཉིས་པ་དག་བྱེད་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ། ཞེས་སོགས་
ཏེ། འདི་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་ནས། ལེའུ་འོག་མ་ལྷས་རྒྱས་པར་
འཆད་དེ། དྲི་མེད་འོད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སོ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལ་འཆིང་
བ་ཀྱན་ལྷན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདོད་ཆགས་ཆེ་བས་ཏེ་
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ། ཐ་མལ་པའི་ཆགས་པ་བྱངས་སྦྱང་བའི་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འོ། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་ཆེ་བས་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ། འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 12312 ། 3 ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་
“སེམས་དག་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས།། གཉིད་དང་མི་ལམ་སད་པ་ལ།། བ་མོ་བདེ་བྱུང་ལུས་ཅན་ཡང་།། རྒྱུད་པའི་བཀའ་ཡིས་འགྱུར་བ་ནི།།
རྫོངས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་མའི་བཀའ།། ཞེ་པའི་དེ་ཉིད་ཅེས་པར་བརྗོད།། རྒྲ་མའི་བཀའ་ཡི་དྲིན་གྱིས་ནི།། སེམས་དང་དག་ལུས་ཀྱན་བསྟོད་ཅིང་།།
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱ་བ་ཤོད།། འདོད་པའི་དེ་ཉིད་ཅེས་པར་བཤད།།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། དྲི་འོད། འོག་གངས་ 120112
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ། འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 12313 ། 14 ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་
སྟེ། “ཆགས་སོགས་དྲི་མ་ལྷན་པའི་སེམས།། འགྱུར་བ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།། དེ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག ། རང་བཞིན་དྲི་མེད་དག་པ་འོ།”
ཞེས་འབྱུང་ངོ་།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ། དྲི་འོད། འོག་གངས་ 120112

དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱི་དག་ཆེན་པོ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་པ་ཆེན་པོ་ཡང་
 ཡིན་ནོ། ། གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་རང་
 བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གཏི་ཐུག་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ལ་གནས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོ་ནི་གཏི་ཐུག་གི་སྒྲོ་སྟེ་དེས་གཏི་ཐུག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྱངས་འབྱིན་པ་ནི་སེལ་
 བའི་དོན་དང་། དེ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་པ་ཆེན་པོ་འོ། ། དྲག་དོག་རྣམ་པར་དག་པ་
 གྲུ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དྲག་དོག་འཛོམས་པས་ཁྲོ་བ་ཆེ་བ་དང་། དེ་འབྲུ་བའི་མི་འགྱུར་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་དོག་གི་དག་ཆེ་བ་དང་མཚན་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་
 ནོ། ། སེར་སྒྲུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེས་
 སེར་སྒྲུའི་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པས་མཚན་པ་ཆེན་པོ་འོ། ། དཔེ་མེད་འཆོས་འདི་
 ལྟར་འཆད་དེ། མཚན་པ་ཆེན་པོ་དུག་ལྡེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ཆེ་བས་ཏེ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་སེམས་
 ཅན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། མཚན་པ་ཆེན་པོ་ནི་གོང་བཞིན་ལ།
 ཞེ་སྤང་ཆེ་བ་ནི་ལས་རྒྱང་མཐའ་དག་རྒྱུྃར་འགོག་པ་དང་། དེས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་དེ་སྤང་བྱ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཀུན་གྱི་དག་ཆེ་བ་ནི་དེས་དོན་གྱི་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ལས་རྒྱང་
 རྣམས་ཀྱི་དག་ཆེ་བ་ལ་བཤད་དོ། ། གཏི་ཐུག་ཆེན་པོ་ནི་སྲོག་ཚེ་ལ་གྱི་རྒྱང་དབུ་མར་བཀག་པ་
 དང་། གཏི་ཐུག་གི་སྒྲོས་ཏེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཏི་ཐུག་སེལ་བའི་དེས་
 དོན་གྱི་རྣམ་སྤང་ངོ་། ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “གཏི་ཐུག་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་བྱིར་གཏི་ཐུག་
 ཆེའོ།”^{1,2} ཞེས་བཤད་ལ། གཏི་ཐུག་ཀྱང་ཁུ་བ་འཕོ་བ་ལ་བཤད་དོ། ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུག་པར་བྱེད་པས་ཁྲོ་བ་ཆེ་བ་དགའ་བུལ་འགོག་པའི་ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་ཉོན་མོངས་
 པའི་དག་ཆེ་བའོ། ། དེ་ཡང་དཔེ་མེད་འཆོས། “ཁྲོ་བ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། དྲག་པོ་ཆེན་པོ་

¹ གཏི་ཐུག་ཆེན་པོ་འོ། ། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱ། བ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། བཏོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༣༠༡

དོན་གྲུབ་པོ།^{1,2} ཞེས་འཆད་ཅིང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “དག་ཆེ་བ་ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་
ནམས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ།”³ ཞེས་འཆད་དོ། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ལས་
འདས་པས་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་ཐམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ལ། འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཉི་མ་དཔལ་འཆད་ཅིང་། དཔེ་མེད་འཆོས། “མཆོད་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ཆེ། བདེ་བས་
སེམས་བསྐྱུས་མི་རྟོག་རྒྱས། དེ་ཡིས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། སེལ་བར་བྱེད་བྱིར་རིན་པོ་
ཆེ། ཆགས་པ་ཉིད་ན་ཆགས་པ་མེད། འདོད་སོགས་ལྷ་པོ་དབྱེར་མེད་པ། རྒྱལ་པ་རྗེར་འཆང་
དུས་འཁོར་ལོ།”⁴ ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་ནི། འདོད་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ།
ཁམས་བྱིར་མི་འཕོ་བས་བདེ་བ་ཆེ་བ་ཁམས་གནས་གཞན་དུ་གཡོ་མེད་དུ་བཅིངས་པའི་མི་
འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་མཐར་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་མགྲུ་བ་ཆེ་བ་
སྟོན་སྐྱེས་པའི་སྐྱེལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། ཤེས་རབ་མཆོན་ཆེན་འཆང་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྟོན་པས་གོང་དུ་སྒྲུངས་ནས་བཤད་ན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་རང་གི་ངོ་བོར་འཆང་བ་སྟེ་འཆང་ཞིང་། ཤེས་རབ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུང་པོ་
ཆེ་འདུལ་བའི་ལྷགས་ཀྱ་ཆེ་བའི་མཆོག་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་གྲགས་ཆེན་
སྟོན་གྲགས་ཆེན་པོས་འཛིག་ཉེན་ཁྲབ་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་
གནས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་སྐྱུལ་དུ་གསལ་བའི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པའོ། འོངས་
སྟོད་རྗེགས་པའི་སྐྱེ་ནི། གཟུགས་ཆེ་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཁམས་
རྒྱལ་ནམས་པར་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་

1 བོ། ལྟེ་པར། ཆོ་པར།

བའོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32619

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྫོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 330123

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32616

མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཆེ་བ། ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་
 པས་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པར་ཅིར་ཡང་འཆར་བས་ཁ་དོག་ཆེ་ཞིང་།
 སྐྱའི་དབྱིབས་ཆེ་བས་ལུས་པོངས་ཆེ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་དང་ལྡན་པས་མིང་ཡང་
 ཆེ་ཞིང་། རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་རྒྱ་ཆེ་བ། རིགས་དྲུག་པ་དང་ཉི་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཆེན་པོ་ཡངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་པོར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྐྱའོ། ། དེ་ནས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་
 དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་ལ་ལོངས་སྐྱར་མཛད་པ་མང་
 ཡང་། མཚན་དཔེས་སྤྱས་པའི་ལོངས་སྐྱ་ཡང་བཞེད་པ་ནི། ཇི་མེད་འོད་ལས། “ཁམས་རྣམས་
 དག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་སྐྱ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་¹སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་
 ལོངས་སྐྱ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཆེ་བའོ།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཀྱང་གསལ་ལ། དེང་སང་
 བ་ཁ་ཅིག་སྤྲགས་སྤྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་དེས་
 བཟུང་དུ་འདོད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 པའི་སྐྱ་ཡིན་པས་ཁ་དོག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པར་ཅིར་ཡང་འཆར་བ་ཞིག་ཏུ་གཟུང་བར་
 འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་མེད་འོད་ལས། “ཁ་དོག་ཆེ་བ་གཅིག་³ཏུ་མ་དེས་པའོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པ་སྤུལ་པའི་སྐྱ་ནི། མཁས་པ་སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་འཆང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བསྟན་ཏེ། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྤྱང་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་
 ཆེན་པོ་འཆང་ཞིང་། སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པ། སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་
 པོ་དེ་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བས་དགའ་བཞིན་དུ་འབྱུག་པ། སྐྱེ་
 འབྱུང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་སློ་ནས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མཁོ་དགུ་སྒྲ་ཆོགས་པར་

1 ཀྱིས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ། ཇི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༩༡༡༩

3 ཆེ་བ་མཐའ་གཅིག་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ། ཇི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༩༡༡༩

འཆར་བའི་མིག་¹འབྲུལ་ཅན་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ནི། འདི་
དག་སྤྱོད་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བ་བཅུ་རྒྱལ་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་
རིགས་བཞིའི་ཐིག་ལའི་སྤྲེང་ན་འཛག་པའི་སྤྱིབ་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱོད་པ་ནས་དགའ་བ་བཞི་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་འཛག་པའི་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་ལུས་
ངག་ཡིད་ཡེ་²ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞི་བཞིར་བྱེ་བའི་འཛག་དགའ་བཅུ་རྒྱལ་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱོད་པ་ནས་སྤྱོད་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བ་བཅུ་རྒྱལ་དུ་འཛོག་པའི་རྣམས་དག་སྤྱོད་བྱེད་
དུ་འཆད་པ།³ ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “དེ་མེད་འོད་ལས། སྤྲུལ་པ་ཡི་ནི་⁴སྤྱོད་གསུང་ཐུགས། ཡེ་
ཤེས་གཅིག་⁵སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འོ།”⁶ ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་དེ་དག་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད་
དེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་རིམ་ཡིན་པ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྲེང་བར་གསུངས་པ་སྟར་རོ། འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་
ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་བྲད་པར་སྤྲེང་ཞིང་། བྲད་པར་སྤྱོད་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་
རྣམས་ལ་བྲངས་སུ་བྲངས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོག་དེ་དག་དང་མཐུན་མི་མཐུན་དབྱེད་དགོས་
པ་འདྲ་འདྲུག་ནའང་མངས་སུ་དོགས་པས་རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་མོ།

བཞི་པ་ལས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཤད་པ་ནི། བྱིན་བདག་ཆེན་པོའི་གཙོ་བོ་སྟེ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་བྱིན་བདག་ཆེན་པོ་སྟེ་ཟང་ཟང་མི་འཛིགས་ཆོས་དང་
བྲམས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་པ་པོར་གྱུར་པ་ནི་བྲང་དོན་དང་། དེས་དོན་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ་ལྷན་

1 མི་ བོད་པར། དཔེ་པར།

2 ཡེ་ བོད་པར་དང་། དཔེ་པར་དུ་མི་སྤྲེང་།

3 འཆད་པ། བོད་པར། དཔེ་པར།

4 སྤྲུལ་པའི་སྤྱོད་ཡི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 ཡེ་ཤེས་གཅིག་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྤྱོད་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 1341

བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དགའ་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ 344121 ལས་ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་
པར། “ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་།” ཞེས་འབྱུང་རོ།

ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ངེས་
 འོན་འཆད་པ་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “རོར་རྣམས་སྤངས་པ་སྦྱིན་པ་ཡིན་
 ཏེ་………………”¹ ཞེས་གསུངས་པས་སོ།། དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོ་ཕྱི་ནང་
 གཏོང་།”² གཙོ་བོ་སྒྲེག་མོས་ལྟན་སྦྱེས་སྟེ།³ ཞེས་བཤད་དོ།། གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།
 དང་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཐུན་མོང་བའི་སྟོང་བའི་སེམས་པ་དང་། ངེས་པའི་དོན་བྱང་ཚུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་ཕྱིར་འཕོ་མེད་དུ་འཆང་བའི་མཚན་ཀྱང་གྱུར་པས་ཏེ། བསྐྱུས་རྒྱུད་
 ལས། “………………བྱད་མེད་དང་ནི་འདུས་ཀྱང་སེམས་མི་འཇག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།།”⁴ ཞེས་དང་།
 དཔེ་མེད་འཆོས་། “ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་། འཆང་བ་མི་ཉམས་”⁵ རྟོག་བྱ་ཡི།^{6,7}
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་། “ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་འགྲོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
 ཀྱི་སེམས་མི་འཕོ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོའོ།”⁸ ཞེས་བཤད་དོ།། གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། སྤྱག་
 བསྐྱུས་དང་ལེན་དང་། གཞོད་པས་རི་མི་སྟུང་པ་སོགས་དང་དོན་གྱི་བཟོད་པ་དང་། ངེས་དོན་
 ཀྱི་ཡུལ་ལྔ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐིམ་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་འཆང་ཞིང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟན་⁹ པ་སྟེ།
 ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “སྤྱ་སོགས་རྣམས་
 ལ་མི་འཇུག་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ་………………”¹⁰ ཞེས་དང་། དཔེ་མེད་འཆོས་། “བཟོད་ཆེན་བདེ་བས་

1 རྩེ་དགོ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུ། 1 ག་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ ༤༠བ། ལས་འགྲུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རོར་ནི་གཏོང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་
 དང་………………” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

2 སྟོང་། བེ་བར།

3 བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 322172

4 རྩེ་དགོ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུ། 1 ག་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ ༤༠བ། ལས་འགྲུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “………………བྱད་མེད་འགྲོགས་པ་
 ལས་ཀྱང་འཕོ་བ་མེད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

5 མཉམ་སྦྱེ་བར། ཅོ་བར།

6 ཡིས་། བེ་བར། སྟུར་བར།

7 བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 322174

8 བསྐྱུས་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གངས་ 7341

9 བསྐྱུས་རྒྱ་གར་པར་མ།

10 རྩེ་དགོ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུ། 1 ག་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ ༤༠བ། ལས་འགྲུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཟོད་པ་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་མི་
 འཇུག་པ་སྟེ་………………” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

སེམས་བསྐྱེས་སྤྱུས།¹ འཆང་བ་²མི་འཕྲོ་³བརྟན་པ་ལོ།⁴ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་།
 “ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་བཟོད་ཆེན་ཏེ།⁵⁶ ཞེས་སོ། བཞི་
 པ་བཙུན་འབྲུས་ནི། དགོ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་དོན་གྱི་བཙུན་འབྲུས་དང་། དེས་དོན་ནི་གཡམས་
 གཡེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཅུ་ལྔ་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་བཀག་པ་ནི་བཙུན་འབྲུས་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་སྟོབས་
 གྱིས་རྒྱང་མཐའ་དག་རྒྱུ་རྒྱུར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེས་རྒྱུད་ལས། “.....ལས་གཉིས་འགྲོ་
 བའི་རྒྱང་འཛིག་དེ་ཉིད་བཙུན་འབྲུས་སོ།”⁷ ཞེས་དང་། དཔེ་མེད་འཆོས། “བཙུན་འབྲུས་ཆེན་
 པོ་གཡམས་གཡེན་རྒྱང་། རྒྱུ་རྒྱུར་བརྟན་པ་.....”⁸ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “སྤྱ་བྱུག་
 གཡམས་གཡེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཅུ་ལྔ་བ་བཙུན་འབྲུས་⁹མཐའ་རྒྱུ་རྒྱུར་འབྲུག་པ་བཙུན་འབྲུས་
 ཆེན་པོ་ལོ།”¹⁰ ཞེས་སོ། ལྷ་པ་བསམ་གཏན་ནི། སེམས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་གནས་པ་ནི་བྱང་དོན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། དེས་དོན་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས། “བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་བདེ་སྟོང་
 ལ། ཉིང་འཛིན་མེ་ཏོག་¹¹ཅེ་གཅིག་བལྟ།”¹² ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་
 པའི་བདེ་བར་གནས་པའི་སེམས་བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་ལོ།”¹³ ཞེས་སོ། རྒྱལ་པ་ཤེས་རབ་

1 བསྐྱེས། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 2 འཆང་བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 3 འཕྲོས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 4 བསྐྱེན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱེན་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 322/30
 5 བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 6 བསྐྱེན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱེན་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 234/20
 7 རྒྱ་དགོ་བཀའ་འབྲུར། རྒྱད། 7 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཤོག་གངས་ 40བ2 ལས་འབྲུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “.....རྒྱང་གི་གཉི་གའི་
 བཟོད་པ་འཛིག་པ་བཙུན་འབྲུས་ཉིད།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།
 8 བསྐྱེན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱེན་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 322/27
 9 བཙུན་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 10 བསྐྱེན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱེན་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 234/23
 11 མི་ཏོག། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 12 བསྐྱེན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱེན་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 324/27
 13 བསྐྱེན་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱེན་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 234/24

ནི། རོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་དོན་གྱི་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལུས་འཆང་བ་དེས་དོན་གྱི་ཤེས་རབ་སྟེ། འདི་གཉིས་གྱི་དེས་དོན་ཡང་། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “ལྷན་སྦྲེས་བདེ་བར་གྱུར་པ་འགྲོ་ཀུན་སེམས་དང་སྐྱད་ཀླམས་མ་ལུས་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྟེ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ།། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། ལུས་ནི་མ་རིག་ཐུན་པའི་དངོས། འཆང་བ་གཉེན་པོའི་མར་མེ་འཛིན།”^{2,3} ཞེས་བཤད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་གཞོམ་དུ་མེད་པ་ཀུན་དུ་སོང་བ་⁴གསུང་ཐམས་ཅད་པའོ།”⁵ ཞེས་འཆད་དེ། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། འགྲོ་ཀུན་སེམས་དང་སྐྱད་ཀླམས་མ་ལུས་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་དགོངས་པ་འདྲ་སྟེ་ཇི་ལྟར་འཆད་པར་བྱའོ། སྟོབས་པོ་ཆེ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀླམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་དང་དངོས་པོ་གཅིག་དུ་སྦྱར་བས་སྟོང་ཞེའི་མཐའ་གཉིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “སྟོབས་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱུད་གྲུབ་པ།”⁶ ཞེས་འཆད་ཅིང་། ཉི་མ་དཔལ་སྟེ་མ་ལྟར་འཆད་དོ། ཐབས་ཆེ་བས་ཉེ་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་ཀླམ་པར་དག་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོ། དཔེ་མེད་འཆོས། “ཐབས་ཆེ་བ་⁷ནི་བདེ་འཕེལ་བས། ལུས་ཀླམས་ཀུན་ལ་བྱུང་⁸པར་བྱུག །”⁹ ཅེས་འཆད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། སྟོན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུགས་ཇེས་བྱུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྟེ་མེད་རྟོགས་

¹ རྟེན་གྱི་བཀའ་འགྲུལ། རྒྱུད། ཀ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ ༤༠བཟ ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དག་གྱུར་ལྷན་སྦྲེས་བདེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དང་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱད།” ཅེས་འབྱུང་དོ།

² མེ་མཛོད་ དཔེ་པར།

³ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 321, 3

⁴ སྟོན་པས་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

⁵ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མཛོར་བཤད། འོག་གངས་ 321, 3

⁶ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 321, 4

⁷ བས་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

⁸ ལ་བྱུང་ དཔེ་པར།

⁹ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 321, 4

པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཏིང་དབག་པར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་ངེས་དོན་
ཡང་། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་དང་རྩལ་སྤྱོད་འཛོམས་¹པ་དང་སྐྱེ་མེད་
ཐོབ་པ་གཞན་པ་བཞི་རྣམས་སོ།”² ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ནི། རྟོག་
པས་བསྟོམས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་པ་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་མི་རྒྱས་པ་དང་། དེ་འབྱུང་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་རག་ལས་པའི་
ཤེས་བྱེད་དུ། “བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་ཏིང་འཛིན་གནས།”³ ཞེས་སོགས་བྱངས་སོ།

ལྷ་པ་སྐྱེ་བཞིའི་མཛད་པ་བཤད་པ་ནི། བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དབག་ཏུ་མེད། དེ་
ཡང་ཐོག་མར་སྐྱུལ་⁴སྐྱེའི་མཛད་པ་ནི། སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་
རང་བཞིན་དང་དེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་དབག་ཏུ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐུག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་
ཐུག་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་སྒྲིའི་མཆོག་ཡིན་ལ།
འབད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་དང་། དམིགས་མེད་ཀྱི་བྱམས་སྦྱང་
རྗེའི་སྒྲིའི་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིའི་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནི་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་
འདུལ་གྱི་ཐབས་ཆེ་བའོ། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ངེས་དོན་
ཀྱི་བྱམས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དེའི་རོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོས་
པ་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པས་དབག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་
པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་སྒྲིའི་མཆོག་བདེ་སྦྱང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། སྒྲི་
དེས་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་དགའ་བ་བཞིའི་

¹ སྤྱོད་འཛོམས་ དཔེ་པར།

² བསྐྱུས་རྒྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ཅ། དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ ༡༤༣༡༠ ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལས་སེམས་ཅན་
དོན་དང་རྩལ་སྤྱོད་མཐའ་བྱེད་མི་སྐྱེ་འཛོམས་སྟེ་གཞན་པ་བཞི་རྣམས་སོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

³ བསྐྱུས་རྒྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ཅ། རིགས་ལྷན་པར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༣༩༣༡

⁴ སྐྱུལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྣང་།

རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་ཤེས་
 པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་བསྐྱས་རྒྱུད་ལས། “བསམ་པ་འདོད་པ་ཡན་ལག་ཆ་གཏུང་མཆོག་གི་བྱད་
 བཞིན་པ་སྒྲ་སྐམ་ཞིང་གཞན་དུ་འཇུག། འདར་དང་སྟོ་བ་འཐིབས་སྤྲུགས་ཡིད་འཁྲུགས་པ་དང་
 མི་བཟད་བརྒྱལ་བ་དག་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་།། དེ་ནམས་རྟོ་རྟེ་ཅན་གྱི་དུ་བ་ལ་སོགས་ནམ་བཅུར་
 རབ་གསལ་སྟོག་ཆགས་གྱི་ལུས་ལ།། འདོད་པའི་གནས་སྐབས་འཛིག་ཉེན་དུ་ནི་ངེས་པར་རབ་
 གསལ་རྒྱལ་¹བ་གང་ཞིག་འདོད་པ་གང་།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་ལ་སྤྱད་ན་སོ་སོར་སྤྱད་
 པའི་ཡན་ལག་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བཅུ་ནམས་སོ།། ཐབས་ཆེ་བའི་དོན་ནི་ཉི་མ་དཔལ་
 གྱིས་མ་བཤད་ལ། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “ཐབས་ཆེན་ཡུལ་ནི་ཉི་ཤུ་བཞིར།། བདེ་བས་ཁྲབ་
 པ་དཔལ་བོ་འོ།།”³ ཞེས་བཤད་དོ།། ལོངས་སྤྱིའི་མཛད་པ་ནི། ལོངས་སྤྱིད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་དེ་ནི་
 སྤྱིའི་ཆད་དང་ཁ་དོག་སོགས་ཅིར་ཡང་སྤང་བའི་རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དུལ་སྤོ་གཅིག་གི་གོ་སར་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གྱི་དུལ་སྟེད་གྱི་སངས་རྒྱུས་བཞུགས་པར་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་
 ལྡན་པ་ལག་པ་བརྒྱུད་བསྐྱས་གྱིས་⁴སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་པར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་གྲངས་མེད་པ་
 བཞུགས་པར་སྤང་བའི་བདག་རྒྱེན་བྱེད་པས་ཤུགས་ཆེན་དང་། མགྲོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞེས་བྱ་
 ལ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་གི་རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་གྱིས་ཆེར་
 གྲགས་པ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་པ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པས་སྟོབས་
 ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པ་པོ་འོ།། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་
 བཅུའི་རྒྱང་མཐའ་དག་རྒྱུ་རྒྱུར་འཆུག་པས་རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པ། དེའི་སྟོབས་

¹ བརྒྱལ་ དཔེ་བར།

² རྟེན་གྱི་བཀའ་འབྲུང་། རྒྱུད། ༡ དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ། ཤོག་གྲངས་ ༤༠བ་༣ ལས་འགྲུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བསམ་དང་འདོད་དང་ལུས་
 ལ་རིམས་དང་ཁ་མཆོག་སྒྲ་སྐམ་དང་ཐས་ལ་རབ་ཏུ་མི་འཇུག་དང་།། འདར་དང་སྟོ་དང་རབ་ཏུ་སྟོངས་པར་འགྲུར་དང་ཡིད་ནི་ནམ་པར་འཁྲུལ་
 དང་དག་ཏུ་བརྒྱལ་བ་དག། རྟོ་རྟེ་ཅན་གྱི་དུ་བ་ལ་སོགས་རབ་གསལ་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ་སྟོག་ཆགས་ལུས་ལ་འཛིག་ཉེན་དུ།། རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་
 ངེས་པ་དེ་ནམས་ཡིད་སྤྲུགས་གནས་སྐབས་སྤྲེག་རྒྱལ་བ་འདོད་པ་དེ་ནི་སྟུ།།” ཞེས་འབྱུང་དོ།།

³ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥༡ སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གྲངས་ 321/178

⁴ གྱི་ དཔེ་བར།

གྱིས་ལུགས་ཆེན་པོས་ཏེ་བྱང་སེམས་མི་ཉམས་ཤིང་མགྲོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཅ་གནས་ཀྱན་ཏུ་
 ཁྲབ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པས་རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཆེར་
 གྲགས་པ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་བ་དེས། མཆོམས་མེད་ལྷ་སོགས་འཛོམས་པས་སྟོབས་
 ཆེན་དང་། ལས་སྒྲིབ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གོས་པས་པ་རོལ་གཞོན་པ་སྟེ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་
 པ་ལས། “རིགས་ངན་སྒྲིག་མ་མཁན་ལ་སོགས། གསོད་དོན་དོན་གཉེར་སེམས་པ་རྣམས།
 ཐེག་ཆེན་ཁྲ་ན་མེད་པ་ཡི། ཐེག་མཆོག་འདི་ལ་འབྲུབ་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་
 ལ་སོགས་པའི། སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་། རྗེ་ཆེ་ཐེག་པ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། ཐེག་པ་མཆོག་ནི་
 འདི་ལ་འབྲུབ།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་མཛད་པ་ནི། སྲིད་པའི་རི་བོ་ཆེན་པོ་
 མ་རིག་པ་ནས་ཆག་ཤིའི་བར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ཐོབ་པས་འཛོམས་པར་མཛད་པ་དང་། དག་པ་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་དབྱིངས་མཆོན་འཛིན་གྱིས་མི་བྱེད་པས། མཁྲིགས་ཤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཆང་། དག་པོ་
 ཆེན་པོ་ནི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པས་དྲག་
 ལུལ་ཆེ་ཞིང་འཛིགས་ཆེན་ལས་ཉོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛིག་པར་བྱེད་པས་ཏེ། སྤར་
 མི་སྒྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའོ། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ནི། སྲིད་པའི་རི་བོ་
 འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དྲག་ཏུ་ཅ་གཉིས་ནི་གཞིག་པར་དཀའ་བས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེས་སྒྲོས་
 བལ་གྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཛོམས་པའོ། མཁྲིགས་པ་ནི་
 འོར་བུའི་ཅ་གནས་ཡིན་ལ། རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེར་བྱང་སེམས་བབས་པས་བདེ་བས་ལི་རྒྱ་རྒྱས་
 པ་དང་། སྤར་འཕོ་མེད་དུ་འཆང་བ་ལས་སྒྲིས་པའི་དྲག་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དུག་
 གསུམ་འཛོམས་པས་དྲག་ལུལ་ཆེ་ཞིང་། འཛིགས་ཆེན་ཏེ་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་
 འཛིག་པར་བྱེད་པས་ཏེ་མ་ལུས་པར་འཛོམས་པའོ། སྒྲིབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། རྗེ་ཆེན་

¹ ཐེ་དགེ་བཀའ་འབྲུར། རྒྱུད། ༦། གསང་འདུས། རྟོག་བྱངས་ ༤༡ན་ལས་བར་བར་དུ་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “གདོལ་པ་སྒྲིག་མ་མཁན་ལ་
 སོགས། གསོད་དོན་དོན་གཉེར་སེམས་པ་རྣམས། ཐེག་ཆེན་ཁྲ་ན་མེད་པ་ཡི། ཐེག་མཆོག་འདི་ལ་འབྲུབ་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་མཆོམས་
 མེད་ལས་སོགས་པ། སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀྱན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ། མཆོག་གི་སྒྲིབ་པ་འདི་འབྲུབ་འབྲུར།” ཞེས་འབྲུང་རོ།

པོ་འཆང་བའི་དོན། “སྤང་བ་དང་། སྤང་བ་མཆེད་པ་དང་། སྤང་བ་ཉི་བར་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྩོམ་ཆེན་པོ་འཇིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།”² ཞེས་འཆད་པ་ལ་ནི་གོང་དུ་དབྱེད་ཐེན་ཏོ། ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་ཉི་མཛད་པ་ནི། མགོན་པོ་སྟེ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་ནི་རིགས་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱུ་བཞིའི་མཚོག་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་གོང་ན་མེད་པས་སྤྲ་མ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་གསང་སྤྱུགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྲ་མེད་པ་ཁོ་ནའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་ཆེ་བའི་མཚོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་བའི་ཚུལ་ལ་གནས་པ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཀྱན་གྱི་མཚོག་རྣལ་འབྱོར་སྤྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་ལ་གནས་པའོ། ། བདུད་ཅི་ཐེག་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ནི། མགོན་པོ་རིགས་མཚོག་སྟེ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལམ་མེད་པས་ཆེན་པོ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་པའོ། ། ཡང་ན་གཞན་ལ་ཡང་བདེ་ཆེན་སྟོན་པས་སྤྲ་མ་གསང་སྤྱུགས་ཆེ་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་མཚོག་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཞེས་ཉི་མ་དཔལ་འཆད་ལ། དཔེ་མེད་འཆོས། “གསང་སྤྱུགས་བདེ་བའི་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་། ཆེ་བའི་མཚོག་ནི་ཐབས་མཚོག་གོ།”^{3,4} ཅེས་འཆད་དོ། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཚུལ་ནི་དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཞོར་བུའི་དབྱུས་སུ་འཕོ་མེད་དུ་གནས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས། ཚུལ་དེ་སྐྱབ་པའི་ལམ་མཚོག་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་པའོ། ། དཔེ་མེད་འཆོས། “ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་གནས། ཞེས་པ་ཐབས་འདིས་འཇིག་རྟེན་འདི། འདིར་འདེགས་”⁵པས་⁶ན་ཚུལ་ལ་གནས།

༡ ཉི་བར་ བོད་བར། ཤེས་པར། དཔེ་བར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་གསལ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུང་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༣༡༡

༣ ཐབས་ཀྱི་མཚོག། བོད་བར། ཤེས་པར། དཔེ་བར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུང་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༣༤༡

༥ འདིགས་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར། བོད་བར།

༦ བ་ བོད་བར། ཤེས་པར། དཔེ་བར། རྒྱ་གར་པར་མ།

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡི། ཚུལ་ནི་ཉེ་རུ་བདག་མེད་མ།² མཆོག་ནི་རྗེ་རྗེ་བསྐྱར་³སྦྱར།⁴
 ཞེས་འཆད་དོ། དེས་ན་གཙུག་ཏྲར་དང་དཔལ་བ་དང་མགོན་པ་དང་སྦྱིང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་
 གསང་གནས་དང་ལོར་བུའི་ཅེ་མོ་སྦྱེ་གནས་བདུན་པོ་དེར་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་གཙུག་ཏྲར་
 ཀྱི་བར་དུ་རྒྱ་ཁྲིའི་ལམ་ནས་གུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་བདུན་དང་། དམར་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ལོར་བུའི་ཅེ་
 བར་དུ་འོང་བའི་ཆ་བདུན་ཉེ་བཅུ་བཞི་ལས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རྗེ་གས་
 པའི་རྣམ་དག་མཆོན་བྱེད་དུ་ལེའུ་འདི་ལ་སྟོག་བཅུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས། “གཙུག་
 ཏྲར་དཔལ་བ་མགོན་པ་སྦྱིང་། ཉེ་བ་གསང་བ་ལོར་བུ་ཅེ།⁵ འགྲོ་དང་བྱོན་པ་བཅུ་བཞི་ཡིས།
 ཆོག་ས་བཅད་བཅུ་བཞི་རྣམ་པར་དག། རྗེ་རྗེའི་ལུས་ཉིད་⁶རྗེ་རྗེ་དབྱིངས། གནས་བདུན་བྱོན་
 གཤེགས་བདེ་སྤྱོད་བ། ལྷ་འོ་དེས་ན་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ།⁷ བརྒྱད་བརྒྱ་⁸བཅུ་གཉིས་བཞུགས་པ་
 འོ།⁹ ཞེས་དང་། ཉེ་མ་དཔལ་གྱིས། “འདི་ནི་དཔལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོན་གཙུག་ཏྲར་
 དང་དཔལ་བ་དང་མགོན་པ་དང་སྦྱིང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་གསང་གནས་དང་ལོར་བུའི་ཅེ་མོར་འགྲོ་
 བ་དང་འོང་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞིས་བྱང་སེམས་རྗེ་རྗེའི་རྣམ་
 པར་གཞག་པ་¹⁰བསྟན་ཏོ།¹¹ ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། སྤྱོད་པ། གངས་རིའི་ཁྲོད་
 འདིར་སྟོན་ཆད་རྒྱུད་འདི་ལ། སྟོག་པ་ལས་གཞན་དགོས་པ་མ་གཟིགས་ཏེ། ཚུལ་དེ་མ་བཟོད་

1 དེ་ནས་ རྗེ་པར། ཅོ་པར།

2 ཀླ། བེ་པར། སྐར་པར།

3 བསྐྱར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32/416

5 ལོར་བུའི་ཅེར། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 རྗེ་རྗེ་ལུས་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 དགྲིལ་འཁོར་ཏེ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 བརྒྱད་བརྒྱ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

9 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 32/417

10 རྣམ་པར་དག་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

11 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་ཉེ་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 32/418

པད་དཀར་འཛིན་པའི་དཔལ།། འགྲེལ་བྱེད་ཟོལ་གྱིས་ཕྱོགས་འདིར་འོངས་སམ་སྙམ།། མཚན་
ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྗེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་
ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །

༥ ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེ།
ཕྱོགས་ཀྱན་དུལ་བ་འཕྲོག་པ་བཞིན།
མཛེས་ལྡན་དཔལ་བོའི་གར་བསྐྱར་བ།
རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་བརྟུང་ནས།

སྒྲིན་བྱེད་དབང་དང་གྲོལ་བྱེད་ལམ།
གྲོལ་བ་འབྲས་བྱ་རི་ལྟ་བར།
བལྟ་འདོད་ན་ཆུང་མཛེས་མ་ལ།
ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་བདག་གིས་སྒྲིན།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་ལེའུ་ལྔ་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ།
མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ། མཉམ་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ། བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྟ་བུར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ།
གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ།།

དང་པོ་(དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྟ་བུར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ཡང་རིགས་དྲུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
དྲུག་¹རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ལྟར་ན། སྤར་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་པོའི་
སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔས་བྱས་པ་དེ་གཙོ་བོ་འཕྲོ་བས་ཏེ། འདིར་རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་

¹ དྲུག་གོ། དཔེ་པར།

དྲུག་གི་ བོད་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

བྱས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྟོན་པ་ན་མི་བསྐྱོད་པ་ལུབ་ཀྱི་ལེ་ཆེར་བཞུགས། རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་
དབང་ཕྱག་མ་རྒྱུ་མཆོམས་ཀྱི་ལེ་ཆེར་བཀོད། དབྱས་ཀྱི་ཉྱེ་བར་རྣམ་སྤང་མེར་པོ་ཞལ་གསུམ་
ཕྱག་བྱག་པ། ཅུ་ཞལ་མེར་པོ། གཡས་ཞལ་དཀར་པོ། གཡོན་ཞལ་ནག་པོ། གཡས་པ་གསུམ་ན་
འཁོར་ལོ་དབྱག་པ་རྩོམ་པ། གཡོན་པ་གསུམ་ན་མཐུང་ཕྱགས་ཀྱི་འཕྲུལ་བྱ་འཛིན་པ། རང་དང་འབྲ་
བའི་སྤྱན་མས་འཁྱུད་པ་བསྐྱེད། ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
མེར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་འཁོར་ལོ་དང་། གཡོན་རལ་གྱི་བསྐྱམས་པ། རྩོ་
རྩོམ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་དེའི་ཐུགས་ཀར་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བཅུ་ལ། ཡོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་ཡོད་མ།
ཞེས་པ་བཀོད། ཉྱེ་བར་ཨ་མེར་པོ། ལུབ་ཀྱི་འཁོར་སྤང་མེར་པོ་ཡིན་པ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་སྤང་
ཁུར་བསྐྱར་རོ། རྩོམ་སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་རིགས་སོ་སོ་ལ་ཐེམ་པར་བསམས་པ་ཡིན་ལ།
དགྱིལ་འཁོར་བྱག་རང་སྐྱུ་བར་སྒྲོམ་ན་དང་པོ་གནས་བསྐྱར་བ་ནས། ཐ་མ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡན་
ཆད་པོང་བཞིན་བསྒྲོམ་ལ། འོག་ཏུ། མཆོག་གི་དང་པོ་སྐྱུ་གསུམ་འཆང་། ཞེས་སོགས་འབྱུང་
བ་དང་སྐྱར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་)ལ་བྱག །འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་དབང་དག་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲོམ་མའི་མཆོན་
ཉིད། གང་གིས་དབང་སྐྱར་བ་སྒྲོམ་དཔོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་པ་གསུམ་དང་དབང་བཞི་སྤྱན་
མོང་དུ་བསྟན་པ། འབྲས་བུ་སྐྱུ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད། དེ་འཕྲོམ་བྱེད་སྐྱུར་བ་ཡན་ལག་བྱག་བཤད་
པའོ། དང་པོ་(འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དག་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཛིག་
རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། དབང་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་བཤད་
པའོ།

དང་པོ་(འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་གི་རྣམ་གཞག་)ནི། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་རིགས་
ལྗེ་ནང་ནས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱུའི་རིགས་ཏེ། འོག་མེན་དུ་ཞེ་གསུམ་མམ་ཞེ་

ལྷའམ་ཞེ་དགའི་སྤྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་ངོ་བོར་བཞུགས་པ་སྤྱི་གསུང་སྤྱགས་སྤུབ་པས་སྤུབ་པ་ཆེན་
པོ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པས་སྤུབ་ཆེན་ལྷན་པའོ། དེ་རྒྱ་གང་
ལས་བྱུང་ཞེ་ན། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཚུལ་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཅུ་དང་། གསང་སྤྱགས་
ཀྱི་ཚུལ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་བཅུ་གཅིག་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། འོ་ན་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་དབང་དེ་ལ་གངས་དུ་ཡོད། གོ་རིམ་རི་ལྷར་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་
ཞེ་ན། བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་དབང་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་པ་བྲི་མེད་འོད་ལས།
“གསང་སྤྱགས་ཚུལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ་ནི་དབང་བཅུ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཅོད་པཎ་དང་དར་དབྱངས་དང་
རྩོམ་རིལ་བྱ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་མིང་དང་¹རྩིས་གནང་དང་བདུན་སྟོབ་མའི་དབང་ངོ་།”²
ཞེས་སྟོབ་མའི་དབང་ལ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། “རྒྱ་དང་ཅོད་པཎ་དང་དབྱངས་དང་། རྩོམ་
རིལ་བྱ་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེ། མིང་དང་རྩིས་གནང་ཡང་དག་ལྷན། དབང་བསྐྱར་ནམ་བདུན་མི་
ཡི་བདག །”³ ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱིས་པ་ལྷར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་དང་། ཡང་འགྲེལ་པ་
དེ་ཉིད་ལས། “བརྒྱད་པ་བྱམ་པའི་དབང་སྟོབ་དཔོན་གྱིའོ། དགྲ་པ་གསང་བའི་དབང་ངོ་། བཅུ་
པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་ངོ་། གསང་སྤྱགས་ཚུལ་ཆེན་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ནི་⁴བཅུ་གཅིག་པ་བཞི་པ་ཞེས་བྱའོ།”⁵ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་བྲག་རྩོར་སྟོད་འགྲེལ་ལས། “དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྩོམ་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
དབང་བསྐྱར་བ་གསུམ་པ་ལས་བཞི་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ། བྱམ་པའི་དབང་ནི་དང་པོ་
སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ནི་རི་ལྷར་
དེ་བཞིན་མིན། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐར་ཡང་⁶དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུ་བཙེ་ལྷ་པར། རྒྱ་ཡི་དབང་ནི་

1 དང་ རྒྱ་གར་པར་མ་དང་ཤེས་པར་དུ་མི་སྤྱང་།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། རྩོམ་ ཤོག་གངས་ 4༣༡༤

3 རྩོད་གཤེས་པ་ཀའ་འགྱུར། རྒྱད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ཤོག་གངས་ 1༣ན༡

4 རྩོད་པོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། རྩོམ་ ཤོག་གངས་ 4༣༡༧

6 དེ་བཞིན་དུ་སྐར་ཡང་ པོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

དང་པོ་སྟེ། ཅོད་པན་དབང་སྐྱར་གཉིས་པ་ལོ། གསུམ་པ་དང་དབྱངས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། རྩོ་
 རྩོ་ཐེ་ལ་བྱས་¹བཞི་པ་ལོ། ལྷ་པ་རང་གི་བདག་པོ་ཉིད། མིང་གི་དབང་ནི་བྱག་པ་སྟེ། སངས་
 རྒྱལ་རྩེས་གནང་བདུན་པར་འདོད། བརྒྱད་པ་བྱས་པའི་དབང་ཡིན་ཏེ། གསང་བའི་དབང་ནི་
 དགྲ་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་དབང་བསྐྱར་བཅུ་པ་ལོ། དེ་ཉིད་རྩོ་རྩོ་²རབ་སྐྱར་གྱིས། །³ ཞེས་རྩོ་
 རྩོ་གྲུང་གི་རྒྱད་ནམས་བྱངས་ཏེ་དེའི་མཛུགས་ཏུ། “དེ་ཉིད་རྩོ་རྩོ་རབ་སྐྱར་གྱིས། ཞེས་པས་⁴གཙོ་
 བོར་དབང་བཅུ་གཅིག་པ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གསུང་ལས། མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་དབང་བཞི་པའམ་བཅུ་གཅིག་པ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །”⁵ ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་དབང་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དབང་
 སོགས་ཀྱིས་པ་ལྟར་འཛུགས་པའི་དབང་བདུན། བྱས་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གོང་མའི་ཡང་གོང་
 མ་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རྩོ་རྩོ་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཁོ་ནའི་སྤྲད་དུ་
 བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྩོགས་རིམ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་ཀྱིས་པ་ལྟར་འཛུགས་པའི་དབང་བདུན་དང་། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་བཅུ་
 གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་རིགས་གཉིས་པོ་དེས་ལམ་སྟོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 བྱེད་པའི་དབང་གི་གྲངས་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ལས་མང་མི་དགོས་ཤིང་ཉུང་ན་མི་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་དབང་གོང་མ་བཞི་དང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བཙོམ་ལྷན་བཤད་པ་རྩོ་ལྟར་མི་

1 ལྷ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 རྩོ་རྩོ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། བྱག་ན་རྩོ་རྩོ། བྱག་རྩོར་སྟོད་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ 1134112

4 ཞེས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། བྱག་ན་རྩོ་རྩོ། བྱག་རྩོར་སྟོད་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ 1134112

འགལ་ཞེན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱམ་དབང་གཉིས་བྱམ་དབང་དུ་མཚུངས་ཤིང་། གསང་
 དབང་གཉིས་གསང་དབང་དུ་མཚུངས་ལ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་དང་། འཇིག་
 རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པར་བཞད་པ་དེ་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་མིང་
 གིས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དབང་བཅུ་གཅིག་གི་གོ་རིམ་ཡང་ཆུ་དབང་ནས་བཟུང་
 སྟེ་དབང་བཞི་པའི་བར་དུ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་
 གོ་རིམ་ནི། རྩོམ་སྤྱོད་འགྲེལ་ལས། “གྱིས་པ་སྤྱོད་ལ་མ་རྣམས་ནི།¹ ཆུ་ཡིས་འཁྲུ་བའི་དབང་
 བསྐྱར་བྱེད། དེ་ཡི་གཙུག་ལུད་རབ་འཛོག་པ། ཅོད་པན་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏགས།² དེ་ཡི་
 རྩ་བ་འབྲུགས་པ་སོགས། དར་དབྱངས་དབང་བསྐྱར་ཞེས་པར་³བཞད། གྱིས་པའི་⁴སྤྱོད་དང་
 དགོད་པ་ནི། བྲིལ་བུ་རྩོམ་སྤྱོད་⁵དབང་བསྐྱར་རོ། ལྷ་པ་ལོངས་སྤྱོད་བརྟུལ་ཞུགས་ཡིན། མིང་
 བེ་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་རོ། རྫོགས་པ་ལ་⁶སོགས་རྗེས་གནང་ལ། པ་དག་གིས་ནི་ཉག་ཏུ་སྟེར།
 དེ་ལྟར་⁷རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ནི། དབང་བསྐྱར་བདུན་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས།^{8,9} ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ངེས་ཤིང་། དབང་གོང་མ་བཞིའི་གོ་རིམ་ཡང་། དབང་དོན་རྣམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་
 མ་བྱི་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དབང་དེ་རྣམས་ལས་ངེས་དོན་གྱི་
 དབང་བཞི་པ་དེ་ཉིད་སྤྲས་རྒྱུད་རྣམས་སུ་སྤྲས་ནས་འཕགས་ཡུལ་བ་རྣམས་ལ་གསལ་བར་
 མ་བསྟན་པ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་མཚན་བཞུགས་དང་བཅས་པ་ལས། འཕྲུ་ལར་གནས་
 པའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ལ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། དབང་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཡང་བཏགས་པ་བ་

1 རྣམས་གྱིས། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བཏགས། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 དབང་བསྐྱར་བྱེད་པར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 གྱིས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 རྩོམ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 རྫོགས་པ་ བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།

7 དེ་ལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 བཞད། བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

9 བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད་ ༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདོན་རྩོམ་པོ། རྩོམ་སྤྱོད་འགྲེལ། རྩོག་གྲངས་ 121193

དང་། ཆ་མཐུན་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྲི་མེད་
འོད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད། “ལས་དབང་བཞི་པ་དུ་བ་¹ལ་སོགས་པའི་དབང་
ནི་འཕགས་ཡུལ་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་སྤྲས་ནས་གསལ་བར་མ་²མཛད་དོ། དེ་ཅི་ཞེན་³སྟོད་
མིན་པ་ལ་ནོར་ལ་བལྟས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ནོར་མེད་ན་མི་དགེ་བ་བརྩ་སྤངས་པ་⁴རྣམས་
ལ་མི་སྟར་བའི་བྱིར་དབང་གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ནི་
དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་⁵པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡི་གེ་⁶རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་ཐ་དད་མེད་པར་བྱེད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྤྲ་བར་གྱུར་
ཏོ། དེའི་བྱིར་འདིར་⁷རྣམ་པར་དག་པའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྟར་བར་བྱེད་པ་མཆོག་
གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་⁸རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲེགས་བམ་དུ་བྲིས་ཏེ་⁹ཆུ་བོ་སི་ཏའི་བྱང་
སྟོགས་སུ་སྤྲལ་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་པ་མཐུན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་བྲག་ན་དོ་རྗེས་སྒྲེགས་བམ་དུ་བྲིས་སོ། མཆོན་ཡང་དག་པར་བཛྲོད་པ་ཆད་
མར་བྱས་ཏེ་གང་གིས་སེམས་ཅན་གྲེ་ཆོམ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེས་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་
པའི་དོན་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཛྲོད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྲག་ན་དོ་རྗེ་ལ་
བསྟན་ཏོ། དེས་ན་དབང་གི་¹⁰གནས་སྤབས་གསུམ་སྟེ་བཏགས་པ་བ། ཆ་མཐུན་པ། མཆོན་ཉིད་པའོ།

1 བུམ་པ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

2 མ་ རྟེན་པར་དང་ཅོ་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་མི་སྤྲང་།

3 དེ་ཅིས་ཤེས་ན་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། ལྷན་པར།

4 སྤང་བ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

5 དེ་བཞིན་བཞི་ བོད་པར། དཔེ་པར། བེ་པར། ལྷན་པར། རྟེན་པར། ཅོ་པར།

6 ཡེ་ཤེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། བེ་པར། ལྷན་པར། རྟེན་པར། ཅོ་པར།

7 འདི་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

8 སངས་རྒྱས་ལས་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། ལྷན་པར།

9 བྲིས་པ་སྟེ། རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། ལྷན་པར།

10 བདག་གི་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

ལས་དང་པོ་བ་སྐྱེས་པར་¹སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་²ཅམ་མོ། ཆོགས་དང་སྦྱར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་ལ་དབང་ཆ་མཐུན་པ་ཅམ་མོ།³ ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་ཡིན་
 ཉེ་མཚན་⁴ཉིད་པའོ། ས་བཅུ་གཅིག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྟེ།⁵ དེས་ན་
 དབང་ལ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་དབང་བདུན་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་མིང་ཅན་གྱིས་⁶བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
 ས་⁷བདུན་པར་ལུང་བསྟན་ལ་དགོ་བསྟེན་དུ་བཟོད་དོ། དགོ་ཚུལ་དུ་བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་
 བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་གཞོན་རུ་ཞེས་ས་⁸བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བར་ལུང་བསྟན་ནོ། གསང་
 བའི་དབང་བསྐྱར་བས་དགོ་སྟོང་དུ་གྱུར་ཉེ་རྒྱལ་ཆབ་གཞོན་རུ་ཞེས་ས་དབྱུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་
 གོས་སུ་ལུང་བསྟན་པས་གནས་བཏུན་ཞེས་བྱའོ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་
 སྟོབ་མ་སྤྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཉེ། ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་དུ་ལུང་བསྟན་པའི་བྱིར་སངས་
 རྒྱས་གཉིས་པ་བཞིན་ནོ།⁹ ཞེས་གསུངས་ཉེ་ལུང་ཁ་གསལ་བས་འབྲུག་ཉེར་བ་ནི་མི་དགོས་
 པར་སྤང་ལ། སྤང་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་སྟོང་དང་སྤྱེལ་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་
 མཆིས་ནའང་འདིར་མ་སྟོས་སོ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་དོན་དཔེ་མེད་འཆོས། “ནམ་པར་
 སྤང་མཛད་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། སངས་རྒྱས་བདེ་ཆེན་གསོལ་བར་མཛད། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
 འོད་གསལ་ཆེ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་མི་ཉམས་བདེ། ཐུབ་ཆེན་ལྷན་པ་སྟོ་གསུམ་རྒྱས།¹⁰ གསང་

༡ དང་པོ་སྐྱེ་བར་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

དང་པོ་བ་སྐྱེ་སར་ བེ་པར། སྤང་པར།

༢ བཏགས་པ་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། སྤང་པར།

༣ ཆོག་ལྷག་འདི་ཆ་ཆང་བོད་པར་དང་། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་ཆད་འདུག།

༤ དབང་མཚན་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། སྤང་པར།

༥ དབང་དོ། རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། སྤང་པར།

༦ གྱིས་ རྟེན་པར། ཅོ་པར། བེ་པར། སྤང་པར་བཅས་སུ་མི་སྤང་།

༧ ས་ དཔེ་པར། ཤེས་པར། བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་ཆད་འདུག།

༨ ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱད་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༩ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དཀར་པོ། ཧི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༤༡། ༥༤

༡༠ བརྒྱས། རྟེན་པར། ཅོ་པར།

སྒྲགས་ཚུལ་ཆེན་བདེ་སྟོང་ལ།། དེ་ལས་བྱུང་བ་འདོད་ཡོན་ལམ།། གསང་སྒྲགས་ཚུལ་ཆེན་
དབང་བཞི་ལ།།¹ རིག་པ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན།།”² ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(དབང་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཅུའི་མཆོན་
དོན་བཤད་པ་དང་། དབང་བཅུ་གཅིག་པའི་མཆོན་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་(འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་
བཅུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་བཤད་པ། ས་བཅུ་བཤད་པ། ཤེས་པ་བཅུ་
བཤད་པ། སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ། ཡི་གེ་བཅུ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་བཤད་པ་)ནི། རིག་མ་བཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་
དག་པའི་དབང་བཅུ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་མ་བཅུ་ནི། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས། “ཆ་མོ་དང་
ནི་སྤང་མོ་དང་།། དེ་བཞིན་སྤང་མོའི་སྟེང་བྱེད་མ།། དེ་ལྟར་རྩེད་མའི་སྟེང་བྱེད་མ།། མ་མོ་དེ་
བཞིན་བྱེད་མེད་རྣམས།། བ་ཁུ་སྟེན་གྱི་རྩེད་མ་དང་།། དེ་བཞིན་ཆ་མོ་སྟེང་བྱེད་མ།། རང་གི་
མ་དང་ཆ་མོ་དང་།། རང་གི་རྩེད་མ་མཆོག་གི་གཟུགས།། སྟོལ་མ་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས།།
རིག་མ་བཅུ་པོ་རང་རིག་སྟེས།། དབང་གི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བྱིན།། ཐར་པ་འདོད་པས་གཟུང་བར་
བྱ།།”³ ཞེས་རིག་མ་བཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྩེད་དབང་གིས་
བྱིན་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ནས་གཟུང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་བར་དབང་བཅུས་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་ལ་
གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་དོན་གྱིས་དབང་བཅུ་ནི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་དག་པ་དང་བ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་བཅུའི་ཚུལ་རྣམས་པར་དག་པའོ། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ནི། རྩེད་ལ་

¹ དབང་བཞི་ལ།། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 34།1༡6

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ད། རིགས་ལྡན་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། འབྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། འོག་གངས་ 10༧།11 ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་
འདྲ་སྟེ། “སྤང་མོའི་བྱ་མོ་བྱ་མོ་དང་།། སྤང་མོ་དེ་བཞིན་སྟེང་བྱེད་མ།། དེ་བཞིན་རྩེད་མའི་མ་དང་ནི།། དེ་བཞིན་ཞང་པོའི་བྱེད་མེད་དང་།། བ་ཡི་
སྟེན་ཆའི་རྩེད་མ་དང་།། དེ་བཞིན་བ་ཡི་སྤང་མོ་དང་།། རང་གི་མ་ཡི་སྟེན་ཆེན་ཉིད།། རང་གི་རྩེད་མ་མཆོག་གཟུགས་ཅན།། སྟོལ་མ་ལ་སོགས་
ཆོས་ཁམས་མཐར།། རང་རིགས་ལས་སྟེས་རིག་མ་བཅུ།། ཐར་པ་འདོད་པའི་བྱིས་པ་ཡིས།། དབང་གི་དུས་སུ་རབ་བྱིན་བྱ།།” ཞེས་འགྱུར་རོ།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རྩེད་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། དེ་འོད། འོག་གངས་ 10༧།11

སོགས་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་
 དང་མཉམ་པར་སྦྱར་ཡང་བྱང་སེམས་འཕོ་བ་མེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏོགས་
 པས་བཞེད་པ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་བཙོན་པས་བཙོན་འགྲུས། བདེ་སྤྱོད་གི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་མི་གཡོ་བས་བསམ་གཏན། ལྷ་མའི་ཞལ་གདམས་ལ་བཏེན་ནས་སྤོང་གཟུགས་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་མོ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཏེད་པས་ཤེས་རབ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བཏེན་ནས་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཐབས་སུ། “སྒོམ་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཀུན་དུ་ཅུ་མྱ་¹ཀུ་ཡི། ཅ་
 ཁས་²ཅེ་དང་རྒྱ་དས་³ཅེ། ཡང་དག་སྦྱར་⁴དང་མིད་ཅེས་སྤྲ། ཉེད་ཅིང་སྤྱེས་པ་ལྟར་བྱེད་པ།
 བརྒྱད་ལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དབྱེ་བ་⁵ཡིས། བྱེད་པ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་འགྱུར།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་གྱི་བདེ་བ་འབྲེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལས་རྒྱ་ལ་བཏེན་པ་ཐབས་བདེ་ཆེན་དང་མི་
 འབྲལ་བ་སྒོན་ལམ། བྱང་སེམས་བྱེད་དུ་སྒྲིག་དཀའ་བ་སྟོབས། ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་མཚོག་ཡེ་
 ཤེས་ཉེ་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་བཅུ་དག་པ་དང་། རྒྱང་སེམས་བྱང་སེམས་ཁྲག་རྒྱས་པ་རུས་
 པ་ཤ་དབང་སོ་བགས་པ་བཅུ་ལ་བདེ་བས་བྱབ་པ་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་བཅུ་ལ་གནས་པའི་དོན་དུ་
 འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(ས་བཅུ་བཤད་པ་)ནི་དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་མགོན་སོ་ནི་ལྷུང་དུ་ས་བཅུ་ལ་ནི་རབ་
 དུ་གནས་པའི་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་དུ་འགྱུར་བའི་རུས་པ་བྱེད་པར་ཅན་འཛིན་པའི་བྱིར། དབང་
 བཅུ་ནི་རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་བཅུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “མགོན་
 སོ་བདེ་ཆེན་ཉེ་རུ་ག །ས་བཅུ་གནས་དང་ཉེ་གནས་སོགས། དབང་ཕྱག་མི་འཛིན་དགའ་ཡེ་

¹ ཀུན་དུ་བཅུ་མ་པ་ ཐོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² ཅ་གས་ ཐོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ དང་དན་དས་ ཐོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ སྦྱར་ ཐོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ བརྒྱད་ལ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱེད་པ་ ཐོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ བལྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐར་མ། རྒྱད། བ། སྒོམ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྒོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 310།6

ཤེས་ཀྱི་ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་པ་ལོ།”¹ ཞེས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་(ཤེས་པ་བཅུ་བཤའ་བ་)ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རིག་མ་བཅུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཇག་པའི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཐོབ་པ་ནི། ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བའི་དོན་ནོ།། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན།”² ཞེས་སོགས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཉགས་བཅུ་མཐོང་བ་ལ་བཤའ་དོ།།

བཞི་པ་(སྟོབས་བཅུ་བཤའ་བ་)ནི། སྟོབས་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་སྟབ་པའི་དབང་པོ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་བྲབ་བདག་ཡིན་པ་ལ་དབང་བཅུས་སྟོབས་བཅུ་པོ་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འཇོག་པའི་དོན་གྱིས་སྟོབས་བཅུ་རྣམ་པར་དག་པའོ།། སྟོབས་བཅུ་ནི་དྲི་མེད་འོད་ལས། བསམ་པའི་སྟོབས། ལྟ་བའི་སྟོབས། སྦྱར་བའི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས། སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས། ཐེག་པའི་སྟོབས། སྦྱོང་བའི་སྟོབས། རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་སྟོབས། བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོབས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་བཤའ་དོ།། དེ་འབྲས་བའི་སྟོབས་བཅུ་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ལུས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དོན་བཅུའི་དོན། ཞེས་པ་རྣམ་བཅུ་གོང་ཉགས་”³ལ། ཤེས་པ་སོགས་པ་⁴སྟུན་ལྡེ་ཡིས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐོང་བ་ལོ།། སྟབ་དབང་⁵སྟོབས་བཅུ་ཞེས་པ་ནི། བྱེད་སྟབ་མེད་⁶བྲབ་སྟོག་དང་ནི། སྦྱང་དང་རུས་ཅངས་ཞོར་སྦྱ་སྦྱིན། བྲབ་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་སྟོང་ངོ་།། ཀྱན་གྱི་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་ལ། དོན་ནི་འགོག་ཅིང་མ་ལུས་བྱེད།”⁷ ཅེས་བཤའ་བ་མཛད་དོ།།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 3913

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 3916

3 རྣམ་བཅུ་ཡོངས་བཟླགས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 སོགས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 སྟབ་པར་ ཅོ་པར།

6 མེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 3917

ལྷ་པ་(ཡི་གེ་བཅུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།། དང་པོ་(སྤྱི་དོན་)ལ་
 གཉིས། རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྲུགས་སྤྱབ་ཚུལ་བཤད་པ། བསྐྱབས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་མཚན་དོན་
 བཤད་པའོ།། དང་པོ་(རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྲུགས་སྤྱབ་ཚུལ་བཤད་པ་)ནི། དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་སོགས་བཅུ་པོ་
 དེ་ཉིད་རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྲུགས་སྤྱི་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་ལས་རྣམ་བཅུ་
 དབང་ལྡན་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་ཐིག་ལེ་དང་རྣམ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་ཡི་གེ་
 འདི་རྣམས་མས་རིམ་ནས། ཏཱ་མའི་ཁྱུང་ཨིཨུཾ ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྲིས་ལ། དེ་ནས་ཨཛ་དང་
 བལ་བའི་ཡི་གེ་པ་རོལ་གྱི་ཡི་གེར་བྲང་རོ་ཞེས་སྐྱ་མདོ་ལས་འབྱུང་བས། ཨ་དང་ཅ་ཐོག་མཐར་
 ཡོད་པའི་བར་གྱི་ཡི་གེ་ཨིཨུང་ཨིཨུཾ་རྣམས་དང་བལ་བའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་སྐྱ་མ་ནི་
 ཡི་གེ་བྱི་མའི་སྟེང་དུ་བཅེགས་དགོས་པས། འདིར་ཡང་། “གསལ་བྱེད་སྐྱ་མ་གསལ་བྱེད་བྱི་
 མའི་སྟེང་དུ་འགྲོའོ།”¹ ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྒྱ་མའི་སྟེང་དུ་བཅེགས་ལ། དེ་
 རྣམ་ཨ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས། སྐྱ་མདོ་ལས། “ཨི་ཀ་ནི་ཨཛལ་ཡཏོ།”² ཞེས་འབྱུང་བས་
 ཡཏར་བསྐྱར་རྟེ། ཨཛའི་ཡི་གེ་དང་། ཨི་ཀའི་ཡི་གེ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པས། ལིས་ཁྱུ་མཐོང་བ་ནི་
 ཨི་ཀའི་ཡི་གས་རང་གི་པ་རོལ་ཏུ་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ཨཛའི་ཡི་གེ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ལི་ཡིག་དེ་ཡཏརི་ཡི་གེར་འགྱུར་རྟེ། གང་དུ་འགྱུར་ན་ལ་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། དེ་ནས་³ཁྱུང་ཨི་
 རྣམས་ཀྱང་སྤྱར་བཤད་⁴ཁྱུལ་དང་། རིར་དང་ཨིཡ་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་རྟེ། ལམས་ལ་ཞེས་པར་བྲིས་
 རས། གསལ་བྱེད་སྐྱ་མ་བྱི་མའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་པ་ཉིད་འདིར་སྤྱར་རྟེ། ལ་ལ་སོགས་པ་
 སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ཕ་ལ་སོགས་པ་བྱི་མ་བྱི་མའི་སྟེང་དུ་བཅེགས་རྟེ་སྐྱ་པ་དག་དབྱངས་མེད་པ་དབྱངས་
 དང་སྤྱར་རོ་ཞེས་འདོན་པ་ལྟར། མཐའི་ཨ་ཡིག་དེ་ཡ་ལ་བཅུག་ནས་སོག་ལྡན་དུ་བྲས་པ་ལས་

1 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ར། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ཞོག་གངས་ 32013

2 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། སྐྱ་མདོ། དེ། རྒྱུ་དཔོན་ཅན་གྱི་མི། ཅན་པའི་མདོ། ཞོག་གངས་ 120191 ལས་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། “ཨི་ཀ་གི་
 ཨཛ་ལ་ཡཏོ།” ཞེས་སོ།

3 དེས་མཚན་ནས་ རོད་པར། དཔེ་པར།

4 སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་ རོད་པར། དཔེ་པར།

བཅེགས་པའི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་སྟོག་ལྟར་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 “ཨ་ཡིག་གིས་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རོ།^{1,2} ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ནས་ནམ་བཅད་སྟེང་དུ་ཆ་
 ཆོས་སུ་བྱས། ཨ་བུ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་མདོ་ལས་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་རྒྱུ་པོར་བྱ་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལྟན་
 ཅིག་སྒྲིམ་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་རྣམས་ཅེ་མོར་བྲིས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་གྲུ་
 ཞེས་པ་བྱུང་པོ།།

ཨ་བུ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་མདོ་ལས་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་རྒྱུ་པོར་བྱ་ཞིང་།

གཉིས་པ་(བསྐྱབས་པའི་སྐུགས་ཀྱི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་
 འདིས། སྒྱུར་གཞི་ཕྱིའི་སྟོན་པ་བཅུ་དང་། རང་དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་ནམ་གཞག །གཞན་བསྐྱེད་རྫོགས་
 གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུར་གཞི་ཕྱི་རང་གཉིས་སྒྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་
 ཤེས་ནམས་མཆོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཕྱི་ལ་སྒྱུར་ན་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཨ་ས་ནམ་མཁའ་དང་། ཡར་མ་
 གསུམ་གྱིས་འོག་དང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མེ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་། ལས་
 ས་དཀྱིལ་དང་སྟེང་གི་སྒྲ་ཆོགས་པར། མ་ཡིག་གིས་ལྟན་པོ་ཁམས་ལྟ་བུ། ལྟ་ཡིག་གིས་འདོད་
 གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་གནས། ཏ་ཡིག་གིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས། ནམ་བཅད་དང་ཐིག་ལེས་ཕྱིའི་
 ཉི་ཆེ་གཉིས་ནམས་མཆོན་ལ། ལྟན་པོ་སྟེང་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
 ཁྲལ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཆོན་པར་བྱེད་དོ།། རང་དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་ནམ་གཞག་རི་
 ལྟར་མཆོན་ན། ཡར་མལ་བཞིས་སྐྱབ་པ་པོའི་དབྲལ་མགྱེན་སྟེང་ག་ལྟེ་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། མ་
 ཡིག་གིས་ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་རམ། ཡང་ན་སྐལ་ཆོགས་དང་། ཏ་ཡིག་ཆེ་ཆོས་
 ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱིས་ཆེ་ཉི་སྒྲ་གཅན་གྱི་ཅ་གསུམ་དང་། ལྟ་ཡིག་གིས་ཅ་དེ་གསུམ་གྱི་མས་སྒྲ་
 གང་དུ་འཛོམས་པའི་གསང་གནས་³པར་དང་། ལྟན་པོ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པའི་གནས་
 སྐལ་པའི་བདེ་བ་མཆོན་པར་བྱེད་དེ། མདོར་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་དུ་གནད་དུ་
 བསྐྱུན་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནམས་མཆོན་ནོ།། གཞན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྱུར་ན་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་

1 ཡང་དག་པར་སྒྱུར། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།
 2 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་ལ། རྒྱུ། ཐ། རིགས་ལྟན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ 3,201,4
 3 གསང་གནས་ཀྱི་ བོད་པར། དཔེ་པར།

ཨས་ནས་མཁའ་ཚོས་གྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ཡར་ཕལ་བཞིས་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་དང་། མས་
 དེའི་སྟེང་གི་རི་རབ། རྒྱས་རི་རབ་གྱི་སྟེང་གི་བསྐྱེད་ཀྱི་ནམ་བཙན་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱིས་ཆེ་ཉི་སྐྱེ་
 གཅན་གྱི་གདན་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཡས་ཁང་། ལྷན་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་སོགས་
 ཞེ་གསུམ་དང་ཞེ་ལྷ་དང་ཞེ་དགྲའི་སྐྱེ་བའི་ལྷ་ཚོ་གསུམ་ནམས་མཚན་ནོ།། རྩོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་ན་
 གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡི་གེ་བཞིས་མཚན་པའི་རྩ་འཁོར་བཞི་དང་། རྒྱས་མཚན་པའི་གསང་
 བའི་བསྐྱར་གནད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམས་པས་གསང་བའི་བསྐྱར་གནས་པའི་གཏུམ་མོ་འབར་
 ཉེ་སྤྱི་བའི་བྱང་སེམས་ཁྱེ་བ་གཏུམ་མོའི་མེ་དང་ཕྱད་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོ་བོར་སྤྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ནམ་བཙན་གྱིས་འོག་ནས་
 གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། ཐིག་ལེས་སྟེང་ནས་ཁྱེ་བ་འབབ་པ་དང་། ལྷན་སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་
 དོ་བོར་སྤྱེས་པ་མཚན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ནམ་བཙན་འོག་ཏུ་བྱས་པས་ཁམས་དམར་པོ་ཐུར་དུ་
 བྲངས་ཉེ་བརྟེན་པར་བྱས་པ་དང་། ཐིག་ལེ་སྟེང་དུ་བྱས་པས་དཀར་པོ་གྲེན་དུ་བྲངས་ཉེ་བརྟེན་
 པར་བྱས་པ་དང་། ལྷན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲངས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་། རྒྱས་ནང་
 གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་གསང་བའི་བསྐྱར་དང་། བྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྩ་
 སྤྱིས་ཉེ་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པའི་རྟེན་ནམས་མཚན་ལ། སོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཨས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་མཚན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི། རྣམ་པ་བརྩུ་བོ་དོན་གྱི་དོན། ཞེས་པ་དང་གཞུང་འདི་སྟེལ་ནས་
 བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་སོགས་སྤྲགས་གྱི་ཡི་གེ་བརྩའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་
 པ་ནི་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྟོབས་བརྩུ་བའི་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ཉེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་ནི་མ་ལུས་བྱེད་པ་དང་།
 སྤྱིབ་བྲལ་གྱི་ཚོས་ནམ་པ་བརྩུ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པས་ཆེ་བ་པོ་སྟེ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་

ཆེན་པོ་འོ།། དེའི་ཕྱིར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་འང་རྣམ་པ་བརྩ་བཅེགས་པའི་སྟེང་དུ་དབང་བྱེད་
 པ་པོ་ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་དེ་མཆོན་པའི་རྣམས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ལྟར་བཤད་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པ་བརྩ་བོ་དོན་ཀྱི་དོན་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་བྱང་དོན་དུ་བྱའོ།། ལྟར་པ་ཐ་མའི་དོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
 ལྟར་ན། བཅེགས་པའི་ཡི་གེ་བརྩས་དབང་བརྩ་མཆོན་ཞིང་། དེ་བསྐྱར་བས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལ་དབང་བ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་བར་རྣམ་པ་བརྩའི་དབང་དང་ལྡན་པ་
 ཆེ་བ་པོ་སྟེ་མཆོག་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ།། འདི་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་རྣམ་འབྱོར་པའི་
 རྣམ་པར་གཞག་པ་བརྩ་དང་དབང་བརྩ་དང་ས་བརྩ་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བརྩ་རྣམས་བཤད་
 བས་ཏེ་པ་རོལ་བྱིན་བརྩ་ཐོབ་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་བརྩ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ། ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་མཆོན་བཞིན་ཀྱི་ལུང་དང་སྐར་བ་མཛད་པ་དང་། འཆད་ཚུལ་ཁོག་གཅིག་པ་ཡིན་
 ཞིང་། བརྩ་ཆོན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡི་གེ་བརྩས་མཆོན་པར་བཞེད་དོ།། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་
 འཛོམས་ཏེ་ “རྣམ་བརྩ་དབང་ལྡན་ཆེ་བ་པོ། མེད་རྩ་བ་ཉི་མ་དང་། ཐེག་ལེ་ནག་པོ་ཐེག་ལེ་ཆེ།
 སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤྱོད་མཐོང་བ་འོ། དེ་ཡང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས། ཆེ་ལས་ཡོ་བྱད་
 སྟེ་དང་ཆོས། རྩ་འབྱུང་མོས་སྟོན་སེམས་ཡེ་ཤེས། ཉགས་བརྩའི་བྱུང་བ་དབང་བརྩ་འོ།”²
 ཞེས་གསུངས་སོ། ཤེས་རབ་ཡི་གེ་བརྩས་མཆོན་དོན་ཉགས་བརྩ་དང་དེ་མཐར་བྱིན་པའི་བྱུང་
 པའམ་འབྲས་བྱ་དབང་བརྩར་བཤད་དོ། ཉི་མ་དཔལ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛོན་གྱིས་རྒྱུང་བརྩ་འགོག་
 པའི་རྣམ་པ་བརྩ་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་
 འབྲའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིག་ཉིན་གསུམ་ལ་ཁྱབ་པས་ཆེ་བ་པོ་ཞེས་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་དབང་བརྩ་གཅིག་པའི་མཆོན་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ངེས་དོན་ཀྱི་དབང་བཞི་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་སྟེ། གདོད་མ་ནས་ཉག་ཆད་ཀྱི་སྟོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་

1 ཐོ་པོ་བར། ལྟར་པར།

2 བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 399།

དུ་གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིས་སྒྲུང་སྤྲོ་མོས་ཀྱང་བར་མ་ཆོད་པར་
 རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ལ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་
 དག་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲུང་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུར་བ་ནི་བྱང་འཇུག་གོ།
 གཉིས་སྒྲུ་མེད་དང་གཉིས་མེད་སྟོན། ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱང་འདྲར་སྒྲུར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་
 བྱི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དག་པ་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་དབྱིངས་དང་གཉིས་སྒྲུ་མེད་ཅིང་རྟག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དོན་ལ་གནས་པས་གཉིས་
 སྒྲུ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པའམ། ཡང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་སྒྲུ་མེད་པར་གཟིགས་ནས་
 གཟིགས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བདག་གཉིས་སྒྲུ་མེད་པར་སྟོན་པའོ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་ཅེས་
 པས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། དག་པའི་བདག་ཅེས་པས་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་བསྟན་པར་ཡང་
 བྱའོ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “ཐོག་མ་མེད་པས་¹ དགའ་བ་ལ། སྟོས་མེད་བདག་ནི་
 མཚན་དགའ་འོ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས། དག་པའི་བདག་ནི་དགའ་བའ་ལོ།”² ཞེས་
 དང་། རྟེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། “དེས་ན་རྟོག་མེད་རྒྱ་ལས་ནི། འབྲས་བུ་རྟོག་མེད་ཡེ་
 ཤེས་སྒྲེ། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཤིང་བྱ། དེ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི། མི་འཇག་ཡེ་ཤེས་
 དགའ་བའི་སེམས།”³ ཞེས་འཆད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ནི། དང་པོ་ནས་མ་སྒྲེས་པས་ཐོག་
 མ་མེད་པ། རྟོག་པ་སྤངས་པའི་བདག་ཉིད་དམིགས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་སེམས་མེད་པའི་
 སེམས་ནི་སྟོས་མེད་བདག་སྟེ་དང་པོར་དགོ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་
 བྱང་སེམས་ཤིང་བྱའི་ཅེ་ནས་མི་འཕོ་ཞིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཐ་མར་དགོ་བ། ཆགས་པ་ཆེན་
 པོའི་མེས་⁴ བྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སྟོབ་བའམ་དུ་བྱས་པས་བར་དུ་དགོ་བའི་བྱིར་དག་པའི་བདག་
 དང་། ལུ་བ་དང་བདེ་བ་གཉིས་སྒྲུ་མེད་པར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་དེ་གསལ་བར་སྟོན་པས་གཉིས་སྒྲུ་

༡ བ་སྟེ་པར། ཅོ་པར།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༡༩།༡

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༡༩།༡

༤ མེད་དཔེ་པར།

མེད་པར་གསུངས་ལ།¹ ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སྲུང་བའི་གནས་ཀྱི་མཐའ་ལོར་བུའི་ཅེ་
 མོར་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། དེར་སང་བ་ཁ་ཅིག །བདག་
 མེད་དག་པའི་བདག་ཐོབ་པས། སངས་རྒྱས་དག་པའི་བདག་འགྱུར་ཞེས། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་
 གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག །གང་གསུངས་བདེན་པར་སྤྲེའེས་པ།
 སྤྲེའེས་པ་བའི་རྒྱན་ལས་གསུངས། །བདག་དང་བདག་མེད་སྤྲོས་པ་དག །ཉེར་ཞིའི་དམ་པའི་
 བདག་ཏུ་འང་གསུངས། །ཞེས་མི་འགྲིགས་པ་ཐམས་ཅད་གྲུང་བསྐྱེགས་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་
 མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཏེ། འདིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གིས་སྤྱོད་པར་ཁས་
 གུངས་ནས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཆད་ལྟ་རྒྱུ་འཕེན་དང་མཚུངས་པ་དང་།
 གདོད་མ་ནས་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་རྟག་པ་དམ་པའི་བདག་ཏུ་འདོད་པ་གངས་ཅན་གྱི་བདག་
 ཡེས་རིག་གི་སྤྱེས་བྱར་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དམ་འཆའ་བར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྤྲོབ་མའི་མཆན་ཉིད་ནི། བདེན་པར་སྤྲེའེས་ཆོག་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་འོག་འདིར་གྲངས་ནས་འཆད་དེ། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོན་དང་བྲལ་བས་
 གཡོ་སྤྱོད་སྤངས་ཏེ་བདེན་པར་སྤྲེའེས་ཆོག་དམ་བཅས་པ་ལས་ཆོག་མི་འདའ་བས་ཆོག་གཞན་ཏུ་
 མི་འགྱུར་ལ། དབང་གི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་དམ་ཆོག་དང་སྤྲོམ་པའི་གནས་འདི་
 ལྟ་བུ་བསྐྱར་དགོས་པ་ཞེས་པ་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་རི་སྤྱོད་
 སྤྲོས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྲོད་ཏུ་བྱུང་བ་དོ་རྩེ་སྤྲོབ་མའི་
 མཆན་ཉིད་དོ། སྤྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “བདེན་པར་²རང་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་པ། སྤྲེའེས་
 རིག་གས་ལྟ་བུ་ལ་ནི། ཆོག་མི་འགྱུར་ནི་དོན་དང་རྟགས།³ བདེ་བ་ཆེ་ལ་སྤྱོད་པ་ལོ།”⁴
 ཞེས་བཤད་དོ།

1 གསུངས་པ། དཔེ་པར།
 2 བ་ མེད་པར། ཡེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 3 དོན་རྟགས་དང་། མེད་པར། ཡེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 4 བཞུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད་ བ། སྤྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྤྲོན་གསལ། རོག་གངས་ 313/3

གསུམ་པ་གང་གིས་དབང་སྐྱར་བ་རྗེ་རྩོམ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 ལམ་གང་ལ་གནས་པའི་བྱང་པར། རོན་གང་གིས་བྱ་བའི་བྱང་པར་རོ། དང་པོ་(ལམ་གང་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་པར་)ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་བདག་མེད་པར་སྟོན་པའི་སེང་
 གེའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ་དང་ལྡན་པས་སྐྱ་སྐྱོག་གི་དེ་དྲགས་ངན་པ་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་ཆོགས་
 ལམ་དང་སྐྱར་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྗེ་རྩོམ་དཔོན་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་མཐུ་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། ས་དང་པོ་ནས་
 བདུན་པའི་བར་ལ་གནས་པའི་རྗེ་རྩོམ་དཔོན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐྱ་ཡིད་
 ལྟར་མཐོགས་པ་སྟེ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་གནས་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པས་ས་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱལ་
 བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གནས་ཐོབ་པས་ས་བརྒྱ་པ་
 བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་སྤིང་ལ་མངའ་སྐྱར་བའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་སྟོབས་པོ་
 ཆེ་སྟེ་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེ་རྩོམ་དཔོན་རྣམས་སོ། དཔེ་
 མེད་འཆོ་ཡབ་སྐུས་གྱི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ན། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སེང་གེའི་སྐྱ་དང་ལྡན་པས་སྐྱ་སྐྱོག་གི་དེ་དྲགས་ངན་པ་སྟེ་མི་ཤེས་པ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་སྟོབས་
 ཏེ་དེ་སྐྱབ་པར་བརྩོན་པ་བྱང་སེམས་སྤར་འོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུག་དུ་གཤེགས་པ་ལས་ཡིད་
 ལྟར་མཐོགས་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་བ་འདོད་ཆགས་ལས་
 རྒྱལ་བའི་དགའ་བ་ལས་རྒྱང་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཞིང་མ་རིག་པ་སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞུག་ཏྱིང་ལ་
 སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་དུག་ལ་སྐྱར་བས་ཏེ། ཐེག་ལེས་བྱུང་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་སྟེ་ཡན་ལག་དུག་
 གི་སྟོབས་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་སྟོབས་པོ་ཆེའོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(རོན་གང་གིས་བྱ་བའི་བྱང་པར་)ནི་ཆོགས་གྱི་ལམ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་སྟོབ་དཔོན་

དུ་ཆོག་པ་ཀྱི་མཆོག་སྒྲིབ་ལམ་པ་དང་། ཆོག་པ་ཀྱི་རྗེ་སྒྲིབ་ལམ་པ་འདི་སྒྲོན་དཔོན་དུ་ཆོག་པ་ཀྱི་
བདག་པོ་མཐོང་ལམ་པ་འོས། དབང་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་མཐུ་ཆེན་ས་དང་པོ་པ་
དེའི་སྒྲོབ་དཔོན་ནི། དེ་གཅེས་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ས་བརྒྱད་པ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ས་བརྒྱད་
པ་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་གཞན་
ཀྱིས་བྱིང་མི་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྒྲོབ་མ་
ལ་ཆོས་སྒྲོན་པ་ན། ཆོག་གི་རྗེ་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། ཆོག་གི་བདག་པོ་སྟེ་ཆོག་ལ་དབང་བ་
དང་། དོན་མ་ལོག་པར་སྒྲོན་པའི་སྒྲུ་མཁས་པ་དང་། དེས་ཆོག་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཆོག་མཐའ་
ཡས་ཏེ་གསུང་གཅིག་གིས་ཀྱང་དོན་དུ་མ་སྒྲོན་པ་ཆོག་བདེན་པས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐད་
དུ་གོ་བ་དང་། བདེན་པར་སྒྲུ་བ་སྟེ་དོན་དེས་པར་གོ་བས་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་
ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་སྒྲོབ་མ་དང་། གང་གིས་དབང་
སྐྱར་བ་སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཅ་སྟོང་ཕྱག་
དོན་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཏེ་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཁུ་བ་ལས་
དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་བྲལ་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱིས་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་ཉིད་བསྐྱེད་པས་ན་རྗེ་བོ་ཞེས་ཉི་མ་དཔལ་འཆད་ལ། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི།
“ཆོག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ནི་མཆོན་མེད་¹སྐད་ཅིག་མ།”² ཞེས་གསུངས་སོ།
ཆོག་པ་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་སྟེ། རྗེ་བོ་ནི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། དཔེ་མེད་འཆོས། “ཆོག་པ་ནི་བྱག་
རྒྱ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བདག་པོ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འོ།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། ཆོག་ལྷག་མའི་དོན་

¹ རྗེ་ཆོད་མེད་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 313/30

³ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 313/37

ཡང་བདུད་ཅི་རབ་གསལ་ལས། “ཆོས་ཅན་བཙུན་དེ་དག་ལ། དབང་དང་ལྷན་པས་དབང་
 ལྷན་ནོ། མཐུ་ཆེན་བདེ་ཆེན་གཅེས་པ་ལ། ཏྲག་ཏུ་ཉམས་མེད་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཚུལ་ཆེན་
 ཏྲགས་བཅུ་ཐོབ། གཞན་རིང་མི་འཛོག་བཙུན་མ་མེད། ཆོག་རྗེ་དག་གིས་མཚོག་སྦྱོར་བྱས།
 ཆོག་ནི་སོ་སོར་¹ཡང་དག་རིག །ཆོག་བདག་སྤྲུལ་མཁས་ཞེས་པ་²ནི། གྲུབ་ཆེན་བཙུན་སོགས་
 འཕྲིན་ལས་རྣམས། ཆོག་གི་³བྱས་པས་དེས་ཆོག་རིག །ཆོག་ལ་དབང་བ་⁴དོན་རིག་པའོ།
 ཆོག་མཐའ་ཡས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱས། སྟོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་འོ། ཆོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་ལྷ་
 དཀྱིལ་འཁོར། བདེན་པར་སྤྲུལ་བ་དོན་དམ་སྟེ། རྫོགས་རིམ་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།”⁵ ཞེས་
 ཁམས་བཙུན་ལ་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཏྲགས་བཅུ་དང་ལྷན་པའི་སོར་སྤྲུད་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། བསྐྱབས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞིའི་
 དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པར་འཆད་དོ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། ཀླང་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན།
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འགོག་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱིར་ཆོག་བདེན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
 ཡང་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྤྲུལ་ལྷ་བྱའི་ལུས་ཏེ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ཉིད་གྱིས་
 དེའི་དག་པའི་རྒྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འོད་གསལ་ཞེས་བྱའོ། བདེན་པར་སྤྲུལ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་
 དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར་དོ། ཞེས་འདིར་རང་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེ་དང་དངོས་སོ་གཅིག་
 ཏུ་སྦྱོར་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེའི་ལྷས་བྱངས་པའི་དོན་
 དམ་དུ་མཛད་ལ། འདུས་པ་སོགས་སུ་དག་མ་དག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྤྱི་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་རང་

༡ སོ་སོ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ ཤེས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ གིས་ བེ་པར། སྤྲུང་པར།

༤ དབང་བས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༥ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟན་མ། རྒྱ། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༡༣༡

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བྱོམས་འདི་དག་ཏུ་འང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དུག་རྟོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། “འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ།། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྤང་བས་ཉེ་དེ་ཡང་སྤྱོན་མེད་མཐར་ཐུག་པ་དང་སོ་མཐོང་བའོ།།”¹ ཞེས་སྟོང་གཟུགས་ལ་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་དཔལ་རྒྱ་རོ་པས་ཀྱང་། “སྤྱི་མ་དང་མི་ལམ་དང་བྱི་ཟེའི་བྱོང་ཁྲིར་དང་བྲ་པབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མ་དག་པའི་² བྱང་སོ་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་ལ་སོགས་པ་མ་ལུས་པ་མཐོང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྟེ་³ རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡང་བརྟེན་དོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། དེའི་བྱིར་བོད་ཁ་ཅིག །སྟོང་གཟུགས་སྤྱབ་པ་རང་དབང་པའི་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་སྤྱལ་ཉེ། དགག་གཞག་རྒྱས་པར་མཁས་བྲུབ་སྤྱི་བའི་ཉི་མས་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་མོར་གསུངས་ཐེན་པའི་བྱིར་རྒྱ་མ་བསྐྱེད་དོ།། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིམ་བུ་གསུམ་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་གཟུགས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་སྤང་བ་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ཀྱང་རེ་བཟང་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ན་མ་གཏོགས་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོའོ།།

བཞི་པ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་དབང་བཞི་ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་བ་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། དུག་རྟོར་རྟོ་རྟེ། དུག་རྟོར་སྟོང་འགྲེལ། སོག་གངས་ ༡༡༤:༣༡ ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་རང་བྱིན་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའོ།། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྤྱོན་མེད་མཐར་ཐུག་པ་དང་སོ་མཐོང་བའོ།།” ཞེས་སོ།།

2 མ་བརྟགས་པའི་? དཔེ་པར། དཔེ་གཞན་ཆང་མར་མ་བརྟགས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དཔེ་པར་དུ་མ་དག་? ཅེས་བྱིན་དང་བཅས་བཞོད་འདུག་པ་དོན་ལ་གནས་སམ་སྤྱམ་སྟེ་དཀྱུས་སུ་བཞག

3 མཐོང་བས་ཉེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ལྷ་རོ་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། སོག་གངས་ 614:11

ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཞི་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། དང་
 བོ་(ཐུན་མོང་བ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ནི། གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་
 བོ་སངས་རྒྱུ་གིས་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ནི་བསྟན་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས། ཐར་པ་ལས་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་འོང་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
 རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་
 བསྟན་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོང་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་
 ཆོག་གས་སྣ་ཆོག་གས་སུ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་ཏེ་ཆོག་གས་ན་སྟོན་པ་དང་།
 བསེ་བྱ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། གོ་འཕང་དེ་ཡང་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་གཅིག་བྱ་སྟེ་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་བྱའམ་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའོ། ཐེག་པ་ཆེན་
 བོའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་དག་སྟོང་སྟེ་རྣམས་པོ་ཆེའི་དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ལ། དེས་
 བདག་མེད་གཉིས་ཉོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་བ་པའི་དག་བཅོམ་སྟེ། ཟག་པ་ཟད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 སངས་རྒྱུ་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དབང་བོ་བྱལ་ཞིང་། དམ་པའི་བདེ་བ་
 ཉིད་པས་བདུད་བཞིའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་ལ། ཞེ་སྤང་སོགས་སྤངས་པས་བསེལ་བར་གྱུར་
 པ་དང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་སྟོང་བྱུང་གྱི་བྱི་མའི་རྣོག་པ་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་(ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཞི་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱུ་
 པར་བཤད་པའོ། དང་བོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། སྟོན་པ་དོན་རྟོག་གིས་དོན་རྟོག་མ་རྣམས་
 ལ་བདེན་པ་སྟེ་མི་བསྐྱུ་བའི་བྱམ་པ་གསང་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་བཞི་པ་དང་བཅས་པའི་
 དབང་བཞི་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་(རྒྱུ་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། བྱམ་དབང་། གསང་
 དབང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་། དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བའོ། དང་བོ་(བྱམ་དབང་)ནི།
 དབང་བདུན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱམ་པའི་དབང་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཐོབ་
 པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིག་པས་སོ། གདུལ་བྱའི་འདྲེན་པ་རང་ཉིད་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གནས་ལ་སྤྱོད་པའི་རྩི་རྩེ་སློབ་དཔོན་གཅིག་གིས་ཀྱང་སློབ་མའི་ཆོག་གས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པས་བསེ་རུའི་རྒྱལ་དེ་དབང་གི་སྤྱོད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་རིམ་ལྔར་
བསྐྱུ་བའི་རྒྱལ་ལོ།།

གཉིས་པ་(གསང་དབང་)ནི། རྩི་རྩེ་སློབ་དཔོན་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཁམས་སྣ་
ཆོག་གས་ཞུ་བ་རྩེ་ལམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ལྔའི་ངོ་བོ་དེ་ཆེན་པོ་
སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྤྱང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སློབ་མའི་ལྟེ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་
དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གསང་དབང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་གཅིག་ལུའོ།།

གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་)ནི། རྩི་རྩེ་སློབ་མས་རང་ཉིད་ལ་སྤྲོ་མས་གནང་བའི་
ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ཕྱིར་མི་འཕྲོ་བས་དགོ་སྟོང་ཁམས་
དཀར་པོ་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་ཟད་པར་མི་བྱེད་པས། དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་འཛག་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སྤུལ་
བར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ངོ་།།

བཞི་པ་(དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྟེན་པས་འཛག་པའི་
འཛིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་། བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོ་བའི་བག་ཆགས་
སྤྲོ་མོ་ཡང་བཅོམ་པས་བསིལ་བར་གྱུར་པས་བརྩ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་
རྩི་ག་པ་མེད་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྦྱུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་བྱང་
འབྱུག་ནི་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། གསང་སྤྲུགས་
རྒྱལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དབང་
ལ་རག་ལས་པ་དང་། དབང་གི་གཙོ་བོ་ཅམ་ཞིག་མདོར་བསྟན་ནས། དབང་བཞི་པོ་སོའི་ངོས་
འཛིན་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས་འདིར་དེ་དག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་གི་འབྲུ་སྟོན་
རྒྱལ་འཛིག་ཉིད་དབང་ཕྱག་གི་དགོངས་པ་ཁོ་བོས་དབྱིས་བྱིན་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་སྐལ་བ་

དང་ལྷན་པ་དག་ཐེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱོས་ཤིག །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་
འཆོས་ནི། བདེན་པ་བཞི་སྟུག་བསྐྱལ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་འབ་བཞེར་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་
སྟོག་པ་རྒྱུད་བྱུབ་པ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཐིག་ལེ་བཏན་པ། འབྲེན་པ་བདེ་བ་འབྲེན་པ། རང་རྒྱལ་
ཁམས་རྒྱས་པ། བསེ་རུ་ཨམ་རྒྱུ་ཁྱིམ་ལྷན་པ་ལས་འདས་པ། དེས་འབྱུང་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཉོན་མོངས་གྱིས་འཁོར་
བར་མི་འབྱུངས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་རྩ་མཐའ་དག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པས་འབྲེན་
པ་རང་རྒྱལ། ཁམས་ཕྱིར་མི་འཕྲོ་ཞིང་རྩ་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲོ་བས་བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་ཞེས་སོགས་སུ་
འཆད་དེ་ཆང་བར་མ་གྲིས་སོ།།

ལྷ་པ་(འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཞིའི་མཚན་ཉིད་)ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མཐུག་བསྐྱབ་པོ། དང་པོ་
(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། ཇི་མེད་འོད་དུ་གཞུང་འདི་དག་དགྲུགས་ནས་བཤད་དེ། བདག་གིར་མི་
འཛིན་རར་མི་འཛིན།། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས།། ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ།།¹
ཤེས་རབ་མཚོན་ཆེན་²རྣམ་འཛོམས་པ།། འཁོར་བའི་པ་རོལ་མཐར་སོན་པ།། ཞེས་སྟེལ་ནས་
སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་དེ། དེམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་ན། བདག་གི་
བ་དང་བདག་གི་བའི་སྤང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་མི་འཛིན་ཅིང་རར་རང་ངོས་
ནས་བྱུབ་པར་ཡོད་པར་ཡང་མི་འཛིན་ལ། ལྷང་བ་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ལྷའི་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱ་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལས་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་འབའ་ཞིག་དེས་པར་གསལ་བ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་སྦྱང་བ་ནི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ལ། ས་དང་པོ་པ་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་ཆས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་
ཚོགས་རྣམ་པར་འཛོམས་ཤིང་དེ་ནས་དེམ་གྱིས་ས་གོང་མ་འོག་མར་བརྒྱུད་ནས་འཁོར་བའི་པ་

¹ འབའ་ཞིག་དེས་གསལ་བ།། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² མཚོན་ཆས་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

རོལ་ཏེ་ས་བཅུ་བ་དང་དེའི་མཐར་མོན་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ།། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་འབའ་
 ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་བ་གསུམ་གྱི་ཆོག་ས་དངོས་སམ་དེའི་དོན་བྱ་བ་རྫོགས་
 བར་བྱས་བ་ལས་སྒྲིབ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཚུ་བོའི་འདམ་རྩལ་བསྐྱམས་པའི་ས་བཅུ་
 གཉིས་པར་གནས་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱབ་ཞེ་གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི་ས་
 བཅུ་གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་རྒྱ་དང་བཅས་བ་བཤད་བ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་
 ཆེན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་པའི་སྐྱར་འདོད་བ་ལ་དེ་ལྟ་ན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་གྱལ་བེན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་བ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་
 སེམས་ཅན་ནམས་ལ་བཀའ་སྒོམ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་བ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་
 རང་ཆས་སུ་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
 སུ་གྱལ་བེན་པའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཆད་མས་མི་
 འགྲུབ་ཅིང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་བ་ནམས། “དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།ཞེས་བ་ནས་.....དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་བ་ཡང་མེད་དོ།།”¹ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དེའི་མཐུག་ཏུ་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ནམས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་འཁོར་བར་ནམ་པར་གནས་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།”² ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཁོར་བའི་བ་རོལ་མཐར་མོན་བ། ཞེས་སོགས་བྲངས་ཤིང་། མཐུག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ཟི་མེད་འོད། སོག་གངས་ ༡༩༡༦།༦

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འགྲེལ་ཆེན་ཟི་མེད་འོད། སོག་གངས་ ༡༩༡༦།༡༤

བསྐྱབ་ན། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་པའི་སྦྱར་མི་འབྱུང་རོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པས། ད་ལྟ་གང་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་གདོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་སྤྱི་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། འདི་དག་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག
 སྦྱོབ་ཞེས་པའི་རྣམས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྦྱལ་པའི་སྦྱར་མི། རིག་པ་དང་ནི་རྟེན་པར་ལྷན།
 བདེ་གཤེགས་འཇིག་རྟེན་རིག་པའི་མཚོག་། ཅེས་པས་སྟོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་
 བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རིག་ཅིང་མཁས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྦྱིའི་རྟེན་པ་སྟེ་བྱུང་པར་སྦྱལ་པའི་སྦྱོབ་པ་
 བར་གཤེགས་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་ན་བཞུགས་པར་སྟོན་
 ཅིང་། དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་རིག་པའི་མཚོག་གོ། སྟོབ་དཔོན་
 དཔེ་མེད་འཆོས། “རིག་²པ་དང་ནི་གསུམ་སྦྱེས་སྟེ།”³ རྟེན་པར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ། ལྷན་
 པ་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། བདེ་གཤེགས་ཐེག་ལེ་འཇིག་རྟེན་རིག་། ཉོན་མོངས་བྱང་ལམ་
 རྟོགས་⁴པའི་མཚོག་།”⁵ ཅེས་འཆད་དོ། གསུང་རབ་གཞན་དག་ཏུ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་
 ལྷན་པ་ལ་རིག་པ་དང་རྟེན་པར་ལྷན་པར་བཤད་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་པ་བཞི་དང་། རིག་
 པ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་སོགས་འབྱུང་ཡང་། ཇི་མེད་འོད་དུ་སྦྱལ་པའི་སྦྱོབ་དེ་སྦྱོབ་
 བཞིའི་རྟེན་པ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། གཉིས་པ་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྦྱོབ་ནི།
 དམ་ཆོས་ཆོས་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྷན། འཇིག་རྟེན་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་མཚོག་། ཆོས་ཀྱི་དབང་
 ལྷག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་པ་སོ། ཞེས་པ་རྟེན་པ་བཞིས་འཆད་དོ། དེ་ཡང་
 ལུང་གི་དམ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་སྟོབ་བྱུང་གི་
 ཇི་མ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་བྲལ་བར་དག་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་འགོག་བདེན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་

¹ བསྐྱབ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ད། རིགས་ལྷན་བསྐྱབ་དཀར་མོ། འབྲེལ་ཆེན་ཇི་མེད་འོད། འགྲེལ་གངས་ ༡༩༡༥།༤

² རིགས་ ལྷན་པར།

³ སྟེན། ལྷན་པར།

⁴ རྟོགས་ ལྷན་པར། ཆོས་པར།

⁵ བསྐྱབ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ད། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟོན་གསལ། འགྲེལ་གངས་ ༡༩༡༥།༦

ཆོས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་
བསལ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱེད་པའི་མཆོག་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཏེ། མདོར་
ན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ལ། སྐུ་དེས་འཁོར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཆོག་མཐོན་ཐམས་ཅད་
ལ་ལེགས་པའི་ལམ་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དུས་རྒྱུ་མི་འཆད་པའོ།། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་
ཀྱང་། “དམ་པ་སྤྲ་མ་རྩེ་རྩེ་འཆང་།། ཆོས་ནི་¹བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ།། ཆོས་རྒྱལ་²ཨམྱ་ཆོས་
ཀུན་དང་།། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་པ་མ་འོ།། གསལ་བར་ཀླ་ལི་ལྟན་པ་ཨ།། དེ་ལས་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་སྤྱེས།། འཇིག་རྟེན་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོགས་སོ།།³ སྤང་བར་ཞེས་⁴པའི་⁵དེ་ཉིད་མཐོང་།།
མཆོག་ནི་ལྟན་སྤྱེས་ཡེ་ཤེས་སོ།། ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཏུ་ལས་ནི།། རང་བྱིན་རྫོབ་པ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་།། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་ཆགས་བཅས་པ།། སྤྱོད་ལམ་མི་སྤྱོད་སྟོན་⁶པ་འོ།།”⁷ ཞེས་འཆད་དེ།
རྟེན་པ་དང་པོའི་བཤད་པ་དེ་ནི། “མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཞུ་ལི་ཀླ་ལི་མ་རྟོགས་⁸པར།། གལ་
ཏེ་རྩེ་རྩེའི་ཆོས་འདོད་པ།། འདིས་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ།། ལུབ་མ་རྩུང་བར་བྱེད་དང་
མཚུངས།།”⁹ ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་དགོངས་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི། དོན་གྲུབ་¹⁰བསམ་པ་གྲུབ་པ་
སྟེ།། ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་
པ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་མཆོན་མར་འཛིན་

1 ཆོས་ཀྱི་ བེ་པར། སྤང་པར།

2 ཆོས་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ཨ།

3 ལོག་རྟོག་གོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ཨ།

4 ཞེད་ བེ་པར། སྤང་པར།

5 བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ཨ།

6 སྟོན་ རྟེ་པར། ཆོ་པར།

7 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ཨ། རྒྱ། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 312176

8 གཏོགས་ རྟེ་པར། ཆོ་པར།

9 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ཨ། རྒྱ། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 312176

10 དངོས་གྲུབ་ རྒྱ་གར་པར་ཨ། ཤེས་པར།

པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་གཉིས་སྤང་གི་ནམ་རྟོག་དང་བྲལ་བས་ནམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དག་པ་གཉིས་སྤོང་གི་དབྱིངས་མི་ཟད་པ་དང་། རོ་གཅིག་པའི་ཆོས་
 དབྱིངས་དམ་པ་དེ་ནི་ཟད་མི་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་པས་ཏེ་
 བྱུང་བར་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའོ།། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་བྱུབ་པས་དོན་བྱུབ་པ་ལས་རྒྱ་སྤངས་ཏེ་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་མངོན་དུ་བྱེད་
 པས་བསམ་པ་བྱུབ་པ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་ཏེ་དབང་པོ་གཉིས་སྐྱོར་གྱི་མཇེད་པ་དེ་སྤངས་པ། ནམ་
 པར་མི་རྟོག་པ་སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག །དབྱིངས་མི་ཟད་པ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་སུ་
 འཆད་དོ།། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། “དེའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་བས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་དངོས་
 བྱུབ་ཀྱི་དོན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བསྒྲུབ་པ་མི་བྱའོ།”¹ ཞེས་གོང་དུ་དེའི་ཕྱིར་འགྱུར་བ་མེད་པ་
 ལས་སྐྱེས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཐིག་ལེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་ནས། ཐམས་
 ཅད་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་མཆོག་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 ནལ་འབྱོར་བས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་པར་
 རྟོག་པའི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་པ་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྟོགས་རིམ་དང་བྲལ་བའི་བསྐྱེད་
 རིམ་རྒྱུད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུབ་ཅན་མ་གཏོགས་མཆོག་བསྐྱབ་མི་ཁུས་པའི་ཕྱིར་
 རོ།། ཞེས་གསུངས་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་དག་བྲངས་ཤིང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་ང་
 རྒྱལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ནལ་འབྱོར་བས་མི་བྱའོ།། ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་
 མཐར་ཕྱིན་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ནལ་འབྱོར་
 པས་ནམ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་ང་རྒྱལ་ཡང་མི་
 བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤར་བཤད་ཐེན་པའོ། རིག་པ་དང་ནི་རྟེན་པར་ལྷན། ཞེས་སོགས་བྲངས་

¹ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད་ ༥། རིགས་ལྷན་སྐྱོང་དཀར་མོ། འགྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད། སོག་གངས་ ༡༩༠༣། ༡༡

ལ། འདི་དག་གི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་གོ་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་
 བར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་ཏྱ་ག་འབྱུང་ས་ཡོད་པས་སྒོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོས་དབྱུང་དགོས་
 ཤིང་། ལོག་ཏྱ་ག་དེ་ནི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུང་བར་བཀག་ཐིག་པས་འདིར་དགག་པ་
 བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་ངལ་བ་མ་གྲས་སོ། ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། བསོད་ནམས་ལྷན་པ་བསོད་ནམས་
 ཆོགས་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། སྒྲུང་ལེགས་པར་དབྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 དང་ལྷན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་རིམ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
 ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་རྗེ་གསུམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུང་སྐྱེ་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་ཅིང་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དང་ལྷན་ཞིང་།
 ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་མ་ལུས་པར་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་པ་ཐམས་
 ཅད་པའི་སྐྱེ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། ། སྒོ་བ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། བསོད་ནམས་
 དེས་དོན་གྱི་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཏེ་ཐིག་ལེ་མི་འཇག་པ་ལས་
 སྐྱེས་པ་དང་། ཆོགས་ནི་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་ཐབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ནི་ནོར་བུའི་དབྱུང་སྐྱེ་ཉམས་
 སྐྱེ་མྱོང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སྐྱེ་བའི་རྩྭ་ཡིག་ཡིན་ལ། རང་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་
 དང་ལྷན་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཤེས་ཤིང་། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་
 བསགས་པ་སྟེ་བདེ་སྦྱང་གི་ཡེ་ཤེས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བ་སྐྱེའི་བུ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱང་སྐྱལ་པ་
 སྒྲོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། ། ཡེ་ཤེས་ལེ་ཤུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། “ངེ་ལྟར་¹ལོག་
 པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བྲལ་བ་²རྣམས་པར་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་
 སྟོམ་པ་³གོམས་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་པོར་⁴མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་⁵དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་

༡ ངེ་ལྟར་ བེ་དང་སྒྲུར་ནང་མི་སྣང་།

༢ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བྲལ་བ་ བེ་དང་སྒྲུར་ནང་མི་སྣང་།

༣ རྟོག་པའི་གཞུགས་བསྟོམ་པ་ བེ་བར། སྒྲུར་བར།

༤ དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དམན་པ་རྒྱལ་པོར་ བེ་བར། སྒྲུར་བར།

༥ འགྱུར་བ་ངེ་ལྟར་བེ་བར། སྒྲུར་བར།

གྱིས་དམན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གོམས་པའི་¹དབང་གིས་བསྐྱལ་བ་དུ་མ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་²ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།³ ཞེས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པར་རྟོག་པས་ང་
 རྒྱལ་པོའོ་སྟུང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་པོར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། རྟོགས་རིམ་ཟབ་མོའི་
 མིན་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྤང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་དང་། རྟོགས་རིམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་དམན་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཅམ་
 ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་བསྐྱལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་
 མཚན་མི་འགྱུར་སྟེ། དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 བས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གཞུང་འདི་དག་བྲངས་སོ།

གཉིས་པ་(མཚུག་བསྟར་བ་)ནི། དེ་མེད་འོད་དུ། སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྡེ་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་
 སོགས་སྟོག་གཅིག །སྤར་སྐུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་མཚུག་སྤྱད་དུ་འདི་སྤངས་ནས་བཤད་
 པས། དེ་ལྟར་སྤངས་ནས་བཤད་ན་དེ་ཡང་རང་གི་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། སངས་
 རྒྱས་ཤུག་མེད་གེ་ཡིས། སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་དག་གིས། སྐུ་ནི་གཅིག་གཉིས་
 གསུམ་དང་ནི། བཞི་དང་ལྷ་རུ་གསུངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ནས། སྐུ་གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་
 གསུངས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། ཅེས་སོགས་དང་། གཉིས་
 སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་
 སྐུ་སྟེ། སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་སྐུ་བས་གནས་གསུམ་པོར་
 གསུངས། ཞེས་དང་། གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ། སྐུ་གསུངས་སྐུ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས།
 སྐུ་གསུམ་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། ཆོས་དང་ལོངས་སྟོང་སྐུ་ལ་པ་རྣམས། སྐུ་གསུམ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མི་

¹ རྣམས་པར་རྟོག་པའི་སྟོམ་པ་གོམས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² ཀྱང་ བོ་དང་སྤར་མི་སྤར།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ད། རིགས་ལྟན་བསྟན་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཤོག་བྲངས་ ༡༩༡༥།༡༠

ཡིས་བསྐྱབས། ཞེས་དང་། སྐྱབ་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་།
 དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱལ་བ་དང་། ཆོས་སྐྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
 བཟོད། ཅེས་དང་། ལྷར་གསུངས་པའི་ཚུལ། གཞུང་འདི་རྣམས་མཐར་ཆགས་སུ་བྲངས་ནས་
 བཤད་དོ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་སྐྱབ་བཞི་བཤད་པའི་མཁུག་སྐྱད་ལ་གཞུང་འདི་སྐྱར་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
 ཤིང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀའི་ཕྱི་སྐྱད་པར་བྱང་བ་དང་། གཉིས་ནས་ལྷའི་བར་དུ་དབྱེར་ཡོད་པ་
 ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། མདོར་ཉོགས་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་སོགས་མདོ་སྟོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་དུ་
 མ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱར་བཤད་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་
 སྟོགས་གཅིག་དང་། སེམས་འབྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་སྟོགས་འདི་དག་ལས་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གསུངས་པ་ཡང་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀ་རོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་སྐྱའི་མིང་གིས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་བྱད་པར་མེད་ལ།
 དེ་ལྷན་ལ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདུས་མ་
 བྱས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། འུ་བ་ཆེན་ཏོ་རྩེ་བུ་བས། འདི་ནི་རོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱས་ཏེ། ཉོང་ཉིད་སྐྱང་རྩེ་གཉིས་མེད་པ། མ་ནིང་ཞེས་བྱར་བཟོད་པ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཟུང་འཇུག་
 ཅེས་བྱར་བཟོད། ཅེས་དང་། མི་འགྲུར་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ནི། ཐབས་ཏེ་སྟགས་རྩེའི་བདག་
 ཉིད་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གསུངས་པས། ལུགས་འདིར་
 མ་ཐད་སྟོགས་དེ་དག་ཏུ་འང་འདུས་བྱས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་
 རྒྱུད་འདིར་སྐྱའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་འདི་ཉིད་ཁ་གསལ་ཤོས་ཡིན་པས་མདོ་ཙམ་ཞིག་
 བཟོད་དོ། གཞུང་གི་འབྲུག་ཉིད་པ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་མཆོག་གི་
 སྐྱུ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་དང་། ཆོས་ལོངས་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་གསུམ་དང་། སྐྱུ་མ་དང་བཅས་པའི་
 བཞི་འཆང་ཞིང་། དེར་མ་ཐད་སངས་རྒྱས་རྩོ་རྩེ་འཆང་དེ་ནི་སྐྱུ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འང་འདོད་
 པར་བྱ་སྟེ། འུ་བ་བདག་རྩོ་རྩེ་འཆང་དེ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱོ་ནས་སངས་

རྒྱས་རིགས་ལྷ་ལ་བྱུང་བའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མཚན་པའི་ཕྱིར་རིགས་ལྷའི་ཅོད་
པན་ཅན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྤྱན་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། ལཱི་སྤྱན། ལྷའི་སྤྱན། ཚས་ཀྱི་སྤྱན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷ་དང་ལྷན་པས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཀྱང་ཆགས་
པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ།།

དུག་པ་(དེ་འཛོལ་བྱེད་)སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དུག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འདིར་ཡན་ལག་དུག་
སྦྱོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གོང་འོག་དགྲགས་ནས་གསུངས་པར་བསྟན་པ། དེ་དག་འཁྲུགས་
སྤེལ་བའི་སློན་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། དང་པོ་(འདིར་ཡན་ལག་དུག་སྦྱོན་བྱེད་ཀྱི་
གཞུང་རྣམས་གོང་འོག་དགྲགས་ནས་གསུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི། ཇི་མེད་འོད་ལས། “ད་ནི་སྦྱར་བའི་ཡན་ལག་
དུག་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིའི་བྱུང་བའི་རྟེན་དང་།¹ ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དང་། ཉགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིའི་རོ་བོའོ། རྒྱལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་འདི་སྦྱོད་དང་མི་ལྡན་པ་སྤྱི་
མའི་བཀའ་དང་མི་ལྡན་པར་རང་ཞུགས་སུ་གཞན་ལ་²སྦྱོན་པ་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དགྲགས་ནས་བསྟན་ཏོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་འདིར་གོང་འོག་འཁྲུགས་སྤེལ་ནས་འཆད་
དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་འཁྲུགས་སྤེལ་བའི་སློན་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་།
ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཡན་ལག་དུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་
བསྟན་པ། ཡན་ལག་གང་དང་གང་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་བཤད་པའི་གཞུང་སྤྱིའི་བསྟན་པ་
བཤད་པའོ། དང་པོ་(ཡན་ལག་དུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ཡང་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་
རྣམ་གཞག་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་མཚན་བཟོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྩོམ་སྤྱིང་འབྲེལ་ལས། “རྩོགས་པའི་རིམ་པ་ཡན་ལག་དུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། དཔལ་

¹ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་རྟེན་དག་ བོད་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² གཞན་ལ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱོད་།

³ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟར་དཀར་པོ། ཇི་འོད། ཤོག་གངས་ ༥༥༡༩

གསང་བ་འདུས་པའི་ལུ་བཙུང་བ་ལས་རྗེས་སྐད་དུ། ‘སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་དང་།།
 སློག་ཚུལ་དེ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་།། རྗེས་སུ་བྱ་དང་ཉིང་འཛིན་ཏེ།།¹ སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་
 ཟུག་ཏུ་བྱ།།^{2,3} ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་འདི་ནི་དང་པོའི་མཆོག་གི་སངས་རྒྱས་དང་མཆོན་ཡང་
 དག་པར་བཞེད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།⁴ ཞེས་འབྱུང་བས་སོ།། དེས་ན་ཡན་
 ལག་ཟུག་གི་ངོ་པོ་ནི་འདུས་པ་བྱི་མའི་གཞུང་འདི་ཉིད་དེ་མེད་འོད་དང་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པ་
 གཉིས་སྤྱུང་བྱངས་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་ཟུག་པོ་འདི་ཡང་བསྐྱུ་ན། དང་པོར་
 དགེ་བ། བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་མར་དགེ་བ་གསུམ་དང་། རྗེ་རྗེ་བཞི་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་།
 བསྐྱེན་སྦྱབ་ཡན་ལག་བཞི་དང་། གཞུགས་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག །སློག་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བདེ་བ་
 སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག །བདེ་བ་བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་འདུས་ཏེ། དེ་ཡང་སོར་བསམ་གཉིས་
 དང་པོར་དགེ་བ། སྦྱ་རྗེ་རྗེ། དབྱེབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། བསྐྱེན་པ། གཞུགས་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག །སློག་
 འཛིན་གཉིས་བར་དུ་དགེ་བ། གསུང་རྗེ་རྗེ། སྦྱགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཉེར་སྦྱབ། སློག་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ཡིན་ལ། རྗེས་བྱ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་ནི་ཐ་མར་དགེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཁྱད་པར་
 རྗེས་བྱ་ནི། ཐུགས་རྗེ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། སྦྱབ་པ་དང་། བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 འཛོགས་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ། དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྦྱབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། བདེ་
 བ་བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོགས་པ་ཡིན་ནོ།། འོ་ན་ཡན་ལག་ཟུག་པོ་དེའི་གངས་དང་གོ་རིམ་
 དེས་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་སྦྱུ་ན། དེ་ཡང་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དང་། སྦྱ་སྦྱོང་གཞུགས་མཆོན་དཔེས་སྦྱས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 པ་གཉིས་སྦྱ་དང་ཐུགས་སུ་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འདུག་གམ། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 རྗེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་རམ་དེས་རོན་ཀྱི་དབང་བཞི་པ་ཞེས་བཤད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་གོ་འཕང་

1 ཉིང་དེ་འཛིན།། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱགར་པར་མ།

2 སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་ཟུག་ཏུ་འདོད།། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱགར་པར་མ།

3 ལྟ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱད། ཅ། གསང་འདུས། ཤོག་གངས་ 196ནང་

4 བསྐྱེན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ཀ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛོལ་རྗེ་སྤྱིང་པོ། རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 4371ནང་

དེ་སྐབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་དྲུག་གི་གོ་རིམ་དང་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་གོ་འཕང་དེ་འཕྲོ་བ་འདི་ཉེར་རྒྱུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱབ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་སྤར་མ་བསྐྱབས་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་གསར་པ་ལ་སློབ་མི་དགོས་པ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། “ཟུང་འབྲུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྤར་ཞིང་གང་ལའང་མི་སློབ་པོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདྲི། ཉིང་འཛིན་ཡན་ལག་²ལ་གནས་ནས། སྤར་ཞིང་གང་ལའང་མི་སློབ་པོ། ཞེས་བྱ་བར་འབྲེལ་ལོ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་བྱལ་བྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་སྟེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་སྟོང་གཟུགས་བྱལ་བྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་བའི་རྗེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྗེས་པ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་བ་དེ་མ་བྱུང་ན་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། དོན་འདི་ཉིད་ཀྱང་བྱལ་རྗེས་སྟོང་འབྲེལ་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པར་འཆད་པ་ན། “བདེ་བའི་སྟོན་དུ་རྗེས་སུ་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་འདྲིར་བདེ་བའི་སྐྱས་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྗོད་དོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བྱལ་བྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཇག་མེད་དུ་བཅེངས་པ་ལས་བདེ་ཆེན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་བའི་རྗེས་པ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྟོན་དུ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཉེ་བར་རྒྱུང་སེམས་འདོད་དགུར་བཅེངས་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་སྤྱང་བ་དེ་ལ་ཡང་འདོད་དགུར་དབང་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་རྗེ་བཟང་དུ་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་⁴སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་སྤར་བཤད་པའི་རྗེས་པ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་འབྲེལ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གི་སྟོན་དུ་ཡང་། རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་འགོག་པའི་སྟོན་ཅོལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་མ་བཀག་ན་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུར་

¹ རྗེ་དགེ་བསྟན་འཕུར་བྱུང་། རྒྱུད་ རོ་ མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱལ། རིམ་ལྡེ། འོག་གངས་ ༤༥༡

² ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།

³ བསྟན་འཕུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་ བ། བྱལ་རྗེས་སྟོང་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༣༤༡

⁴ བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།

ནང་དུ་རྒྱུ་མེས་ལ་འདོད་དགྲར་བཅིངས་པའི་འཛིན་པ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཅོལ་གྱི་ཡན་ལག་གིས་རོ་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་ཉིད་འགོག་པའི་སྟོན་དུ་རྒྱུང་བཅུ་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ལས་དབུ་མ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། རེས་བཅ་གི་སྦྱ་མཆོན་ཉིད་པ་འབྲུབ་པ་ལ་རེ་ཁྲ་ནག་པོའི་དབུ་མ་སྦྱ་རྩེ་མེས་དཔའི་སྦྱ་མཐོང་བའི་སོར་སྤྱད་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཤིང་། བསམ་གཏན་གྱིས་དེ་ལ་རྒྱལ་བཞག་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པས་སོར་བསམ་གཉིས་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ།། འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་། བྱག་རྩོད་སྟོད་འབྲེལ་ལས། “དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་དུ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་རིག་པར་བྱའོ།། སྟགས་བཞས་པའི་སྟོན་དུ་སྟོན་ཅོལ་རིག་པར་བྱའོ།། འདིར་སྟགས་བཞས་པའི་སྦྱས་མ་ནིང་གི་བཞས་པ་འཇམ། རྩོད་མེའི་བཞས་པ་སྟེ་¹སྟོན་འཛིན་པར་རིག་པར་བརྩོད་དོ།། བདེ་བའི་སྟོན་དུ་རེས་སྦྱ་བཅ་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་བདེ་བའི་སྦྱས་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྩོད་དོ།།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། “དེ་ལྟར་ཡན་ལག་དབུ་ག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་འབྱོར་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྲུབ་པར་འབྱུང་རོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ་སྦྱབ་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡན་ལག་དབུ་ག་པོ་འདི་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། འདི་བས་མང་མི་དགོས་པས་གངས་ཀྱང་ངེས་ལ། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཡན་ལག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲུབས་ལས་རྩོགས་པར་འབྱུང་རོ།།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གང་དང་གང་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་བཤད་པའི་གཞུང་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་བཤད་པ་)ནི། སྟོན་པ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། དེས་བསྟོན་པར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་དབུ་ག་སོ་སོའི་ངེས་པ། བསྟོན་པ་ལས་ཉམས་ཉགས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིའི་རོ་བོ་སྟེ་དོན་ཆོད་བཞིའི་སྟོན་ལེན་འཆད་དེ། དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་པ་པོ།། སངས་རྒྱས་སྦས་པོ་དམ་པའི་མཆོག་། ཅེས་པ་རྟུང་པ་གཉིས་དང་། ཉག་པ་ཀུན་རྒྱལ་རྣམས་འབྱོར་ཅན། ཞེས་

1 བཞས་པས་ཉི་ ཐོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 2 བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུར་མ། རྒྱུད། བ། བྱག་ན་རྩོད་མེ། བྱག་རྩོད་སྟོད་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ 1131114
 3 བརྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུར་མ། རྒྱུད། བ། བྱག་ན་རྩོད་མེ། བྱག་རྩོད་སྟོད་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ 113113

པ་སྟེལ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་། དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
ལ་རྣམ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་ལས། གཉེན་ཏྱེར་ཆེན་པོ་མཛད་བྱུང་གཉེན་ཏྱེན་པ། སོ་སོ་རང་རིག་མི་
གཡོ་བ། རྣམ་མཁའི་བདག་པོ་སྣ་ཆོག་སྟོན། ཞེས་པ་རྒྱུ་ལ་གསུམ་གྱིས་སོ་སོར་སྤྱད་
པའི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ། བསམ་གཏན་བསམ་བྱ་སྟོ་ཡི་མཆོག་ཀྱི་ཅེས་པས་བསམ་གཏན་གྱི་
ཡན་ལག་རིགས་གསུམ་འཆང་བ་གསང་སྤྲུགས་འཆང་། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་
འཛིན། ཞེས་པས་སྟོན་ཅོལ་གྱི་ཡན་ལག་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། འཛིན་པ་ཆེན་
པོ་རྩེ་རྩེ་ཞགས། རྩེ་རྩེ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཆེ། ཞེས་སྤྱར་བས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གཙོ་
བོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ། ཐེག་པ་མཆོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོ། ཞེས་པས་རྩེས་བྲན་གྱི་
ཡན་ལག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་མཆོག་ཀྱི་འགྲོ་ཀྱན་དགའ་བའི་མིག་དང་ལྷན། སྣ་ཆོག་སྟོན་
གཟུགས་ཅན་སྤྱེད་པ་པོ། མཆོད་ཅིང་རྩེད་པ་བྱེད་སྟོང་ཆེ། ཞེས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་
ལག་རྣམས་སྟོན་ཅིང་རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། ཞེས་པ་ནས། སྤྲུགས་མཆོག་མངའ་
བདག་རིགས་སྤྲུགས་རྒྱལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་དང་གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། ཅེས་པས་བྱུང་པར་བྱེད་ཉགས་བཅུ་འེ་
མཐར་ཤར་བའི་ལོངས་སྟོན་རྩེ་རྩེ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་འཆང་ལ། ཤེས་པས་སྤྱོད་འབྱུང་སྟེ་གནས་
མེད། ཅེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་འཛིན་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པས། འདིར་ཡང་གཞུང་གོང་ལོག་དགྲུགས་ནས་དོན་གྱི་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞེན་འཆང་ལ། སྟོན་
དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་སོགས་སྤྱར་བ་ཡན་ལག་
དྲུག་དང་སྤྱར་ནས་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་མེད་ལོད་རིམ་པ་བཞེན་འཆང་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་¹བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་བཤད་
པ། དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡན་ལག་དྲུག་བཤད་པ། བསྐྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་འཛིན་བཤད་

༡ གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཞེས་མ་དཔེ་ཆང་མར་གསལ།

པའོ།། དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟུང་པའི་རྟེན་བཤའ་བ་)ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མཁས་ཤིང་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་པ་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱས་
 པོ་དང་པོ་བ་དང་། དམ་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། མཆོག་ས་བཅུ་པ་དང་། རྟག་པ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་
 པའི་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉིན་མོ་དང་། མཆོན་མོའི་དབྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། འདི་དག་གི་དོན་སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས། “རྟག་
 པ་མི་ཉམས་ཀུན་རྒྱལ་བ།། ཅ་སྟོང་སྤྲུག་ནི་བདུན་ཏུ་གཉིས།། བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་རྒྱས་པ་སྟེ།།
 རྣལ་འབྱོར་ཅན་ནི་སྟོ་གསུམ་དག །¹² ཞེས་དང་། “སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་³པ་འོ།⁴ ཞེས་
 པ་སྤྱལ་ལོངས་སོགས་མཐོང་ལ།། ཉིན་མོའི་རྟགས་མཐོང་མངོན་ཤེས་དྲུག །སངས་རྒྱས་སྤྱས་
 པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས།། དམ་པའི་མཆོག་ནི་⁵དེ་⁶བསྐྱེད་པའོ།།”⁷ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་
 ཅུང་ཟད་མི་འབྲ་བའི་བཤའ་བ་མཛད་དེ་རེ་ཞིག་མང་བས་འཛིགས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཐམས་ཡན་ལག་དྲུག་བཤའ་བ་)ལ་(སོར་སྤྱད། བསམ་གཏན། སྟོན་ཚུལ། འཛིན་
 པ། རྟེན་སྤྲུག་ ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཅས་)དྲུག་ལས། (དང་པོ་)སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། སོར་
 སྤྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྒྲོམ་ཆུལ་དང་བཅས་པ་བཤའ་བ་དང་། དེ་ལས་རྟགས་རི་ལྟ་བུ་འཆར་
 པའི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་(སོར་སྤྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྒྲོམ་ཆུལ་དང་བཅས་པ་བཤའ་བ་)ནི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་
 པའི་སྤྱོད་པ་པོས་ཉིན་མཆོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཆེ། གཙུག་ཉིང་གྱི་ལྟ་བུ་བས་དོན་ཆེན་པོ་

༡ དང་ཀླ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༩༥༡
 ༣ སྤྱེས་ བེ་པར། སྤྱར་པར།
 ༤ སྐྱེད་པ་པོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༥ དམ་པའི་ཆོས་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༦ དེ་ སྤྱོད་ཅེ་ཅེ་ནང་མི་སྤྱང་།
 རེས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 ༧ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༩༥༡

དང་ལྷན་པས་མད་དུ་བྱུང་བའི་ལྷ་སྐྱེས་གཙུག་ཏུ་སྟེ་གྲོན་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་འཕྲོལ་ཡས་སྐྱེས་སྐྱབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་དབུས་སུ་བདག་ཉིད་སྐྱབ་པ་པོའི་སེམས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེམས་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་སྐྱ་ཆོགས་སྟོན་བ་སྟེ་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཁོ་པོའི་ལྷ་བས་ཞེས་པ་མིག་མི་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་ལྷ་བས་མཚན་མར་གྱུར་ཏེ་མཚན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་¹རྣམ་པ་བཞི་དང་ཉིན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་²རྣམ་པ་དུག་སྟེ་དེ་ནས་གཟུགས་སོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའོ། དེ་ཡང་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། དུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ལ་རང་རིག་སྟེ་ཡུལ་ཅན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་གཡོ་བས་ཏེ་གཡོ་བ་འགོག་ཅིང་ནང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། དབང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་སོ་སོར་སྟོང་བའམ་གཅོད་པར་བྱེད་པས། སོར་སྤྱད། སོར་སྟོང་། སོར་གཅོད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་ལྟ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྟ་ལ་འཇུག་ཅིང་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་སོར་སྤྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དུག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། “ད་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་ལ་⁴ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་⁵གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཞན་མིག་⁶ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་འཇུག་པའོ།”⁷ ཞེས་དང་། དུག་དོར་སྟོང་འབྲེལ་ལས།

༡ གྱི་ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ གྱི་ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱ་དང་། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འབྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༤༠༡༤

༤ ཡུལ་ལ་པེ་པར། སྐྱར་པར།

༥ མེད་པས་ཏེ་སྟོང་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ རྣམས་ལ་མིག་གཞན་སྟེ་པར། ཅོ་པར།

༧ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱ་དང་། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་སོ། འབྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༤༣༡༢

“འདྲིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་¹ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་²མིག་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་འདྲུག་པར་
 རང་གི་ཡུལ་རྣམས་དང་ལྗེ་³མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྗེ་མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདྲུག་པ་སྟེ། རང་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་⁴སྟོང་བ་ལ་མ་
 བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་བྲ་པའི་མེ་ལོང་ལ་གཞིན་རྒྱ་མས་⁵གཟུགས་
 མཐོང་བ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལ་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་
 ཡན་ལག་དུ་བརྗོད་དོ།”⁶ ཞེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་འབྲེལ་བ་བཅད་དེ་རང་གི་ལྗེ་
 མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་འདྲུག་ཅིང་དེ་རྣམས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་
 དམིགས་ནས་བསྒྲུལ་པས། གྲོས་བཅས་མ་མ་ཡིན་པར་རང་བྱུགས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་
 སྟོང་བ་རྣམས་མི་ལོང་ལ་བྲ་པའི་ལྟར་འཆར་ཞིང་། བྱད་པར་ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལ་སོར་སྤྱད་དུ་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རོ་པས་མཛད་པའི་ཀྱི་
 རྩོམ་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “འདྲིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
 རྣམས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མི་འདྲུག་ཅིང་ལྗེ་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་དང་ལྗེ་སྤྱན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རབ་དུ་འདྲུག་པ་ཞེས་བ་སྟེ། རང་གི་
 བདག་ཉིད་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་མེད་པར་སྟོང་བ་ལ་
 མཐོང་སྟེ་གཞིན་རྒྱ་མས་མེ་ལོང་ལ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། ། ཁམས་གསུམ་པའི་

1 སོགས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 2 རྣམས་ལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 3 རྣམས་སྤྱ་ལྗེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 4 སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 5 གཞིན་རྒྱ་མའི་ དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།
 6 བསྟན་འཕྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། བྱག་ན་དོ་མེ། བྱག་རྩོར་སྟོང་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ 1134113

སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་དོ།¹ ཞེས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོའི་
ལྷ་སྤངས་ཀྱིས། རེ་ཁྲ་ནག་པོ་²ཡེ་ཤེས་མཐོང་། རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོང་བ་ཅན། མཛད་བྱང་
གཙུག་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་། ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མཆོག་ཐོབ་པའོ། རྣམ་མཁའི་བདག་པོ་ཏར་ན།³
སྤྲེལ་གསལ་སྟོན་པ་ཡོན་ཏན་ནོ།”⁴ ཞེས་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ནི། གཙུག་ཏྲར་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། བྱང་པར་གཙུག་ཏྲར་ནས་འབྱུང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
སྟེ་གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོ་མཛད་བྱང་གཙུག་དང་། རྣམ་མཁའ་ནི་བདེ་སྤྱོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེའི་
བདག་པོ་དང་། སྤྲེལ་གསལ་ནི་རང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་གཟུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་།
དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ལ་འཆད་དོ། འགྲེལ་བ་དེར་སོ་
སོར་སྤྱད་པ་སྟོམ་ཚུལ་ལ། ས་ར་ཉའི་གསུང་དག་⁵དངས་པ་ལས་ཀྱང་། “སྤྱོད་པ་རྣམ་མཁའི་
ཆད་མ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་སྤྱོད་པ་ཆོག་གཅིང་།⁶ དང་པོ་རྣམ་དག་རྣམ་མཁའ་ལ། ལྷ་ཁིང་
ལྷ་བས་མིག་ནི་འགག་། ཅེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆད་ནི་འདི་ཅམ་ཆོག །མང་པོ་སྤྲུལ་པས་ཅི་ཞིག་
བྱ། མིག་ནི་བྱེད་མིག་གེན་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཤེས། ཞེས་དང་། ཡ་
མཚན་ཅན་གཅིག་རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་ཤར། སྤྱོད་ཉིད་གཟུགས་མཛེས་ལྷོས་དང་བྱུས་ཀྱ།

¹ བརྙན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། ག སློབ་དཔོན་སྟོན་གསལ་བཟང་པོ། ལྷ་རོ་པའི་ཀྱེ་དོར་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག་གངས་ ༤༤༧། ༡༠ ལས་འགྲུར་
མི་འདུ་སྟེ། “འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིག་
གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་མི་འདུག་ཅིང་། རང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་རྣམས་འདུག་པ་སྟེ། རང་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་མ་བརྟགས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་ཉིད་སོ་སོར་སྤྱད་པ་བྱ་
པའ་ན་གཞིན་ལུ་མས་མེ་འོང་ལ་མཐོང་བ་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་པ་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་དེ། ཞུས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་
བརྙན་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

² རེ་ཁྲ་ནག་པོའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ ཏུ་ར་ཏ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ བརྙན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 347། 3

⁵ གསུང་དག་ ཤེས་པར། བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ སྤྱོད་པ་གཅིང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁷ གེན་སྐྱོད་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

དཔེ་མེད་མེ་རྟོག་ཤར་རྩེ་སྤྱུ་ཀྱ། རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པའི་མེ་རྟོག་ལོང་། འདི་ནི་མེ་རྟོག་ཁ་
དོག་སྒྲ་ཆོག་མཚན་ཅན། དེ་ནི་སྤྱང་ཉིད་དགོན་པར་མེ་རྟོག་རྒྱས།¹ ཞེས་བྲངས་ཏེ་སྤར་གྱི་བྲང་
ཁུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཉམས་དང་རྟགས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་
མེད་འོད་དུ་ཡན་ལག་དུག་ཀ་བཤད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་བྲངས་ནས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་
བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་སོར་སྤྱད་རྒྱུ་དང་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཡན་ལག་གྲི་མ་རྣམས་ཀྱི་འང་རྟགས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་མཛད་ལ། དུག་རྟོར་སྤྱད་འགྲེལ་དུ་འང་ཡན་ལག་དུག་གི་
རོ་པོ་བཤད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་རྟགས་འདི་རྣམས་མཆན་བཟོད་ཀྱི་བྲང་འདི་དག་བྲངས་ཏེ་བཤད་
དོ། འདིར་ནི་ཁྱིད་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐབས་འདི་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གོང་
དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཆན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་
ཇི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ནི་རྟགས་བཞི་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ།
དབང་མདོར་བསྟན་ལས། “དུ་བ་སྤྱིག་རྒྱ་མེ་བྱིར་དང་། མར་མེ་འབར་དང་………།”² ཞེས་
དང་། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “སྤྱང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྱིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དེ་མ་མེད་པའི་མཁའ་
སྤྱང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་།”³ ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “སྤྱང་པ་ལས་⁴ནི་དུ་བ་
སྤྱིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དེ་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྱང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ནི་མཆན་མོའི་རྣལ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། སྤྱོད་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གྲངས་ 70437
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ལྷ་རོ་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གྲངས་ 6431 ལས་འབྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “དཔལ་ལྷན་
དཔལ་ལོ་ས་ར་རྟས་གསུངས་པ། རྟོངས་པ་ནས་མཁའ་ཆད་མ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་རྟོངས་ཆོག་ས་གཅོད། དང་པོར་རྣམ་དག་ནས་མཁའ་ལ།
བལྟ་ཞིང་བལྟ་བས་མཐོང་བ་འགག། དེ་བཞིན་དུ། མར་པོ་སྤྱུ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་ཆད་ནི་འདི་ཡིས་ཆོག། མིག་བྱེད་བྱེད་དུ་བལྟ་བ་ན།
མཐོང་བ་བཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས། རྟོང་བྱུང་ནས་མཁའ་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་རྩེ་སྤྱུ་ཀྱ། སྤྱང་ཉིད་གཞུགས་མཛེས་སྟུང་ཤིག་སྤྱུ་ཀྱ། དཔེ་
མེད་མེ་རྟོག་ཤར་རྩེ་སྤྱུ་ཀྱ། རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པའི་མེ་རྟོག་ལོང་། མེ་རྟོག་འདི་ནི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོག་མཚན་ཅན། མེ་རྟོག་འདི་ནི་སྤྱང་ཉིད་
དགོན་པར་སྤྱེས།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

2 སྤྱང་པ་ལས་འབར་བ་ཆེན་མོ། ཤོག་གྲངས་ 70437 ལས་འབྱུར་ཆུང་ཆད་མི་འདྲ་སྟེ། “དུ་བ་སྤྱིག་རྒྱ་མཁའ་སྤྱང་
དང་། སྤྱན་པ་འབར་བ་ཆེན་མོ།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

3 སྤྱང་པ་ལས་འབར་བ་ཆེན་མོ། ཤོག་གྲངས་ 70437

4 ལ་ དཔེ་པར། སྤར་པར།

འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ།།”¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། “དུ་
 བ་ནི་མཆན་མ་དང་པོ་ཡོད། སྤྲིག་རྒྱ་ནི་མཆན་མ་གཉིས་པའོ། མཁའ་སྤང་ནི་མཆན་མ་གསུམ་
 པའོ།། སྤྲིན་མ་ནི་མཆན་མ་བཞི་པའོ། སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི་མཆན་མ་ལྔ་པའོ།།”²
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བར་སྤང་བ་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ལ། ཉིན་ཉགས་ནི་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལས་སྒོས་གསར་དུ་བཅོས་པ་
 མ་ཡིན་པར་རང་བྱུགས་གྱིས་ཉགས་རྣམས་བྱང་བས་རང་བྱང་བ་ཞེས་བྲུ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་
 པ་བཞིན། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ་སྟེ་མེ་འབར་བ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། དཀར་འབྲིལ་ལེ་བའི་
 འོད་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་སྤང་བར་མཛད་པ་སྟེ་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་དཀར་ལམ་མེ་བ་རྒྱ་བ་
 ལྟར་སྤང་བ་དང་། འགྲོ་བའི་མར་མེ་སྟེ་ཉི་མ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྲོན་མ་སྟེ་སྤྲུག་ཅན་
 ལྟར་སྤང་བ་དང་། གཟེ་བེད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་སྟེ་སྤྲོག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་།
 སྤང་གྱི་ཉགས་དེ་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་སྤྲགས་མཆོག་ཉགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པས་མངའ་བདག །རིག་སྤྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྤྲོན་པོ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཐིག་ལེ་
 སྤྲོན་པོ་དཔེ་དབུས་སྤྲུགས་སྤྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད་པ་སྟེ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་འགྲོ་བའི་
 རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྤྲུང་དང་། གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱམ་པ་དང་། སྤམ་
 བྲུ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་སྤང་བ་མེ་ལོང་ལ་བྲ་པ་བ་ལྟར་སྤང་བར་འབྱུར་རོ། དོན་
 འདི་ཉིད་ཀྱང་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེ་ནས་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་³ རྣམ་
 མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱང་རང་བྱང་བ། ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་མེ་བོ་ཆེ། ཞེས་པ་འབར་བ་མཐོང་སྟེ་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་པའོ། དེ་བཞིན་དུ། འོད་
 ཆེན་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱེད། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལམ་མེ་བ་ནི་རྒྱ་བ་སྤང་བའོ། འགྲོ་བའི་མར་མེ་

¹ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། ད། རིགས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱང་པོ། འགྲེལ་ཆེན་མི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༡༦།༡༣

² བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། བྱུག་ནོར་རྡོ་རྗེ། བྱུག་རྡོར་སྟོད་འགྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༢༡།༦

³ **བལྟ་སྟེ་** སྟེ་པར། ཙོ་པར།
ལྟ་སྟེ་ སྟེ་པར། ལྟར་པར།

ནི་ཉི་མའོ། ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ་¹སྒྲ་གཙན་ནོ། གཞི་བརྟེན་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་ནི་སྒྲོག་སྟེ་
མཆོག་གི་ཆའོ། སྒྲགས་མཆོག་མངའ་བདག་རིག་སྒྲགས་རྒྱལ་ནི་ཐིག་ལའོ། དེ་ལྟར་མཆོན་མ་
རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་²མཆོན་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་
བརྟེན་པ་ལས་ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་³བཙུག་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། དེ་ནས། གསང་
སྒྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། ཅེས་པ་ནི་བྱམ་པ་དང་སྒྲམ་བྱེད་པ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
པའི་གཞུགས་མཐོང་བའོ། དེའི་དབྱུས་སུ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབྱུས་སུ་སངས་རྒྱལ་གཞུགས་ནི་རྩལ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟགས་⁴པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྱལ་བ་⁵དུ་མ་འོངས་སྟོན་
རྩལ་པའི་སྟེ།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་བྱག་རྩོད་སྟོན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། “རྒྱད་
རྣམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཐིག་ལའི་མཐར་ཐུག་པ་མཆོན་མ་རྣམ་པ་བྱུག་སྟེ། བཙུག་
ལྟན་འདས་གྱིས་སྒྲུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱ་བའི་ལུ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།”⁷ ཞེས་
ཉིན་རྟགས་བྱུག་མཆོན་བརྟེན་ལས་འབར་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ།
ཞེས་པའི་དགོངས་པའི་སྐད་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ཀྱང་གསུངས་སོ། ཞེས་
མཆོམས་སྒྱུར་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དེ་དག་བྱངས་ཏེ་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན། དེ་
ཉིད་ལས། “སྤར་བརྟེན་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བས་རང་བྱུང་

༡ སྟེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤང་།

༢ ལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༤ བརྟགས་ བེ་པར། ལྷར་པར། (བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་། སེར་གཙུག་བསྐྱེད་པའི་དེབ་གཞུགས་གཉིས་སུ་བརྟགས་) ཞེས་གསལ།

༥ བྱལ་བ་དང་ བེ་པར། ལྷར་པར།

བྱལ་ན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་རྩེ་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༩༦། ༡༥

༧ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱད། བ། བྱག་ན་དོ་རྩེ། བྱག་རྩོད་སྟོན་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༩༣། ༢

བའོ།། འདིར། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ།། ཞེས་པ་འབར་བ་ལྟར་སྤང་བའོ།། འོད་ཆེན་རྣམ་
 པར་སྤང་བར་བྱེད།། ཅེས་པ་ལྷ་བ་ལྟར་སྤང་བའོ།། དེ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལམ་མེ་བ།། ཞེས་
 བའོ།། འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཞེས་པ་ཉི་མ་ལྟར་སྤང་བའོ།། ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་ཞེས་པ་སྒྲ་གཙན་ལྟར་སྤང་
 བའོ།། གཟི་བུ་ཆེན་ཆོས་པོ་འོད་གསལ་བ།། ཞེས་པ་སྒྲོག་ལྟར་སྤང་བའོ།། རིག་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
 སྤྲུགས་དབང་པོ།། ཞེས་པ་ཐེག་ལེ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་
 བའོ།། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད།། ཅེས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་
 བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་བྲ་པལ་བ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་སྤྱད་པས་མིག་གི་དབང་
 པོའི་བྱེད་པས་རྣམ་འབྱོར་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། ཉི་
 མ་དཔལ་ཡང་འཆད་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་ལ། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཚོས་ནི། ཉགས་དྲུག་པོ་དེ་
 རིགས་དྲུག་དང་སྤྱར་ནས་བཤད་དེ། དེ་ཡིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། “ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་
 རང་བྱུང་བ།། ཉགས་བརྒྱད་²མཐོང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ།། རང་སེམས་
 འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན།། མི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཆེ།། འོད་ཆེན་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱེད།།³ ལྷ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་སྤང་མཛད།། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལམ་མེ་བ།། ཉི་མའི་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་འབྱུང་།།
 འགྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་མར་མེ་སྒྲོན།། རྒྱ་⁴ཡེ་ཤེས་དོན་ཡོད་བྲུབ།། གཟི་བུ་ཆེན་ཆོས་པོ་འོད་
 གསལ་བ།། སྒྲོག་གི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཉིད།། སྤྲུགས་དྲུག་མངའ་བདག་རིག་སྤྲུགས་རྒྱལ།། ཐེག་
 ལེ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི།། རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་⁵བདག་ཉིད་དོ།། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་
 བྱེད།། ལྷ་སྒྲོན་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི།། ཉེ་བུ་དཔལ་ཉིད་དུ་འདོད།།”⁶ ཅེས་འཆད་པར་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་ཤར་བའི་སྤྱོད་གཞུགས་

1 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། བྲུག་ན་རྩི་རྩེ། བྲུག་རྩི་རྩེ་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 1103/1104

2 ཉགས་བརྒྱ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 སྤང་བའོ།། རྩི་པར། ཅོ་པར།

4 ར་རྒྱ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 སེམས་དཔའ་ བོད་པར། དཔེ་པར།

6 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སྒྲོག་དཔོན་དཔེ་མེད་འཚོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 1101/1102

ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བསམ་གཏན་དེ་ལ་བསམ་པར་
བྱ་བའི་ཡན་ལག་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམ་པ་དེ་ལ་རགས་པ་རྟོག་པ་དང་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པ་
དང་དཔྱད་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་སེམས་
ཤིན་སྤངས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། ལུས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཏེ་ཡན་ལག་བཞི་དང་སྟོ་ལྷན་ཏེ་
སེམས་མཆོག་སྟེ་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྷན་ཞིང་། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཡང་རང་
གི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་སྤང་ཞིང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་སྟོ་ནས་ང་རྒྱལ་བཅོས་མིན་
དུ་འཕོ་ཐུབ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། ཡན་ལག་ལྔ་པོ་འདི་དག་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་
དྲུག་པ་ལས། “བསམ་གཏན་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་རྟོག་དང་དཔྱད་པ་དགའ་དང་གཡོ་མེད་བདེ་
བ་ཅེ་གཅིག་སེམས་པ་འོ།”¹ ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དེ་ཉིད་
ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ནི་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་འཛིན་པའོ། དཔྱད་པ་ཞེས་པ་ནི་
དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པའོ།”² དགའ་བ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་ཆགས་པའོ། གཡོ་མེད་བདེ་
བ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པའོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་རྒྱུ་
སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་བཤད་ལ། བྱེད་པར་འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། “གསང་བ་
གསུམ་འབྱུང་རྟོག་པས་ཏེ།”⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན། ལྷ་རྩོམ་དབང་མདོར་བསྟན་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། “གསང་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་”⁵སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་དུས་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་མོ།”⁶ ཞེས་པས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ 114130

2 ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཏེ། བེ་པར། ལྷན་པར།

ངེས་པར་འབྱེད་པའོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ད། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 13216

4 རྟོ་དགོ་བཀའ་འགྲུར། རྒྱུ། ཅ། གསང་འདུས་རྒྱད་བྱི་མ། འོག་གངས་ 114131 ལས་འདི་ལྷན་བྱུང་སྟེ། “གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་རྟོག་པ་
སྟེ།” ཞེས་སོ།

5 ལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤང་།

6 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ར། ལྷ་རྩོམ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། འོག་གངས་ 614131

བདག་ཉིད་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ནི་གསང་བ་
 གསུམ་དུ་བསྟན་ནས། དེ་ལ་རགས་པའམ་རྩེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་དེ་ཡུལ་དུ་
 གྱེད་པའི་སྟོན་ནི་སྐབས་འདིའི་རྟོག་པའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་རགས་པའི་རྣམ་པས་
 ཁམས་གསུམ་པར་རབ་དུ་གསལ་བ་ཅེས་ཉིད་གྱིས་ལན་ཅིག་སེམས་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོག་པའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་
 བས། དཔྱད་པ་རིམ་བུ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “རྟོག་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རབ་སྦྱར་དཔྱད་པ་
 སྟེ་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་བྱམ་པ་དང་སྦྱམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ནི་
 དཔྱད་པའོ།”² ཞེས་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་རྣམས་ཞིབ་དུ་དཔྱད་པར་
 གསུངས་ཤིང་། དགའ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དགའ་བ་རབ་གསལ་ནི་དཔྱད་པའི་ཡུལ་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གནས་པའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་ཡིད་བདེ་བའོ།”³ ཞེས་དཔྱད་པས་ཞིབ་
 དུ་སྟེ་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་
 པའི་སེམས་ཤིན་ལྗངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བཤད་ལ། “བདེ་བ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་པ་སེམས་གནས་པའི་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ལུས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པའི་རྒྱ”⁴ཅན་བདེ་
 བ་ནི་བདེ་བ་བསྐྱུས་པའོ།”⁵ ཞེས་གོང་གི་གནས་ཆའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ལུས་ཤིན་ལྗངས་
 ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བདེ་བར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། “ཤེས་དང་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤེས་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ཤེས་བྱ་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་”⁶ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་⁷ཤེས་པ་དང་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ལྷ་རྩི་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༤༩༠༩

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ལྷ་རྩི་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༤༩༠༩

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ལྷ་རྩི་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༤༩༠༩

4 རྒྱད་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

5 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ལྷ་རྩི་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༤༩༠༩

6 ཤེས་པ་དུག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 འབྱུང་བས་ཉེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

ཤེས་བྱ་འབྱུང་བའོ།། དེའི་ཟད་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་¹གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་རང་²སེམས་ཞེས་བརྗོད་དོ།། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་སེམས་དེ་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་³པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་
 ཞི་བ་ཁམས་གསུམ་པར་⁴རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གཅིག་བུའི་མཐར་ཐུག་
 པའོ།། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གནས།། ཞེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་སོ་ཐམས་
 ཅད་དེ་རང་ལས་⁵དབྱེར་མེད་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་གཅིག་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་གནས་པ་⁶ནི་
 འདིར་⁷གནས་པའོ།། ཞེས་པ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གནས་སོ།།”⁸ ཞེས་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དུག་
 ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ཅན་དུག་འབྱུང་བས་ཏེ། འབྱུག་པ་དེ་ཉིད་ཟད་པས་ཏེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་བཅད་དེ་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་
 པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཟུང་བས་རང་གི་སེམས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་པར་རྟོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
 ར་རྒྱལ་བཅོས་མིན་དུ་འཕོ་ཐུབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡན་ལག་མཐར་ཐིན་པར་གསུངས་སོ།།
 སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “བསམ་གཏན་དགའ་བཞི་བསམ་བྱ་ནི།། རྒྱུད་དང་ཅ་རྣམས་
 འཛིན་པ་འོ།། ཡང་ན་སྟོང་གར་⁹བསྐྱེད་གནས།། ཆ་མེད་འཛིན་པ་སྟོང་ལྟ་མཆོག་།”¹⁰ ཅེས་འཆད་དོ།།
 གསུམ་པ་སྟོག་ཅོལ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི། གཡོན་ན་གནས་པའི་ཅ་རྒྱུད་མཐའ་ལ་ལྷ་ནི་

1 སེམས་ཀྱིས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྣང་།

2 རང་ སྟེ་དང་ཅོལ་ནང་མི་སྣང་།

3 རང་བཞིན་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བ་ བེ་པར། སྣང་པར།

5 རང་ལ་ བེ་པར། སྣང་པར།

6 གསལ་བ་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གནས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 གནས་པ་ནི་འདིར་ བེའི་ནང་མི་སྣང་།

8 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ལྷ་རོ་ལ། དབང་མདོར་འབྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ 630།70

9 སྟོང་ག་ སྟེ་པར། ཅོ་པར།

10 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 314།70

ཟླ་བ་སྟེ་སྟེ་རིགས། གཡས་ན་གནས་པའི་རོ་མའམ་རས་ཀྱི་ཉི་མ་སྟེ་གསུང་གི་རིགས།
 དབུས་ན་གནས་པའི་ཅ་ཨམ་རྒྱུ་ཉི་མ་གཅན་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཅ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་
 རིགས་གསུམ་གྱི་ཅ་འཆང་བ་ནི་སྟོག་ཅོལ་བསྟོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་
 བ་རྒྱུ་རྒྱུར་བཀག་སྟེ་གསང་སྟགས་འཆང་བས་ཏེ་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་ལ་དམིགས་ཏེ་
 དེ་དང་གསང་སྟགས་ཨོལ་ལྷོ་གི་ཡི་གེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་ནས། དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོན་སྟེ་རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཨོ་གྱི་གདངས། གནས་པ་རྒྱུ་གི་གདངས། ཐུར་
 འབྱུང་བ་ལྷོ་འུ་གདངས་སུ་ཤར་བའི་རྟོ་རྟེ་འཇུག་པ་དང་། སྟོག་ཐུར་གཉིས་སྟེ་བའི་རྒྱུ་ཉི་
 བ་དུ་ཁ་སྟོར་དུ་བྱས་ཏེ་བཟུང་བ་ལས་གནས་དེའི་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་སྟེ་བོའི་ཁམས་ཁྱེན་སྟེ་
 དགའ་བ་བཞི་འདྲེན་པའི་བྱམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་གཡས་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་འུ་
 རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་འགོག་ཅིང་། སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟེ་སྟེ་སྟེ་བའི་རྒྱུ་ཉི་མ་དུ་འཆང་
 བར་བྱེད་པའི་སྟོག་ཅོལ་བསྟོམས་པ་ལས་འདྲེན་བར་མི་བྱ་བས་དམ་ཆིག་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་
 སྟེ་ལའི་བཀྲ་ཉི་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “སྟོག་ཅོལ་གྱིས་¹དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གང་གི་
 ཆེ་རྣལ་འབྱོར་བ་ཉི་མ་དང་རི་བོང་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་ཏེ། ཉག་ཏུ་དབུ་མར་འབབ་པར་གྱུར་
 པ་དེའི་ཆེ་སྟོག་ཅོལ་གྱིས་²དག་པར་གྱུར་པས་ན།”³ ཞེས་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་འགོག་པའི་
 ཐབས་ཀྱིས་ཉག་ཏུ་རྒྱང་དབུ་མར་བབས་པས་ཏེ་དབུ་མར་ཆུད་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དངོས་པོ་གཅིག་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟེ་
 སྟེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་དག་པར་བྱེད་པ་སྟོག་ཅོལ་གྱི་རོ་བོར་གསུངས་ཤིང་། བདེ་མཆིག་
 སྟོད་འགྲེལ་ལས། “དེ་ནས་སྟོག་ཅོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལལ་རྒྱ་དང་རས་རྒྱ་གཡོན་པ་དང་གཡས་
 པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབུ་མ་ཨམ་རྒྱུ་ཉི་མ་དུ་སྟོག་གི་རྒྱང་ཉག་ཏུ་འཇུག་པ་དགང་བ་

¹ ཅོལ་བས་ བེ་བར། སྟེ་བར།

² ཅོལ་བས་ བེ་བར། སྟེ་བར།

³ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ད། རིགས་ལྡན་བསྟན་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་རྩི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 13112

དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱང་བའི་སྒྲིབ་བས་ཨ་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་། རྒྱུ་ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་། ཨུལ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་བ་དང་སྒྲ་གཅན་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་བས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩི་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷོ་ཡིག་གིས་ཐབས་ལས་དབྱ་མར་རྟག་ཏུ་འབབ་པ་དེ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་ཐབས་རིམ་བྱ་བྱ་སྟུམ་ན་ཨ་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དགའ་བ་དང་། བུམ་པ་ཅན་དང་། དབྱང་བའི་སྒྲིབ་བས་བྱའོ། དེའི་ཚུལ་རིམ་བྱ་བྱ་སྟུམ་ན། དབྱགས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རང་གདངས་རྒྱ་བ་སྒྲ་རྩི་རྩི་ལྷོ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་ཤར་བ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་འཇུག་པར་མོས་པ་དང་། དབྱགས་ནང་དུ་གནས་པའི་རང་གདངས་སྒྲ་གཅན་ཐུགས་རྩི་རྩི་རྩི་ཡིག་ཏུ་ཤར་བ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་བུམ་པ་ཅན་དང་། འགོག་པ་སྟེ་གནས་པར་མོས་པ་དང་། བྱིར་འབྱུང་བའི་རང་གདངས་ཉི་མ་གསུང་རྩི་རྩི་ལྷོ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་ཤར་བ་རྒྱུ་འདི་ནང་ནས་བྱིར་འབྱུང་བས་ཏེ་འབྱུང་བར་མོས་པའི་རྩི་རྩི་བསྐྱོམ་པ་རྣལ་འབྱོར་བས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། རྒྱ་རྩི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། “དེ་ནས་སྟོན་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མ་དང་རྩི་མ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགོག་པའི་དབྱས་མ་ཨ་མ་རྒྱུ་འདི་ལམ་དུ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་འཇུག་པའོ། དགའ་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱང་བའི་སྒྲིབ་བ་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་དོ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱག་རྩིར་སྟོན་འབྲེལ་བྲངས་མ་ཐག་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “རིགས་གསུམ་གནས་དང་ཞིང་ཡེ་ཤེས།

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ག བྱག་རྩི་རྩི་རྩི། བྱག་རྩིར་སྟོན་འབྲེལ་ འགོག་གདངས་ 19901990 ལས་ཆོག་འགའ་ཞིག་མི་མཐུན་ཏེ། “དེ་ནས་སྟོན་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་གཡོན་པ་དང་། གཡས་པའི་ལམ་འགོག་པ་ལས་དབྱ་མ་ཨ་མ་རྒྱུ་འདི་ལམ་དུ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་འཇུག་པ་དགའ་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱང་བའི་སྒྲིབ་བས་ཨ་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྒྱུ་ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་ཨུལ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་རྒྱ་བ་དང་སྒྲ་གཅན་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་བས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། ག སྟོན་དཔོན་སྟུན་ཐུགས་བཟང་པོ། རྒྱ་རྩི་འདི་གྱི་རྩིར་སྟོན་འབྲེལ་ཆེན། འགོག་གདངས་ 19901990 ལས་འབྱུར་མི་འད་སྟེ། “དེ་ནས་སྟོན་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་མ་དང་རྩི་མ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགོག་པ་ལས་དབྱ་མ་ཨ་མ་རྒྱུ་འདི་ལམ་དུ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ། དབྱང་བ་དང་དགའ་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་བས་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

འཆང་བ་དེ་ལ་¹བདེ་བ་ཡོད། གསང་སྤྲུགས་འཆང་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ། ཐེག་ལེ་མི་ཉམས་གསང་སྤྲུགས་འཛིན། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་བདེ།² ཞེས་འཆད་ཅིང་། ཉི་མ་དཔལ་ནི། རིགས་གསུམ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་འཆང་བ་ནི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་ཐིམ་པ། གསང་སྤྲུགས་འཆང་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཆང་བ། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་འཛིན་པ་ནི་བདེ་བ་དམ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་ཞེས་འཆད་དོ།

བཞི་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ནི། རོན་ཡོད་ཞགས་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་སློག་ཅོལ་གྱི་བྱེད་པས་སློག་བྱར་གཉིས་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་བུམ་པ་ཅན་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྟགས་རྣམས་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྲུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོག་རྟག་གསུམ་ལ་བྲི་མེད་འོད་དུ་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་གཉིས་གཉིས་བྱང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། ཕྱི་ལ་སྦྱར་ན་བགེགས་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པའི་རོན་ཡོད་པའི་ཞགས་པ་བྱུག་མཚན་དུ་འཛིན་པས་ནག་སློགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེང་སྟོ་བ་དང་། དེ་ནང་ལ་སྦྱར་ན་མེད་རྒྱང་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཕྱི་དང་གི་ལྷགས་སློག་འཛིན་པའི་སྟོ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། རོ་རྩེ་ཞགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་རོ་རྩེ་བྲིས་བྱ་འཛིན་པའི་སྟོ་བ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱུ་གི་རྒྱང་དང་། རོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱང་ཞགས་པ་ཆེ་སྟེ་ཕྱི་དང་ལྷགས་ཀྱང་འཛིན་པའི་སྟོ་བ་དང་། བྱང་དུ་སའི་རྒྱང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཕྱི་ལ་སྟོ་བ་བཞི་དང་སྦྱར་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབུག་གཞུག་བཅིང་བ་དབྱེས་པ་རྣམས་བྱེད་ཅིང་། བྱང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྒྱང་རྣམས་འཁོར་ལོ་དབུག་གམ་ལྷའི་ལྟེ་བར་ཐེག་ལེ་ལ་བཅུག་ནས་འཁོར་མེད་པར་བུམ་པ་ཅན་གྱི་ཆུལ་དུ་བཟུང་བ་ལས། འཁོར་ལོ་དབུག་པོ་གང་རུང་གི་ལྟེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ནང་དུ་ཐེག་ལེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་བཟོན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱང་གཞུགས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འཛིན་པའི་

¹ འཆད་པ་དེ་ལ་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱ། བ། སྟོ་བ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས་སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 347/3

ཡན་ལག་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ཕྱག་རྡོར་སྟོན་འགྲེལ་ལས། “དེ་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི། ཉེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དཔལ་བར་¹དབང་ཆེན་དང་། རྩ་དང་མེ་དང་རྩྱང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་²ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐེག་ལེ་ལ་སྟོག་གནས་པ་
ཞེས་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཟོད་དོ།།”³ ཞེས་དང་། ལྷ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྲང་། “དེ་ནས་
འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོག་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ལ་ཉེ་བ་དང་སྟིང་
ག་དང་མགིན་པ་དང་དཔལ་བ་རྣམས་སྲུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་རྒྱ་ཞིང་། ཐེག་ལེ་ལ་
སྟོག་ཐེམ་པ་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤའ་དོ།།”⁴ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་
ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་གྲང་། “དེ་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོག་དབང་ཆེན་དང་རྩ་དང་མེ་
དང་རྩྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དཔལ་བར་ཞུགས་པ་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐེག་ལེ་ལ་སྟོག་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཟོད་པར་
བྱའོ།།”⁵ ཞེས་སྟོགས་གསལ་བར་བཤའ་བ་ལྟར་འགྲེལ་པ་འདི་རྣམས་སྲུ་འཁོར་ལོ་བཞི་བཤའ་
པས་མཆོན་པའི་འཁོར་ལོ་དུག་ཀའི་ཉེ་བར། ཅ་རྒྱུད་ལས། “སྟོག་ནི་ཐེག་ལེར་གཞུག་པར་
བྱ།།”⁶ ཞེས་དང་། དུས་ཞབས་སྟོན་བརྒྱུད་ལས། ཡུལ་ནི་བདེ་བའི་རྩྱང་ཉིད་དེ། ཞེས་འབྲུང་
བས་སྟོག་ཐུར་འདྲེས་པའི་གོང་བུ་ལ་རང་གི་སེམས་ཞུགས་པར་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཉེ་བ་དང་། དེ་ནས་སྟིང་ག་མགིན་པ་དཔལ་བ་གཙུག་ཏྲོར་གསང་གནས་རྣམས་

1 དཔལ་བ་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 ཞུགས་པས་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། ཕྱག་རྡོར་རྟེན། ཕྱག་རྡོར་སྟོན་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 1100/4

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རྩོམ་དཔོན་སྟོན་ཐགས་བཟང་ལོ། ལྷ་རོ་འདི་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག་གངས་ 444/4 ལས་འགྲུར་
མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོག་དབང་ཆེན་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་།
དཔལ་བར་འཇུག་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་ཐེག་ལེ་ལ་སྟོག་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཟོད་པར་བྱའོ།།” ཞེས་འགྲུང་
དོ།།

5 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། ལྷ་རོ་ལ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤའ། ཤོག་གངས་ 633/3 ལས་འགྲུར་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་འཛིན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་། དཔལ་བར་དབང་ཆེན་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྟོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབྲུང་བ་མེད་པ་སྟེ། ཐེག་ལེ་ལ་སྟོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལོ།” ཞེས་འགྲུང་དོ།།

6 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་ལོ། འགྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་ལོ། ཤོག་གངས་ 1300/4

སུ་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་འཛིན་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། “རིམ་པས་རྒྱུད་རྣམས་མེད་པ་ལ་¹ཐིག་ལེ་རྣམས་ལ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་གྱི་བཞོན་པ་སྟོག་གི་རྒྱུད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་²ནི་
 འཛིན་པ་འོ།”³ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ།། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “དོན་ཡོད་ཐིག་ལེ་ཞགས་
 པ་ནི།། རྒྱུད་གིས་⁴འཕགས་⁵པས་རྣམ་པར་རྒྱལ།། འཛིན་པ་འཁོར་ལོ་བྱུག་ཏུ་ནི།། རྒྱུད་འགོག་
 ཆེན་པོ་དོན་ཅེ་ཞགས།། རྒྱུད་གིས་དེ་སྤངས་དོན་ཅེ་ཡི།། ལྷགས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཆེ་ཞེས་བྲ།”⁶ ཞེས་
 འཆད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་ནི་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ནི་ཡན་ལག་བྱུག་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ནི་རྒྱུད་
 འགོག་པ། འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཐིག་ལེ་འཕོ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ། དོན་ཅེ་ཞགས་པ་ནི་སྟོག་བཅིངས་
 པས་སེམས་གྱི་དོན་ཅེ་ཡང་བཅིངས་པ་དང་། དོན་ཅེ་ལྷགས་ཀྱི་ནི་བདེ་བའི་ཉིང་འཛིན་འགྲུགས་
 པ་དང་། སྟེ་བའི་འོག་ཏུ་འབྲིལ་བའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་ནོར་རྒྱས་གྱི་བྱ་ཞེས་པ་ཅའི་བྱེ་བྲག་
 གཅིག་རྒྱུ་ཉིད་ལམ་ནས་ཆངས་བྱུག་ཏུ་སོང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཀྲུག་པས་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
 མཆེད་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ཞགས་པ་ཆེ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།

ལྷ་པ་རྗེས་བྱོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། གཙོ་བོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་རྟེན་པ་
 གཉིས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྩ་འཁོར་
 སོ་སོར་འཛིན་ཀླུས་པ་ཐོབ་པ་ན་རྗེས་བྱོན་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་དོན་ནི་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྱོན་པ་དང་། དེས་དོན་ནི་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ལས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་
 རུང་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དམར་པོའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་

1 མེད་པ་དང་། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 ཉིད་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྣང་།

3 བསྐྱོན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། འོག་གངས་ 16216

4 གི་ བེ་པར། ལྷར་པར།

5 གི་འགོགས་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།

6 བསྐྱོན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 34919

གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྤང་བ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་
 དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉྱེ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ནང་གི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་
 སྟོང་གཟུགས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྲན་ཞིང་། གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེས་པ་
 ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་ལྷ་བའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་སེམས་བདེ་བའི་དོ་བོར་སྐྱེས་པ་གསུམ་འཛིན་པ་ནི་གཙོ་བོ་དང་དཀོན་པའི་མཆོག་ཡིན་
 ཞིང་། ཐེག་པ་མཆོག་གསུམ་དང་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞིའི་དོ་བོར་གྱུར་
 པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་སྟོན་པ་པོའི་
 རོན་དང་། དེ་ཉིད་དངོས་གནས་ལས་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་དང་། དེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་དང་དོ་གཅིག་ཏུ་སྟོར་བ་ནི་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།
 དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “གཏུམ་མོའི་སྤང་བ་གང་ཞིག་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་
 གྱུར་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ།^{1,2} ཞེས་དང་། ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། “རྗེས་སུ་བྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་³ ཞེས་པ་ལ་འདིར་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནི་གཟུགས་ལ་
 འབྱུང་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།”⁴ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱུག་
 རོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། “དེ་ནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་མཐོང་བ་
 གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་⁵ རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་⁶ བྲལ་བའོ། དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོས་པའི་རང་
 བཞིན་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་⁷ རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པར་

1 བྲན་པས་ཏེ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།
 2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། རྒྱུ། ད། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་རི་མེད་འོད། འོག་གྲངས་ 132196
 3 རྗེས་སུ་བྲན་པ་ལ་ལེགས་པར་དག་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།
 4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། རྒྱུ། ད། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་རི་མེད་འོད། འོག་གྲངས་ 13243
 5 མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།
 6 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།
 7 འཕྲོས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།

སྟོ་བ་¹ཞེས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་དོ།”² ཞེས་དང་། ལྷ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 གྲང་། “དེ་ནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུགས་བརྟན་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མཐོང་བའོ། དེ་ནས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གཟུགས་
 སམ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕྲོས་ཏེ། དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་འཕྲོ་
 བར་བྱེད་པའོ། ཞེས་པ་ནི། རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ།”³ ཞེས་
 དང་། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གྲང་། “གང་ཞིག་བསྐྱེད་བྱ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་
 བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་རྟོག་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་⁴རྗེས་སུ་བྲན་པས། དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། དེའི་རྣམ་པར་
 རི་ཀྱི་རྟོག་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་སྟོ་ནི་ནམ་མཁའི་མཐེལ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་
 བལྟ་བར་བྱའོ། རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། དུས་གསུམ་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་
 མཐོང་བ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།”⁵ ཞེས་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་ནས་
 བསྐྱབས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་པོ་སྤང་
 བར་རྣམ་པའི་ཀྱི་རྟོག་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པ་རང་དངོས་གནས་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱར་བྱབ་
 པ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་ཞིང་། དེ་ལས་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྟོ་
 བ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། དེར་མ་ཐད་བྱམ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 སྲིད་པ་གསུམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་བ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་པས་རྗེས་བྲན་ཞེས་

1 གསུམ་པར་འཕྲོ་བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ག། བྱག་ན་རྟོ་རྟེ། བྱག་རྟོར་སྟོང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 11༨༠/13

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ག། སྟོབ་དཔོན་སྟན་གསལ་བཟང་པོ། ལྷ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག་གངས་ 444/1 ལས་འགྲུར་
 མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་རྗེས་སུ་བྲན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འོད་པའི་ལྷ་མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ལས་འོད་
 ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རོ་སོ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རོ་སོ་ཁམས་གསུམ་པ་སྟོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།” ཞེས་འགྲུང་དོ།

4 བདག་ཉིད་དུ་ཀྱི་རྟོག་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པས་ཏེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ག། ལྷ་རོ་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ 433/16

གསུངས་སོ།། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “གཙོ་བོ་ཙུ་གསུམ་དགོན་མཆོག་གསུམ།།
འདྲིན་པ་དེ་ནང་ཐེག་ལེ་འདྲིན།། ཐེག་པ་མཆོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོ།”¹ ཞེས་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཡེ་
ཤེས་རྟེན།^{2,3} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ཆོས་ལོངས་
སྤྱུ་ལ་གསུམ། འདྲིན་པ་ལྟན་སྐྱེས་ངོ་བོར་འདྲིན་པ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པས་གཙོ་བོ། དགའ་
བ་བཞི་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཐེག་པ་མཆོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོའོ། ཞེས་འཆད་དོ།

དུག་པ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐུ་གྲུབ་ནས་ལས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་དང་། ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་གི་དགའ་བ་
བཞི་འདྲིན་བའི་རྗེས་བྲན་གྱི་ལམ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ཤིང་། བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་རྗེས་ཆགས་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲིན་རྒྱས་པ་ནས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ནི། ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་
དང་། ཤེས་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་ཡི་དངོས་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་
འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པས་
འདྲིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་སྤར་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་
བ་ནས། ས་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པས་འདྲིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་རྣམས་སུ་མཐོང་
བའི་དོན་རི་སྟེང་ཅིག་མཐོང་གི་བར་ས་རེ་རེ་བཞིན་སྤར་མ་མཐོང་བའི་དོན་རི་སྟེང་ཅིག་མཐོང་
བའི་འགྲོ་ཀྱན་དགའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་དང་ལྟན་པའམ། ཡང་ན་འགྲོ་ཀྱན་དགའ་བའི་མཆོག་
ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་དང་ལྟན་པ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། དཔེར་ན་གསེར་འགྱུར་གྱི་དཔུལ་

¹ སྟོན་པ་སོགས།། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བརྟེན།། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ བཟུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། པ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༩༡༡

ཆུས་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཟོས་ནས་གསེར་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་
 ཉོགས་པའི་ལམ་ཉི་ཞི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱས་ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་
 ཉེ་སྤྱིབ་བྲལ་གྱི་སྒྲ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུར་སྦྱེད་པ་པོ་དེ་སྦྱེད་པར་
 བྱེད་ལ། འཕོ་ཆེན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱུར་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་ལས་ས་བརྩ་གཉིས་མངོན་
 དུ་བྱས་པའི་བྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཆོད་ཅིང་རྗེད་པ་སྟེ་བཀུར་བའི་གནས་སོ། དེས་
 བ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ནི། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆོད་ཐམས་ཅད་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་ཟ་བར་བྱེད་
 རུས་པ་གསེར་འགྱུར་གྱི་ཅིའི་དདུལ་ཚུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་རྗེས་
 སུ་ཆགས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཉིད་
 ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིབ་ལའི་བརྒྱ་བརྩ་བདུན་
 པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་
 གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་བ་སྟེ།¹ འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་²གཟུགས་ལ་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཏོ།”³ ཞེས་དང་། དུག་རྟོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། “དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 འདོད་པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ།⁴ དེ་ལ་
 གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་⁵དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞུགས་ཏོ།”⁶ ཞེས་དང་། ལྷ་རྩ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྱང་། “དེ་ནས་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་གང་ཞིག་ལས་མི་གཡོ་བའི་
 བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་སེམས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་

¹ གྱུར་པས་ཉེ། ཐེ་པར། ཅོ་པར།

² ཡེ་ཤེས་། བེ་དང་སྒྲར་དུ་མི་སྒྲང་།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༣༥། ༡༥

⁴ ཐོབ་པས་ཉེ། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁵ བྲལ་བའི་། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། དུག་ཉོན་ལྟེ། དུག་རྟོག་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༩༠། ༡༤

ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ།།¹ ཞེས་རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པ་སྟོམས་འབྲུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་ཆགས་བྱས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་འབྲུ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་ལའང་གངས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཕྱེ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་བྲུག་བརྒྱ་དང་། དེ་ལའང་སའི་དབྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་འི་བརྒྱ་བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། “དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐའ་ཐོག་ལ་གནས་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཏེ། དེའི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བཅུ་²བྲུག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ།། ཆགས་བྲལ་ནི་ནག་པོའོ།། དེའི་དང་པོ་ལ་³གནས་པ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་⁴མ་ཞུགས་པ་སྟེ་མངོན་པར་⁵རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་⁶མཆོན་ཉིད་དོ།། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཡུང་དབྱགས་ཀྱི་གངས་ཞེས་པ་⁷ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་བྲུག་བརྒྱའི་གངས་འབེལ་ལོ།། གསང་བར་རྟོ་རྟོར་བྱའི་ཅེ་མོ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་བྲག་སུམ་ཅུ་ཅ་བྲུག་གིས་འབེལ་ཏེ་དེའི་གངས་ཀྱིས་⁸སྟོག་རྣམས་བསད་ནས་གསང་བའི་བསྐྱར་ཕྱིན་པ་⁹དེས་ས་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།།¹⁰ དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་དང་སྟོང་

1 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ག་སྟོབ་དཔོན་སྟོན་གྲགས་བཟང་པོ། ལྷ་རྩེ་པའི་ཀྱེ་རྩེར་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག་གངས་ ༤༤༥། 23 ལས་འགྱུར་མི་འབྲསྟེ། “དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལས་སེམས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སེམས་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞེད་དོ།།” ཞེས་འགྱུར་རོ།།

2 བཅུ་ བེ་དང་སྐྱར་ནང་མི་སྟང་།

3 ལས་ བེ་པར། སྐྱར་པར།

4 ལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྟང་།

5 ཞུགས་པ་ལམ་མངོན་པར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 དུས་ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྟང་།

7 གངས་ཤེས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 ཀྱི་ སྟེ་པར། ཅེ་པར།

9 གསང་བའི་བསྐྱར་ཐོབ་པོ། བེ་པར། སྐྱར་པར།

10 འགྱུར་ཏེ། བེ་པར། སྐྱར་པར།

ག་དང་མགྱིན་པ་དང་དཔལ་བར་བཞི་དང་དྲུག་དང་བརྒྱད་དང་ས་བཅུ་རྒྱུ་ལྟར་ཞིང་།
གཙུག་ཏྱར་དུ་སློབ་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་ས་བཅུ་གཉིས་སོ།¹ ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་རྒྱུ་ལྟར་
གྱི་དོན་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་རྒྱུ་ལྟར་སློབ་པ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་
ལ་ཕྱི་ལ་སྒྲ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙེ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་། བཅུ་དྲུག་པ་དངོས་གནས་ལ་མེད་
གྲང་ནག་ཆ་དང་པོ་མ་ཞུགས་པའི་གོང་དེར་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་གཅིག་སྒྲོས་བཙེས་ནས་བཞག་པ་
ལྟར་ནང་ལ་ཁམས་དཀར་པོ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། ལམ་ལ་ནོར་བུའི་ཅེར་ཁམས་
དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་གཞན་དུ་གཡོ་མེད་དུ་བྱས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་
དང་པོ་སྒྲི་ཞིང་། དེས་ལུས་གྱི་བེམ་པོའི་ཆ་ཉི་ལྔ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་གཅིག་སྒྲོས་ཤིང་ལས་
རྒྱང་གཅིག་འགག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་བས་ནོར་བུའི་ཅེར་ནས་གསང་གནས་
གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། དེ་ནས་ལྷེ་བ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་ག་དང་། དེ་ནས་མགྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་
དཔལ་བ་དང་། དེ་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་གྱི་གནས་དྲུག་པོ་དེ་རེ་རེར་ཁམས་དཀར་པོའི་
ཐིག་ལེ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རེ་གཡོ་མེད་དུ་རིམ་བར་བཅེགས་པ་ལས། དེའི་གངས་སྟོང་གྱི་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མས་གངས་དེ་སྟོང་གྱི་ལས་རྒྱང་འགགས་པར་བྱས་ཤིང་ལུས་གྱི་
བེམ་པོའི་ཆ་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་ས་གཉིས་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་
འཆོས་ནི། “སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི། ཉགས་རྒྱུ་སྒྲུང་བས་དངོས་པོ་མཆོག་། དེ་
འདྲ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ།² ཀྱན་དགའ་ཆེན་པོའི་³མིག་དང་ལྗན། ལྗན་ཆོས་ལྟ་སྟངས་བཞི་
ཡིན་ཏེ། ལྟ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ཉགས་མཆོན་རྒྱུས་། སྟོང་པ་པོ་⁴ནི་ཡན་ལག་དྲུག་། མཆོད་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ་ད། དེ་གས་ལྗན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཤི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༤༡།༡༠

² བརྒྱའི་ཆ་གཅིག་ དཔེ་བར།

³ རྣལ་འབྱོར་དེ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་བར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ པོ་ རྟེ་པར། ཅོ་པར།

⁵ སྟོས་པ་པོ་ པེ་པར། སྟོར་པར།

བྱེད་པ་པོ་ རྟེ་པར། ཅོ་པར།

ཅིང་རྗེད་པ་བསྟེན་སྦྱབ་བཞི། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་པ་འདས།”¹ ཞེས་འཆད་དོ། གསུམ་
 པ་(བསྐྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིའི་ངོ་བོ་བཤའ་པ་)ནི། ཤེས་པས་སྲིད་འབྱུང་སྒྱུ་གནས་མེད། ཅེས་སོགས་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་དྲུག་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དེ་རིམ་ལྔ་བུ་
 ཞེ་ན། ཤེས་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྲིད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྒྱུ་བ་དང་གནས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ལས་འབྱུང་བ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་འཁོར་
 བའི་མཐའ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་འབྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་བུ་དེ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་རྗེ་རྗེའི་བདག་ཉིད་
 སྤྱི་ཞིང་མཁྲིགས་པའི་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྒྱུ་དེ་ནི་ཞི་བའི་མཐའ་སེལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞི་
 མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སྒྱུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྒྲེས་མ་ཐག་པ་འགྲོ་བས་ཏེ་ས་བཅུ་གཉིས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལྡན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་དེ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་ཉམས་སུ་
 སྦྱངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་
 ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་རྒྱུད་དོན་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་རྗེ་རྗེས་སྟོན་དཔོན་
 ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞུང་གི་རིམ་པ་དབྱུགས་ཏེ་གསུངས་པ་ཉིད། རྗེ་བཙུན་སྦྱན་
 རས་གཟིགས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱི་རིམ་པ་འབྱུགས་པ་ལེགས་པར་སྒྲེབ་སྟེ། རྣམ་
 དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤའ་འདི་གཏམ་དུ་བྲས་སོ། ལེའུ་འདི་ལ་
 སྟོང་གའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཙ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོན་
 བྱེད་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྟེན་པ་གཅིག་གིས་དམན་པའི་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས།
 “ལུས་ནི་ཡུལ་ཆེན་ཉི་ཤུ་བཞི། དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་སྦྱར་བ་དང་། སྟོང་དབུས་པ་སྦྱའི་འདབ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད་ བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། སྟོན་གྲངས་ 34714

མར་ལྷན། གནས་གཙོ་ཡིན་ཏེ་ཙ་ལྷ་ཡི།¹ ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷ་དག །² ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། སྤྲུལ་པ། དབང་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྤྱུ་བཞིའི་ཁོར་བུས་གཏམས། ཡན་ལག་
 རྩལ་གི་གཏིང་མཐའ་དཔག་དགའ་བ། སྤྱོད་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་འདིར།
 སྤྲུལ་བཟང་ངང་མོ་དགའ་བའི་གར་བྱོས་ཤིག །མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
 པ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་རྩལ་
 པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

༄ མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དག་པའི་ངོས།
 ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་གསལ་བ་ཅན།
 རོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ།
 དངོས་པོ་ཀྱན་གྱིས་བྱུག་བྱས་ནས།

དེ་ཉིད་བསྟོད་པའི་མེ་ཏོག་གི།
 འབྲེང་བ་རིམ་པར་སྤེལ་བ་གང་།
 བྱོགས་ཀྱི་བྱ་མོའི་རྣ་ལུང་ལ།
 འཁྱུད་པར་ཚོམ་པ་འདི་སྤྲུལ་ལོ།

གཉིས་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་
 ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་སོ། དང་པོ་(དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱ་བའི་
 ཚུལ་)ནི། རང་སྤྱུ་བར་སྒྲོམ་ན་དང་པོ་གནས་བསྐྱར་བ་ནས་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་ཡན་ཆད་
 རྫོགས་པར་བྱས་ལ། རིམ་གྱིས་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་ནི། སྤང་མེ་བསྟོད་པ་ཡབ་ཡུམ་
 རུབ་དང་རྒྱང་མཚམས་སུ་བཞུགས་པ་དབྱུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་གདན་ལ་བཞུགས་པར་བྱ། རྣམ་སྤང་

༡ ཡིས་ཀྱི་མེ་པར། སྤང་བར།

༢ བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། རྒྱུད་ བ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༢༩༣།

རུབ་དང་། སངས་རྒྱལ་སྤྱན་རླླབ་མཆོམས་སུ་བཀོད། གཙོ་བོའི་སྤྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དབང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་གཙོད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་སྤྱོད་མདོག་ལྷང་གྲུ་གཡོན་རྩོུ་རྩོུ་དང་།
གཡས་རལ་གྱི་འཛིན་པ། རྩོུ་རྩོུ་གྲུང་གིས་བཞུགས་པའི་སྤྱགས་ཀར་འཁོར་ལོ་ཅིགས་
བརྒྱད་པ་ལ། ཨྱི་རྩུ་འཛུལ་ཉེན་མེད་གནས་པའི་ལྷ་བར་ཨ་ལྷང་གྲུ་གནས་པའོ། ། གཞན་རྩོུ་རྩོུ་
དབྱེངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོུ་བ་བཞེན་ལོ། །

གཉིས་པ་(གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་)ལ་ལ། སྤྱི་སྤྱོད་ནས་བསྟོད་པ། གསུང་གི་སྤྱགས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས། ཡོན་ཉན་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་བསྟོད་པའོ། ། དང་པོ་(སྤྱི་སྤྱོད་ནས་བསྟོད་པ་)ནི། བདེ་བ་ཆེན་
པོ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྩོུ་རྩོུ་ཅན་རྣམས་ལ་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་རྟག་ཆད་
དུ་ལྷ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་བོའི་རྣམ་པར་
བསྟན་པའི་གདོང་དུག་སྟེ་ཕྱང་པོ་དུག་སྟེ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་དུག་མཆོན་ཞིང་། ཞལ་
དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་སྤྱན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱན་དབྱུངས་མ་དུག་ནི་མིག་དུག་སྟེ་དེས་དབང་
པོ་དུག་སྟེ་བ་བྱེད་པ་མཆོན་ལ། ལག་པ་དུག་གིས་ཀྱང་ལས་དབང་དུག་དང་ལས་དབང་
དུག་གིས་བྱ་བ་དུག་སྟེ་བ་བྱེད་པ་མཆོན་ཞིང་། སྟོབས་ཀྱི་སྤྱས་ཁམས་དུག་སྟེ་བ་བྱེད་པ་
ཀྱང་པའི་རིགས་དུག་མཆོན་པའི་སྤྱོད་ལྷན་པ་དང་། ཀེང་རུས་ནི་ལྷའི་ཞལ་རྣམ་པར་འགྱུར་
པའི་མི་སྤྱག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱང་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་པོ་སྟེ་དེའི་དོན་ནི། ཀྱི་
བདེ་བ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱེངས་ལས། ཀེང་རུས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེས་སྟོང་པ་
ཉིད་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆེ་བ་གཅིགས་པས་ཅ་ཉོན་དུག་གི་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པ་
པའོ། ། ཁྱོ་བོ་ཉ་ལ་ཉ་ལ་གདོང་བརྒྱུ་པའི་ཞལ་བརྒྱས་ནི་ཁམས་སོ་དུག །སོ་སོ་གཉིས་ཐོད་པ་
དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས། སེན་མོ་ཉི་ཤུ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་བརྒྱུད་དབྱེ་བ་མཆོན་པར་
བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་ནང་གི་གཤེན་རྩོུ་གཤེན་པོར་གྱུར་པ། ཕྱི་ནང་གི་བགོགས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་
འཛོམས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱལ་པོ། ཕྱག་མཆོན་ཀྱི་རྩོུ་རྩོུ་མེད་པའི་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་

པས་བགེགས་ཐམས་ཅད་འཇིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། བར་དུ་ངེས་དོན་གྱི་དོན་ཅེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཇིགས་པར་བྱེད་པའོ། དོན་ཅེ་
བྲག་པོ་ཞེས་སོགས་ལ་བྱི་མེད་འོད་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པས་ནི། དོན་ཅེ་གྲགས་པ་དོན་ཅེ་
སྟོང་། ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་དོ། དེ་ཡང་དོན་ཅེ་ཞེས་ཐ་སྟད་དུ་ཇུས་གྱི་དོན་ཅེ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་
ཡང་། སྟོང་པོ་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཅེ་ཡིན་པོ་ཞེས་བྱི་མེད་འོད་གྱི་ལུགས་སོ། སྟུ་
འབྲུལ་དོན་ཅེ་གསུམ་པོ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ལ་སྟོ་བ་འཕྱང་བ་དང་མིུ་ཐུང་གི་གཟུགས་སུ་ཡོད་
པས་སྟུ་འབྲུལ་དོན་ཅེ་གསུམ་པོ་ཆེ་དང་། རལ་བ་ལན་བྱ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཐོར་ཚུགས་དང་
ལྡན་པས་རལ་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱེདས་པ་དང་། འཁོར་བར་ཉམ་ང་མེད་པའི་བདར་སྒང་ཆེན་གྱི་
ཀོ་བ་ཆོན་པ་གོས་སུ་གྱུན་པའོ། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་བྱི་མེད་འོད་དུ་མ་བྱུང་ལ། དེ་དག་གི་ངེས་
དོན། དཔེ་མེད་འཆོས། “སྟུ་འབྲུལ་སྒྲུལ་ཨེ་དང་མི། དོན་ཅེ་ཡི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ཆེ། རྒྱས་ཤིང་ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པ་འོ།”¹ ཞེས་དང་། “མི་གཡོ་སྟོག་ཚུལ་གནས་པ་ལ། རལ་བ་གཅིག་པ་རོ་གཅིག་
གྲོལ། བསྐྱེདས་པ་དེ་འབྲ་གང་ཡོད་པའོ། སྒང་ཆེན་བདེ་བ་ཀོ་ཆོན་ནི། ལུས་ཀྱི་ཁྱབ་ཅིང་
མཉེས་པར་²བྱས། དེ་ལྡན་པས་ན་གོས་སུ་གྱུན།”³ ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(གསུང་གི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་)ནི་གྲགས་ཆེན་ཏེ་ཐུགས་རྒྱུད་བདེ་བས་གང་བ་ཏ་ཏ་
ཞེས་དབྱེས་པའི་གང་མོ་སྟོག་པར་མཛད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཉི་ཞེས་སྟོག་པའི་གསུང་གི་སྒྲས་
གཞན་ལ་བསྟེགས་པས་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་དོན་དང་། ངེས་དོན་ནི། སྟོན་མ་རབ་
གསལ་ལས། “འཇིགས་པར་བྱེད་པ་མངོན་བདེ་སྟོང་།”^{4,5} ཞེས་སོ། ཏ་ཏ་ལ་སོགས་པའི་
གང་མོ་ཆེན་པོ་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པའི་གང་རྒྱངས་ཅན་དོན་ཅེ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་གང་མོ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 349192

2 ཀྱན་ཁྱབ་བྱས་མཉེས་པར་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 349190

4 བྱེད་པ་བདེ་མ་སྟོང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 349192

ཆེས་ཆེར་སློག་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལུགས་དང་། སློན་མ་རབ་གསལ་ལས། “གད་མོ་ཆེན་པོ་བདེ་ཆེན་ཐིག་། གད་རྒྱུད་ཅན་ནི་ལྷ་ར་བའི་¹སྤྱ། ཉ་བརྒྱད་བརྗོད་པ་དོ་རྗེའི་གད། ཆེར་སློག་པས་ནི་རྒྱན་ཆད་མེད།”² ཅེས་འཆད་དོ། བར་དུ་དོ་རྗེ་སྟེ་བདེ་སྟོང་གིས་སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱི་སྟེ་སྤྱི་ཞེས་སློག་ཅིང་། བདེ་བས་སྤྱོད་པའི་གད་རྒྱུད་ཉ་ཉེས་ཀྱང་ངེས་པར་སློག་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་གཞུང་གོང་འོག་དཀྱགས་ཏེ་འཆད་པ་ནི་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལུགས་རིམ་ལ་བཞུགས་པོ།

གསུམ་པ་(ཐུགས་ཀྱི་སློན་པ་སྟོང་པ་)ནི། དོ་རྗེ་ལས་སྤྱོད་དོ་རྗེའི་བདག་། དོ་རྗེ་སྟོང་པོ་མཁའ་འབྲུ་བ། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ། དོ་རྗེ་དག་པོ་དགའ་བ་ཆེ། ཞེས་སྤྱར་ནས་འཆད་དེ། མཚན་འཛིན་གྱི་ནམ་ཆོག་གིས་མི་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོ་རྗེ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤྱོད་པ་སྟེ་བྱུང་ཞིང་དོ་རྗེ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོ་རྗེ་དང་། དེའི་སྟོང་པོ་ནི་གཉིས་སྤྱང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲུ་བ་མཚན་མར་འཛིན་པས་མི་གཡོ་ཞིང་། དེ་འབྲུ་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་དོ་རྗེ་དེས་རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པས་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲུ་ལ། ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་ངེས་དོན་གྱི་དོ་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ཆེན་པོ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་དང་། དེ་ལས་རྒྱུད་མཐའ་དག་འཛོམས་པས་ན་དག་པོའོ། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་ལས་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་སུ་གྱུར་པས་དོ་རྗེ་ལས་སྤྱོད་པ་དང་། ཞི་ཤིན་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱ་རའི་མིང་ཅན་གྱི་དོ་རྗེའི་བྲུ་ག་གཉིས་སུ་བདེ་ཆེན་སྤྱོད་པས་བདག་པོ། བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་དོ་རྗེ་སྟོང་པོ། སྤྱི་བ་བྲལ་³གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་མཁའ་འབྲུ་བ། སློག་གཡོ་བ་མེད་པས་མི་གཡོ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། དོ་

¹ བརྒྱུད་པའི་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སློན་གསལ། ཤོག་གངས་ 343།4

³ སྤྱི་བ་བྲལ་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར།

རྗེའི་ནང་དུ་བདེ་ཆེན་མངོས་པས་རྗོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་བསྐྱོད་པས་རྗོ་རྗེ་དག་པོ་ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་དོ།

བཞི་པ་(འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བསྟོད་པ་)ནི། མཚན་དུ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗོ་རྗེའི་མདའ་ཐོགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པར་མཛད་ཅིང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྗོ་རྗེའི་རལ་གྱིས་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པ་གཅོད་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་རྗོ་རྗེ་ཀྱན་རང་གི་རོ་བོར་འཆང་ཞིང་དེ་འདྲ་བའི་རྗོ་རྗེ་ཅན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྗོ་རྗེ་གཅིག་སྤུས་ཉོན་མོངས་པའི་གཡུལ་རོ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ། རྗོ་རྗེ་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འབར་བ་སྟེ་རྒྱས་པ་ནི་ཡུལ་གང་བཟླ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ལྟ་བུ་ཆད་བཟུང་མི་རྒྱས་པས་མིག་མི་བཟང་བ་ཞེས་བྲལ། སྒྲ་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲས་དབྱ་དང་ཞབས་དང་བྲག་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་འཛིན་ཏེ། དེ་ཡང་བདེ་མཚན་ཅ་རྒྱད་ལས། “ཀྱན་ཏུ་བྲག་དང་ཞབས་ལྷན་པའི། ཀྱན་ཏུ་སྒྲན་དང་དབྱ་དང་ཞལ། ཀྱན་ཏུ་སྒྲན་ལྷན་འཛིག་རྟེན་ན། ཐམས་ཅད་གཡོགས་ཏེ་རྣམ་པར་བཞུགས།”¹ ཞེས་སྒྲའི་ཆ་ལས་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་བྲག་གི་བྲ་བ་བྱེད་རྒྱས་པས་ཀྱན་ཏུ་བྲག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞབས་ཀྱི་བྲ་བ་བྱེད་རྒྱས་པས་ཞབས་ལྷན་ཞིང་། སྒྲན་དང་དབྱ་དང་ཞལ་གྱི་བྲ་བ་བྱེད་རྒྱས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲན་དང་དབྱ་དང་ཞལ་དང་། སྒྲན་གྱི་བྲ་བ་བྱེད་རྒྱས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲན་ལྷན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ལས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྗོ་རྗེ་འབར་བས་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྒྲའི་ཆ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཆ་ལས་རེ་རེས་ཀྱང་བྲ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་རྒྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་བུའི་བྲ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་དོན་རྟོ། རྗེས་འཇུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ན། བསྐྱེད་

¹ རྗེ་དགེ་བཀའ་འབྲུང་། རྒྱད། ༡ བདེ་མཚན་ཅ་རྒྱད། འོག་གངས་ ༥༧༥༧ ལས་འབྲུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀྱན་ཏུ་བྲག་དང་ཞབས་ལྷན་ཞིང་། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྒྲན་ཞལ་དབྱ། ཀྱན་ཏུ་སྒྲན་ལྷན་འཛིག་རྟེན་ན། ཐམས་ཅད་གཡོགས་ཏེ་རྣམ་པར་བཞུགས།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་། བསྐྱེད་འབྲུང་དཔེ་བསྐྱར་ན། རྒྱད། ༥ འབྲེལ་ཆེན་བྲི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༡༥༠༩ ལས་འབྲུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐམས་ཅད་ནས་ནི་བྲག་དང་ཞབས། ཀྱན་ནས་སྒྲན་དང་དབྱ་དང་ཞལ། ཀྱན་ནས་གསན་ལྷན་འཛིག་རྟེན་མཐའ། ཐམས་ཅད་བྲབ་པར་བཞུགས་པ་ནི།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ལྷ་སྤངས་དང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྩོ་རྩོ་
གཙུག་ཏྲར་གྱི་ལྷ་སྤངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབར་བར་འགྱུར་བས་མིག་མི་བཟང་བའོ།། རྩོ་རྩོ་སྟེ་ནམ་
རྩོག་གིས་མི་བྱེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་ཕྱ་
མོས་ཀྱང་བར་མ་ཆོད་པར་རྩོ་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབེབས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་
བྱེད་ནམ་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པའི་བྱ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འབེབས་
པས་འབེབས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོ་རྩོ་མིག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་རིགས་བརྒྱའི་
དབྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་པ་ཆོད་མེད་པ་ལ་འབྱུག་པ་སྟེ་
དེ་ལྷ་བྱེད་མིག་ཅན་ནོ།། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་འདི་ལྷར་འཆད་དེ། རྩོ་རྩོ་ཨ་མ་རྒྱུ་ཡིན་
ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་བ་དེར་འགོག་པ་མཆོན་དུ་མདའ་ཐོགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྩོག་
གཙུག་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་གཙུག་ཅིང་། ལྷར་
རྒྱུ་ཡི་མས་སྤང་སྤྱད་པ་ནི་རྩོ་རྩོ་འཆང་བ་དང་ཅན་གྱི་དོན་དང་། རྩོ་རྩོ་གཅིག་ཕུ་ལས་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་པའི་བདེ་བས་གཡུལ་སེལ་བ་རྩོ་རྩོ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། མིག་མི་བཟང་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་
ལྷ་མོ་དང་གཏུམ་མོའི་མེ་སྒྲི་པོར་སོན་པ་སྐྱ་ཡང་རྩོ་རྩོ་འབར་བ་དང་། རྩོ་རྩོ་འབེབས་པ་དགའ་བ་
བཅུ་དྲུག །དགའ་བ་བཞི་འབེབས་པ་ཆེན་པོ། མིག་བརྒྱ་བ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་མང་དུ་བརྟེན་པ།
རྩོ་རྩོ་མིག་ཤེད་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་དོ།།

ལྷ་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་བཟོད་པ་)ནི། རྩོ་རྩོ་སྐྱ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་ལུས་ནི་རྩོ་རྩོ་
ལུས་དང་། རྩོ་རྩོ་བ་སྤྱ་ཅན། རྩོ་རྩོ་སྐྱ་དང་། རྩོ་རྩོ་སྤྱ་ནི་གཅིག་ཕུས་ལུས་བརྒྱན་པ་དང་།
སེན་མོ་སྐྱེས་པ་རྩོ་རྩོ་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་ལྷན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྩོ་རྩོ་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་བགས་
པ་མཐེགས་པའོ།། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “ནང་དུ་ཐིག་ལའི་¹ཁ་འབྲུ་འོ།། དེ་ཉིད་རྩོ་རྩོ་སྤྱ་
ཡིན་ཏེ།² གཅིག་ཕུ་ལུས་ནི་རྒྱན་ཆད་མེད།། སེན་མོ་དཀར་དམར་འདྲེས་པ་ལས།། སྐྱེས་པ་

¹ ཐིག་ལེ་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² སྤྱ་ཡིན་ནོ།། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

བདེ་སྟོང་རྩི་ཆེའི་ཅེ། མི་འཛུགས་ཏུ་དགའ་བའི་ཡིད། རྩི་རྩི་མོ་ནམ་ཉིག་མེད། བགས་
 བ་མཐེགས་ནི་སྟོན་མི་ཚུགས།¹ ཞེས་སོ། རྩི་རྩི་འཕྲེང་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྡན། ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་བ་གཉིས་ལ་བྱི་མེད་འོད་དུ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩི་རྩི་རང་བཞིན་དུ་
 གྱུར་བས་རྩི་རྩི་འཕྲེང་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྡན་དང་། རྩི་རྩི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་པ་ཅམ་
 ལས་དངོས་བསྟན་ལ་མ་བྱུང་ཡང་། ལུས་ནི་རྩི་རྩི་བ་སྤྱོད་ཅན། ཞེས་པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྩི་རྩི་འབར་བ་མིག་མི་བཟང་། ཞེས་སོགས་སྤྱི་རྒྱུད་བཤད་པ་ལྟར། དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་གྱི་རྩི་རྩི་རང་བཞིན་དང་། དེ་དག་རེ་
 རེས་ཀྱང་ལྟ་བུ་དང་མཉན་པ་སོགས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། སྟོན་མ་
 རབ་གསལ་ལས། “རྩི་རྩི་འཕྲེང་འཛིན་ཡུལ་ཙ་བཞིར། ཐེམ་དང་ལོངས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གསུམ།
 ཉིན་མཚན་དུས་འདས་དཔལ་དང་ལྡན། དེ་འདྲའི་བྱེད་གསུམ་རྩི་རྩི་རྒྱན། རྣལ་འབྱོར་ལུས་ལ་
 བརྒྱན་པ་སྟེ།”² ཞེས་འཆད་དོ། ཡེ་གོ་བྱུག་སྟེ་གཙུག་ཏོར་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་བྱུག་དུ་ཡེ་
 གོའི་རྒྱུད་དོད་ཨུར་ནི་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པས། བྱི་ནང་གི་སྤྱོད་མཆེད་བྱུག་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བའི་རོ་བོར་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་རྩི་རྩི་དེ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཏེ་
 མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དེས་སྤྱོད་ཆེ་བས་ཏེ་ཡུལ་སྤར་ཐམས་ཅད་དེའི་རོ་བོར་བྱེད་ཅིང་།
 འཛིན་ཉེན་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བརྟན་གཡོའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་གཅིག་པ་སྟེ་བདེ་སྟོང་གི་
 ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བར་རྒྱས་འདེབས་ལ། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ནམ་
 མཁའི་མཐའ་གྲས་པར་སྤྱོད་གསུམ་པས་ཏེ་བྱུག་པའི་དོན་གྱིས་སྤྱོད་ལྡན་པ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་དང་
 བྱེད་པར་སྤྱོད་མེད་གྱི་ལམ་རྣམས་གྱི་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ལེན་འདི་ལ་སྤྱོད་གཡོའི་
 སྟོན་འབབ་པའི་རྩ་བ་དུན་དང་། བཤང་བ་དང་། གཅི་བ་དང་། བྱུག་དང་། ལུ་བ་འབབ་པའི་རྩ་
 བཞི་སྟེ་བཙུ་གཅིག་རྣམ་པར་དག་པ་མཚན་བྱེད་དུ་སྟོན་བཙུ་དང་རྒྱུད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དཔེ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩། ༡

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩། ༡

མེད་འཆོས། “སྙིང་གའི་བྱི་ཡི་ཙ་བདུན་དང་། འོག་གི་ཙ་བཞི་དེ་ཆེན་དང་། དེ་ཙ་¹ཁྲག་དང་
 ཁུ་བ་འབབ། བཙུ་གཅིག་དག་པ་སྟོག། བཙུ་དང་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་སྟག་²པའོ།”³ ཞེས་དང་།
 ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “འདི་ནི་སྙིང་གར་གནས་པའི་སྟོག་འབབ་པའི་ཙ་བདུན་དང་། བཤད་བ་
 དང་། གཅི་བ་དང་། ཁུ་བ་དང་། ཁྲག་འབབ་པའི་ཙ་བཞི་སྒྲིབ་པ་དང་བལ་བ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་
 པའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བཙུ་ཐམ་པ་རྒྱུ་པ་དང་བཅས་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་
 པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་
 པའོ།”⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པར་
 སྤང་མཛད་ཀྱི་ཞེས་པ་འཐད་པར་མི་མཛོན་ཏེ། དེ་མེད་འོད་དང་སྟོན་མ་རབ་གསལ་གཉིས་ཀ་
 དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལུགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ལ། སྟོན་མ་རབ་
 གསལ་ལས་ཀྱང་། ལེའུ་འདིའི་རྫོགས་མཆོམས་སུ་རྩི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བས་ཏེ་ལེའུ་
 བདུན་པའི་ཞེས་འབྱུང་ལ། ལེའུ་དུག་པའི་ཐོག་མར། “རྣམ་པར་⁵སྤང་མཛད་འོད་གསལ་⁶ཆེ།”⁷
 ཞེས་འབྱུང་བས་ཀྱང་གསལ་ལོ། ། སྤྲུལ་པ། རོན་བཟང་ལུས་མཛེས་སྟེབ་ལེགས་ཆོག་གིས་
 སྤྲུལ་། ལེགས་བཤད་རི་དྲགས་མིག་ཅན་འདི་མཐོང་ཆེ། རིགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་དཔལ་ལྡན་
 མ་ལ་ཡའི། དགའ་བའི་ཆོལ་ལ་དགུས་པ་འཁོག་གམ་སྟུམ། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་
 རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྩི་རིགས་ལྟེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉིད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས། ལེའུ་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

༥ གོས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀུན་ལ།

1 དེ་ཙ་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 དག་ རྟེན་པར། ཙ་པར།

3 བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གཏངས་ 34419

4 བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། སྟོན་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གཏངས་ 1246

5 སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 འོད་གསལ་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤང་།

7 བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གཏངས་ 34419

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་།
 རྣམ་བཟྱ་དབང་པོའི་གཞུ་ལྟ་བུར།
 ལྷང་བ་མཐའ་ཡས་ལ་བརྟུང་ནས།

རྣམ་དཀར་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡི།
 རྣམ་དཔྱོད་ལང་ཆོ་ངོས་པ་བཞིན།
 རྣམ་མང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཚུལ།
 རྣམ་པར་གསལ་བྱེད་དབྱངས་འདི་བསྐྱབས།

གསུམ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་
 ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། དང་པོ་(དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་
 ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་)ནི། རང་སྐྱེ་བར་བསྐྱོམ་ན་གནས་བསྐྱང་བ་ནས་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་འདེབས་ཡན་
 ཆད་ཆད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་བར་བསྐྱོམ་ན་གཙོ་བོ་འཕོ་བ་སྟེ་སྤར་གྱི་སྤང་བ་མཐའ་
 ཡས་ཡབ་ཡུམ་བྱང་དང་དབང་ལྡན་ན་བཞུགས་པ་དབྱས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་གདན་ལ་བཀོད། མི་
 བསྐྱོད་པ་བྱང་དང་། རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྡན་མ་དབང་ལྡན་གྱི་མཚམས་སུ་བཞུགས། ལྷང་
 བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་རྗེ་རྗེ་པོ་ཞལ་གཅིག་བྱག་
 གཉིས་པ། གཡས་རལ་གྱི་དང་། གཡོན་བརྒྱ་བསྐྱམས་པ། རྗེ་རྗེའི་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ།
 དེའི་སྤྱགས་ཀར་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ། ཨོྭ་བཟྱུ་ལྟེན་མཁུ། ཞེས་པ་དང་། ལྟེ་བ་ལ་ཨ་
 དཀར་པོ་བསམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་)ལ་གསུམ། དབང་བཞི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་
 བཅས་པ་མདོར་བསྟན་པ། རོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་མཇུག་
 བསྐྱེད་པའོ། དང་པོ་(དབང་བཞི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱབ་

པའི་ཚུལ་བཤད་པ། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་)ནི། ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་སོ་ལ་མ་གྲུབ་བཞིན་ཏུ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་ལས་སྒྲོས་བཏགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་དོ་བོར་མེད་ལ། དེ་མེད་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་བཞིན་ཏུ་སྒྲོས་བཅོས་པའི་ལྷའི་ཞལ་དང་བྲལ་དང་སྐྱེ་མཛད་ག་སོགས་ཀྱང་མེད་དེ། འགེལ་ཆེན་ལས། “ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་སྒྲོམས་འབྱུག་དང་། ལྷ་པཌ་ཡི་གེ་སོགས་སྤངས་ཀྱང་། འགྱུར་བ་མེད་ལས་འཁྱུངས་པའི་སྐྱེ། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ལ་འདུད།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་སྒྲོས་བཅོས་པའི་ས་བོན་ཡི་གེ་སོགས་ལས་སྐྱེད་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཀྱང་། ཏུས་འཁོར་རྩ་རྒྱད་ལས། “མི་འཛག་པ་དང་མི་གཡོ་བ་། གཞན་གྱི་གནས་སུ་མི་འགོ་བས། ཡི་གའི་སྐྱ་ནི་དབྱངས་སུ་བརྒྱད།”² ཅེས་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་སྤྲལས་ནི་སྒྲོས་བཅོས་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་མ་ཡིན་གྱི་ཡིད་སྐྱོབ་པའི་སྤྲལས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བྲལ་རྒྱ་ཆེན་མོའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་གཟུགས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། དེ་སྒྲོམ་པའི་མན་ངག་ལའང་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་པའི་འགེལ་ཆེན་ལས། “འདིར་སྤྲལས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གས་མེད་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རིགས་ལྷན་བསྐྱར་དཀར་སོ། འགེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། སོག་གངས་ 346/13

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་སོ་བསྐྱར་དཀར་སོ། དེ་འོད། སོག་གངས་ 464/14

ལ་ལྷལ་འབྱོར་གོམས་པའོ།།”¹ ཞེས་དང་། བྱུག་རྩོད་སྟོན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། “དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་
སྟུང་བའི་སྒོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོམ་པ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་པ་བཙམ་ལྟར་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།། ‘སྒོམ་པ་འདི་ནི་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པར་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྟར་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ།། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས་རི་ལྟར་བསྐབ་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། ཀྟི་ཤི་ཀ² གང་
ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་
པའོ།། ཀྟི་ཤི་ཀ³ གང་སྒྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ།།”⁴ ཞེས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྒོམ་པ་བྲ་པལ་པ་དང་། སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་
པ་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲ་བ་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།”⁵ ཞེས་ཤེས་ཕྱིན་
ཀྱི་མདོ་ལས། ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་
པ་དང་ཆ་འདྲ་བར་འདིར་ཡང་མཆན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་གསུངས་སོ།། ཞེས་
པ་ཡིན་ཀྱི་སོར་སྟུང་ཀྱི་ཉིན་མཆན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ༥། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ ༡༡༩༤།

² ཀྟི་ཤི་ཀ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཙམ་སུ་མི་སྟང་།

³ ཀྟི་ཤི་ཀ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཙམ་སུ་མི་སྟང་།

⁴ རྩེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༡། ཤོག་གངས་ ༡༡༡༩༡ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྟར་པ་རབ་འབྱོར་ལ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ།། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་
པ་དེ་ཅི་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། ཀྟི་ཤི་ཀ། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་
དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།། ཀྟི་ཤི་ཀ། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་སྒྲུབ་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་
སེམས་པ་དེ་ནི་སྒྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།།

⁵ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ༦། ལྷ་རོ་པ། དབང་མདོར་འགྲེལ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༤༣༩། ༣ ལས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བསྒོམ་
པ་འདི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཡང་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱིས་ཆེ་དང་
ལྟར་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ།། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདིར་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། ཀྟི་ཤི་ཀ། གང་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ།།
ཀྟི་ཤི་ཀ། གང་སྒྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་སྤྱིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་ལ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྒོམ་པ་བྲ་པལ་པ་དང་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པ་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་།།

སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་འདྲ་བའི་ཉིན་མཚན་གྱི་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྟགས་ནམས་ལས། ཉིན་རྟགས་
 ཏུག་ནི་ཤའི་མིག་གིས་མཐོང་ལ་དེ་ནམས་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་
 སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ནི་ལྷའི་སྐུན་གྱིས་གཟིགས་སོ།། ལོངས་སྐྱེ་དེ་ཡང་རྩེ་ལྷ་བུ་སྟུང་ན།
 གཟུགས་མེད་གཟུགས་བཟང་དམ་པ་སྟེ།། ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་སྐྱེ་དེ་ཉིད་འཆད་བྱེད་ཏུ་
 སྐབས་འདིར་བྲངས་ཏེ་རྩེ་མེད་འོད་ཏུ་བཤད་པས་དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་
 ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཡང་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པའི་གཟུགས་སུ་མེད་ཅིང་འཇམ་ཚེན་ལྷར་སྤང་བའི་ཁ་དོག་
 ལྷ་ཚོགས་གཟུགས་བརྟན་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པས་གཟུགས་བཟང་བའི་སྐྱེ་དམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
 ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཉིན་མཚན་གྱི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཞིང་ཡིད་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ། དེ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་མཐར་
 མངོན་ཏུ་བྱས་པའི་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ལོངས་སྐྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་
 ཡིན་ལ། དེས་སྤྲོས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་གངས་མེད་པ་ནམས་རྩལ་
 སྤྲ་ལོ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞུགས་པར་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་སྤང་བར་མཛད་པའི་དཔལ་ནི་ཏུ་མ་ལོངས་སྐྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བཤད་པ་ཅ་བའི་
 སྐུལ་སྐྱེ་སྟེ། ཏུས་འཁོར་བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། “ལུས་ནི་དང་ཞིང་རྩལ་སྟན་ཉམས་པ་ནམ་མཁའ་དང་
 མཚུངས་མཚན་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་རབ་རྟོགས་འགྱུར།། ལྷ་ཚོགས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་
 ཉིད་ནི་དང་ཞིང་སྤྱི་བ་པ་ནམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་ཏུ་སྤང་།།”¹ ཞེས་དང་། སྐྱབ་ལའི་ཉིས་
 བརྒྱ་སོ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྱུར། “དེ་དག་ལས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་
 ཉིད་སྐྱོར་བས་མཁའ་ལ་སྐྱར་མ་བཞིན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་སྐྱར་མའི་ཚོགས་བཞིན་ཏུ་ཏུ་མ་ལོངས་སྐྱོད་
 རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི། ཤ་ལ་སོགས་པའི་²མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་³སྤྱིད་པ་གསུམ་དང་

1 རྟོད་གཤེད་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད། ༡ དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འོག་གངས་ ༡༡ འན་༣
 2 སོགས་པའི་ ལྷར་པར།
 3 བྱ་བའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

དུས་གསུམ་མི་ལམ་¹དང་²སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའོ།³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འདྲིར་ཁུངས་སུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ནི་སོར་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། དེའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་པ་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ།”⁴ ཞེས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུན་གྱིས་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དངོས་དང་དེས་སྟོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅ་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དང་། དེ་དག་གིས་སྟོས་པའི་ཡིད་གངས་མེད་པའི་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པར་འཆང་བའམ་⁵སྟོན་པར་མཛད་པ་ལའོ། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་དག་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྐྱུ་བའི་བྱ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱུ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་རབ་ཏུ་འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གསུང་གིས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྟོག་པར་མཛད་པས་སོ། དེ་ལྟར་གསུང་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞིའི་དབྱངས་སྐྱ་བོ་ཆེ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་པོའི་ཕྱོགས་བརྩུར་གྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཆེ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་གསུང་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་བརྟེན་པས་བདུད་དང་སྐྱ་སྟེགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུགས་པ་མེད་ཅིང་ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་མཐུ་ལས་སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དང་། གསུང་དེ་ཁམས་གསུམ་ལ་

1 དུས་གསུམ་གྱི་ལམ་ རོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 དང་ བེ་དང་སྐྱུར་དུ་མི་སྐྱུར།

3 བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 11316

4 བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥། རིགས་ལྷན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ 11317

5 བསྐྱུར་བསྐྱུར་ཞུ་ཡུལ་སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཟུགས་སུ་འཆང་བའམ་ཞེས་གསལ།

མགིན་པར་གནས།¹ ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་དེ་མཐའ་དག་པར་མ་བྱངས་སོ།།

གཉིས་པ་(དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་འཛོལ་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོལ་པ་དང་། དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དུ་དབང་འགྲོ་དགོས་པས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཞིན་ན། འཛིག་རྟེན་གསུམ་སྟེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་བདུན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱམ་པའི་དབང་གིས་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་ཆབ་གཞོན་ལུ་ཞེས་པ་ས་བརྒྱད་འཛོལ་བའི་བྱམ་པ་བཞག་པའི་སྟོན་ས་ལུས་གཅིག་ལུ་དག་པར་བྱེད་ལ། གསང་དབང་གིས་གཞོན་ལུ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པས་གནས་བརྟན་ཆུང་པོ་སྟེ་ས་དགུ་འཛོལ་བའི་བྱམ་པ་བཞག་པའི་སྟོན་ས་སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་པོར་བྱེད་པའོ། ཅ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནས་མཆན་འཆང་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིམ་གྱིས་གསང་གནས་སུ་བབ་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་དག་པར་བྱེད་ཅིང་ས་བརྒྱ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱམ་པ་འཛིག་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ངོ་། ལྷག་ལྷ་སྟེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་སྦྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས་པའི་སྐྱེ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་དབང་བཞི་པ་ནི་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་འཛོལ་བའི་བྱམ་པ་འཛིག་བྱེད་ངོ་། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས་ནི། “འཛིག་རྟེན་གསུམ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད། གཞོན་ལུས་²གཅིག་ནི་གསུམ་པའི་དུས། གནས་བརྟན་སྐྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ། ཆུང་པོ་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་སོ། སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་ནི་བྱག་དགུ་བསྐྱམས། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་³བདེ་བ་འོ། སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཆན་འཆང་བ། ཞེས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་བརྒྱ་དྲུག་གོ། ལྷ་གྲུ་གཏུམ་མའི་ན་ཆུང་ལ། འཁོར་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས།⁴ ཞེས་གསུངས་སོ།། “གཞན་ནི་སྟོབ་དཔོན་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩། ༡༩

² གཞོན་ལུས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ དེ་ལ་སྐྱེས་ན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩། ༡༩

ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་¹ བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ།།”² ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ལེགས་ལམ་སྟོན་པའི་དོན་རྗེ་སྟོབ་
 དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་རྒྱུད་སྟོན་པ་སོགས་ལ་
 འཇིགས་པ་མེད་པའི་སྟོབ་དཔོན་གདུལ་བྱའི་མགོན་དང་སྐབས་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཡིད་གཙུགས་པའི་མཛའ་བཤེས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་མངོན་
 མཐོ་དང་། མཐར་ཐུག་སྐབས་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦས་པའི་སྟོན་པ་སྐབས་དང་སྟོབ་
 པ་སྐབས་སྟེ་གོང་ན་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
 སྟོན་པ་རབ་གསལ་ལས། “འཇིག་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ།”³ ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་མ་
 གིས་སོ།། དབང་བཞི་ཐོབ་ནས་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་
 ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེ་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ལ་མཐའ་ལ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་
 དུ་ལོངས་སྟོན་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་རྒྱ་མཆན་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། ཐམས་
 ཅད་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱའི་ཁོར་བུ་ནི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་སྟོང་འཛིན་ན་བྱ་ཡོད་པ་སྟོང་ལྟན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་ལྡན་པའི་འོད་
 གསལ་གྱི་སེམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་སྟོང་འཛིན་སྐབས་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་
 མས་མཆན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྟན་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས། རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་
 རྒྱུར་བཀག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉུག་མའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་དེའི་སྟེང་གི་སྟོབ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་རིམ་རྣམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཀྱིས་སྤངས་ནས། སེམས་
 དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རིགས་འབྲེལ་ལྡན་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་

1 སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པ་པོ་ ཤེ་བཀ། སྤར་པ་བཀ།
 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥། རིགས་ལྡན་བསྐྱར་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་རི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ ༡༠༩༡། ༡༤
 3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། ༥། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 346། 3

ཉེར་ལེན་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་དང་། སེམས་དེའི་བདག་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་
 བྲ་པའ་བ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱིས་ཡར་ལྷན་དུ་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁ་འབྲེད་བ་ཡིན་ནོ། ། གཉུག་མའི་སེམས་དེ་ནི་རང་
 ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ། སྒྲོམ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་¹མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྣང་ཅན་ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏྲན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་བྱས་པ་དང་
 ལྷན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། འཆི་བའི་
 ཆེ་དང་རྒྱུད་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། རྟོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས།
 “གཞོན་མ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་སངས་
 རྒྱས་སོ། །”² ཞེས་སོགས་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་རི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས། གཉུག་མའི་སེམས། མི་ཤིགས་པའི་སེམས། རང་
 བཞིན་ལྷན་སྐྱེས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སེམས། གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ། སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་
 རི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་ལ། དེ་ལམ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། “དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི།”³ སྒྲོམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་གིས་
⁴མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་འདི་⁵རྒྱུད་མ་དག་དང་ནི། རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བས་མཐོང་བར་
 འགྱུར་།”⁶ ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་འདི་དག་ལས་བརྒྱུམས་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་ནའང་
 མང་དུ་དོགས་པས་མ་སྒྲོས་སོ། ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་ཀྱང་། “ཡང་ན་ལུས་ལ་སངས་

1 བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ་དཀར་མཛེས་དཔའ་མ་དང་། མེར་གཉུག་ནས་བསྐྱར་པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་སྟོང་བ་ཉིད་ཞེས་གསལ།

2 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། 1 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྟོ་རྗེ་སྟོང་པོ། རྟོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ། སོག་གངས་ 103414

3 རྟོགས་པ་ཡིས། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར།

4 རྣམས་གང་གིས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར།

5 དེ་ཉིད་དུ་ན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར།

6 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། 3 རིགས་ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་མེད་འོད། སོག་གངས་ 367173

པོ་སྟེ་རྟོགས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལ་བྱི་མེད་འོད་དུ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་
གཙོ་པོ་སྟེ་ཞེས་བཏོན་ནས། ཆོས་དང་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཙོ་པོར་བྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་
འཆད་ལ། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་¹སྤང་བྱ་ལ།² སྤྱ་ཆེན་པོ་ནི་གཉེན་
པོ་སྟེ།³”⁴ ཞེས་གཉེན་པོ་དགའ་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་འདོད་ཆགས་སོགས་འཛེམས་
པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཐོད་ཅན་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐོད་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་བརྟེས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་ཡིན་ལ། རམ་མཁའི་ལམ་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱ་ལ་
རབ་ཏུ་གནས་ཤིང་། ཤེས་སྤྱིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ཐུགས་ཆོས་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་
པའི་མི་རྟོག་པ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ཀྱང་སྤྱ་དེས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྤྱལ་བ་དང་འཆེམས་པའི་
དོན་འབད་མེད་ལྟན་བྱུང་བ་ལ་མཛད་པས། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འཆང་བ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་བ་དག་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་གྱི་མཚོག་ཡིན་ནོ། སྟོན་མ་
རབ་གསལ་ལས། “ཉོན་མོངས་ཀུན་ལས་ཞེས་⁵པ་ནི། སྤྱང་དང་ཐར་པ་འདོད་པ་འོ། རྣམ་
པར་གྲོལ་ནི་བདེ་ཆེན་རྟོགས། ཚུལ་བ་མེད་པར་ངང་⁶གིས་གྲོལ། ཤིང་ཐགས་⁷བསྐྱེགས་པའི་
ཐལ་སྤང་བཞིན།⁸ མཁའ་ལྟར་མཐའ་མེད་བདེར་གནས་པ། དེ་ཉིད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེ། མི་
འབྲལ་ལྟན་པ་⁹འཆང་¹⁰པ་འོ། རིན་ཆེན་ཐག་མེད་བདེ་བ་སྟེ། ཀུན་མཚོག་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ།

¹ ཀུན་ནི་པེ་པར། སྟོན་པར།

² སྤང་བྱ་དང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ གཉེན་པོས་ཉི། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱ་དཔ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 342། 5

⁵ ཀུན་ལ་ཤེས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁶ རང་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁷ ཐགས་ པེ་པར། སྟོན་པར།

⁸ ཤིང་བསྐྱེགས་ཐལ་བའི་སྤང་བོ་བཞིན། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁹ བདེན་པ་ སྟོན་པར། ཚེ་པར།

¹⁰ མི་འབྲལ་རྟག་ཏུ་འཆང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

ཁྱབ་པའི་བདག་ནི་བརྟན་གཡོ་ལའོ།¹ ཞེས་འཆད་པར་མཛད་དོ། ཉི་མ་དཔལ་ནི། གཟུགས་
 ཀྱན་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། ཞེས་བཏོན་ནས། ཤེས་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྤྱོད་གཟུགས་ནི་
 སེམས་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་བས་གཟུགས་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་
 པ་²སྐབས་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བཤད་པའོ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་མཆོན་ནས་མི་རྟོག་
 བཞིན་དུ་འདོད་སྤྱོད་ལས་དཔག་བསམ་གྱི་སྤྱོད་ཤིང་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་དང་། གཏེར་སྤྱོད་ཆོགས་
 འབྱུང་བའི་བུམ་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཆོག་ལྟར་དུ་འབད་མེད་ལྟོན་གྱུ་བ་དུ་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་
 ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་(སྤྱལ་སྤྱོད་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
 བ་དེ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་འབྱུང་སྟེ། བྱགས་མཉེས་གཤེན་པས་སེམས་ཅན་ལ་པན་
 འདོགས་ཤིང་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་བཟང་ངན་དེ་ལྟར་དུ་དབྱེད་པས། སྤྱལ་བ་
 བཟང་ངན་དེ་ལྟར་བར་ཤེས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་ལ། ཁྱབ་
 བདག་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་བྱགས་དམ་བཅས་པའི་
 ཚུལ་ཤེས་ཤིང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་དབང་པོ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་ལ། ཉན་
 རང་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ལམ་རང་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་
 བྱ་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པའོ། བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་ལ། ཞེས་པའི་དོན། སྤྱོད་མ་རབ་
 གསལ་ལས། “ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་དེ་བཞིན་ནང་། ཕྱི་རོལ་རྟོག་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས།³ སྤྱོད་དང་
 ལས་དང་སྤྱོད་པ་འདྲ་དང་།⁴ གཡོ་དང་རྒྱན་པོ་དོན་རྣམས་དང་། ལྟས་དང་ཆེ་ཆོད་ནད་རྣམས་
 དང་།⁵ ཀྱན་གྱི་བྱ་བ་ཤེས་པར་འབྱུང་། རང་དུ་གཡས་གཡོན་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ། ཕྱི་ནང་དོན་

1 བསྐྱར་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། སྤོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས་སྤོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 342117

2 འཆད་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར། ཐོད་པར།

3 ཀྱི། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 སྤྱོད་པ་ནང་དང་། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

ནམས་སྦྱབ་¹པ་འོ། །གཞན་ཡང་ཆུ་མེན་བུམ་པ་ཉ། །ལུག་དང་ཁྱུ་མཚོག་མེསུན། །ཀུན་སེང་གེ་
བུ་མོ་སྤང་། །སྤྲེག་པ་གཞུ་འཛིན་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། །ཉི་མ་རྩེ་བཞེས་པ་འོ། །དེ་ཡིས་²རང་བྱུང་
ལ་སོགས་ཤེས་³། །⁴ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཚིག་ལྷན་ཞེས་པའི་དོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་འགྲེལ་
པར་བྱ་གཞིར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། “ཤེས་རབ་དང་⁵འོ་བྱེད་པས་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་⁶འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གོ། བསྐྱར་དོ་རྩེ་བཅུག་པས་མཚོག་དགའི་སྐད་ཅིག་སྟེ་དག་
གི་དམ་ཚིག་གོ། བསྐྱར་དོ་རྩེ་བསྐྱོད་པས་བྱུང་པར་གྱི་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་སྟེ་སེམས་ཀྱི་དམ་
ཚིག་གོ། རྩེ་རྩེ་ཞོར་བྱུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྷགས་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་སྐད་
ཅིག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བཞི་པའོ། །”⁷ ཞེས་གསུངས་པ་བྲངས་ཏེ་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་
བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ནི། ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་
དང་ལྷན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་
ཤེས་པས་ཏེ་མཚན་དཔེ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མངོན་དུ་
རི་ལྷར་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་། དང་པོར་དགེ་མི་དགའི་བླང་དོར་གྱི་ཆོས་ཤེས་ཏེ་རྒྱ་མི་དགེ་བ་
སྤངས་པ་ལ་བཀའ་ཤིས་པ་སྟེ་དན་འགྲོར་མི་ལྷུང་ཞིང་དེ་ལས་བཀའ་ཤིས་པ་ལྷ་མའི་ལུས་འབྱུང་བ་

༡ ལུག་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

༢ ཡི་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

༣ ཤེས་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

༤ བསྐྱན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། རྫོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཚོ། རྫོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩༡

༥ ཤེས་རབ་མ་དང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ སྐད་ཅིག་མ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༧ བསྐྱན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། བྱག་ན་རྩེ་རྩེ། བྱག་རྩོར་སྟོང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩༦༤ ལས་བྱུང་ཡང་འབྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “འདིར་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩམ་པ་ནས་དང་པོ་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་མར་འབྱུར་ཏེ་དེ་ཡང་སྐྱའི་དམ་ཚིག་གོ། དགའ་བ་ཟད་པ་ལས་བསྐྱར་དོ་རྩེ་ཞུགས་པས་
མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་མར་འབྱུར་ཏེ་དེ་ཉིད་གསུང་གི་དམ་ཚིག་གོ། མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་ཟད་པ་ལས་བསྐྱར་དོ་རྩེ་བསྐྱོད་པས་དགའ་བའི་
ཀྱི་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་མར་འབྱུར་ཏེ་དེ་ཉིད་ལྷགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གོ། དགའ་བའི་ཀྱི་དགའ་བ་ཟད་པ་ལས་རྩེ་རྩེ་ཞོར་བྱུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སོན་པས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་མར་འབྱུར་ཏེ་དེ་ཉིད་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །”
ཞེས་འབྱུང་རོ། །

བསྐྱན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུད། བ། རྫོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། བོད་པར། ཤོག་གངས་ ༡༩༩༡

ཡིན་ལ། བཀའ་ཤིས་པ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མིའི་རྟེན་མངའ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་ཞིག་གིས་
 བཀའ་ཤིས་པ་སྟེ་དང་པོར་ཆོག་པ་ལམ་དང་། དེ་ནས་གྲགས་པའི་བཀའ་ཤིས་སྦྱར་ལམ་སྟེ་མདོར་
 ན་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་བསྐྱབས་ལ། མཐར་ཕྱིན་པར་
 གྱེད་པ་ནི་སྟོན་གྲགས་དགེ་བས་ཏེ་སྟོན་གྲགས་ཀྱི་གཞིའོ། དེ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་
 བརྒྱད་བརྒྱ་ཇོག་པའི་ལས་རྒྱུང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་འགགས་པ་ལས་དབྱུགས་འབྱེན་པ་ཆེན་པོ་
 སྟེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཅིང་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་དང་བཅས་
 པའི་ལས་རྒྱུང་སྟོང་སྟེང་དྲུག་བརྒྱ་འགགས་པ་ལས་ས་གཉིས་པ་ཐོབ་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་ཟག་
 མེད་ཀྱི་དགའ་བ་ཆེན་པོའི་རོལ་མོ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེས་ཐ་མལ་པའི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་
 པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱེད་པ་དང་། ལས་རྒྱུང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འགགས་པས་ས་བཞི་པ་
 ཐོབ་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ལམ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བཙོན་པ་གོང་འཕེལ་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་རིམ་
 གྲོ་དང་། དེའི་མཐུན་རྒྱུན་སྟེ་སྟེ་ཆོག་པ་ལས་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་བའི་གྲགས་
 བདག་དཔལ་ཏེ་སྟོང་གར་གཉིད་འཕུག་གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱེད་
 པ་དང་། ལས་རྒྱུང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འགགས་པ་ལས་ས་དྲུག་པ་ཐོབ་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་མཆོག་ཕྱིན་པའི་གཙོ་བོ་སྟེ་དེ་ཉིད་གྱིས་མགྲོན་པར་མི་
 ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱེད་ཅིང་། ལས་རྒྱུང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་
 འགགས་པ་ལས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་
 སྐྱབས་སུ་འོས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དབྱལ་བར་སད་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱིབ་བྲལ་
 དུ་གྱེད་ཅིང་། ལས་རྒྱུང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འགགས་པ་ལས་ས་བརྒྱ་པ་ཐོབ་ལ། དེ་ལྟར་ཐིག་
 ལེ་བཞིའི་སྟེང་གི་དྲི་མ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དག་པར་བྱས་པ་ལས་ཆ་མཐུན་པའི་སྐྱབ་ཐོབ་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་རོ། ། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་ཉར་འཆེ་བརྒྱ་དྲུག་སྤངས་
 པའི་རབ་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་ལོངས་སྟོང་ཇོག་པའི་སྐྱ་དེ་ནི་སྐྱ་འབྲུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་

པ་དབྱལ་བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་དུ་ལས་རྒྱུ་སྤྲོད་དུག་བརྒྱ་ཡང་འགགས་པའི་ས་བཅུ་
གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིགས་པ་མ་ལུས་པ་སེལ་
བར་མཛད་པ་པོ་འོ།། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ལྷན་སྤྱང་སྟོབས་
གསུམ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཞིང་། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ཆོས་ཤེས་
བཟུལ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་བདེ་ཞེས་སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས་བྱུང་ལ། ཉི་མ་དཔལ་ནི། “འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཤེས་སོ།།”¹ ཞེས་འཆད་དོ།། ཆོག་
ལྷག་མའི་དོན་ནི། “རབ་བཟུལ་ཤེས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདས།། བཟུལ་ཤེས་ཀྱི་བཟུལ་ཤེས་པ།།
དགའ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ།།”² ཉམས་སུ་སྤྱང་བས་གྲགས་པ་ཡིས།³ བཟུལ་ཤེས་སྟོན་གྲགས་
དགེ་བ་ཐོབ།། ཆགས་སོགས་མ་སྤངས་དབུགས་འབྱེན་ཆེ།⁴ ཆོས་པར་བྱེད་པ་དགའ་སྟོན་
ཆེ།། དགའ་ཆེན་ལྷན་སྤྲེས་རོལ་པ་ནི། བློ་འཕྲུལ་ལྷ་བྱའི་སྤང་བ་ལ། ཆེན་པོ་དོན་དམ་⁵ བྱུག་
རྒྱ་ཆེ།། བཀུར་སྟེ་ལུས་ལས་⁶ རྩལ་བ་བྱེད།། རིམ་གྱི་རྒྱུང་ལས་ལེགས་སྦྱར་བ།། ལུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཐོབ།། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་འཇིག་རྟེན་ལ།⁷ གྲགས་བདག་དཔལ་ནི་ལྷན་
ཅིག་སྤྲེས།། མཆོག་ལྷན་ལྷན་སྤྲེས་ཡོད་པ་ལས།། མཆོག་སྤྱིན་བཞི་པའི་གཙོ་བོ་སྟེ། དེ་ཉིད་
སྤྲེས་ཀྱི་དམ་པ་དང་། གཉེན་པོར་ཆེ་བས་⁸ སྤྲེས་སུ་འོས།། འཇིག་རྟེན་དགའ་ནི་དུག་གསུམ་
སྟེ།། རབ་ཀྱི་མཆོག་ནི་བདེ་སྤྱང་རོ།། དེ་ཡིས་⁹ འཇིགས་པ་མ་ལུས་པ།། ཤིན་ཏུ་མེད་པས་སེལ་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རྫོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། རོག་གྲངས་ 140174

2 བཅུ་དྲུག་པོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 ཡི། བོད་པར། ལྷན་པར།

4 དབུགས་འབྱེན་ན། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 ཆེན་པོ་དེ་རྒྱུ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 ལུས་ལ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 ལས། བོད་པར། རྩལ་པར།

8 ཆེ་བ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

9 ཡི། དཔེ་པར། ལྷན་པར།

བ་ལོ།¹ ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(དོན་དེ་ཉིད་)རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལོ། དང་པོ་(དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ནི། བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བའི་
ངེས་དོན་ནི། གཙུག་ཕྱད་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་གནས་སྤྱི་བོ་ཡིན་ལ་ཕྱད་བྱ་ལྷང་ལོ་ཅན་ཏེ་དེ་ཙམ་
རྣམས་འདུས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། གནས་དེར་རལ་བ་སྐྱུ་སྟེ་ཙམ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་ཅོད་
པན་ཐོགས་ཏེ་རིགས་ལྗེའི་བྱམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གཙུག་ཏྱར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཙམ་འདབ་བཞི་དབྱས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དེ། དེ་དག་རང་ལས་གྲེས་པའི་ཙམ་བྱ་བས་བཅེངས་པ་དང་། གདོང་ལྟ་སྟེ་
འབྱུང་བ་ལྗེའི་ཙམ་འདབ་ལ་ཟུར་ཕྱད་ལྟ་སྟེ་འབྱུང་བ་ལྗེའི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དང་། ཟུར་ཕྱད་ལྟ་བུ་མེ་ཏོག་
གི་ཐོད་དེ་རྒྱུ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ལྷག་མ་འགགས་ནས་དེ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་
ནས་རྒྱ་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་བྱམ་པའི་དབང་
ངོ་། གསང་དབང་གི་ངེས་དོན་ཡང་ས་བཅུ་པ་དེ་མགོ་རྒྱུ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་ལ།
བརྒྱལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་ནི་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སྟེ། ཙམ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱ་བ་བརྒྱལ་ནས་དབྱ་མར་ཞུགས་པ་དང་། ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཁམས་གནས་གཞན་དུ་གཡོ་
བ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་བརྒྱལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་དཀའ་ཐུབ་མཐར་
བྱིན་པ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ་དང་། དེས་ཉོན་མོངས་པ་དག་པར་བྱས་པས་གཙང་གནས་དམ་པ་
དང་དེ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་གཉིས་སྤངས་པའི་མཆོན་གཞི་ནི་གོ་ཉུང་སྟེ་སྟོན་པ་ཤྲུ་བྱབ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་བྲམ་ཟེ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པས་མ་གོས་པས་གཙང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཞེས་པ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤྱོད་ན་
ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་མངོན་དུ་མཛད་པས་ཆངས་པ་ཐོབ་པ་
དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་ཐར་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལུས་ཏེ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 341/16

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་སྐྱོལ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཉིས་སྒྲིབ་གི་སྒྲིབ་
པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དོ། སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “གཙུག་ཕུང་
འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ། ཕུང་བྱ་དབང་གིས་རབ་རྒྱ་བཅིངས།”¹ ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་དེ་ཆང་
བར་མ་བྲངས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྒྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པའོ།
དང་པོ་(སྒྱིར་བཤད་པ་)ནི། བྱ་ངན་འདས་ཤིང་ནི་བྱིར་མི་འོང་བ་དང་། བྱ་ངན་འདས་ནི་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པ་དང་། ལེགས་པར་བྱ་ངན་འདས་དང་ཉེ་བ་ནི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་
རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་སྒྲིབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞི་
བ་བྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
སྐྱག་གི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་སེལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལུས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
འདས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའོ། དཔེ་མེད་འཛོལ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། བྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ།
དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་ཉེ་བ་ནི་ལེགས་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ཉེ་བ་དང་། དེའི་ཐབས་ནི་མཐའ་
བྲལ་རྫོགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ཡང་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་
སྐྱག་པ་ནི་དགའ་བྲལ། མཐར་གྱུར་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས། ཁམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷན་
སྐྱེས་དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་ལུས་དང་། དེ་ནི་ལུས་ལུས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་འདས་པའོ། ཞེས་
པར་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་)ལ། ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་བཤད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་
གཞན་གྱིས་བརྗེ་བར་མི་རུས་པས་བྱབ་པ་མེད་པ། གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པའི་དཔེ་

¹ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། པ། སྒྲོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩༡

མེད་པ། གཏིང་མི་མངོན་པས་གཟུགས་སུ་མི་སྣང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་གསལ་
 བར་བྱེད་པ། གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། དེ་ཡང་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་
 ལས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི། རྟེན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཅན་ནས་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་བར་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་བ་པོའི་ཤིན་ཏུ་ཤ་ཞིང་རྟོགས་དཀའ་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་སུ་རྒྱུ་གྱུར་མ་བསྐྱེད་
 པས་ས་བོན་དང་བྲལ་ཞིང་། རང་གི་རང་བཞིན་རྣམས་མེད་པས་བྲི་མ་མ་ཞུགས་པའོ། སྟོ་བྱུར་
 རྣམ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་མ་ཟད་སྟོ་བྱུར་བའི་སྤང་
 བྱའི་རྣམ་དང་བྲལ་ཞིང་བྲི་མ་མེད་པ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྤངས་ཤིང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བའི་
 སྟོན་ཡང་མེད་པའོ། རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་པར་ནི། སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉིད་ལས་ཤིན་ཏུ་
 སད་པས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཡུལ་རི་ལྟ་བུ་ཀྱན་
 ཤེས་ཤིང་རི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱན་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ལས་འདས་ཤིང་ལྡན་ཅིག་སྟེས་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་འཆང་བས་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ལྟན་གྱིས་བྱལ་ཅིང་། དུས་གསུམ་དུ་རྟེན་མི་ཆད་པར་སངས་རྒྱུ་གྱི་
 འཕྲིན་ལས་འབྱུང་བའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའོ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྟོ་
 བྱུར་གྱི་བྲི་མ་རིམ་གྱིས་བསལ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་མཚོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། ། ལས་རྒྱང་མ་ལུས་པར་
 འགགས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཆ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ལས་སྐྱོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་དང་། ཐུགས་གོང་དུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དེ་འབྲལ་མི་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་

ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་པོ་དང་གང་དུ་
 སྤྱད་པའི་ཙུ་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ཡང་ཞེ་
 མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་དང་། སྤྱིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་
 ལེས་རབ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ལེས་གཉིས་ཐབས་ལེས་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱིས་
 ཐབས་ལེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་རིགས་སུ་ཆད་པ་མེད་ལ། རྒྱ་མེད་པས་ཐབས་ལེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡེ་ལེས་མིག་གཅིག་སྟེ་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་ལྷ་
 སྤངས་གྱིས་ཡེ་ལེས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་དང་། རྩེ་མ་མེད་པ་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡེ་
 ལེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཡེ་ལེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐབས་
 ལེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ལེས་ཀྱི་སྤྱོད་དོས་སུ་གཟིགས་པའོ། ། ཡེ་ལེས་
 ལེ་ལྷའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། “འདི་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ལེས་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་¹སྟེ། དོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །”² ཞེས་སོགས་རྩེ་སྟེན་ཅིག་
 གིས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ལེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་
 བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ལེས་ནི་རང་གི་རིག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མཐུན་པ་ནམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་དབང་པོ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ལེས་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པའི་མཉམ་གཞག་རང་རིག་པའི་
 ཡེ་ལེས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ། ལྷ་ངན་འདས་ནི་ལེགས་
 པར་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ལེས་ཀུན་རིག་དམ་པ་པོ། ཞེས་པའི་བར་བྲངས་སོ། ། སངས་རྒྱས་
 ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། ཅེས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན། སྤྱོད་མ་རབ་གསལ་ལས། “སངས་རྒྱས་ཐོག་

¹ ཞེས་བྱ་བ་ ཐོད་པར། ལེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ས། རྒྱ་ད། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དཀར་པོ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ ༡༩༠༡༡༦

མ་ཐ་མ་མེད།། ཅེས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་¹པའི་དོན།། སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོ་གང་ལ།།² ཐོག་མ་མཁའ་
འབྲས་སྤྱེ་བ་མེད།། མཁའ་དང་འབྲས་བར་དུ་ཡང་།། གནས་དུས་ཉིད་ནས་མཁའ་དང་འབྲས།།
དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་བཞིན།། རྒྱ་ལམ་འབྲས་བྱ་རྣམ་དག་པས།། དེ་དོགས་ཀྱན་དང་
བྲལ་བ་ལོ།། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་འཐད་པ་ཡང་།། དང་པོ་³སངས་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པ།། ཞེས་པ་དུས་
གསུམ་དག་པ་ལོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་ལ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་⁵ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སོ།། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མ་
དང་ཐ་མར་སྤྱེ་བ་དང་འགག་པ་དགའ་བྲལ་གྱི་སྐད་ཅིག་འཇག་པའི་སྐད་ཅིག་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་⁶དོན་
དམ་པར་ན་མེད་པས་ན་མེད་པ་⁷ཨ་དགག་པའི་དོན་ནོ།། དེས་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་
དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ་⁸རྣམ་པ་ལྷ་དང་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་སྟུ་འབྲལ་བ་བས་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ།།”⁹ ཞེས་གསུངས་སོ།། ཁོང་དུ་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ལས་ལྷའི་ན་བས་ཆོས་ཐོས་
པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་ལྷན་པས་ཆེག་གི་
དབང་ཕྱག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་སྦྱར་བས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ། སྤྱོད་པའི་སྤྱེས་མཆོག་འགྲན་ཆེ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ། ཆོས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱོད་པའི་དམ་པ་

1 རྟོག་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

2 ངོ་བོ་ལ།། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 དང་པོའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 307།6

5 ཀྱི་ རྟེན་པར། ཅོ་པར།

6 རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 དོན་དམ་པ་མེད་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 སྐད་ཅིག་མ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

9 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོན་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 743།74

མཚོག་གི་གནས་ཏེ་སློན་མེད་པའི་ཐེག་པ་འདོམས་པར་མཛད་པ། སྤྱི་བའི་སེང་གེ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་བདུད་དང་སྤྱི་སྤྱེགས་བྱེད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
 རྒྱས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚུགས་པ་མེད་པ་སྟེ་བརྗེ་བ་མེད་པར་མི་འདིགས་པ་བཞི་བརྟེན་
 པའི་སློན་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའོ།། སྟོན་མ་རབ་
 གསལ་ལས། “ཆོག་གི་དབང་ཕྱག་རྒྱུད་གནས་པ། སྤྱི་བ་ཆེ་ནི་གསུང་དོ་རྗེ། སྤྱི་བའི་རྒྱུད་ལ་
 དབང་ཕྱག་ཐིག །¹སྤྱི་བའི་རྒྱལ་པོ་རྩེ་²སོན་པ། སྤྱི་བའི་དམ་པ་གསུང་དོ་རྗེ། མཚོག་གི་
 གསུང་ནི་གསུང་དག་པའོ།། རྒྱུད་བྱབ་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་ཉིད། ཉན་ཐོས་རྣམས་དག་མཚུངས་པ་
 མེད་ཀྱི་³ཅེས་འཆད་དོ།། སྤྱི་བའི་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟོ་བ་སྟེ་
 ཤེས་རབ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་བཟོ་བ་
 དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས་ཤིང་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་ནི་དེ་གཉིས་
 ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། གཟི་བརྗེད་འཕྲེང་བ་སྟེ་སྤྱི་ལ་རྒྱན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་མངའ་བས་ལྟོ་ན་སྤྱག་པ་
 དང་། སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྤྱོད་ཆོགས་འཕྲོ་བས་འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་གྱི་སེའུས་སྤྱགས་
 ཀ་ན་བརྒྱན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྤྱགས་ཀ་ན་བཞུགས་པའི་ལག་ན་སྟེ་ཕྱག་ན་
 འོད་འབར་བ་སྤྲང་བ་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་པའི་ནད་གསོ་བའི་སྤྱན་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་
 དང་གཙོ་བོ་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ཐུག་རྩ་འབྱེན་པ་ལ་སློན་མེད་པར་གྱུར་པའོ།། དེས་ན་ལོ་
 མ་དང་ཡལ་ག་དང་སྟོང་བྱ་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་སྤྱན་རྣམས་མ་ལུས་པ་གང་ལས་འབྱུང་
 བའི་སྤྱན་གྱི་སྟོན་པའི་ཤིང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་ཐོས་པའི་ནད་དོ་ཅོག་
 འཇོམས་པས་དེ་དག་གིས་དག་ཆེ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པས་འདིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་པར་
 གྱུར་པས་སྤྱག་བྱ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་ཡིན་ལ། འདིག་ཉེན་གསུམ་སྟེ་
 ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའོ།། བདུད་ཅི་ཐིགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་གཟི་

¹ ཐིག་ཏུ་དཔེ་པར།

² རྩེ་ འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། རྒྱུད་ པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༠༡༡༥

བརྗེད་འཕྲེང་བ་ནི་གཏུམ་མོའི་མེ་དང་། ལྷ་ན་སྤྱག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སྤྱེས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་
 དང་། ལྷ་སྤྱེས་ཀྱི་འོད་བཟང་པོ་འབར་བ་དང་། དཔལ་གྱི་བེའུ་ནི་བཟུ་ཤིས་པའི་མཚན་མ་
 དགའ་བ་འབྲིལ་བ་དང་། ལག་ན་འཛིན་པས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་འོད་འབར་བ་སྟེ་ཡུལ་སྤང་
 ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རོལ་པར་འཆར་བར་བྱེད་པ་སོགས་སུ་འཆད་དོ། དང་པོའི་སངས་
 རྒྱུ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཞད་
 པ། རང་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཞད་པ། གཞན་ལ་སྤྱར་ཏེ་བཞད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་དུ་འཛིག་རྟེན་
 ཁམས་ལྟར་སྤང་སྟེ་དཔལ་ལྷན་ནི་རི་རབ་སྒྲིང་བཞི། རྒྱ་སྐར་ནི་ཐ་སྐར་སོགས་ཉེར་བདུན།
 དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ལུག་ལ་སོགས་པའི་བྲིམ་བཅུ་གཉིས། ལྷན་ནི་ཉི་མ་དང་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །
 རྒྱུགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་ཉི་ཆེ་སྐར་བྲིམ་དང་བཅས་པ་རིམ་བར་འཁོར་བ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་འཛུགས་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བྱེད་པ་ལས་ཉིན་རུབ་
 དང་། ཉམ་ཆེ་གང་ཤོད་དང་། སྟོན་དཔྱིད་སོགས་ཀྱི་འཆར་བ་སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་དོན་བྱེད་པ་དང་།
 འཕྲོ་ན་གདུགས་གཅིག་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་སྟེ་ཡངས་པ་ནི་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་འཁོར་བའོ། དེས་
 བ་འདི་ལ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་
 སྤྱུལ་ནས་དོན་མཛད་པ་དང་། དངོས་གནས་ལ་སྤྱུལ་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྗེ་རྗེ་འཆར་གིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་རོ་ཐོར་གཅིག་
 དུ་¹མཛད་པ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རོལ་པར་འཕར་བ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ། རི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དེ་བཞིན་ནང་། ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་
 རང་ལ་སྤྱར་བ་ལས་བསྐྱེད་རྗེ་གས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྤྱང་གཞི་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སོགས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དང་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་སྒྲོང་བ་ཤེས་དགོས་སོ། ། རང་ལ་སྤྱར་
 བ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱབ་པ་པོའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་ཏེ་སྤྱ་བུག་གཡམས་ནས་

1 རོར་གཅིག་དུ་ རྒྱ་གར་པར་མ། ཤེས་པར། (བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་སེར་གཙུག་ནས་བསྐྱར་བའི་དེབ་གཞུགས་
 གཉིས་སུ་རོ་ཐོར་རོ་གཅིག་དུ་ཞེས་གསལ།)

ཉི་མའི་ཅ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་དང་། ལྷ་བྱག་གཡོན་ནས་ཟླ་བའི་ཅ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བའི་དོན་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་ནི་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱང་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་རྒྱ་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་རྒྱ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རྒྱང་དང་། ཅན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་དབྱ་མ་ནས་རྒྱ་བ་དང་། རྟོགས་བཅུ་སྟེ་
 གཡམས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུའི་རྒྱང་དང་། ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་
 ཅ་སོ་སོའི་ནང་ནས་བ་སྟེའི་མཐར་ཐུག་པར་རྒྱང་རྒྱ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་
 འཇུགས་པ་སྟེ་རྒྱང་དེ་ནམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཉེན་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཟུང་ནས་གནས་པ་དང་། འགྲོ་ན་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་
 སྟེ་རྒྱང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནམས་དབྱ་མར་ཆུད་པ་ལས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའོ། ། གཞན་ལ་
 རྒྱར་ན་སྟོན་བྱང་ལ་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གིས་རྒྱད་འདི་ཉིད་གསུངས་པའི་ཆོ་དཔལ་ལྡན་
 འབྲས་སྤངས་སྟེ་ལོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཐུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། བར་དུ་རྟོ་
 རྟེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟེང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐར་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐར་
 ཀྱི་ཆུ་ཆོད་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ལྷ་ཆོགས་ཅན་ཀྱི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་ན་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཐུགས་པས་ཐོགས་བཅུ་ནམ་
 མཁའི་མཐར་ཐུག་པར་ཐུབ་པས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་འཇུགས་ཤིང་། འགྲོ་བ་
 རིགས་དུག་གི་ཁམས་ན་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་སྟེ། གདུགས་ཀྱིས་ཆད་པ་ལས་སྐྱོབ་པ་
 བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྟོས་པ་བསྟན་པ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཤིང་
 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་པ་དེས་འགྲོ་བ་ནམས་སྟུག་བསྐྱེད་པས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་
 དོ། ། རྟེན་འཇུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ན། དེ་འདྲ་བའི་ལྷའི་འཁོར་ལའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོས་པ་
 དང་ནང་ལ་སྦྱར་ཉི་བཤད་པའི་ཆུལ་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་པོས་རྟོ་རྟེ་རྟེ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལས།
 ལྷང་ཐོགས་དང་སྟོང་ཐོགས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་རྟེ་ལྷར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་གི་བྱེད་པ་ལས་
 དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་སྟེ་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པས་སྟུལ་པ་རྟོ་རྟེ་ལྷའི་ལྷའི་འཁོར་ལའི་བདག་ཉིད་

ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ།། དཔེ་མེད་འཆོས། “དཔལ་ལྷན་བདེ་ཆེན་ཁམས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་
 ཞེས་པ། རྒྱ་བ་ཙ་ལ་སྐར་མ་ཐིག་ཤུས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་བསྐྱོར་བ་ལོ།། དེ་ཡང་ཙ་ཐིག་དུ་ཞེ་
 བ།། གཙུག་ཏྲར་བཞི་བ་¹དབྱལ་བཅུ་དྲུག་ཉི་ཤུ་བད་ཀན་མགིན་སོ་གཉིས།། སྟོང་གར་བརྒྱད་དེ་
 བཞི་བཅུ་ལོ།། མཁྲིས་པ་ཉེ་བ་²དྲུག་ཅུ་བཞི།། གསང་བ་བཅུ་དྲུག་བརྒྱད་ཅུ་པོ།།³ རྒྱང་ཁམས་ཆ་
 མཉམ་ནོར་བྱའི་བར།། བཅུ་དྲུག་རིགས་⁴དྲུག་ཉི་ཤུ་གཉིས།། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་འདུས་པ་ལོ།།
 ཙ་རེའི་ནང་ན་རྒྱང་བཅུ་སྟེ།། རྒྱང་ལ་བརྟེན་པས་⁵ཐིག་ལེ་རེ།། དེ་ལྟར་ཙ་རྒྱང་ཐིག་ལེ་ལ།། ཀྱང་
 གངས་⁶སྐུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱད་དང་།། དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་པར་འདོད།། དེ་ཉིད་དཔལ་འཕོ་དཔལ་འཕོ་
 བོ།། སྐུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་རྣམ་པར་དག།⁷སྟོགས་བཅུ་ཤུས་ཀྱི་ཉིང་ལག་ལ། རྣམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་
 རྒྱང་ལྗེའི་བར།། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཡེ་ཤེས་ཁམས།། མི་འཛག་བདེ་བ་ལེགས་པར་འཇུགས།།⁸
 རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།། འགྲོ་ལ་ཙ་རྒྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས།། གདུགས་བཞིན་བདེ་ཆེན་
 འཁོར་ལོ་ལ།། ཡངས་པ་མི་ཟད་མཛོད་ཡིན་ཏེ།།⁹ བདེ་བ་སྦྱོབ་ཕྱིར་གདུགས་ཞེས་བརྗོད།།”¹⁰
 ཅེས་འཆད་པར་མཛད་དེ། དེ་མེད་འོད་ཀྱིས་ནང་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང་གྲུང་བསྐྱེགས་ན་
 རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་ངེས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེར་བར་བྱེད་དོ།། དུམས་པ་དང་སྟོང་རྗེའི་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་གྱི་དཔལ་ལྷན་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་

¹ **བཞི་དང་** བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
² **ཉེ་བར་** བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
³ **བརྒྱད་ཅུ་པོ།།** བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
⁴ **རིག་** ལྷན་པར།
⁵ **བརྟེན་ནས་** བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
⁶ **གྲགས་** བོ་པར། ལྷན་པར།
⁷ **རྣམ་པར་དང་།།** བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
⁸ ཆོག་རྒྱང་འདི་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།
⁹ ཆོག་རྒྱང་འདི་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།
¹⁰ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 303།1

འདས་ལས་སྐྱེས་པའི་བསྐྱེད་འདས་གྱིས་མ་གྲོས་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གྲོས་པ་བཞིན་
 དུ་སྦྱང་རྗེས་བསྐྱོད་པའི་གར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་
 བདག་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ནི་དམ་པའི་ཆོས་གདུགས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སྐྱོབ་པར་མཛད་པའོ། ། རྒྱུ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས། རྩམས་དང་སྦྱང་རྗེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྗེ་དང་། བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། གར་གྱི་བདག་འདོད་པའི་སྦྱ་རྩལ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ནང་དུ་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པ་ལ་བཤད་དེ་ངེས་དོན་ནོ། ། འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྦྱ་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་སྦྱེ།
 འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྦྱ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་གཟི་འབར་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱའི་
 ཡོན་ཏན་འཆང་བ་ཞེས་བྲ་ཞིང་། དེའི་ཐུགས་གསང་བ་ཀྱི་སྦྱེ་འཁྲོར་ཆེ་བ་སྦྱེ་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེན་པ་གཅིག་པ་སྦྱེ་ཆོས་སྦྱོན་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནད་དུ་འདུ་བའི་རྩལ་གྱིས་སྦྱོན་པའོ། །

གསུམ་པ་(རི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་)མཐུག་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། དབང་གི་མཐུག་བསྐྱེད་པ།
 ལམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱེད་པ། འབྲས་བུའི་མཐུག་བསྐྱེད་པའོ། ། དང་པོ་(དབང་གི་མཐུག་བསྐྱེད་པ་)ནི། རྗེ་རྗེ་
 རིན་ཆེན་ནི་རྩལ་སྦྱོར་གསུམ་པའི་དབང་བདུན་དང་། དབང་བསྐྱུར་དཔལ་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དབང་
 སྦྱེ་ས་བརྒྱད་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པའི་རྩལ་པ་འཛོག་བྱེད་དོ། ། རིན་པོ་ཆེ་ཀྱི་བདག་སྦྱེ་
 གཙོ་པོ་སྐྱེ་མ་ཡའ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དབང་ལྷག་ནི་གསང་བའི་དབང་སྦྱེ་དེ་
 སྐྱོབ་མའི་སྦྱེ་ལ་བཞག་ནས་གསང་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་ནི་ས་བརྒྱ་པ་
 ཡིན་ལ་ཀྱི་བདག་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། ཐམས་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་རྗེ་རྗེ་
 འཆང་བ་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་ལ། དབང་བཞི་
 པོ་དེ་དག་གིས་རྗེ་རྗེ་བཞི་མཛོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་ཆེ་བ་སྦྱེ་དག་པའི་དབང་བཞི་པས་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་ལ། ཤེས་རབ་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་གནས་པ་སྟེ་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་མངོན་དུ་འགྱུར་
བར་བྱེད་ཅིང་། ཐུམ་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ཆེ་བ་སྟེ་སྒྲུ་རྟོ་རྟེ་མངོན་དུ་འགྱུར་
བར་བྱེད་ལ། གསང་བའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྟོ་རྟེ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་མངོན་དུ་
འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ལམ་ཀྱི་མཛུགས་སྒྲུབ་)ལ་གསུམ། སྒྲགས་དང་། ཆོས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་སྦྱར་ནས་བཞད་པའོ།། དང་པོ་(སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྦྱར་ནས་བཞད་པ་)ནི། དབང་གི་
སྐབས་སུ་སྒྲ་མས་སྒྲོབ་མ་ལ་རིག་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཏད་པ་ལ། རྟོ་རྟེ་ཉི་མ་སྒྲུང་བ་
ཆེ་ནི་ཡེ་ཤེས་རབ་རིག་མ་དང་། རྟོ་རྟེ་སྒྲ་བ་དེ་མེད་འོད་ནི་ཐབས་སྒྲུབ་པ་པོ་ཡིན་ལ། ཆགས་བྲལ་
དང་པོ་ཆགས་པ་ཆེ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་དགའ་བ་བཞིའི་ཡང་ལྟན་སྟེས་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་དོན་དང་། ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་འབར་བའི་འོད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ། རྟོ་རྟེ་སྒྲིལ་ཀྱང་
ནི་གསང་གནས་ན་ཅ་སུམ་ཅུ་ལྷགས་སྒྲོག་གིས་བཅིངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟོགས་སངས་རྒྱས་ནི་
དེ་ལ་བཞེན་ནས་བྱང་བའི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན། སངས་རྒྱས་ནི་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ལ། དེ་གསུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་སྟེ་རྒྱང་རྣམས་རྒྱུ་རྟེ་ཐེམ་པའི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་
ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་བརྒྱང་བ་ལས་སྟེས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་
རབ་མའི་བརྒྱལ་ས་སྟེས་པ་དང་། དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྟེ་བའི་མངོན་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།
བདེ་ཆེན་དེ་ཡང་རང་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྲག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཛུགས་པའི་
སྒྲུ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྦྱོར་ཐབས་འཛིན་པ་ལས་བྱང་ཞིང་། རྟོ་རྟེ་རྟོན་པོ་རལ་གྱི་ཆེ་སྟེ་བདེ་
ཆེན་དེས་གཉིས་སྒྲུང་གི་རྣམ་རྟོག་གཅོད་པ་དང་། ཡི་གེ་ནི་ཨ་ཤ་རའི་སྒྲ་ལས་བྲངས་ན་མི་འགྱུར་
བ་ཡིན་པས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་བའི་ཐབས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་)རང་ལུས་ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྦྱར་ན། རྟོ་རྟེ་ཉི་མ་ནི་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མའི་མེ་
དང་། དེ་སྒྲུང་བ་ཆེ་བས་ཉེ་ཁ་དོག་དཔམར་པོ་ཡིན་ཏུ་ཆ་བའི་རིག་བྱ་དང་ལྡན་པ་རྒྱུ་རྟེ་འམ་ནས་

འབར་བ་ལས་རྩོམ་ཆེ་ཆུང་བ་སྟེ་སྤྱི་བོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མ་མེད་པ་སྟེ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལྷ་
བ་ལས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་བཞིན་བསྟོམས་པས་ཆགས་བྲལ་དང་པོ་ཆགས་པ་
སྟེ་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་མན་ཆད་གོང་གི་རིགས་པ་སྤྱར་རོ།

གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ལ་སྤྱར་ན། རྩོམ་ཉི་མ་སྟེ་ཁམས་དམར་པོ་
གཙུག་ཏྱར་ནས་བྱངས་ཏེ་ནོར་བུའི་ཅེར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཤིང་། རྩོམ་ཆེ་ཆུང་བ་སྟེ་ཁམས་
དཀར་པོ་ནོར་བུའི་ཅེར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་སྤྱང་
བ་ཆེ་སྟེ་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་སྤྱད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཤིང་།
དེ་མེད་འོད་དེ་སྐྱིབ་བྲལ་བྱ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་བྱིན་གྱི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱིབ་བྲལ་བྱ་གྱུར་
བས་རྩོམ་ཉི་མ་སྤྱང་བ་ཆེ་དང་། བྱིན་གྱི་སྒྲ་བའི་འཕེལ་ཐད་ཀྱི་ཆ་སྐྱིབ་བྲལ་བྱ་གྱུར་པ་ལས་རྩོ་
རྩོམ་ཆེ་ཆུང་བ་དེ་མེད་འོད་ཅེས་བྱའོ། དུག་རྩོར་སྟོང་འགྲེལ་བྱ། “ཆགས་བྲལ་དང་པོ་ཆགས་པ་ཆེ།”¹
ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། “འདིར་ཆགས་བྲལ་ནི་ནག་པོའི་
ཕྱོགས་ཏེ་སྤྱར་བཞིན་དོ། དེའི་དང་པོ་ནི་གང་ཞིག་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ནི། ཆགས་བྲལ་དང་
པོ་ཆགས་པ་ཆེ། ཞེས་པ་འབྲས་བུ་མང་པོས་²ངེས་པར་བསྟན་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆོས་མི་
མཐུན་པས་ཆ་³བཙུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནི་ཆགས་པའོ། དེའི་མཐར་ཆགས་
པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆ་བཙུག་བྱུག་པ་ཞེས་སོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆགས་བྲལ་ནག་ཕྱོགས་མ་
ལྷགས་པས་དེའི་དང་པོ། ཆགས་པ་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཙུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབྱས་
བཙུག་བྱུག་པ་འབབ་ཞིག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་གནས་པའི་མཚན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
ཆགས་པ་ཆེན་པོའོ། ཡེ་ཤེས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་
ཁ་དོག་སྤྱ་ཆོགས་པ་འབར་བའི་འོད་ཅན་ནོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་ཉི་མ་སྟེ་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ཕྱག་ན་རྩོམ་ཉི་མ་ ཕྱག་རྩོར་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡ ༣༡/༡༤

² ཞེས་པ་འབྲས་བུ་མང་པོས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ ཆ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཙས་སུ་མི་སྤྱང་།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། ཕྱག་ན་རྩོམ་ཉི་མ་ ཕྱག་རྩོར་སྟོང་འགྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡ ༣༡/༡༧

སེམས་གང་དུ་འོང་ནས་གནས་པའི་གདན་ནི་སྦྱིལ་གྱང་སྟེ་དོ་རྩོམ་བྱའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་བསྐྱར་
ཡིན་ལ། གདན་དེ་ལ་གནས་པའི་རྟེན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་དང་། དེ་ཉིད་རིམ་བཤམ་ཞིན་སྟེང་དུ་སོང་བ་དང་གཞུག་ཏོར་དུ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་
ལ་སངས་རྒྱུ་ས་སྟེ། དུག་རྟོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། “དོ་རྩོམ་སངས་རྒྱུ་ནི་ལངས་པ་སྟེ་
སྦྱིལ་གྱང་ནི་གདན་ནོ། ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྩོམ་གི་དོ་རྩོམ་སྦྱིལ་གྱང་རྫོགས་སངས་རྒྱུ་
ནི་ལོར་བྱའི་ནང་དུ་བསྐྱར་ཚུད་པ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གཞོན་དུ་མེད་པའི་བརྟོག་
པའི་ཆོས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བཞི་འཛིན་པའི་གསུང་ལྟུང་པ་ཐམས་ཅད་པ་ནི་
གསུང་དོ་རྩོམ་དང་། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔལ་རང་གི་དོ་སྙོམ་ལྟར་པའི་སངས་རྒྱུ་ཐུག་
རྒྱ་ཆེན་མོའི་བསྐྱེད་པས་སྦྱེས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་སྦྱོལ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩོམ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ལྟུང་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐུགས་དོ་རྩོམ་དང་། བཞེད་པ་ཅུམ་
ཀྱིས་འདོད་རྒྱུར་དབང་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྦྱུང་སྦྱང་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་
པའི་སྦྱུང་འབྲུལ་སྦྱ་ཆོགས་འཆང་བ་སྦྱུལ་པའི་སྦྱོལ་སྦྱུང་དོ་རྩོམ་དང་བཅས་པའི་དོ་རྩོམ་བཞིའོ། ཆོག་
ལྟག་མ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་གཞིའི་དོན་བསྟུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡིད་སྦྱོབ་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཆེ་
བ་སངས་རྒྱུ་རིག་ཐུགས་རྒྱལ་ནི་གསུང་ཡོངས་སྦྱུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དབྱིབས་
སྦྱུང་འབྲུལ་བཟོད་པ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དོ་
རྩོམ་པོ་སྦྱུལ་པའི་སྦྱུང་བྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གཉིས་སྦྱང་གི་རྣམ་རྟོག་གཅོད་པའི་རལ་
ཀྱི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཆོག་སྟེ་
ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱུང་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སོ། ། གཞུང་འདི་དག་
གིས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉིན་ཉགས་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།

¹ གནས་པ་ཞེས་པའི་ མོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་ལ།

² བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྟུར་ལ། རྒྱུད། བ། ཐུག་ན་དོ་རྩོམ་ ཐུག་རྟོག་སྟོང་འགྲེལ། རོག་གངས་ ༡༡༣༣༥

ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོག་པ་འབར་བའི་འོད་ཅེས་པས་དང་པོ་མེ་འབར་བ། རྩོམ་ཆེ་བ་ནི་གཉིས་པ། རྩོམ་ཆེ་
 ཉི་མ་ནི་གསུམ་པ། སྒྲ་བ་ཆེ་ནི་སྒྲ་གཅན་ལྟ་བུ། བྱི་མེད་འོད་ནི་སྒྲོག་ལྟ་བུ། ཆགས་བྲལ་དང་
 སོ་ཆགས་པ་ནི་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ། རྩོམ་སྒྲིལ་གྱང་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ནི་འོངས་སྟོང་རྩོགས་པའི་
 སྒྲར་སྒྲར་བའོ། དཔེ་མེད་འཆོས། “རྩོམ་ཆེ་ཉི་མ་མཐའ་ཡས་ལ། དེ་ཡི་བདེ་བ་སྒྲར་བ་ཆེ།”¹ རྩོམ་
 ཆེ་བ་མི་བསྟོད་པ། ཡེ་ཤེས་འཕྲོ་འདྲུ་བྱི་མེད་འོད། བྱ་ཡི་ལྷེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ།”² ཞེས་སོགས་
 གྱིས་གསང་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་སོགས་ལ་སྒྲར་ནས་འཆད་
 ཅིང་། ཉི་མ་དཔལ་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་གསུང་དང་། སྒྲ་དང་ཐུགས་རྩོམ་དང་
 ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོག་པ་དུ་མར་སྒྲར་ཞིང་རྩོག་པ་འཇོམས་པའི་འོད་ཅན། རྒྱང་གཉིས་དབུ་མར་ཚུད་
 པས་རྩོམ་སྒྲིལ་གྱང་། རྩོམ་ཆེ་ཅིང་མི་འགྱུར་བར་གནས་པས་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་
 སྟུང་འཆད་དོ།

ད་ནི་ཆོག་ལྷག་མའི་དོན་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིར་ཐེག་པ་ནི་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་
 གྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཅ་བ་
 ལས་ཉོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཇོམས་པས་མཚན་ཆ་ཆེན་པོ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་
 པས་རྩོམ་ཆེ་ཆོས་དང་། རྩོམ་སྒྲིལ་མཚན་འཛིན་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ཐབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་རྩོགས་པའི་
 མཚན་ལ་ཉུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྩོམ་རྩོག་སྟེ་གཉིས་སྒྲར་གཅོད་ཅིང་དེ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་།
 དེ་འདྲ་བའི་རྩོམ་སྒྲིལ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྩོམ་བ་དང་རྩོམ་པ་མཐའ་དག་དོན་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེས་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཀུན་རྩོགས་པ་དང་། ས་རྒྱལ་ཀུན་
 ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ས་ཀུན་རྩོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་པར་དག་པའི་བདག་མེད་
 པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མཛོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱི་མ་མེད་
 པའི་རྒྱ་བའི་འོད་ལྟར་བཟང་ཞིང་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པས་སྒྲིལ་

¹ ཆོག་རྒྱུ་འདི་འོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་ནང་མི་སྒྲར་།

² བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། སྒྲིལ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྒྲིལ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༠༧།

འབྲུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མཆོན་
ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཡིན་ལ། རྩོམ་
མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་སྟེ་བའི་གདན་ནི་མ་ལུས་པར་ལྡན་པའོ། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི།
“རྩོམ་གདན་ནི་ལྟེ་བ་ལ། མ་ལུས་ལྡན་ནི་རིགས་ཏུག་དང་།”¹ འཕྲོ་²བ་ཆུ་ཆོད་དབྱུ་གྲ་དང་།
དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷར་³ལྡན་པ་འོ།”⁴ ཞེས་འཆད་དོ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཏུག་གི་སྐྱེ་ནི་མ་
ལུས་པའི་བདག་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རང་གི་ངོ་བོར་འཆང་ཞིང་། བདེ་ཆེན་དེ་ནི་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་དག་པ་དང་། ཏུག་ལྷ་སྤངས་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་སྟོ་
གྲོས་བཟང་པོའོ། སའི་སྤྱང་པོ་སྟེ་ཁམས་ལྷའི་དྲངས་མ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འགྲོ་བ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
འཕྲོ་བ་དང་གནས་གཞན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་
མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་མཐུག་བསྐྱེད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་དང་འཆོམ་པར་
སྐྱལ་བའི་སྐྱའི་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་ཆོགས་པར་འཆང་བ་སྟེ་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ནི་
སྐྱལ་བའི་སྐྱའོ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་སྟོང་
པའི་རང་ནས་མཆོག་ཏུ་མངོན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཡང་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་འཛིན་པའི་སྤྱང་སྟོང་ཆོགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱའི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྐྱ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་སོགས་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་དོན་
ཏུ་སྤྱང་བ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པའི་མི་འགྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོར་འཆང་བའོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རི་
ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ་དུས་གཅིག་ལ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་

¹ རིགས་ཏུག་ལ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² འཕྲོ་ ལྷ་པར། ཅོ་པར།

³ ལྷ་ལྷར་ ལོ་པར། ལྷར་པར།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱ་དཔ། མཐོ་བ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 302།7

སྟེད་པའི་ཆོས་ཀྱན་མངོན་སུམ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་འཆང་བས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཆོས་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པ་འཆང་བ། དེས་ཐུབ་པ་ཆེན་
 པོའི་སློ་མཚན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་འབྱུང་བའི་མཐའ་སྟེ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
 བའི་སངས་རྒྱས་པའོ། ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སློ་བུར་གྱི་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག་ཉིད་ལམ་གྱི་བདེ་བ་
 སྐྱད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྩེགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ལས་སངས་རྒྱས་ཤིང་མངོན་པར་
 བྱང་རྒྱལ་པ་འཆང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་
 རྟོག་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་མེ་དེ་ནི་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འོད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་ལེ་ཅུ་འདི་
 ལ་དཔེ་མེད་འཆོ་ལྟར་ན་གཙུག་ཏྲུང་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་དུག་ཁམས་ལྷ་ཡུང་པོ་ལྷ་དབང་
 པོ་དུག་ཡུལ་དུག་ལས་དབང་དུག་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དུག་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་
 ཏེ། བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉི་མ་དཔལ་ལྟར་ན་ཁམས་དུག་དང་། ཡུང་པོ་
 དུག་ཏུ་བྱས་ནས་དུག་ཆོན་བདུན་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པའི་རྣམ་དག་མཚོན་བྱེད་དུ་སྟོག་བཞི་བཅུ་
 ཞེ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས། “གནས་པ་ལུས་ལ་¹འཁོར་ལོ་དུག །འབྱུང་བ་ཡུང་པོ་རྣམ་
 པ་ལ། ། ཡོན་ཏན་དུག་དང་མཐའ་དུག་དང་། ། ལས་ཀྱི་དབང་དུག་བྱེད་པ་དུག །²ཞི་གནས་ལྷག་
 མཐོང་རྣམ་པ་གཉིས། ། བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་དག་པ་ཡིས། ། ཆོགས་བཅད་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་
 དག།”³ ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། “འདི་ནི་གཙུག་ཏྲུང་ལ་སོགས་པ་ནས་ནོར་བུའི་ཅེ་མོའི་
 བར་གྱི་གནས་བདུན་དུ་⁴སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཡུང་པོ་དང་⁵ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་

¹ གནས་ཀྱི་ལུས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² དབང་ལྷག་བྱེད་དབང་དུག ། ཤེ་པར། དབང་དུག་བྱེད་དབང་དུག ། ཤེ་པར།
 དབང་དུག་བྱེད་དབང་དུག ། ལྷར་པར། དབང་ལྷག་བྱེད་དབང་དུག ། ཅོ་པར།

³ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱ་དུག ། མེ་པོ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྒྱ་ན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༠༡། ༢

⁴ བསྐྱེད་འགྱུར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མངོས་དཔལ་པ་དང་མེད་གཙུག་ནས་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་གཙུགས་གཉིས་སུ་དུག་ཏུ་ཞེས་གསལ།

⁵ ཅེ་མོའི་བར་གྱི་གནས་དུག་ཏུ་ཡུང་པོ་དང་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

དང་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་¹བྱ་བ་སྟེ་བྱུག་པོའི་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོག་པས་སུ་
བཅད་པ་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་²པའོ།³ ཞེས་གསུངས་
སོ།། སྤྲུལ་པ། རྣམ་དག་དབང་བཞིའི་སྤྱི་ཆ་ལ་ལས་འོངས་ཤིང་། རྣམ་འབྱོར་རྣམ་བཞིའི་
འདབ་འཕྲེང་གཡོ་བ་ཅན། སུན་ཆོག་སྤྱི་བཞིའི་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ཆགས་པ། བཅུ་ཕྲག་རྣམ་བཞི་
པརློ་འདི་རོ་མཆར། མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོ་རྗེའི་རྣམ་འབྱོར་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ། །

༥ སུན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་རོལ་མཆོ་ཆེར།
ཆོས་ཀྱན་མཉམ་ཉིད་རོ་གཅིག་པ།
རིན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཙོ།
གཙུག་གི་འོར་བུར་མཆོད་པ་ལས།

སེམས་ཅན་དོན་བསྐྱབ་འཕྲིན་ལས་དང་།
ལམ་དང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སོགས།
མཐའ་དག་གཏུལ་བུའི་འཇིག་རྟེན་ལ།
འོས་པ་འདོད་རྒྱའི་ཆར་འདི་བྱང་།

བཞི་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་རི་
ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། དང་པོ་(དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་
རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་)ནི། རིམ་གྱིས་པར་བསྟོམ་ན་གཙོ་བོར་འཕོ་བ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཡབ་
ཡུམ་དབུས་ཀྱི་ལེའུ་ཆེར་བཞུགས། མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོ་དང་བདེན་བཤད་དང་། སྤང་བ་

༡ ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

༢ བསྐྱར་བསྐྱར་ཞུ་ཡུལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་སེར་གཙུག་རྣམ་བསྐྱར་པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་ཅེས་གསལ།

༣ བསྐྱར་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། པ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༣༠༩།༡༡

མཐའ་ཡས་ཡབ་ཡུམ་བྱང་དང་དབང་ལྡན་དུ་བཀོད། རིན་འབྱུང་གི་སྤྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཡེ་
ཤེས་སེམས་དཔའ་ངག་གི་དབང་པོ་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ། གཡས་རལ་གྱི་དང་། གཡོན་རིན་པོ་
ཆེ་བསྐྱམས་པ། དེའི་སྤྱགས་ཀར་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་ལ་ཨོྭ་གླི་ཤར་ཡཉེན་མཆོད་དང་། ལྷ་བ་
ལ་ཨ་དམར་པོ་བསམ་བཤོ།

གཉིས་པ་(གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་)ལ་ལྟ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རི་ལྟར་མཛད་
པའི་རིམ་པ་བཤད་པ། ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ་སྦྱར་བསྟན་
པ། སྤང་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བཤོ།
དང་པོ་(སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རི་ལྟར་མཛད་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་བཤོ།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། དོན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་སྟེ་མཐར་ཕྱིན་པ་དམ་པ་
སྟེ་གོང་ན་མེད་པ་བརྟེན་པས་ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་རྣམ་
པར་སྦྱང་བར་མཛད་པའི་རིགས་དྲུག་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱི་སྦྱབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེས། དབང་པོ་མཆོག་དམན་འབྲིང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་དང་འཆམ་པར་རབ་ཏུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབྱ་
སྟེ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ལས་དཔའ་བ་གཅིག་ཏུ་བའམ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དཔའ་
བས་མི་ཤེས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དགྲའི་དྲེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་མཛད་
བཤོ། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། འདོད་པའི་དོན་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་རྗེས་པ་ནི་གྲུབ་པ་དང་། དམ་པ་ནི་ཅོལ་བ་མེད་པ་ལ་སྦྱོན་མ་
རབ་གསལ་ལས་བཤད་ལ། ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ནི། “དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐེག་ལེ་
གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དམ་པ་སྟེ།”¹ ཞེས་འཆད་དོ། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་དང་ངན་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། སྐོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༠༩།

སོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོད་བྱེད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཕུ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ངན་སོང་གསུམ་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཆས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེས་མི་འགྲུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཤོ། མི་འགྲུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན་མགོན་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲུལ་བའི་སྤྱང་བ་ཉོན་མོངས་པའི་གཡུལ་ངོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གཅིག་ཕུས་འཛོམས་པས་དཔའ་བ། མི་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་དབྱའི་བྲེགས་པ་འཛོམས་པ་ལ་དཔེ་མེད་འཆོས་འཆད་ཅིང་། ཉི་མ་དཔལ། “མི་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་དབྱ་སྟེ་འཕོ་བའི་ཕྱག་བསྐྱེད་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་བྲེགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྣམ་པར་འཕྲོས་པའོ། དེ་སྤྱང་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་དབྱ་ཡི་བྲེགས་པ་འཛོམས་སོ།”² ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་(སྤྱུལ་པའི་སྐྱུས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་། མོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་བཅས་)གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱུལ་པའི་སྐྱུས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་ནི། གདུལ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚོ་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཞིང་སྒྲིག་འཆང་སྟེ་རྒྱན་དང་ཆ་ལུགས་སྣ་ཆོགས་པ་འཆང་བ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཁྲོ་བོས་འདུལ་བའི་རོར་གདུག་པས་གཡོ་བར་མི་རུས་པའི་ཚོ་བརྟན་པོ་ཅན་གྱི་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱུག་པའི་གཟུགས་འཆང་བ་ལག་པ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པས་གང་གིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་བྲུབ་པར་གར་བྱེད་པ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ཡི་ཁྲོན་རྒྱང་པ་ལ་གཅིག་གི་མཐེལ་གྱིས་གཞོན་ལ། དེར་མ་ཟད་རྒྱང་པའི་མཐེལ་མོའི་སེན་མོ་གཅིག་གི་ཁྲོན་གྱིས་ཀྱང་ཆངས་པའི་ཡུལ་ས་སྟོང་གཅིག་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྲུབ་པར་གཞོན་པའི་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། ལྷན་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས་འཛིན་ལྟར་འཆད་དེ། ཚོ་ལྷན་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་ལྷན་ཞིང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པས་སྒྲིག་འཆང་གཙུག་

¹ འཕྲོས་ རྟེན་པར། ཅོ་བར།

² བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། པ། རྫོང་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༠༧༡

ཏོར་དུ་ཐིག་ལེ་བརྟན་པ་དེ་ལས་མི་སྤྲུག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏོགས་པའི་བདེ་བའི་གཟུགས་འཆང་
 བཞུགས་པ་སྟེ་གཡས་གཡོན་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་བརྒྱ་སྟེ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བསྐྱོད་པ་སྟེ་ནམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཏྲ་བྱེད་པ་དེ་དག་རྒྱུ་རྒྱུ་འཇུག་པ་ནི་གོམ་པའི་སྤྲུག་གིས་གར་བྱེད་པ་དང་། དཔལ་
 ལྷན་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་འཇུག་པ་རྩེ་རྒྱུད་གཉིས་ཡིན་ལ། གར་ལ་སྟེ་རྩེ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ལས་ཞུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲུག་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་བྱུང་བར་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལེ་གར་བྱེད་པ་དང་། ཀླང་པ་ཡ་
 གཅིག་མཐེལ་གྱིས་ནི་རྒྱུད་དང་ཁྱོན་ནི་ཐམས་ཅད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོང་གའི་དབུས་སུ་གཞོན་
 པ་ནི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེར་ཐིམ་པ་དང་། མིང་གཟུགས་སྒྲུང་པོ་ཅན་ཞེས་གྲགས་པ། ཆངས་
 པས་ཏེ་སྟོང་འདྲེ་འབྲས་བྱའི་རྩ་འབྲས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། ཅེ་མོས་ཏེ་འག་རྒྱུད་འཐེན་ཞིང་། ཀླང་
 མཐེལ་གྱི་སེན་མོས་མནན་པས་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ལས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ལས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་ནི། དོན་གཅིག་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་
 སྤྲུ་དེ་ནི་ཀླར་རྩོམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུ་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 གཟེགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དམ་པའི་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་གཞོད་པས་
 འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་། དེས་རྣམ་རིག་སྟེ་མོས་པ་དང་གཟུགས་སྤྲུ་ཆོགས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་
 རྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་དང་ལྷན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དངོས་སུ་དོན་མ་ལུས་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་སྤྲུབ་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའོ། ཆོས་ཀྱི་སྤྲུ་དེ་ནི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་
 ཅན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བས་འདོད་ཅིང་ཆགས་པའི་སྟོས་སྲིད་
 པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་གཏི་ཐུག་སོགས་དུག་ལྷ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས་ནི། དོན་
 གཅིག་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གཉིས་མེད་གཟུང་འཇིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དོན་

དང་དམ་པའི་དོན་ནི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲུབ་ཏེ་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་ནི། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱུ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་དཀར་དག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ངང་དུ་དཀར་བ་སྟེ་དག་ཅིང་དེའི་ངང་ལས་བྱུང་ལ། སྐྱུ་ལ་འོད་བཟང་པོ་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བའི་འོད་དང་ལྗན་ཞིང་འོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་ལྗན་པས་ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དགྱིལ་ལྟར་མཛེས་ལ་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སེན་མོའི་འོད་ནི་ཤས་ཆར་དམར་ཞིང་ཅོད་པན་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་ཅེ་སྟེ་གཙུག་ཏྲར་བལྟར་མི་མངོན་ལ་སྐྱ་མཆོག་ཞོར་བྱ་མཐོན་ཀར་མཐོན་མཐིང་ཆེན་པོའི་མདོག་ཅན་ལ་ཅོད་པན་གྱི་ཅེ་མོ་ཞོར་བྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་གྱི་འོད་ཆགས་པས་སངས་རྒྱས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དེ་ནི་སྐྱུ་པའི་རྒྱན་དང་ལྗན་པ་སྟེ་མཆོན་དཔེས་སྤྲུལ་ཤིང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་བསྟོད་པར་མཛད་པ་སོགས་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩུ་འབྲུལ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྗན་པའོ། དེས་དོན་ལ་སྒྲུབ་ན་སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྤྲིད་གསུམ་སྟོ་གསུམ་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བྱབ་ཅིང་། སྤྲིན་དཀར་དག་པ་རྫོ་རྫེ་སེམས་དཔའ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེ་དཀར་བས་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་ལ། འོད་བཟང་བས་ཏེ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་། སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བའི་འོད་དེ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་སྤྱི་བོར་གནས་པ་ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དགྱིལ་ལྟར་མཛེས་པས་ཏེ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་སེན་མོའི་འོད་ནི་ཤས་ཆར་དམར་ཏེ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་དང་། ཅོད་པན་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་ཅེ་སྟེ་བྱང་སེམས་གཙུག་ཏྲར་དུ་བཏྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱ་མཆོག་མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་སྟེ་དབྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པའི་ཁམས་ལྷ་བ་ཞོར་བྱའི་ཅེར་སོན་པས་འོད་ཆགས་པ་ནི་བདེ་ཆེན་རྒྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྐྱུ་པའི་རྒྱན་དང་ལྗན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། “མངལ་གྱི་སྤུ་མ་ཆོས་གོས་ཏེ། སྤྱི་བོར་ཐལ་མོ་སྒྲུབ་པ་ཕྱག་ཀའི་བྱ་སྐྱ་དང་ཁ་སྤྱ་བྲེགས། སྤགས་

གྱི་བསྐྱེས་པ་ཨ་དང་ཉི། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་¹ཁྲིམས་གྱི་གནས། བ་དང་མ་ནི་མཁན་སྟོབ་ཉིད། རང་བྱུང་སྐྱེས་པས་དགེ་སྟོང་ཉིད། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འདུས་མ་བྱས། སྲིད་པའི་ཆགས་པ་ རྣམ་པར་དག། ²ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་སྟོ་གསུམ་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་ བསྐྱེད་པས་བདེ་བས་བྱབ་པ་དང་། རྒྱ་འབྱུང་ཤང་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ ལེན་པ་དང་། སྟོབས་ཆེན་ལྷན་ནི་བདེ་ཆེན་རྒྱས་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཡིན་ལ། དན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་རྟག་ཏུ་མི་འབྲལ་བ་དང་འཆང་བ་སྟེ་རང་ནི་ངོ་བོར་འཆང་བ་ཡིན་ལ། དན་པ་ བཞི་ནི་གཞི་དུས་ན་གཉིད་འཐུག་པོ་དང་། མི་ལམ་དང་། སད་པ་དང་། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་རྣམས་གྱི་སྟེང་གི་སྒྲིངས་པ་དང་། བརྗོད་པ་འབྲུལ་པ་དང་། འབྲུལ་སྤང་སྤ་ ཆོགས་འཆར་བ་དང་། ཁམས་ཕྱིར་འཕོ་³བའི་དྲི་མ་རྣམས་རིམ་པར་སྤངས་ཤིང་། མི་རྟོག་པ་ ཅམ་དང་བརྗོད་པ་ཅམ་དང་། སྤང་བ་སྤ་ཆོགས་འཆར་བའི་ཆ་དང་། བདེ་བའི་ཆ་རྣམས་གྱི་ དིགས་འབྲུལ་ཡར་ལྷན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱབ་ཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པར་དན་པ་བཞི་པོའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིས། ཐིག་ལེ་དིགས་བཞིའི་སྟེང་གི་ཁམས་གཡོ་ བའི་རྒྱ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་པ་སྟེ་མི་གཡོ་བར་བྱེད་ལ་སེམས་ ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་ཡན་ལག་རྒྱུང་ནི་མི་ལམ་དང་། སད་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། མི་རྟོག་ནི་ཁག་དང་སྟོས་ནི་ཁ་བ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ནི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ ཞིང་། དེ་དག་ལས་ཁ་བ་ཁག་གི་ཐིག་ལེ་གནས་གཞན་དུ་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ལས་ལས་ རྒྱུང་རྣམས་རིམ་པར་ཟད་⁴ཅིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་

¹ རྒྱ་བ་བཅུ་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། སྟོན་གྲངས་ ༣༠༡༡༩

³ ཕྱིར་མི་འཕོ་ བོད་པར། དཔེ་པར།

⁴ སད་ དཔེ་པར།

མཆོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བར་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་འཛོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་
 དབྱེབས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
 དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་དང་། སྤགས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་དང་བྱམ་
 པ་ཅན་གཉིས་དང་། ཆོས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞན་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དང་རང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་
 གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་
 བའི་ཚུལ་རིག་པའོ། ། ཡང་དག་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རིག་
 པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས་པ་སྟེ་དམིགས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་བའི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རོ་གཅིག་པས་གང་ལའང་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གདུལ་
 བྱའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 འདུག་པར་མཛད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལྟར་མཐོགས་པ་སྟེ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་
 ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདའ་ལ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་པོ་དང་ཁམས་དང་མོས་པ་རྩེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་གྱི་དོན་རྣམས་ཤེས་པས་སྐལ་བ་དང་འཆམ་པར་ལམ་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་བསྟན་པས་
 གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཆོས་
 བསྟན་པ་ལས་གདུལ་བྱའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྟའི་དོན་རྣམས་པར་དག་པ་ལས་དེ་
 དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ཡེ་ཤེས་
 ལྟའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་རིགས་ལྟར་ཤར་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཆང་བར་བྱེད་ཅིང་། དོན་
 མཛད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་རོ། ། སྟོན་མ་རབ་གསལ་ལས་ནི། བྱང་ཚུབ་
 གྱི་ཡན་ལག་ཁམས་དཀར་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བས་དང་། བད་མཁྲིས་དང་། ཤ་ཁག་དང་། རུས་པ་
 དང་། རྒྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་བདུན་དང་། མེ་ཏོག་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་། ཁག་གཏུམ་མོ་

ལ་བཤད་པ་སོགས་མཛད་དེ་མཐའ་དག་པར་མ་བཞོད་དོ།

གསུམ་པ་(ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྤྱིར་བཏགས་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོན་བསྟུ་བའོ། དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་སྟེ་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། བྱད་པར་སྟགས་གྱི་ཐེག་པའི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐའ་ལ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གནས་ཤིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་གྱི་རོན་ལ་མཁས་ལ། འབྲས་བྱ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གསུམ་པོ་ཀུན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་མཁས་ཤིང་། རང་རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གསུམ་པོ་ཀུན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་བཅས་པ་མ་ཁོར་བར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས་ཤི། “ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གསུམ། མཐའ་ལ་གནས་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་། ངེས་འབྱུང་ཀུན་མཐའ་གོང་མ་ཉིད། དེ་ལ་མཁས་པ་དོ་རྗེ་ཐེག་། ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་ནི། རོ་བོར་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གནས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀུན། བཤད་ཅིང་སྟོན་པ་སྟོན་པ་འོ།”² ཞེས་འཆད་པར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་མིད་ཅ་བཏོན། ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། བདེན་བཞིའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན། ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཏེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྐྱོམས་པས་དེ་དག་གསར་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞོད་བཅུ་དྲུག་དང་། རྟོགས་ཐེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་རང་གི་འབྲས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་ཆུབ་པ།

¹ ཤད་ པེ་བཀ། སྤར་པར།

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 393། 3

ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དོན་ཀྱན་རིག། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་འབྲས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བྱི་ལ་
 སྦྱར་བའོ། དེ་དག་དཔེར་བྱས་ནས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན། འདིར་
 ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ནི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་དང་། བདེན་འཛིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནས་ཀླུ་ཤིའི་བར་བྱང་བ་ཡིན་ལ།
 དེ་རྣམས་འགགས་ལུགས་ཀྱང་གང་གཡོ་བའི་ཆགས་པ་ཉམས་པ་དེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་
 ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་
 འཛིག་བདེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། བདེ་ཆེན་དེས་སེམས་བརྒྱལ་བའི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་
 ཞེ་སྤང་ཆེན་པོས་བདེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞེ་སྤང་འགོག་ལ། བདེ་ཆེན་དེས་གཏི་མུག་ཉམས་པར་
 བྱས་པ་ནི་གཏི་མུག་ཆེན་པོ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་མུག་
 ཆེན་པོ་དེས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་རྩ་བ་ནས་བཏོན་པ་སྟེ་དུངས་
 སྦྱང་བས། ཀླུ་ཤིའི་བར་གྱི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་ལས་རང་
 རང་གི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ངི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པའི་ས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་བ་སྟེ་ཐོབ་པའོ། དེ་
 ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 ནས་བསྐྱོམས་པས་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་སྟེ། རྩོ་
 རྩོ་སྦྱང་འབྲེལ་ལས། “དེ་ལྟར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དམན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་བས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། མ་རིག་པ་འགགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྩ་བའི་རྒྱད་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲེལ་བ། འགྱུར་བའི་མ་རིག་པ་འགགས་
 པས། འདུ་བྱེད་འགག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ཀླུ་ཤིའི་འགག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།”¹

¹ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩོ་རྩིང་པོ། རྩོ་རྩིང་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༡༡ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དེ་ལྟར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པས་སོ།
 རྩ་བའི་རྒྱད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། འགྱུར་བའི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིས། འདུ་བྱེད་དེས་པར་འགོག་པ་འོ། ཞེས་པ་ནས། ཀླུ་
 དེས་པར་འགོག་པ་འོ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

ཞེས་པའི་བར་དྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་འགགས་པ་ལས་རྒྱ་ཤིའི་བར་འགག་པ་དང་།
 “དེ་ལྟར་ལུས་ནི་འགགས་པ་ཡིས།། སྟོན་གྱང་འགག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་
 འགག་པར་འགྱུར།། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འགགས་པ་ཡིས།། འཕོ་བ་ཡང་ནི་འགག་པར་འགྱུར།།
 སྤྱི་རོལ་ལུས་ནི་ཐོན་པ་འགག། འཆི་འཕོའི་སྐད་ཅིག་འགགས་པ་ཡིས།། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཉིད།།”¹ ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དེར་མ་ཟད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ལམ་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་བཅའ་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོན་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དང་། འཕོ་
 བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱི་འཆིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་འགགས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་སངས་
 རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་དྲངས་ཏེ་གསུངས་སོ།། བདེན་བཞིའི་རྩལ་
 ཀྱི་སྟེ་སྟེ་བཞིའི་རིགས་འདྲའི་རྣམ་པ་ཅན་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་
 ཐེག་ལེ་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་བྲས་པ་ལས་སྟེ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དབང་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་སྟེ་
 བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་བ་སྟེ་དབང་བཞིའི་ལམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ།། དེས་
 བ་གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་སྟེད་པའི་ཐེག་ལེ་བཞི་ལ་སྟེ་བཞིའི་ཐ་སྟོད་བྱེད་ཅིང་དེ་ནི་
 སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་པ་བཞི་འབྲས་བུ་སྟེ་བཞིའོ།།

བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཉིས་² གཞི་དུས་
 ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་
 དེ་དག་ནི་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། འབྲས་བུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་
 གཉིས་ནི་མ་རིག་པ་དང་། འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བདེན་
 དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྤྱི་བ་རང་གི་ངོ་བོར་ལྡན་པའོ།། བོད་ཁ་ཅིག་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། ༡ བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དོན་ཇི་སྟེད་པོ། ཇོ་ཇི་སྟེད་འགྲེལ། སྟོན་གྱངས་ ༡༢༥། ༡༢ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་
 སྟེ། “དེ་ལྟར་ལུས་ནི་འགོག་པ་ཡིས།། སྟོན་རྒྱུད་ཡང་ནི་འགོག་པའོ།། སྟོན་རྒྱུད་དེས་པར་འགོག་པ་ཡིས།། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འགོག་པ་འོ།།
 བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འགོག་པ་ཡིས།། འཇག་པ་དེས་པར་འགོག་པ་འོ།། འཇག་པའི་སྐད་ཅིག་འགོག་པ་ཡིས།། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀུན་སངས་རྒྱས་
 ཉིད།།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།།

² བསྟན་འགྱུར་ཞུལ་ལ། དཀར་མཛེས་དཔར་མ་དང་སེར་གཙུག་ནས་བསྟན་པའི་དེབ་གཟུགས་གཉིས་སུ་གཉིས་ལས། ཞེས་གསལ།

བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་མ་རིག་པ་ནས་དེའི་ཆ་ཤིའི་བར་དུ་སྒྱུར་ཞིང་།
 ཐ་མལ་བའི་མ་རིག་པ་སོགས་སྐྱིབ་བཅས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་
 འདོད་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རྟག་བརྟན་ཐེང་ཟུག་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་ཆ་ཤི་དང་སྐྱེ་བ་
 སོགས་ཁས་ལེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མ་རིག་པ་སོགས་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཤེས་པ་རྣམས་
 དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་མོ། ། འདིར་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་དགའ་བ་བཞི་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་
 པ་བཞི་བཞིར་སྤེལ་བའི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞི་དུས་ཀྱི་ལུས་དག་
 ཡིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བཞི་ལ་སྐྱེ་བཞིར་ཐ་སྐྱད་བྱས་ནས། དེ་དག་ལས་ཁམས་འཛིན་པའི་
 གཞི་དུས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཁམས་འབབ་པའི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྐྱེའི་དགའ་བ།
 སྐྱེའི་མཆོག་དགའ་སོགས་བཞིའི་ཐ་སྐྱད་དང་། དེ་བཞི་ལའང་རིམ་བཤུར་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ། སྐྱེལ་
 པའི་གསུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་དེ་དེ་དག་ནི་སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་པའི་དེ་ཉིད་བཅུ་
 དྲུག་ཡིན་ལ། གཞི་དུས་ཀྱི་འཛིན་དགའ་བཅུ་དྲུག་གི་བྱི་མ་སྤངས་པའི་ལྷོག་པས་འབྲས་དུས་
 ཀྱི་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་རིག་པས་ཉེ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་འཛིན་པ་
 ཡིན་ལོ། ། འབྲས་དུས་ཀྱི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་དང་བཅས་
 པའི་གསུང་ལོངས་སྐྱེ་དང་། ཟུགས་ཆོས་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་སྟེ་བཞི་ཆོན་
 བཞིར་སྤེལ་བའི་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་དང་སྐྱུར་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོག་དུ་
 མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རོ་བོར་བསྟོན་པ་ལ། བྱི་མེད་འོད་གཉིས་སུ། “སྐྱེལ་
 པ་ཡི་ནི་¹སྐྱེ་གསུང་ཟུགས། ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྐྱུར་སྟོན་པ་ལོ།^{2,3} ཞེས་སོགས་གསུངས་ཉེ་
 དེ་དག་ནི་རྒྱས་པར་འབྲེལ་བཤད་ཆེན་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡ སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ཡི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ གཅིག་དུ་སྐྱུར་བ་བསྟོན་ལ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟར་དཀར་པོ། བྱི་འོད། འོག་གངས་ ༤༩༡༤

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རིགས་ལྷན་བསྟར་དཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༥༥༥༡༧ ལས་ཆོག་རྒྱུ་མཐའ་མཐའ་མཐའ་
 “ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྐྱུར་སྟོན་པ་དང་།” ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་དགའ་བ་བཞི་
 ལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྲེད་པ་ཡང་། ཐུག་རྗེར་སྟོད་
 འབྲེལ་དུ་རྫོ་རྩེ་བཞིའི་དམ་ཆོག་གི་ངས་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཏེ། འོག་ཏུ། ནམ་པ་
 ཀུན་ལྡན་ནམ་པ་མེད། ། བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་འཆང་། ། ཞེས་སོགས་སུ་མདོ་ཙམ་དུ་འཆད་
 པར་འགྱུར་རོ། ། དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལས་དབང་ལྷ་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བྲལ་
 དུ་གྱུར་པའི་ལྷོག་པས་བྱེ་བའི་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་མི་རྟོ་རྩེ་
 བཞིའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྫོ་རྩེ་སྟེ། ཅི་མེད་འོད་ལས། “ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་ཆུབ་
 པ་མི་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་གསུང་རྫོ་རྩེ་སྟེ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་ནི་² ནམ་པ་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྟེ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀུན་རིག་པའི་མཚོག་
 སྟེ་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མི་སྐྱོ་རྫོ་རྩེ་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ། ཅི་མེད་
 འོད་ལས། “དེ་ཉིད་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བ་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་
 བྱའོ།”³ དེས་ན། ནམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀུན་རིག་མཚོག་། ཅེས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་
 བར་གོའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་
 སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་བྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བྱ་བ་འབྲེད་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་
 ཆུབ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། ། བྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བྲལ་དུ་གྱུར་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་
 རྒྱང་འགགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 ཐུགས་རྫོ་རྩེ་ནམ་པ་ལྷས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་མེད་འོད་ལས། “སྐད་ཅིག་ཐམས་
 ཅད་མདོན་པར་རྟོགས་། ཞེས་པ་བྱང་པོ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷར་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་དགའ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དཀར་པོ། ཅི་འོད། འོག་གངས་ ༥༡༡།༡༩

² མི་ འོད་པར།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དཀར་པོ། ཅི་འོད། འོག་གངས་ ༥༡༡།༢༡

བས་ན། རྣམ་པ་ལྔ་བས་¹མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཐུགས་དྲེ་རྩེ་²མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ།³ ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་སྐྱད་ཅིག་གི་སེམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱན་མངོན་
སུམ་དུ་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དྲེ་རྩེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ། བྱི་མེད་འོད་ལས། “སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དོན་ཀྱན་རིག་ཅེས་པ། སྐྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དྲེ་རྩེ་སྟེ་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའོ།⁴ ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྤིང་ཙ་བཏོན། ཞེས་པ་རྒྱུ་བ་
གཉིས་ཀྱི་དོན། “མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཡེ་ཤེས་ཉིད། རྟོགས་དང་མྱོང་བས་སྤིང་ཙ་བཏོན། དེ་
ཉིད་དག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་འཆང་ཞེས་པ། རྟེན་འབྲེལ་དག་པས་གནས་
ལ་སོགས། བརྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་བ་འོ།⁵ ཞེས་འཆད་ལ། བདེན་དོན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱང་།
“བྱེད་དབང་མྱོང་བ་རྣམ་པར་སྒྲིན། འབྲས་བཞི་རེ་རེ་ཆེ་འབྲིང་གསུམ། ལྷན་པ་དྲེ་རྩེ་སྟེ་
ཡིན་ནོ།⁶ ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་ཀྱང་། “དེ་ཉིད་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་ལ། དགའ་བ་⁷རྣམ་པ་
བརྒྱ་དྲུག་རིག་པ་^{8,9} ཅེས་འཆད་དོ།

(གསུམ་པ་)སྤྱར་བཤའ་བ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེས་སྤྱན་མོང་བ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟེ། ཐེག་པ་སྟེ་ཆོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པས་
རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་དག་རང་རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་

1 བས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

2 རྩེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤྱང་།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱ་དཀར་པོ། བྱི་འོད། འོག་གངས་ ༥༡༤༤

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱ་དཀར་པོ། བྱི་འོད། འོག་གངས་ ༥༡༤༤

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 379,79

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 379,79

7 དགའ་བ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 རིགས་ཀྱི་ བོད་པར། ཅོ་པར།

9 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། འོག་གངས་ 379,79

པའི་ལམ་ལ་འབྲིད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་སྒྲུབ་བ་
 དང་འཆམ་པར་འབྲིད་པར་མཛད་ལ། མཐར་ཐུག་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གཅིག་གི་སྟེ་སྒྲ་
 མེད་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་སློན་ནས་འབྲས་བྱུང་དོན་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གནས་
 པ་སྟེ་ངེས་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་ཅིང་འཆང་རྒྱ་བ་ངེས་པར་སྒྲགས་གྱི་ལམ་ལ་
 རག་ལས་བཞིན་གྱིས་སོ།། དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་མཚན་
 ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་གནད་དུ་འདུ་བས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྒྱད་སྟེ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཡིན་པ་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ། མཚན་ཡང་དག་
 པར་བརྟེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དམ་བཅའ་བ་ཁོ་ནས། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོས། “ཐེག་
 པ་སྟེ་ཆོགས་ཐབས་ཚུལ་གྱི། ཞེས་པ་ཐེག་གསུམ་གནས་པ་ནི། སྦྱར་བ་དགུ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་
 བློ། འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་སྟེ་ཆོགས་པ། དོན་བྱེད་ཇི་ལྟར་གདུལ་དོན་དུ། སྟོན་པ་པོ་ནི་ཆོས་
 དོན་ངེས། ཐེག་པ་གསུམ་ནི་དབང་གསུམ་གྱི། བཞི་བ་ཁོ་ནའི་ངེས་འབྱུང་ལ། བདེ་ཆེན་ཐེག་
 པ་གཅིག་གི་འབྲས།”² སྒྲ་མའི་དུས་ཐབས་ལྟ་བུར་གནས།”³ ཞེས་འཆད་པར་མཛད་དོ།།

བཞི་བ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་ཁམས་བཙེ་
 བརྒྱད་སོ་རྣམས་གང་དག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དག་བྱའི་བྱི་མ་དང་།
 དེས་དེ་དག་པར་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་འཁོར་བར་སྦྱེ་བའི་ལས་གྱི་ཁམས་ཏེ་
 ལམ་རྣམས་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྦྱེ་ཆ་ན་འཆིའི་ཚུ་བོའི་རྒྱན་ཏྲག་ཏུ་འབབ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་
 མཚོ་ཀུན་ལས་བཀྲལ་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་སྦྱར་བའི་སློན་ནས་འཁོར་བའི་སྦྱོན་གྱིས་དཔེན་
 པའི་དགོན་པ་ལས་བྱུང་བའོ།། དེར་མ་ཟད་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
 པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཏན་སྤངས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པའོ།། སྤང་བྱ་དེ་དག་སྤང་བར་

¹ འདུལ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² ཐེག་གཅིག་གིས་འབྲས་བྱུང་། སྟེ་པར། ཅོ་པར།

³ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། པ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༡༣༥

བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེས་འོན་ཏེ་དེ་སྟེ་དོན་
 དང་ལྡན་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཅ་བ་
 ཉན་སྤངས་ཤིང་། ཉན་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པ་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་དོན་ནི་སྤང་མི་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འགགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ནི་སྤང་བའི་
 རི་མ་དང་། སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། རི་ལྟར་སྤྲོད་བ་སོགས་བཤད་ལ། དེ་དག་སྤྲོད་ཀྱིས་
 པའི་ཤེས་བྱེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། དེའི་
 དོན་གྱིས་རི་མ་སྟོ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་འཆད་པ་ནི།
 སེམས་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་ཐུགས་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་
 གནས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་ཏེ་སེམས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེས་སེམས་ཅན་ཀྱི་
 ཡིད་ཆོས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ཟག་མེད་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་
 བོར་བསྐྱེད་པ་ལས། བྱུང་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ན་གཉིས་
 སྤང་འཁྲུལ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱུས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་
 འོར་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གསུམ་པོ་ཐེ་ཆོས་མེད་
 པའི་སྟོ་སྟེ་འགྲུབ་ངེས་སུ་རྟོགས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཀྱི་འབད་མེད་ལྡན་བྱུང་དུ་བྱེད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ་རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་དང་། གཞན་དོན་གསུམ་གྱི་
 སྤྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་མཐུ་ལས་སོ།། བྱུང་བ་མཐར་
 ཕྱིན་ཞེས་པའི་བྱུང་བ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ས་རྣམས་ལ་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་

ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་བརྟེན་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་དུ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། འབྲིང་ས་བརྟེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ནི། ཞེ་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཚོག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དངོས་གྲུབ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་གྲུབ་པའི་མིང་གིས་གསུངས་པས། ཆུང་དུ་ཞེ་རྒྱས་དབང་དག་གི་དངོས་གྲུབ་ཅམ་ཐོབ་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་དུ་གྲུབ་ཆེན་བརྟེན་ཐོབ་པ་གྲུབ་ཐོབ་འབྲིང་། མཚོག་ཐོབ་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོར་འཛོག་རིགས་ཤིང་། འདིའི་གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ཡང་གྲུབ་པ་གསུམ་ག་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུས་གསུམ་སྟེ་རྒྱ་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པས་ཉེ་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱར་རང་གི་དོ་ཐོར་འཆར་ལ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཉེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་ལ། ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་དེ་ནི་རྟོགས་པ་པོ་སྟེ་མངོན་དུ་མཛད་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་གཞུགས་རྣམས་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བ་སྤྲ་ཆོགས་པ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཞོར་བྱ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཉོག་ཏུ་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་འཕོ་ཆེན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྒྱང་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་ལས་ས་བརྒྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་

དག་མཆོན་བྱེད་དུ་ལེའུ་འདི་ལ་སྒྲིག་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས། “དགག་
 རྒྱགས་མ་རིག་ལ་སོགས་པ།། བཅུ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་མཐུན་པའི་རྒྱགས།། ས་བཅུ་གཉིས་ནི་
 རོབ་པ་ལས།། ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་དག །”¹ ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་
 གྲུང་། “འདི་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པ་དང་། ས་བཅུ་གཉིས་རབ་རྩ་རོབ་པའི་རྣམ་པར་
 དག་པས་མཉམ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་འོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ།། སྤྲུལ་པ། རྒྱགས་འདིར་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དབྱེད་དཀའ་བའི།། ཟབ་མོའི་གནས་
 ལ་འདོད་རྒྱར་དབང་བྱེད་པ།། བྱེད་པོ་མཁས་གྲུང་འདི་ཡི་རྣམ་དབྱེད་གྱིས།། འགན་སྒྲུབ་འཆོལ་
 བས་ངལ་བཞིན་དུ་དོགས།། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྩོ་རྗེའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ལས་ལེའུ་དགྲ་པའི་རྣམ་པར་
 བཤད་པའོ།།

༥ བདེ་ཆེན་ཆོས་སྐུའི་པོ་བྱང་ནས།།
 གདུལ་བྱའི་དོན་གྱི་བྲ་བ་ཀུན།།
 འབད་མེད་སྐྱོན་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ལ།།
 རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བྲག་བྲས་ནས།།

ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བྲང་ཚུབ་དུ།།
 འགྲོ་བྱེད་ལས་བཟང་འདོད་པ་འཛོ།།
 རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་གྱི།།
 དགའ་སྟོན་མི་ཟད་སྤེལ་བར་བྲ།།

ལྷ་པ་བྲ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྟར་

¹ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སྒོ་བ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྒོ་བ་གསལ། སོག་གངས་ ༣༡༥།༡༣

² བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སྒོ་བ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། བཏོར་བཤད། སོག་གངས་ ༣༣༣།༡༡

བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འབྲུག་པའོ།།

དང་པོ་(དབྱིབས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་རིམ་བྱ་བའི་ཚུལ་)ནི། རང་སྐྱེ་བར་བསྐྱོམ་ན་དང་པོ་གནས་བསྐྱེད་བ་ནས། དབང་བསྐྱེད་རྒྱས་གདབ་ཡན་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ། རིམ་གྱིས་པར་བསྐྱོམ་ན་གཙོ་བོ་འཕྲོ་སྟེ། དོན་གྲུབ་ཡབ་ཡུམ་དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་གདན་ལ་བཀོད། མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་ཤར་དང་མེ་མཚམས་དང་། རིན་འབྱུང་ཡབ་ཡུམ་སྟོ་དང་གདན་བལ་དུ་བཞུགས་པར་བསམས། དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་སྐྱེ་མདོག་ནག་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་རལ་གྱི་དང་། གཡོན་སྒྲ་ཚོགས་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་ལ་ཨོྫེན་ཀླུ་ཡུལ་ཉེན་མཆོས་པ་དང་། དེའི་ལྟེ་བ་ལ་ཨ་ནག་པོ་བསམ་པའོ།། ཤར་ཕྱོགས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱེ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་རིམ་བྱ་བར་བསམ་པའོ།།

གཉིས་པ་(གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འབྲུག་པ་)ལ་གསུམ། འཛོལ་བྱའི་འབྲས་བྱ་བཤད་པ། དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ། ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(འཛོལ་བྱའི་འབྲས་བྱ་བཤད་པ་)ནི། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་སྤང་གཞི་དང་། དེ་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་བསྐྱོད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་པའོ།། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་མདོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་པ་ལས། “ཁྱོད་ལ་རག་ལས་མདོན་བྱང་ཆུབ།། ཁྱོད་ནི་ཐམས་ཅད་གཞིགས་པའི་ཡབ།། ཁྱོད་ནི་བྱང་ཞིང་འབྱུང་འབྱུར་བ།། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན།^{1,2} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
པའི་སྐྱེ་ཁོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པོ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་འཆད་པར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་འཛོམ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་དཀའ་བས་གསང་
བ་དང་ཡིད་སྦྱོབ་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་སྤྲགས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
ཡི་གེ་མེད་པའི་རྫོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྲགས་གཞན་
ལྟར་དབྱངས་གསལ་གྱི་འཕྲེང་བ་ཅམ་ལས་བྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། བྱུང་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས།
“ཡི་གེ་མེད་ལས་གསང་སྤྲགས་འབྱུང་། ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཡི་གེ་མེད།”³ ཅེས་གསུངས་སོ།
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་གསང་སྤྲགས་ཆེན་པོའི་རིགས་གསུམ་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལྡང་
འཇུག་གནས་གསུམ་ལ་རྫོ་རྗེའི་བརྒྱས་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོང་གི་རྒྱ་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་འགོག་
པའི་ཐབས་ལས་བྱང་བ་སྟེ། དཔེ་མེད་འཆོས། “གསང་སྤྲགས་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། རིགས་
གསུམ་པ་ནི་འབྱུང་འཇུག་གནས། དེ་ནི་རྒྱུད་གི་བྱེད་པ་ལོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་
འདྲ་བའི་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་ཏེ་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་
མཆོག་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་བབྱང་བ་ཅམ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཉན་ས་དང་མཛོད་འགྲེལ་ལས་
བཤད་པས་སོ། དཔེ་མེད་འཆོས། “གསང་སྤྲགས་དོན་ཀྱང་བདེ་བ་སྟེ། བདེ་མེད་རྒྱུད་ནི་ཉན་

1 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད། རྟེན་པར། ཅོ་བར།

རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད། ཤེ་བར། ལྷན་པར།

2 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ལ། རྟེན་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མངོན་བཤད། རོག་གངས་ 333།24

བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ལ། རྟེན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟེན་གསལ། རོག་གངས་ 374།24 ལ་བྱངས་འཇུག་གྱང་། འགྱུར་ཅུང་
ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡང་དེ་ཉིད་འདུས་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རྣམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡལ། འབྱུང་དང་བྱང་བར་གྱུར་པ་ཡི། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
ཁྱོད་ལ་བརྟེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

3 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ལ། རྟེན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟེན་གསལ། རོག་གངས་ 376།3

4 བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། ལ། རྟེན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟེན་གསལ། རོག་གངས་ 376།4

རྩོས་ཡོད།། དེས་ན་¹བདེ་བ་སྦྱེད་²པ་འོ།།³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་ནི་ཡི་
 གོ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དཔེ་མེད་འཆོས།
 “ཐེག་ལེ་ཆེན་⁴ནི་དོན་དམ་པ།། བདེ་ཆེན་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལ།། “ཡི་གོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”⁵
 ཞེས་སོ།། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གོ་ལྟ།། ཐེག་ལེ་སྟོང་བ་ཡི་གོ་དྲུག་། ཅེས་པ་ལ། ཁམས་སོ་དྲུག་
 རྩེ་ཆེན་ལྟར་བྱས་པ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་སྟོང་ཆེན་ཡི་གོ་ལྟ་འདུས་པ་
 ལས་མི་ཡིག་གི་གཟུགས་བསྐྱབ་པ་དང་། རྩེ་ཆེན་དྲུག་དུ་བྱས་པ་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་
 ལེ་ཡི་གོ་དྲུག་འདུས་པ་ལས་ཨེ་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་མེད་འོད་དུ། རྩོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་།། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱང་ཀྱི་མཚན་གྱི་ཅེས་པ་དང་། འདིའི་ཐད་གཉིས་
 ཀར་མཛད་ཅིང་། འདིའི་ཐད་དུ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་ལྟར་མཛད་ཀྱང་། མདོ་
 ཅམ་ཞིག་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ཅིང་མང་དུ་དོགས་པས་མ་གྲིས་ལ། འདིར་ནི་སྟོང་ཆེན་ཡི་གོ་ལྟ་
 དང་ཐེག་ལེ་ཡི་གོ་དྲུག་ལས་བྱུང་བའི་ཨེ་མི་གྱི་ཡི་གོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱབ་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་བཞོད་
 པར་བྱ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དེ་མེད་འོད་ལས། “དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམས་སྤང་དུ་དང་། རིང་
 ཐོ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། འཕེལ་བ་དང་། ཡཏའི་རྒྱུན་འགྱུར་ཤེས་པར་བྱའོ།།”⁶ ཞེས་གསུངས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་ཐོག་མར་མཁའ་གསང་གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཨ་གི་ཞིང་། དེའི་འོག་
 དུ་ཉི་མ་དང་རྩལ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་དང་། དེའི་འོག་དུ་སྐྱ་གཅན་དང་བདེ་ཆེན་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཨ་དང་། དེའི་འོག་དུ་རྩལ་བ་དང་ཁུ་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རྩེས་སུ་ང་རོ་ཐེག་ལེ་
 གིས་ཏེ། དེ་ལྟར་གྲིས་པ་ལས་ཨེ་ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་དབང་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 སྤྱོད་རྩེ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ། “ཨ་ཡིག་ལས་པ་རོལ་གྱི་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་ཨུ་ཡིག་དུ་འགྱུར་

1 དེ་ནས་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

2 བསྦྱེད་ ཤེ་པར། སྤར་པར།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 37616

4 ཆེ་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 37616

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྟར་དཀར་པོ། དེ་འོད། ཤོག་གངས་ 44713

བསྐྱེད་བྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ལྷ་མོ་དོ། ར། ལྷོ་བ་དཔོན་ལྷ་མོ་མེ། ལྷ་མོ་མེ་མདོ། སྟོན་གྲངས་ ༩༩༦༡༣

ཨི་དེ་ཡཾའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་མཚོན་ནས་ཟུམ་དང་། རིར་དང་།
 ལིལ་རུ་འགྱུར་བས། འདིར་ཟུས་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཨཅའི་ཡི་གེ་རང་གི་གོང་གི་ཨ་
 དེ་མཐོང་བ་ཡིན་པས་ཟུ་དེ་མ་རུ་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དབྱངས་མེད་པ་དབྱངས་དང་སྦྱར་བར་བྱ་
 བ་ཡིན་པས། ཨ་ཡིག་གྱི་མ་དེ་མ་ལ་བཅུག་སྟེ་སྟོག་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཤིང་། ཨ་དེའི་གལ་ལོག་
 གི་རྗེས་སུ་ང་རོ་དེ་མ་ཡིག་གི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལེར་བྱིན་པས་ཨଁ། ཨེ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། དང་པོར་
 བཀོད་པའི་ཨ་ཡིག་དེ་ནི་ཨེ་བསྦྱབ་པའི་གཞིར་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བདུན་པ་གནས་
 གཞིའི་ཆོག་དེ་ལ་སྦྱོན་པར་བྱ་ལ། བདུན་པའི་རྣམ་དབྱེའི་ཨོས་སུ་བ་གསུམ་ལས་གཅིག་ཆོག་
 དེ་སྦྱོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ང་ལ་ཞུགས་པའི་ཨི་བྱང་ནས་¹བྱར་དུ་བཀོད་དེ་ང་ཉགས་ཀྱི་
 རོན་ཅམ་ཡིན་པས་འབྱེད། དེས་ན་སྤྱི་མདོ་ལས། “ཨ་ལས་ཨཉཨངའོ།”² ཞེས་པས་གོང་དུ་
 ཨ་ཡིག་རིང་བྱང་གང་རུང་བྱང་ཞིང་། དེའི་པ་རོལ་དུ་ཨིཟུ་བྱང་ན་ཨེ་ནས་ངའི་བར་གང་རུང་དུ་
 འགྱུར་ཏེ་ཨ་དང་ཨིཨེ་ཡིག་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་པས་གོང་དུ་ཨ་བྱང་བའི་པ་རོལ་གྱི་ཨ་དེ་ཨར་
 འགྱུར་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། ཨ་ཡིག་པ་རོལ་གྱི་ཨི་ཡིག་དང་ལྡན་ཅིག་སྦྱར་ཞིང་ཨི་ཡིག་གོང་གི་
 ཨ་ལ་བཅུག་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡི་གེ་ཨེ་ཡིག་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྦྱབས་པས་ཨེའླི་གྱི་ཡི་གེ་
 གཉིས་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། དེ་ལྟར་བསྦྱབས་པའི་ཨེའླི་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་རི་ལྟར་
 ཡིན་པ་ནི་བཟོད་ཐེན་ཏོ།

ཆོག་གི་དོན་བཞད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འབྲེན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་ཨེའླི་ནང་གི་རྩ་འཁོར་
 རྒྱལ་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་པ་དང་། བྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་བསྒྲ་དང་། སྦྱབ་པ་པོ་ཡབ་
 ཀྱི་རྩ་རྗེ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་ཨོས་མཚོན་པའི་ཁྲག་ལ་བཞེན་པའི་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ། ཨଁ་
 གིས་མཚོན་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་རྒྱུད་འཁུངས་ལ་ལས་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གི་དགའ་བཞི་

¹ ཨི་བྱང་ནས་ རྒྱ་གར་པར་མ།

² བཅུན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། སྤྱི་མདོ། དེ་ སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མི། ཅུ་པའི་མདོ། ཤོག་གངས་ 120127 ལས་འདི་ལྟར་བྱང་སྟེ། “ཨ་ལས་
 ཨཉཨངའོ།” ཞེས་སོ།

4 བསྟན་པ་ལྟར་དཔེ་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ། མཐོང་དཔོན་དཔེ་མེད་ལྟོ། ལྟོན་གསལ། སོག་གསལ། 396/4

རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཁམས་གསུམ་པོ་མ་ལུས་པར་བྱའི་སྤྱོད་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོ་དང་སྤྱོད་ཁམས་པར་འབྲུག་པ་ནི་འབྲས་བུ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འགྲེལ་
 ལས་དབང་གི་སྐབས་སུ། “རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མེད།། ཅེས་པ་ནི་རྒྱ་སྟེ་སྤྱར་བཟོད་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པའོ།།”¹ ཞེས་དང་། དམ་ཆོག་གི་ངེས་དོན་གྱི་སྐབས་སུ།
 “རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མེད།། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་²དྲོ་མེད་ཆོག་³ངེས་པའི་དོན་ནོ།།”⁴ འདིར་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་རྒྱ་སྟེ་སོ་སོར་སྤྱད་པས་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དངོས་སོ་བུམ་
 པ་དང་། རྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྲ་པའི་དང་⁵མཚུངས་པར་སྤྱད་པའོ།། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་
 པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མ་འབྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས་ཤེས་པའོ།། རྣམ་པ་མེད་
 ཅེས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལས་སོ།།”⁶ ཞེས་དང་།
 “ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཁམས་གསུམ་པོ་མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་རྒྱུའོ།།”^{7,8} ཞེས་
 གསུངས་སོ།། དེར་མ་ཟད་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཀྱན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་རྟོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མེད་ནི་རྒྱ་སྟེ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའོ།།”⁹ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟར་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་། གཞི་དུས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ཕྱག་ན་དྲོ་མེ། ཕྱག་རྟོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 113༤110

2 སོགས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 ཆོག་གི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 དོན་ནི། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 སོགས་པ་བྲ་པའི་དང་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ཕྱག་ན་དྲོ་མེ། ཕྱག་རྟོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 114༤11

7 གསུམ་པོ་མ་ལུས་པར་རྒྱུའོ།། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ཕྱག་ན་དྲོ་མེ། ཕྱག་རྟོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 114༤111

9 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། ཕྱག་ན་དྲོ་མེ། ཕྱག་རྟོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 114༤110

ཀྱི་ལུས་དག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བཞིའི་སྟེང་གི་འཛུགས་དགའ་བཞི་སྐྱབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་
 དགའ་བ་བཞི་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆ་བཅུ་དྲུག་གི་ཕྱེད་བརྒྱད་དང་། བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱེད་བཞི་ཡིན་
 པས་སྐྱབ་བཞིའི་དབྱེ་བས་རྣམས་པ་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བ་འཆང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དེ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་¹འབྲས་བུ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐེག་ལེ་འཆང་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་²ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཆ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་ཕྱེད་ནི་བརྒྱད་དོ། དེའི་ཕྱེད་ནི་ཐེག་ལེ་³བཞི་པོ་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སང་པ་དང་། མི་ལས་དང་། འིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པ་དང་། བཞི་པའི་གནས་
 སྐབས་སྐྱེད་པར་ཕྱེད་པའོ། དེ་རྣམས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐེག་ལེ་འཆང་སྟེ།”⁴
 ཞེས་དང་། དབང་གི་སྐབས་སུའང་། “བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐེག་ལེ་འཆང་། ཞེས་པ་ནི་⁵འབྲས་བུ་
 སྟེ་⁶བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁུ་བའི་ཐེག་ལེ་བཞི་འཛིན་པའོ།”⁷ ཞེས་སང་མེས་གཉིད་འཐུག་བཞི་
 པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་འཛུགས་དགའ་བཞི་སྐྱབ་བྲལ་དུ་གྱུར་
 པའི་དགའ་བ་བཞི་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་སྐྱབ་བཞིའི་དབྱེ་བས་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བ་འཆང་བ་ལ་དེ་
 ལྟར་བཤད་དོ། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩིས་ལས་འདས། ཞེས་པ་ནི། ཆ་མེད་ཆ་ལས་འདས་པ་
 སྟེ། ཞེས་པར་འཆད་དེ། དེ་འབྲའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དེ་ཡང་དཀར་པོའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་རྫོགས་
 རས་མེད་ཅིང་ཆ་ལས་འདས་པ་སྟེ་ནག་པོའི་ཆ་མ་ཁུགས་པའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་གནས་སྐབས་
 འབའ་ཞེག་ལ་ཏྱག་ཏུ་གནས་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “རྫོ་རྫོ་སེམས་དཔའ་ཆགས་
 པ་ཆེན་པོ་ནི་ཆ་མེད་ཅེས་པ་དཀར་པོའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་གནས་པ་

༡ སྐྱེས་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ ཀྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༣ ཐེག་ལེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་རྣམས་སུ་མི་གསལ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། བྲག་ན་རྫོ་རྫོ། བྲག་རྫོང་སྟོང་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༥༧༡

༥ ཞེས་པ་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་རྣམས་སུ་མི་གསལ།

༦ སྟེ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་རྣམས་སུ་མི་གསལ།

༧ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། བྲག་ན་རྫོ་རྫོ། བྲག་རྫོང་སྟོང་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༡༡༥༧༡

དགར་པོ་རྫོགས་པའི་མཐར་ཞེས་པའོ།། བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞེས་པ་བགྲང་བ་ནག་པོའི་ཆེས་གཅིག་སྟེ་དེ་ལ་མ་ཞུགས་¹པ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་²ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།།³ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་ནི་གོང་རྣམས་སྤུངས་ཅུང་ཟད་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བསམ་གཏན་བཞི་ནི་དགའ་བ་བཞི་སྟེ་དང་པོ་དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན། གཉིས་པ་མཚོག་དགའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན། གསུམ་པ་བྲད་པར་གྱི་དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན། བཞི་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆ་བཅུ་དྲུག་ལས། ཆ་ལྔ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ལ་དང་པོ། བཅུ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ལ་གཉིས་པ། ཆ་བཅོ་ལྔ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ལ་གསུམ་པ། ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བཞི་པ་སྟེ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པ་དང་། ཅེ་མོ་འཆང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆ་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་ཅེ་མོ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འཆང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། “བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཅེ་མོ་འཆང་།། ཞེས་པ་འདིར་དང་པོ་དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་།། གཉིས་པ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། གསུམ་པ་དགའ་བའི་བྲལ་གྱི་⁴དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། བཞི་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བའི་བསམ་གཏན་ཏེ། ལྔ་པ་དང་བཅུ་པ་དང་ཉ་དང་ཉིའི་མཐར་ཐིག་ལེ་ལ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གནས་པའོ།། དེ་ཡི་ཅེ་མོ་མཐའ་ཡི་ཆ།། བདེ་བ་ཡོངས་སུ་⁵རྫོགས་པ་ཉིད།། བསམ་གཏན་གྱི་ཅེ་མོ་སྟེ་དེ་འཛིན་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཅེ་མོ་འཆང་།། ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།”⁶ ཞེས་བཤད་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་ནི་ཉིན་ཏུ་

1 དེ་ལ་བཞུགས་ ཤེས་པར། བོད་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 སྐྱེས་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། བྱག་ན་རྟོ་རྩེ། བྱག་རྩོར་སྟོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 114༥114

4 གསུམ་པ་བྲད་པར་གྱི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 ཡོངས་སུ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྣང་།

6 བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱུ། བ། བྱག་ན་རྟོ་རྩེ། བྱག་རྩོར་སྟོད་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 114༥114

བསྐྱུགས་པ་ཆེ་བར་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་
འགྱུར་བའི་བདེ་བས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ།
འདྲིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་
དེ་ནི། གྱིས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་²རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱའོ།”³
ཞེས་སྒྲ་མེད་པ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་གི་
ཆ་ཅས་དུ་ཡང་མི་ཤོད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་དང་སྐྱེ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་སྟོང་དང་
སྐྱེལ་ན་དབྱུང་གཞི་ཆེ་བར་སྦྲང་ངོ།། ཆེག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་
ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། ཉིང་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རིག་བདག་སྟེ་མཆོན་བྱེད་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། རྒྱུད་རིག་པ་⁴སྟེ་མཆོན་བྱ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ཆེན་མོ།། གོང་དུ་
བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་ལེ་བཞི་སྐྱེབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བཞི་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཀྱི་ལུས་ཅན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་དང་། ལུས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་
པའི་སྐྱེ་ཀྱན་གྱི་རྒྱལ་ཏེ་ལོངས་སྐྱེ་དང་། སྐྱེལ་བའི་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་ཡི་མཆོག་སྟེ་སྐྱེལ་སྐྱེ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེལ་བའི་སྐྱེའི་རྒྱུད་འཆང་བས་སྟོགས་བཅུར་སྐྱེལ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པ་འབྱེད་པས་གདུལ་
བྱའི་སྐལ་བ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱ་དང་སྐྱ་དབང་སྐྱ་ཡི་ལྷ། ཞེས་སོགས་ལ་ངེ་མེད་འོད་ཏྲར་ན། ལྷ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་སྐྱ་དང་སྐྱའི་དབང་པོ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱ་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་འང་སྐྱར་གྱུར་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་སྐྱ་མིན་ཏེ་ཡུམ་བཞི་རྣམས་
ཀྱི་འང་བདག་པོ་དང་། འཆེ་མེད་དབང་པོ་ནི་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག །སྐྱ་ཡི་སྐྱ་ནི་སྐྱ་མོ་བརྒྱད།

1 ངོ་བོས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 གྱིས་པའི་རང་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་པ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

3 བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། རྒྱུད། བ། ཕྲག་ན་རྟོ་རྩེ། ཕྲག་རྟོར་སྟོན་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ 11~21/10

4 རྒྱུད་དག་པ་ དཔེ་པར།

སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་འདྲིམས་པར་བྱེད་པའི་བདུད་དང་བར་དུ་གཙོད་པ་ཐམས་ཅད་
 འདྲིམས་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱག་ཁོ་མོ་བཅུ། སྲིད་པའི་དགོན་པ་ལས་བཞུལ་བ་ནི་ཕུང་ཁམས་
 སྐྱེ་མཆེད་དག་པའི་ངོ་མོར་གྱུར་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། སྟོན་པ་གཅིག་ཕྱུ་འགྲོ་བའི་སྤྲུལ་མ་ནི་ལམ་
 འདིས་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། འདིག་རྟེན་ཕྱོགས་བཅུར་རབ་གྲགས་པ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་ཕྱུ་གཟུགས་སྐྱེ་འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་དེས་གདུལ་
 བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཆེ་བ་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པའི་བྱམས་པའི་གོ་ཆ་ཆས་པ་པོ་སྟེ་བགོས་ཤིང་། སྦྱིང་རྗེ་ཡི་ནི་ཡ་ལད་དེ་ཁབ་བགོས་པ་སྟེ་
 གྲོན་པའི་དོན་དང་། འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོན་དུ་ཆངས་གནས་བཞི་
 སྒྲིམ་བཤང་མཆོན་ནོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོན་པའི་རལ་གྱི་དང་། ཤེས་
 རབ་དེས་ཉོན་མོངས་པ་འཕྱིགས་པ་མཆོན་པའི་མདའ་གཞུ་སོགས་ཕྱག་མཆོན་དུ་ཐོགས་ནས།
 ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་དང་མི་ཤེས་པའི་གཡུལ་ངོ་སེལ་ཞིང་། དེས་ན་དཔལ་པོ་དང་། བདུད་ཀྱི་དགྲ་
 དང་། བདུད་འདུལ་བ་པོ་ཞེས་བྱའོ།། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “ལྷ་ནི་ལྷུ་མ་¹འདོད་ཆགས་
 དག་ལྷ་མཆོག་²ཤེས་རབ་འདོད་དཔག་མེད། ལྷ་ནི་ཆངས་པ་ཁབ་འཇུག་ནི། གཉི་ལྷག་རྣམ་
 དག་རྣམ་སྤང་མཛད། ལྷ་མིན་ཁབ་འཇུག་དབང་ཕྱག་ནི།³ ཞེ་སྤང་རྣམ་དག་མི་བསྐྱོད་པ།
 སྦྱིན་པ་རྩི་ལ་⁴བདག་པོ་ནི། སེར་སྤྲུལ་དག་རིན་འབྱུང་ངོ་། འཆི་མེད་དབང་ཕྱག་དབང་
 ཕྱག་ནི། ཕྱག་དོག་རྣམ་དག་⁵དོན་ཡོད་གྲུབ། ལྷ་ནི་བགོགས་བདག་སྤྲུལ་མ་ནི། ང་རྒྱལ་རྣམ་
 དག་རྩོམ་སེམས། འདྲིམས་བྱེད་སྤྲུལ་བ་ལྷ་བ་ལ། རྣམ་པར་དག་བྱེད་པག་མོ་ཉིད།⁶ འདྲིམས་
 བྱེད་ཉི་མ་དབང་ཕྱག་ནི། ཐེ་ཆོམ་ཀུན་སེལ་ཉེར་ཀ ། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་ལྷ་ཆེན་བརྒྱད། སྲིད་

¹ དབུ་མ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

² ལྷ་ཆོགས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

³ དབང་ཕྱག་དང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

⁴ རྩི་ལ་ རྩི་པར། ཅོ་པར།

⁵ དོག་རྣམས་ལ་ རྩི་པར། ཅོ་པར།

⁶ གཉིས་ཀྱི་ རྩི་པར། ཅོ་པར།

གསུམ་དབང་སྐྱར་འཛུམས་མཛད་པའི།། བདེ་ཆེན་ཁྱོད་ལ་བདག་ཕྱག་འཆོལ།། སྲིད་པ་ཁམས་
གསུམ་དགོན་པ་ནི།། བདེ་སྟོང་དགོན་པས་དགོན་པ་འོ།། ལས་ཀྣལ་བ་ནི་དོ་རྩེ་སེམས།། སྟོན་
པ་གཅིག་བྱ་རྒྱུ་འོ།། འགྲན་ཆེ་མེད་པས་གཅིག་བྱ་འོ།།² འགྲོ་བའི་སྤྲོ་མ་ཐེག་ལེའི་ཁམས།།
འཛིག་རྟེན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ།། ཕྱོགས་བཅུར་རབ་གྲགས་བདེ་རྒྱང་ཁྱབ།། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་
བདག་གཏུམ་མོ་ཆེ།། ཆེ་བ་པོ་ནི་འབར་བ་འོ།། བྱམས་པའི་³དམ་ཆེག་བཞི་བསྟེན་པའོ།།⁴ དེ་
ཡང་སྤང་སྤང་བསྤང་སྤེལ་འོ།། གོ་ཆས་ཆས་པ་⁵དགའ་བའི་སེམས།།⁶ སྟོང་རྩེ་ཡིས་ནི་གཞན་
དོན་སྦྱོང།། ཡ་ལད་བགོས་ནི་ཐབས་བསྟེན་པའོ།།⁷ ཤེས་རབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ། རལ་གྱི་དེ་
ཡིས་རྟོག་ཀུན་བཅད།། མདའ་གཞུ་གཏུམ་མོ་ཐོགས་པ་ནི།། ཉི་གི་འབེན་ལ་རྟེན་པ་འོ།། ཉོན་
མོངས་མི་ཤེས་འཛིག་པ་རྣམས།། རབ་རྩ་སྤང་བ་གཡུལ་ངོ་སེལ།། དག་པོ་འདོད་ཡོན་མཛོན་
ཞེན་མཐའ།། བདུད་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིས།། བདུད་འདུལ་བ་ན་གོས་པ་མེད།།⁸ ཅེས་འཆད་
དེ། བཞད་ཚུལ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་རིམ་ཞེན་པའི་དོན་དང་། འདི་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་)ལམ་ཡན་ལག་དྲུག་ཉམས་སྤྲོ་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བཞད་
པ་ནི། འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་སྟེ་བར་བྱང་སེམས་དང་རྒྱང་སེམས་འདོད་རྒྱར་བཅེངས་པ་ལས།
བདུད་བཞིའི་འཛིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་བདུད་བཞིའི་དབྱང་ཆོགས་རྣམས་པམ་བར་བྱེད་
པ་ནི་འཛིན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། དཔེ་མེད་འཆོས་ནི། “བདུད་བཞི་འཛིགས་པ་དགའ་བཞི་

1 དགོན་པས་དགོན་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 ཆེག་རྒྱུ་འདི་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྤྲོ་མི་སྤྲོང་།

3 སྤྲོ་མ་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྟེན་པ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

5 གོ་ཆས་བཅས་པ་ བེ་པར།

6 གོ་ཆས་བཅས་པ་ སྤྲོང་པར།

7 ཆེག་རྒྱུ་འདི་བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སྤྲོ་མི་སྤྲོང་།

8 ཐབས་སྟེར་བ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

9 བསྟེན་འགྱུར་དཔེ་བསྟེན་མ། རྒྱུ། བ། སྤྲོ་བ་དགོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 372།4

གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ཞིང་། ཉམ་མཁའ་ལ་རི་ལྟ་བུ་མཐའ་མེད་པའི་བར་
 སྤང་དང་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་གཞོན་པ་སྟེ་བྱ་བ་པར་སྤང་བའི་སྤྱོད་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་
 སོགས་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་རྗེས་བྱ་བ་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྤིང་བ་གསུམ་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྤྱི་བ་ཐོགས་
 མེད་པར་རིག་པ་ནི་གཙང་མ་དང་དག་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟེ་མིག་གི་མངོན་
 ཤེས་ཀྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་དང་། བར་དོའི་སེམས་ཅན་
 ཡང་མཐོང་ལ། ལྟའི་ན་བས་སྤྲ་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་མེད་པར་ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
 སེམས་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་མཐའ་དག་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་གཟུགས་
 རྗེས་སུ་བྱ་བས་རིག་པ་དང་། ཡུལ་དང་། ཆེ་དང་། རྩ་འབྲུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་སྤྱོད་ནས་
 མེ་འབར་བ་དང་། སྤྱད་ནས་ཚུ་འབྲུབ་པ་སོགས་རྩ་འབྲུལ་དུ་མ་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་
 ཐག་པ་ཐད་པ་¹ཤེས་པ་སྟེ་མངོན་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པ་ནི་རྗེས་བྱ་བ་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། ། རྗེས་བྱ་བ་
 དུག་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། འགོ་དུག་རྗེས་སུ་བྱ་བས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སྟེ་རང་དོན་དང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟེ་གཞན་དོན་དུ་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་
 པས་ཞི་བྱས་དབང་དུག་གི་ལས་ནམས་སྟོན་པའི་ཆོག་བཟོད་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའོ། ། དཔེ་མེད་
 འཆོས་། “འཛིག་ཏེན་གསུམ་པོ་རྩ་གསུམ་ལ། གོམ་གཅིག་བཟོད་པ་རྒྱང་འཕོ་བ། ལྷ་བཅུ་རྩ་
 དུག་བཞི་ཆ་འོ། ། རྒྱང་དེ་རྒྱ་དུས་ནམ་མཁའ་ལྟར། ཏྲོག་པ་མཐའ་མེད་ནམ་པར་གཞོན། གསུམ་
 རིག་རྒྱ་བ་གསུམ་པོ་²ལས། ³དབུ་མ་རྒྱང་མ་⁴དག་པ་སྟེ། དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་མངོན་ཤེས་དུག་ལྡན་
 ཞིང་རྗེས་བྱ་བ་དུག་སོགས་ཐོབ། ⁵ཅེས་གསུངས་སོ། ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རྩ་འབྲུལ་
 ཉེ་ས་བཅུ་བ་དང་ཆེན་པོ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བས་

1 ཐད་པ་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ་བཅས་སུ་མི་སྤང་།
 2 གསུམ་པ་ ཅོ་པར།
 3 ལ། ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 4 གཙང་མ་ བེ་པར། ལྷ་ར་པར།
 5 གཙང་པ་ ཐོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།
 6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱ་དུག་ བ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 39196

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མཐའ་སྐད་ཅིག་མའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 བྱི་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཐོབ་ལ། བདག་གི་དོན་རིག་པ་དང་གཞན་གྱི་དོན་རིག་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐར་བྱེན་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་པའི་གང་ཟག་མཚན་དཔེར་བུ་ཀུན་
 ལས་འདས་པ་ནི་དོན་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་མཚན་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུགས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་
 པའི་བདག་པོ་སྟེ་བདག་ཉིད་མཚན་ཡིན་ནོ།། གཙོ་བོ་དོན་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་བྱི་ཚས་
 ཀྱི་སྒྲིབ་བདག་སྟེ་གདུལ་བྱ་ལ་ལས་དང་དམ་ཚིག་དང་ཚོས་དང་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། བྱག་རྒྱ་
 བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད་པས་འགྲོ་བའི་བསྟེན་བཀུར་པའི་
 གནས་ཀྱི་མཚན་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་
 སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་པའི་གནས་ཏེ་བསྐྱེལ་པར་བྱ་བའི་མཚན་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོད་པའི་ངེས་འབྱུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་མཚན་ནི་འཇམ་
 དབལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དོན་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་རྣམས་
 པར་དག་པའི་དབལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྐལ་བཟང་ཆེ་བ་དང་། དོན་གཉིས་ཀྱི་
 དབལ་དང་ལྡན་པས་འབྱོར་བ་ཀུན་བྱེད་པ་¹འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་དབལ་དང་ལྡན་པའི་
 མཚན་གོ། དེས་འབྱུང་གསུམ་པོ་བསྟོད་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་པའི་ངེས་འབྱུང་གསུམ་ནི། དཔེ་མེད་
 འཚོས་སྐྱེ་གསུམ་དང་། ཉི་མ་དབལ་གྱིས་མཁའ་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། ས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། ས་འོག་
 ལ་སྦྱོད་པའི་དངོས་གྲུབ་གསུམ་ལ་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ལེའུ་འདི་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཚོ་
 ལྟར་ན། བསྟེན་པ་དང་། ཉིར་སྐྱབ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་ཆེན་དང་། ལས་སྦྱོར་ཉི་ལྔ་དང་།
 པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བཅུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྟོན་བཙོ་ལྔ་དང་། ཉི་མ་དབལ་ལྟར་ན་
 ཁམས་དཀར་པོའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་བཙོ་ལྔ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྟོན་བཙོ་ལྔ་

¹ ཀུན་བྱེད་པ་ རྒྱ་གར་པར་མ་དང་ཤེས་པར་དུ་མི་སྣང་།

ཡིན་ཏེ། དཔེ་མཉམ་པའི་འཆོས། “དེ་ལྟར་སྒྲིག་བཅོ་ལྔ་ལོ།¹ བསྟེན་པ་ཉི་བསྟེན་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་
ཆེན་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་²སྒྲུབ།³ པ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་⁴རྣམ་དག་པའོ།”⁵ ཞེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་
གྱིས། “འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་མཉམ་པའི་ཆ་བཅོ་ལྔའི་རྣམ་པར་དག་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་བཅོ་ལྔ་བཤད་པའོ།”⁶ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། སྒྲུབ་པ། འཛིགས་རུང་འཁོར་བའི་
འགྲོག་དགོན་རབ་སྐྱངས་ནས། ཆེ་འདྲིར་རྒྱལ་བའི་ལམ་ལ་འཛིག་འདོད་པ། འགའ་ཞིག་ཡོད་
དམ་སྟེན་མཉམ་པའི་གསུང་བཤད་ཀྱི། འོར་བུའི་ཐེམ་སྐྱས་སྟེལ་ལེགས་འདི་ལོངས་ཤིག །མཆོན་
ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྣེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པའི་
ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

༥ ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་པའི།

རྒྱལ་བ་ལྔ་ལ་བྱག་བཅོལ་ནས།

རིགས་ལྔའི་གོ་འཕང་སྒྲན་མེད།

རྒྱད་ལྔའི་འགྲོ་ལ་སྟེན་པར་བྱ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་(རི་ལྟར་)བཤད་པའི་མཐུག་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། རིགས་ལྔ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་
སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་ལེའུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་(རིགས་ལྔ་ལ་ཡེ་
ཤེས་ལྔའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་)ལ་ལྔ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ། ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་

1 བཅོ་ལྔ་ལོ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བྱེད་ལས་ པ་པར། སྒྲུབ་པར།

3 སྒྲུབ་བྱེད་ལས་ལ་སྒྲུབ་བ་དང་། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 ཕྱིན་རྒྱུད་ ལྟེ་པར། ཅོ་པར།

5 ཕྱིན་རྒྱུ་ པ་པར། སྒྲུབ་པར།

6 བསྟེན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མཉམ་པའི་སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 39411

6 བསྟེན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། པ། སྟོན་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ 33111

ཤེས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ། བྱ་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པའོ།།

དང་པོ་(མེ་འོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་)ནི། ལེ་བྱ་འདི་བྱ་བ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཛོམས། “ལེ་བྱ་བ་ཅུ་གཅིག་པ་འདུད་ཀྱི།། བརྗོད་བྱ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་པའི།། སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་ལྷ་ལ་བསྟོད་པའོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་སློན་ས་རིགས་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ། ལེ་བྱ་འདིའི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་ལྷ་པོ་གང་གིས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་པོ་གང་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་བ་གསུམ་མི་མཐུན་ཏེ། བྱེ་མེད་འོད་ཀྱི་ལྷགས་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་སློན་མ་རབ་གསལ་དུ་ནི། དང་པོར་ཆོས་དབྱེད་ས་ཡེ་ཤེས། དེ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། མེ་འོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། བྱ་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་ལྟར་སྟོག་དང་པོས་ཡེ་ཤེས་གཙུག་ཏྲར་ལ་དགའ་བའི་དགའ་བ། དེའི་མཚོག་དགའ། དེའི་ལྷན་སྐྱེས། དེའི་དགའ་བྲལ་བཞེད་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་། གཉིས་པས་སྐྱུག་བསྐྱུས་ཀྱན་གཙོད་ལ་མཚོག་དགའི་དགའ་བ་བཞེས་བསྟོད་པ་དང་། གསུམ་པས་རྡོ་རྗེ་ལྷ་པོ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བཞེས་བསྟོད་པ་དང་། བཞེས་པས་དག་གི་དབང་སྐྱུག་ལ་དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བ་བཞེས་བསྟོད་པ་དང་། ལྷ་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུ་ཅན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞེས་བསྟོད་པར་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་རིམ་པ་ལྟར། “དེ་ལྷའི་ཡེ་ཤེས་གཙུག་ཏྲར་ལ།། དང་པོ་དགའ་བ་བཞེས་བསྟོད་པ།།”² ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། “དེ་ལྷའི་སྐྱུག་བསྐྱུས་གཙོད་པ་ལ།།”³ མཚོག་དགའི་དགའ་བ་བཞེས་བསྟོད་པ།།”⁴ ཞེས་དང་། “དེ་ལྷའི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་པོ་ལ།། ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བ་བཞེས་བསྟོད་པ།།”⁵ ཞེས་དང་། “དེ་ལྷའི་དག་གི་དབང་སྐྱུག་ལ།། དགའ་བྲལ་དགའ་བ་བཞེས་

1 བསྐྱུས་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས། སློན་གསལ། རོག་གྲངས་ 33017

2 བསྐྱུས་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས། སློན་གསལ། རོག་གྲངས་ 33016

3 བསྐྱུས་ཀྱན་གཙོད་ལ།། རོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བསྐྱུས་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས། སློན་གསལ། རོག་གྲངས་ 33019

5 བསྐྱུས་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས། སློན་གསལ། རོག་གྲངས་ 33018

6 དག་གི་རྟོ་པར། ཅོ་པར། སྤར་པར། ལྷ་པར།

བསྟོད་པ།¹ ཞེས་དང་། “དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཅན་ལ། ཡེ་ཤེས་དགའ་བ་བཞིས་བསྟོད་པ།”²
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྔ་དང་དབང་པོ་ལྔའི་སྟོང་གི་གཏི་ཐུག་ལ་སོགས་པའི་རྩི་མ་ལྔ་དབང་
 བཞི་དང་ཐུག་རྒྱ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་དག་པར་བྱས་པ་ལས་རྣམས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་
 རིགས་ལྔ་དང་། ས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་སེམས་དཔའི་མིང་ཅན་ལྔར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའ་ལྔ་ལ་དགའ་བ་ལྔའི་སྟོ་ནས་བསྟོད་པར་བཞེད་པ་སྟེ། འགྲེལ་པའི་ཆོག་རིས་ཆང་
 བར་ནི་མ་གྲིས་སོ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་རི་ལྟར་འཆད་པ་ནི། དེ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། “ད་ནི་མཆོག་སྤྱི་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་³ བ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྔས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་དེ་ཁོ་ན་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་སྟོ་ནས་བསྟོད་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་མཆོག་སྤྱི་ན་རྩོད་རྩེ་ལ་སོགས་
 པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སོ། སངས་རྒྱས་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་མཉམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སོ། སངས་རྒྱས་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སོ། མེད་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་
 ནས་སོ། སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྟོ་ནས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་།
 འོད་དཔག་མེད་དང་། རོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། མི་བསྟོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་རོན་ཏོ།
 དེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོས་རྒྱ་སྟེ་ལྟག་མས་ནི་འབྲས་བུའོ། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་རྒྱུའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། གནད་ཀྱི་⁴ཡེ་ཤེས་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱལ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། རྒྱུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། གནད་⁵སོ་

1 བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 391/12

2 བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 393/1

3 མཆོག་སྤྱི་ན་རྩོད་རྩེ་ལ་སོགས་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 གནད་ཀྱི་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

5 གནད་ རྩེ་པར། ཅོ་པར།

སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། བསྐྱོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་¹ཡེ་ཤེས་སོ།། གྲོལ་བའི་²ཡེ་ཤེས་
ཤིན་རྒྱ་³རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ལྡན་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཚོན་པར་ཡང་བཞེད་དོ།། ད་ནི་ཆོག་གི་དོན་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་བཞི་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས་པ། གང་ལ་འདུད་
ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་མཚོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྷོག་པས་སྤེལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལོ།། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། མཚོག་སྤྲེལ་ན་
མེད་པའི་གོ་འཕང་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་ནི་གཉིས་སྤྲང་གིས་མི་བྱེད་པའི་རྩོ་རྩེ་མཚོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་
དབྱིངས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པར་གྱུར་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཁྱད་པར། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྟེ་གཉིས་སྤྲང་གི་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ།། དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་
ལས་ཀྱང་། “སྟོང་པར་དངོས་པོའི་⁵ཆོགས་པ་ནི།། བརྟགས་⁶པའི་གཞུགས་ནི་རྣམ་སྤངས་པ།།
བྲ་པལ་ལྷ་བྱར་མཐོང་འགྱུར་ཏེ།། མེ་ལོང་གཞོན་རྒྱ་མ་ཡི་བཞིན།།”⁷ ཞེས་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་

༡ རྟོམ་པ་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ འགྲོ་བའི་ རྟེ་པར། ཙོ་པར།

༣ གྲོལ་བ་ཤིན་རྒྱ་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༤ བསྐྱོམ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྟོམ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གངས་ ༢༣༥། ༡༦

༥ དངོས་པོ་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༦ བརྟགས་ བོད་པར། དཔེ་པར། ཤེས་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༧ བསྐྱོམ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྟོམ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གངས་ ༢༣༥། ༡༣

བསྐྱོམ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། ད། རིགས་ལྡན་བསྐྱེད་ཀར་སོ། འབྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༩༤༦། ༡༠ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
“སྟོང་པ་ལ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོགས།། བརྟགས་པའི་གཞུགས་སྤངས་བཅས་པོ་མིན།། འདི་ནི་མཐོང་སྟེ་མེ་ལོང་ལ།། བྲ་པལ་གཞོན་རྒྱ་མ་ཡིས་
བཞིན།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

བསྐྱོམ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀར་སོ། ཉི་འོད། འོག་གངས་ ༤༤༥། ༢༡ ལས་བྱུང་ཡང་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་པའི་
དངོས་པོ་དངོས་པོའི་ལ།། བརྟགས་པའི་གཞུགས་ནི་སྤངས་པ་སྟེ།། གཞོན་རྒྱ་མ་ཡིས་མེ་ལོང་དུ།། གཞུགས་བརྟན་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་བཞིན།།” ཞེས་
འབྱུང་ངོ་།།

ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲུང་བ་བྲ་པ་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་པ་)ནི། ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲང་། གང་ལ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལའོ། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཆགས་པ་དང་། འདོད་ལྷ་སྟེ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཆགས་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཆགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་དགུས་པ་དང་། བདེ་ཆེན་ལ་དུས་རྟག་དུ་རོལ་བའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ཅུ་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། “ནམ་པར་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། ཡེ་ཤེས་དག་པ་རྟོག་པ་མེད། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འོད་གསལ་ཆོས་༥ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་¹ཚུལ་རྟོགས་པ།”² ཞེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་(སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་པ་)ནི། ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲང་། གང་ལ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལའོ། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་བཞི་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་ཆུ་ཆེན་མོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་དགུས་པས་བཞད་པ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་གསུང་ལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པས་ཐུགས་ལ་ཞེས་བྲལོ། ཅུ་རྒྱད་ལས། “ཡི་གེ་འདུལ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་༥ ཡ་ཡི་³ནམ་པའི་རིགས་ལས་བྱུང་། ཡི་གེ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ། འདུལ་ཤེས་ཅན་མིན་འདུལ་ཤེས་མིན།”⁴ ཞེས་འདུལ་ཤེས་ནམ་པར་དག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་སོ།

༡ དབྱིངས་ནི་ བོད་པར། ཡེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གངས་ ༡༩༠༡ ན

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རིགས་ལྔ་ན་བསྐྱེད་ཀྱི་འོད་ལྔ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༩༤༦/༡༡ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “ནམ་པར་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། ཡེ་ཤེས་དག་པ་གོས་པ་མེད། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཆོས་ནམས་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བཟོད་པར་གནས་༥” ཞེས་འབྱུང་དོ།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རྒྱལ་སོ་བསྐྱེད་ཀྱི་འོད། འོག་གངས་ ༩༤༩/༡༡ ལས་བྱུང་ཡང་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “ནམ་པར་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོས་ལས་འདས། ཡེ་ཤེས་དག་པ་ནི་མ་མེད། རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་ཆོས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་མདོན་པར་སོན།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

༣ ཡ་ཡིག་ བོད་པར། ཡེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། འོག་གངས་ ༡༩༤༦/༡༤

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུ། བ། རིགས་ལྔ་ན་བསྐྱེད་ཀྱི་འོད་ལྔ། འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༩༤༦/༡༤ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་

བཞི་པ་(མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པ་)ནི། ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་བཞི་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས་པ། གང་ལ་ན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལའོ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྫོགས་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་ལྷ་རང་བྱུང་བ། ཉམ་མཁའ་ལ་མ་བཟགས་པར་བྲ་པབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཤུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་བ། མཉམ་གཞག་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་བར་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་གྱུར་ནས། གཅིག་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་མེད་གནས། མི་འགྱུར་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ། ཆད་པ་མ་ཡིན་ཉག་པ་མིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ལྷ་པ་(བྲ་བྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པ་)ནི། ཁྱོད་ལ་འདུད་ཅེས་པ་བཞི་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས་པ། གང་ལ་ན་བྲ་བྲུབ་ཡེ་ཤེས་ལའོ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་སྐྱུ་འབྱུལ་བྲ་བ་སྟེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་ལ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་བྲ་བ་འགྲེད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཛད་པའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པ་སྟོན་པ་དང་། བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟོད་པར་བྲ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ལྡན་པའོ། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་དང་། འདུ་བྱེད་དག་དང་བྲལ་རྣམས་སུ། བྱང་ཚུབ་ཉིད་མིན་སངས་

སྟེ། “མིང་གི་བདག་ཉིད་ཡི་གེ་ཀུན། ཨ་ཡིག་རིགས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། མི་འགྱུར་ཆེན་པོའི་གནས་ཐོབ་པ། མིང་མེད་མིང་ཅན་དག་ཀྱང་མེད།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དྭཀར་པོ། ཅི་འོད། འོག་གངས་ ༤༩༤ ལས་བྱུང་ཡང་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐམས་ཅད་འདུ་ཤེས་བདག་ཉིད་བདོག ཨ་ཡི་ཡི་གེ་རིགས་ལས་བྱུང་། གཡོ་མེད་ཆེན་པོ་གོ་འཕར་རྟེན། ཤེས་པ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱུང་མེད།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དྭཀར་པོ། ཅི་འོད། འོག་གངས་ ༩༩༤༡༦

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དྭཀར་པོ། འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། འོག་གངས་ ༡༩༤༦༡༩ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་གྱུར་ནས། དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་གནས། མི་འགྱུར་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ། ཆད་པ་མ་ཡིན་ཉག་པའང་མིན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། པ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དྭཀར་པོ། ཅི་འོད། འོག་གངས་ ༤༩༤༡ ལས་བྱུང་ཡང་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་འགྱུར། གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཡོ་མེད་གནས། གཡོ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་འབྱུང་། ཆད་པ་མིན་དང་ཉག་པའང་མེད།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

² རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དྭཀར་པོ། ཤེས་པར།

ཀྱས་མིན།། སེམས་ཅན་ཉིད་མིན་འཆོ་བ་མིན།།”¹ ཞེས་བས་བྱ་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་བ་ཡིན་
ནོ།། དེ་ལྟར་ན་ཉི་མ་དབལ་གྱིས། “འདི་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྡེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྟོད་བ་
ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ལྟོ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེའུ་འདི་ལ་སྟོག་ལྟ་ཡིན་ལ། སྒར་བཤད་
བ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ན་འདི་ཡན་ཆད་ལ་སྟོག་བརྒྱ་བྱ་ཅ་ཅ་གཉིས་སོ།། སྤྲུལ་པ། འདི་ན་
བརྒྱ་དང་བྱ་ཅ་ཅ་གཉིས་ཀྱི། ཅ་ཡི་བ་བ་རྣམ་དག་སྐྱེད་ཆའ་བྱ། མི་འགྱུར་བདེ་ཆེན་སྤང་
ཅིའི་རོས་གང་བའི། བརྒྱ་དང་བྱ་ཅ་ཅ་གཉིས་མེ་ཉོག་འཁྱུངས། མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་
པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྟོ་རྟེན་ལ་འཁྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ།།

༥ གཞོམ་མེད་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་གདངས།།

སྤྲུལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ།།

རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་བྱ་བ་འཆའ་ནས།།

སྒྲུག་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ།།

གཉིས་པ་སྒྲུག་གི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཅ་སྒྲུག་བཤད་པ། སྤྲུལ་བར་བའི་སྒྲུག་
བཤད་པ། འཕྲེང་སྒྲུག་བཤད་པའོ།། དང་པོ་(ཅ་སྒྲུག་བཤད་པ་)ནི། དེ་ཡང་སྤྲུལ་སྒྲུག་ལ་དོན་
ཀྱི་སྒྲུག་། ཆོག་གི་སྒྲུག་། ཉགས་ཀྱི་སྒྲུག་ཉེ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གྲང་རིམ་པ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་འཕྲེང་བ་དང་། ལྷ་དང་ཡེ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དབལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༣༣༩།༣༧
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དགར་སོ། འབྲེལ་ཆེན་རྩི་མེད་འོད། ཤོག་གངས་ ༡༣༩༦།༡༩ ལས་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ།
“སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡི་ཆོས།། འདྲ་བྱེད་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་།། སངས་རྒྱས་ཉིད་མེད་བྱང་རྒྱལ་མེད།། སེམས་ཅན་མེད་ཅིང་སྟོག་ཉིད་མེད།།”
ཅས་འབྱུང་ངོ།།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་དགར་སོ། རྩི་འོད། ཤོག་གངས་ ༤༩༩།༩ ལས་བྱུང་ཡང་འགྱུར་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྲེ་བ་མེད་
པའི་ཆོས་རྣམས་ལ།། འདྲ་བྱེད་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་།། བྱང་རྒྱལ་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་མེད།། སེམས་ཅན་སྟོག་གྲང་མེད་དོ་ཞེས།།” ཞེས་
འབྱུང་ངོ།།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱད། བ། སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་དབལ་ཡེ་ཤེས། མདོར་བཤད། ཤོག་གངས་ ༣༤༣།༣

ཤེས་དང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སྒྱུར་བ་ལ་འདོད་དེ། སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “ལེའུ་བཙུ་གཉིས་
 པ་སྤྲུགས་ཀྱི།། སྤྲུགས་ལ་དོན་དང་ཆེག་དང་ནི།། ཉགས་ཀྱི་སྤྲུགས་དང་གསུམ་དུ་འདོད།། དང་
 བོ་སངས་རྒྱུ་སྤྲུགས་ཡིན་ལ།། གཉིས་པ་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་འོ།། གསུམ་པ་ལྷ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་།།
 འཕྲིན་ལས་བཞི་ལ་སྒྱུར་བ་ནི།། ཉགས་ཀྱི་སྤྲུགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ།། སྤྲུགས་འདི་དག་ཀྱང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཞིབ་དུ་བཤད་པས། ཇི་མེད་འོད་དང་བདུད་
 ཅི་ཐེགས་པ་སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཡང་ཨོ་ནི་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས། ཨོ་ནི་ཅི་
 ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།། མཚོག་དང་ཁོར་སྟེར་དཔལ་དང་གཡང་།། སྤྲུག་བཟང་རྣམས་པ་དང་ལྷན་
 ཞིང་།། དམ་བཅའ་བ་དང་བཟུལ་ཤིས་དོན།། ཁོར་བུ་འཛིན་པའི་སྤྲུགས་སུ་བརྗོད།། ཅེས་འགྲུང་
 བ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་དང་། བཟུལ་ཤིས་པ་དང་། ཁོར་བུ་འཛིན་པའི་སྤྲུགས་ཞེས་བྲུ་ལ། འདིར་ཡེ་
 ཤེས་ལྷ་མཚོན་པས་སྤྲུགས་ཀྱི་འགོ་འདེན་ཞིང་། སམརྒྱུ་མི་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཨུལ་མི་དངོས་
 བོ་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ། སྤྲུག་མི་རང་བཞིན། བེ་ཤུག་མི་རྣམས་པར་དག་པ། བརྗོད་ཀྱི་
 བོ་རྗེ་རྗེའི་མིག །ཨ་ལྷ་ཨོ་ཨུའི་རྣམས་ཐར་བཞི་མཚོན་པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྣམས་ཐར་བཞིའི་དོན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གི་མིག་
 གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བའོ།། སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། “ཨོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡིན་ལ།། སམརྒྱུ་
 འཁོར་འདས་གཉིས།། རོ་བོས་སྟངས་ལྷུ་ལ།། དེ་ཉིད་སྒྲ་མའི་གདམས་པ་ཡིས།། སྟངས་པར་
 སྟངས་པ་སྤྲུགས།། དབྱེར་མེད་རྣམ་དག་བེ་ཤུག། བརྗོད་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ།། ཨུལ་ཨོ་ཨུའི་དགའ་
 བ་བཞི།།”² ཞེས་འཆད་དེ་སྤྲུག་པ་བྱེད་དོན་དང་བྱི་མ་ངས་དོན་དུ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(སྤྲུག་བྱེད་པའི་སྤྲུགས་བཤད་པ་)ནི། དཀྱིའི་ནི་ཞིང་གང་ལ་བཞུགས་པ། བེ་ཤུག་མི་
 ཡོངས་སུ་དག་པ། སམརྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཡུའུ་གཤེགས་ཤིག །སམརྒྱུ་གཤེགས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། རྒྱུ་ཀླུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུག་མུ་ལྷུ་ལྷུ་ནི་འཇམ་དབལ། བེ་ཤུག་ཀྱི་ཡོངས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྒྲོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༩༣། ༡༣

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད། བ། སྒྲོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྒྲོན་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༩༣། ༡༤

སྲ་དག་པ། ལུས་དཔེ་ཉི་ཤི་ལྷུ་ར་བར་གཤེགས་ཤིག་པའི་དོན་ཏེ། ཞིང་གང་ན་བཞུགས་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སྲ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དབྱིངས་ནས་
གཤེགས་ཤིག་ཅེས་པ་དང་། བྱད་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་འཇམ་དཔལ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སྲ་དག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དབྱིངས་ནས་སྲ་དུ་གཤེགས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བའི་དོན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ཨ་ལ་སོགས་པ་བཞིས་མཆོན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་དགའ་བ་
བཞི་སྐྱེ་བ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་ཅིང་སྤང་སྟོང་གཉིས་
སྲ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནི། ཐེག་ལའི་ཁམས་མི་འཇག་པ་སྟེ་
བྱེ་རོལ་དུ་ཟད་པ་མེད་ཅིང་གནས་གཞན་དུ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཤིས་ལྟག་པ་དེ་ཉིད་གོང་ན་མེད་པའི་ལམ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། སྟོན་
མ་རབ་གསལ་ལས། “བཤྲི་ཏེ་རྒྱ་ལམ་འབྲས་བུའི་དུས།། བརྒྱ་ལྗོངས་སྐྱེ་བའི་པའོ།། སཐརྒྱུ་
ཀུན་མཐུན་པ།། ཡདུང་སྤང་སྟོང་གཉིས་མེད་པའོ།། སཐརྒྱུ་གཉིད་ནི།། དུས་གསུམ་བཞུགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད།། བདེ་ཆེན་རྒྱུ་ལྡེ་ལ།། མཐུ་བྱེ་ཐེག་ལའི་ཁམས།། བརྒྱ་ལྗོངས་མི་འཇག་
པ།། ཏུ་ཞེས་དེ་ལས་མཆོག་མེད་པའོ།། ལུས་དཔེ་ཉི་ཤི་ལྷུ་ར་པའོ།། ཡེ་ཉི་ཨ་ནི་དེ་ལྟར་ན།། མི་འཇག་
དགའ་བ་ལམ་མཆོག་གོ།”¹ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་(འཕྲེང་ཐུགས་བཤད་པ་)ནི། ཨ་ལུ་ཉི་ཤི་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། སཐརྒྱུ་གཉིད་
ནི་རིགས་བསྐྱེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། ཉིད་ལ་ནི་སྟོང་པོ། ཏར་ཏར་ནི་འབྱུང་
བ་འབྱུང་བ། ལྷོ་ལྷོ་ནི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས། རྒྱག་སྐྱེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྒྱན་ཡེ་ཤེས། ལུ་ཉི་
ཐམས་ཅད། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་དག་གི་དབང་ཐུག །མདུ་ལྷོ་ནི་འཇམ་པ་ཆེན་པོ། སཐརྒྱུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད། གཤེགས་ནས་མཁའ། ཨ་ལུ་ནི་ལྟ་བུ། སྲ་བདེ་བ། བརྒྱ་ལྗོངས་སྲ་དག་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། རྒྱན་ཡེ་ཤེས། གཞུ་སྟོང་པོ། ལུ་ཉི་ཤི་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྐྱེ་བའི་ཐེག་ལའི་ཁམས་པ་

¹ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་མ། རྒྱུ། པ། སྟོན་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོ། སྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 333/16

རིགས་ཐུག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་སྙིང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་
 ལས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་པར་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ངག་གི་དབང་ཐུག་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔལ་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་རོ་
 གཅིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངང་ལས་བྱུང་བས་ན། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དང་།
 དེ་རྟོགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྙིང་པོར་འཛིན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཆོས། འདི་དག་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་ཐུག་མཆོན་བྱེད་
 དུ་བཤད་དེ། འདི་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། “ཨ་ལྷ་མི་¹སྐྱེ་ལས་སྐྱེ་ལོ། སའཏྱུག་ཏུ་མིད་ཡ།
 ཏར་ཏར་ཞེས་བ་ནི། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་རྟགས་²མཐར་ཐིམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་
 ཐུགས་། ཏར་སོ་སོར་ཡོད་པ་སྟེ།³ ཏར་ས་བསྐྱས་པ་མཉམ་པ་ཉིད། རྩོུ་རྩི་མི་གནས་འབྱུང་
 འདུག། རྟག་སྐྱོན་ནི་ཉི་མེད་དང་། ཆེག་སྟོང་⁴བཅོམ་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྟོག་ཅོལ་ཡན་
 ལག་ཡིན་པར་འདོད། རྫོན་སྐྱེ་བསམ་གཏན་ཏེ། རྗེས་ལ་སྐྱེ་བྱུང་ན། མདུ་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ལོ།
 སའཏྱུག་གཤམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། ཨམལ་སུབ་དེ་ཤྱུ། ཞེས་པ་འཛིན་པའི་ཡན་
 ལག་གོ། རྩམ་རྩུ་རྫོན་གསུམ། ཞེས་པས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ལོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་
 ཐུགས་གྱི་ལེའུ་འདི་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་སྟོག་གསུམ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “སྤྲགས་ལ་སྟོག་གསུམ་གྱིས། ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་⁶དག་པ་ལོ།”⁷ ཞེས་
 གསུངས་སོ། མཆོད་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་

1 ཨ་ལྷ་མི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

2 བརྟགས་ བེ་པར། སྤར་པར།

3 ཡོད་པས་ཏེ། བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

4 བཞི་སྟོང་ བེ་པར། སྤར་པར། རྟེ་པར། ཅོ་པར།

5 བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྟོག་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 33316

6 གསུམ་པ་ནི་ བོད་པར། ཤེས་པར། དཔེ་པར། རྒྱ་གར་པར་མ།

7 བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། རྒྱད། བ། རྟོག་དཔོན་དཔེ་མེད་འཆོ། རྟོན་གསལ། ཤོག་གངས་ 33317

བཤད་པའོ།།

༥ གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ལེའུ་འོན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་
 འོན་ནི། དེ་ལྟར་ཞུས་པའི་འོན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་
 ནས་རྒྱུད་པ་པོ་དཔལ་ལྡན་དོ་རྗེ་འཆང་བྱག་ན་དོ་རྗེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཐོས་པས་
 དགའ་ཞིང་། འོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་མགྲུ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྲར་ཏེ། མགོན་པོ་བཙུང་ལྡན་འདས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་པོ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་བཙུང་
 ནས་། ཞུ་བ་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་པོ་གསང་བའི་བདག་པོ་ལག་ན་དོ་རྗེ་དེ་ནི་
 ཁྱོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ཉན་པའི་འཁོར་ཀླམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོགས་
 པའི་རྒྱུད་ཉན་པའི་འཁོར་ཀླམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གསང་བསྟོན་ནས་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་
 ལྟན་པའི་ཆོག་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།། མགོན་པོ་ཞེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་པོ་ལ་བོས་ནས་རྒྱུད་
 བསྟན་པས་འོན་དུ་གཉེར་བའི་འཁོར་བདག་ཅག་མཆོག་ཏུ་ཡི་རང་ངོ་།། དེའི་འོན་གྱིས་ལེགས་
 སོ་ལེགས་སོ་ལེགས་པར་གསུངས་ཞེས་ལེགས་སོ་དང་པོ་ནི་རྒྱུད་ཉན་པ་པོ་ཀླམས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 འོན་དུ་དང་། ལེགས་སོ་སྤེམ་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོན་དུ་རྒྱུད་འདི་ལེགས་
 པར་གསུངས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་པའོ།། ལེགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་
 ནུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཆལ་བ་སྟེ་འོན་དུ་གཉེར་བ་ཡི་འགོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་དང་
 རྒྱུད་ཞུ་བ་པོ་བདག་ཅག་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སུའ་དུ་ཐོབ་པའི་འོན་ཆེན་
 མཛད་པའོ།། དེས་ན་སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་ཆོས་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་འདི་ནི་སྦྲ་ན་མེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཆོ་གཅིག་ལ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལེགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ལ། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པས་ཐབ་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་
 དབང་དང་བཅས་པ་ཆང་བར་བསྟན་པས་ཡངས་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་གྱུར་
 བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ་འོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 ཆོ་གཅིག་ལ་སྤྱོན་པའི་སྟོན་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་འགོ་བའི་འོན་བྱེད་པ། རྒྱུད་འོན་མ་ལུས་པ་

མཛོན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་
རྒྱད་འདི་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བྱུང་བའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀུན་གྱིས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བཤད་དོ།

སྟོང་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མགོན་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤིང་སྐུ་ཐུབ་པས་ཁམས་
དམར་པོ་གཙུག་ཏྲར་ནས་ནོར་བུའི་བར་དུ་བྱར་དུ་གཤེགས་ཤིང་། དཀར་པོ་ནོར་བུའི་ཅེ་ནས་
ལྷར་འོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏྲར་དུ་གཤེགས་པ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་
རྣམས་རྫོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ན། ཡན་ལག་ལྷས་གཏུགས་པའི་བྲག་སྟེ་དུག་ལྷ་སྤངས་ཏེ་
ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མགོན་པོ་དེ་འཕྲོ་བུད་ཀྱི་ལམ་གསང་བའི་བདག་
ཅེས་པ་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ལ་ཡོད་པ་ལ། ལྷ་མས་ལག་ན་དོ་རྩེ་སྟེ་བདེ་
ཆེན་འདྲན་པའི་མན་ངག་ལག་ཏུ་གཏད་པ་ལས་ཁོ་བོའི་སྟེ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྤང་བུ་
ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་ཆོགས་ཏེ་རང་དང་འབྲ་
བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གཞན་ལའང་བསྟན་ལ། གཞན་ཏེ་བྲག་རྒྱ་རིགས་བཞི་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་གསང་བའི་དོན་སྟོང་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་བསྟོད་ནས་བདེ་ཆེན་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་
མགུ་བའི་ཆོག་འདི་སྐད་ངག་ཏུ་བརྟེན་ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
ཤེས་བདག་ཅག་སྐྱབ་པ་པོས་ཐོབ་པས་ཡི་རང་ཞིང་གསང་སྤགས་ཀྱི་དོན་སྟོང་པས་ལེགས་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་ལེགས་པ་དང་། རང་ཉིད་རི་ལྷར་སྟོང་པ་ལྷར་སྟོང་ལྷན་
གཞན་ལ་སྟོན་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱ་གསུམ་ཆེ་འདི་
ཉིད་ལ་འཆལ་བ་སྟེ་འདོད་པའོ། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བདག་ཅག་སྐལ་
བ་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་རྣམས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་ལ། དོན་ཆེན་རི་ལྷར་མཛད་ན་རྣམ་བཅས་དང་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱ་འབྲུལ་བ་བའི་ཚུལ་ཏེ་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་བྱེད་

ཀྱི་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་གསུང་རབ་འདིས་ནམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་ཐབ་མོ་ཤེས་རབ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བ་ཐབས་དབྱེར་མེད་པའམ། དོན་ཆེན་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེ་འགོ་བ་ལ་དོན་བགྱིད་པས་ཏེ་རང་རང་གི་
སྐལ་བ་དང་འཆོས་པར་བསྟན་ནས་དོན་བྱེད་པའོ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

སྐུས་པ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྤྱོད་ཆེ་འཁོར་ནམས་ལ། མཆོག་ཏུ་སྐལ་བཟང་སྤྱན་པ་ཐབ་
མོའི་ལམ། སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་འགོ་བའི་སྤྱིང་ལ་ནི། རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པ་ཁོ་བོས་བྱས།
མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་
བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

༥ དེ་ལྟར་ན་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་འདི་ནི་སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྤྱིང་པོ་དང་། དེ་ཡང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་ཐུགས་མཐུན་
པར་གནས་པ་ལ། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་གཅིགས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། བལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གིས་ཐུགས་དམ་དུ་མཛད་པ་དང་། ཐ་ན་བྲིས་པའི་ཆོགས་
བྱིན་ཆད་ཀྱང་རྡོ་རྗེའི་ཆོག་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོའི་མོས་པ་ཆེ་བ་མང་བར་སྤང་ནའང་།
སྤྱིར་རྡོ་རྗེའི་ཆོག་གི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་
གསུམ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཤེས་པ་ད་ལྟ་མི་སྤྱི་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས། དེ་མ་མེད་པའི་
འོད་དང་། བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་གང་སྐབས་
སྤྱི་བབ་པ་གཞིར་བཞག །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ཆ་ལག་དང་
བཅས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་ཏེ་དབྱིས་བྱིན་པར་བཤད་པ་འདི། སྤྱན་
ཆད་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འདོད་པ་དག་ལ་སྤྱོན་
མེད་པའི་ལམ་གྱི་སྒོལ་བྱེ་བ་ཉིད་དུ་སེམས་ལ། རང་བཟོ་དང་བྲལ་ཞིང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་

པའི་ཡིད་བརྟན་དུ་བྱུང་བ་ཤིང་སྟག་པར་བཞུགས་པར་སྒྲིམ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་མཛངས་ཤིང་མང་
 དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཞིབ་མཐོང་སྒྲོས་ཕྱོགས་ལྷུང་སྤངས་ཏེ་དབྱེད་པ་ན། ཡང་ལྡན་གྱི་
 གསུང་རབ་དང་འགལ་བའོ། རིགས་ལམ་དང་འགལ་བའི་གཞོན་པ་གཞོན་མི་ཟ་བར་འབབ་
 པར་མཐོང་ནས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་གས་པ་མཆིས་ནའང་བཞུགས་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། ཁོ་པོ་དེ་དག་
 ལ་སྤྱོད་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བཞུགས། དེས་ན་སྤྱོད་ཆད་སྒྲུལ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ནམ་བཤད་
 འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁྱེད་ཏེ་དལ་
 འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྤྱོད་པོ་ལེན་པ་དང་། མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྩོམ་རྩེ་ཆེན་གྱི་དོན་ལ་ཞིབ་
 དུ་དབྱེད་དེ་དོན་ནམ་པར་འགྲེལ་བའི་ཡི་གེ་རིས་སུ་འགོད་པ་དང་། རང་རང་གི་ཐུགས་ཉམས་
 སུ་བཞེས་ཤིང་སྒྲུལ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་
 སྤྱོད་པོ་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཐབས་ལ་དུས་རྟག་དུ་བཙོན་པ་ལ་
 ལྷུང་སྤངས་པར་བྱའོ།། འདིར་སྤྱོད་པ། བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་རིག་པས་ནམ་འཕེལ་

གང་སྒྲོ་པ་མཐའ་བཤམ་པའི་འཛིང་།། མདོ་དང་རྒྱུད་སྤེའི་བར་རིམ་ནམ་བུ་འཆི་མེད་རི་བོ་ལོར་
 རྒྱས་ཀྱི།། རྣམ་དབྱེད་ལང་ཆོས་གསལ་བར་འབྱུང་གང་བཙོན་པའི་དབྱེད་གིས་བསྐྱབས་པ་
 ལས།། གསལ་བར་འོངས་སོ་འོད་སྤོང་ལྡན་འདིས་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྤྱང་བྱེད་ཉིད།། གང་
 ཞིག་ཤར་ན་ལོག་སྤྱོད་འབྱུང་པའི་བྱ་རྣམས་ལོང་འགྱུར་ཐག་དོག་ཅན་རྣམས་སྤེལ་པར་བྱེད།།
 དོན་གཉེར་རེ་བའི་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་སྒྲུལ་བཟང་ལུས་སྤྱོད་པའི་གཡོ་བའི་གར་བྱེད་ལ།།
 གཟུར་གནས་མཁས་རྣམས་མཆོག་དུ་རང་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་བསྐྱེད་འདབ་ལྟར་རྒྱས་པར་
 བྱེད།། ཐུབ་བསྟན་ལོར་འཛིན་དགའ་མའི་བཞིན་རས་ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་སྤྱང་
 བར་བྱེད།། ཡིད་ཆེས་སྤངས་ཀྱི་གངས་རི་ལས་འོངས་ཤིང་།། རང་བཞིའི་རྩྱུ་བཤམ་རིགས་པའི་
 རྒྱབས་འབྲེང་ཅན།། རྣམ་མང་ལུང་གི་ལྷ་བའི་འཇུག་དཀར་མ།། དག་བྱེད་རྒྱུན་གསུམ་ལྡན་
 པ་འདི་ཡིན་ནོ།། མདོ་རྒྱུད་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་པལ་མོ་ཆེ།། སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་ཉི་མས་

གསལ་མཛད་ནས། མཆོག་ཏུ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་རྒྱད་འདི་ཡི། རྣམ་འགྲེལ་བགྱིད་པ་
 བདག་ལ་བགོ་སྐལ་མཛད། འདོད་རྒྱའི་འབྱུང་གནས་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ནི། དཔུས་མོང་ལག་
 ཏུ་གྱི་ནར་འབྲམས་པ་བཞིན། གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་སྤྱང་པོའི་རྒྱད་འདི་ལ། བྱིས་པའི་བསྐྱལ་
 ཆོས་ཅམ་དུ་འདུག་པ། མ་བཟོད་བསྐལ་པར་གང་གི་མཆོན་ཅམ་ཡང་། རྟེན་དཀའ་སེམས་
 འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་བདུད་ཅིའི་ཚུས། འཁོར་མཆོག་ཏུ་བགྱིས་ཏེ་བྱུང་བསྟན་གྱི། གཞལ་མེད་
 མཛོན་དགའི་ཏྲོག་ཏུ་བདག་གིས་བཀོད། སར་གནས་དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ལ། རྩོ་
 དམན་བདག་འབྲེའི་བྱིས་པས་རྣམ་དབྱེད་པས། རོངས་པར་གང་གྲུང་བསམ་པ་ཐག་པ་ཡིས།
 སྤྱིབ་བྲལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྗན་རྣམས་ལ་འཆགས། འདིར་འབད་ལས་བྱུང་རྣམ་དཀའ་སྒྲུབ་ལེལ་
 བྱི། འགྲོ་ཀུན་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་གསལ་མཛེས་མའི་ངོས། སྤྱིད་དང་ཞི་བའི་ཐུན་པ་ཀུན་འཛོམས་
 ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་བདུད་ཅིའི་འོད་གྱིས་སྤང་བྱེད་ཤོག །བདག་གྲུང་དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་
 ཅད་དུ། ཐབ་ལས་བདུད་ཅིའི་དགའ་སྟོན་འདིས་འཆོ་ཞིང་། མི་ཐུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
 བསྐྱེད་བལ། ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྗན་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །དབྱིག་གི་རྩོ་བྱིས་མ་འདི་
 འཛིག་ཏེན་གྱི། མངལ་ཁུར་འཛིན་པའི་བཙོན་པ་མི་འདོར་བ། དེ་སྤྱིད་ལེགས་བཤད་མཆོག་
 འདིས་འགྲོ་བལ། ལམ་བཟང་སྤང་བ་འདོད་རྒྱུར་སྤྱིན་གྲུར་ཅིག །རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 མཆོན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་
 བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། བྲག་དཀའ་ནས་ནང་སོ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཆོད་
 རྒྱལ་པོ་བའི་བཀའ་ལེགས་པར་བསྐྱལ་ཞིང་། བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་ནང་སོ་ཆོས་མཛད་ཆོས་
 རྒྱལ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལེགས་པར་སྤྱར་བལ་བཏེན་ནས། མདོ་དང་
 རྒྱད་ལྟེའི་ཆོས་རྒྱལ་མཐའ་དག་ལ་འདོད་རྒྱུར་སྤྱོད་པའི་རྩོ་བྱིས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅན་ཤྲུའི་དགོ་སྤྱོད་
 དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། མཉམ་མེད་ཤྲུའི་རྒྱལ་པོ་འབྲུངས་ནས་ལོ་
 ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་རེ་གསུམ་འདས་ཞིང་། མེ་མཁའ་རྒྱ་མཆོ་ལ་འདས་ལོ་དུག་ཅུ་སྟོར་

ཟུར་རྒྱན་དང་པོ།

༩ མེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་དུ་གསལ་བའི་འཇམ་དཔལ་ མཆན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཁག

- ༡ འཕགས་པ་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ། རྟོན་བྱ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར། ཆོས་རྗེ་དཔལ་
བཅས་ཀྱིས་བསྟར་བ། (རྒྱད། བ། ༣༩༥-༤༩༧)
- ༢ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་བདུད་ཅིའི་
ཐིགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། དཔེ་མེད་འཆོས་མཛད་པ། སུག་ཏུ་བློ་དང་། རྟོན་གྱི་རྟེན། རྟོན་
རྒྱལ་མཆན་བཅས་ཀྱིས་བསྟར་བ། (རྒྱད། བ། ༤༩༧-༥༩༩)
- ༣ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། མིའི་
དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པ། ཨ་ལྷ་ཡ་བཟང་དང་། སྤལ་རྟོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་བསྟར་བ། (རྒྱད། བ། ༥༩༩-༦༩༩)
- ༤ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་བྲི་མ་མེད་
པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། རྒྱལ་པོ་བསྟར་དཀར་པོས་མཛད་པ། བསོད་སྟོན་པ་ཆེན་པོས་བསྟར་བ།
(རྒྱད། བ། ༦༩༩-༧༩༩)
- ༥ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་པན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ།
དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ། ཨ་ལྷ་ཡ་བཟང་དང་། སྤལ་རྟོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་བསྟར་བ། (རྒྱད། བ། ༧༩༩-༨༩༩)
- ༦ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་པར་རྟོགས་པ།
སྟན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་མཛད་པ། (རྒྱད། བ། ༨༩༩-༩༩༩)
- ༧ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ཅན་གྱི་
མིས་མཛད་པ། འགོས་ལྷས་བཅས་དང་། ཤེས་རབ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་བསྟར་བ། (རྒྱད། ཅི། ༩༩༩-༩༩༩)

- ༩ མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
(རྒྱད། ཅི། ༡༩༩ན༩-༢༡༡ན༢)
- ༩ མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་མཚན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མ་
ཞེས་བྱ་བ། བེམ་ལ་མིངས་མཛད་པ། གཉིས་སྒྲིན་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ཅི། ༡བ༡-༣༡བ༣)
- ༡༠ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ། དགའ་རབ་རྩོམ་མཛད་པ། (རྒྱད། ཅི། ༣༡བ༣-༤༩བ༩)
- ༡༡ མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་བ།
གཉིས་སྐྱེལ་པའི་རྩོམ་མཛད་པ། སྤྱི་བཟོ་བོད་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ཅི།
༤༩བ༩-༡༩བ༡)
- ༡༢ འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲལ་སྒྲིན་རྣམ་གཟིགས་དང་། ཉེ་བར་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་གེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་མཚན་གྱི་སྒྲིན་མེ། ཤེས་རབ་ཆུ་མས་མཛད་པ། (རྒྱད། ཅི།
༡༩ན༡-༤༣བ༣)
- ༡༣ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་སྦྱང་བོ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཉིས་སྐྱེལ་པའི་རྩོམ་མཛད་པ། ཤེས་རབ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་
བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ཅི། ༤༩ན༡-༡༣༩ན༢)
- ༡༤ མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉན་གྱིས་མཛད་པ། བརྒྱ་ཀར་
བསྐྱར་དང་། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ཅི། ༡བ༡-༣༢བ༡)
- ༡༥ འཕགས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་མཚན་གསལ་སྤྲལ་གྱི་
དོན་དུ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱི་བཟོ་བོད་མཛད་པ། སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་ཉིས་བསྐྱར་བ། བྲག་ན་རྩོམ་
དང་། ཆོག་སྤྱེལ་ཤེས་རབ་བཅེགས་གྱིས་བཅོས་པ། (རྒྱད། ཅི། ༣༢བ༡-༡༡༤བ༣)
- ༡༦ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། འཇམ་དཔལ་གྲགས་
པས་མཛད་པ། བརྒྱ་ཀར་བསྐྱར་དང་། ཀམ་ལ་གྲུག་ལྟ་བུ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བཅས་གྱིས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ཅི། ༡༡༤བ༣-༣༠༡ན༢)

- ༡༧ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ།
ཆེ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ། སྤྱི་མཐུ་ཐོན་དང་། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༡བ༡-༡༧ན༧)
- ༡༨ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ། ཨམ་རྒྱུ་ཤི་པས་
མཛད་པ། རྣམ་སྤྱི་མཐུ་ཐོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༡༧ན༧-༧༧བ༧)
- ༡༩ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་སྤྱུ་པས་མཛད་པ། རྣམ་སྤྱི་མཐུ་ཐོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༧༧བ༧-༨༧བ༧)
- ༢༠ འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་འབྲུམ། མྱོད་རྣམ་གྱི་ཉིས་མཛད་པ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱར་བ།
(རྒྱད། ལུ ༨༧བ༧-༡༡༧བ༧)
- ༢༡ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་ཞེས་
བྱ་བ། གཞིན་ཏུ་གྲགས་པས་མཛད་པ། དེབ་རྒྱུ་ཐོན་དང་། ཤེས་རབ་ཆེ་བས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༡༡༧བ༧-༡༧ན༧)
- ༢༢ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། དབུ་མ་ལ་
དཀའ་བས་མཛད་པ། ཆོས་སྤྱོད་བཟང་པོས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༡༧ན༧-༢༣ན༣)
- ༢༣ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་བསྐྱུ་པ་
ཞེས་བྱ་བ། རྣམ་ཀར་གྲུ་པས་མཛད་པ། གྲུ་ཙམ་དང་། རྣམ་གྲུ། འཕྲོག་རྩེ་སྤྱུ་ཆོས་ཀྱི་བཅོན་འགྲུས་
བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༢༣ན༣-༢༣ན༧)
- ༢༤ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ། རྩོམ་པའི་ཉེ་རྒྱལ་ས་
མཛད་པ། བྱང་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། (རྒྱད། ལུ ༢༣ན༧-༢༣ན༧)

ཁུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱི་དགེ་བསྐྱར་འགྲུར་དཀར་ཆག་ཏུ། མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་
བརྗོད་པའི་ཉེ་རྒྱལ་ས་མཛད་པ། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོའི་འགྲུར་ཞེས་འགྲེལ་བ་ཞིག་རྒྱུད་པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་འོག་
གི་མཆན་དུ་མ་བྱང་ཞེས་འཁོད་འདུག །སྤྱར་ཐང་བསྐྱར་འགྲུར་དཀར་ཆག་ཏུ་འགྲེལ་བ་དེའི་མཆན་ཡང་མ་གསལ། ལུ་སྤྱོད་ཀྱི་
བསྐྱར་འགྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་བེད་ཏུ་ཉེ་རྒྱལ་ས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་པ་ལས་མཆན་བྱང་
མ་གསལ་རུང་། སྤྱོད་པའི་བསྐྱར་འགྲུར་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་འཇམ་པོ་ཆེའི་ཐ་མ་ཏིག་ཏུ། མཆན་བརྗོད་འགྲེལ་བ་

བདུད་ཅི་ཐེགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་བརྟེན་བྱེད་ཅི་རྒྱུ་ཅི་རྒྱུ་མཛད་པ། དག་སྒྲོང་བྱང་ཚུབ་ཅི་མོའི་འགྱུར་ཞེས་མཚན་བྱང་གསལ་
 བར་འཁོད་འདུག །འདིའི་རྒྱ་དཔེ། ཨ་མི་ཏ་ཀ་ཁི་ཀོ་རྒྱུ་ཏ་ཞི་བརྟེན་ཞེས་དེང་སང་རྟེན་དུ་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདོར་
 བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་ལགས་སོ། །

བྱུང་ཆུན་གཉིས་པ།

༥ འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་པོད་འགྲེལ་

གང་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་ཁག

- ༡ དཀའ་བཅུ་པ་སློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་ཆོག་དོན་གསལ་བ།
- ༢ བློ་ཆོ་མཁན་པོ་སློ་གྲོས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ།
- ༣ ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྟུབ་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ལྷོ་ཀླ་
ཇོ་སྤྲུལ་འགར་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ལྷོ་ཀླ་རྒྱས་པ།
- ༤ འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་སྒྲ་དཀར་པོ། (མཛད་པ་པོ་མ་གསལ་)
- ༥ འཇམ་དབྱངས་སློ་གཉེར་དབང་པོས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད།
- ༦ དོལ་པའི་སློབ་བྱ་འཇམ་དབྱངས་སྟན་ཆུ་ཁ་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་
འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ།
- ༧ རྣལ་འབྱོར་སེམས་ཀྱི་མདུད་འབྱོལ་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་
དོན་འགྲེལ་ཡང་སངས་བན་བཀོལ།
- ༨ ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་
འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བསྟུས་དོན།
- ༩ བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལུགས།

- ༡༡ ཚུལ་ཁང་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞོད་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ།
- ༡༢ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞོད་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆར་རྒྱན་མུར་དུ་འབབས་
བྱེད་བཞོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས།
- ༡༣ རོང་ཐ་སྐྱོ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞོད་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་འཇམ་དཔལ་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ཞལ་ལྷང་།
- ༡༤ རོང་ཐོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྣམ་
གསུམ་བཤད་བ།
- ༡༥ རྒྱུའི་དགེ་སློང་གྲགས་པ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞོད་ཀྱི་
བཤད་པ་རིན་ཆེན་ཐེང་མཛེས།
- ༡༦ སློབ་དཔོན་བསྐྱེད་བྱུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ལྔ་འབར་བའི་སྤྱོད་མེ།

བྱུང་བྱུང་གསུམ་པ།

༺ སྒྲེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་(དར་ཐང་གི་རྟིང་མའི་པར་མ་)

ནང་གསལ་བའི་འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད་

དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་ཐོ་ཁག

- 2540 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀའ་འབྲེལ།
- 2541 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀའ་འབྲེལ་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2544A འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2544B འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2545 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2545A འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2546 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2547 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2595 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་
- 2620 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་
- 2621 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་བ།
- 2548 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཁྱུས་གྱི་ཆོ་ག་
- 2597 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པ།
- 2556 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་བསྟོ་བ།
- 2535 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ།

- 2536 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ།
- 2537 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ།
- 2542 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ།
- 2098 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོང་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
- 1398 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་རྩི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།
- 1396 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2090 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།
- 2534 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ།
- 2108 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས།
- 2579 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས།
- 2599 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།
- 2600 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས།
- 2619 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།
- 2596 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་གསང་བའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2574 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ངན་སྤྱགས་བྱད་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསད་བ།
- 1400 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་བ།
- 2572 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཆོ་ག་མདོ་དང་བསྐྱེས་བ།
- 2592 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཆོ་ག་མདོ་དང་བསྐྱེས་བ།
- 2093 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2575 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ག་བ་སྦྱོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།

- 2576 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྤྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྲིན་སྤྲིག་གི་ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 1397 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།
- 2573 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྤྲིན་དབྱེ་བའི་ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 1399 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་པན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ།
- 2568 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྤྲིན་གདུང་གི་ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།
- 2569 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྤྲིན་སྤྲིག་གི་ཚོ་ག་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2581 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲིན་སྤྲིག་གི་རིམ་བ།
- 2539 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2554 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཚོགས་བསགས་པའི་ཐབས།
- 2584 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་གསང་བ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་ཡེ་ཤེས་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2617 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྒྲོག་པའི་མན་ངག།
- 2543 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚོ་ག་ནམ་མཁའ་དྲི་མེད་ཅེས་བྱ་བ།
- 2580 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་བསྐྱུག་པའི་སྒྲོམ་ཁོག།
- 2553 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་བསྐྱོར་བ་བྱ་བའི་ཐབས།
- 2532 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ།
- 2091 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2092 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་མཚན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲིན་མ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2533 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མཚན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་
སྤྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ།

- 2566 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་བསྟོམ་པའི་མན་ངག།
- 2614 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས།
- 2615 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།
- 2616 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་ཐབས།
- 3321 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས།
- 3475 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས།
- 2549 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཚུ་སྤྱིན།
- 2565 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དུག་བསྟོམ་པའི་མན་ངག།
- 2094 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱ་བ།
- 1395 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
- 2559 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་པ་དུག་གསུམ་ལས་བརྒྱུག་པའི་མན་ངག།
- 2551 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འབྱུང་པའི་གཏོར་མ།
- 3473 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མན་ངག་ཤེས་རབ་འཁོར་ལོའི་དངོས་གྲུབ་མཚག་ཐོབ་པའི་སྐྱབ་ཐབས།
- 2552 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མཉམ་གྱི་ཚུ་གའི་རིམ་བ།
- 2558 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མི་རྟག་པ་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་བྱུང་བ།
- 2557 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མི་རྟག་པ་བསྟོམ་པ།
- 2550 མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

ཟུར་རྒྱན་བཞི་པ།

༥ རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ།
འབྲས་སྤངས་པར་མ།

པོད་གྲངས།

ཤོག་གྲངས།

པོད་དང་པོར།

༡	རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ།	༣༩
༢	རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ།	༤༠
༣	སྤྲ་མའི་བསྟོད་ཆོགས་ལ།	༥༥
༤	སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་ལ།	༥༤
༥	ཞལ་གདམས་མགུར་མའི་སྐོར་ལ།	༥༦
༦	སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྲ་མ་མཚོད་པའི་ཁྱིད་ཀྱི་སྐོར་ལ།	༥༦
༧	མཚན་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ནི་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྤང་བྱེད་ཉི་མ་ལ།	༡༤༡
༨	གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ལ།	༣༥

པོད་གཉིས་པར།

༩	འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གསལ་སྟོན་ལ།	༥༦
༡༠	རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དམིགས་རིམ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་ཞལ་ལྷུང་ལ།	༡༥
༡༡	རིལ་བྱ་ལྷ་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་བར་མཛོད་ལ།	༡༥

ན	བདེ་མཆོག་འིལ་བྱ་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེག་ལ།	༩
བ	འིལ་བྱ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལ།	༩༧
བ	འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོའི་སྦྱང་པོ་ལ།	༩༩
བ	འིལ་བྱ་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་བྱེད་ལ།	༩༠
མ	ཡི་དམ་སྦྱབ་སྒྲོར་དང་རྗེས་གནང་གི་རིམ་པ་ལ།	༩༩
ཅ	དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྦྱབ་ཐབས་ལ།	༩
ཆ	རབ་གནས་བཟུལ་གྱི་སྟེ་མ་ལ།	༡༩
ཇ	གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད་ལ།	༥
མ	རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་སྒྲོ་གྲོས་སྤྲས་པའི་མགྱར་འགྲེལ་ལ།	༩
ཉ	བཅུད་ལེན་གྱི་གདམས་པ་རིམ་པ་ལྔ་པ་ལ།	༩
བ	དཀར་གཏོར་དང་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་རིམ་པ་ལ།	༩
འ	བྱང་རེས་དཀར་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ།	༡༠༩
ཡ	དབྱ་མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ།	༡༡༩

པོད་གསུམ་པར།

ར	སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབྱ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོན་མེ་ལ།	༩༩
ལ	རྟེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་དོན་གསལ་བྱེད་སྒྲ་མེད་འཇུག་དོགས་ལ།	༡༩
ཤ	སྟོལ་མ་ཕྱག་འཆལ་ཉིར་གཅིག་གི་རྣམ་བཤད་ལ།	༥
ས	འཇིགས་བྱེད་ཆོགས་མཆོད་ལ།	༩
ཏ	མཆོད་ཡར་ལ།	༩
ཨ	ང་མཆོད་ཅ་འགྲེལ་ལ།	༩

ཨ	གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལ།	༡༣
ཨ	དཀར་ཆག་སྟན་ངག་སྒྲོར་ལ།	༣༣
ཨ	དག་སྒྲོང་གི་བསྐབ་བྱ་གསལ་སྒྲོན་འདུལ་བའི་སྒྲིང་པོ་ལ།	༥༩
ཨ	སྒྲོན་ལམ་བདུན་ཅུ་བའི་འཁྲུ་རྒྱལ་སྐུ་འཇུག་ངོགས་ལ།	༡༥
ཨ	ཆོས་སྒྲོང་གི་སྒྲོར་ལ།	༩༡
ཨ	འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་སྐབ་ཐབས་རྗེས་གནང་བཅས་ལ།	༤
ར	ཆོས་སྒྲོང་ཁག་གི་གསོལ་ཁ་བསྟོད་པ་དང་བཅས་ལ།	༣༤
ར	ཆབ་ཤོག་སྟན་ངག་སྒྲོར་ལ།	༡༣༣
འ	འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་ལ།	༤
འ	དོན་རྒྱལ་སོ་ལཱའི་དཔེར་བརྗོད་ལ།	༡༡
ཨ	བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅ་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ལ།	༤
ཨ	བཀྲ་བཞུགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ།	༥
ཨ	སྒྲོན་སྒྲའི་ཤིས་བརྗོད་ལ།	༣
ཨ	བརྒྱ་བཞིའི་ཆོ་ག་ལ།	༥

བྱར་རྒྱན་ལྷ་པ།

ཡགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་བརྟན།

གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དང་།
བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་རྒྱབས་གནས་དགོན་ཅིག་གསུམ།
མཐུ་ལྷན་སྤང་མ་གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས།
དབྱེར་མེད་ཞབས་ཀྱི་སྒྲོའི་བཀའ་ངིན་གྱིས།
སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ནམ་དཀར་དགེ་ཆོགས་ནམས།
ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་ལ་འདུན་པའི་བསམ་བ་ཅན།
ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་དེ་ཡུན་རིང་དུ།
གནས་ཤིང་ཐིན་ལས་སྤྱོདས་བཅུར་རྒྱས་གྲུར་ཅིག །
ཅེས་བ་འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཞོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་བཞིན་བཀོད་པའོ།

བྱར་རྒྱན་བྲུག་པ།

༥ དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་རྒྱན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཛེན་ཤྲུག་མེད་གེའི་
རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་
ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤྲུག་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

སྤྱི་ཁྱབ་སློབ་སྟོན་དང་ཞུ་སྤྱི་ག་པ།
ཞུས་ཆེན་པ།
སྤྱི་ཁྱབ་འགན་ཁུར་པ།
བསྐྱར་དུ་ཞུ་སྤྱི་ག་པ།
བསྐྱར་སྤྱི་ག་ལས་རྒྱུ་གས།

དཔྱིན་ཡིག་སྐྱར་མཁན།

ལས་ཁུངས་ཆེ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།
འབྲུམ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།
དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་སློབ་ཐབས་སྤྱི་ག་པ།
སྐད་སྐད་ཆེད་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།
དགོན་མཆོག་ཆེ་རིང་། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།
ཐུབ་བསྟན།

སྤྱི་ཞབས་རྒྱ་བ་དོན་གྲུབ། (ལྷན་སྐྱོང་)

ཐོག་མའི་དཔར་ཅ་འཕྲུག་སྤྱི་ག་པ།
དཔར་གཞི་སྤྱི་གས་སྤྱི་ག་མཁན།
མཐུན་འཕྲུག་གནང་མཁན།
དཔར་ཁང་།
དཔར་ཐེངས།
དཔར་གྲངས།
དེབ་ཆད།
ཡིག་གཞུགས།
ཡིག་གྲངས།
མཉེན་ཆས།
ཁྱུ་པ།
ཁྱུ་སྤྱི་འཛིན་དཔེ་རྒྱུགས།
རིན་པོ་དང་།

འཆི་མེད་དཔར་མོ། (ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་)

ཁྱུ་སྤྱི་འཛིན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔལ་ལྷན་ཁྱུ་སྤྱི་འཛིན་གྲྭ་ཁང་། (སྐབས་བཅུ་གཞི་པའི་ཕྱག་མཛོད།)
ཞོར་བུ་དགའ་འཕེལ། དེ་སྤྱི་གས་པ།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༢༩ དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཟུང་།
༡-༡༠༠
18.288 cm x 24.384 cm
ཁྱུ་སྤྱི་འཛིན་གཞི་ཅན་ཕྱི་སྤྱི་ལས་དབུ་ཅན་གཉིས་པ།
༡༩༩༩
Adobe InDesign CS3
སྤྱི་ལེགས།
༩༩༩-༩༩-༩༩༩-༩༩-༩༩-༩
ཉིན་སྟོན། 250